MASTER NEGATIVE
NO. 93-81641-1

MICROFILMED 1993

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES/NEW YORK

as part of the
"Foundations of Western Civilization Preservation Project"

Funded by the
NATIONAL ENDOWMENT FOR THE HUMANITIES

Reproductions may not be made without permission from
Columbia University Library

COPYRIGHT STATEMENT

The copyright law of the United States - Title 17, United States Code - concerns the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material.

Under certain conditions specified in the law, libraries and archives are authorized to furnish a photocopy or other reproduction. One of these specified conditions is that the photocopy or other reproduction is not to be "used for any purpose other than private study, scholarship, or research." If a user makes a request for, or later uses, a photocopy or reproduction for purposes in excess of "fair use," that user may be liable for copyright infringement.

This institution reserves the right to refuse to accept a copy order if, in its judgement, fulfillment of the order would involve violation of the copyright law.

AUTHOR:

KALLIGAS, PAULOS

TITLE:

THANOS VIEKAS, MYTHISTORIA...

PLACE:

EN ATHENAIS

DATE:

[1855?]

Master Negative #

93-81641-1

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

889K12
X

Kalligas, Paulos.
θάνος βλέκας, μυθιστορία εὑρεθεῖσα ἐν τοῖς ἐγγραφοις τίνος καὶ δημοσιευθεῖσα ὑπὸ Παύλου Κάλλιγα. Ἐν Ἀθήναις, Μπαρτ c1855?,
246 p. 15 cm.

Title transliterated: Thanos vlekas ...

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 11x
IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB
DATE FILMED: 8-5-93 INITIALS BE
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

AIIM

Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

Centimeter

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 mm

1 2 3 4 5

Inches

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

889K12 X

Columbia University
Library

*

Mortimer Lamson Earle
BORN 1864-DIED 1905

*

PROFESSOR OF CLASSICAL PHILOLOGY
IN COLUMBIA UNIVERSITY
SCHOLAR AUTHOR TEACHER

*

AS A MEMORIAL OF HIS LIFE AND WORK
HIS STUDENTS AND FRIENDS GAVE
HIS LIBRARY
TO HIS ALMA MATER
A. D. 1907

Κλεινὸς δ' ὁ πόνος μοι
θεοῖσιν δούλαν χέρ' ἔχειν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 1.

ΘΑΝΟΣ ΒΛΕΚΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΥΡΕΘΕΙΣΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΓΓΡΑΦΟΙΣ ΤΙΝΟΣ

ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΑ

ΥΠΟ

ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΓΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΜΠΑΡΤ
ΕΚΔΟΤΗΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΒΙΛΜΠΕΡΓ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΗΣ

889K12 X

Columbia University Library

*

Mortimer Lamson Earle
BORN 1864-DIED 1905

*

PROFESSOR OF CLASSICAL PHILOLOGY
IN COLUMBIA UNIVERSITY
SCHOLAR AUTHOR TEACHER

*

AS A MEMORIAL OF HIS LIFE AND WORK
HIS STUDENTS AND FRIENDS GAVE
HIS LIBRARY
TO HIS ALMA MATER
A. D. 1907

Κλεινὸς δ' ὁ πόνος μοι
θεοῖσιν δούλαν χέρ' ἔχειν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 1.

ΘΑΝΟΣ ΒΛΕΚΑΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΥΡΕΘΕΙΣΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΓΓΡΑΦΟΙΣ ΤΙΝΟΣ

ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΑ

ΥΠΟ

ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΓΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΜΠΑΡΤ ΕΚΔΟΤΗΣ | ΚΑΡΟΛΟΣ ΒΙΛΜΠΕΡΓ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΗΣ

Classics R.R.

Ὁ **Θάνος Βλέκας** ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ **Πανδώρᾳ**, τῷ 1855, προταχθείσης τῆς ἑξῆς πρὸς τὸν ἐκδότην τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἐπιστολῆς τοῦ κ. Παύλου Καλλιγᾶ.

Φίλε!

Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων θύματος τῆς στυγερᾶς χολέρας εὗρον τὸ μυθάριον τοῦτο, φέρον τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν· ἀ τ ε λ ὲ ς...... τ ῷ Ἡ φ α ί σ τ ῳ. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεώς του εἶδον, ὅτι περιέχει ἐν μικρογραφίᾳ σκιαγράφημα τῶν καθ' ἡμᾶς, καὶ εὑρέθην ἐν ἀμηχανίᾳ, τί νὰ πράξω, μὴ διακείμενος οἰκείως πρός τινα τῶν ἀρχαίων Θεῶν ἢ Θεαινῶν. Ἐπὶ τέλους ἐνθυμήθην, πόσον εὐνοεῖσαι ὑπὸ τῆς Πανδώρας. Σὲ τὸ στέλλω λοιπόν, διὰ νὰ τὸ ἐγχειρίσῃς εἰς αὐτήν, ἥτις, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι βλέπει ἐνίοτε τὸ ἑσπέρας τὸν Ἥφαιστον καὶ δύναται νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν ἀσφαλῶς.

Γνώριζε ὅτι ἀναδέχομαι τὴν ἐκτέλεσιν τελευταίας βουλήσεως διαθέτου.

Suprema voluntas
Quod mandat, fierique jubet, parere necesse est.

Χαῖρε!

Ἐν Ἀθήναις, 2 Ὀκτωβρίου 1855.

Ὁ σὸς
Π. ΚΑΛΛΙΓΑΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Νικόλαον Δραγούμην.

Περὶ τοῦ ἔργου τούτου ὁ κ. Ἀλέξανδρος Ρ. Ῥαγκαβῆς ἀποφαίνεται ὧδε ἐν τῇ γαλλιστὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσῃ Ἱ σ τ ο ρ ί ᾳ τ ῆ ς Ν ε ο ε λ λ η ν ι κ ῆ ς φ ι λ ο λ ο γ ί α ς: «Ὁ σοφὸς δικηγόρος καὶ ἄλλοτε ὑπουργὸς Π. Καλλιγᾶς πρῶτος ἔγραψε μακρόν πως μυθιστόρημα· Ὀνομάζεται Θ ά ν ο ς Β λ έ κ α ς καὶ ἐνδιατρίβει περὶ τὴν περιγραφὴν τῶν ἠθῶν τῶν ὀρεινῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος. Σπινθηροβολεῖ εὐφυΐαν καὶ εἶνε γεγραμμένον εἰς ὕφος, δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα».

899 K12
X

E.H. Oct. 27, 08

SEP 21 1908

ΘΑΝΟΣ ΒΛΕΚΑΣ

Α΄.

Ἡ καλύβη τοῦ Θάνου.

Συχνάκις κατὰ τὸ θέρος ἐξήρχοντο τῆς Λαμίας πρωϊνοὶ ὁ διδάσκαλος τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς Γεώργιος Ἡφαιστίδης καὶ ὁ ἐφημέριος ἐκκλησίας τινὸς Παπαϊωνᾶς πρὸς περιδιάβασιν· διηυθύνοντο δὲ πρὸς τὴν καλύβην τοῦ γεωργοῦ Θάνου Βλέκα, ὅστις διεκρίνετο ἐπὶ φιλοπονίᾳ, καὶ πρᾳότητι, καὶ ἠγαπᾶτο παρὰ πάντων ὅσοι τὸν ἐγνώριζον, ἰδίως δὲ παρὰ τῶν δύω τούτων σεβασμίων ἀνδρῶν. Εἰς βραχὺ χρόνου διάστημα ὁ νέος γεωργός, ὡς ἐπίμορτος καρπούμενος μέρος τῶν ἐκτεταμένων ἀγρῶν τινος ἐκ τῶν μεγαλοκτημόνων, καὶ ἀποδίδων ἀκριβῶς τὸ συμπεφωνημένον, εἶχε σχηματίσει ἐκ τῶν περισσευμάτων του μικρὸν ποίμνιον αἰγῶν, ἐξ ὧν ἀπέφερε βούτυρον, βοηθούμενος παρὰ τῆς γραίας μητρός του, καὶ ἤδη προσεδόκα ἐκ τῆς συγκομιδῆς τὴν ἀμοιβὴν τῶν πολλῶν κόπων του.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ καλὸς Θάνος ἐκάθητο πρὸ τῆς καλύβης του σύννους καὶ βαρυθυμῶν, διότι πρὸ πολλῶν ἡμερῶν εἶχε θερίσει τὸν σῖτόν του καὶ σωρεύσει τὰς θημωνίας εἰς τὸ ἁλώνιον περιμένων τοὺς δεκατιστάς, διὰ νὰ γίνῃ ἡ καταμέτρησις, μεθ' ἣν μόνην ἠδύνατο νὰ ὀνομάσῃ ἰδιά του τὰ θερισθέντα· ἀλλ' οὗτοι κατεγίνοντο, φαίνεται, εἰς ἄλλας μεμα-

422377

κρυσμένας θέσεις. Ὁ θερισμὸς ὑπῆρξεν ὅσον ἔνεστι εὐτυχής, καὶ ὁ Θάνος ὑπελόγιζεν, ὅτι μετὰ τὴν δεκάτευσιν, τὴν ἀπότισιν τῆς μορτῆς πρὸς τὸν κύριον τῆς γῆς, τὴν ἀποταμίευσιν τοῦ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἀναγκαίου καὶ τοῦ σπόρου διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἔτι ἀφθονωτέρου, ἔμελλε νὰ περισσεύσῃ ἱκανὸς σῖτος πρὸς πώλησιν. Ἐσχεδίαζε δὲ ν' ἀποκτήσῃ βόας ἀροτῆρας, ὥστε νὰ μὴ περιμένῃ πρὸς ἄροσιν τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν τῶν γειτόνων του, οἵτινες εἶχον βόας, κινδυνεύων ν' ἀποσφαλῇ τοῦ ἁρμοδίου χρόνου. Ἄροτρον ἴδιον εἶχεν ἀποκτήσει ἐκ τοῦ περισσεύματος τοῦ παρελθόντος ἔτους, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ἐξαρκέσει πρὸς ἀπόκτησιν βοῶν. Πρὸ δύο ἐτῶν ὅμως εἶχεν ἀποκτήσει τὰς αἶγας προτιμήσας αὐτάς, ὥστε καθ' ὅλον τὸ ἔτος νὰ ἔχῃ ἐνασχόλησιν τὴν τυροποιΐαν, ἐνῷ τῶν βοῶν ἡ διατήρησις ὑπερέβαινε τότε τὰς δυνάμεις του, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔτους ἤθελον εἶσθαι εἰς αὐτὸν ἄχρηστοι. Ἀλλὰ τώρα εἶχε θέσει τὸν πόδα καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς βαθμίδος, καὶ ἐνῷ ἤλπιζε νὰ πληρωθῇ ἡ εὐχή του αὕτη, ηὔξανεν ἡ ἀνυπομονησία του, νὰ διαχωρίσῃ τὴν δεκάτην. Τοιουτοτρόπως ὁ Θάνος ἐπεδίδετο μετὰ ζήλου εἰς τὰ γεωργικά του ἔργα, καὶ διὰ πολλῶν στερήσεων καὶ ταλαιπωριῶν κατ' ἔτος καὶ κατὰ μικρὸν ηὔξανε τὸ οὐσίδιόν του ὡς μύρμηξ ταμιευτικός. Ἐν τούτοις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκορυφοῦτο δυστυχῶς ἡ ληστεία, ὡς φθοροποιὸς ἐπιδημία, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ ληθάργου της, ἀποστείλασα ἐπὶ τούτῳ κατάλληλον μοίραρχον τῆς Χωροφυλακῆς, μέλλοντα δι' αὐστηρᾶς καταδιώξεως νὰ περιστείλῃ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ κακοῦ.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ διδασκάλου καὶ τοῦ ἐφημερίου ἦτον λοιπὸν διττῶς ποθητὴ εἰς τὸν φιλόπονον γεωργόν μας, διὰ νὰ μάθῃ, ποῦ εὑρίσκονται οἱ δεκατευταί, καὶ ἂν ὁ νέος μοίραρχος, πρὸ μικροῦ ἀφιχθείς, ἐλάμβανε πρόσφορα μέτρα, ὥστε νὰ ἐπανέλθῃ ὁπωσοῦν ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια. Οἱ δύο πρωϊνοὶ περιπατητι-

κοὶ δὲν ἀνεχαιτίζοντο ὡς ἐκ τοῦ κινδύνου τῶν ληστῶν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν Θάνον, διότι ἦσαν ἐκ τῶν προσώπων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτοὶ οἱ λησταὶ σέβονται.

Καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Θάνου ἐπόθει τὴν ἐπίσκεψιν τῶν δύο γερόντων, αὐτὴ ὅμως δι' ἄλλους λόγους. Ἐκτὸς τοῦ φιλοπόνου τούτου υἱοῦ, εἶχεν ἄλλον πρωτότοκον στρατιωτικόν, ὅστις, ἂν καὶ πολὺν χρόνον ὑπηρετῶν, ὡς ἐκ τοῦ ἀτάκτου τοὺ ὅμως βίου δὲν εἶχεν ὑπερβῆ τὸν εὐτελῆ βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ, σχεδὸν πάντοτε διαθέσιμος, ὡς καὶ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. Αὐτὸν ὅμως κατ' ἐξοχὴν ἠγάπα ἡ μήτηρ, διότι μετήρχετο τὸ ἀνδρικὸν ἐπάγγελμα τοῦ πατρός του, πεσόντος κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης. Ὁ Τάσος, οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἀνθυπολοχαγός, ἀγανακτῶν διότι δὲν προεβιβάζετο ἀναλόγως τῶν πατραγαθιῶν του, ἐνίοτε συνηκολούθει καὶ αὐτοὺς τοὺς ληστάς, μεθ' ὧν εἶχε πάντοτε σχέσιν, ἑωσοῦ ἐλάμβανεν ἀμνηστείαν καὶ ὑπόσχεσιν προβιβασμοῦ, ἀλλὰ μὴ ἐκπληρουμένην. Τοῦτο μάλιστα καθίστανεν ἀγαπητότερον τὸν Τάσον εἰς τὴν μητέρα του, συμμεριζομένην τὴν ἀγανάκτησίν του, διότι δὲν ἐβραβεύετο ἐπαξίως ὁ υἱός της, καὶ ἐνθυμουμένην τὸν βίον τοῦ ἀνδρός της, ὅστις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον προσεφέρετο πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν. Ἡ Βαρβάρα ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Τάσος πάλιν ἐξῆλθε μετὰ συμμορίας ληστῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἔλεγεν εἰς τὸν Θάνον, ὅστις, καταφρονούμενος ὑπ' ἐκείνου, ὡς διάγων βίον δουλικὸν καὶ ἐπίμοχθον, ἐλυπεῖτο καθ' ἑαυτόν, ἀπέφευγεν ὅμως νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τούτου εἰς τὴν μητέρα του, διότι αὕτη ἀλλέως ἐφρόνει. Καὶ ἡ Βαρβάρα ἦτο λοιπὸν ἀνήσυχος μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μοιράρχου καὶ τὴν αὔξησιν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως· ἤλπιζε δὲ νὰ μάθῃ τί γίνεται ὁ Τάσος παρὰ τοῦ ἐφημερίου, μεθ' οὗ μόνου ἐμπιστευτικῶς ὡμίλει περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ. Προβαίνουσα συχνάκις εἰς τὴν θύραν τῆς καλύβης, ἐνῷ ἐξηκολούθει τὰ πρωϊνὰ ἔργα,

οὐδὲν ἔλεγε πρὸς τὸν παρακαθήμενον Θάνον καὶ παντοῖα διαλογιζόμενον, ἀλλὰ διηύθυνε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν πόλιν, ὅθεν ἔμελλον νὰ φανοῦν ἐρχόμενοι οἱ δύω γέροντες.

Ἐπὶ τέλους ὁ Θάνος τοὺς εἶδε βάδην προχωροῦντας, καὶ εἶπεν εἰς τὴν μητέρα του νὰ παρασκευάσῃ τὸν καφὲ πρὸς δεξίωσίν των.

Ὁ Ἡφαιστίδης καὶ ὁ Παπαϊωνᾶς, σχεδὸν ὁμήλικες, ἦσαν ἀμφότεροι διακαεῖς λάτραι τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. περὶ ὧν ἀκορέστως συνδιελέγοντο. Ὁ Ἡφαιστίδης μάλιστα, χρηματίσας μαθητὴς τοῦ Λάμπρου Φωτιάδου ἐν Βουκουρεστίῳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τούτου τοῦ αἰῶνος, ἐτίμα αὐτὸν ὑπὲρ πάντα ἄλλον· ὡς ἐκ τούτου ὅμως πολλάκις ἀδίκως ἔκρινε περὶ τῶν λοιπῶν, ἰδίως δὲ περὶ τῶν συγχρόνων του. Καὶ αὐτοῦ τοῦ Νεοφύτου Δούκα, καί τοι ἑλληνίζοντος κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἡφαιστίδου· δὲν ἐφείδετο οὗτος, ἀλλὰ τὸν ἐθεώρει λογοκλόπον. Ὅσα σχόλια, ἔλεγεν, ἀπαντᾷ εἰς τὸν Θουκυδίδην, ἀποδιδόμενα παρὰ τοῦ Πόπου εἰς τὸν Δούκαν, εἶναι τοῦ Φωτιάδου, φωτεινοῦ λαμπτῆρος τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ τόσον μετριόφρονος, ὥστε οὐδὲν ἠθέλησε νὰ ἐκδώσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ κολοιοὶ ὑψώθησαν πετῶντες διὰ τῶν πτερῶν του. Ἐκ τούτων συμπεραίνομεν πόσον χλευαστικῶς ἐλάλει περὶ τῶν πυγμαίων τῆς νεωτέρας ἐποχῆς, τοὺς ὁποίους οὔτε ὡς Θυρσοφόρους ἐλόγιζεν· ὅταν δὲ ἤκουεν ἐπαινούμενόν τινα ἐξ αὐτῶν, ἐπέλεγεν ἀγανακτῶν

«Ἠλίθιον εἶναι, νοῦν τε πουλύποδος ἔχειν.»

Ποῦ οἱ Βάκχοι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, οἱ συνθέτοντες Ἰαμβεῖα, Πτερύγια, Πελέκεις, Βωμούς, Ὠά, Σύριγγας καὶ τὰ παραπλήσια, διὰ τὰ ὁποῖα πρὸ πάντων ἐθαύμαζε τὸν διδάσκαλόν του ; Τὴν αὐτὴν περὶ τῶν λογίων κρίσιν ἐξέτεινε καὶ εἰς ὅλας τὰς νεωτέρας μεταρρυθμίσεις, αἵτινες ἀπὸ τῆς βασιλείας σωρηδὸν εἰσήχθησαν πρὸς μόρφωσιν τῆς κοινωνίας,

περιλαμβάνων πάντα ὑπὸ τὴν αὐτὴν περιφρόνησιν, ὡς ἀποκυήματα μωρίας.

Διατρίψας χρόνους τινὰς ἐν Βιέννῃ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, εἶχε παραδεχθῆ μόνην τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν, ἄλλως ὅμως ἐθεώρησεν ἀνάξιον ἑαυτοῦ κἂν νὰ μάθῃ τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν.

Εἰς τὰ πλεῖστα καὶ ἰδίως εἰς τὰς περὶ ἑλληνικῆς παιδείας γνώμας του, εὕρισκεν ὁμοδοξοῦντα τὸν Παπαϊωνᾶν, ὅστις ἦτο πολὺ κατώτερος αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχαίαν παιδείαν, διατηρῶν λείψανα ἀναμνήσεων ἐκ τῆς ἐποχῆς, ὅτε διετέλει διάκονος τοῦ Σηλυβρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρ' ᾧ ἐσύχναζον λόγιοί τινες ἰδίως ἐκ τοῦ Πατριαρχείου. Ἐκεῖ ἐλέγοντο τότε πολλὰ καὶ ποικίλα ψαμμακοσιογάργαρα. Τοσούτῳ μᾶλλον ἐθαύμαζε τὸν Ἡφαιστίδην καὶ ἐτέρπετο συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ, ἢ μᾶλλον παρεῖχε προσεκτικὴν ἀκρόασιν εἰς τὴν ἀδολεσχίαν του.

Ὡς συνήθως συνέβαινε καὶ κατὰ τὴν πρωΐαν ταύτην, πρὶν ἐπιληφθῇ θέματός τινος ὁ Ἡφαιστίδης, προοιμίαζε καταμεμφόμενος τὴν νέαν παιδείαν, ἐνῷ ἐβάδιζον πρὸς τὴν καλύβην τοῦ Θάνου.

— Φίλε Ἰωνᾶ! ἔλεγε, σήμερον δὲν μὲ λείπει ἡ καλὴ διάθεσις, ὅσον ἐνθυμοῦμαι τὸ πάθημα τοῦ νέου σοφοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, ὅστις ἦλθε πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἑλληνικῶν σχολείων. Συναπηντήθημεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Νομάρχου, ὅπου ἦσαν πολλοὶ παρόντες καὶ ἐφλυάρει ὁ Ἀράβιος αὐλὸς περὶ μεθόδου καὶ γραμματικῆς καὶ θεματογραφίας καὶ ἐγκυκλίου παιδείας. Πολλὴν ὥραν τὸν ἤκουσα ἀτάραχος, ἂν καὶ πᾶσα λέξις του ἦτο ἱκανὴ νὰ συνταράξῃ τὸν στόμαχόν μου. ἐπὶ τέλους ἔλαβον καὶ ἐγὼ τὸν λόγον. — Σεῖς, τὸν εἶπον, ἐν Ἀθήναις πολλὰ μεθοδολογεῖτε καὶ μηχανᾶσθε καὶ ἀναμοχλεύετε νεολογοῦντες, ἀλλὰ συγχέοντες νέα καὶ ἀρχαῖα, καὶ θέλοντες

νὰ γενεσιουργήσετε τὸν νεομορφοτύπωτον ἑλληνισμὸν ἀπωλέσατε τὸν ἀρχαῖον. Βαρύνομαι ὡς ἐκ τοῦ γήρατός μου νὰ φιλονεικῶ περὶ γλώσσης καὶ διαλέκτων, ἂν εἶναι ἡ νέα καλλωπισμὸς παραφθορᾶς διὰ νέας διαφθορᾶς, τραγέλαφος, ἱππαλεκτρυών, γρυπάετος, οὔτε ἀρχαία, οὔτε νέα, ἀλλ' ἑωλοκρασία τις, ἢ νέον φυτὸν ἐκβλαστῆσαν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαιότητος, καὶ μέλλον σήμερον διὰ τῆς ἐπιμελοῦς τῶν λογίων περιποιήσεως μολευόμενον καὶ πρεμνιζόμενον νὰ ῥιζοφυήσῃ καὶ ν' ἀναδώσῃ κλάδους εὐθαλεῖς καὶ ἀμφιλαφεῖς. Κατ' ἐμὲ κριτὴν ἑνὸς καὶ μόνου ἔχομεν χρείαν, καὶ ἄνευ αὐτοῦ οὐδεμία προκοπή, νὰ ἐννοῶμεν τοὺς ἀρχαίους. Καθ' ὑπόθεσιν σὲ παρακαλῶ νὰ μ' ἐξηγήσῃς τὸν παροιμιακὸν ἐκεῖνον στίχον τοῦ Ὁμήρου.

«Οὐ σύγ' ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἅλα δοίης.»

Ὁ ἐξ Ἀθηνῶν σοφὸς ὑπεμειδίασε διὰ τὸ εὔκολον τοῦ προβλήματος καὶ μὴ προσέξας εἰς τὴν παγίδα, παρευθύς, διὰ νὰ δείξῃ καὶ τὴν εὐχέρειάν του εἰς τὰ τοιαῦτα, μεθερμηνεύει· Βέβαια σὺ ἐκ τῆς οἰκίας σου οὔτε ἅλας ἤθελες δώσει εἰς τὸν ἐπιστάτην σου.

Ἐγὼ ὅμως δὲν ὑπεμειδίασα, ἀλλ' ἐκάγχασα, καὶ συνεκάγχασαν καὶ οἱ παρεστῶτες ὑπονοοῦντες ὅτι ὁ φίλος ὠλίσθησε.

— Πῶς λέγω, τί εἶναι ὁ ἐπιστάτης ;

— Δι' αὐτό, μὲ ἀπήντησε, γελᾷς; ἢ σὲ φαίνεται παράδοξον, ὅτι μέχρι σήμερον διεσώθη ἡ λέξις ἐπιστάτης ;

— Αὐτὸ δὲν ἤθελε μὲ φανῇ παράδοξον, ὅσον μὲ φαίνεται ν' ἀκούω, ὅτι ὁ Ἀντίνοος εἶχεν ἐπιστάτας, ἄλλους φαίνεται διὰ τὰς ἀμπέλους καὶ ἄλλους διὰ τὰς ἀρούρας. Καὶ ποίαν ἀνάγκην εἶχον αὐτοί, νὰ τοὺς δώσῃ ἅλας ὁ Ἀντίνοος, ἀφοῦ εἶχον διαχείρισιν καὶ ἐτρέφοντο ἐξ αὐτῆς ; Ἐπιστάτης, φίλε μου, εἶναι ὁ ἐξαιτούμενος χάριν ἢ ἔλεος, ὅπως παρίστατο τότε ὁ Ὀδυσσεύς, ὡς ἐπαίτης. Ἰδοὺ ποῦ φέρει ἡ σύγχυσις τῶν γλωσσῶν, εἰς τὴν Βαβυλωνίαν.

Κατὰ σὲ κριτὴν λοιπὸν τὸ τύμβος σᾶς ἀλόχου.... σέβας ἐμπόρων, δηλοῖ ὅτι θέλουν τὸν προσκυνεῖ οἱ ἔμποροι, οἱ παντοπῶλαι, καὶ τὸ ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ μεθερμηνεύεις ἴσως περὶ γῆς, ὅπου γίνεται πολὺ βούτυρον.

Ὁ λόγιός μου ἐνόησε τὸ σφάλμα καὶ ἐδοκίμασε νὰ τὸ διορθώσῃ λέγων, ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπαντᾶται ὁ ἐπιστάτης ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἔννοιαν, ὅτι αὐτὸς δὲν ἐξήγησε, τί ὁ ἐπιστάτης, καὶ ὅτι εἶμαι λίαν εὐτράπελος, καὶ κεντητικὸς ὡς οἶστρος βουτύπος.

— Κατὰ τὰς περιστάσεις, τὸν ἀπήντησα. Ἰδού, πάτερ Ἰωνᾶ, τίνες οἱ ἔχοντες σήμερον τὴν ἀξίωσιν καὶ τὸ ἀξίωμα νὰ μᾶς ῥυθμίσουν.

Καὶ ὁ ἐφημέριος εὐχαριστήθη πολὺ διὰ τὸ δοθὲν ὑπὸ τοῦ Ἡφαιστίδου μάθημα εἰς τὸν νέον λόγιον, ἀλλ' ἐσκέφθη καὶ περὶ τῶν συνεπειῶν.

— Εἶναι, φίλε μου, ὑπάλληλος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μέλλων νὰ δώσῃ ἔκθεσιν καὶ περὶ τοῦ σχολείου σου.

Ἀλλ' ὁ Ἡφαιστίδης δὲν ἐσκέπτετο περὶ τῶν τοιούτων, διότι ἡ περὶ τὰ γράμματα φιλοτιμία του ἦτον ὑπερτέρα παντὸς ἄλλου αἰσθήματος. — Τί ἐννοεῖς, εἶπεν, ὅτι θέλει μὲ κεράσει τὴν ὀξάλμην τῆς παύσεώς μου ; Πιστεύω ὅτι εἶναι ἱκανός, ἀλλ' οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

Ταῦτα συνδιαλεγόμενοι προσήγγισαν εἰς τὴν καλύβην τοῦ Θάνου, ὅστις, ἐλθὼν εἰς προϋπάντησίν των, μετὰ σεβασμοῦ ἐφίλησε πρῶτον τὴν δεξιὰν τοῦ ἐφημερίου καὶ λαβὼν τὴν εὐχήν του καὶ ἀντιχαιρετίσας τὸν Ἡφαιστίδην ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν πρὸς δεξίωσίν των.

Ἡ καλύβη τοῦ Θάνου ἔκειτο ἐπὶ κολωνοῦ, ὅθεν ὅμως δὲν

ἐφαίνετο ἡ πόλις τῆς Λαμίας, διότι μετὰ τὸ κοίλωμα ὑψοῦτο πάλιν ἄλλη ὀφρύς, ἥτις τὴν ἐκάλυπτε. Μόνη λοιπὸν ἐξεῖχεν ἐντὸς τῆς ἐκτεταμένης πεδιάδος ἡ καλύβη, καὶ τὸ βλέμμα τοῦ θεατοῦ ἐντεῦθεν μὲν ἀπήντα τὰς ὑψηλὰς τῆς Οἴτης κορυφὰς μέχρι Θερμοπυλῶν, ἐκεῖθεν δὲ τῆς Ὄθρυος, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὡς λίμνη ὑπὸ τὰς αὐγὰς τοῦ μεγαλοπρεπῶς ἀναβαίνοντος ἡλίου ὑπέλαμπεν ἡ θάλασσα τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου. Παρὰ τὴν καλύβην ἦτο φρέαρ ὑπὸ τὴν σκιὰν λεύκης, τῆς ὁποίας τὰ λευκὰ πέταλα ἁπαλῶς ἐσείοντο ὑπὸ τῆς πρωϊνῆς αὔρας. Ἡ καλύβη κατεσκευάσθη ἐκ διχοτομηθέντων κορμῶν δένδρων, τῶν ὁποίων ὁ φλοιὸς ἐφαίνετο ἔξωθεν, ἡ στέγη δὲ συνηρμόσθη ἐκ πηλοῦ καὶ ἀχέρδου. Ὄπισθεν τῆς καλύβης ὑπῆρχεν ἄλλο στέγασμα διὰ τὰς αἶγας, ὅπου ἐσκόπει νὰ κατασκευάσῃ ὁ Θάνος τὴν φάτνην διὰ τοὺς βόας. Ἔμπροσθεν ἡ στέγη τῆς καλύβης ἐξεῖχε πολύ, ὥστε νὰ παρέχῃ σκιὰν εἰς τοὺς καθημένους. Ἐκεῖ διηυθύνθησαν οἱ δύω γέροντες μετὰ τοῦ Θάνου, ὅπου ἡ Βαρβάρα ἵστατο προσμένουσα αὐτούς.

Μετὰ τὰς συνήθεις προσηγορίας ἡ Βαρβάρα εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην μετὰ τοῦ ἐφημερίου, διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ Τάσου. Ὁ Ἡφαιστίδης τὴν ὠνόμαζε Καμινώ, ἢ διότι κατεγίνετο πάντοτε εἰς τὴν κάμινον, ἢ διότι εἶχε πολλὰς μετὰ τοῦ ἐφημερίου συνδιαλέξεις, αἵτινες διέκοπτον τὴν ἀδιάκοπον γλωσσαλγίαν του καὶ τὸν ἐστέρουν ἀκροατοῦ.

— Ἄφες, εἶπεν εἰς τὸν Θάνον, τὴν Καμινὼ νὰ ἐξομολογηθῇ εἰς τὸν ἐφημέριον, ἂν καὶ δὲν ἤλθομεν ἐπὶ τούτῳ καὶ δός με ν' ἀνάψω τὴν καπνοσύριγγά μου.

Β΄.

Πολιτικαὶ σκέψεις Ἡφαιστίδου καὶ Παπαϊωνᾶ.

Ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ἐκ κλάδων δάφνης πλεκτοῦ γείσου, ἢ

μᾶλλον γέρρου τῆς καλύβης ἐκάθησεν ὁ Ἡφαιστίδης ἐπὶ κορμοῦ δένδρου ὡς ἀρχαίου θώκου ἐσκαμμένου, καὶ ἀφαιρέσας τὰς ἄκρας τῆς βακτηρίας του μεθήρμοσεν αὐτὴν εἰς καπνοσύριγγα, λαβὼν δὲ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Θάνου ἀγγεῖον ψυχροῦ ὕδατος τὸν εἶπε. — Δὲν σὲ βλέπω, τέκνον μου, φαιδρόν, ὅπως ἔπρεπε νὰ ἦσαι. Αἱ θημωνίαι εἶναι ὑψηλότεροι ἀπὸ πέρυσι· ἄρα καὶ ὁ σῖτός σου ἀναλόγως ἀφθονώτερος.

— Ἀπὸ τὸν Θεὸν δὲν παραπονοῦμαι, διδάσκαλε, παραπονοῦμαι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι δέκα πέντε ἡμέραι ἀφοῦ ἐθέρισα καὶ ἀκόμη δὲν ἐφάνησαν οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ δεκάτου. Ἡ ἐπαρχία εἶναι γεμάτη λῃστῶν, ὁ καιρὸς δύναται νὰ ἦναι ἄστατος, χίλια πράγματα συμβαίνουν. Ἂν δὲν ἁλωνίσω, καὶ δὲν φέρω τὸ σιτάρι μου εἰς τὴν Λαμίαν, δὲν εἶμαι ἥσυχος.

— Εἶσαι χρηστὸς ἄνθρωπος καὶ ὁ Θεὸς θέλει σὲ τὰ φέρει ὅλα δεξιά. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ἐντὸς τῆς Λαμίας, φοβούμενοι τοὺς λῃστάς. Ἀλλὰ τώρα μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ νέου Μοιράρχου καὶ τὴν αὐστηράν του καταδίωξιν, ἐξέρχονται πάλιν καὶ θὰ σ' ἐνθυμηθοῦν, διότι εἶσαι ὁ πλησιέστερος.

— Ἄμποτε! πλὴν καὶ αὐτὸν τὸν Μοίραρχον φοβοῦμαι. Καθὼς λέγουν, εἶναι σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος· αὔριον ὑποπτεύεται, ὅτι ἔδωκα τροφὰς εἰς τοὺς λῃστὰς καὶ μὲ φυλακίζει, πρὶν λικμήσω, ποῖος θὰ ἐπιστατήσῃ τότε;

— Ὅλοι σὲ γνωρίζουν, ὅτι εἶσαι τίμιος καὶ ἀγαθὸς γεωργός. ἐχθροὺς δὲν ἔχεις, πῶς θέλεις νὰ σὲ ὑποπτευθῇ ὁ Μοίραρχος;

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι, προερχόμενοι ἐκ τῆς γνώμης ὅπως ἔπρεπε νὰ ἦναι τὰ πράγματα, δὲν καθησύχαζον τὸν Θάνον, ὅστις τὰ ἔβλεπεν, ὅπως ἦσαν.

Ἐντοσούτῳ ἐντὸς τῆς καλύβης ἐγίνετο ἄλλη συνδιάλεξις.

— Τί ἤκουσες διὰ τὸν Τάσον; εἶπεν εἰς τὸν ἐφημέριον ἡ Βαρβάρα.

— Ὁ Τάσος σου ἔγεινε κλέφτης, καὶ ἀλλοίμονον καὶ εἰς σᾶς τοὺς ἰδίους.

— Διατί ;

— Διότι ὁ Μοίραρχος εἶναι αὐτόχρημα Σατανᾶς. Ἅμα μάθη ὅτι ληστὴς ἔχει συγγενεῖς, τοὺς βιάζει νὰ μαρτυρήσουν ποῦ εἶναι· φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς πάντας εἰς τὴν Λαμίαν.

— Αἴ! Τάσε μου! ἂν σοῦ τύχη εἰς τὴν διάβα ὁ Μοίραρχος, δεύτερην φορὰν δὲν θὰ βήξη· τότε θὰ ἔχης καὶ σὺ τὸ κλέφτικο τραγοῦδί σου.

— Διὰ τὸ καλὸν τοῦ Θάνου σου, ἂν ἔχης τρόπον, μήνυσε τὸν Τάσον νὰ φύγη καὶ νὰ μὴν ἀκουσθῇ.

Ταῦτα λέγων ἐξῆλθε πάλιν τῆς καλύβης ὁ ἐφημέριος καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ Ἡφαιστίδου, λυπούμενος ὅτι αἱ πρὸς τὴν Βαρβάραν συμβουλαί του ἦσαν ἀνωφελεῖς.

Αὐτὴ μετ' ὀλίγον ἔφερε τὸν καφὲ καὶ γάλα διὰ τὸν Ἡφαιστίδην, ὅστις ἐκ τῆς ἐν Βιέννη διατριβῆς του εἶχε τὴν ἕξιν νὰ πίνη αὐτὰ ἀναμεμιγμένα· ἐξήγαγε δὲ τοῦ κόλπου του ζάκχαριν καὶ κουλούρια δι' ἑαυτὸν καὶ τὸν ἐφημέριον.

— Σήμερον, δάσκαλε, θὰ εὕρης τὸν καφὲν ὅπως τὸν θέλεις, εἶπεν ἡ Βαρβάρα.

— Εὔχομαι, ἀπήντησεν ὁ Ἡφαιστίδης, ἀλλὰ σ α ὐ τ ὴ ν ἐ π α ι ν ε ῖ ς ὥ σ π ε ρ Ἀ σ τ υ δ ά μ α ς, γ ύ ν α ι.

— Πάλιν τὰ Ἑλληνικά σου, δάσκαλε! αὐτὸ θὰ εἰπῇ, νὰ πάγω εἰς τὴν δουλειάν μου, εἶπεν ἡ Βαρβάρα. Καὶ στραφεῖσα εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν καλύβην πρὸς τὰ ἔργα της.

Ἀφοῦ ὁ Ἡφαιστίδης ἐπλήσθη καὶ ἐκορέσθη, ἐνῶ ὁ Παπαϊωνᾶς περιωρίσθη εἰς μόνον τὸν μέλανα καφέ, ἐκμυζῶν τὴν σύριγγά του καὶ διώκων τὰ νέφη τοῦ καπνοῦ, ἦλθε πάλιν εἰς ἐπιθυμίαν λόγων.

— Φίλε Ἰωνᾶ, εἶπεν, ὀλίγαι χῶραι μὲ φαίνεται νὰ ἦναι τό-

σον τερπναὶ, ὅσον αὐτὴ ἡ κοιλὰς τοῦ διϊπετοῦς καὶ ἀκάμαντος Σπερχειοῦ. Τοιαύτη εἶναι σχεδὸν καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς, γῆ εὐδαίμων καὶ κλίμα εὐκραές· ὑπὸ τίνων δὲ καὶ πῶς ἐκατοικεῖτο, μὲ λέγει ἡ ἐπιγραφὴ ἐντὸς ἐκείνων τῶν στενῶν.

Ὦ ξεν' ὑπάγγειλον Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
Κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις·

Ποῖα ἐκεῖνα τὰ νόμιμα καὶ ἐκεῖνοι οἱ θεσμοὶ τοῦ Λυκούργου, καὶ ποῖαι αἱ σήμερον πλεκτάναι τῶν νόμων! Χάριν ἐκείνων ἄσμενοι παρέδιδον ἑαυτοὺς εἰς τὸν θάνατον, καὶ αὐταὶ κατατρίβουν τοὺς πολίτας ἢ τοὺς προκαλοῦν εἰς ἀλληλοφονίαν. Τί ἄλλο εἶναι σήμερον οἱ νόμοι καὶ τὸ πολίτευμα εἰμὴ ἀδιέξοδος λαβύρινθος ἀρχῶν ἐπίτηδες πολυπλασιαζομένων, διὰ νὰ κορεσθῇ τὸ σμῆνος τῶν ἀκορέστων ῥαδιούργων, οἵτινες τρεφόμενοι ἐκ τῶν ἱδρώτων τοῦ λαοῦ τὸν καθιστοῦν καθημέραν πενέστερον καὶ τὸν ὠθοῦν εἰς τὴν ληστείαν καὶ τὰ κακουργήματα ; Ἰδοὺ ἔχεις ἐνώπιόν σου ἐναργὲς παράδειγμα. Αὐτὸς ὁ καλὸς ἐργατικὸς γεωργὸς ἀπέφερεν ἐκ τῆς εὐδαίμονος ταύτης γῆς ὅσον ἠδύνατο νὰ ποθήσῃ καρπόν. Ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις μισθοδοτεῖ τόσας ἀρχὰς καὶ τόσους ὑπαλλήλους, αὐτὸν καὶ τοὺς ὁμοίους του παρέδωκεν εἰς ἐργολάβους, μέλλοντας νὰ ἐκθλίψουν τὸ λιπαρώτερον, καὶ μὴ εὐκαιροῦντας νὰ τὸν ὑποβάλουν εἰς αὐτὴν τὴν βάσανον. Ἐν τοσούτῳ κινδυνεύει ν' ἀπολέσῃ τὰ κτηθέντα ἢ ὑπὸ ὄμβρου τινος θυελλώδους ἢ ἄλλης συμφορᾶς, καὶ κινδυνεύει καὶ αὐτὸς νὰ καταστῇ ὕποπτος ὅτι ἔδωκε τροφὰς εἰς ληστάς, κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ὁποίων δὲν εὑρίσκει προφύλαξιν. Ἰδοὺ πῶς περιστρεφόμεθα εἰς φαῦλον κύκλον· ἡ χεὶρ τοῦ νόμου δὲν φθάνει νὰ τιμωρήσῃ τὸν ληστήν, ἡ χεὶρ τοῦ ἐκτελεστοῦ τοῦ νόμου πίπτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀθῴου καὶ ἀπροστατεύτου πολίτου, δηλαδὴ σὲ τιμωρῶ, διότι δὲν εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ σὲ περιφρουρήσω. Κατὰ τοιούτων νομίμων ἔχω ἄδικον ἐπιφωνῶν συχνάκις τὸ ἐρρέτωσαν ;

Ἡ Ἑλλὰς δὲν θέλει εὐδαιμονήσει, ἂν δὲν διοικηθῇ κατὰ τὰ πάτρια. Ἑκάστη ἐπαρχία πρέπει νὰ ἔχῃ τοὺς ἰδίους ἄρχοντας, ἐκλέγουσα αὐτοὺς μόνη πρὸς ἐπιστασίαν καὶ διατήρησιν τῆς ἐν αὐτῇ τάξεως καὶ ἀσφαλείας, διὰ δὲ τὰ κοινὰ νὰ συνέρχεται ἅπαξ τοῦ ἔτους ἀμφικτυονικὸν συνέδριον ἐνταῦθα, ἂν προτιμᾷς, ἐν τῇ Πυλαίᾳ. Θέλεις ἰδεῖ τότε, ὅτι οἱ πολῖται θέλουν ἐκλέγει τοὺς ἐπ' ἀρετῇ διακρινομένους·

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρας τε ἔργων.

Διότι εἰς τοῦτο θέλει τοὺς παροτρύνει τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον, ἐνῷ σήμερον ἡ Κυβέρνησις σοὶ ἀποστέλλει τὸν τυχόντα, διὰ νὰ τὸν ἐξοικονομήσῃ, ἢ νὰ μὴ τὸν ἔχῃ φορτίον. Εἷς ἐκ τῶν ἀρχόντων θέλει εἶσθαι ὁ στρατηγός, ὅστις θέλει ἀσκεῖ ὅλους τοὺς ἐν ἡλικίᾳ εἰς τὰ ὅπλα, ὥστε τυχούσης ἀνάγκης ὅλη ἡ Ἑλλὰς θέλει ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, πανστρατιᾷ.

Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.

Ἂν καὶ ὁ Παπαϊωνᾶς ὡς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν ἔδιδε τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν Ἡφαιστίδην, καὶ ἐθεώρει μάλιστα αὐτὸν ὡς εὐγλωττότερον ἑρμηνέα τοῦ ἰδίου φρονήματος, δὲν συνετάσσετο ὅμως μετ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰς περὶ πολιτεύματος θεωρίας του· διότι ἐφαίνετο εἰς αὐτόν, ὅτι ἀρχαΐζουν μέν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐθνικώτερον. Ἐπεχείρησε λοιπὸν νὰ τὰς διορθώσῃ ἐν μέρει, παραδεχόμενος καὶ αὐτός, ὅτι νοσεῖ ἡ κοινωνία καὶ χρείαν ἔχει ἰατροῦ ἐπιτηδείου.

— Σοφοὺς λόγους εἶπε, φίλε Ἡφαιστίδη, ἀλλὰ μὲ φαίνεται, ὅτι ἀνθρωπίνως ἔκρινες περὶ τῶν ἀνθρωπίνων.

— Βέβαια ὑπέλαβεν ἐκεῖνος.

Ἀνὴρ ἐγὼ καὶ πάντα μοι τ' ἀνδρὸς μέλει.

— Ἀλλά, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐφημέριος, ἐνθυμήσου ὅτι ὁ κύριος *ἀπέκρυψε ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψεν αὐτὰ νηπίοις*. Διὰ

τοῦτο ἄκουσον καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀσόφου τοὺς λόγους. Ἡ κοινωνία σου ὅπως καὶ ἂν τὴν ἐνδύσῃς ἢ ἀττικῶς ἢ σπαρτιατικῶς εἶναι ἄγαλμα ἀγοραῖον, ἂν δὲν ἐμπνευσθῇ ὑπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ ἰδοὺ ἔθεσα τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῆς πληγῆς. Καταφρονεῖται ἡ ἐκκλησία, χηρεύουν αἱ ἐπισκοπαί, ἀπεσπάσθη τὸ τέκνον ἀπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μητρός, καὶ οὐδεὶς κήδεται τοῦ ὀρφανοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ περιουσία καθημέραν φθείρεται. Ἐν τούτοις ἡ καλὴ ἐκείνη μήτηρ μᾶς παρεῖχεν ἐπὶ αἰῶνας τὸ ἄδολον γάλα τῆς ἀληθείας, καὶ ὡς νεοσσοὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγάς της διεσώθημεν ἐκ τῶν κινδύνων τοῦ ζυγοῦ. Αὐτὴ ἐντὸς κιβωτοῦ σώζει τὸ γενεαλογικόν μας βιβλίον, καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸ ἀναγινώσκομεν πλέον, ἐλησμονήσαμεν τὴν πατριάν μας, ὡσὰν ἤμεθα, ὡς λέγεις, ἀπὸ δρυὸς καὶ ἀπὸ πέτρας, καὶ ἀχάριστοι πρὸς τὴν μητέρα, ἐγίναμεν ἄδικοι καὶ ἀναίσθητοι πρὸς τοὺς ἀδελφούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους αἱ γήϊναι δυνάμεις ἠθέλησαν νὰ μᾶς χωρίσουν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ χαράξουν εἰμὴ αὐτὰ τὰ ἄστατα ὅρια. Ἂν συνετισθῶμεν, ἂν βαδίσωμεν τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, θέλουν ἐκλείψει καὶ αὐτά, καὶ θέλει γίνει ἐκεῖνος ὁ ἀδελφικὸς ἀσπασμὸς ὁ πρὸ πολλοῦ προσδοκώμενος ἐντὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας, καθ' ἡμέραν τοῦ Πάσχα. Ἀλλ' ἡ καρδία μας πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τοῦ Κυρίου· παρημελήσαμεν τὸν οἶκόν του καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἔλεος· διὰ τοῦτο ἐπέρχονται αἱ μάστιγες, δι' ὧν τιμωροῦνται αἱ ἀνομίαι ἡμῶν, καὶ νόσοι καὶ λιμοὶ καὶ φόνοι καὶ λῃστεῖαι. *Ἁμαρτίαν ἥμαρτεν Ἱερουσαλὴμ διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο*·

Ἐνῷ τοιουτοτρόπως ἔκρινεν ἕκαστος κατὰ τὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνῆκε περὶ τοῦ πάθους τῆς κοινωνίας καὶ τῶν πρὸς θεραπείαν μέσων, ὁ δὲ Ἡφαιστίδης ἔλεγεν ἤδη καθ' ἑαυτόν: *Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ'*

ἔχοντας, αἴφνης εἶδον ἐνώπιόν των νέον ποιμένα, τὸν ὁποῖον δὲν παρετήρησαν ἐρχόμενον, μετὰ ζέσεως συνδιαλεγόμενοι. Ἡ εὐσαρκία του καὶ ἡ σφριγῶσα ὑγεία του ἦσαν ἄξια θέας, καὶ μόλις ῥίψας ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα ὁ Ἡφαιστίδης, διακόπτων τὸν ἐφημέριον, εἶπεν. — Ἰδὲ αὐτὸν τὸν βοσκόν.

Καί κεν ὀρὸν πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο.

— Τῳόντι, ὑπέλαβε μειδιῶν ὁ Παπαϊωνᾶς, ἀλλ' ἀμφιβάλλω ἂν ἀπέκτησεν αὐτὴν πίνων ὀρόν. Ἐν τοσούτῳ εἶναι καιρὸς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν πόλιν, πρὶν μᾶς καταλάβῃ ὁ καύσων καὶ ν' ἀφήσωμεν τούτους εἰς τὰ ἔργα των.

Ὁ βοσκός, βλέπων ὅτι περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος, ἀλλὰ μὴ ἐννοῶν ἐπὶ τίνι, μόλις ἀπέδωκε τὸν ὀφειλόμενον προσκυνισμὸν εἰσερχόμενος εἰς τὴν καλύβην. Συγχρόνως οἱ δύο γέροντες ἀπεχαιρέτησαν τὸν Θάνον καὶ τὴν μητέρα του, καὶ ἐξακολουθοῦντες τὸν διάλογόν των ἐβάδισαν πρὸς τὴν πόλιν ἡσύχως, μηδόλως ὑποπτευόμενοι, ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἔμελλεν αἴφνης νὰ μεταβληθῇ ἡ σκηνή.

Ὁ βοσκὸς ἦτον ἄγγελος κακῶν· Ἀφοῦ ἀνέμεινεν ὥστε οἱ γέροντες ὁπωσοῦν ν' ἀπομακρυνθοῦν, διηγήθη τὰ συμβαίνοντα.

— Ὁ Τάσος ἐπληγώθη εἰς τὸ σκέλος.

— Ὢ συμφορά ! ἀνέκραξεν ἡ Βαρβάρα. Βέβαια εἶχε καρτέρι τοῦ Μοιράρχου.

— Μάλιστα ! Ἔξω ἀπὸ τὴν Λαμίαν ἔκαμνε μὲ τοὺς δικούς του χωσιά. Δὲν 'ξεύρω ἂν ἔβγαινε ὁ Μοίραρχος ἢ ἄλλος ἀξιωματικός. Ἐκεῖ ἐβαρέθηκαν. Ἔπεσαν δύο χωροφύλακες. Ὁ Τάσος ὥρμησε μὲ τὸ σπαθί, καὶ εἰς αὐτὸ ἐπάνω τὸν ἦλθε τὸ βόλι καὶ ἔπεσεν.

— Εἶδες παλληκάρι φωτιά !

— Δύω 'δικοί του τὸν ἐτράβιξαν ἀπὸ τὸ ποδάρι μέσα εἰς

τὴν ῥευματιά, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν κατέβασαν τὰ ἴσια ς' τὴν στάνην μας. Οἱ ἄλλοι ἐσκόρπισαν.

— Καὶ ἡ πληγή του ;

— Τὸ βόλι ἔμεινε μέσα καὶ θέλει ἰατρὸν νὰ δουλέψῃ τὴν πληγή. Ἡμεῖς δὲν 'μποροῦμεν νὰ τὸν κρατήσωμεν, διότι θ' ἀκουσθῇ. Τοῦ ἐστρώσαμεν μὲ φύλλα μέσα εἰς θάμνους καὶ τὸν ἐσκεπάσαμεν ποῦ δὲν φαίνεται, καὶ ἦλθα νὰ σᾶς δώσω εἴδησιν διὰ νὰ τὸν πάρετε.

— Ἂς μοῦ κόπτῃ ὁ Θεὸς ἡμέρας καὶ ἂς σᾶς δίδῃ χρόνους· φυλάξετέ μου τὸν Τάσον μου, ὡς νὰ ἔλθω νὰ τὸν πάρω, νὰ τὸν δώσω εἰς ἰατρόν· 'ς τὰ δεύτερα νὰ σηκωθῇ, δὲν θὰ εὕρῃ τὸν Μοίραρχον 'ς τὸ ποδάρι, θὰ τὸν εὕρῃ 'ς τὸ κεφάλι. Τάσο μου ! Τάσο μου ! Ζῆσε, Τάσο μου, καὶ θὰ γνωρίσῃ ὁ τόπος, τί παλληκάρι εἶσαι σύ.

Ὁ Θάνος ἤκουε σιωπῶν. Δὲν ἠδιαφόρει βέβαια εἰς τὸ πάθημα τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν ὁποῖον πάντοτε ἠγάπα, ἀλλ' ἐλυπεῖτο μάλιστα διττῶς διὰ τὸν ἐπικείμενον εἰς αὐτὸν κίνδυνον καὶ διὰ τοὺς λόγους τῆς μητρός της, ἥτις μόνη ἠδύνατο νὰ τὸν συμβουλεύσῃ, νὰ παύσῃ τὸν ἄτακτον βίον καὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἀνδρίαν, ὑπηρετῶν τοὺς νόμους καὶ τὴν κοινὴν εὐταξίαν. Ἂν ὅμως ἐτόλμα νὰ προφέρῃ τοιαύτην γνώμην ἤκουε τὰς ἀρὰς τῆς μητρός του, ἥτις τὸν ἀπεκήρυττεν ὡς ἀνάξιον τέκνον καὶ προδότην τοῦ ὀνόματός του.

Ἡ Βαρβάρα ἤθελεν ἀμέσως νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν υἱόν της, ἀλλ' ὁ βοσκὸς ἠναντιώθη.—Θέλεις, τὴν εἶπε, νὰ μᾶς χάσῃς ; Τὴν νύκτα νὰ ἔλθῃς καὶ σοῦ δίδω δύο παιδιὰ νὰ τὸν σηκώσουν. Ἐγὼ ἔρχομαι καὶ σὲ πέρνω. Νὰ στοχασθῇς ὅμως, ποῦ θὰ τὸν φυλάξῃς.—Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ βοσκὸς ἀνεχώρησε.

Πόσας ἀρὰς ἐπρόφερεν ἡ Βαρβάρα κατὰ τῶν ἀρχῶν ὅλων καὶ κατ' ἐξοχὴν κατὰ τοῦ Μοιράρχου, εἶναι περιττὸν νὰ ἐπα-

ναλάβωμεν. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Τάσου ἦσαν δι᾽ αὐτὴν ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Διατί, ἔλεγε, δὲν ἔχω καὶ δεύτερον παλληκάρι νὰ ἐκδικηθῇ ἀμέσως τὸν Τάσον μου. Κάθε 'μέρα 'ποῦ δίδει φῶς καὶ δροσιὰ εἰς τὸν Μοίραρχον, 'ς ἐμὲ δίδει φωτιὰ καὶ λαύρα.

Καὶ αὐτὴ ἡ πρᾳότης τοῦ Θάνου, ἐνίοτε ηὔξανε τὸν πυρετόν της. Ἀλλ᾽ αὐτὸς μᾶλλον σιωπῶν καὶ παρεμβάλλων ἐπιτηδείως λέξεις περὶ τῆς διασώσεως τοῦ Τάσου, κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς ὑφέσεως τοῦ πάθους της, κατώρθωσε νὰ στρέψῃ τὰ διανοήματά της εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πρακτέου.

— Ποῦ θὰ τὸν φυλάξωμεν τὸν Τάσον ; ἔλεγε κατάμονος πλὴν μεγαλοφώνως. Ποῖος θὰ τὸν δεχθῇ ;

Ἡ Βαρβάρα ἐκάθητο χαμαὶ ὠχρά, χειρονομοῦσα, ἀλυκταίνουσα καὶ προφέρουσα τὰς ἀράς της· ἐπὶ τέλους σιωπήσασα μετὰ μακρὸν διαλογισμόν, ὠρθώθη καὶ ὡς ἐμπνευσθεῖσα αἰφνηδίως ἀνεφώνησε :

— Ποῖος θὰ τὴν σώσῃ ;—Νὰ φύγωμεν, ἔξω ! ἔξω ! 'ς τὸ Τούρκικον.

Ὁ Θάνος δὲν ἀπήντησεν, ἀλλὰ σκεφθεὶς καθ᾽ ἑαυτόν, εὗρηκεν ἐπὶ τέλους, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ συμφερώτερον, διότι παύουν αἱ καταδιώξεις ἑωσοῦ ἰατρευθῇ ὁ Τάσος καὶ ἐπανέλθῃ πάλιν ἡσυχία. Ἡ ἰδέα του ὅμως ἦτο, αὐτὸς νὰ μείνῃ ἐκεῖ εἰς τὰ ἔργα του ἐνόσῳ κατ᾽ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ὑποψία. Ἤλπιζεν ἐν τοσούτῳ νὰ μεταφέρῃ τὸν σῖτόν του εἰς τὴν Λαμίαν, ἅμα ἀποχωρισθῇ ἡ δεκάτη, καὶ ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ νὰ κρυφθῇ δι᾽ ὀλίγον καιρόν.

Ἴσως, ἔλεγε, καθ᾽ ἑαυτόν, νὰ ἦναι αὐτὰ πρὸς ὄφελος τοῦ Τάσου· ἀφοῦ δὲν σωφρονίζεται, κάλλιον νὰ λείψῃ ἐνόσῳ τὰ πράγματα εἶναι εἰς τοιαύτην κατάστασιν.

Τοιαῦτα διελογίζοντο ὁ υἱὸς καὶ ἡ μήτηρ περιμένοντες τὸ σκότος τῆς νυκτός. Ἐπὶ τέλους ἐπεχύθησαν αἱ σκιαὶ αὐτῆς,

καὶ ὁ βοσκός, πιστὸς εἰς τὸν λόγον του, ἐφάνη πάλιν εἰς τὴν καλύβην· ἀμέσως δὲ ἀπῆλθον ὅλοι εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Τάσου.

Γ΄.

Ὁ Μοίραρχος.

Πολλὰ συνετέλεσαν, ὥστε ἡ ἐπαρχία τῆς Φθιώτιδος νὰ μαστίζηται σταθερῶς ὑπὸ τῆς λῃστείας, πρὸ πάντων ὅμως τὸ δυσφύλακτον τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐστηρίχθησαν εἰς ὑψηλὰ καὶ δύσβατα ὄρη. Ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα τῆς καταδιώξεως ὑπῆρξαν ἀτελῆ· Ἡ ἔνοπλος δύναμις συνέκειτο ἐξ ἀτάκτου στρατοῦ ἐθελοντῶν ἐγχωρίων. Τοιοῦτοι στρατιῶται ἔχοντες σχέσεις μετὰ λῃστῶν, ἢ καὶ αὐτοὶ ἐνίοτε μετερχόμενοι τὸν λῃστρικὸν βίον, ὅταν ἐκ πειθαρχικῆς αἰτίας ἐπροτίμων νὰ λιποτακτήσουν παρὰ νὰ ὑποστῶσι ποινήν, δὲν κατεδίωκον σπουδαίως τοὺς σχετικοὺς καὶ ὁμοίους των. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λοιπὸν ἡ ἔνοπλος δύναμις ἔφθανεν ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν οἱ λῃσταί, μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των !

Ἀλλ᾽ ὅταν ἐπλεόναζε τὸ κακόν, ἔκτακτα μέτρα ἐγίνοντο ἀναγκαῖα, παραλλάσσοντα κατὰ τὴν ἱκανότητα καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, εἰς ὃν ἀνετίθετο ἡ καταδίωξις. Τινὲς μεταχειριζόμενοι τὴν πολιτικὴν τέχνην, εἵλκυον πρὸς ἑαυτοὺς τοὺς ἀνδρειοτέρους ὀπαδοὺς τῶν λῃσταρχῶν, τοὺς κατέταττον εἰς τὸν στρατὸν καὶ τοιουτοτρόπως παρέλυον τὰς συμμορίας, ἐπετύγχανον δὲ ἐνίοτε νὰ συλλάβουν τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῶν, ἢ νὰ τοὺς φονεύσουν, οἱ πλεῖστοι ὅμως ἐξ αὐτῶν ἐδραπέτευον πέραν τῶν ὁρίων εὑρίσκοντες καταφύγιον παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς.Τοιαύτη καταδίωξις προσωρινῶς ἔπαυε τὸ κακόν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐγίνετο πολλὴ χρή-

σις ὅπλων ἢ βαρεῖα κατάθλιψις τῶν πολιτῶν, οὗτοι μᾶλλον
ηὐχαριστοῦντο εἰς τοιαῦτα μέτρα καὶ ἐπῄνουν τὴν φρόνησιν
καὶ ἱκανότητα τοῦ μεταχειρισθέντος αὐτά, μηδόλως προσέ-
χοντες ὅτι δὲν ἐκόπησαν καὶ αἱ ἑπτὰ τῆς Ὕδρας κεφαλαί.
Σπάνιοι ἦσαν οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, οἵτινες ἐκήρυττον ἄ-
σπονδον πόλεμον εἰς τοὺς Σκίρωνας καὶ τοὺς Πιτυοκάμπτας,
καὶ διώκοντες τὰ ἴχνη των εἰς τοὺς δρυμῶνας καὶ τὰς διασφά-
γας τῶν ὀρέων, *διὰ τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας*, τοὺς
ἠνάγκαζον νὰ συγκροτήσουν αἱματηρὸν ἀγῶνα.

Ὁ Μοίραρχος ὅστις τότε ἐστάλη, οὔτε τῶν μὲν οὔτε τῶν
δὲ ἠκολούθει τὸν τρόπον, ἀλλ' εἶχεν ἴδιον σύστημα ἄξιον νὰ
ἐμπνεύσῃ γενικὸν τρόμον. Αὐτὸς ἐστηρίζετο εἰς τὴν γνώμην,
ὅτι ἂν ἡ ἐπαρχία δὲν θέλῃ τοὺς λῃστάς, λῃσταὶ δὲν δύναν-
ται νὰ ὑπάρξουν, ἄρα ὑπάρχουν διότι τοὺς θέλει. Αὐτὴν τὴν
κακὴν καὶ διεστραμμένην θέλησιν ὡς ῥίζαν τοῦ κακοῦ καὶ
ὡς γενικὴν καὶ πάνδημον νόσον πρέπει νὰ προσβάλῃ ἀνεν-
δότως, ὅστις θέλει νὰ φέρῃ θεραπείαν. Μετεχειρίζετο λοιπὸν
τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀσκοὺς πλήρεις βλαβεροῦ καὶ ἀποβλη-
τέου ὑγροῦ, τοὺς ὁποίους διὰ στιβαρᾶς συνθλίψεως δύναταί
τις νὰ ἐκκενώσῃ. Εἰς τὰ ὄμματά του ὅλοι ἦσαν ὕποπτοι καὶ
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἐλανθάνετο. Ἐννοεῖται ὅτι κατεμέμ-
φετο τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ νόμου, δι' ὧν ἐμπο-
δίζετο νὰ δοκιμάσῃ τὴν στερεότητα τῶν ἀνθρωπίνων ἄρθρων
πάσης τάξεως καὶ ἰδίως τῶν κατεχόντων ἀνωτέραν κοινωνι-
κὴν θέσιν.

Καὶ αὐτὴ ἡ μορφὴ τοῦ Μοιράρχου εἶχέ τι φοβερὸν καὶ
ἀπαίσιον. Οἱ ὀφθαλμοί του ὑπέστιλβον ὡς αἰθόμενοι ἄνθρα-
κες ὑπὸ τὰς δασείας καὶ μελαίνας ὀφρῦς του· καὶ αἱ ῥυτίδες
τοῦ μελάγχρου καὶ ἀμειδήτου προσώπου του κατεδείκνυον
τὸ ὠμὸν καὶ ἀμείλικτον τῆς ψυχῆς του πρὸς τὰς ἀνθρω-
πίνους ὀδύνας. Ἦτο μᾶλλον μικροῦ ἀναστήματος, οἱ ὦμοί

του ἦσαν εὐρεῖς καὶ ἐπίκυφοι, αἱ δὲ χεῖρες στιβαραὶ καὶ οἱ πό-
δες κατά τι ἄνισοι, ὥστε σχεδὸν ὑπέσκαζε. Οἱ στρατιῶταί του
ἔλεγον ὅτι ἦτον ὅλως λεπιδωτὸς καὶ δασύτριχος καὶ πολλοὶ
ἐπίστευον ὅτι εἶχε καὶ κέρκον, ἀλλὰ συμφωνοῦμεν μετὰ τῶν
φυσιολόγων, οἵτινες ἀρνοῦνται εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὴν τὴν
πλεοναστικὴν παρέκτασιν τῶν σπονδύλων. Ὀλίγον ἐλάλει,
πᾶσα δὲ λέξις του εἶχέ τι ἀπειλητικὸν καὶ βλάσφημον. Ἐν
γένει εἰς τὰ ὄμματα πολλῶν εἶχέ τι ἑωσφορικὸν ὡς ἂν εἶχε
γεννηθῇ ἐκ τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Τυφῶνος.

Ὁποῖον τρόμον ἐνέπνεεν ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούσης ἐπὶ τῆς
αἰγίδος τῆς Ἀθηνᾶς, ἐνέπνεε καὶ ὁ Μοίραρχος ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς τῶν χωροφυλάκων του.

Τὰ μέσα του πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας ἦσαν ἀνάλο-
γα πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς διαθέσεις του, ἐβάδιζε δὲ συστη-
ματικῶς. Ἐπληροφορεῖτο τουτέστι τίς ὁ λῃστής, ποῖοι οἱ
γονεῖς του, οἱ συγγενεῖς του, ἢ οἱ ἔχοντες μετ' αὐτοῦ σχέσεις
καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦσαν προχειρότεροι, αὐτοὺς ὑπέβαλεν εἰς
παντοίας ἐξεταστικὰς βασάνους, τὰς ὁποίας ἐπιτήδευεν, ἑως-
οὗ μαρτυρήσουν ποῦ ἦσαν οἱ λῃσταὶ κεκρυμμένοι ἢ τίς
δύναται νὰ γνωρίζῃ τὰ ἴχνη των. Ἄλλους ἐμαστίγονε, ἄλ-
λους ἐκρέμα ἐκ τῶν ποδῶν, καὶ εἰς ἄλλων τὸ στῆθος ἐπέθετε
λίθους ὀγκώδεις, καὶ στρέβλας καὶ μύδρους σιδηροῦς μετε-
χειρίζετο, καὶ τὸν ὕπνον ἐδίωκεν ἀπὸ τῶν βλεφάρων τῶν θυ-
μάτων του ἐπὶ ἡμέρας, παραγγέλλων ἐναλλὰξ στρατιώτας νὰ
κεντοῦν τὸν ὑπνώττοντα, καὶ τὰ παρόμοια. Ὅταν ἐπειράζετο
ὑπό τινος φιλονόμου ὡς παρανομῶν, ἔλεγεν ὅτι ἐξασκεῖ τὴν
δύναμίν του ἐκεῖ, ὅπου ἡ δύναμις τοῦ νόμου δὲν ἐξαρκεῖ· καὶ
αὐτὴ ἡ ἱερὰ γραφὴ λέγει· *οὐκ ἀποθανοῦνται πατέ-
ρες ὑπὲρ τέκνων*, δὲν λέγει δὲ οὐ βασανισθήσονται, ἐξ
αἰτίας μου ὅμως οὐδεὶς ἀπέθανεν. Ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ἐπο-
μένως κατέλαβε πανικὸς φόβος, ὅστις ἤδη διεδίδετο, καθ' ἣν

σις ὅπλων ἢ βαρεῖα κατάθλιψις τῶν πολιτῶν, οὗτοι μᾶλλον
ηὐχαριστοῦντο εἰς τοιαῦτα μέτρα καὶ ἐπῄνουν τὴν φρόνησιν
καὶ ἱκανότητα τοῦ μεταχειρισθέντος αὐτά, μηδόλως προσέ-
χοντες ὅτι δὲν ἐκόπησαν καὶ αἱ ἑπτὰ τῆς Ὕδρας κεφαλαί.
Σπάνιοι ἦσαν οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, οἵτινες ἐκήρυττον ἄ-
σπονδον πόλεμον εἰς τοὺς Σκίρωνας καὶ τοὺς Πιτυοκάμπτας,
καὶ διώκοντες τὰ ἴχνη των εἰς τοὺς δρυμῶνας καὶ τὰς διασφά-
γας τῶν ὀρέων, διὰ τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας, τοὺς
ἠνάγκαζον νὰ συγκροτήσουν αἱματηρὸν ἀγῶνα.

Ὁ Μοίραρχος ὅστις τότε ἐστάλη, οὔτε τῶν μὲν οὔτε τῶν
δὲ ἠκολούθει τὸν τρόπον, ἀλλ' εἶχεν ἴδιον σύστημα ἄξιον νὰ
ἐμπνεύσῃ γενικὸν τρόμον. Αὐτὸς ἐστηρίζετο εἰς τὴν γνώμην,
ὅτι ἂν ἡ ἐπαρχία δὲν θέλῃ τοὺς λῃστάς, λῃσταὶ δὲν δύναν-
ται νὰ ὑπάρξουν, ἄρα ὑπάρχουν διότι τοὺς θέλει. Αὐτὴν τὴν
κακὴν καὶ διεστραμμένην θέλησιν ὡς ῥίζαν τοῦ κακοῦ καὶ
ὡς γενικὴν καὶ πάνδημον νόσον πρέπει νὰ προσβάλῃ ἀνεν-
δότως, ὅστις θέλει νὰ φέρῃ θεραπείαν. Μετεχειρίζετο λοιπὸν
τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀσκοὺς πλήρεις βλαβεροῦ καὶ ἀποβλη-
τέου ὑγροῦ, τοὺς ὁποίους διὰ στιβαρᾶς συνθλίψεως δύναταί
τις νὰ ἐκκενώσῃ. Εἰς τὰ ὄμματά του ὅλοι ἦσαν ὕποπτοι καὶ
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἐλανθάνετο. Ἐννοεῖται ὅτι κατεμέμ-
φετο τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ νόμου, δι' ὧν ἐμπο-
δίζετο νὰ δοκιμάσῃ τὴν στερεότητα τῶν ἀνθρωπίνων ἄρθρων
πάσης τάξεως καὶ ἰδίως τῶν κατεχόντων ἀνωτέραν κοινωνι-
κὴν θέσιν.

Καὶ αὐτὴ ἡ μορφὴ τοῦ Μοιράρχου εἶχέ τι φοβερὸν καὶ
ἀπαίσιον. Οἱ ὀφθαλμοί του ὑπέστιλβον ὡς αἰθόμενοι ἄνθρα-
κες ὑπὸ τὰς δασείας καὶ μελαίνας ὀφρῦς του· καὶ αἱ ῥυτίδες
τοῦ μελάγχρου καὶ ἀμειδήτου προσώπου του κατεδείκνυον
τὸ ὠμὸν καὶ ἀμείλικτον τῆς ψυχῆς του πρὸς τὰς ἀνθρω-
πίνους ὀδύνας. Ἦτο μᾶλλον μικροῦ ἀναστήματος, οἱ ὦμοί

του ἦσαν εὐρεῖς καὶ ἐπίκυφοι, αἱ δὲ χεῖρες στιβαραὶ καὶ οἱ πό-
δες κατά τι ἄνισοι, ὥστε σχεδὸν ὑπέσκαζε. Οἱ στρατιῶταί του
ἔλεγον ὅτι ἦτον ὅλως λεπιδωτὸς καὶ δασύτριχος καὶ πολλοὶ
ἐπίστευον ὅτι εἶχε καὶ κέρκον, ἀλλὰ συμφωνοῦμεν μετὰ τῶν
φυσιολόγων, οἵτινες ἀρνοῦνται εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὴν τὴν
πλεοναστικὴν παρέκτασιν τῶν σπονδύλων. Ὀλίγον ἐλάλει,
πᾶσα δὲ λέξις του εἶχέ τι ἀπειλητικὸν καὶ βλάσφημον. Ἐν
γένει εἰς τὰ ὄμματα πολλῶν εἶχέ τι ἑωσφορικὸν ὡς ἂν εἶχε
γεννηθῇ ἐκ τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Τυφῶνος.

Ὁποῖον τρόμον ἐνέπνεεν ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούσης ἐπὶ τῆς
αἰγίδος τῆς Ἀθηνᾶς, ἐνέπνεε καὶ ὁ Μοίραρχος ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς τῶν χωροφυλάκων του.

Τὰ μέσα του πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας ἦσαν ἀνάλο-
γα πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς διαθέσεις του, ἐβάδιζε δὲ συστη-
ματικῶς. Ἐπληροφορεῖτο τουτέστι τίς ὁ λῃστής, ποῖοι οἱ
γονεῖς του, οἱ συγγενεῖς του, ἢ οἱ ἔχοντες μετ' αὐτοῦ σχέσεις
καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦσαν προχειρότεροι, αὐτοὺς ὑπέβαλεν εἰς
παντοίας ἐξεταστικὰς βασάνους, τὰς ὁποίας ἐπιτήδευεν, ἕως-
οὗ μαρτυρήσουν ποῦ ἦσαν οἱ λῃσταὶ κεκρυμμένοι ἢ τίς
δύναται νὰ γνωρίζῃ τὰ ἴχνη των. Ἄλλους ἐμαστίγονε, ἄλ-
λους ἐκρέμα ἐκ τῶν ποδῶν, καὶ εἰς ἄλλων τὸ στῆθος ἐπέθετε
λίθους ὀγκώδεις, καὶ στρέβλας καὶ μύδρους σιδηροῦς μετε-
χειρίζετο, καὶ τὸν ὕπνον ἐδίωκεν ἀπὸ τῶν βλεφάρων τῶν θυ-
μάτων του ἐπὶ ἡμέρας, παραγγέλλων ἐναλλὰξ στρατιώτας νὰ
κεντοῦν τὸν ὑπνώττοντα, καὶ τὰ παρόμοια. Ὅταν ἐπειράζετο
ὑπό τινος φιλονόμου ὡς παρανομῶν, ἔλεγεν ὅτι ἐξασκεῖ τὴν
δύναμίν του ἐκεῖ, ὅπου ἡ δύναμις τοῦ νόμου δὲν ἐξαρκεῖ· καὶ
αὐτὴ ἡ ἱερὰ γραφὴ λέγει· οὐκ ἀποθανοῦνται πατέ-
ρες ὑπὲρ τέκνων, δὲν λέγει δὲ οὐ βασανισθήσονται, ἐξ
αἰτίας μου ὅμως οὐδεὶς ἀπέθανεν. Ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ἐπο-
μένως κατέλαβε πανικὸς φόβος, ὅστις ἤδη διεδίδετο, καθ' ἣν

στιγμὴν ὁ Θάνος καὶ ἡ μήτηρ του μετὰ τοῦ βοσκοῦ ἐπορεύοντο πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Τάσου. Ὁ βοσκὸς διηγεῖτο ὅσα ἤκουσε κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ ἐβεβαίονεν, ὅτι πολλοὶ ἤδη μεταναστεύουν κρυφίως πέραν τῶν ὁρίων, ὡς ἔχει κατὰ νοῦν νὰ πράξῃ καὶ αὐτός.

Αἱ διηγήσεις αὗται ἀνέφλεγον τὴν ὁρμὴν τῆς Βαρβάρας, ἥτις ηὔχετο κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Μοιράρχου, ὅ,τι δύναταί τις νὰ φαντασθῇ φοβερώτερον.

Ἐπὶ τέλους ἔφθασαν εἰς τὸ κρυπτήριον τοῦ Τάσου, τὸν ὁποῖον εὗρον κείμενον ἐπὶ φυλλάδος, καὶ ἔκφρων ἡ μήτηρ του ἐρρίφθη ἐπ' αὐτοῦ σφίγγουσα αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της.

— Σ' ἐβάρεσαν, παιδί μου οἱ Κατιλάνοι (1);

— Ναί! εἶμαι ὅλος φωτιά, δός με κρύον νερόν·

— Νὰ ἑτοιμασθῆτε νὰ φύγετε εἶπεν ὁ βοσκός, διότι καιρὸν δὲν ἔχομεν. Ἰδοὺ τὰ δύω παιδιὰ καὶ ἐμπρός, ἐνόσῳ εἶναι σκότος.

Ἂν καὶ ἐφλέγετο ὑπὸ πυρετοῦ ὁ Τάσος καὶ σχεδὸν εἶχε παράληρον, τὸν ἐκάθησαν ἐπὶ βακτηρίας κρατοῦντες τὰς ἄκρας αὐτῆς οἱ δύο ὑπηρέται τοῦ βοσκοῦ, καὶ περιπτύξαντες τοὺς βραχίονάς του περὶ τὸν τράχηλόν των ἐξεκίνησαν.

— Θὰ φύγωμεν ἔξω εἰς τὸ τούρκικον — εἶπεν ἡ Βαρβάρα καὶ ἠκολούθησε μετὰ τοῦ Θάνου.—Καλά! ἐπρόσθεσεν ὁ βοσκός, αὔριον καὶ ἐγὼ σᾶς φθάνω.

Ὁ Θάνος ἠκολούθησεν, ἑωσοῦ ἔφθασαν εἰς ἄλλην μάνδραν, ὅπου διέμειναν ἀρκετὴν ὥραν πρὸς ἀνάπαυσιν·

Ὁ Τάσος ἀναπνεύσας ἀέρα δροσερόν, ᾐσθάνθη ἀναψυχὴν καὶ ἐζήτησε νὰ προχωρήσουν. Ὁ βοσκὸς τοῦ ποιμνίου τούτου ἦτο πόρρωθεν συγγενὴς τοῦ πρώτου βοσκοῦ, ὅστις περι-

---

(1) Ἡ λέξις φαίνεται ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς τῶν Καταλανῶν εἰσβολῆς. Σημ. Π. Κ.

έθαλψε τὸν Τάσον, καὶ ἐφάνη καὶ αὐτὸς ἐξίσου πρόθυμος νὰ τὸν συντρέξῃ. Τὸν ἔδωκε λοιπὸν δύω νέους ὑπηρέτας, εἰς τοὺς ὁποίους εἶπεν ἕως ποῦ νὰ τὸν μεταφέρουν καὶ πῶς νὰ τὸν κρύψουν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸν δρόμον τὴν νύκτα τῆς ἐπαύριον, ἑωσοῦ νὰ ἐξέλθουν τῶν ὁρίων.

Ὁ Θάνος, βλέπων ὅτι ὁ ἀδελφός του εἶχε καλὴν συνοδείαν, καὶ ὅτι τὴν ἐπαύριον ἔμελλε νὰ ἦναι ἐκτὸς τῶν ὁρίων, ἐν ἀσφαλείᾳ, εἰπὼν εἰς τὴν μητέρα του, ὅτι θέλει στέλλει τ' ἀναγκαῖα, ἐστράφη πρὸς τὰ ἴδια.

Ἐντοσούτῳ ὁ Μοίραρχος ἐξηκολούθει τὰς ἐρεύνας του καὶ τὰς ἀνακρίσεις του ἐντὸς τῆς Λαμίας, δι' ὧν ἔμαθε μεταξὺ ἄλλων, ὅτι καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Τάσος Βλέκας, λιποτακτήσας πρὸ μηνός, ἡνώθη μετὰ τῶν ληστῶν καὶ ἐσχημάτισε μάλιστα ἰδίαν συμμορίαν. Ποῖος ἦτον ὁ φονεύσας τοὺς δύω χωροφύλακας κατὰ τὴν συμπλοκήν, δὲν ἐγνώριζεν εἰσέτι, ἤκουσεν ὅμως, ὅτι αὐτὸς ὁ Τάσος εἶχε μητέρα καὶ ἀδελφὸν κατοικοῦντας εἰς μικρὰν τῆς Λαμίας ἀπόστασιν. Ἀμέσως λοιπὸν κατὰ τὴν νύκτα ταύτην διέταξε τρεῖς ἐφίππους χωροφύλακας νὰ μεταβοῦν ἐκεῖ, ὥστε μεταχειριζόμενοι κατὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐν χρήσει μέθοδον, νὰ μάθουν ποῦ καὶ μετὰ τίνων εὑρίσκεται ὁ Τάσος.

Μετὰ τὸ μεσονύκτιον οἱ ἱππεῖς ἔφθασαν εἰς τὴν καλύβην τοῦ Θάνου, ἀλλ' οὐδένα εὗρον ἐντὸς αὐτῆς· Ἀνάψαντες φῶς παρετήρησαν ἴχνη πρόσφατα παρουσίας ἀνθρώπων, ὅθεν ὑπέθεσαν, ὅτι ἴσως λείπουν οἱ κάτοικοι τῆς καλύβης καταγινόμενοι εἰς τὰ ἔργα των, ἢ εἰς κρυφὰς συνεννοήσεις, ἀλλ' ὅτι μέχρι τῆς πρωΐας θέλουν ἐπιστρέψει. Ἐπειδὴ δὲ ἡ καλύβη δὲν παρεῖχε κατάλληλον θέσιν διὰ τοὺς ἵππους των, κατέβησαν εἰς τὸ ἁλώνιον καὶ τοὺς ἔδεσαν μεταξὺ τῶν θημωνιῶν διὰ νὰ τρώγουν τὸ ἄχυρον. Τοιουτοτρόπως, ἔλεγον, ἂν ὑποπτεύωνταί τι ὁ Θάνος καὶ ἡ μήτηρ του, ἐπιστρέφον-

τες εἰς τὴν καλύβην δὲν θέλουν μᾶς ἰδεῖ. Ἡ νὺξ ἦτο τερπνοτάτη, οἱ ἀστέρες ἔλαμπον ἐπὶ τοῦ στερεώματος καὶ αὔρα λεπτὴ ἐδίωκε πτερυγίζουσα πανταχόθεν τὸ καῦμα τῆς ἡμέρας. Οἱ χωροφύλακες ἤντλησαν ὕδωρ ψυχρὸν ἐκ τοῦ φρέατος καὶ ῥιφθέντες ἐκτάδην ἐπὶ τῶν θημωνιῶν, διηγήθησαν καπνίζοντες πολλὴν ὥραν τὰ ἀνέκδοτα τοῦ Μοιράρχου, τὸν φόβον καὶ τὴν ἐμπληξίαν τῶν χωρικῶν, ἐξ ὧν τινὲς τοὺς ἐφαίνοντο κωμικώτατοι, καθ' ἣν στιγμὴν ἐγίνετο ἡ ἔναρξις τῶν βασάνων. Εἶδες πῶς ἐκροτάλιζε τοῦ Στάθη τὸ κατακλεῖδι καὶ ἐχόρευεν, ὡς ἂν ἐπατοῦσε ἀναμμένα κάρβουνα; Πρῶτα δὲν ἤξευρε γρὺ καὶ ὅταν τὸν ἔδεσαν μὲ τὰ λωριά, ἀπὸ ὀλίγον ὀλίγον τὰ ἐτραγούδησεν ὅλα. Βλέπεις, εἶπεν ὁ Μοίραρχος, αὐτὸς εἶναι καθὼς τὰ λεμόνια ἀπ' ἔξω ξηρά, ὅταν ὅμως τὰ σφίξῃς μὲ δύναμιν 'βγάζουν ζουμί.

— Ναί! εἶπεν ὁ ἄλλος χωροφύλαξ, ὅλοι οἱ κλέπται μιὰ γενιά, ὅποιον ἀπὸ αὐτοὺς πιάσῃς εἶναι τὸ ἴδιον καὶ ἂν δὲν ἰδοῦν τὰ στενά, νὰ ἔλθῃ τὸ μαχαῖρι εἰς τὸ κόκκαλον, δὲν προδίδονται τὰ σκυλιὰ καὶ προσποιοῦνται τὸν ἀνόητον, ὥστε, οὔτε δύω ἄσπρα δὲν δίδεις νὰ τοὺς ἀγοράσῃς· εὑρῆκαν ὅμως ἄνθρωπον νὰ τοῦ πωλήσουν γάτον 'στὸ σακκί. Ναί! παιδί μου! λέγει ὁ Μοίραρχος, περίμενε τώρα νὰ ἐξετάσωμεν καὶ διὰ τῆς Δικονομίας, ἂν κόπτεται ὁ γλωσσοδέτης. Τότε ἀρχίζει τὸ χοροπήδημα καὶ ὁ πλάγιος τετάρτου.

Ἀφοῦ ἐξηντλήθησαν διηγούμενοι ἐνύσταξαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ κοιμηθοῦν ἀνὰ δύω ἐναλλάξ, ὁ δὲ τρίτος νὰ νυκτοφυλακῇ ἐπὶ μίαν ὥραν. Ἡ ἀπόφασίς των ὅμως δὲν ἐξετελέσθη, διότι μετ' ὀλίγον ἀπεκοιμήθη καὶ ὁ τρίτος·

Βεβαίως διήρκεσε πολλὴν ὥραν ὁ βαθύτατος ὕπνος των, διότι ἐξηγέρθησαν ὑπὸ σφοδροῦ πατάγου, καὶ μόλις ἀναπνέοντες ἐκ τοῦ πυκνοτάτου καπνοῦ, τὸν ὁποῖον διέσχιζον γλῶσσαι πυρός. Ἀνεπήδησαν ἀμέσως καὶ ὥρμησαν νὰ λύσουν

τοὺς ἵππους των, ἀλλ' οὗτοι εἶχον ἤδη συντρίψει τὴν φορβιὰν καὶ περιέτρεχον ὡς μαινόμενοι τῇδε κακεῖσε, οὔτε πρὸς τὸ πῦρ πλησιάζοντες, οὔτε πρὸς τὴν πόλιν φεύγοντες. Οἱ χωροφύλακες κατώρθωσαν νὰ τοὺς συλλάβουν καὶ νὰ τοὺς ἡμερώσουν, τοὺς παρέθεσαν δὲ πάλιν τοὺς χαλινοὺς καὶ τοὺς ἔδεσαν χωριστά, διὰ νὰ μὴ λακτίζωνται, ἔντρομοι γενόμενοι.

Τότε ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πυρὰν ἐνασμενιζόμενοι εἰς τὴν φοβερὰν αὐτῆς θέαν· τὸ πῦρ, ὡς φαίνεται, διεδόθη ἔκ τινος σιγάρου ἀπροσέκτως ῥιφθέντος ἐπὶ τοῦ ἀχύρου. Οὐδεμίαν ἐντούτοις ᾐσθάνοντο λύπην διὰ τὴν καταστροφὴν περιουσίας, τὴν ὁποίαν ἐθεώρουν ἀνήκουσαν εἰς ἀδελφὸν λῃστοῦ καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἐνέπρησαν ἐκ προθέσεως, ὥστε οὐδὲ φροντίδα ἐλάμβανον νὰ διασώσουν ὅ,τι ἠδύνατο εἰσέτι νὰ διασωθῇ·

— Ἰδέ, εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν, παρ' ὀλίγον ἐκαιόμεθα διὰ νὰ τὸν βγάλωμεν ἀπὸ τὸν κόπον νὰ ἁλωνίζῃ καὶ οὔτε χάριν δὲν θὰ μᾶς χρεωστᾷ.

— Ὁ κόσμος εἶνε ἀχάριστος, εἶπεν ὁ ἄλλος, διὰ τοῦτο στοχάζομαι νὰ λάβωμεν μόνοι μας τὴν ἀμοιβήν.

— Καὶ πῶς; ὑπέλαβεν ὁ πρῶτος.

— Ἰδού, τόσην ὥραν περιμένομεν εἰς μάτην αὐτοὺς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, καὶ τίς 'ξεύρει ἂν ἔρχωνται· εἶδα ὅτι ἔχουν γίδια καὶ φρονῶ νὰ δουλευθῶμεν μὲ τὸ τρυφερώτερον. Καθὼς λέγει ὁ Μοίραρχος σ ὰ ν φ α σ ό ν.

— Ναί! ναί! θαυμάσια! ἀνέκραξαν οἱ ἄλλοι δύο — καὶ ἀμέσως ἐδόθησαν εἰς τὸ ἔργον.

Ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἔσφαξαν τὴν νεωτέραν αἶγα, τὴν ἀπέδειραν, τὴν ἔπηξαν εἰς τὸν ὀβελὸν καὶ συλλέξαντες φρύγανα, τὴν ἐπέθηκαν στερεώσαντες τὸν ὀβελόν, διὰ λίθων, αὐτοὶ δὲ κρατούμενοι διὰ χειρὸς εχόρευον πέριξ καὶ ἔψαλλον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέστρεφεν ὁ Θάνος εἰς τὴν καλύβην του, παντοῖα διαλογιζόμενος. Ἐσκέπτετο μέν, ὅτι ἡ φυγὴ το

ἀδελφοῦ του εἶναι σωτήριος διὰ πολλοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ
τὰ διηγήματα τῶν ὑπηρετῶν τοῦ βοσκοῦ ἐτάραττον τὸν νοῦν
του, μὴ μάθῃ ὁ Μοίραρχος ὅτι ὁ ἀδελφός του ὑπῆρξεν ὁ φο-
νεὺς τῶν χωροφυλάκων καὶ μεταχειρισθῇ ἐπ' αὐτοῦ τὰ βα-
σανιστήριά του, μὴ δυνάμενος νὰ συλλάβῃ ἐκεῖνον. Ἐνῷ ἐπο-
ρεύετο ἤκουσε κρότον ἐρχομένων καὶ ἐκρύβη ἐντὸς θάμνων,
περιμένων νὰ παρέλθουν· οἱ διαβάται ἦσαν χωροφύλακες καὶ
στρατιῶται ἐκ τῶν ἀτάκτων σωμάτων, ἐφιλονείκουν δὲ με-
ταξύ των, ἂν ὀρθῶς πράττῃ ὁ Μοίραρχος μεταχειριζόμενος
τόσον ἀπανθρώπως τοὺς ἀθῴους κατοίκους, ἢ μή. Ἐννοεῖται
ὅτι οἱ χωροφύλακες καθ' ὅλα ἐδικαίονον τὸν Μοίραρχον, ὁ
δὲ ἐνωμοτάρχης ὡς σοφώτερος ἐξηγοῦσεν εἰς τοὺς ἄλλους διὰ
περιφράσεων τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ Μοιράρχου, κατά τι παρα-
φθείρων αὐτό, ὅτι πάσσαλος πασσάλῳ ἐκκρούεται. Ἡ ὁμι-
λία αὕτη, τῆς ὁποίας τὰ οὐσιωδέστερα ἤκουσεν ὁ Θάνος,
ηὔξησε τὴν ἀνησυχίαν του. Ἀφοῦ ἀπεμακρύνθησαν ἐκεῖνοι
μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐτράπη πάλιν πρὸς τὴν καλύβην
του, ἀλλὰ σπεύδων συγχρόνως, διὰ νὰ φθάσῃ πρὸ τῆς πρω-
ΐας. Πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἔκειτο ἡ καλύβη του, ἔβλεπεν ἤδη
λάμψιν τινά, τῆς ὁποίας ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τὴν
αἰτίαν. Ὅσον ἐπλησίαζεν, ἡ λάμψις ἐγίνετο καταφανεστέρα
καὶ ὁ περὶ αὐτὴν καπνὸς κατεδείκνυεν εἰς αὐτὸν ὅτι προήρ-
χετο ἐκ πυρκαϊᾶς. Ἐνῷ ἔτρεχε σχεδόν, κατεγίνετο νὰ στο-
χασθῇ, τί ἠδύνατο νὰ καίῃ ἐκτὸς τῆς Λαμίας, κειμένης κατ'
ἄλλην θέσιν. Ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς του, ὅταν αἴφνης
φθάσας εἰς τὸ ὕψος τοῦ προσεχεστέρου γηλόφου εἶδεν ὡς μέ-
λαν σημεῖον τὴν καλύβην του ἐν μέσῳ πυρίνου πελάγους.
Ὥρμησε τότε ὅσον εἶχε ποδῶν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν τόπον τῆς
καταστροφῆς, ἀλλὰ μόλις προχωρήσας εἶδεν ὡς φάσματα
ἐντὸς τῆς ἀπλέτου λάμψεως τῆς πυρκαϊᾶς τοὺς τρεῖς χωρο-
φύλακας, διὰ χειρὸς κρατοῦντας ἀλλήλους καὶ χορεύοντας

περιστροφάδην. Ἔμεινε τότε ἀκίνητος ὡς στήλη ἅλατος. Αἱ
γλῶσσαι τοῦ πυρὸς ὡς ἐξ ἡφαιστείας καμίνου στροβιλούμεναι
πρὸς τὰ ἄνω καὶ διαχέουσαι πανταχόθεν μετὰ κρότου σπιν-
θῆρας, ἔλειχον τὸ στερέωμα ἐν μέσῳ πυκνοῦ νέφους καπνοῦ,
τὸ ὁποῖον ὡς μακρὰ ταινία ἐξετείνετο μέχρι πέρατος τοῦ ὁρί-
ζοντος, τὸ πᾶν δὲ πέριξ κατέλαμπεν. Ἄφωνος καὶ ἀνατείνων
τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἵστατο ἐνώπιον τοῦ φρικώδους
δι' αὐτὸν θεάματος, ὁ Θάνος, ἐννοῶν ὅτι οἱ χωροφύλακες αὐ-
τὸν περιμένουν διὰ τὰ ἐξεταστικὰ βασανιστήρια. Ἐν ἀκαρεῖ
κατεστράφησαν ὅλαι αἱ ἐλπίδες του, ὅλη ἡ περιουσία του,
ὅλα τὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα τόσον χρόνον μετὰ ζέσεως ἔτρεφε
καὶ ἀνέτρεφεν εἰς τὸν μυχὸν τῆς καρδίας του. Εὐδαίμων χθὲς
καὶ πρὸ ὀλίγου, πένης ἤδη καὶ καταδιωκόμενος καὶ μὴ ἔχων
ποῦ νὰ στραφῇ. Ὅσον φρικαλέα καὶ ἂν ἦτο ἡ ὄψις, μετὰ
κόπου ἠδύνατο ν' ἀποσπασθῇ ὁ Θάνος. Καὶ ποῦ νὰ τραπῇ;
Ἡ λάμψις τῆς πυρκαϊᾶς ὑπερεῖχε τὰς αὐγὰς τῆς προσεγγι-
ζούσης ἡμέρας καὶ ἤθελε καταληφθῇ ἐκεῖ ὑπ' αὐτῆς ὁ Θά-
νος, ἂν δὲν ἤκουεν αἴφνης κρότον ἱππέων ἐρχομένων μετὰ
σπουδῆς καὶ διευθυνομένων πρὸς τὴν καλύβην του. Οἱ ἱπ-
πεῖς οὗτοι ἐστέλλοντο ἐκ τῆς Λαμίας, διὰ νὰ μάθουν τὸ αἴ-
τιον τῆς πυρκαϊᾶς. Ἠναγκάσθη ἐπομένως ν' ἀπομακρυνθῇ
βλέπων πανταχόθεν ἐπικείμενον τὸν κίνδυνον, καὶ τελεσθεῖ-
σαν τὴν καταστροφήν.

Προχωρῶν καὶ στρέφων συχνάκις τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ
ὀπίσω, μόλις ἠδύνατο νὰ σκεφθῇ περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐπὶ
τέλους ἐνόησεν ὅτι καταδιώκεται ὡς ἀδελφός τοῦ Τάσου καὶ
δὲν δύναται νὰ διαμείνῃ αὐτόθι, ὥστε μόνον καταφύγιον τῷ
ἔμενεν, νὰ ἐξέλθῃ καὶ αὐτὸς τῶν ὁρίων μετὰ τῶν ποιμένων,
ζητῶν νέον πόρον ζωῆς καὶ ταύτην τὴν ἀπόφασιν ἠκολού-
θησε.

Δ΄.

Οἱ πρόσφυγες.

Ἐντὸς ὀπῆς πέτρας κεκαλυμμένης ὑπὸ θάμνων εἶχον εἰσδύσει ἡ Βαρβάρα καὶ ὁ Τάσος, τὸν ὁποῖον αὕτη περιεποιεῖτο μετὰ μητρικῆς στοργῆς, λαβοῦσα μεθ' ἑαυτῆς πολὺ ὕδωρ καὶ πλύνουσα ἀδιαλείπτως τὴν πληγήν του. Αἱ ψυχραὶ ἐπιθέσεις τὸν εἶχον ἀνακουφίσει μεγάλως, καὶ τὴν νύκτα ἦτον ἤδη ἀνωδυνωτέρα ἡ μεταγωγή του διὰ νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὁρίων, λανθάνων τὰς Ἑλληνικὰς καὶ Ὀθωμανικὰς φυλακάς, αἵτινες δὲν ἦσαν πολὺ πυκναί.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ πεδίον τῆς Θεσσαλίας, εὗρον ἐκεῖ πλῆθος βοσκῶν μετὰ τῶν ποιμνίων των καὶ ἄλλων μεταναστευόντων ὑπὸ τοῦ φόβου. Τῳόντι ἐφαίνετο ὡς πάνδημος ἡ μετοικεσία καὶ δὲν ἐφυλάσσοντο πλέον οἱ φεύγοντες μὴ καταδιωχθοῦν, διότι αἱ Ὀθωμανικαὶ ἀρχαὶ παρέβλεπον καὶ δὲν ἐκώλυον τοὺς ὑπερβάντας τὰ ὅρια. Κατέλυσαν λοιπὸν πλησίον τοῦ πρώτου χωριδίου, τὸ ὁποῖον ἀπήντησαν, ἐντὸς ἐρειπίου, καὶ ἡ Βαρβάρα ἔστειλε τοὺς ὑπηρέτας πρὸς ἀναζήτησι ἐμπείρου τινὸς περὶ τὰ τραύματα, διὰ νὰ δώσῃ τὴν βοήθειαν τῆς τέχνης του. Πολλοὶ διέβαινον ἔμπροσθεν τοῦ ἐρειπίου καὶ ἀνέκφραστος ὑπῆρξεν ἡ ἔκστασις τῆς Βαρβάρας, ὅταν ἤκουσε παρά τινων ψαλλόμενον τὸ ἑξῆς ᾀσμάτιον.

Κλαυθμὸς 'ς τῆς Οἴτης τὰ βουνά,
'ς τὸν κάμπον τῆς Λαμίας,
Ὁ Τάσος ἐβαρέθηκε,
τὸ τέκνον τῆς ἀνδρίας.

—

Πρωτοπαλλήκαρο σωστό,
τὸν Μοίραρχο ζητοῦσε,
Μὲ τὸ σπαθί του ὥρμησε,
τὸν θάνατ' ἀψηφοῦσε.

—

Τὸ αἷμ' ὅσον ἐρράντισε,
'ς τὸ χόρτον ἦταν πρῶτον,
Παρθένες τὸ ἐσύναξαν
μὲ τ' ἄνθη τῶν ἐρώτων.

—

Αἴ! κι' ἂν σὲ τύχῃ, Μοίραρχε,
τὴν δεύτερην ὁ Τάσος,
Δὲν θὰ σωθῇς εἰς τὰ βουνά.
δὲν θὰ σωθῇς 'ς τὸ δάσος.

— Τάσο μου! Τάσο μου! ἀνέκραξεν ἡ γραῖα, ἔχεις καὶ τραγοῦδι! καὶ τὸν ἐφίλησε μετὰ πόθου, ἐπαναλαμβάνουσα τὴν τελευταίαν στροφήν, ἥτις ἐξαιρέτως τὴν ἤρεσεν.

Ἐν τούτοις περὶ τὴν πρωΐαν ἐφάνη ὁ βοσκός, ὅστις πρῶτος περιέθαλψε τὸν Τάσον, καὶ ἐδείκνυε πολλὴν πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν. Ὀνομάζετο Γκίκας Τράμεσης, καὶ μετηνάστευσε τῳόντι μετὰ τοῦ ποιμνίου του, ὡς εἶχε προειπεῖ. Εὐχαριστηθεὶς ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ Τάσου ἐφαίνετο βελτιουμένη, ἔδωκε καὶ γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου, εἶπε λοιπόν, ὅτι εἰς τὸν Δομοκόν, τὴν ἄλλοτε Θαυμακίαν, ὑπάρχει πλούσιος καὶ εἰς ἄκρον εὔσπλαγχνος Θετταλός, ὀνόματι Νίκος Ἀϋφαντής, ὅστις βεβαίως θέλει τοὺς βοηθήσει· διὰ τοῦτο θέλει τοὺς συστήσει αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἔχων πολλὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις· ἀνεχώρησε δὲ διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ὁ Νίκος Ἀϋφαντὴς ἦτο τῳόντι τοιοῦτος, ὁποῖον ὁ βοσκὸς τὸν παρέστησεν. Ἔχων πολλὰ κτήματα, ποίμνια, μελισ-

σῶνας, ἀλλα πλησίον τῶν Ἑλληνικῶν ὁρίων, περιέθαλπεν
ἐν γένει ὅλους, ὅσοι ἐζήτουν τὴν βοήθειάν του καὶ μάλιστα
τοὺς ληστάς, ὥστε καί τοι ζῶν ἐν μέσῳ τοιούτων ἀνωμα-
λιῶν, ἀπελάμβανεν ἄκραν ἀσφάλειαν καὶ εἶχε τὴν προστα-
σίαν ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν εἰς τοὺς ἄλλους ἐπιβλαβεῖς. Εἰς
τοῦτο συνετέλει πολὺ καὶ ὁ χαρακτήρ του. Ἦτον εὐεργετι-
κός, γενναῖος, καὶ πρὸς πάντας εὐπροσήγορος· ἡ φυσιογνω-
μία του εὔχαρις καὶ προσομιλητική. Μεσοπόλιος ἤδη, ἐπί-
γρυπος, εὐτραφὴς καὶ πάντοτε ὑπομειδιῶν καὶ ἀστειευόμενος
πρὸς πάντας ἦτο μάλιστα τὸ εἴδωλον τῶν ὑπηρετῶν του. Ἐκ
τῆς συζύγου του Κιουρᾶς εἶχε μίαν μόνην θυγατέρα τὴν Εὐ-
φροσύνην, τὴν ὁποίαν ἠγάπα ἐξ ὀνύχων. Ὁσάκις δὲν εἶχεν
ἐργασίας, ἦτο πλησίον της, καταγινόμενος νὰ τὴν εὐχαρι-
στήσῃ διὰ παντὸς τρόπου. Ἡ Εὐφροσύνη ἦτο περίπου δεκαὲξ
ἐτῶν, εὐμήκης καὶ εὔστροφος, ξανθή, γλαυκῶπις, καὶ ἡ εὐ-
αισθησία τοῦ χαρακτῆρος ἐλάνθανεν εἰσέτι ὑπὸ τὴν νεανικὴν
ζωηρότητα. Καὶ αὐτὴ ὑπερηγάπα τὸν πατέρα της· κατεγί-
νετο δὲ μετὰ τῆς μητρός της εἰς παντοῖα ἔργα, καὶ πρὸ πάν-
των εἰς ποίκιλσιν ὑφασμάτων μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας. Κατὰ
τὸ ἔαρ ἐπεμελεῖτο τὴν σκωληκοτροφίαν, καὶ μετὰ ταῦτα βο-
ηθουμένη ὑπὸ τῶν ὁμηλίκων της, ὡς ἐπὶ πολὺ τῶν κορασίων
τῶν γεωργῶν ἀνεπήνιζε τὰ κουκούλια καὶ ἔκλωθε τὴν μέτα-
ξαν, ἐξ ἧς δι᾽ ὅλου τοῦ ἔτους ὕφαινε καὶ ἐποίκιλλε, προσ-
τρέχουσα εἰς τοὺς βαφεῖς μόνον διὰ τὸν χρωματισμὸν τῆς
μετάξης, ἐπίσης ὅμως κατεγίνετο καὶ εἰς τὴν λινουργίαν καὶ
ταλασιουργίαν, καὶ ἐν γένει ἦτο λίαν φιλόπονος. Ὁ πατήρ
της ἠγάπα νὰ ἐπιβλέπῃ τὰ ἔργα της πειράζων αὐτὴν μετὰ
παιδιᾶς, καὶ διηγούμενος ἐν γένει ὅσα ἐγνώριζε καὶ ἐμάν-
θανε, διότι οὐδὲν εἶχε πρὸς αὐτὴν ἀπόρρητον.

Πρὸς αὐτὸν λοιπὸν ἀπευθύνθη ὁ βοσκὸς καὶ εὗρεν ἀμέσως
ἀκρόασιν. Ὁ Αὐφαντὴς διέταξε τοὺς ὑπηρέτας του νὰ μετα-

φέρουν τὸν Τάσον εἰς οἰκίσκον παρακείμενον εἰς τὴν ἰδίαν
του οἰκίαν καὶ ἔδωκε πᾶσαν περίθαλψιν, ἀποστείλας καὶ ἰα-
τρόν. Ἡ Βαρβάρα ἦλθε τὴν ἐπαύριον νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν
εὐεργέτην της, καὶ ηὐχήθη εἰς τὴν κόρην του ὅλα τὰ ἀγαθὰ
τῆς γῆς, καὶ ἄνδρα ὡραῖον ὡς τὴν αὐγὴν τῆς ἡμέρας καὶ
ἀνδρεῖον ὡς τὸν Τάσον της· Οἱ τρόποι τῆς Βαρβάρας, αἱ χει-
ρονομίαι της, ἡ ἔκφρασίς της ὅταν ἐλάλει περὶ τοῦ Τάσου
της καὶ τὸ πάθος της κατὰ τοῦ Μοιράρχου, διεσκέδασαν
πολὺ τοὺς εὐεργέτας της, καὶ πατὴρ καὶ κόρη ἐλάλουν περὶ
αὐτῆς ἐνασμενιζόμενοι.

Μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας ὁ Θάνος, πλανηθεὶς μετὰ τῶν βοσκῶν,
κατηφὴς καὶ ἀπαρηγόρητος, ἔφθασε καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, διασώ-
σας τὰς ὀλίγας αἶγάς του καὶ τὸ ἄροτρόν του διὰ τῆς συν-
δρομῆς τῶν ποιμένων. Καὶ αὐτὰ μόλις ἔφθασε νὰ λάβῃ,
διότι μετ᾽ ὀλίγον ἦλθεν ὁ Ἀνακριτὴς εἰς τὴν καλύβην του,
ἐνήργησε κατάσχεσιν καὶ ἐξέδωκεν ἔνταλμα συλλήψεως κατ᾽
κατ᾽ αὐτοῦ.

Ὁ Θάνος, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Γκίκα Τράμεση, εὗρε τὴν
μητέρα του καὶ τὸν ἀδελφόν του ἤδη προβαίνοντα εἰς τὸ
κρεῖττον. Ἡ Βαρβάρα ποσῶς δὲν συνεμερίζετο τὴν λύπην
τοῦ Θάνου, ὁ δὲ Τάσος τὸν ἔλεγε νὰ περιμείνῃ νὰ γίνῃ καλά,
καὶ αὐτὸς θέλει τὸν δώσει ποίμνιον, διὰ νὰ γίνῃ βοσκός,
ἀφοῦ δὲν εἶναι ἄξιος διὰ τὰ ὅπλα. Ἀλλ᾽ ὁ Θάνος τὸν ἀπε-
κρίθη, ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ ποίμνιον ὅπως θέλει τὸ συν-
άξει ὁ ἀδελφός του, καὶ ὅτι ἀρκετὰ ἔπαθεν ἐξ αἰτίας του.

Ἀλλ᾽ ὁ Θάνος δὲν ἠδύνατο νὰ κάθηται ἀργός. Μεταχειρι-
σθεὶς τὸ μέσον τοῦ βοσκοῦ ἐζήτησεν ὑπηρεσίαν εἰς τὰ κτή-
ματα τοῦ Αὐφαντοῦ, ὅστις ἀσμένως τὸν ἐδέχθη. Παρατη-
ρήσας μάλιστα ὅτι ἐργάζεται μετὰ δεξιότητος καὶ πολλῆς
ἐπιμελείας, ἤρξατο νὰ τὸν εὐνοῇ καὶ νὰ τὸν ἀναθέτῃ παντὸς
εἴδους ἔργα. — Ἐνόμιζα, τὸν ἔλεγεν, ὅτι σεῖς ἐκεῖ εἰς τὴν

Ἑλλάδα εἴσθε μόνον καλοὶ κλέφται, βλέπω ὅμως ὅτι 'μπορεῖτε νὰ γίνετε καὶ καλοὶ γεωργοί.

Τὰ παθήματα τοῦ Θάνου ἔμαθε μετὰ ταῦτα, οὐχὶ παρ' αὐτοῦ, ὅστις δὲν περιαυτολόγει, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Γκίκα Τράμεστη, καὶ τὰ διηγήθη καὶ εἰς τὴν Εὐφροσύνην, ὥστε καὶ αὐτὴ συνεμερίσθη τὴν ὑπὲρ τοῦ Θάνου συμπάθειαν τοῦ πατρός της καὶ τὸν ἔβλεπε συχνὰ ἐρχόμενον εἰς τὴν οἰκίαν, χάριν ὑπηρεσίας. Ὁ Θάνος ἦτο νέος εὐειδής, περίπου εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν· τοῦ σώματός του ἡ ἀνάπτυξις ἦτον εὔρυθμος καὶ εὐπρεπής, τὸ πρόσωπόν του εὐγενὲς καὶ σεμνὸν καὶ οἱ χαρακτῆρές του ἐν γένει εὔγραμμοι, ἀπεικονίζοντες ὑπὸ τὴν γλυκύτητα τοῦ ἤθους φιλότιμόν τι καὶ ἀξιοπρεπές. Καθ' ὅλα εἶχέ τι ἀνώτερον τῶν ἀνθρώπων τῆς τάξεώς του, καὶ ἠγάπα πολὺ τὴν καθαριότητα, ὥστε δὲν ἐφαίνετο ὅτι εἶναι γ)ωργός. Διὰ τοῦτο ἔλεγεν ἡ μήτηρ του, ὅτι τὴν ἠπάτησε, διότι αὐτὴ μὲν ἔτεκε στρατιώτην, αὐτὸς δὲ ἐπρόδωκε τὸν προορισμόν του· τὴν μέλαιναν κόμην του δὲν εἶχε ξυρίσει περὶ τὴν κεφαλήν του, ὡς οἱ τῆς τάξεώς του κατὰ τοὺς ἀρχαίους Σκύθας, σκάφιον ἀποκεκαρμένον, ἀλλ' ἔκειρε μετρίως, οἱ δὲ μέλανες ὀφθαλμοί του ἐδείκνυον σκέψιν καὶ εὐστάθειαν.

Ὅλα ταῦτα συνετέλεσαν, ὥστε ὁ Αὔφαντης καὶ ἡ κόρη του ἀπέδιδον πλείονα προσοχὴν εἰς τὸν Θάνον καὶ οἰκειότητα. Ἡ Εὐφροσύνη τὸν ἐπεφόρτιζε νὰ φέρῃ εἰς αὐτὴν ἄνθη τοῦ ἀγροῦ, καὶ νὰ τ' ἀπομιμῆται ποικίλλουσα τοὺς πέπλους της· ὅθεν συχνάκις ἔφερεν εἰς αὐτὴν ἴα, ἀνεμώνας, ἀνθρώσκους, σπάρτον, ἑρπύλλους, λευκάνθεμα, κρόκους, κρίνα, καρυόφυλλα, δίκταμον, μήκωνας κτλ. τὴν Κυριακὴν μάλιστα ἐπλανᾶτο μὲ τὰς αἶγάς του εἰς ὀρεινοτέρας θέσεις, διὰ ν' ἀνακαλύψῃ ἐκεῖ σπανιώτερα. Καὶ δι' αὐτὸν ἐποίκιλλε ζώνην ἡ Εὐφροσύνη ὡς δῶρον τοῦ νέου ἔτους ἀνταμείβουσα

τοὺς κόπους του. Ὁ δὲ Θάνος συλλέξας τὰς ὡραιοτέρας χρυ-
σαλλίδας, τὰς ἐνέπηξεν ἐπὶ χάρτου ἀναπετάσας τὰς ποικι-
λοχρόους πτέρυγάς των καὶ τὰς προσέφερεν εἰς αὐτὴν διὰ νὰ
τὰς ἐμπλέξῃ εἰς τ' ἄνθη τῶν ποικιλμάτων της. Ὅταν ἦλθεν
ὁ καιρὸς τῆς σκωληκοτροφίας, ὁ Θάνος εἶχε τὴν φροντίδα
νὰ φέρῃ φύλλα συκαμίνου, νὰ καθαρίζῃ, νὰ στήνῃ τοὺς
θάμνους κτλ. καὶ κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος εὐδοκίμησεν ἐξαισίως,
διότι ὁ Θάνος κατέβαλε πᾶσαν ἐπιμέλειαν, καὶ πολλὰς ἕνεκα
τούτου ἐχρεώστει χάριτας εἰς αὐτὸν ἡ Εὐφροσύνη. Μόνοι οἱ
δύω κατεγίνοντο, αὐτὴ μὲν διατάττουσα καὶ καθοδηγοῦσα,
ἐκεῖνος δέ, ὡς κατὰ πρῶτον εἰς τοιαῦτα ἐνασχολούμενος,
μανθάνων καὶ προσεκτικῶς ἐκτελῶν·

— Ἐλπίζω, τὸν ἔλεγεν ἡ Εὐφροσύνη, ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἀ-
φήσῃς πλέον, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν Ἑλλάδα· Ἂν μεί-
νῃς ἐδῶ τοῦ χρόνου θὰ κάμωμεν τὴν διπλῆν μετάξην, διότι
τώρα ἔμαθες.

— Καὶ τί θέλετε νὰ κάμω εἰς τὴν Ἑλλάδα! ἀπήντησεν ὁ Θάνος. — Ἐδῶ εἶμαι πολὺ εὐτυχέστερος. Ποῦ θὰ εὕρω αὐθέντας νὰ μ' ἔχουν εἰς τόσην εὔνοιαν;

— Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα Ἕλληνες.

— Δὲν γνωρίζω τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, πλὴν βέβαια ἡ Φθιῶτίς μου δὲν ἔχει πολλοὺς τοιούτους Ἕλληνας καὶ τοιαύτην Ἑλληνίδα καμμίαν.

— Πῶς δὲν κάμνουν καὶ ἐκεῖ κουκούλια;

— Ἡμεῖς εἴμεθα ὅλοι ἄγριοι καὶ τῶν ὅπλων. Ὀλίγοι ξέ-
νοι ἦλθαν τώρα καὶ κατοίκησαν εἰς τὴν Λαμίαν, καὶ αὐτοὶ
ἔχουν ἐξευγενισμόν, πλὴν ὡς ποντικοὶ εἶναι τρυπωμένοι
μέσα εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀντὶ νὰ μᾶς ἐξευγενίσουν θὰ τοὺς
ἀγριεύσωμεν.

— Εἰς τὰς Ἀθήνας ὅμως πρέπει νὰ ἦναι ἀλλέως.

— Δὲν γνωρίζω τὰς Ἀθήνας, φαντάζομαι ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ἦναι θαυμαστὴ πόλις.

— Ναί! ἐδῶ μᾶς λέγουν πολλὰ περὶ Ἀθηνῶν, ὅσοι τὰς εἶδαν, καὶ εἶχα πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ ὑπάγω, πλὴν ἀφοῦ γίνουν τὰ κουκούλια. Ἤθελα νὰ ἰδῶ πῶς κεντοῦν ἐκεῖ τὰ ὑφάσματα.

Ἐν τοιαύτῃ ἁπλότητι ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἡ Εὐφροσύνη ὡς τελειότητα τοῦ γυναικείου ἐξευγενισμοῦ ἐθεώρει τὴν ποίκιλσιν τῶν ὑφασμάτων, ὥστε δὲν ἀμφέβαλλεν ὅτι αἱ κυρίαι τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸ εἶδος τοῦτο θαυματουργοῦν. Ὁ Ἀϋφαντὴς ἀνταμείβων τὴν προθυμίαν τοῦ Θάνου, τὸν ἔδωκε γενικωτέραν ἐπιστασίαν καὶ πλήρη ἐμπιστοσύνην ὥστε ἀφῆκε πλέον τὰς αἶγάς του καὶ κατῴκει πλησίον τοῦ κυρίου του.

Ἡ Εὐφροσύνη ὅμως εἶπεν εἰς τὸν πατέρα της, ὅτι δὲν δέχεται ἄλλον διὰ νὰ ἐπιμεληθῇ τοὺς σκώληκάς της καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρός, τὸν θέλει ἀποκλειστικῶς ἰδικόν της.

Ἐν τοσούτῳ ὁ Τάσος ἰάθη ἐντελῶς καὶ ἀπέδωκε χάριτας εἰς τὸν εὐεργέτην του, ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν ἐν στολῇ καὶ παρακολουθούμενος ὑπό τινων ὑποδεεστέρων πρὸς ἐπίδειξιν τῆς δυνάμεώς του. Ὁ Τάσος εἶχε μεγάλην ὁμοιότητα μετὰ τοῦ Θάνου, ἐκτὸς ὅτι ἦτον ἰσχνότερος καὶ πολὺ μᾶλλον μελάγχρους. Οὐδὲν σημεῖον ἀγριότητος ἐπρόδιδε τὰς ληστρικάς του διαθέσεις, ἢ ἀτίθασσόν τι. Ὁ εἰσδύων εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν στοιχείων τοῦ χαρακτῆρος του, ἤθελεν ἰδεῖ ὅτι ἡ βάσις δὲν ἦτο φαύλη, καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἐν αὐτῷ ἡ ἐπιθυμία τοῦ κακοῦ, οὔτε ὠμότης, ἀλλ' ἡ φιλοδοξία ὑπερεῖχε συνδεδεμένη μετ' ἀνδρίας. Οὐδεμία ἀνατροφὴ εἶχεν ἐξευγενίσει τὰς ἰδιότητας ταύτας, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἐν μέσῳ κοινωνίας, καθ' ἣν ἡ ληστεία εἶχέ τι ἡρωϊκόν, δὲν ἀντέκειτο αὕτη εἰς τὰς ὀρέξεις του. Δὲν ἐστερεῖτο μάλιστα ἀγχινοίας, καὶ πολλὰ

ἐτεχνάζετο διὰ νὰ ὑψωθῇ, ἀλλὰ τὸ ἆθλον δὲν ἦτον εὔκολον. Ἐν γένει ὁ ἀνθρώπινος χαρακτὴρ δὲν εἶναι ἁπλοῦν τι, ἢ λευκόν, ἢ μέλαν, ἀλλὰ πολυσύνθετον καὶ πολλάκις ἐξ ἀντιθέτων. Ἂν εἶχεν οἰκόσημον ἠδύνατο νὰ ἐπιγράψῃ, ἢ Καῖσαρ ἢ μηδὲν (aut Caesar, aut nihil). Κατὰ τὸ παρὸν ἦτο μηδὲν καὶ διὰ τοῦτο ἔκλινε πρὸς τὴν κατήφειαν καὶ ἦτο σιωπηλός, βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος, ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα.

Ἐννοεῖται ὅτι ἅμα ἰατρευθεὶς ἐσκέπτετο πῶς νὰ σχηματίσῃ συμμορίαν, διὰ νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Φθιώτιδα, καὶ τοῦτο μᾶλλον ἤρεσεν εἰς τὴν μητέρα του. Ἀλλ' ἡ γενικὴ μετανάστευσις καὶ πρὸ πάντων τῶν ποιμένων ἐστέρει αὐτὸν τῶν συνήθων τῆς ληστείας στηριγμάτων. Ὁ Ὀθωμανὸς διοικητὴς τῆς ὀροφυλακῆς, ὁ Δερβεναγᾶς λεγόμενος, παρετήρησεν ὅτι διεκρίνετο μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ Τάσος διὰ τὴν ἀνδρίαν του καὶ ἀπελάμβανε τὴν ὑπόληψιν τῶν ὁμοίων του· ἐνόμισε δὲ συμφέρον νὰ τὸν προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, διὰ νὰ ἐπιβλέπῃ δι' αὐτοῦ τὰς λοιπὰς συμμορίας. Εὗρε λοιπὸν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ ὀπαδοὺς ὁ Τάσος, καὶ ἐσχημάτισε τὸ λεγόμενον μπουλοῦκί του ὡς καπετάνος λαμβάνων μισθὸν (λουφὲ) παρὰ τοῦ Δερβεναγᾶ, καὶ περιμένων ἁρμοδιωτέραν εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς σκοπούς του.

Ἐν γένει ἡ Ὀθωμανικὴ ἀρχὴ κατὰ τὴν Θεσσαλίαν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ μεταχειρίζεται τοὺς Ἕλληνας πρὸς διατήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας, πρὸ πάντων διὰ νὰ τοὺς ἀποσπάσῃ τοῦ ληστρικοῦ βίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀνομάζονται ἁ ρ μ α τ ω λ ο ί, ἐνῷ παύοντες τῆς ὑπηρεσίας καὶ μετερχόμενοι τὸ ληστρικὸν ἐπάγγελμα εἶναι κ λ έ φ τ α ι. Ὅσοι ἔχουν ἔργον τὰ ὅπλα κατὰ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἶναι λοιπὸν ἁρματωλοὶ ἢ κλέφται, ἀλλὰ καθαυτὸ εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὅλοι ὀνομάζονται κλέφται, οἱ μὲν ἥμεροι, οἱ δὲ ἄγριοι.

ὁ δὲ Τάσος κατὰ τὸ παρὸν ἦτον ἁρματωλὸς ἢ ἥμερος κλέ-
φτης, εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ Δερβεναγᾶ καὶ ἐπιδεικνύων τὴν
διάχρυσον στολήν του, τὸ χρυσοῦν γελέκι καὶ τὰ τσαπράζια
του. Ἀλλ' οἱ πλεῖστοι τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος προσφυγόντων
ληστῶν διέμειναν κλέπται, καὶ πολλὴ ἐγένετο κατὰ τοῦ
Δερβεναγᾶ κατακραυγή, μάλιστα κατὰ τὸ ἔαρ, ὅτε ἡ λη-
στεία συνήθως προβαίνει. Οἱ λησταὶ ἔκαμνον καὶ εἰς τὸ
Ἑλληνικὸν ἔδαφος ἐπιδρομὰς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις
ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν ἐντόνους παραστάσεις. Μετὰ
παρέλευσιν χρόνου ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλους καὶ ἡ Ὀθωμα-
νικὴ κυβέρνησις νὰ λάβῃ μέτρα, καὶ ἀνέθεσε τὰ περὶ τούτου
εἰς τὸν Πασᾶν τῆς Λαρίσσης, συσταίνουσα τὸ πρᾶγμα στε-
νῶς εἰς τὴν ἐπιμέλειάν του καὶ καθιστῶσα αὐτὸν ὑπεύθυνον.

Ὁ Πασᾶς τῆς Λαρίσσης εἶχε δυσαρέσκειαν πρὸς τὸν Δερ-
βεναγᾶν, διότι πρὸ πολλοῦ καιροῦ δὲν εἶχε λάβει παρ' αὐ-
τοῦ δῶρον· ὅθεν ἐδέχθη ἀσμένως τὴν εὐκαιρίαν ταύτην διὰ
νὰ τὸν ἐκδικηθῇ, καὶ τοιουτοτρόπως αἴφνης ἠκούσθη ὅτι ὁ
Δερβεναγᾶς ἔπαυσε καὶ τὸν διεδέχθη ἄλλος. Ὅσοι εἶχον ὑπη-
ρεσίαν παρὰ τοῦ παυθέντος Δερβεναγᾶ περιέμενον τὴν ἄφι-
ξιν τοῦ νέου, ὅστις ἔμελλε νὰ τοὺς παραδεχθῇ ἢ νὰ τοὺς
ἀποπέμψῃ, μεταξὺ δὲ τούτων ἦτο καὶ ὁ Τάσος.

Ε΄.

Ὁ νέος Δερβεναγᾶς.

Ὁ νέος Δερβεναγᾶς ἦτο ἐκ τῆς Ἀλβανικῆς φυλῆς. Ὁ Πασᾶς
τῆς Λαρίσσης ἐνόμισε καταλληλότερον νὰ μεταχειρισθῇ Ἀλ-
βανούς, διότι οὗτοι, γενόμενοι ἔξαρνοι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς
Ὀθωμανικῆς κατακτήσεως, διάκεινται ἐχθρικώτερον πρὸς τοὺς
Ἕλληνας, καὶ ὡς γνωρίζοντες τὴν γλῶσσάν των, δὲν περιπί-

πτουν εὐκόλως εἰς τὰς πλεκτάνας των, εἶναι δὲ μαχιμώτεροι
καὶ πονηρότεροι. Συγχρόνως ὅμως δὲν παρέλειψεν ὁ Πασᾶς
νὰ ὠφεληθῇ τῆς περιστάσεως, λαμβάνων τὰ κατ' ἔθιμον δῶρα
παρὰ τοῦ νέου Δερβεναγᾶ διὰ τὸν διορισμόν του. Ὁ τακτι-
κὸς μισθὸς δὲν ἐξήρκει βέβαια πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ Δερ-
βεναγᾶ, διὰ τὰ πρὸς ἐξαγόρασιν τῆς θέσεώς του καταβληθέντα,
ἀλλ' αὐτὸς ἐγνώριζε κάλλιστα τὰ συμφέροντά του καὶ δὲν ἠ-
πατήθη κατὰ τὸ συνάλλαγμα. Δύω τρόπους εἶχεν, ὥστε νὰ
καταστήσῃ αὐτὸ ἐπικερδές, ἢ συνεννοούμενος μετὰ τῶν λη-
στῶν καὶ παρέχων εἰς αὐτοὺς ἀτιμωρησίαν, ἀλλὰ λαμβάνων
τὴν κρείττονα μερίδα τῶν λαφύρων, ἢ καταθλίβων τοὺς πλου-
σιωτέρους χριστιανοὺς ὡς ὑπόπτους ὅτι ὑποθάλπουν τὴν λη-
στείαν, ἑωσοῦ νὰ ἐννοήσουν ὅτι εἶναι δι' αὐτοὺς προτιμότερον
νὰ σμικρύνουν τὸν ὀχληρὸν ὄγκον τῆς περιουσίας των. Τὸ δεύ-
τερον ἦτο συμφωνότερον πρὸς τὰς περιστάσεις, διότι ὁ Πασᾶς
εἶχεν ἀνάγκην νὰ δείξῃ ἀποτελέσματα πρὸς τὴν αὐλήν του,
ἀπαιτοῦσαν αὐστηρὰν καταδίωξιν, καὶ τοῦτο ἠκολούθησεν.

Ὁ πεπτωκὼς Δερβεναγᾶς συνέτρεξε κατά τι τὸ σχέδιόν του,
ἐνῷ μάλιστα ἐφρόνει νὰ τὸν ἀντιπράξῃ. Διὰ νὰ φανῇ ὅτι ἦτον
ἀπαραίτητος, ὡς λαβὼν μακρὰν πεῖραν τοῦ τόπου καὶ τῶν ἀν-
θρώπων, καὶ ὅτι ὁ Πασᾶς ἔπταισε μεγάλως καλέσας ἄλλον
ἀντ' αὐτοῦ, ὑπεκίνησεν ὅλας τὰς συμμορίας τῶν ὁποίων ἐγνώ-
ριζε τοὺς ἀρχηγούς. Ἀπηυθύνθη λοιπὸν καὶ πρὸς τὸν Τάσον
ὡς δυνάμενον νὰ πράξῃ τι γενναιότερον τῶν ἄλλων. Ὁ Τάσος
καί τοι ἔχων μεγάλην ἐπιθυμίαν τοῦ πράγματος, ὑπεκρίθη τὸ
ἐναντίον, προτείνων ὅτι δὲν ἔχει ἀκριβῆ γνῶσιν καὶ συνήθειαν
τῆς χώρας, καὶ σχέσεις διὰ νὰ λαμβάνῃ ὑποστήριξιν καὶ συν-
δρομήν, μανθάνων πόθεν καταδιώκεται καὶ πορίζόμενος τρο-
φάς. Ἐξ ἐναντίας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς του
ἀδιαλείπως περιεσκόπει ὅλας τὰς ἐπιτηδείους θέσεις, καὶ ἐγί-
νετο ἀνάδοχος τῶν τέκνων πολλῶν ποιμένων καὶ ἄλλων ἐγχω-

ρίων. Ὁ πεπτωκὼς Δερβεναγᾶς ἐνόησεν, ὅτι ταῦτα ἦσαν προ-
φάσεις διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἐπωφελεῖς ὅρους. Παρεκτὸς λοιπὸν ὅτι
αὐτὸς τὸν ὑπεσχέθη προστασίαν καὶ συνδρομήν, διὰ προτρο-
πῆς του ἐμήνυσεν εἰς τὸν Τάσον ὁ προεστὼς τῆς Πορταριᾶς
καὶ ἐν ὀνόματι τῶν εἰκοσιτεσσάρων χωρίων, ὅτι θέλει λαμβά-
νει τροφὰς καὶ μισθὸν ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅτι πώποτε δὲν θέλει ἐπι-
βῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν χωρίων τούτων. Ὁ Τάσος ἐζήτησε
προσέτι νὰ παραλάβῃ ὁ προεστὼς τὴν μητέρα του καὶ ἀμέσως
νὰ τὴν ἀποπέμψῃ εἰς Σκίαθον, ὅπου εἶχε φίλον τινα. Ὅταν ἡ
Βαρβάρα ἔμαθε περὶ τίνος πρόκειται καὶ τοὺς ἐπωφελεῖς ὅρους
τῆς συμφωνίας, ἀνεσκίρτησε χαίρουσα ὅτι ὁ Τάσος της ἔμελλε
πάλιν νὰ δοξασθῇ.

— Ναί! εἶπε, ’σὰν χριστιανὸς τὸ ἔλεγε, ’σὰν ἅ-
γιος ἐξακούσθη.

Ἔγεινε λοιπὸν πάλιν ὁ Τάσος κλέφτης ἄγριος καὶ ἀμέσως
ἐδόθη εἰς τὸ ἔργον του. Ἐσχημάτισε πρῶτον τὴν συμμορίαν
του, παραλαβὼν περίπου εἴκοσι ἐκλεκτὰ καὶ ἀτρόμητα παλ-
ληκάρια, τὰ μὲν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, τὰ δὲ ἐκ τῶν Μυρμιδόνων
διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῆς χώρας, τὸ πρωτοπαλλήκαρόν του μά-
λιστα ὁ λεγόμενος Σκιάς, ἦτον ἐκ τῶν Μυρμιδόνων, νέος ῥω-
μαλέος, ὠκύπους, ἀτίθασσος καὶ ῥιψοκίνδυνος. Διαθέσας τὸ
καταφύγιόν του, τὸ λιμέρι του, ἐπορίσθη πληροφορίας παν-
ταχόθεν, θέλων νὰ προοιμιάσῃ διὰ πράξεως πολυκρότου.

Κατ’ ἀρχὰς ἅμα ἐγκατασταθέντος τοῦ νέου Δερβεναγᾶ, ἡ
ληστεία ἀνεφάνη πανταχοῦ ζωηροτέρα καὶ διεδόθη ὁ τρόμος
πρὸ πάντων εἰς τοὺς Ὀθωμανούς, διότι κατὰ τὸ σύνθημα,
αὐτοὶ ἔπρεπε νὰ προσβληθοῦν μᾶλλον, ὥστε νὰ ἐγερθῇ κατα-
κραυγὴ κατὰ τοῦ Πασᾶ δυναμένη νὰ φθάσῃ μέχρι Κωνσταν-
τινουπόλεως. Μεταξὺ τῶν φοβηθέντων διὰ τὰ διατρέχοντα ἦτο
καὶ ὁ Χουσεΐμπεης ἐκ Φαρσάλου, ὅστις ἕνεκα τοῦ θέρους κα-
τῴκει τὸ ἀγροτικὸν κτῆμά του. Βλέπων ὅτι αἱ συμμορίαι ἦσαν

πολυάριθμοι και ἰσχυραὶ καὶ μὴ ἐμπιστευόμενος εἰς τὸν μικρὸν
ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετῶν του, ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πό-
λιν, ἕωσοῦ ἀποκατασταθῇ ἡ ἀσφάλεια, καὶ πανοικεὶ πρὸ τῆς
ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἀνεχώρησεν. Ἐπροπορεύοντο τρεῖς ὑπηρέ-
ται πεζοὶ καὶ ἔνοπλοι, κατόπιν ἤρχετο αὐτὸς ἐπὶ ἡμιόνου, κρα-
τῶν ἐπὶ τῶν γονάτων του παιδίον, ὄπισθεν αὐτοῦ ἡ σύζυγός
του Φατμὲ καὶ αὐτὴ κρατοῦσα βρέφος, μετὰ ταῦτα τρεῖς ἄλ-
λαι γυναῖκές του, καὶ δύω δοῦλαι ἐπὶ ἡμιόνων, καὶ τελευταῖοι
τρεῖς ὑπηρέται καὶ αὐτοὶ πεζοὶ καὶ ἔνοπλοι. Κατὰ τὴν τάξιν
ταύτην προέβαινον βραδέως διὰ νὰ συμπορεύωνται· ἔφθασαν
δὲ ἐπὶ χαράδρας χειμάρρου διατεμνούσης τὴν ὁδόν. Οἱ τρεῖς
ἔμπροσθεν πεζοὶ ἦσαν ἤδη ἐπὶ τοῦ ἑτέρου χείλους τῆς χαρά-
δρας, ἡ δὲ οἰκογένεια τοῦ Χουσεΐμπεη ἐν μέσῳ αὐτῆς, ὅταν
αἴφνης ἠκούσθη βροντώδης φωνή, ’ς τὸν τόπο! καὶ δέκα
περίπου λησταί, ῥυπαρῶς ἐνδεδυμένοι, διευθύνοντες τὰ ὅπλα
των εἰς τὰ στήθη τῶν διαβαινόντων, ἵσταντο ἐνώπιον αὐτῶν,
ὡς ἀναπηδήσαντες ἐκ τοῦ κόλπου τῆς γῆς. Ὅλοι ἔμειναν ἐμ-
βρόντητοι, οἱ δὲ ὑπηρέται τοῦ Χουσεΐμπεη, ὑπακούσαντες εἰς
τὸ νεῦμα τῶν ληστῶν ἔρριψαν χαμαὶ τὰ ὅπλα. Ὁ Χουσεΐμ-
πεης ἄφωνος καὶ ὠχρὸς ἔθλιψεν ἐντὸς τῆς παλάμης τὸ γένειον.

Εἴμεθα καλοὶ ἄνθρωποι, ἀνέκραξεν ὁ Σκιάς, μὴ φοβεῖσθε!
Γρόσα θέλομεν, νὰ ζήσωμεν καὶ ’μεῖς! Ὁ Τάσος ἦτο παρών,
ἀλλ’ ἐσιώπα, μὴ δεικνύων ὅτι εἶναι ἀρχηγός.

— Γρόσα! παιδιά μου, δὲν ἔχω μαζῆ μου, εἶπεν ὁ Μπέης,
πάρτε ὅτι ἔχω.

— Ἐδῶ δὲν ἔχεις γρόσα, ἔχεις ὅμως φλωριὰ ’ς τὴν πόλιν.
Δὲν θέλομεν πολλά, χίλια νὰ μᾶς στείλῃς καὶ μᾶς ἀφίνεις ἀμα-
νάτι τὴν Φατμέ.

Ὁ Χουσεΐμπεης πολλὴν ὥραν διέμεινεν ἄφωνος καὶ ἔκπλη-
κτος. Δὲν ἤθελε λυπηθῇ πολύ, ἂν τὸν ἐζήτουν ἐκ τῶν τριῶν
κατόπιν ἐρχομένων γυναικαρίων, ἐξ ὧν δὲν εἶχε τέκνα, ἢ μόνον

θήλεα, καὶ τὰ ὁποῖα πρὸ καιροῦ εἶχεν ἐν Καρὸς μοίρᾳ· ἀλλὰ τὴν Φατμέ, ἐξ ἧς εἶχε τὰ δύω ἄρρενα τέκνα, τὴν Φατμέ, θυ- γατέρα τοῦ Πασᾶ τῆς Λαρίσσης, ν' ἀφήσῃ εἰς χεῖρας ληστῶν ἀπίστων, ἦτο δι' αὐτὸν τὸ δεινότερον πάθημα. Ἐσκέπτετο νὰ τοὺς προτείνῃ κατ' ἐκλογήν των νὰ λάβουν ἐνέχυρον ἓν ἐκ τῶν τριῶν ἄλλων γυναικαρίων του, ἢ καὶ τὰ τρία, ἀλλ' ἐννοοῦσεν ὅτι θέλουν μαντεύσει καὶ οἱ λησταὶ τὴν μικρὰν ἀξίαν τοῦ ἐνε- χυριαζομένου πράγματος καὶ θέλουν ζητήσει ἴσως ἀνώτερον λύτρον διὰ τὴν Φατμέ.

— Δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάνωμεν, εἶπεν ὁ Σκιάς, Κυρά μου, ἄφησε τὸ δράκο σου καὶ κατέβα, κ' ἂν σ' ἀγαπᾷ ὁ Μπέης μᾶς στέλνει τὰ χίλια, ἂν δὲν σ' ἀγαπᾷ γίνομαι ἐγὼ Μπέης σου.

— Μὴ μοῦ πάρτε τὴν Φατμέ, ἀνεφώνησεν ὁ Μπέης, βλέ- πων ὅτι προβαίνει ἤδη ἡ ἐκτέλεσις, νά! σᾶς δίνω τὸ παιδί μου ἀμανάτι καί, μὰ τὸ Κοράνι! σᾶς στέλνω τὰ χίλια φλωριὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη·

Εἰς μάτην αἱ δεήσεις του, αἱ ὑποσχέσεις νὰ δώσῃ ἔτι πλεί- ονα φλωριά! Ὁ Σκιὰς ἤθελε νὰ στέρξῃ τὴν πρότασιν τοῦ Μπέη, διπλασιάζων τὴν χρηματικὴν ἀπαίτησιν ἢ καὶ ἔτι πρός, ἀλλὰ ῥίψας βλέμμα πρὸς τὸν Τάσον, ἔλαβεν ἀρνητικὸν νεῦμα, ὥστε κατεβίβασε τὴν Φατμὲ ἀπὸ τοῦ ἡμιόνου καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Μπέην τὸν εἶπεν — Ἡ Φατμὲ δὲν θὰ πάθῃ τίποτε, διαμάντι μᾶς τὴν δίνεις, διαμάντι θὰ τὴν λάβῃς. Ἐκεῖ 'ς τὰ τρία δένδρα νὰ στείλῃς τὰ χίλια φλωριά· σὲ περιμένομεν ὡς νὰ γίνῃ γεῦμα. Ἂν δὲν τὰ στείλῃς, ἡ Φατμὲ βαπτίζεται 'ς τὴν Λαμίαν, καὶ σὲ προσκαλῶ εἰς τὸν γάμον της, νὰ φᾷς καὶ τὰ κουφέτα.

Ἡ δυστυχὴς Φατμὲ οὐδὲ φωνὴν ἐπρόφερεν, ἡ δὲ καλύπτρα της ἐπεσκίαζε τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς καὶ τὸν τρόμον της. Ὁ Σκιὰς ἔλυσε τὴν ζώνην του, τῆς ὁποίας τὴν ἄλλην ἄκραν

ἔδωκεν εἰς ἄλλον ληστήν, καὶ καθίσαντες ἐπ' αὐτὴν τὴν Φα- τμέ, τὴν ἀνήρπασαν ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ γενόμενοι ὅλοι ἄφαντοι ἀφοῦ ἀφήρεσαν τὰ ὅπλα τῶν ὑπηρετῶν.

Πρὸ τῆς μεσημβρίας ἦλθεν ὁ κομιστὴς τῶν λύτρων εἰς τὴν συμφωνηθεῖσαν θέσιν τῶν δένδρων, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν ὁποίων ἐκάθητο εἷς ἐκ τῶν ληστῶν, βλέπων πανταχόθεν τοὺς ἐρχομέ- νους ὡς ἐκ σκοπιᾶς, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ προδοσία. Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἐμετρήθησαν τὰ χίλια φλωριά, ἐκομίσθη αὐτόθι ὑπὸ δύω ληστῶν ἡ Φατμέ, καὶ ἐβεβαίωσε τὸν κομιστὴν τῶν λύτρων περὶ τῆς καλῆς περιποιήσεως τῶν ληστῶν, οἵτινες ἀφῆκαν αὐτὴν μόνην ἐντὸς σπιλάδος. Οἱ λησταὶ ἀνεχώρησαν, καὶ μετ' αὐτούς, ἐπιβᾶσα ἡ Φατμὲ ἐπὶ ἡμιόνου κατηυθύνθη πρὸς τὰ ἴδια.

Τὸ συμβὰν τοῦτο ἀντήχησεν ἀμέσως καθ' ὅλην τὴν Θεσσα- λίαν. Ὁ παυθεὶς Δερβεναγᾶς μετὰ χαιρεκακίας ἐπεσκέφθη τὸν Χουσεΐμπεην διὰ νὰ τὸν συλληπηθῇ δῆθεν, ὁ δὲ ἐν τέλει Δερ- βεναγᾶς ἀπεθηριώθη, καὶ ἐμήνυσεν εἰς τὸν Πασᾶν ὅτι πρὶν τῆς νεομηνίας ὀμνύει νὰ παραδώσῃ τὸν Τάσον ζῶντα ἢ νεκρόν, καὶ ὅτι ἐπεκήρυξε βραβεῖον κατὰ τῆς κεφαλῆς του.

Συνάμα μετὰ τῆς δραστηρίου καταδιώξεως τῆς συμμορίας ταύτης ὁ Δερβεναγᾶς ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν ἡσύχων πολιτῶν, τῶν μᾶλλον εὐπορούντων, μεταξὺ αὐτῶν δὲ ἐκ τῶν πρώτων θυμάτων του ἐξέλεξε τὸν ἀγαθὸν Ἀϋφαντήν. Ἐκτὸς ὅτι ἦτον ἐκ τῶν εὐπορωτέρων, κατεμηνύθη εἰς τὸν Δερβεναγᾶν ὡς ἔχων παντοίας σχέσεις μετὰ τῶν ληστῶν, παρέχων εἰς αὐτοὺς πάν- τοτε συνδρομήν, καὶ ἰδίως εἰς τὸν Τάσον τὸν ὁποῖον τραυμα- τίαν περιέθαλψε, καὶ μάλιστα ὡς διατηρῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ ὀλεθρίου λῃστάρχου. Ἡ καταμήνυσις αὕτη ἐγένετο παρά τινος τῶν γειτόνων τοῦ Ἀϋφαντοῦ, χρι- στιανοῦ καὶ τούτου, ὅστις ἀντιποιούμενος ἓν ἐκ τῶν κτημάτων ἐκείνου εἶχε εἰσάξει δίκην ἐκκρεμῆ ἐν Λαρίσσῃ, εἶχεν ἑπομέ- νως συμφέρον νὰ δυσφημήσῃ τὸν ἀντίδικόν του καὶ νὰ τὸν ῥίψῃ

εἰς τὰς φυλακὰς ὡς δόντα συνδρομὴν εἰς τοὺς ὑβρίσαντας τὴν θυγατέρα τοῦ Πασᾶ, τοῦ ὁποίου ἡ δυσμένεια ἔμελλεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ νὰ κλίνῃ τὴν πλάστιγγα.

Ἀλλ' ὁ Ἀϋφαντὴς εἶχε πολλοὺς φίλους καὶ ἐγκαίρως ἔλαβεν εἴδησιν. Ἄνευ ἀναβολῆς λοιπὸν ἐξαπέστειλε τὴν σύζυγόν του καὶ τὴν θυγατέρα του εἰς Βῶλον, διὰ νὰ ἀπέλθουν ἐκεῖθεν εἰς Σκόπελον, ὅπου εἶχε συγγενεῖς. Ὡσαύτως ἀπέπεμψε τὸν Θάνον, ὡς διωκόμενον καὶ αὐτὸν διὰ ν' ἀπέλθῃ ἐπίσης εἰς Σκόπελον, ἀλλὰ διὰ ἄλλης ὁδοῦ, αὐτὸς δὲ ἐκρύβη, σκοπεύων ἐπίσης νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κράτους, ἅμα δοθείσης ἁρμοδίου εὐκαιρίας.

Ὅταν ἔφθασαν οἱ στρατιῶται τοῦ Δερβεναγᾶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀϋφαντοῦ, οὐδένα εὗρον, ἀλλ' ἔμαθον ὅτι πανοικεὶ εἶχεν ἀποδημήσει. Κατέλαβον ἐν τούτοις ὅλην τὴν περιουσίαν του καὶ διετάχθησαν πανταχοῦ ἔρευναι πρὸς ἀνακάλυψίν του.

Ὁ Θάνος δὲν εἶχε πολλὴν ὑποψίαν ὡς ἄγνωστος, καὶ σχεδὸν ἄνευ προφυλάξεως ἔσπευσε πρὸς τὸν Βῶλον, ὥστε εἰ δυνατὸν ν' ἀπέλθῃ εἰς Σκόπελον συμπλέων μετὰ τῶν δεσποινῶν του. Ἂν καὶ ἐξ αἰτίας τῶν λῃστῶν περιεφέροντο καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις στρατιῶται, εἶχε σχεδὸν φθάσει ἄνευ συναντήματός τινος εἰς Βῶλον, ὅταν αἰφνηδίως εἶδε δύω στρατιώτας τρέχοντας πρὸς αὐτὸν καὶ διατάττοντας ἀπειλητικῶς νὰ σταθῇ. Οἱ δύω οὗτοι στρατιῶται εἶχον ὑπηρετήσει ὑπὸ τὸν παυθέντα Δερβεναγᾶν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, μεθ' οὗ εἶχεν ὁ Θάνος πολλὴν ὁμοιότητα. Ὁ Τάσος ὅμως ἦτο ἰσχνότερος καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ περιφέρεται ἄοπλος ἐκτὸς τοῦ Βώλου. Διὰ τοῦτο ἐφάνη πολὺ παράδοξον εἰς τοὺς στρατιώτας ἡ συνάντησις καὶ συνάμα ἀντέβλεψαν πρὸς ἀλλήλους.

— Μωρέ! δὲν εἶσαι σὺ ὁ Θάνος ὁ ἐπιστάτης τοῦ Ἀϋφαντῆ, ἀδελφὸς τοῦ Τάσου; εἶπεν εἷς ἐκ τῶν στρατιωτῶν.

Ὁ Θάνος δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κρυφθῇ καὶ ὡμολόγησε τὴν ταὐτότητά του.

— Κάθησαι χάμου, καὶ μεῖνε ἐδῶ ὅσον νὰ ἔλθωμεν, ἐπρόσθεσεν ὁ στρατιώτης καὶ ἀπεμακρύνθη μετὰ τοῦ συντρόφου του ὀλίγα βήματα, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους πάντοτε ἐπὶ τοῦ Θάνου.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀπομακρύνσεως ἦτο νὰ διακοινώσῃ εἰς τὸν σύντροφόν του, ὅτι ἔχουν ἕρμαιον εἰς χεῖράς των. Ἡ κεφαλὴ τοῦ Θάνου εἶναι σχεδὸν ἡ αὐτὴ ὡς τοῦ ἐπικηρυχθέντος Τάσου· προσφέροντες λοιπὸν αὐτὴν ἄνευ τοῦ σώματος θέλουν βεβαίως ἀπολαύσει τὰ ἐπικηρυχθέντα· — Ναί! εἶπεν ὁ ἄλλος, πλὴν ἂν ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀπάτη; — Πῶς; — Ἰδοὺ πῶς. Αὔριον ἀκούεται τοῦ Τάσου νέα λῃστεία καὶ τότε τί γινόμεθα; — Ταῦτα ἔλεγον τουρκιστί, σταθμίζοντες τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατά, ὅτε ἀνεφάνησαν μακρόθεν ἄλλοι στρατιῶται καὶ διαβάται. Ὡς ἐκ τούτου ἔκριναν κατάλληλον ν' ἀπομακρυνθοῦν μετὰ τοῦ Θάνου, ἐπειδὴ ὅμως τοὺς εἶδον πολλοὶ καὶ ἡ σκέψις, ὅτι θέλει ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀπάτη ὑπερίσχυσεν, ἐπροτίμησαν νὰ παραδώσουν τὸν Θάνον, ὡς ἀδελφὸν τοῦ λῃστάρχου, εἰς τὸν Καϊμακάμην τοῦ Βώλου, ὅστις βεβαίως θέλει τοὺς ἀνταμείψει, καὶ τοῦτο ἔπραξαν. Ὁ Καϊμακάμης διέταξε ν' ἀπαχθῇ ὁ Θάνος εἰς τὴν φυλακήν, μέλλων νὰ σκεφθῇ περὶ αὐτοῦ κατόπιν.

Ὁ Καϊμακάμης ἦτον ἄνθρωπος νωθρὸς καὶ φίλος τῆς ἡδυπαθείας, ὅσον ἔνεστι ἀποφεύγων τὰς περιπλοκὰς καὶ ἐνασχολούμενος εἰς τὰ τῆς ὑπηρεσίας του μόνον, ὅταν ἡ διάθεσίς του τὸ ἐπέτρεπε, δηλαδὴ ὅταν δὲν εἶχεν βεβαρυμένον τὸν στόμαχον, ἢ εἶχεν ἀπολαύσει τὴν πρέπουσαν τῆς ἀναπαύσεως δόσιν, ἥτις ὁπωσοῦν ὑπερέβαινε τὸ κοινὸν μέτρον. Κατ' αὐτὸν αἱ μέριμναι εἶναι ἐχθραὶ τῆς εὐεξίας· εὗρε δὲ τρόπον νὰ σώσῃ ταύτην ἀπὸ τῆς ἐπιβούλου ἐνέδρας ἐκείνων, συμβουλευόμενος περὶ παντὸς πράγματος Ἰμάμην τινά, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει ἄνθρωπον εὐσεβῆ καὶ ἐπομένως ἄξιον ἐμπιστοσύνης. Τὸ πρωῒ μετὰ τὴν προσευχὴν ἐσύχναζεν εἰς καφενεῖον παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ὅπου

ἤρχετο ὁ Ἰμάμης. Ἐκεῖ ἔπινον τὸν καφὲ καὶ ἐκάπνιζον τὸν ναργηλέ, ὅταν δὲ, δηλαδὴ οὐχὶ καθ' ἑκάστην, ἡ ψυχικὴ διάθεσις τοῦ Καϊμακάμη ἔφθανεν ἐκεῖνον τὸν βαθμὸν τῆς γλυκυθυμίας, τὸν ὁποῖον οἱ Ὀθωμανοὶ ὀνομάζουν κ έ φ, τότε ἐζήτει τὴν γνώμην τοῦ Ἰμάμη, τὴν ὁποίαν ἀνεξετάστως παρεδέχετο. Καὶ τὸ πρᾶγμα ἦτο φυσικώτατον, διότι πῶς ἠδύνατο ὁ Καϊμακάμης νὰ ἐκθέσῃ τὴν ὑπόθεσιν, μὴ εὑρισκόμενος ἐν καλῇ τῆς ψυχῆς διαθέσει;

Οἱ στρατιῶται παρέστησαν εἰς τὸν Καϊμακάμην τὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ὁμοιότητα τοῦ Θάνου, ὅτι τὸν συνέλαβον ἐκτὸς τοῦ Βώλου, κατασκοπεύοντα βεβαίως, καὶ ὅτι ἡ κεφαλή του, ἐκτιθεμένη εἰς κοινὴν θέαν, θέλει ἐμπνεύσει τρόμον, καὶ εὐχαριστήσει τὸν Πασᾶν. Ταῦτα δὲ ἔλεγον διὰ νὰ λάβουν ἀνάλογον ἀμοιβήν· ἀλλ' ὁ Καϊμακάμης ἀνέβαλε τὴν ἀπόφασίν του διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Ἰμάμην.

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἄλλη ὑπόθεσις κατέστη λίαν ὀχληρὰ εἰς τὸν Καϊμακάμην. Ἕλλην ἐμποροπλοίαρχος ἐκρατεῖτο εἰς τὰς φυλακὰς μετὰ τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου του ἐπὶ ναυταπάτῃ, καὶ δύω ἄνθρωποι ἕνεκεν αὐτῶν μετὰ φορτικότητος τὸν κατεβάρυνον, ὁ Ὀθωμανὸς ἔμπορος, τὸν ὁποῖον ἠπάτησαν, καὶ ὁ Ἕλλην πρόξενος, αὐτὸς μὲν ἀπαιτῶν τὴν παράδοσιν τῶν κρατουμένων, διὰ νὰ τοὺς ἀποπέμψῃ νὰ δικασθοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκεῖνος δὲ ἐναντιούμενος καὶ ἐπιμένων νὰ μὴ παραδοθοῦν, πρὶν ἱκανοποιηθῇ διὰ τὰς ζημίας του. Ὁ Ὀθωμανὸς ἦτον ἄξιος συμπαθείας· φορτώσας ἐπὶ Ἑλληνικοῦ πλοίου ἡ Κ λ υ τ α ι μ ν ή σ τ ρ α, σῖτον διὰ νὰ τὸν πωλήσῃ ἐν Σύρῳ, πρὸς πλείονα ἀσφάλειαν συνέπλεε καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ φορτίου· Ἡ προφύλαξις αὕτη δὲν ἐξήρκησεν ὅμως, διότι ἅμα ἐξῆλθον τοῦ Παγασαίου κόλπου, ὁ πλοίαρχος διέθεσεν οὕτω πῶς τὰ ἱστία του, πνέοντος βιαιοτέρου τοῦ ἀνέμου, ὥστε τὸ πλοῖον ἐσαλεύετο καὶ παρεσύρετο ὡς ἐν καιρῷ τρικυμίας. Ὁ Ἀβδου-

λᾶς, οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἔμπορος, ἔντρομος καὶ ναυτιῶν εἰσέδυσεν εἰς τὴν κοιτίδα του· ὁ δὲ πλοίαρχος Ζάρπας, μὴ ἐφοβούμενος πλέον, λαθραίως ἐξήγαγε τὸ φορτίον ἐπὶ λέμβων εἰς τὴν Εὐβοϊκὴν ἀκτήν, ἔνθα τὸ ἐπώλησε, τὸ δὲ πλοῖον μετὰ ταῦτα διατρήσας κατέδυσε· τὸν Ἀβδουλᾶν διέσωσεν ἐν τούτοις ὁ Ζάρπας, οὐχὶ φιλανθρωπίᾳ κινούμενος, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν μεταχειρισθῇ ὡς φερέγγυον μάρτυρα κατὰ τὴν ἐν Βώλῳ συνταχθησομένην πιστοποίησιν τοῦ θαλασσίου δυστυχήματος, ὥστε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐν Σύρῳ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀποζημίωσιν. Ἀλλ' ὁ Ἀβδουλᾶς δὲν εἶχεν ἀσφαλήσει τὸ φορτίον του καὶ ἦτον ἀπαρηγόρητος, στερηθεὶς σχεδὸν ὅλης τῆς περιουσίας του. Ἀφοῦ συνετάχθη ὅμως ἡ πιστοποίησις, ἐκ περιστάσεως ἔμαθεν ὅτι οὔτε τρικυμία συνέβη οὔτε τὸ φορτίον ἀπωλέσθη, ἀλλ' ἐπωλήθη ἐν Ὠρεῷ. Ἐζήτησε λοιπὸν τὴν κράτησιν τοῦ Ζάρπα καὶ τοῦ πληρώματος, ἥτις συνευδοκοῦντος τοῦ Ἰμάμη, διετάχθη παρὰ τοῦ Καϊμακάμη, ἐναντίον τῶν παραστάσεων τοῦ Ἕλληνος προξένου, ὑποσχομένου ὅτι ἐν Ἑλλάδι θέλει δικαιωθῇ πληρέστατα ὁ Ἀβδουλᾶς· αὐτὸς ὅμως δὲν ἐπίστευεν πλέον τοὺς Δαναούς. Ὁ πρόξενος διεμαρτυρήθη καὶ ἐνέκειτο ἀπειλῶν, ὁ δὲ Καϊμακάμης δὲν ἐφοβεῖτο, ἀλλ' ἐπεθύμει ν' ἀπαλλαχθῇ τῶν φωνασκιῶν τοῦ προξένου.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔμελλε λοιπὸν ὁ Καϊμακάμης νὰ συμβουλευθῇ τὸν Ἰμάμην περὶ ἀμφοτέρων τῶν ὑποθέσεων· ἐν τοσούτῳ δὲ ἀνεπαύετο ἀμέριμνος καὶ ἐτρύφα.

Ὁ Θάνος ἐβλήθη εἰς τὴν αὐτὴν φυλακήν, ἔνθα ἐκρατοῦντο οἱ ναῦται τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ ὁ Ζάρπας, δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ ἐξηγήσῃ εἰς αὐτοὺς διατὶ ἐκρατεῖτο, εἰμὴ διότι ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Τάσου. Ἐκοιμήθη λοιπὸν τὴν νύκτα ὕπνον βαθὺν ὡς ἐκ τοῦ καμάτου τῆς ὁδοιπορίας του, ἀλλὰ πολλὰ εἶδεν ὀνείρατα. Πρῶτον εἶδε πυρὰν ὑπερμεγέθη, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς τὸν

Παπαϊωνᾶν φαιδρόν, ἐκτείνοντα τὰς χεῖρας καὶ εὐλογοῦντα· προέβαινον δὲ καὶ ἡ πυρὰ καὶ ὁ Παπαϊωνᾶς τερατωδῶς με- γεθυνόμενοι, ὥστε ἐφαίνετο, ὅτι μέλλουν νὰ τὸν συναρπάσουν. Ἔπειτα εἶδεν ὅτι συμπλέει μετὰ τῆς Εὐφροσύνης, ἀλλὰ σφο- δρὰ καταιγὶς συντρίβει τὸ πλοῖον καὶ ἀμφότεροι καταδύουν. Πρὸς στιγμὴν εἶδεν ὑποβρύχιον τὴν Εὐφροσύνην καὶ πίπτου- σαν εἰς τὸν βυθόν, ἀλλ' ἀκολουθῶν τὴν πτῶσίν της δὲν ἠδύ- νατο πλέον νὰ τὴν εὕρῃ, τὰ δὲ ὕδατα ἔπνιγον τὴν φωνήν του, ἐνῷ ἤθελε νὰ κράξῃ τὸ ὄνομά της. Ἔντρομος ἐξηγέρθη ὡς ἐκ τῆς ἐναργείας τοῦ ὀνείρου, ἀλλὰ πεισθεὶς ὅτι ἦτον ὀπτασία ἐκοιμήθη πάλιν τὸν ὕπνον τῶν δικαίων ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ, ὅτι τὴν ἐπαύριον ἔμελλε ν' ἀποφασισθῇ ἡ τύχη του.

Τὸ πρωΐ ὁ Καϊμακάμης ἀφοῦ ἐρρόφησε μεθ' ἡδονῆς καὶ κατὰ μικρὸν τὸν καφέ, ἀνεφύσησε δὲ τὸν ναργηλέ, ἤρχισε νὰ λαλῇ πρὸς τὸν παρακαθήμενον Ἰμάμην, ζητῶν παρ' αὐτοῦ τρόπον νὰ ἀπαλλαχθῇ τῆς φλυάρου φορτικότητος τοῦ μωροῦ προξένου, συγχρόνως δὲ καὶ τῶν κλαυθμηρῶν δεήσεων τοῦ ἀδικηθέντος Ἀβδουλᾶ. Ὁ Ἰμάμης ἐσκέφθη πρῶτον καθ' ἑαυτόν, διεφύσησε καὶ ἀνεφύσησε τὸν παφλάζοντα ναργηλέ, ὡς ἐξ αὐτοῦ ἐκμυ- ζῶν τὰ σοφὰ βουλεύματα, καὶ τότε εἶπε τὸ εὕρηκα·

Βλέπεις αὐτὸ τὸ πολεμικὸν κάτεργον, τὸ ὁποῖον ἑτοιμάζεται ν' ἀποπλεύσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν; Εἰς αὐτὸ νὰ ἐπιβιβάσῃς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀχρείους, καὶ τὸ διβάνι ἂς ἀποφασίσῃ τί πρέπει νὰ γίνῃ. Καθὼς λέγει ὁ προφήτης καὶ ἂν δὲν εἶναί τι ὀγκωδέστερον κόκκου συνάπεως, καὶ ἂν κεκρυμμένον ἐντὸς βράχου, ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐν τῇ γῇ, ὁ Θεὸς τὸ φέρει εἰς φῶς. Ὅταν λοιπὸν ἡ κακία αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων φανερωθῇ εἰς τὸ Διβάνι, ἐκεῖ ἂν θέλῃ ὁ πρόξενος, ἂς δείξῃ τὸ ἀνάστημά του.

— Ἀφερὶμ Ἰμάμ! Εὐγέ, Ἰμμάμη! ἀπήντησεν ὁ Καϊμακά- μης, καὶ διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶ τὸ ταχύτερον, ἀμέσως δίδω τὰς διαταγάς. Ἔκρουσε λοιπὸν τὰς παλάμας του διὰ νὰ καλέσῃ τὸν

Γιασαχτσῆν του, εἰς ὃν ἔδωκε τὰς ὁδηγίας ταύτας, ὅπως ἐκτε- λεσθοῦν ἀμέσως πρὶν λάβῃ καιρὸν ὁ Πρόξενος νὰ τὸν ἐπισκε- φθῇ, ἔμεινε δὲ ἐκεῖ ἕωσοῦ ἐπεβιβάσθησαν οἱ κρατούμενοι καὶ ἀνέσπασε τὴν ἄγκυραν τὸ κάτεργον. Καθηδυνόμενος εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην ἐλησμόνησε νὰ συμβουλευθῇ τὸν Ἰμάμην περὶ τοῦ Θάνου, καὶ ἐφησυχάσας εἰς τὰ γινόμενα ἀπῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

ΣΤ΄.

Ὁ διάπλους

Ὁ Γιασαχτσῆς δὲν ἐνόησε καλῶς τὴν παραγγελίαν τοῦ κυ- ρίου του. Ὅταν τὴν ἐπαύριον ἀπεφάνθη ὁ Ἰμάμης ὅτι πρέπει νὰ καρατομηθῇ ὁ Θάνος ὡς ἀδελφὸς ἀρχιληστοῦ, λῃστὴς δὲ καὶ αὐτὸς βεβαίως, δὲν εὑρέθη πλέον ἐντὸς τῶν φυλακῶν, ἐπι- βιβασθεὶς κατὰ λάθος μετὰ τῶν ναυτῶν τῆς Κλυταιμνήστρας εἰς τὸ κάτεργον. Ὁ Καϊμακάμης δὲν δυσηρεστήθη ἀπαλλα- χθεὶς καὶ τῆς φροντίδος ταύτης.

Συνέπλεε λοιπὸν ὁ Θάνος μετὰ τῶν ἄλλων σιδηροδέσμιος ἐν τῷ ἄντλῳ τοῦ πλοίου ἐν στενῷ καὶ πνιγηρῷ τόπῳ· μόλις λαμ- βάνων ὀλίγον φῶς ἄνωθεν ἐκ τῆς καθόδου καὶ ἀπαρηγόρητος ἐστέναζε διὰ τὴν ἀπερισκεψίαν του, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἐνέπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν· Ἐπὶ τίνι λόγῳ ἐπεβιβάσθη εἰς τὸ κάτεργον καὶ πρὸς τί ἀπεστέλλετο εἰς Κωνσταντινούπολιν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ. Οἱ μετ' αὐτοῦ συμπάσχοντες δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ τὸν παρηγορήσουν, διότι ἐπὶ τῆς κε- φαλῆς αὐτῶν ἐσυσσωρεύοντο πολλοὶ ἄνθρακες καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ζάρπα. Δεν ἐφόβιζεν αὐτὸν ἡ προσδοκία βα- ρέων ποινῶν ἀλλ' ἔβλεπεν ὅτι δὲν ἀπεστερεῖτο μόνου τοῦ ἐκ τοῦ κλαπέντος σίτου κέρδους, ἀλλ' ἔμελλε νὰ φανερωθῇ καὶ

τὸ δόλιον ναυάγιον εἰς τὸ ἀσφαλιστικὸν κατάστημα, τὸ ὁποῖον κατὰ φυσικὸν λόγον εἶχε δικαίωμα ν' ἀρνηθῇ τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσίν του. Ὁ Ζάρπας δὲν παρεδίδετο ὅμως εὐκόλως εἰς τὴν ἀπελπισίαν, ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν περιεπλέκοντο τὰ πράγματα καὶ ἐφαίνοντο ἄνευ διεξόδων, τόσον ηὔξανεν ἡ ἐνέργεια τοῦ χαρακτῆρός του καὶ ὁ νοῦς του ἐμηχανᾶτο ὑπεκφυγάς. Συχνάκις λοιπὸν ἐψιθύριζεν ἀπόρρητα εἰς τὸ οὖς τῶν παρακαθημένων ναυτῶν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι παρεσκεύαζέ τι, τὸ ὁποῖον εἰς μόνους αὐτοὺς ἔκρινεν ἄξιον νὰ διακοινώσῃ. Φαίνεται ὅτι τὸ ἐπινόημά του τὸν εὐηρέστησε, διότι ἔπαυσε λαλῶν κατ' ἰδίαν καὶ ἐτράπη πρὸς εὐθυμίαν, μεταδίδων αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς λοιπούς.

— Καρδιά, παιδιά, ναῦλον δὲν πληρώνομεν καὶ θὰ 'δοῦμεν τὴν Πόλιν· καὶ τὰ ὡραῖα 'μμάτια τῶν Ψωμαθιανῶν — εἶπεν ὁ Ζάρπας.

— Δὲν πιστεύω νὰ μᾶς ἔχουν διὰ τὰ Ψωμαθιά, ἀπήντησεν εἷς ἐκ τῶν ναυτῶν, ὅστις δὲν ἐκάθητο πλησίον τοῦ Ζάρπα, διὰ νὰ μεθέξῃ εἰς τ' ἀπόρρητα· μοῦ φαίνεται πῶς μᾶς περιμένει καμμία κακὴ τρύπα τοῦ Ταρσανᾶ, ὅπου τὸ ἴδιον βλέπουν ὅσοι ἔχουν 'μμάτια καὶ ὅσοι δὲν ἔχουν.

— Αἴ! καὶ θὰ μᾶς κρατοῦν ἐκεῖ 'ς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα; Μίαν ἀναφορὰν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἐξοχότητά του τὸν Πρέσβυν, καὶ τότε βλέπομεν ἂν δὲν 'βγάζῃ τ' αὐτιὰ ὁ Τοῦρκος ἔξω ἀπὸ τὸ φέσι του· εἶδες πῶς ἐφοβήθηκεν ὁ Καϊμακάμης τὸν Πρόξενον; Διὰ τοῦτο μᾶς ἐξαπέστειλε, πλὴν τὸν ἐπῆρεν ὁ Θεὸς τὴν μισὴν γνῶσιν, διότι δὲν εἶδα νὰ ἔρχεται τὸ κουρόγιδον ὁ 'Αβδουλᾶς.

— Ὄχι! ὑπέλαβεν ἄλλος ναύτης — δὲν ἔρχεται βέβαια, διότι ἤμουν τελευταῖος ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα ἕως τὴν ὥραν ποῦ 'ξεκινήσαμεν, καὶ 'Αβδουλᾶς δὲν ἐφάνη.

— Λοιπόν, ὡς νὰ περάσῃ ἐκεῖνος θάλασσαν ἔπειτα ἀπὸ τὴν

τελευταίαν τρικυμίαν 'ποῦ τὸν ἐφάνη ὅτι πτύει φίδια, ἡμεῖς ξεκαθαρίζομεν διὰ τῆς Πρεσβείας καὶ εἴμεθα εἰς τὴν Σύραν, καὶ ἐκεῖ ἂς περάσῃ καὶ ἄλλην θάλασσαν, καὶ ἂς στρώσῃ τὴν κάπαν του νὰ τοῦ μετρήσωμεν ὅ,τι τοῦ χρεωστοῦμεν. Τὸ τέτράποδον τῆς ἐρημώσεως! Ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφήσωμεν νὰ πνιγῇ. Τότε ἔλεγεν Ἀμάν! σώσατέ με καὶ ὅ,τι θέλετε σᾶς δίνω. Πλὴν ξεύρω ποῖος τοῦ 'γύρισε τὸν νοῦν, ὁ προκομμένος ὁ Χρόνης, ἤθελε μερίδιον ὁ ἐρίφης. Ἂν εἶναι ἄξιος, ἂς κινήσῃ τὸ ψωροκάραβόν του καὶ ἂς κάμῃ διάφορον. Βουνὸ μὲ βουνὸ δὲν ἐνταμόνονται, πλὴν Ζάρπας καὶ Χρόνης θὰ ἀνταμωθοῦν.

Ὁ Θάνος ἀκούων τὴν ὁμιλίαν ταύτην, καθ' ἣν ὁ Ζάρπας ἐδείκνυε πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν σύμπραξιν τοῦ Πρέσβεως ἠθέλησε νὰ λάβῃ πληροφορίας.

— Ἐμπορῶ κ' ἐγώ, εἶπε, ν' ἀναφερθῶ εἰς τὸν Πρέσβυν;

— Ἂν δὲν εἶσαι ῥαγιάς, βέβαια.

— Ὄχι, εἶμαι ἐκ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, πλὴν διώκομαι ποινικῶς.

— Ἀκόμη καλλίτερα, χαρὰ 'ς τὴν τύχη σου, τότε χρεωστεῖ νὰ φροντίσῃ ὁ Πρέσβυς νὰ σὲ παραλάβουν τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια ὡς ψωμί των.

— Καὶ ἂν αὐτὰ μὲ φάγουν;

— Μὴ φοβεῖσαι, παλληκάρι, τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια ἔχουν πίσσαν καὶ παράδεισον· βλέπεις ἐγὼ δυὸ φοραῖς ἐκάθησα εἰς τὸ σκαμνί! Τὴν πρώτην διὰ πειρατίαν καὶ ἐβγῆκα ἄνθος ἀθωότητος, τὴν ἄλλην διὰ ναυταπάτην, διότι ἔλεγαν ὅτι ἔκαμα πλαστὴν χύσιν καὶ μ' ἐκέρασαν τὸ ἔνοχος μὲ ἓξ ἐτῶν εἱρκτήν: πλὴν μετὰ δύω μῆνας ἔδωκα εἰς ἕνα φίλον τὰ μισά, ἀπὸ ὅσα ἐπερίσσευσαν ἀπὸ τὴν λεγομένην χύσιν καὶ ἔλαβα χάριν ὁλάκερην. Ἐννοεῖς ὅτι δὲν ἐστάθηκα τρελλὸς νὰ κάμω τὴν χύσιν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης διὰ νὰ χορτάσω τὰ ψάρια. Τί λέγεις, Θωμᾶ, ἂν μᾶς κατευοδώσουν πά-

λιν εἰς τὸ καβουροδικεῖον, θὰ ἔχωμεν καλὸν ἄνεμον ἢ θὰ πέσωμεν ἔξω;

— Ὅπως εἶναι τῆς τύχης τὰ γραμμένα καὶ τῶν ἐνόρκων τὰ ἀχυρογεμισμένα.

— Ἀκούσατε, παιδιά, ὅποιος ἰδῇ ὄνειρον τὴν νύκτα νὰ τὸ διηγηθῇ, διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν τύχην μας. Ἐν τοσούτῳ, Ἀλέξιε, ἕνα τραγοῦδι νὰ μὴ μελαγχολοῦμεν.

Ἐνῷ ὁ Ἀλέξιος ἐσκέπτετο τί νὰ ψάλῃ ἐνθυμεῖτο ὁ Θάνος τὰ ὀνείρατά του, ἀλλὰ δὲν ἔκρινεν ὀρθὸν νὰ τὰ διακοινώσῃ εἰς αὐτούς, οἵτινες εἶχον ἄλλα κατὰ νοῦν. Ἐν τοσούτῳ ὁ Ἀλέξιος ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τὰ ἑξῆς:

Στὸ παραθύρι ἐκάθητο
  Ξανθὴ καὶ στολισμένη,
Ἡ γαλανὴ γαλαζιανὴ
  Ἐ τὸν κόσμον ᾽ξακουσμένη.

—

Καραβοκύρη μου καλέ,
  Μὲ τὰ ᾽ψηλὰ κατάρτια,
Εἰπέ με, πόθεν ἔρχεσαι
  Καὶ κόπτεις τόσα κάτια;

—

Ἀπὸ τὰ πέρατ᾽ ἔρχομαι,
  Τῆς ὅλης οἰκουμένης,
Τὰ βάθη τῆς Ἀμερικῆς
  Ἀπὸ χρυσὸν στρωμένης.

—

Μαργαριτάρια καὶ φλωριὰ
  Διαμάντα καὶ ῥουβίνα
Σωρὸν τὰ ἔχω ᾽δῶ καὶ ἐκεῖ,
  Μὰ τὴν ἅγιαν Μαρίνα.

—

Ἐπέρασα κι᾽ ἀπὸ ἐδῶ
  Νὰ εὕρω καλὴν πραγμάτεια
Πλὴν βρῆκα τὸ καλλίτερον
  Τὰ δύω γλυκά σου ᾽μμάτια.

—

Καραβοκύρη μου καλὲ
  Ἄξιε καραβοκύρη
Ἐ τὴν γῆν ὁποῦ ἐστάθηκες
  Ψεῦμα κανεὶς δὲν σπείρει;

—

Μ᾽ ἀνοίγεις τώρα γαλανή,
  Τὰ φέρω καὶ μὲ λέγεις,
Ἂν εἶμαι τὸ τιμιώτερον,
  Κι᾽ ἂν θέλῃς, μὲ ἐκλέγεις.

Τοῦ διαβόλου τὰ σκυλλιά! — ἔλεγεν ὁ διευθυντὴς τοῦ κατέργου, ἀκούων ἄνωθεν ἐκ τῆς καθόδου ψάλλοντας τοὺς δεσμίους του — καὶ εἰς τὴν κόλασιν αὐτοὶ οἱ Ῥωμηοὶ τραγῳδοῦν.

Ἐνόσῳ ἔπλεον ἐντὸς τοῦ στενοῦ, ἐκ πρύμνης ἐπιπνέοντος τοῦ ἀνέμου, προέβαινε τὸ πλοῖον ταχέως ἐν θαλάσσῃ ἀπράγμονι. Ἅμα ὅμως ἐξῆλθον εἰς τὸ πέλαγος ὑπερκάμψαντες τὴν ἐσχατιὰν τῆς Εὐβοίας, ὁ ἄνεμος ἐγίνετο βιαιότερος καὶ τὸ κῦμα ἐκυρτοῦτο, νεφέλαι δὲ πυκναὶ καὶ κηλάδες ἐκάλυπτον τὰ ἄκρα τοῦ ὁρίζοντος, διασχιζόμεναι ὑπὸ ἀστραπῶν. Ὁ ὀξυδερκὴς ναύκληρος ἤθελεν ἀναστείλῃ μέρος τῶν ἱστίων, πρὶν καταληφθῇ ὑπό τινος βαρυτέρου πνεύματος. Ἡ νὺξ ἐξέτεινεν ἤδη πανταχοῦ τὰς σκιάς, καὶ μόνον ἐπὶ κορυφῆς τοῦ στερεώματος ἔλαμπόν τινες ἀστέρες. Ἐν τοσούτῳ ἡ βία τοῦ ἀνέμου ηὔξανε καὶ τὸ κολόκυμα προεμήνυεν ἐπερχομένην θύελλαν. Τόσον ἐκμέτρως ἐβίαζε κατὰ πλευρὸν τὸ πλοῖον

ὁ ἄνεμος, ὥστε ἔκρινεν ἀναγκαῖον καὶ ὁ Ὀθωμανὸς ναύκλη-
ρος ν' ἀναστείλῃ τὰ λαίφη καὶ καθ' ἥμισυ τοὺς φώσωνας.
Εἰς τοῦτο κατεγίνοντο οἱ ναῦται, ὅταν αἴφνης τὰ νέφη ἐκά-
λυψαν τὸν οὐρανὸν καὶ βαρεῖα ἐξερράγη καταιγίς. Τὰ πάντα
συνεταράχθησαν ἐντὸς τοῦ ἀνατοιχοῦντος, καὶ ἄνω καὶ κάτω
διασαλευομένου πλοίου. Οἱ πρότονοι καὶ τὰ σανιδώματα
αὐτοῦ ἔτριζον, ὡς διασπώμενα, τὰ ἱστία ἐκρότουν ὡς ὑπὸ
μάστιγος πληττόμενα, καὶ ὁ διευθυντὴς ἐκραύγαζε μανιωδῶς
πρὸς τοὺς ναύτας, οἵτινες περιέτρεχον ἀτάκτως, ἢ μὴ ἐννο-
οῦντες τὰς διαταγάς, ἢ ἀκούοντες πολλὰς συγχρόνως καὶ
ἀντιφατικάς, τὰ δὲ δύω μικρὰ τηλεβόλα ἐκινδύνευον νὰ κυ-
λισθοῦν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, μὴ ὄντα στερεῶς προσδε-
δεμένα. Ἐκ τῆς καθόδου ἠκούοντο αἱ γοεραὶ φωναὶ τῶν ἐν
τῷ ἄντλῳ, τὸ ὁποῖον ἐπληροῦτο ὕδατος. Ὄρθιοι δὲν ἠδύ-
ναντο νὰ σταθοῦν ὡς ἐκ τῆς μικρότητός του, οὔτε ἠδύναντο
νὰ ἐξέλθουν, διότι τὸ πῶμα ἦτο στερεῶς προσηρτημένον δι'
ἐλασμάτων σιδήρου, μικρὰν ἔχον φωταγωγὸν ὀπήν. Ἤδη
μέχρι τοῦ στήθους ἔκειντο ἐντὸς τοῦ ὕδατος, κρατοῦντες ἀλ-
λήλους διὰ νὰ μὴ συνωστίζωνται ὡς ἐκ τοῦ σάλου. Συνε-
τρίβη ἐν τούτοις καὶ ὁ ἀκάτιος ἱστός, καὶ ἠρτημένος ἐκ τῶν
προτόνων ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐτινάσσετο. Ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἀμηχα-
νίᾳ ὁ διευθυντὴς ἀποθαρρήσας καὶ οὐδὲν ἐλπίζων ἐκ τῶν ἀνα-
ξίων ναυτῶν του, ἂν καὶ ἦσαν ἕνδεκα, ἐστοχάσθη νὰ κατα-
φύγῃ εἰς τοὺς σιδηροδεσμίους, ὡς ἐμπειροτέρους. Διέταξε
λοιπὸν τὸν κλειδοῦχον ν' ἀνοίξῃ τὴν κάθοδον τοῦ ἄντλου
καὶ ν' ἀναβιβάσῃ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἐξ αὐτῶν. Μόλις ἀφηρέ-
θησαν οἱ μοχλοὶ καὶ παρευθὺς ἀνεπήδησαν ὅλοι ἐκ τοῦ ἄν-
τλου, συλλαβόντες δὲ τὸν κλειδοῦχον, ἀφήρπασαν τὰς κλεῖς
καὶ κατεκρήμνισαν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ἄντλου. Ἐν ἀκαρεῖ ἔλυ-
σαν τὰ δεσμά των καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος,
πρῶτον δὲ ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν τὸν διευθυντήν. Ἡ ἔφο-

δός των ἔγινε τόσον αἰφνιδία καὶ ἀπροσδόκητος, ὥστε οἱ
Ὀθωμανοὶ ναῦται ἀλληλοδιαδόχως ἐσφενδονίσθησαν εἰς τὰ
κύματα, πρὶν νοήσουν πόθεν καὶ πῶς. Ὁ Ζάρπας ἔλαβεν εἰς
χεῖράς του τὸ πηδάλιον, οἱ δὲ ναῦταί του, ἀναβάντες ἐπὶ
τῶν ἱστῶν, ἔσχισαν ὅλα τὰ ἱστία καὶ ἀπέκοψαν τὸν ἠρτη-
μένον ἀκάτιον ἱστόν, ἀφήσαντες μόνον τὸ φάρος τοῦ ἐμβό-
λου, καὶ ἀμέσως εἰργάσθησαν εἰς τὴν ἀντλίαν μετ' ἀνεκφρά-
στου χαρᾶς ψάλλοντες ἐν ἀντιχορίᾳ τὸ πατροπαράδοτον Ἔα
μόλα! Ἔα λέσα! (Εἶα μόλα! εἶα ὦ!)

Τὰ στοιχεῖα ἐμαίνοντο, τὰ κύματα ἀνωρθοῦντο, πτύοντα
παχὺν ἀφρόν, ὁ ἄνεμος ἐμυκᾶτο ἀκαταπαύστως, καὶ τὸν μέ-
λανα ζόφον τῆς νυκτὸς ἐνίοτε διέσχιζον τῶν ἀστραπῶν αἱ
ἕλικες, ἀλλ' ἡ στιβαρὰ χεὶρ τοῦ Ζάρπα διηύθυνεν ἐπιτηδείως
τὸ σκάφος ὑπεράνω τῶν κυμάτων. — Ἡ Παναγία μᾶς ἀγα-
πᾷ, ἐφώναζε. Τῆς ἔταξα δέκα φλωριὰ 'ς τὴν Τῆνον. τάξετε
καὶ σεῖς, νὰ μᾶς σώσῃ. — Σχεδὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐπάλαι-
σαν ἀκάματοι καὶ πλήρεις θάρρους καὶ εὐθυμίας. Ἐπὶ τέ-
λους ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος μετὰ ῥαγδαίαν βροχὴν καὶ ἐξηκο-
λούθει μόνον ὁ κλύδων· Ἐζήτησαν τότε οἱ ναῦται τὰς τρο-
φὰς τοῦ πλοίου καὶ ἐξετάσαντες τὰ πάντα ἀπήντησαν καὶ
τὸν Θάνον, κείμενον ἐκτάδην εἰς τὸ ὑπόστρωμα καὶ φέροντα
εἰσέτι τὰς ἁλύσεις του· τὸν ἠλευθέρωσαν λοιπὸν καὶ τὸν ἔδω-
καν βρῶσιν καὶ πόσιν. Ἄνω καὶ κάτω περιεφέροντο περισκο-
ποῦντες τὰ πάντα, καὶ ὡς ὄνειρον ἐφαίνετο εἰς αὐτούς, ὅτι
διεσώθησαν ἐκ τοσούτων κινδύνων γινόμενοι συγχρόνως κύ-
ριοι τοιούτου πλοίου. — Νὰ μᾶς ζήσῃ ὁ Καϊμακάμης, ἔλε-
γεν ὁ Ζάρπας, νομίζεις ὅτι τὸ ἔκαμεν ἐπίτηδες. Τώρα τὸ
ἔχομεν τὸ πλοῖον· 'ς τὸ ἔργον παιδιά, νὰ τὸ βάλωμεν εἰς
τάξιν διὰ νὰ τὸ φυλάξωμεν εἰς αὐτὰ τὰ ἐρημονήσια. Ἤρχι-
σαν λοιπὸν νὰ ἐπισκευάζουν ὅ,τι ἠδύναντο προχείρως νὰ δι-

ορθωθῇ, καὶ πρὸ πάντων τὰ ἱστία, συναρμόζοντες τὰ διασωθέντα ῥάκη.

Τα νέφη σχεδὸν διελύθησαν καὶ αἰθρία ἀνηγγέλλετο ἡ ἐπερχομένη ἡμέρα. Σπεύδουσα κατέλιπεν ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς τὸ ψυχρὸν λέχος τοῦ γηραιοῦ Τιθωνοῦ, καὶ ἕλκουσα τοὺς κροκωτοὺς πέπλους της κατεσίγαζε τὸν σάλον τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας ὁ φλοῖσβος ὡς ἐν ἀντιχορίᾳ μελῳδικως ἀπήντα εἰς τῆς πρωϊνῆς αὔρας τὸ ψιθύρισμα. Ὁ Ζάρπας καθήμενος παρὰ τὸ πηδάλιον περιέστρεφε κύκλῳ τὴν λευκόψαρον κεφαλήν του· οἱ μικροὶ καὶ χαροποὶ ὀφθαλμοί του ἔστιλβον, καὶ τὸ μέλαν πρόσωπόν του, καθόσον μάλιστα ἐξεῖχεν ἡ κάτω σιαγών, εἶχέ τι τοῦ ἁρπακτικοῦ θηρίου, τὸ ὁποῖον ἀπάγει τὸ λάφυρόν του ὀ ν ύ χ ε σ σ ι μ ε μ α ρ π ό ς. Τῶν ναυτῶν ἄλλοι μὲν καθήμενοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κατεγίνοντο νὰ συρράψουν τὰ ἱστία, ἄλλοι δὲ ἐτακτοποίουν τοὺς προτόνους ψάλλοντες. Ὁ Θάνος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἐξέλιπον οἱ πρώην κύριοι τοῦ πλοίου, οὔτε εἶχέ τις καιρὸν νὰ τὸν διηγηθῇ, ἢ ἔδιδεν εἰς αὐτὸν προσοχήν. Ἐκάθητο λοιπὸν παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ πλοίου θαυμάζων τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς τικτομένης ἡμέρας θέαμα, τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἐπὶ τῶν νώτων τῆς θαλάσσης.

Βραδέως ἐπορεύετο τὸ σκάφος ἐστερημένον ἱστίων, καὶ μόνον ἔχον τὸ φάρος τοῦ ἐμβόλου, βεβλαμμένον καὶ τοῦτο. Πρὸς βορρᾶν ἐφαίνοντο αἱ Σποράδες, καὶ πρὸς αὐτὰς διηυθύνοντο ἀπομακρυνόμενοι τῆς Ἄνδρου, πρὸς ἣν ὁ ἄνεμος τοὺς εἶχεν ἐξώσει. Ἐκεῖ ὁ Ζάρπας ἐσκόπει νὰ φυλάξῃ τὸ λάφυρόν του ὑπὸ τὴν σκέπην σπιλάδων, μέχρις οὗ διευθετήσει τὰ πράγματά του.

— Ἀνδρέα! ἔκραξε, δὲν σὲ φαίνεται ἐκεῖ κάτω, ὅτι κἄτι κινεῖται ἔξω ἀπὸ τὸ στενὸν τῆς Εὐβοίας.

Ὁ Ἀνδρέας παρήτησε τὰ ἱστία καὶ ἀτενίσας προσεκτικῶς.

— Ναί! εἶπε, καράβι τραβᾷ ἐπάνω πρὸς τὴν Σκόπελον, ἔχει καὶ τὸν ἄνεμον ἰδικόν του.

— Νὰ κατορθώσωμεν νὰ τοῦ κόψωμεν τὸν δρόμον. Δὲν ἑτοιμάσατε κἀνένα πανί;

— Εἶναι χίλια κομμάτια καὶ κανὲν δὲν συμφωνεῖ μὲ τ' ἄλλο. Ἑλληνικὴ πολιτεία.

— Ἂν τοῦ κόψωμεν τὸν δρόμον, τοῦ ζητοῦμεν δανεικά, ἢ ἂν προτιμᾷ, μᾶς τὰ χαρίζει· ἔχομεν καὶ δύω κανονάκια. Ἐξετάσατε ἂν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐμπνεύσουν σέβας. Ἰδέτε ἂν ἔχωμεν καὶ ὅπλα κάτω καὶ πυρίτιδα καὶ ἑτοιμασθῆτε.

Προθύμως οἱ ναῦται ἐξετέλεσαν τὰς νέας διαταγάς, καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἐπέστρεφον ἐκ τοῦ ὑποστρώματος, ἄλλος κρατῶν σπάθην, ἄλλος πυροβόλον καὶ καθεξῆς· ὁ δὲ Ζάρπας ἐπηδαλιούχει εὐθὺς πρὸς τὰ ἄνω διὰ νὰ διασταυρώσῃ τὸν δρόμον τοῦ ἀναφανέντος πλοίου. Τοῦτο πάλιν πλέον ἐξ οὐρίας καὶ πάντα ἔχον λελυμένα καὶ κοῖλα τὰ ἱστία, ἐφέρετο ἐπὶ τῶν κυμάτων μετ' ἐξαισίου ταχύτητος, ὡς κύκνος ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας, καὶ καταβαίνων τὸ ὁρμητικὸν ῥεῦμα ποταμοῦ. Ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸ προσμίξῃ ὁ Ζάρπας ἄνευ ἱστίων· ἀλλὰ δὲν ἐστερεῖτο τεχνασμάτων ἡ πολυμήχανος κεφαλή του. Διὰ σημείων ἐσκέπτετο νὰ ζητήσῃ συνδρομήν, ὅταν δὲ προσεγγίσῃ, νὰ μεταχειρισθῇ τὴν πειθὼ τῶν τηλεβόλων του, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς σκοπούς του. Μὲ βλέμμα ἀλάνθαστον διαμετρήσας τὰς ἀποστάσεις ἔμελλε νὰ τεθῇ κατὰ μέσον τῆς ὁδοῦ τοῦ ἑτέρου πλοίου, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς ταχυπλοΐας του ἤδη προσήγγιζεν.

— Εἶναι ὁ Χρόνης! ἔκραξεν ὁ Ἀνδρέας.

— Ὁ Χρόνης, ὁ Χρόνης! ἀνεβόησαν ὅλοι.

— Τὸ εἶπα ἐγώ, ὅτι θὰ ἀνταμωθῶμεν. Εἶσθε ἕτοιμοι;

— Ἕτοιμοι! ἀπήντησαν ὅλοι.

— Τὰ σημεῖα λοιπόν.

Ἅμα εἶδεν αὐτὰ ὁ Χρόνης καὶ τὴν κακὴν κατάστασιν τῶν ἀρμένων τοῦ Ὀθωμανικοῦ πλοίου, ἐνόησεν ὅτι ζητεῖται βοήθεια, καὶ διηυθύνθη πρὸς αὐτό· ἀνέστειλε δέ τινα ἐκ τῶν ἱστίων του διὰ ν' ἀνακωχεύσῃ. Ὁ Ζάρπας τὸν παρήγγειλε ν' ἀνακωχεύσῃ ἐρχόμενος πλησίον του, διότι ἔχει ἀνάγκην τῆς βοηθείας του. Ὁ Χρόνης ἐγνώρισεν ὅτι ἦτο τὸ ὀθωμανικὸν πλοῖον, τὸ ὁποῖον πρὸ αὐτοῦ ἀπέπλευσεν ἐκ Βώλου, ἀλλ' οὐδεμίαν συνέλαβεν ὑπόνοιαν, προθυμούμενος νὰ δώσῃ βοήθειαν εἰς τοὺς παθόντας ἐκ τῆς θυέλλης τῆς νυκτός, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας αὐτὸς κατέφυγεν εἰς Ὠρεόν. Ἀνεκώχευσε λοιπὸν ἐγγύτατα καὶ ἀνέστειλεν ὅλα τὰ ἱστία του διὰ νὰ δώσῃ πᾶσαν βοήθειαν. Ἀλλ' αἴφνης ἐγνώρισε τὸν Ζάρπαν καὶ τὸ πλήρωμά του, ὅλους ὡπλισμένους καὶ δύω ἐξ αὐτῶν, ἱσταμένους παρὰ τὰ τηλεβόλα καὶ κρατοῦντας δαυλόν.

— Μὴ ταραχθῇς, ἔκραξεν ὁ Ζάρπας, διότι ἐχάθηκες.

Τρόμος κατέλαβε πάντας καὶ ἀκίνητοι προσεδόκων τὸ ἀποβησόμενον.

Ὁ Ζάρπας ἐχάλασε τὴν λέμβον, καὶ ἐπιβὰς μετὰ ἐξ ναυτῶν μετέβη εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Χρόνη.

Ὁ Θάνος ἐκστατικὸς ἔβλεπε τὰ γενόμενα, ἐννοῶν ὅτι ἔμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπαίσιόν τι. Ἀνέκφραστος ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς του, ὅταν ἐγνώρισεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ ἑτέρου πλοίου τὴν Εὐφροσύνην μετὰ τῆς μητρός της. Ὅλος συνεταράχθη καὶ ἔκραξε τὸ ὄνομά της, ἄνω καὶ κάτω βαδίζων, διὰ νὰ γίνῃ εἰς αὐτὴν ὁρατός. Αὐτὴ ὅμως ἵστατο προσηλωμένη εἰς τὰ γενόμενα καὶ προσέχουσα εἰς τὴν λέμβον, τὴν φέρουσαν τοὺς ἐνόπλους ἐπιβάτας καὶ κακὰ προμηνύοντας. Οἱ μετ' αὐτοῦ συμπλέοντες ναῦται, ἄγριοι κατὰ τὴν ὄψιν, τὸν ἐσήμαναν νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ σιωπήσῃ. Καὶ τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ μόνος, ἄοπλος καὶ κατὰ τοιαύτην

ἀπόστασιν, δι' αὐτὸν ἀνυπέρβατον; Ἀμηχανῶν καὶ κατατηκόμενος ἵστατο, προσεκτικῶς ἀτενίζων.

Ὁ Ζάρπας μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἐπέβη εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Χρόνη καὶ κατ' εὐθεῖαν διηυθύνθη πρὸς αὐτόν.

— Δὲν περίμενες, τὸν εἶπε, νὰ μᾶς εἰπῇς τόσον γρήγορα τὸ καλῶς ὥρισες. Ἔχομεν νὰ θεωρήσωμεν λογαριασμοὺς καὶ ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ σοῦ δώσω τὸ μερίδιον.

— Ἐγὼ δὲν σ' ἐζήτησα τίποτε, δὲν εἶπα τίποτε, σὲ ὁρκίζομαι εἰς τὰ παιδιά μου! δὲν θέλω τίποτε.

— Τώρα σοῦ ἦλθεν ἡ γνῶσις καὶ ἡ ἀφιλοκέρδεια! Κοπρόσκυλλον! Παιδιά! δέσετέ τον καὶ κάτω εἰς τὸ ἀμπάρι.

Ὁ Χρόνης ἐδέετο γονυπετής, ὁ δὲ Ζάρπας περιέφερε τὰ πυρώδη καὶ ὕφαιμα βλέμματά του ἐπὶ τῶν παρεστώτων. Ἀφοῦ ἐκορέσθη ἐκ τῆς θέας τοῦ τρόμου, τὸν ὁποῖον ἐνέπνεεν καὶ εἶδεν ὅλους ὠχριῶντας ἐστράφη καὶ πρὸς τὸν βιαίως συρόμενον Χρόνην, καὶ ὑπερηφάνως προστάζων, εἶπε—Καλά! ἂς δοκιμάσω τὶ εἶδος κτήνους εἶσαι. Ἀφήσετέ τον καὶ ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ κάτω· διηυθύνθη δὲ πρὸς τὴν κάθοδον βαδίζων ἀλαζονικῶς.

Ὅταν κατέβη εἰς τὸ ὑπόστρωμα ἐκάθησεν, ὁ δὲ Χρόνης νεύων καὶ κρατῶν συμβεβλημένας τὰς χεῖρας ἵστατο ἐνώπιόν του ὡς ἱκέτης.

— Χρόνη! Θέλω νὰ σὲ δείξω, ὅτι εἶμαι γενναῖος· μὲ κατέδωκες εἰς τὸν Ἀβδουλᾶν, πλὴν ἀντὶ κακοῦ μ' ἔκαμες καλόν! Βλέπεις, χθὲς ἡ τρικυμία ἦτο μεγάλη καὶ τοὺς ἐπῆρε αὐτοὺς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἠξεύρω πῶς, οὔτε εἶχαν καιρὸν νὰ μᾶς διατάξουν, τὶ νὰ κάμωμεν τὸ πλοῖον. Ὅσον νὰ ἔλθουν αὐτοί, τὸ πλοῖον εἶναι ἰδικόν μας. Μὲ καταλαμβάνεις;

— Μάλιστα! βέβαια!

— Λοιπὸν πρέπει νὰ τὸ φυλάξωμεν καὶ θὰ μᾶς δώσῃς πα-

νιά, νὰ τὸ μεταφέρωμεν ἐκεῖ εἰς τὰ ἐρημονήσια. Ἐγὼ ἔρχο-
μαι μαζῆ σου, θὰ εἰπῆς ὅμως ὅτι μᾶς εὗρηκες εἰς τὴν θά-
λασσαν μέσα εἰς μίαν βάρκα καὶ ἐκινδυνεύαμεν νὰ πνιγοῦ-
μεν, καταλαμβάνεις;

— Μάλιστα! μάλιστα!

— Πρόσεχε καλά, νὰ μὴ μάθῃ κανεὶς τίποτε ἢ ἀπὸ σέ,
ἢ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σου, διότι ὁ Ζάρπας μίαν μόνην δόσιν
ἔχει γενναιότητος. Ἂν ἔχῃς λοιπὸν γνῶσιν καὶ παύσῃς νὰ
φλυαρῇς διὰ τὸν Ἀβδουλᾶν καὶ τὰ παρόμοια θὰ σὲ ἀντα-
μείψω, ἀλλέως.... μὲ καταλαμβάνεις.

— Ἐγὼ θὰ λέγω πάντοτε τὸ καλόν σου ὄνομα καὶ θὰ τὸ
λέγουν καὶ τὰ παιδιά μου καὶ ἡ γυναῖκά μου. Σὲ ὀμνύω εἰς
ὅ,τι ὑπάρχει ἱερώτερον, ὅτι κανεὶς δὲν μανθάνει τίποτε, τί-
ποτε....!

— Λοιπὸν εἰς τὸ ἔργον.

Καὶ ταῦτα λέγων ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ
ἔστειλε διὰ τῆς λέμβου του τ' ἀναγκαῖα ἱστία, διέταξε δὲ νὰ
ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ φέρῃ καὶ ἐκεῖνο τὸ παλληκάρι, τὸ δὲ πλοῖόν
του νὰ πλεύσῃ πρὸς τὰ ἐρημονήσια. Ἡ ἀγριότης τοῦ προ-
σώπου του κατηυνάσθη καὶ ἡ προθυμία τοῦ Χρόνη, ὑπερε-
τοῦντος αὐτὸν καθ' ὅλα, ἐνέπνευσεν εἰς ὅλους θάρρος, ἀλλ'
οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ τί μέλλει νὰ γίνῃ.

Μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψεν ἡ λέμβος φέρουσα τὸν Θάνον περι-
χαρῆ διότι ἔμελλε νὰ φθάσῃ πλησίον τῆς Εὐφροσύνης· ἐνό-
μιζε δέ, ὅτι τὸν ἀνεγνώρισε καὶ ὅτι κατὰ παραγγελίαν αὐτῆς
καλεῖται. Σπεύδων λοιπὸν πρῶτος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ
πρὸς αὐτὴν διηυθύνθη. Ἡ αἰφνιδία ἐμφάνησίς του κατεθο-
ρύβησε τὴν Εὐφροσύνην, ἥτις ὀξεῖαν ἀφεῖσα φωνὴν ἔπεσεν
εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς παρεττώσης μητρός της πελιδνὴ καὶ
λιποθυμοῦσα. Ὁ Θάνος τοσούτῳ μᾶλλον ἐπετάχυνε τὸ βῆμά

του· ἀλλ' ὁ Ζάρπας, παρεμβὰς εἰς τὸ μέσον: Στάσου! τὸν εἶπε.

—Ἄφες με νὰ βοηθήσω ἐκείνην τὴν νέαν.

— Ἔχει τὴν μητέρα της, παλληκάρι! Ἐδώ, ἐδῶ μαζῆ
μου κατέβα. Καὶ συλλαβὼν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρός, βιαίως
τὸν ἔσυρε κάτω εἰς τὸ ὑπόστρωμα ἔκθαμβον. Ὁ Ζάρπας ἐνό-
μιζεν, ὅτι ὁ Θάνος ἐγνώριζεν ἀκριβῶς τὰ διατρέξαντα, καὶ
ἐπειδὴ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ τὸν νουθετήσῃ μετὰ τῶν ἄλλων,
εἶχεν ἀνάγκην προηγουμένως νὰ τὸν διδάξῃ πῶς ἐχρεώστει
νὰ παραστήσῃ τὰ γινόμενα.

Ἡ μόνη παρατήρησις τοῦ Θάνου ἐπὶ τῆς διδασκαλίας
ταύτης ὑπῆρξεν, ἂν δὲν κινδυνεύουν αἱ δύω γυναῖκες καὶ λα-
βὼν περὶ τούτου ὑπόσχεσιν, ἂν καὶ αὐταὶ γνωρίζουν νὰ φέ-
ρωνται, ἐβεβαίωσε καὶ περὶ ἑαυτοῦ καὶ ἀφέθη ἐλεύθερος.

Ἐντοσούτῳ ἡ Εὐφροσύνη συνῆλθε καὶ περιστρέφουσα τοὺς
ὀφθαλμούς, ἠρώτησε τὴν μητέρα της ἂν δὲν ἐφάνη ἐκεῖ ὁ
Θάνος, ἢ ἂν ἦτο ὀπτασία της.

— Ναί! κόρη μου, ὁ Θάνος ἦτον.

— Πῶς μ' αὐτοὺς τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, τί ζητεῖ;

— Δὲν γνωρίζω. Κατέβηκε κάτω μὲ τὸν ἄγριον ἄνθρωπον
ἐκεῖνον.

— Ναί! ἔχει τὴν φιλίαν του; εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν
του;

Ἡ δυστυχὴς Εὐφροσύνη ἐνόμισε τῳόντι, ἀπατηθεῖσα ἐκ
τῶν φαινομένων, ὅτι ὁ Θάνος ἔγινε πειρατὴς καὶ ἀκόλουθος
τοῦ Ζάρπα καὶ ἐσκοτοδινίασεν. Τὰ εἰδυλλιακὰ ὄνειρά της ἐδιώ-
κοντο ὑπὸ ἀγρίων φασμάτων, καὶ ἀκουσίως προέδιδεν, ὅτι
ἐνεφώλευσεν εἰς τὴν καρδίαν της ὑπὲρ τοῦ Θάνου αἴσθημα
τρυφερότητος, τοῦ ὁποίου αἴφνης ἐδεικνύετο ἀνάξιος. Τοι-
οῦτον ἄλγος δὲν εἶχε ποτὲ δοκιμάσει ἡ καρδία της καὶ ἦτο
ἀδύνατον νὰ τὸ κρύψῃ. Ἴσως μὲ ἀποφεύγει αἰσχυνόμενος,
ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, ὅταν ἤδη ὁ Θάνος ἵστατο φαιδρὸς ἐνώ-

πιόν της καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι δύσκολον ν' ἀπολογηθῇ τις
πρὸς τὸν εὐνοϊκῶς προκατειλημμένον, κατὰ φυσικὴν ἀντί-
δρασιν, ηὔξησεν ἡ ὑπὲρ τοῦ Θάνου συμπάθεια τῆς Εὐφροσύ-
νης, ἥτις ἐπεθύμει νὰ δώσῃ δεῖγμα, ὅτι ἐξ ἀγνοίας τὸν ἠδί-
κησε. Ὡς ἐντελῶς ἄπειρος τοῦ κόσμου ὅμως, συγχρόνως ἐνό-
μιζεν ὅτι ὅλοι ἀνέγνωσαν ἐντὸς τῆς καρδίας της, τῆς ὁποίας
ἐπροδόθη τὸ ἀπόρρητον τῆς ὑπὲρ τοῦ Θάνου τρυφερότητος,
φανερωθείσης διὰ τῆς λιποθυμίας, καὶ ἐρύθημα αἰδοῦς ἐπε-
χύθη ἐπὶ τῆς ἁπαλῆς χροιᾶς της. Ἡ πάλη τῶν ἐναντίων
αἰσθημάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐκυμαίνετο, εἰκονίζετο χα-
ριέντως καθ' ὅλην τὴν στάσιν της, καὶ αἱ μακραὶ καὶ μέλα-
ναι βλεφαρίδες νεύουσαι πρὸς τὰ κάτω ἐδείκνυον τὴν εὔγραμ-
μον ἠϊόνα τῶν ὀφθαλμῶν της. Πλησίον της ἵστατο ὁ Θάνος,
καὶ αἱ μὲν μονοσύλλαβοι καὶ ἐκ διαλειμμάτων ἐπαναλαμβα-
νόμεναι ἐρωτήσεις της ἐφαίνοντο ὅτι λέγουν εἰς αὐτὸν νὰ
φύγῃ, ὁ δὲ ὑπὸ τὰ στήθη της παλμὸς ἀδιστάκτως ἐσήμαι-
νεν, ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ μείνῃ. Αὐτὸς ὅμως μὴ ἐννοῶν
τὴν ταραχὴν ἐκείνης, ἀλλ' ἐκλάμπων ὑπὸ χαρᾶς καὶ ὑπὸ τὸ
κράτος αἰδήμονος θαυμασμοῦ, διηγεῖτο ἐκ τῶν παθημάτων
του, ὅσα ἡ πρὸς τὸν Ζάρπαν ὑπόσχεσίς του ἐπέτρεπεν.

Ἐντοσούτῳ ἔλυσαν πάλιν οἱ ναῦται τὰ ἱστία τοῦ πλοίου
καὶ ῥυμουλκοῦντες τὴν λέμβον, ἥτις ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ
ὡς πειστήριον τῆς διασώσεως τῶν ναυαγησάντων, ἐτράπη-
σαν πρὸς τὴν Σκόπελον πλέοντες ἐξ οὐρίας. Μετ' ὀλίγον ἀνε-
πέτασε καὶ τὸ ἕτερον πλοῖον ἱστία τινὰ καὶ διηυθύνθη πρὸς
τὰ ἐρημονήσια.

Περὶ δείλην ὀψίαν εἰσέπλευσε τὸ πλοῖον τοῦ Χρόνη εἰς τὸν
λιμένα τῆς Σκοπέλου, καὶ αὐτὸς ἀμέσως ἐδήλωσε κατὰ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ Ζάρπα, ὅτι ἀπήντησεν αὐτὸν μετά τινων ναυ-
τῶν καὶ τοῦ Θάνου διασωθέντας ἐκ ναυαγίου ἐπὶ λέμβου, ἐν
μέσῳ τῆς κυμαινομένης θαλάσσης, ὁ δὲ Ζάρπας ἐξέθεσε τὸ

ναυάγιον τοῦ Ὀθωμανικοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον μετέφερεν δῆθεν
αὐτοὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν δι' ὑποθέσεις των.

Ὁ Ζάρπας τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἀμέσως κατέγινε νὰ
στείλῃ ξυλείαν, σχοινία, ἱστία καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν
ἐρημόνησον μετά τινος ἐπιτηδείου περὶ τὰ ναυπηγικά, διὰ
νὰ ἐπισκευάσῃ καὶ μετασκευάσῃ τὸ κυριευθὲν πλοῖον, ὥστε
νὰ κατασταθῇ ἀδιάγνωστον. Ὁ Θάνος ἠκολούθησε τὰς δε-
σποίνας του εἰς φιλικὴν οἰκίαν, καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἐδόθη
πάλιν εἰς τὰ συνήθη της ἔργα, στέλλουσα καθημέραν εἰς τὸν
λιμένα νὰ μάθῃ ἐκ τῶν ἐρχομένων πλοιαρίων περὶ τοῦ πα-
τρός της, τὸν ὁποῖον περιέμενεν ἀνυπομόνως. Ἐν τῷ μεταξὺ
ἦλθον καὶ παρ' αὐτοῦ εἰδήσεις, ὑποσχομένου ἐντὸς ὀλίγων
ἡμερῶν νὰ φθάσῃ πρὸς τοὺς οἰκείους του.

Ζ'.

Ὁ Τάσος διωκόμενος.

Μετὰ τὸ ἀνδραγάθημά του ὁ Τάσος παρετήρησεν ὅτι ηὔ-
ξησεν ἡ κατ' αὐτοῦ καταδίωξις καὶ σχεδὸν ὅλαι αἱ διαβά-
σεις κατείχοντο ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν, φιλοτιμουμένων νὰ κερ-
δήσουν τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπικηρυχθεῖσαν τιμήν. Πρὸ πάντων
προσεῖχον οὗτοι νὰ μὴ διαφύγῃ ὁ Τάσος εἰς τὴν Ἑλλάδα
διὰ τῆς Ὄθρυος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν εἶχε τοιοῦτον σκοπόν,
διότι δὲν ἦτο καιρὸς νὰ ἐπιπέσῃ ἐκεῖ, ἐνῷ ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπῆρ-
χον τὰ στηρίγματά του. Φυλάσσων ἀκριβῶς τὴν ὑπόσχεσίν
του, νὰ μὴ πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῶν εἰκοσιτεσσάρων χωρίων,
ἀπεφάσισε νὰ διαβῇ διὰ μέσου τῶν Ὀθωμανῶν, ἀκολουθῶν
τὰς ὑπωρείας τῆς Ὄσσης, ἐκεῖθεν δὲ στρεφόμενος νὰ ἐπιπέσῃ
εἰς τὰ ὀπίσω καὶ συνταράξῃ τοὺς καταδιώκοντας διὰ νέου
τινὸς ἐπιφανοῦς ἀνδραγαθήματος. Ὁδηγούμενος λοιπὸν ὑπὸ

τοῦ Σκιᾶ, ὅστις ὡς ἐγχώριος εἶχε πεῖραν μεγάλην τῶν ἀγνώστων στίβων, διὰ νυκτὸς προέβη μέχρι τοῦ λεγομένου Μαυροβουνίου, τοῦ ὑπερκειμένου εἰς τὴν Βοιβηΐδα λίμνην, λανθάνων ἐπιτηδείως τοὺς καταδιώκοντας αὐτόν. Ἐπιτυχὼν νὰ ἐξέλθῃ τῆς Ζώνης, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐγίνετο ἡ κατ' αὐτοῦ καταδίωξις, ἐνεθαρρύνθη πάλιν εἰς νέας ἐπιχειρήσεις, εὑρίσκων προθυμωτάτους τοὺς ὀπαδούς του. Κατέβη λοιπὸν μέχρι τοῦ Καστρίου, τῶν Διδύμων κολωνῶν, καὶ ἐσχεδίασε νὰ προσβάλῃ τὸν πύργον Χασάμπεή τινος, ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς λίμνης κείμενον ἐκεῖ, ὅπου ὁ Ἄμυρος ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς αὐτήν. Ἡ θέσις τοῦ πύργου ἦτον ἐξαισία καὶ διὰ τοῦτο ὁ Χασάμπεης, ἐγκαταλείψας τὴν Λάρισσαν, πολυμηλοτάτην Ἑστίαν ᾤκει παρὰ καλλίναον Βοιβίαν λίμνην. Αἱ μὲν ὄχθαι τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς λίμνης, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἵστατο ὁ πύργος, ἦσαν κατάφυτοι ὑπὸ καρποφόρων δένδρων παντὸς εἴδους καὶ πρασιαὶ ἀνθῶν ἐκόσμουν κύκλῳ τ' ἀναβρυτήρια τοῦ εὐδρόσου παραδείσου, ὄπισθεν δὲ τοῦ πύργου ἐξετείνοντο ἀμπελῶνες καὶ ἄλλαι δενδροφυτεῖαι. Ἡ φύσις οὐδὲν καθυστέρει, μόνη δὲ ἡ τέχνη, ἡ ἐπιτηδείως διακοσμοῦσα, ἦτον ἀτελής.

Ὁ Τάσος ἔλαβεν ὅλας τὰς πληροφορίας παρὰ τοῦ Σκιᾶ, ὅστις πρό τινος καιροῦ εἶχεν ὑπηρετήσει ὡς ἐργάτης ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Χασάμπεη, ἀπεβλήθη δὲ διὰ τὸν αὐθάδη τρόπον του.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἔφθασεν ἡ συμμορία ἔξωθεν τοῦ πύργου καὶ ἐτέθησαν οἱ σκοποί. Ὁ Τάσος ἔχων παρασκευασμένην στυππίνην κλίμακα φέρουσαν δύω ἄγκυστρα, ἐνέπηξεν αὐτὰ εἰς τὴν ὑψηλὴν θυρίδα τοῦ πύργου, διότι πρὸς ἀσφάλειαν οἱ Ὀθωμανοὶ μόνον εἰς τὸ ὑπερῷον ἔχουν θυρίδας, ἀκολουθούμενος δὲ ὑπὸ τοῦ Σκιᾶ καὶ πέντε ἄλλων συντρόφων εἰσεπήδησεν εἰς τὸν πύργον, καὶ αὐτὸς μὲν μετὰ τοῦ Σκιᾶ ἐβάδισεν εἰς τὸν παρακείμενον κοιτῶνα τοῦ Χασάμπεη, οἱ δὲ λοιποὶ κατέβησαν τὴν κλίμακα τοῦ πύργου διὰ νὰ συλλάβουν τοὺς ἐν αὐτῷ ὑπηρέτας του.

Ὁ Χασάμπεης ἐκοιμᾶτο μετὰ τῆς προσφιλεστέρας τῶν συζύγων του καὶ ἐκ τοῦ θορύβου τῶν στροφίγγων τῆς θύρας ἐξεγερθείς, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα διὰ νὰ δράξῃ τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐκ τοῦ τοίχου ἠρτημένα ὅπλα. Ἀλλ' ὁ Σκιᾶς καὶ ὁ Τάσος ἐπέπεσαν καὶ ἐκράτησαν ἀμφοτέρας τὰς χεῖράς του. Ἡ γυνὴ ἔντρομος ἐνεκορδυλήθη ἐντὸς τῶν σισυρῶν της, ὁ δὲ Χασάμπεης πηδήσας ἐκ τῆς κλίνης ἐποδοκρότησεν, ἐλπίζων νὰ προστρέξουν οἱ ὑπηρέται του.

— Εἰς μάτην παιδεύεσαι, τὸν εἶπεν ὁ Σκιᾶς. Ἄνοιξε τὸν χαζινὲ χωρὶς πολλὰ τραγούδια.

Ὁ Χασάμπεης ἐσύρετο κατὰ γῆς.

— Ἐκατάλαβα φοβεῖσαι διὰ τὴν Κυράν. Ἡσύχασε! κλείδωσε καὶ πᾶρε τὸ κλειδί. Ἡμεῖς τὸ χαζινὲ ἔχομεν 'ς τὸ μάτι, ἐπρόσθεσεν ὁ Σκιᾶς καὶ μετὰ τοῦ Τάσου μετέφεραν τὸν Χασάμπεην ἔξω τοῦ κοιτῶνος.

Πέντε ὑπηρέται του ἐκοιμῶντο κάτω καὶ δύω ἐξ αὐτῶν ἀντισταθέντες ἐτραυματίσθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐδεσμεύθησαν· ὅθεν πᾶσα ἐναντιότης ἦτο ματαία.

— Σᾶς δίδω, σᾶς δίδω ὅ,τι θέλετε, εἶπεν ὁ Χασάμπεης, ὅταν εἶδε τί ἔπαθον οἱ ὑπηρέται του· μὴ πειράξετε κανένα. Καὶ λαβὼν τὰς κλεῖδας κατέβη μετὰ τῶν δύω σωματοφυλάκων του εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ πύργου, ὅπου εἶχε καὶ χρήματα καὶ πράγματα πολύτιμα.

— Εὖγε! τώρα εἶσαι σωστὸς Μπέης! ἀνέκραξεν ὁ Σκιᾶς, αὐτὸς πάντοτε φέρων τὸν λόγον. Ἔκαμες καλὰ νὰ τὰ φυλάξῃς καὶ νὰ τὰ κλωσσᾶς διὰ νὰ χρησιμεύσουν μίαν ἡμέραν καὶ ἰδοὺ ἡ καλὴ ὥρα.

Ὁ Χασάμπεης ἐγνώρισε τὸν ἐργάτην του, ἀλλ' ἐσιώπα μὴ δώσῃ σημεῖον ὅτι τὸν γνωρίζει, καὶ κακοποιηθῇ.

— Βλέπεις ἡμεῖς εἴμεθα διακριτικοί. Τί νὰ κάμωμεν τὰ τόσα καὶ τόσα. Ὅσον φθάνει διὰ τὴν προῖκά μας, νὰ εὕρωμεν καὶ 'μεῖς καμμίαν μαυρομάτα.

Ἐνέπλησαν λοιπὸν ἀμφότεροι τὰς ζώνας των μὲ φλωρία καὶ ἔλαβον ἀδαμαντοκόλλητα ἐνώτια, δακτυλίους καὶ τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸν γάμον των, ὡς ἔλεγον· ἔστειλαν δὲ ἐναλλὰξ καὶ τοὺς συνεταίρους των διὰ νὰ ἐφοδιασθοῦν ἐξίσου καὶ ηὐχαρίστησαν μετὰ πολλῆς εὐπρεπείας τὸν Μπέην, ὅστις τοὺς προσέφερε καὶ καφέ, ἀλλ' αὐτοὶ ἀπεποιήθησαν φοβούμενοι παγίδας· τὸν ἀπεχαιρέτησαν λοιπὸν καὶ ἔγιναν ἄφαντοι, ἀφήσαντες εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦ Μπέη πολλὰ ἄλλα δυσμετακόμιστα, ἱκανὰ νὰ τὸν παραμυθήσουν διὰ τὴν στέρησιν τῶν ἀφαιρεθέντων, ἂν εἶχε τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἀριστίππου.

Οἱ Ἀλβανοί, μαθόντες τὰ γινόμενα, ἐφρύαξαν καὶ ἐτράπησαν λυσσῶντες εἰς καταδίωξιν τῶν αὐθαδῶν αὐτῶν ληστῶν, τῶν ὁποίων τὸ λάφυρον ὑπερέβη τὰς προσδοκίας των. Ἔκτοτε ὁ σκοπὸς τοῦ Τάσου καὶ ὅλων τῶν μετ' αὐτοῦ δὲν ἦτο πλέον νὰ ἐξακολουθήσουν τ' ἀνδραγαθήματά των, ἀλλὰ νὰ διασώσουν τὰ πλούτη των. Ἐκ τοῦ πλησίον διωκόμενοι πανταχόθεν καὶ στενοχωρούμενοι διηυθύνθησαν πρὸς τὴν Ὄσσαν, ἐλπίζοντες νὰ φθάσουν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκεῖθεν νὰ περαιωθοῦν εἰς τὰς νήσους. Ἀλλ' οἱ Ἀλβανοὶ ἠκολούθουν αὐτοὺς κατὰ πόδα, ἀνευρίσκοντες ἐπιτηδείως τὰ ἴχνη των. Διὰ νὰ ἐκφύγουν τὴν ἰχνηλασίαν ταύτην πολλὰς ὥρας ἐβάδισαν διὰ τοῦ ὕδατος χειμάρρου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ τέχνασμα δὲν ὠφέλησε. Τοιουτοτρόπως διωκόμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τῆς Ὄσσης, καὶ εὑρόντες κατειλημμένας ὅλας τὰς διεξόδους, ἐστάθησαν ἐπὶ κορυφῆς τινος τοῦ ὄρους τούτου ἄνωθεν τῶν Τεμπῶν. Οἱ Ἀλβανοὶ ἐτόλμησαν δι' ἐφόδου νὰ ἐπιπέσουν κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν κατησχυμένοι καὶ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐτραυματίσθησαν, δύω δ' ἐφονεύθησαν.

Η κορυφή, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὠχυρώθησαν, ἦτον ἀπρόσβατος. Γυμναὶ πέτραι καὶ ὡς λελαξευμέναι κατακαθέτως ὀρθοῦνται μέχρι τῆς ἄκρας, μία δὲ μόνη καὶ στενωτάτη ἀτραπὸς περιτρέχει μέχρις αὐτῆς τὴν ἔξω πλευρὰν τῶν πετρῶν, ὥστε ὁ ἀναβαίνων εἶναι ἐκτεθειμένος εἰς τὰς βολὰς τῶν ἄνω εὑρισκομένων. Ἡ πρὸς τὰ Τέμπη πλευρὰ τῆς ἀκρωρείας ταύτης, σχεδὸν ὀρθία, δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς ἀντικρὺ ὁμοίας τοῦ Ὀλύμπου πλευρᾶς, ὡς διὰ βιαίου σεισμοῦ διατμηθείσης, εἰς τὸ βάθος δὲ τοῦ σκοτεινοῦ τούτου χάσματος διέρχεται ὁ ἀργυροδίνης Πηνειὸς ἐφ' οὗ ὁ Τιταρήσιος

καθύπερθεν ἐπιρρέει, ἠΰτ' ἔλαιον.

Ἀλλ' ἐκεῖ οὐδὲν φαίνεται, διότι βαθὺ σκότος καλύπτει τὰ πάντα, καὶ μόνον τὸ ψιθύρισμα τοῦ παρερχομένου ῥείθρου ἀκούεται. Ὀλίγαι πεῦκαι μόλις παρέχουν σκιὰν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας, μακρὰν δ' ἐκτείνεται ἡ θέα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν φαίνεται ἡ Καρίτζα ἔνθα μετὰ τὰ πρῶτα ἀνδραγαθήματά του ἐνυμφεύθη ὁ Νίκο-Τζάρας.

Καὶ οἱ Ἀλβανοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐκάθηντο κεκυφότες ὄπισθεν τῶν πετρῶν, αἵτινες ἐχρησίμευον ὡς προμαχῶνες· ἀλλ' οἱ Ἀλβανοὶ ἦσαν βέβαιοι, ὅτι ἐντὸς δύω ἡμερῶν θέλουν καταναλώσει τὰς τροφάς των οἱ κλέφται καὶ θέλουν παραδοθῇ ἐξ ἀνάγκης. Ὁ Τάσος ἐνεθάρρυνε τοὺς ὀπαδούς του, τοὺς ἀνεμίμνησκε τ' ἀνδραγαθήματα τῶν μεγάλων κλεφτῶν τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς. Μετὰ τοὺς θεοὺς τῶν ἀρχαίων, ἔλεγεν, αὐτοὶ ἐκατοίκησαν τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Κισσάβου, τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ καταισχύνουν, ἐν τῇ ἐσχάτῃ δὲ ἀνάγκῃ τὰ ξίφη των θέλουν ἀνοίξει πόρον σωτηρίας.

Ἐν τοσούτῳ οἱ Ἀλβανοὶ δι' ἐρεθιστικῶν λόγων ἐπροκάλουν τοὺς κλέφτας.

— Μωρὲ σκυλλορωμιέ! θὲς ψωμί! νά ψωμί! ἔλεγον ῥίπτοντες λίθους.

— Μωρὲ Μοῦρτο! Δὲν εἴμεθα 'μεῖς ψοφίμια, εἴμεθα σφα-
γάρια! ἂν σοῦ βαστᾷ, ἔλα 'πάνω νὰ σὲ καμαρώσω.

— Αἴ! σκυλλορωμιέ! ἂν εἶσαι παλληκάρι, γιατὶ βαστᾷς
τὴν κούντρη, τὸ λιθάρι;

Ὁ Σκιὰς διὰ νὰ δείξῃ τόλμην, ὕψωσε τὸν κροσσὸν τοῦ
φεσίου του ὡς μέλλων νὰ ὑψώσῃ καὶ τὴν κεφαλήν· ἀλλ' ὀ-
λίγους πόδας μακρύτερον ἐπήδησεν ὑπεράνω τῶν πετρῶν καὶ
ἐκάθητο πάλιν ὄπισθεν αὐτῶν μετὰ τοιαύτης ἐλαστικότη-
τος, ὥστε οὐδεμία σφαῖρα ἐχθρικὴ τὸν ἐπέτυχεν, ὅλαι δὲ
διηυθύνθησαν πρὸς τὴν θέσιν, ὅπου ἐφάνη τοῦ φεσίου του
ὁ κροσσός.

— Μὲ εἶδες, Μοῦρτε! νὰ σὲ ἰδῶ καὶ τὴν ἀφεντιά σου ἔξω
ἀπὸ τὸ μετερίζι.

Ὁ 'Αλβανός, μὴ ἐννοήσας τὴν πονηρίαν, ἐπήδησε καὶ αὐ-
τός, ἀλλ' ἀμέσως ἐνεπήγη σφαῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του καὶ
πεσὼν ὕπτιος ἐκύλισεν εἰς τὸν κρημνόν. Οἱ κλέφται ἐκάγχα-
σαν, οἱ δὲ 'Αλβανοὶ ἔκρουον τοὺς ὀδόντας.

— Αὔριον 'μιλοῦμεν! ψοφίμια!

Τὴν νύκτα ἦσαν οἱ πολιορκούμενοι ἐγρηγορότες, μὴ ἀνα-
βοῦν ἕρποντες οἱ 'Αλβανοί, ἀλλ' οὗτοι οὐδὲν ἐτόλμησαν. 'Εν
τούτοις ἐκεῖνοι μόλις εἶχον ὀλίγον ξηρὸν ἄρτον τὴν ἐπαύ-
ριον καὶ στερούμενοι ὕδατος, κατεσίγαζον τὴν δίψαν μασσῶν-
τες φλοιὸν δένδρων. Ὁ Τάσος ἀπεσύρθη μόνος καὶ πολλὴν
ὥραν ἐσκέφθη περὶ τοῦ πρακτέου. Ἡ διὰ μέσων τῶν ἐχθρῶν
φυγὴ ἦτον ὅλως ἀκατόρθωτος, διότι ὁ στίβος εἰς ἕνα μόνον
παρεῖχε διάβασιν κατὰ σειράν, οἱ δὲ πολιορκοῦντες ἦσαν
πολλοὶ καὶ κατεῖχον πολλὰς θέσεις, τὰς ὁποίας οἱ φεύγοντες
ἐχρεώστουν νὰ ἐκβιάσουν. 'Επὶ τέλους τῷ ἦλθε φωτεινὴ ἐπί-
νοια· εἶπεν εἰς τοὺς συνεταίρους του νὰ κόψουν τοὺς ῥωμα-
λεωτέρους κλάδους τῶν πευκῶν καὶ νὰ ψιλώσουν αὐτούς,
ἀφίνοντες ἓν μόνον ἄκρον δασύ. Ὅλοι ἐνόμιζον ὅτι ἔμελλε

νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὰ ὡς δαυλοὺς ἐφορμῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.
Τὸ ἐπινόημά του ὅμως ὑπῆρξεν ἐπιτυχέστερον. Τὴν ἐπαύριον
περὶ βαθὺν ὄρθρον, ἐξήτασε τὸ ἧττον κατωφερὲς μέρος τοῦ
πρὸς τὰ Τέμπη κρημνοῦ, καὶ περιπτυχθεὶς εἰς τὸν πελώριον
κλάδον, τὸν ὁποῖον ἔκοψεν:— Ὅστις θέλει νὰ σωθῇ, εἶπεν, ἂς
μὲ ἀκολουθήσῃ. — Κρατῶν δὲ τὸ ψιλὸν τοῦ κλάδου πρὸς τὰ
ἄνω, ἀφέθη ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ, ὥστε ὁ κλάδος φερόμενος
κάτω, νὰ προστρίβεται ὄρθιος ἐπὶ τῶν πετρῶν, ἀνακοπτόμε-
νος ἐνίοτε ὑπὸ τῶν θάμνων ἢ ἄλλης τινὸς τραχύτητος, ὁ δὲ
κρατῶν αὐτὸν νὰ μὴ πάσχῃ ἐκ τῆς τριβῆς. Φρίκη καὶ σκο-
τοδινίασις κατελάμβανε τὸν ἐμβλέποντα ἄνωθεν εἰς τὸ σκο-
τεινότερον τῆς νυκτὸς βάραθρον, τοῦ ὁποίου ὁ ἀντίκτυπος
ἦτον βαρὺς ὡς τοῦ Ταρτάρου. Ὅταν εἶδον οἱ ἑταῖροι τὸν Τά-
σον καθέντα ἑαυτόν, ὁμοῦ ἀνεβόησαν ἔντρομοι, νομίζοντες
ὅτι ἐπερρίφθη ἐπίτηδες εἰς βέβαιον θάνατον. Σιωπηλοὶ ἵσταντο
ἔπειτα περιμένοντες τὴν ἔκβασιν τοῦ τολμηροῦ ἐπιχειρήμα-
τος, καὶ οὔτε ἀνέπνεον προσέχοντες εἰς τὸν ἐλάχιστον ψόφον.
Μετ' οὐ πολὺ ἤκουσαν, οὐδὲν διακρίνοντες ὅμως, τὴν φωνὴν
τοῦ Τάσου, ὡς ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς γῆς καλοῦντος αὐτοὺς καὶ
ἀντεβλέποντο ἐκστατικοί. 'Επὶ τέλους, οἱ ἀτολμότεροι ἀκο-
λουθοῦντες τοὺς τολμηροτέρους, ἐπερρίφθησαν ὅλοι καὶ οἱ
πρῶτοι φθάνοντες κάτω ἐδεξιοῦντο τὸν κατόπιν καταφερό-
μενον. Μόνος ὁ Σκιὰς μετὰ πλείονος αὐθαδείας καὶ ὁρμῆς
καταπεσών, ἔλαβε πολλοὺς μώλωπας, εἰς τοὺς ὤμους καὶ
τὴν κεφαλήν, καὶ σχεδὸν ἀναίσθητος ἐδούπησεν ἐπὶ τῆς γῆς.
Εὐτυχῶς δὲν ὑπῆρχον λίθοι, ἀλλὰ χῶμα, καὶ αἱ πληγαί
του δὲν ἦσαν βαρεῖαι. Πρὸ πάντων ἐκόρεσαν τὴν δίψαν των
εἰς τὸν ποταμόν, καὶ ἐπειδὴ ἡ πεῖνα ἦτο ἐξίσου σφοδρά, ἀνε-
χώρησαν ἀμέσως πρὸς τὴν ἔξοδον τῶν Τεμπῶν, ὅλως ἀφρόν-
τιδες, καθότι οὐδὲν ὑπενόησαν οἱ 'Αλβανοί. Αὐτοὶ σχεδὸν
ὅλην τὴν ἡμέραν ἐνήδρευον περιμένοντες νὰ παραδοθοῦν οἱ

κλέφται· οὐδεμίαν ὅμως ἀκούσαντες φωνήν, ἢ ἀπάντησιν εἰς τὰς προσκλήσεις των, ὑπέθεσαν ὅτι σιωποῦν ἐκ πανουργίας τινός· ἐν τῷ σκότει δὲ τῆς νυκτὸς ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσουν βάδην προχωροῦντες ἑωσοῦ φθάσαντες ἐπάνω οὐδένα εὗρον. Ἕκαστος εἶπε τὴν γνώμην του, περὶ τοῦ τί ἔγιναν· ἀλλ' οὐδεμία εὑρέθη παραδεκτή. Μίαν στιγμὴν ἠκούσθη θόρυβος ἐξ ἀγνώστου αἰτίας, ἴσως διότι ἐκ τύχης ἐκυλίσθη λίθος τις, καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἐτράπησαν εἰς φυγήν, νομίσαντες ὅτι ὄπισθεν πετρῶν ἦσαν οἱ κλέφται. Ἀλλὰ τὴν πρωΐαν οὐδὲν ἀκούοντες καὶ οὐδένα βλέποντες ἐπανῆλθον πάλιν εἰς τὴν ἄκραν καὶ τὰ πάντα ἐξετάσαντες, ἔπεμψαν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις κατασκόπους, διὰ νὰ ἀνακαλύψουν τὰ ἴχνη των. Εἰς τὸ βάραθρον δὲν ἔπεμψαν, διότι ἐκεῖ ἦσαν βέβαιοι ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ εὑρεθοῦν ζῶντες.

Οἱ φυγάδες ἅμα ἐξῆλθον τῶν Τεμπῶν, ἀπήντησαν ποιμένας, τοὺς ὁποίους ἐφιλοδώρησαν γενναίως καὶ ὀπτήσαντες ἀρνία εὐωχήθησαν καθήμενοι ἐπὶ πτέριδος καὶ ἔψαλαν καὶ ἐχόρευσαν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Τὴν ἐπαύριον ἔφθασαν εἰς τὸν Πλαταμῶνα, ὅπου εὗρον πλοιάριον καὶ δι' αὐτοῦ ἐπεραιώθησαν εἰς Σκίαθον, εὐθυμοῦντες πάντοτε καὶ μετροῦντες τὰ λάφυρά των. Ὁ Τάσος δὲν ἐλησμόνησε τὸν Δερβέναγαν καὶ ἔδωκεν εἰς ποιμένα φλωρίον ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ κομίσῃ γράμμα πρὸς τοὺς Ἀλβανούς, δι' ὧν ἐμήνυε πρὸς ἐκεῖνον, ὅτι δύναται πλέον ν' ἀναπαυθῇ καὶ ἄνευ τῆς ζημίας τοῦ ἐπιτεθέντος βραβείου, ἐλπίζει ὅμως ν' ἀπαντηθοῦν ποτὲ καὶ νὰ συμμίξουν φιλικὰς χεῖρας, ἂν δέχεται μάλιστα τὸν προσκαλεῖ εἰς γεῦμα ἔξω τῆς Ὑπάτης μετὰ δύω ἢ τρεῖς μῆνας.

Ὁ Δερβέναγας πολὺν καιρὸν δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ τὴν ἀπόδρασιν τοῦ Τάσου, ἕως ὅτου αὕτη πανταχόθεν ἐπιστώθη. Πολλὰ ἀνέφερεν εἰς τὸν Πασᾶν δικαιολογούμενος, ὅτι πρὸ

τῆς νεομηνίας δὲν ἐξετέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐτιμώρησε δὲ τοὺς ἐνωμοτάρχας τῶν Ἀλβανῶν δι' ἀνεπιτηδειότητα καθαιρέσας αὐτούς.

Ὁ Τάσος δὲν ἐφοβεῖτο καταφεύγων εἰς Σκίαθον μὴ πάθῃ τι, διότι ἑωσοῦ πληροφορηθῇ ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ὅτι εὑρίσκεται ἐκεῖ, ἤλπιζε διὰ τῶν χρημάτων νὰ κατορθώσῃ πολλά· καὶ τί δὲν δύναται κατὰ τὸν ποιητὴν auri sacra fames ;

Τῆς Βαρβάρας ἡ χαρὰ ὑπῆρξεν ἀνεκλάλητος ὅταν ἔσφιγξεν εἰς τὰς ἀγκάλας της τὸν ἥρωά της, καὶ σχεδὸν ἐλιποθύμησεν· ὅταν ὅμως εἶδε τὰ πλούτη του, — Ἰδού, εἶπε, πῶς κερδαίνονται τὰ χρήματα· ὄχι 'γίδια καὶ βώδια καθὼς ὁ Θάνος. Τώρα παιδί μου, σοῦ πρέπει νὰ γίνῃς τοὐλάχιστον ταγματάρχης.

Η΄.

Νέα παθήματα τοῦ Θάνου.

Ἂν καὶ ἔλαβεν ἅπαξ εἰδήσεις παρὰ τοῦ πατρός της ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ πρὶν τὸν ἴδῃ πλησίον της, φοβουμένη τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διέτρεχεν. Ἀλλ' εὐτυχῶς διέλαθε τὰς Ὀθωμανικὰς ἀρχὰς καὶ ἀβλαβὴς ἐπεραιώθη εἰς Σκόπελον. Ἔκτοτε ἐπανῆλθε πάλιν ἡ ἱλαρότης εἰς τὸ ἀγλαὸν πρόσωπόν της· ἀλλὰ νέαι περιπέτειαι ἐπανῆλθον, δίδουσαι ζώπυρον εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ Θάνου συμπάθειάν της, ἥτις ἐνεφώλευσεν εἰς τὴν καρδίαν της καὶ αυτὴν ἴσως λανθάνουσα, ἐπὶ κρισίμων ὅμως στιγμῶν ἀνέκυπτεν ἀπροκαλύπτως.

Εἴδαμεν ὅτι ὁ ἐν Βόλῳ Ἕλλην πρόξενος ἐπιμόνως ἐζήτει τὴν παράδοσιν τοῦ Ζάρπα καὶ τῶν ναυτῶν του, ὑποσχόμενος τὴν αὐστηρὰν τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων ἐξέτασιν. Πρὶν ἔτι ὁ Καϊμακάμης συμβουλευθῇ τὴν σοφὴν Πυθίαν του, ὁ πρόξενος ἔγραψεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὥστε νὰ ἐπιλη-

φθοῦν τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια, πρὸ πάντων ἐπὶ τῇ βάσει
τῆς καταθέσεως τοῦ Χρόνη. Αἱ Εἰσαγγελίαι λοιπὸν εἶχον γνῶ-
σιν τῶν διατρεχόντων, καὶ ἔδωκαν πληροφορίας εἰς τοὺς ὑπο-
δεεστέρους των τί νὰ πράξουν, ἂν παραδοθῇ εἰς αὐτοὺς ὁ
Ζάρπας.

Ὁ Εἰρηνοδίκης Σκοπέλου ἤκουσε τότε ὅτι ἔφθασεν ἐκεῖ
Ζάρπας τις, ἀλλ' αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι διεσώθη ὡς ναυαγὸς καὶ
ὅτι ἔπλεεν εἰς Κωνσταντινούπολιν δι' ὑποθέσεις του. Ἐζήτησε
λοιπὸν ἀκριβεστέρας πληροφορίας παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως
Χαλκίδος, παρ' οὗ διετάχθη νὰ συλλάβῃ τὸν Ζάρπαν καὶ τοὺς
σὺν αὐτῷ καὶ νὰ τοὺς πέμψῃ ἀσφαλῶς εἰς Χαλκίδα. Τὴν δια-
ταγὴν ταύτην ἐξετέλεσεν ὁ Εἰρηνοδίκης ἀμέσως, μὴ ἔχων ἄλ-
λας ἐργασίας καὶ φιλοτιμούμενος νὰ δείξῃ δραστηριότητα, διὰ
νὰ συστηθῇ εἰς προβιβασμόν. Δὲν εὗρεν ἐν τούτοις πλήρη τῶν
ἀριθμὸν τῶν ναυτῶν καὶ ἐζήτησε λόγον παρὰ τοῦ Ζάρπα, ὅστις
τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐπνίγησαν. Ἀλλ' ὁ Θάνος ἦτον ἐπίσης ἐκ
τῶν διασωθέντων, καὶ ἐνόμισε πρέπον νὰ συλλάβῃ καὶ αὐτὸν
ἀντὶ τῶν μὴ ἐμφανιζομένων. Εἰς μάτην ὁ Ζάρπας ἐζήτησε ν'
ἀπαλλάξῃ τον Θάνον τῆς συλλήψεως, ἐπιμαρτυρόμενος ὅτι ὁ
Θάνος ἦτον ἁπλοῦς συνεπιβάτης κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλουν,
κυρίως ὅμως μὴ ἐνδιαφερόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ
μὴ συναναμιχθῇ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἄνθρωπος, ὅστις ἦτον εἰς
αὐτὸν ἄγνωστος καὶ ἠδύνατο νὰ μὴ ἔχῃ τὴν ἀπαιτουμένην στε-
ρεότητα τοῦ χαρακτῆρος πρὸς ἀποσιώπησιν τῶν τελευταίων
συμβάντων.

Ὁ Εἰρηνοδίκης ὅμως οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς διαμαρ-
τυρίας ὑποδίκου, ἀλλὰ μάλιστα ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα ὕποπτον
καὶ οὕτω ἀπέπεμψεν ὅλους εἰς Χαλκίδα.

Ἡ Εὐφροσύνη οὔτε ἠδυνήθη, οὔτε ἐδοκίμασε νὰ κρύψῃ τὴν
λύπην της, ἤλπιζε δὲ νὰ συντελέσῃ τι καὶ ἡ σύμπραξις τῶν
οἰκογενειακῶν φίλων, ὥστε πολλάκις ὡμίλησεν εἰς τὸν πατέρα

της, τὸν ὁποῖον εὗρε λίαν πρόθυμον. Ἀλλ' οὐδεμία μεσολά-
βησις ἴσχυσε κατὰ τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης τοῦ Εἰρηνοδίκου. Οἱ
ὑγροὶ ὀφθαλμοὶ τῆς Εὐφροσύνης ἐδείκνυον, ὅτι συνησθάνθη βα-
ρέως τὸ πάθημα τοῦ Θάνου, καὶ ματαίως κατεγίνετο ὁ πατήρ
της ν' ἀποσκεδάσῃ τὴν ἐντύπωσιν, προτείνων εἰς αὐτὴν περι-
πάτους ἢ ἄλλας τέρψεις.

Τὴν συμπάθειαν ταύτην ἀπέδωκεν ἐν τούτοις ὁ Ἀϋφαντὴς
εἰς τὰ χρηστὰ προτερήματα τοῦ Θάνου, ἀδίκως πάσχοντος,
καὶ ἐτίμα ἔτι μᾶλλον τὴν εὐαίσθητον τῆς θυγατρός του ψυχήν.
Διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ, τὴν ἐβεβαίου ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ
πάθῃ τι ὁ Θάνος, ἀφοῦ ὁμολογουμένως ἦτον ἀθῶος, καὶ οὐδε-
μίαν εἶχε μετὰ τοῦ Ζάρπα προγενεστέραν σχέσιν. Ἡ Εὐφρο-
σύνη ἔκρυπτε τὰ κατὰ τὸν διάπλουν γενόμενα, ὡς τὴν ἐζήτησεν
ὁ Θάνος, καὶ μὴ τολμῶσα καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πατέρα της νὰ τὰ
διηγηθῇ ἀνησύχει ἔτι μᾶλλον, διότι δὲν ἐγνώριζε τὰς συνεπείας
των, ἢ ἂν ἀνεκαλύφθησαν. Ἐπὶ τέλους ὁ πατήρ της τὴν ὑπε-
σχέθη νὰ λάβῃ πληροφορίας ἐκ Χαλκίδος διὰ τῶν ἐν Σκοπέλῳ
φίλων του, διὰ τῶν ὁποίων τὸν ἐσύστησε μάλιστα.

Ὁ Θάνος φθάσας εἰς Χαλκίδα δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῶν συ-
στάσεων τοῦ Ἀϋφαντοῦ, διὰ ν' ἀπαλλαχθῇ τῆς περὶ ναυταπά-
της κατηγορίας, διότι εἶχεν ἰσχυροτέραν προστασίαν, τὴν τοῦ
Ζάρπα καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργούντων. Οὗτος εἶχε λάβει ἐπὶ
τοῦ ναυαγήσαντος πλοίου ἐν Σύρῳ θαλασσοδάνειον παρά τι-
νος ἐμπόρου, ὅστις ἦτο μέλος τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καταστήμα-
τος. Ἂν καὶ ὡς τοιοῦτος εἶχε συμφέρον ν' ἀπαλλαχθῇ τὸ κα-
τάστημα τῶν περὶ ἀσφαλίσεως ὑποχρεώσεών του, ὡς δανει-
στὴς ὅμως εἶχεν ἰσχυρότερον συμφέρον, νὰ πληρωθῇ τὸ δά-
νειόν του καὶ ὡς ἐκ τούτου συνεμάχει μετὰ τοῦ Ζάρπα. Φαί-
νεται ὅτι τότε τοὐλάχιστον τ' ἀσφαλιστικὰ καταστήματα δὲν
ἔδιδον πολλὴν προσοχὴν εἰς τὴν διαφορὰν μεταξὺ δολίου καὶ
μὴ δολίου ναυαγίου, διότι ὅλα τὰ μέλη αὐτῶν εἶχον συμπε-

πλεγμένα μετὰ τῶν πλοιάρχων συμφέροντα· καὶ τὰ μὲν ἀσφαλιστικὰ καταστήματα ταχέως διήνυον τὴν ἐφήμερον ζωήν των, ἐπακολουθουμένης τῆς διαλύσεώς των ἀμέσως διὰ τῆς συστάσεως νέων, οἱ δὲ δανείζοντες ναυτικῶς ἐζημιοῦντο μόνον κατὰ τὴν ἀναλογίαν των ὡς μέτοχοι τοῦ καταστήματος, δηλαδὴ ὅσον ἔνεστι ἐλάχιστόν τι, παραβαλλόμενον πρὸς τὰ μετὰ τῶν πλοιάρχων κέρδη. Οἱ μέτοχοι λοιπὸν τῶν καταστημάτων, οἱ μὴ δανείζοντες ναυτικῶς καὶ μὴ πονηρευόμενοι ἦσαν αὐτόχρημα τὸ τοῦ ποιητοῦ· sic vos non vobis vellera fertis oves κτλ.

Τοιαύτη ἦτο καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀλληλουχία τῶν συμφερόντων, ὥστε ὁ δανείσας εἰς τὸν Ζάρπαν ἔμπορος τῆς Σύρου ἐκίνησε πάντα λίθον πρὸς ἀθώωσιν αὐτοῦ.

Ἡ ἀνάκρισις προέβη ταχέως καὶ κατ' εὐχήν. Ἡ ταχεῖα αὐτῆς πρόοδος δὲν ἐχρεωστεῖτο τόσον εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ Ἀνακριτοῦ, ὅσον εἰς τὰ ἰδιώματά του. Αὐτὸς ἦτον ἐκ τῶν λεγομένων ἀρχαίων δικαστῶν, διότι ἐν τῷ μεσημβρινῷ τούτῳ κλίματι τὰ πάντα γηράσκουν ταχέως καὶ πᾶσα δεκαετηρίς, οὕτως εἰπεῖν, ἀποτελεῖ μίαν γενεὰν τοῦ Ἡσιόδου. Ὁ Ἀνακριτὴς οὗτος λοιπὸν ἦτον δικαστὴς ἐκ τῆς ὠγυγίου ἐποχῆς τοῦ Κυβερνήτου, ὅτε μάλιστα, ὡς ἀνεκδοτικῶς διηγοῦνται, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐσύστησε δι' ἐγκυκλίου εἰς τοὺς δικαστὰς νὰ συμβουλεύωνται ἑκάστοτε τὸν Ἁρμενόπουλον καὶ τὴν Ἐπιείκειαν, ὁ δὲ Ἀνακριτὴς ἡμῶν ἀπήντησεν, ὅτι τοῦ Ἁ ρ μ ε ν ο π ο ύ λ ο υ ἀπέκτησεν ἀντίτυπον καὶ τὸ ἀναγινώσκει ἐπιμελῶς, ἀλλὰ τῆς Ἐ π ι ε ι κ ε ί α ς, καί τοι ζητήσας, δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ τὸ βιβλίον, ὥστε παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν νὰ πέμψῃ αὐτό. Οὔτε φαίνεται ἔκτοτε ὅτι ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ τὸ ζητούμενον. Δὲν εἰσήγαγε πρώτη ἡ Ἀντιβασιλεία τὸ ἔθος νὰ μεταχειρίζεται εἰς τὰ δικαστήρια καὶ εἰς τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν ἀνθρώπους ἄλλου ἐπαγγέλματος, οἷον τοὺς διδάξαντας τὰς Τέχνας τῆς Τερψιχόρης ἢ τῆς Εὐτέρπης χειροτονοῦσα ἱερεῖς τῆς Θέ-

μιδος, ἢ εἰς τὰ τέκνα τοῦ Ἀσκληπιοῦ παραδίδουσα τὴν τρίαιναν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ οὕτω καθεξῆς. Ὁ Ἀνακριτής μας εἶχε χρηματίσει ἐν Βλαχίᾳ ῥάπτης εἰς τὴν Κούρτην τοῦ Αὐθέντου, ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἶχε τὴν ἀξίωσιν ὅτι ὑπῆρξε Σύμβουλός του ἐξ ἀπορρήτων. Τὰς ἀνακρίσεις του διῄρει εἰς δύω τάξεις, εἰς κατεπειγούσας καὶ μή· καὶ κατεπείγουσαι ἦσαν αἱ ἀφορῶσαι πρόσωπα συσταινόμενα παρά τινος δυναμένου, περὶ τῶν ἄλλων δὲ ἐφρόντιζεν εἰς ὄνου πόκας. Ὁ βίος του ἦτο λίαν τακτικός· πρῶτον περιήρχετο τὴν ἀγορὰν ἐκλέγων τὰ κάλλιστα τῶν ὀψωνίων, ἔπειτα δὲ ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ δικαστήριον, ὀλιγώτερον ὅμως τῆς πρωΐας, διότι εἶχεν ἀνάγκην περιπάτου καὶ μετὰ τὸν περίπατον δείπνου.

Ἡ ἀνάκρισις τοῦ Ζάρπα ἦτον ἐκ τῶν κατεπειγουσῶν, ὡς ἐκ τῶν ἰσχυρῶν συστάσεων, ὥστε ἐβάδισε βῆμα ταχύ. Ἐξητάσθη ὁ Χρόνης, ὅστις κατέθεσε τὰ ἐναντία ὅσων εἶχε εἴπει εἰς τὸν Πρόξενον, καὶ τὰ ὁποῖα, ὡς μὴ ἀποτελοῦντα μέρος τῆς ἀνακρίσεως, οὔτε κἂν ἐλήφθησαν ὑπὸ σκέψιν. Κατὰ φυσικὸν λόγον ὁ Ἀβδουλᾶς, γνωρίζων ὅτι ἡ θάλασσα φοινίκων ἐπιθυμεῖ, δὲν ἐτόλμησε νὰ πλεύσῃ εἰς Χαλκίδα, τὰ δὲ λεγόμενά του ἐλογίσθησαν ὡς ὑπαγορευόμενα ἐξ ἰδιοτελείας, διὰ νὰ ἐξαιρέσῃ τὸν σῖτον του τῆς κοινῆς κακοπραγίας τοῦ ναυαγίου. Περὶ τῶν ἐν τῷ διάπλῳ συμβάντων οὔτε κἂν ἔγινε λόγος, πρόσθες δὲ ὅτι ὁ Ζάρπας ἦτον ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν, φέρων διάφορα ἀποδεικτικὰ τῶν ναυάρχων τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν διαφόρων κυβερνήσεων, τὰ ὁποῖα ἐκ τῆς συχνῆς χρήσεως εἰς τὰς διαφόρους ἀνακρίσεις, εἰς ἃς ἔκτοτε ὑπεβλήθη, ἦσαν ῥυπαρὰ καὶ διεσχισμένα, ἀλλ' οὐχ ἧττον διετήρουν τὴν δύναμιν, ὡς ὁ δοκιμώτερος σάπων, νὰ ἐκπλύνουν τοὺς ῥύπους τοῦ κατόχου. Ἐξεδόθη λοιπὸν τὸ βούλευμα ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὁ δεσμοφύλαξ, διὰ νὰ λάβῃ τὸ φιλοδώρημά του, ἔσπευσε νὰ τὸ κοινοποιήσῃ καὶ ν' ἀποφυλακίσῃ τοὺς ὑποδίκους. Ὁ Ζάρπας, ὑπερήφανος,

ὡς ὅστις εἶναι ἀνώτερος τοιούτων συκοφαντιῶν, ἀπεχαιρέτισε
τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ μένοντας καὶ μακαρίζοντας τὴν τύχην του,
ὑποσχόμενος εἰς πολλοὺς τὴν βοήθειαν τῆς ἰσχυρᾶς του συ-
στάσεως, ὡς ἤδη μέγα δυνάμενος, κατόπιν δὲ αὐτοῦ ὡς δορυ-
φόροι του ἐβάδιζον ἐξερχόμενοι οἱ ναῦταί του καὶ αὐτοὶ μέγα
φρονοῦντες, καὶ τελευταῖος ἠκολούθει ὁ Θάνος, ταπεινὸς καὶ
αἰδούμενος, ὅτι εὑρίσκεται μετὰ τοιούτων ἀθλητῶν. Ἀλλ' ὁ
δεσμοφύλαξ ἐκάλεσε κατὰ μέρος τὸν Θάνον καὶ τὸν εἶπεν, ὅτι
ἀπελύθη μὲν τῆς περὶ ναυταπάτης κατηγορίας, ὑπάρχει ὅμως
ἔνταλμα φυλακίσεως κατ' αὐτοῦ συνεπείᾳ παραγγελίας τοῦ
Εἰσαγγελέως Λαμίας, ἐπὶ συνεργείᾳ λῃστείας· ὅθεν πρέπει νὰ
ὑποβληθῇ εἰς νέαν ἀνάκρισιν, τὴν ὁποίαν, ἅμα λάβῃ καιρὸν ὁ
Ἀνακριτὴς θέλει διεκπεραιώσει.

Ἡ μέχρι τοῦδε διαμονὴ τοῦ Θάνου ἐν τῇ φυλακῇ ὑπῆρξεν
εἰς αὐτὸν δυσάρεστος καὶ λυπηρά, ἀλλ' ἐμετριάζετο ἐκ τῆς
ταχείας προόδου τῆς ἀνακρίσεως, περὶ τῆς ὁποίας διὰ τοῦ
Ζάρπα ἐλάμβανε καθημέραν πληροφορίας, κατὰ ποῖον στάδιον
εὑρίσκεται. Τώρα ὅμως, μόνος ὑπὸ τὴν κατηγορίαν συνερ-
γείας ἀνυπάρκτου λῃστείας ἄνευ τινὸς προστάτου, ᾐσθάνθη ὅλα
τὰ δεινὰ τῆς φυλακίσεως. Τὸ δεσμωτήριον ὡμοίαζε καθ' ὅλα
τὸν κρυερὸν Τάρταρον. Τὸ μεταξὺ τῶν δύω παχυτάτων τοίχων
τοῦ φρουρίου Χαλκίδος διάστημα ὑπὸ τῶν οἰκοδόμων τοῦ με-
σαιῶνος ἀφέθη κατὰ τὸ ἰσόγαιον κενὸν ἐπιστεγασθὲν διὰ πολ-
λοῦ χώματος, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἴσως ὡς ἀποθήκη Εἰς τὸ
ἄντρον τοῦτο ἡ λαμπὰς τῆς ἡμέρας οὐδέποτε ἔπεμψεν ἀκτῖνας,
διότι μία μόνη ὑπάρχει φωταγωγὸς ὀπὴ καὶ αὐτὴ ὑπὸ τὰς
τριπλᾶς τοῦ πυλῶνος τοῦ φρουρίου ἁψῖδας, δι' ὧν εἰσέρχεταί
τις εἰς τὴν Χαλκίδα. Εἰς τὸν Ἔρεβον τοῦτον ἀναμὶξ ἐρρίπτοντο
κατάδικοι καὶ ὑπόδικοι, καὶ πολλαὶ ἡμέραι παρήρχοντο, ἕως
ὅτου οἱ ὀφθαλμοί των συνειθίζοντες τὸ σκότος νὰ διακρίνουν
ποῦ εὑρίσκονται. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἄνω καὶ κάτω ἐκι-

νοῦντο ὡς ἀγέλη θηρίων, οἱ μὲν κατάδικοι ἀναφανδὸν καυ-
χώμενοι διὰ τ' ἀνδραγαθήματά των, λῃσταί, φονεῖς, ἐμπρη-
σταί, κλέπται παντὸς εἴδους, βιασταί, ναυταπατεῶνες, πλα-
στογράφοι, οἱ δὲ ὑπόδικοι ἐνασχολούμενοι εἰς διαβούλια πρὸς
ἐπιτυχίαν ἀπολύσεως. Τὰ πρωτεῖα εἶχον οἱ δεινότεροι κακοῦρ-
γοι, καὶ ὑβριστικῶς μετεχειρίζοντο τοὺς ἐπὶ ἐλαφρῷ ἐγκλή-
ματι ὑποδίκους ἢ καταδίκους, οἱ δὲ προφερέστεροι κατὰ τὴν
τέχνην ἐδίδασκον τοὺς ἁπλουστέρους ὑποδίκους, ἅμα εἰσερχο-
μένους, πῶς ν' ἀποπλανήσουν τὴν ἀνάκρισιν. Οἱ ἔχοντες τὰ
μέσα ἐδωροδόκουν τοὺς φύλακάς των, καὶ διετήρουν δι' αὐτῶν
σχέσεις μετὰ τῶν ἐκτὸς τῆς φυλακῆς συνεργῶν, καὶ ἀκριβῶς
μανθάνοντες ὅλα τὰ βήματα τῆς ἀνακρίσεως, ἀντεμηχανῶντο
εὐμεθόδως. Ἐκ τῶν πρώτων καὶ στοιχειωδεστέρων μαθημά-
των τοῦ ὑποδίκου εἶναι τὸ ἄλλοθι, τὸ ὁποῖον διὰ τοιούτων συν-
εννοήσεων ἐπιτηδείως κατεσκεύαζον. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον
ἡ ἐξέτασις τῶν ὑποδίκων ἐγίνετο τύπος περιττὸς καὶ ἄσκοπος.
Εἵποντο ὅμως τὰ δεινότερα μαθήματα πρὸς νέας κακουργίας
καὶ ἐκεῖ συνδιαμετηλάσσοντο αἱ γνώσεις, ὡς δι' ἀλληλοδιδα-
κτικῆς μεθόδου. Δὲν ἦτον ἐν τούτοις μακρὰ καὶ διηνεκὴς ἡ
διαμονὴ τῶν κακούργων ἐντὸς τοῦ πανδαιμονίου τούτου, διότι
αἱ χάριτες ἀλληλοδιαδόχως διεβίβαζον εἰς τοὺς κόλπους τῆς
κοινωνίας τοὺς ἐκπαιδευθέντας εἰς τὰ μέσα, δι' ὧν αὕτη και-
ριώτερον τραυματίζεται. Τινὲς μάλιστα διῆλθον πολλάκις αὐ-
τὸν τὸν κύκλον ἐκ τῆς κοινωνίας εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ ἐκ
τοῦ δεσμωτηρίου διὰ τῆς χάριτος ἐπανῆλθον εἰς τὴν κοινω-
νίαν, ὅθεν πάλιν ἐπανέκαμπτον περιοδικῶς, ὥστε τὰ διάφορα
ταῦτα στάδια ἐθεώρουν ὡς μεταβολὴν κατοικίας, ἢ ὡς τὴν δια-
δοχὴν τῶν ὡρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Οὔτε ἡ ὑποτροπὴ ἀντέκειτο εἰς
τὴν ἐπανάληψιν τῆς χάριτος, διότι δι' αὐτῆς ὡς δι' ἀντλίας
ἐκενοῦντο τὸ σπήλαιον, ὥστε νὰ ἐξαρκῇ εἰς τὸ νὰ διέλθουν
ὅλοι οἱ δικαιούμενοι εἰς τοιαύτην δεξίωσιν. Οὐδεμία ἱερουργία

ἐτελεῖτο ἐντὸς τοῦ τόπου τούτου, καὶ οὐδεμία ἐγίνετο φροντὶς
ψυχικῆς ἰατρείας, ὥστε αὐτόχρημα ὡμοίαζε θηριοτροφεῖον.
Πρὸ πάντων ἡ πιναρὰ ἀκαθαρσία κατέτρυχε τὸν φίλον τῆς
καθαριότητος Θάνον. Οἱ πλεῖστοι ἀφότου εἰσήρχοντο εἰς τὸ
ἄντρον μέχρι τῆς ἐξόδου των δὲν μετήλασσον ἔνδυμα, ὥστε
ἦσαν πλουσιώτεροι τῶν ἁλιέων τοῦ Ὁμήρου.

"Οσσ' ἔχομεν, λιπόμεσθ', ὅσσ' οὐχ ἕλομεν, φερόμεσθα.

Οὔτε στρωμνὴν, οὔτε ψιάθιον εἶχον, ἀλλ' ἐκοιμῶντο ἐπὶ τοῦ
χώματος, ἀνιπτόποδες χαμῶναι, ἐκτὸς ἐκείνων οἵτινες εἶχον
ἴδια ἐφόδια.

Ἡ δυσωδία ὑπερέβαινε βέβαια τὴν τοῦ σταύλου τοῦ Αὐ-
γείου, ὡς ᾐσθάνετο καὶ ὁ διερχόμενος ὑπὸ τὰς ἀψῖδας τοῦ πυ-
λῶνος καὶ ἀκούων τὸν βρυχμόν. Διὰ νὰ ἔχῃ ὁπωσοῦν καθα-
ροτέρους γείτονας ὁ Θάνος κατέφυγε· μεταξὺ δύω ὑποδίκων,
ἐξ ὧν ὁ μὲν κατηγορεῖτο, ὅτι Ταμίας διατελῶν κατεβρόχθισεν
ἀπαξάπαν τὸ ταμεῖον πρὸς δὲ καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ, ἐπιτεχνά-
σας ἀνύπαρκτον διὰ ῥήξεως κλοπὴν ἐν καιρῷ νυκτός, ὁ δὲ ὅτι
ὡς Τελώνης συμμετέσχεν εἰς λαθρεμπορίαν. Ἀμφότεροι συνε-
σκέπτοντο κατ' ἰδίαν καὶ καίοντες λύχνον πολλὰ ἔγραφον καὶ
ἀντεπέστελλον. Ἀλλὰ πλησίον αὐτῶν ἦσαν καὶ κατάδικοι, λη-
σταὶ καὶ φονεῖς, οἵτινες ἐθεώρουν ἑαυτοὺς κυρίους τοῦ τόπου,
ἔνθα ἐξένιζον τοὺς ὑποδίκους.

Αὐτοὶ ἐπομένως διέθετον τὰς ὥρας τοῦ ὕπνου ἢ τοῦ φαγη-
τοῦ, διένεμον τὰς τροφάς, καὶ ὕβριζον καὶ ἐβλασφήμουν ἀκο-
λάστως ποτὲ μὲν καπνίζοντες, ποτὲ δὲ ψάλλοντες καὶ ἐνίοτε
χορεύοντες ὀκλαδὸν καί τοι φέροντες ἁλύσεις. Πρὸς τὸν Τα-
μίαν καὶ τὸν Τελώνην δὲν ἦσαν τραχεῖς, διότι ἐλάμβανον ὠφε-
λήματα, ἢ ἐνίοτε χρήματα· τὸν Θάνον ὅμως περιεφρόνουν καὶ
ἐχλεύαζον ὡς κατηφιῶντα καὶ ἀκοινώνητον, τὸν ὠνόμαζον δὲ
ἀγριόγιδον.

Οἱ δύω ὑπόδικοι δὲν διέμειναν πολὺν χρόνον. "Ο,τι ἐγίνετο

διὰ τῆς χάριτος ἐπὶ τῶν καταδίκων, τὸ αὐτὸ συνέβαινε διὰ τῶν βουλευμάτων ἐπὶ τῶν ὑποδίκων. Οἱ πλεῖστοι ἀπελύοντο, ἢ προσωρινῶς ἔπαυε κατ' αὐτῶν ἡ ἀνάκρισις, ἂν καὶ ἐκίνουν πάντα λίθον, νὰ μὴ γίνῃ τοιούτου εἴδους ἀπόλυσις, ὡς παρεμβάλλουσα πρόσκομμα εἰς τὴν μέλλουσαν πρόοδόν των. Ἦτο πρόδηλον, ὅτι αἱ ἀνακρίσεις τῶν δύω ὑποδίκων ἦσαν ἐκ τῶν κατεπειγουσῶν. Αὐτοὺς διεδέχθησαν ἐν τῇ αὐτῇ γωνίᾳ δύω πλαστογράφοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ διεπορθμεύθησαν διὰ βουλεύματος, παραχωροῦντες τὴν φωλεὰν εἰς ἄλλον ταμειοφάγον καὶ εἰς χρεωκόπον, καὶ οὕτω καθεξῆς, ἕωσοῦ δύω παρεπέμφθησαν μὴ δυνηθέντες νὰ διέλθουν τὸ στενόν, αὐτοὶ δὲ ἦσαν δύω κλέπται οὐτιδανῶν πραγμάτων, δηλ. τεσσάρων ἢ πέντε ἀργυρῶν κοχλιαρίων τοῦ γλυκοῦ· ἀλλ' ὅσον ἐλαφρότερα τὰ κλοπιμαῖα, τόσον βαρύτεραι αἱ ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις. Τὰ κοχλιάρια ἀνῆκον εἴς τινα τῶν δυναμένων, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς τακτικῆς διαδικασίας τῆς ἀνακρίσεως οὐδὲν ἀνεκαλύπτετο, ἔγεινε χρῆσις ἐκτάκτου καὶ συνοπτικωτέρας διὰ ξυλοκοπίας, καὶ οὕτω ὡμολόγησαν οἱ κλέπται τὴν πρᾶξίν των

Τὸ ἀστεῖον εἶναι, ὅτι εἷς ἐκ τῶν βδελυρωτέρων καταδίκων, ὁ φονεὺς Σπάρος, ἔλαβε χάριν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκυριεύθη ὑπὸ νοσταλγίας, καὶ ἕνεκα τραυμάτων ἐπανῆλθεν ὡς ὑπόδικος εἰς τὴν φίλην ἑστίαν. Μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας τὸν ὑπεδέχθη τῶν μαστιγιῶν ἡ φάλαγξ καὶ ἑορτὴ ἐτελέσθη ἐπὶ τῇ καθόδῳ του.

Ἦτο βίαιος καὶ ἀκρόχολος, ἀλλ' αἱ κυνικαὶ λοιδωρίαι του ἔτερπον τὸν ὄχλον τῶν καθαρμάτων, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ ἠθροίζοντο καγχάζοντες και προκαλοῦντες τὴν βωμολοχίαν του.

Ὁ Θάνος μετὰ κόπου ἀπέφευγε τὴν βάρβαρον αἰσχρολογίαν του, καὶ σχεδὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐκρύπτετο ἐν τῷ μυχῷ τοῦ σπηλαίου. Ἡ ἀθυμία του ὅμως ηὔξανε καθημέραν, διότι οὐδεμίαν ἐλάμβανε πληροφορίαν, οὔτε προσεκαλεῖτο εἰς τὴν ἀνάκρισιν.

'Επὶ τέλους μετὰ παρέλευσιν δύω μηνῶν ὁ 'Ανακριτής, διεκπεραιώσας τὰς κατεπειγούσας, προέβη εἰς τὰς μὴ κατεπειγούσας καὶ σχεδὸν τελευταῖον ἐνθυμήθη τὸν Θάνον. Προσήχθη λοιπὸν εἰς τὸν 'Ανακριτήν, ὅστις ἐκάθητο κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὴν ταμβακοθήκην του καὶ παρασκευάζων διὰ τῶν δύω δακτύλων τὴν λαβήν. 'Επὶ τῆς φαλακρῆς κεφαλῆς του ἐφόρει κάλυμμα μέλαν, καὶ ἐφαίνετο μὲν ὅτι σκέπτεται, ἀλλ' ἡ φυσιογνωμία του ἦτο τόσον κοινή, ὥστε ἐδήλου μᾶλλον ὅτι εἶχε πολλὰς στιγμάς, καθ' ἃς οὐδὲν ἐσκέπτετο. 'Ο γραμματεύς του παρακαθήμενος ἐτακτοποίει τὸν χάρτην διὰ νὰ γράψῃ. Ἤρχισε λοιπὸν ὁ 'Ανακριτὴς τὰς συνήθεις βιογραφικὰς ἐρωτήσεις περὶ τοῦ ὀνόματος, τῆς κατοικίας, τῆς ἡλικίας, τῆς θρησκείας, τῶν γονέων κτλ. τὰ ὁποῖα εἶχεν ἤδη κλίνει καθ' ὅλας τὰς πτώσεις ἄλλοτε ἐν πλάτει ὁ Θάνος κατὰ τὴν πρώτην ἐξέτασιν, ἀλλ' ἐκείνη ἀπέβλεπεν ἄλλην ἀνάκρισιν. Τώρα ἔχομεν ἄλλα πονοκεφαλήματα, τὸν ἔλεγεν ὁ 'Ανακριτής. Διατὶ ἔφυγες ἐκ τῆς Λαμίας κρυφίως; 'Ο Θάνος ἐξήγησε τὸν λόγον καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν μαρτυρίαν τοῦ 'Ηφαιστίδου καὶ τοῦ Παπαϊωνᾶ. 'Ενῷ τοιουτοτρόπως ἐξηκολούθουν αἱ ἐρωτήσεις, αἵτινες ἔπρεπε πρῶτον νὰ καταγραφοῦν ὑπὸ τοῦ γραμματέως, κατόπιν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον αἱ ἀπαντήσεις, βραδέως ὑπαγορεύοντος τοῦ 'Ανακριτοῦ καὶ συχνάκις ἐρωτῶντος, τί εἶπα, ποῦ εἴμεθα; κτλ. ἡ θύρα τοῦ δωματίου ὀλίγον ἀπεκινήθη καὶ ἐκ τοῦ χάσματος αὐτῆς προέκυψε κεφαλὴ γραίας νωδοῦ, ἥτις ἐψιθύρισεν, ὅτι τὸ γεῦμα εἶναι ἕτοιμον.

— Πῶς! παρῆλθεν ἡ ὥρα! ἀνέκραξεν ὁ 'Ανακριτὴς ὀρθούμενος. Δὲν παύουν αἱ ἐργασίαι μας, οὔτε πότε εἶναι ἡ ὥρα τοῦ γεύματος γνωρίζομεν. Τί βίος ἀχθοφόρου! καὶ ὁ μισθὸς ὅσον ν' ἀποζῶμεν. Αὔριον τέκνον μου, αὔριον βλεπόμεθα πάλιν. Ἔχω ὀπτὰ τρυγόνια καὶ φοβοῦμαι ὅτι ἐξηράνθησαν, κατεξηράνθησαν. Καὶ ταῦτα λέγων μετὰ σπουδῆς ἀνεχώρησε.

Καὶ ἡ αὔριον καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἡμέραι παρῆλθον μὴ δείξασαι 'εἰς τὸν Θάνον τὸ πρόσωπον τοῦ τρυγονοφάγου 'Ανακριτοῦ. Πρὸς ἐπαύξησιν δὲ τοῦ κακοῦ παρενέπεσεν ἄλλο δυσάρεστον ἐπεισόδιον τὸ ὁποῖον ἐπεβάρυνε τὴν τύχην τοῦ ὑποδίκου. Διεφημίσθη ὅτι ἀπό τινος καιροῦ ὁ Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας, ὅστις διεύθυνεν αὐτὴν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Νομάρχου, συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ δεσμοφύλακος, ἐκ τῶν 35 λεπτῶν πρὸς διατροφὴν ἑκάστου ὑποδίκου καὶ καταδίκου, ἐσφετερίζετο τὰ 5, ὥστε ἐξ ἀνάγκης ἠλαττώθη ἡ μερὶς ἑκάστου καὶ ἐξεφαυλώθη ὅλως ἡ ποιότης. 'Ο ἄρτος διὰ ν' αὐξήσῃ κατὰ βάρος ἦτο ἄνεφθος καὶ δύσπεπτος, καὶ ἐν γένει ὅλα ῥυπαρὰ καὶ ἄξια νὰ δίδωνται μᾶλλον εἰς κτήνη, ἢ εἰς ἀνθρώπους. Οὐδεὶς ἐτόλμα ἐν τούτοις νὰ γογγύσῃ ἀναφανδόν, διότι ὁ Γραμματεὺς εἶχε πολλὰ μέσα. Πάλιν ἐκ τῆς Νομαρχίας διεδόθη ἡ φήμη παρά τινος τῶν ὑπαλλήλων, κρυφίως ὑποσκάπτοντος τὸν προϊστάμενόν του.

Διετάχθη λοιπὸν μετὰ πολλὴν κατακραυγὴν τῶν ἐφημερίδων, διοικητικὴ ἀνάκρισις καὶ ἐξητάσθησαν καὶ οἱ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ. Σχεδὸν ὅλοι ἔλεγον, ὅτι ἡ τροφὴ δὲν ἦτο κακή· ἀλλ' ὁ Θάνος ἦτον ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων, οἵτινες ὡμολόγησαν τὸ ἀληθὲς περὶ τῆς ἐξαχρειώσεως αὐτῆς ἀπό τινος καιροῦ· ὁ Γραμματεὺς ἐξηγριώθη κατ' αὐτοῦ καὶ παρήγγειλε τὸν 'Ανακριτήν. διὰ τὸν ὁποῖον ὁ βίος ἦτον ἀβίωτος ὑπεροπτωμένων τῶν τρυγόνων, νὰ δώσῃ εἰς τὸν Θάνον μάθημα λιτότητος καὶ μέλανος ζωμοῦ, παρατείνων τὴν ἐν τῇ φυλακῇ διαμονήν του ἐπ' ἄπειρον.

Καὶ ἂν ὑπῆρχε καλὴ θέλησις ἐκ μέρους τοῦ 'Ανακριτοῦ, πάλιν ἡ ἀνάκρισις δὲν ἠδύνατο ν' ἀποπερατωθῇ ταχέως, διότι ἔπρεπε νὰ ἐξετασθοῦν μάρτυρες, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἐμπρήσαντες τοὺς στάχυς τοῦ χωροφύλακες, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δὲν διέμενον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. 'Αφοῦ ὅμως ὁ 'Ανα-

κριτὴς ὀλίγον ἐφρόντιζεν, ἔλαβε δὲ καὶ τὴν παραγγελίαν τοῦ διευθύνοντος Γραμματέως, ἐτάφη οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ φυλακῇ λησμονηθείς. Ἡ ἀθυμία του ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον, καὶ πικροὶ στοχασμοὶ διέτρεχον τὸν νοῦν του. Φιλόπονος φύσει καὶ ἀγαπῶν τὴν τάξιν καὶ τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων τὴν συμπεριφοράν, ὡς καὶ τοῦ Ἡφαιστίδου καὶ τοῦ Παπαϊωνᾶ, ἐνόμιζεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸν βαθύτερον μυχὸν τοῦ ᾄδου. Ἡ ἀνάμνησις τῆς Εὐφροσύνης ποτὲ μὲν εἶχέ τι παρήγορον, ποτὲ δὲ ἐπηύξανε τὰ δεινά του μέχρις ἀπογνώσεως. Πολλάκις ἔβλεπεν αὐτὴν κατ' ὄναρ ἐνασχολουμένην εἰς τὰ ἔργα της καὶ περιμένουσαν τὴν συνδρομήν του, ἄλλοτε πάσχουσαν ἢ κινδυνεύουσαν ἐκ πυρός, ἐπιδρομῆς λῃστῶν, ἢ ἄλλου φοβεροῦ κινδύνου καὶ ἀνεπήδα, πολλὴν ὥραν ἐξετάζων τὰς αἰσθήσεις του, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἀπατᾶται.

— Τί ἔπραξα, ἔλεγε, καὶ πρὸς τί καταδιώκομαι τόσον ἀδυσωπήτως; Εἶμαι ἢ δὲν εἶμαι ἀθῷος; Ὅταν μ' ἔκαυσαν ὅλους τοὺς στάχυς μου, ὅταν κατέστρεψαν ὅ,τι εἶχα ἐπὶ τῆς γῆς, τί ἦτον τὸ πταῖσμά μου; Ὅτι εἶχον ἀδελφὸν λῃστήν; — καὶ ἐρώτησαν ἂν εἶχον τὰ μέσα νὰ τὸν ἐμποδίσω; Ἀλλὰ δὲν ἔφθασεν ὁ ἐμπρησμός, ἐμὲ θέλουν, ἐμὲ καταδιώκουν, διότι ἔφυγα τὰς βασάνους τοῦ Μοιράρχου. Ἴσως ἡ ἐξορία μου ἤθελε μὲ καταστήσει εὐτυχέστερον μακρὰν τοιούτων ἀνθρώπων τῆς ἀδικίας, ἂν δὲν ἐπήρχετο νέος σίφων καὶ δὲν μετέπιπτον πάλιν ἀπὸ κρημνοῦ εἰς κρημνόν! Ἀλλὰ τίνα ἠδίκησα, τίνα ἔβλαψα, τίνα ἐζημίωσα!... Τιμωροῦμαι διότι εἶμαι ἀδύνατος, διότι εἶμαι μόνος, ἄσημος, ἄγνωστος. Ἄνευ συμπράξεως δυνατοῦ, ἄνευ δώρων καὶ τεχνασμάτων ὁ ἀθῷος δὲν εἰσακούεται; δὲν ἔχει ὀφθαλμούς, δὲν ἔχει ὦτα ἡ δικαιοσύνη; — Ναί! Ἡ ἀδικία ἔχει τὰς ἑκατὸν χεῖρας καὶ τοὺς ἑκατὸν πόδας, διὰ τοῦτο φθάνει παντοῦ....

Τάχα πρέπει νὰ γίνω κακοῦργος διὰ νὰ εὕρω τὴν ἔξοδον

αὐτοῦ τοῦ σπηλαίου; — Καὶ βαθεῖς στεναγμοὶ διέκοπτον τὴν σειρὰν τῶν ἰδεῶν του.

Ὅταν ἐξεκενοῦτο τὸ δεσμωτήριον, κατεπραΰνετο ὁπωσοῦν ἡ βαρυθυμία του καὶ ἤλπιζεν ὅτι μέλλει ὁ ἀνακριτὴς νὰ τὸν καλέσῃ.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ παρηγορία ταχέως ἀπεσβέννυτο, διότι τὴν ἄμπωτιν ἐπηκολούθει κατὰ πόδα ἡ πλήμμη. Ἡ ἀποστροφή του πρὸς πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς δεσμοφύλακας, οἵτινες οὔτε τὸν ἐλάλουν ποτέ, οὐδὲν παρ' αὐτοῦ περιμένοντες, κατέστησε τελείαν τὴν ἀπομόνωσίν του, ὥστε παρὰ πάντων ἐθεωρεῖτο ὡς μισάνθρωπος καὶ οὕτως ὠνομάζετο, μόνην δὲ εὐχαρίστησιν εἶχεν, ὅτι οὐδεὶς τὸν ἐπλησίαζε καὶ ἠδιαφόρει περὶ τῶν σαρκασμῶν των. Ἀλλ' αἱ ὧραι παρήρχοντο βραδέως καὶ ἐπιμόνως, σταλάζουσαι τὴν πικρίαν διὰ τῶν ῥηγμάτων τῆς καρδίας του, καὶ ὡς μονότονος ἐρημία ἀπομακρύνουσα πᾶσαν ἄλλην ἐνασχόλησιν τοῦ νοός του, τὸν παρέδιδεν εἰς τὴν συνεχῆ καὶ ἄνισον πάλην μετὰ τοῦ δυστυχήματός του, τὸ ὁποῖον ἐμάρανε τὰς ἐστερημένας πάσης βοηθείας καὶ πάσης ἀναψυχῆς δυνάμεις του. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐκοιλώθησαν, ἡ ὄψις του ὠχρίασε καὶ πολλάκις ἔπασχε σκοτοδινίαν ἢ εἶχε στιγμὰς ἐκστατικῆς προσηλώσεως καὶ ἀσκαρδαμυκτὶ ἠτένιζεν, ὡς βλέπων φάσματα μελανώτερα καὶ αὐτοῦ τοῦ κιμμερείου σκότους, ἐν ᾧ διετέλει. Ἦτον εὐτυχὴς ὅταν ἠδύνατο ν' ἀνακουφισθῇ διὰ δακρύων, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔβλεπεν ὀπτασίας τρομακτικάς. Ἀντὶ τῶν χωροφυλάκων ἔβλεπε δαίμονας κρούοντας ἁλύσεις καὶ χορεύοντας κύκλῳ πυρᾶς, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας αὐτὸς ἵστατο ζητῶν νὰ φύγῃ καὶ ἀπολακτιζόμενος ὑπ' αὐτῶν μετ' ἐμπαιγμοῦ σατανικοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπεδείκνυον τρίζοντες τοὺς λευκοὺς ὀδόντας καὶ μορφάζοντες τὰ κατάμελανα πρόσωπά των, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἔφλεγον οἱ καρ-

χηδόνοι τῶν ὀφθαλμῶν των. Ἔτρεχε τότε ἄνω καὶ κάτω διασυρόμενος ὑπὸ τῶν παρεστώτων, οἵτινες τὸν ἐθεώρουν παράφρονα. Ἄλλοτε ἐνόμιζεν, ὅτι τὸν καλεῖ ἀγγελική τις φωνὴ ὡς τῆς Εὐφροσύνης, μόλις ψιθυρίζουσα, καὶ ἔτεινε τὸ οὖς ἀπνευστὶ ἀκροώμενος, ἀλλ' οὐδὲ συλλαβὴν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ. Καὶ τὴν σκιὰν τῆς μητρός του εἶδεν ἐνώπιόν του, ἐκ τῆς ἄλλης ζωῆς ἐρχομένης, διὰ νὰ τὸν καταρασθῇ ὡς ἀνάξιον τέκνον της. Πρηνὴς ἔπεσε τότε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ μόλις μετὰ πολλὴν ὥραν συνελθών, ἐνόησεν ὅτι ἦτο ταραχὴ τῆς φαντασίας του.

Ὅσον καὶ ἂν ἔπασχεν ἠθικῶς καὶ ὅσον βαρὺ καὶ ἂν ἦτο τὸ ἄλγος του, οὐδέποτε ὅμως μετέπεσεν εἰς βλάσφημον ἐξαγρίωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀδικία ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὁποίας ἐστέναζε, δὲν ἴσχυε νὰ διασείσῃ τὴν ἀγαθότητα τοῦ ἁγνοῦ χαρακτῆρός του, διὰ τοῦτο ὅμως ἔτι μᾶλλον κατεσπαράττετο ἀνηλεῶς.

Τὰ πρόσωπα, πρὸς ἃ ἔγραψαν οἱ ἐν Σκοπέλῳ φίλοι τοῦ Αὐφαντοῦ ἦσαν ὅλως ἄσχετα πρὸς τὰς δικαστικὰς ἀρχάς, καὶ μόλις διὰ μέσου ἄλλων προσώπων ἠδυνήθησαν νὰ μάθουν ὅτι ὁ Θάνος ὑπεβλήθη εἰς ἄλλην ἀνάκρισιν. Ἀλλ' ὁ Αὐφαντὴς δὲν διέμεινε πολὺν χρόνον ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἀμέσως.

Θ'.

Ὁ Αὐφαντὴς ἐν Ἀθήναις.

Ἡ τρυφερὰ ἀγάπη τῆς θυγατρός του ἀπεδίωκε τὴν ἡσυχίαν ἐκ τοῦ νοὸς τοῦ Αὐφαντοῦ, ἐνόσῳ ἔβλεπεν αὐτὴν σκυθρωπάζουσαν καὶ δυσθυμοῦσαν. Καὶ αὐτὴ ἡ μήτηρ της, ἥτις ἦτον ἀπαθεστάτου χαρακτῆρος, ἀκριβῶς τελοῦσα τὰ τῆς θρη-

σκείας καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκιακῆς ἐπιστασίας εἰς οὐδὲν ἄλλο σχεδὸν προσέχουσα ἐκ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτὴ λέγομεν ἡ Κιουρὰ δὲν ἐφάνη ἀδιάφορος εἰς τὴν ἐλαττουμένην ζωηρότητα τῆς θυγατρός της, ἀπέδιδεν ὅμως αὐτὴν μᾶλλον εἰς νοσταλγίαν, τῆς ὁποίας καὶ αὐτὴ δὲν ἦτον ἀμέτοχος, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι παρηγορεῖ τὴν Εὐφροσύνην διὰ τῆς βεβαιώσεως, ὅτι ταχέως θέλουν ἐπανέλθει εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ Αὐφαντὴς ἐγνώριζε πολὺ πλέον τὴν καρδίαν τῆς κόρης του, πρὸς ὃν αὕτη οὐδὲν ἔκρυπτε, διότι οὐ μόνον εὕρισκεν αὐτὸν πάντοτε πρόθυμον νὰ τὴν ἀκροασθῇ ἀλλὰ καὶ ἄνευ λόγων ἐμάντευε τοὺς στεναγμούς της καὶ ἐσκέπτετο συμφώνως πρὸς τὰς διαθέσεις της. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀπέδιδε τὴν μελαγχολίαν αὐτῆς εἰς τὴν δικαίαν ἀγανάκτησίν της κατὰ τῆς ἄνευ λόγου καταθλίψεως τοῦ Θάνου.

Κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐπανόδου εἰς τὰ ἴδια, ἐνόσῳ ἡ φύλαξις τῶν ὁρίων ἦτο ἀνατεθειμένη εἰς τὸν αὐτὸν Δερβεναγάν. Ἡ ἐν Σκοπέλῳ ὅμως διαμονὴ κατέστη εἰς ὅλους ἀφόρητος, καὶ ἐπειδὴ ἐλπὶς ταχείας ἐπανόδου δὲν ὑπῆρχεν, ἀπεφάσισαν ν' ἀπέλθουν πρῶτον εἰς Σῦρον, ὅπου εἶχε συμφέροντα ὁ Αὐφαντής, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας. Δὲν ἦτο ἀπίθανον κατὰ τὴν γνώμην του νὰ προπαρασκευάσῃ ἐντεῦθεν τὰ τῆς ἐπανόδου του ἐπιτυχεστέρως. Συγχρόνως ἤλπιζεν ὅτι ἡ περιήγησις αὕτη θέλει συντελέσει πρὸς διασκέδασιν τῆς ἀθυμίας τῆς κόρης του, ἥτις καὶ ἄλλοτε ἐδήλωσε τὴν περιέργειαν νὰ γνωρίσῃ τὴν πρωτεύουσαν, τώρα ὅμως ἔτι μᾶλλον κατεπείγετο νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, ὅθεν ἠδύνατο ἴσως ὁ πατήρ της, ὡς ἐβεβαίου, νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Θάνου.

Ἐν Σύρῳ σχεδὸν ἐκ τῶν πρώτων ἀπήντησεν ὁ Αὐφαντὴς τὸν Ζάρπαν φαιδρὸν καὶ ἀλαζονευόμενον. Τοῦ μυριοπτύχου βρακίου του, ἡ ἐν χρῷ τῆς γῆς σαινομένη οὐρὰ ὡς τῶν προ-

δάτων τῆς Καραμανίας, ἡ πολύχροος ζώνη του καὶ τὸ μεταξωτὸν καὶ παμμέγιστον ῥινόμακτρον, τοῦ ὁποίου ἡ μία ἄκρα ἦτο ἐμπεπηγμένη εἰς τὴν ζώνην, τὴν δὲ ἄλλην ἐκράτει διὰ τῆς χειρός, ἐδείκνυον ὅτι τὰ πράγματά του ἐχώρουν κατὰ ῥοῦν. Ὁ Ἀὐφαντὴς τὸν ἐπλησίασε διὰ νὰ μάθη τι περὶ Θάνου. Ὁ Ζάρπας μόλις κατεδέχθη νὰ ὁμιλήση δι' ἐκεῖνο τὸ παλληκάρι, ὡς τὸν ὠνόμαζε, καὶ ἀμέσως ἔστρεψε τὸν λόγον εἰς περιαυτολογίαν καταμεμφόμενος τοὺς βδελυροὺς συκοφάντας, οἵτινες εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀναιδείας ἔφθασαν, ὥστε νὰ προσάψουν εἰς αὐτὸν ναυταπάτην, ὡς ἂν δὲν ἦτο εἰς ὅλους γνωστὸς ὁ χαρακτὴρ του.

— Ἂς εἶναι καλὰ ὅμως οἱ διευθυνταὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος, ἀμέσως μ' ἐπλήρωσαν, καὶ τώρα θὰ περάσω εἰς Σκόπελον, διὰ νὰ κατασκευάσω νέον πλοῖον. Θὰ προσκυνήσω ὅμως πρῶτα καὶ τὴν Παναγίαν εἰς τὴν Τῆνον. Ἂν ἔχῃς προσταγὴν ὁ Ζάρπας εἶναι ἰδικός σου.

— Σ' εὐχαριστῶ, ἤθελα ὅμως πολὺ νὰ μὲ πληροφορήσῃς, πῶς δύναται ὁ Θάνος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπόλυσίν του;

— Ἐκεῖνο τὸ παλληκάρι; εἶναι ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι καὶ περιμένει νὰ καταβῇ ἡ ἁγία δικαιοσύνη, νὰ τὸν πιάση ἀπὸ τὸ χέρι, διὰ νὰ 'βγῇ ἔξω. Αὐτὰ ἐγίνοντο τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

— Καταλαμβάνω, πλὴν ποῦ νὰ διευθυνθῶ;

— Δὲν γνωρίζω, ἂν θέλῃς ὅμως σὲ συσταίνω εἰς τὸν ἔμπορόν μου καὶ αὐτὸς σοῦ τελειόνει τὴν δουλειά σου εἰς ὁποίαν φυλακὴν καὶ ἂν ἦναι ὁ ἄνθρωπός σου, φθάνει νὰ εἶναι ζωντανός, διότι μόνον νεκροὺς δὲν ἀνασταίνει. Ἀπὸ ἄλλο ὅ,τι θέλεις, ὅταν πληρώσῃς προμήθειαν, δικηγορικά, τὰ συλλογισμένα καὶ ἀσυλλόγιστα κτλ. κτλ. Μ' αὐτὰ καὶ δεσπότην 'πανδρεύει.

Κατὰ περίστασιν ὁ Ἀὐφαντὴς εἶχε σχέσεις μετὰ τοῦ ἐμ-

πόρου τούτου, ὥστε ἡ σύστασις τοῦ Ζάρπα ἦτο περιττή. Ἔλαβε λοιπὸν τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας, ὅθεν ἔμελλε νὰ ἐνεργήση.

Αἱ ἐλπίδες τῆς Εὐφροσύνης ἀνεπτερώθησαν καὶ δὲν ἦτο πλέον τόσον σκυθρωπὴ κατὰ τὸν διάπλουν. Ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἡ ἁμαξηλασία, τὴν ὁποίαν κατὰ πρῶτον ἐδοκίμαζεν ἐφάνη εἰς ὅλους αὐτοὺς περίεργος καὶ τοὺς παρεσκεύαζεν εἰς νέα καὶ ἀπροσδόκητα θεάματα ἐντὸς τῆς περικλεοῦς μητροπόλεως. Εἰσελαύνοντες διὰ τῆς Ἑρμαϊκῆς ὁδοῦ μετὰ τὴν πλατεῖαν τῆς Ἀθηνᾶς ἀπήντησαν μεγάλην πληθὺν θορυβούντων ἀνθρώπων πάσης τάξεως, ὥστε ἠναγκάσθησαν νὰ σταθοῦν, μὴ δυνάμενοι να προχωρήσουν, οὔτε νὰ ἐπανακάμψουν. Οἱ μὲν χειρονομοῦντες ἐκραύγαζον, τί κατάστασις αὐτή! δὲν ὑποφέρεται πλέον! πρέπει νὰ κράξωμεν, νὰ θορυβήσωμεν διὰ νὰ μᾶς ἀκούσουν!!! ἄλλοι δὲ ἐπέβαλλον σιωπήν, δεικνύοντες διὰ τῆς χειρὸς ἐξώστην, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵσταντο πολλοί, ἀλλ' ἐκ τῆς ἁμάξης δὲν ἐφαίνετο ὁ λαλῶν. Ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυσεν ἡ σιωπὴ καὶ οἱ ἐν τῇ ἁμάξῃ ἀτελῶς καὶ διακοπτομένους ἤκουσαν ὡς ἔγγιστα τοὺς ἑξῆς λόγους.

— . . . . Διατί ταράττεσθε; διατί ἀγανακτεῖτε; Τάχα ἡ Κυβέρνησις, τί ἄλλο κάμνει παρὰ νὰ φροντίζῃ διὰ τὸ καλόν σας, διὰ τὴν ἀσφάλειάν σας; Διὰ τοῦτο ἔχετε, Ὑπουργούς, Νομάρχας, Μοιράρχους, Εἰσαγγελεῖς . . . .

— Ναὶ ἀνέκραξε μία φωνή, καὶ ἀστυνόμους κλέπτας. Ἄσβεστος δὲ γέλως διεχύθη ἀπὸ ἄκρας εἰς ἄκραν.

— Πλήν, λέγετε, ὁ ἀστυνόμος ἔκλεψεν, οἱ κλητῆρες τοῦ ἀστυνόμου ἔκλεψαν. Μάλιστα! Διὰ τοῦτο ἐπαύθησαν ὅλοι, ἄνευ ἀναβολῆς, αὐτὴν τὴν στιγμήν. Ὁ κλέπτης δὲν εἶναι πλέον ἀστυνόμος, οἱ κλητῆρές του δὲν εἶναι πλέον κλητῆρες τῆς ἀστυνομίας·

— Αὔριον πάλιν διορίζονται, εἶπεν ἄλλος.

— . . . . Ἔχομεν νόμους ἔχομεν δικαστήρια, πταισματοδικεῖα, πλημμελειοδικεῖα, κακουργοδικεῖα αὐτὰ θὰ τὸν δικάσουν, αὐτὰ θὰ τὸν τιμωρήσουν, κατὰ τὴν πρᾶξίν του, μὲ φυλάκισιν, εἱρκτήν, δεσμά.

— Ναί! καὶ μετ' ὀλίγον δίδεται χάρις, ἀνεβόησέ τις.

— Τί ἔχεις, Γιάννη; τὶ εἶχα πάντα· ἐπρόσθεσεν ἄλλος.

— Ὄχι! ὄχι! καμμία χάρις. Πότε ἠκούσθη ἀστυνόμος κλέπτης καὶ χάρις; ποτέ! Ὁ λύκος ὑπὸ τὸ ἔνδυμα βοσκοῦ ἐμβῆκεν εἰς τὴν μάνδραν καὶ ἀνεκαλύφθη. Τί θὰ πράξῃ ὁ ἀρχιποιμήν; θὰ τὸν συγχωρήσῃ, νὰ εἰσπηδήσῃ λάθρα πάλιν καὶ νὰ καταφάγῃ ὅλα τὰ πρόβατα; Ὁ λύκος δὲν ἀλλάζει τρόπους. Μὴ ἀνησυχῆτε ματαίως! Ὡς ὁ καλὸς πατὴρ φροντίζει καὶ μεριμνᾷ διὰ τὰ τέκνα·του, διότι τ' ἀγαπᾷ, οὕτω φροντίζει καὶ μεριμνᾷ διὰ σᾶς ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἡμεῖς οὔτε τὴν ἡμέραν ἡσυχάζομεν, οὔτε τὴν νύκτα κοιμώμεθα, διὰ ν' ἀπολαμβάνετε σεῖς τὰ ἀγαθὰ τοῦ βίου, καὶ ἐπὶ τῶν ῥόδων ἀμερίμνου ἀσφαλείας ν' ἀναπαύεται τὴν κεφαλήν σας ἀπὸ τοὺς κόπους τῶν ἔργων σας. Τί δὲ ἡ ἀμοιβή μας, εἰμὴ νὰ βλέπωμεν αὐξάνουσαν τὴν εὐδαιμονίαν σας, ὅπως ὁ κηπουρὸς χαίρεται, ὅταν βλέπῃ ἀνθοβόλα τὰ δένδρα του; Ναί! ἐπιστρέψατε πάλιν εἰς τὰ ἔργα σας ἐν εἰρήνῃ καὶ κοιμήθητε τὰς νύκτας ἐν ἀνέσει καὶ εὐθυμίᾳ, διότι οἱ φύλακες εἶναι ἄγρυπνοι καὶ ὁ μετημφιεσμένος λύκος ἀνεκαλύφθη. Βλέπετε ἡ Κυβέρνησις καὶ ἐκ τοῦ κακοῦ ἐξάγει τὸ καλόν. Αὐτὸς ὁ ἀστυνόμος ἔκλεψεν, ἐκακούργησεν· ἰδοὺ δὲν δύναται πλέον νὰ λωποδυτήσῃ καὶ γίνεται παράδειγμα τῶν ἄλλων, ὅσοι πράττουν τὰ τούτοις ὅμοια . . . .

— Ναί! ναί! παράδειγμα κλοπῆς! ἀνεβόησε τὸ πλῆθος.

— Παράδειγμα τῆς αὐστηρότητος τοῦ νόμου. Ἔχετε τὸν λόγον μου, ἔχετε τὸ πᾶν.

— Ἀπὸ λόγους ἐχορτάσαμεν θέλομεν πράγματα.

— Δόσετε καιρὸν καὶ ἂν δὲν ἰδῆτε πράγματα, σεῖς εἶσθε πάλιν οἱ κύριοι, σεῖς ἔχετε τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν· σεῖς, ὁ κυριάρχος λαός, οἱ ἀγαθοὶ πολῖται, ὁποῖοι πάντοτε ἐφάνητε καὶ ὁποῖοι θέλετε δειχθῇ καὶ τώρα, φίλοι τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐνομίας, ἄξιοι ἀπόγονοι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Περικλέους.

Οἱ λόγοι οὗτοι κατεπράϋναν βαθμηδὸν τὸν σάλον, καὶ περιβομβῶν ὡς ἔθνη πολλὰ μελισσῶν ὁ τῶν Κεχηναίων κολοσυρτὸς διεχωρίσθη εἰς ὁμίλους συνδιαλεγομένων περὶ τῶν ἀκουσθέντων, οἵτινες ἀπεσκεδάζοντο κατὰ μικρόν.

Ἡ ἅμαξα τῶν ξένων μας ἐκινήθη πάλιν βραδέως διὰ τοῦ ἀπερχομένου πλήθους πρὸς ἀναζήτησιν ξενῶνος, ὁ δὲ Αὐφαντὴς μετὰ περιεργείας θεωρῶν τὰ συμβαίνοντα:

— Ἐκατάλαβα, εἶπε, παντοῦ τὰ πάντα.

Πολλοὺς ἐκ τῆς πατρίδος του ἀπήντησεν ὁ Αὐφαντὴς ἐν Ἀθήναις, καὶ δι' αὐτῶν ἀνεῦρεν ἴδιον οἴκημα, καὶ ἐπληροφορήθη ὅτι ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἐπ' ἀνταρσίᾳ ἢ ληστείᾳ φεύγοντας ἐξένισε καὶ περιέθαλψεν, ἐν τιμῇ καὶ ἀξιώματι διατελοῦν τινὲς ἐν τῇ πρωτευούσῃ. Ἐπισκεφθεὶς ἕνα ἐξ αὐτῶν ἀπροσδοκήτως ἀπήντησε τὸν Τάσον, περὶ τοῦ ὁποίου ἔκτοτε οὐδὲν εἶχεν ἀκούσει. Εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο διάστημα τοῦ χρόνου πολλὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ὡς ἐκ τῆς ἐπ' ἐσχάτων γενομένης ἐπισκευῆς τοῦ ἀείποτε χρῄζοντος αὐτῆς ὑπουργείου, πολλοὶ ἐκ τῶν πρώην διωκομένων, κατά τινα εἱρμόν, συμβαδίζοντες πρὸς τὸ αὐτὸ πολιτικὸν σημεῖον, ἢ κατὰ τὸ ἐν χρήσει γλωσσάριον ἀνήκοντες εἰς τὸ αὐτὸ σύστημα, ἔλαβον ἀμνηστείας, χάριτας καὶ ἀξιώματα, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Τάσος, ὅστις οὐ μόνον ἠμνηστεύθη, ἀλλὰ καὶ προεβιβάσθη ὑπολοχαγός. Ὁ κατὰ τῆς ληστείας ἀποσταλεὶς ἄλλοτε Μοίραρχος ἀνεκλήθη γενόμενος διαθέσιμος καὶ παραγ-

χωνισθείς, πάλιν δὲ εἰς διοικητὴν σώματος τοῦ ἀτάκτου στρατοῦ ἀνετέθη ἡ φύλαξις τῶν ὁρίων καὶ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ἔλαβεν ὑπηρεσίαν ὁ Τάσος, ὅστις ὅμως ἐπ' ἀδείᾳ διέτριβεν ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἐλπίζων ν' ἀναβῇ καὶ τοῦ λοχαγοῦ τὴν βαθμίδα, καθ' ἃς εἶχεν ὑποσχέσεις παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ. Καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Τάσου ἦτον ἐν Ἀθήναις· μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν, ἐνῷ ἐκάθηντο εἰς τὸν ἐξώστην, διέβαινεν ὁ Μοίραρχος κατηφὴς καὶ σύνοφρυς κατὰ τὴν συνήθειάν του· Ἡ ὑπηρέτριά της τὴν ἐπληροφόρησεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ περιβόητος Μοίραρχος, καταγόμενος ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐσταύρωσαν τὸν Χριστόν. Ἡ Βαρβάρα ὥρμησε νὰ ῥίψῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὴν πρὸ ποδῶν ἀνθοφόρον κέραμον, καὶ ἤθελε τὸ πράξει, ἂν ἡ ὑπηρέτρια δὲν ἔφθανε νὰ τὴν ἁρπάσῃ ἐκ τῶν χειρῶν της. Ὁ Μοίραρχος, ὅμως, πάντοτε σύννους καὶ ἀφῃρημένος, οὐδὲν ἐνόησεν.

Εἰς τὸν Ἀϋφαντὴν ἐφάνη ἀνεξήγητος ἡ ἀντίφασις τῆς τύχης τῶν δύω ἀδελφῶν. Ὁ μὲν ληστὴς ἀτιμώρητος καὶ βραβευόμενος, ὁ δὲ παθὼν ὡς ἐκ τοῦ ληστρικοῦ βίου ἐκείνου καὶ ἀπολέσας τὴν περιουσίαν του, καταδιωκόμενος ἕνεκα ληστείας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ δικασθῇ.

Ἀφοῦ ἐνηγκαλίσθησαν καὶ ἠσπάσθησαν ἀλλήλους ἠθέλησε νὰ μάθῃ ὁ Ἀϋφαντὴς τὴν αἰτίαν τοῦ ἀκατονοήτου τούτου φαινομένου.

— Διατί νὰ καταδιώκεται ἐξ αἰτίας σου ὁ ἀδελφός σου, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἀδίκως σὲ κατέτρεχε, καὶ τώρα σὲ ἀνταμείβει μὲ βαθμοὺς καὶ σταυρούς.

— Τί βαθμοὺς καὶ τί σταυρούς ; Μόλις εἶμαι ὑπολοχαγός, καὶ αὐτὸ τὸ ἀριστεῖον τὸ ἔχομεν ὅλοι τοῦ ἀγῶνος. Ἂν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν αἱ θυσίαι τοῦ πατρός μου, ὁ ὁποῖος ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐπανάστασιν, ἔπρεπε σήμερον νὰ εἶμαι κάτι περισσότερον.

— Ναί ! ἀλλὰ δὲν εἶσαι πλέον ἐν ὀργῇ, ἐνῷ ὁ Θάνος . . . .

— Αὐτὸς ὑποφέρει, διότι ἦτον εἰς τὴν Σκίαθον ὅταν ἐξεδόθη τὸ διάταγμα τῆς ἀμνηστείας, καὶ δὲν ἐφαντάσθηκα τότε νὰ ζητήσω νὰ ἔμβῃ καὶ τὸ ὄνομά του.

— Καὶ πάλιν δὲν ἐννοῶ. Σεῖς ἔχετε, καθὼς ἀκούω, ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ; λοιπὸν τί ἔργον ἔχει αὐτό ;

— Ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὰ δικαστικά.

— Πῶς ἐπεμβῆκε διὰ σὲ καὶ δὲν ἐπεμβαίνει διὰ τὸν ἀδελφόν σου, ὁ ὁποῖος τίποτε δὲν ἔπραξεν ;

— Αἴ ! ἰδοὺ λοιπὸν τὸ σφάλμα του, ἂν ἐκινεῖτο καὶ αὐτὸς μὲ τὰ ὅπλα, ἤθελε λάβει ἀμνηστείαν· ἀλλὰ τί ἀμνηστείαν θὰ λάβῃ, ἀφοῦ δὲν ἔκαμε τίποτε ;

— Τώρα ἐννοῶ· τὸ ὑπουργεῖον φροντίζει νὰ παιδεύωνται οἱ ἀθῶοι, διὰ νὰ νομίζῃ ὁ κόσμος ὅτι δὲν κοιμᾶται ἡ δικαιοσύνη.

— Τῳόντι, ὁ ξένος δύσκολα ἐννοεῖ τὰ ἑλληνικὰ πράγματα. Οἱ Βαυαροὶ μᾶς ἔκαμαν τοὺς νόμους καὶ μὲ αὐτοὺς τρέχομεν, ἐπειδὴ τοὺς συνειθίσαμεν. Τὸ κάτω τῆς γραφῆς, εἶναι, ὅτι μὲ τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης δὲν ἔχω οὔτε καλημέραν. Παρεκάλεσα τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ αὐτὸς μὲ εἶπεν ὅτι θὰ τὸν ὁμιλήσῃ, πλὴν εἶναι ἐξ αὐτῶν τῶν λογιωτάτων, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν τὸν ψύλλον 'ς τὰ ἄχυρα.

— Δὲν ὑπάρχει τωρα ἄλλο μέσον ;

— Ἔγραψα εἰς ἕνα φίλον μου εἰς τὴν Χαλκίδα καὶ ὑπεσχέθηκα καὶ ἀμοιβήν, δὲν ἔλαβα ὅμως ἀπάντησιν. Ἴσως τὴν ἄλλην ἑβδομάδα . . . .

— Ἂν καὶ ἀδελφός σου, καὶ δὲν ἀνήκῃ εἰς ἐμὲ νὰ σὲ ὁμιλήσω ὑπὲρ αὐτοῦ, πλὴν τὸν ἠγάπησα ὡς παιδί μου καὶ σὲ βεβαιῶ ὅτι εἶμαι πρόθυμος διὰ πᾶσαν θυσίαν.

Ὁ Ἀϋφαντὴς διηγήθη καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ συμβάντα, ὅσα ἐν μέρει ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τούτου ἔπαθεν, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε

κἂν νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ὑπονοήσῃ, ὅτι ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν. Εἶπε δὲ ὅτι ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἴσως κατορθώσῃ διὰ τῆς μεσιτεύσεως τοῦ Ὀθωμανικοῦ Πρέσβεως νὰ ἐξιλεωθῇ πρὸς τὰς Ὀθωμανικὰς ἀρχάς, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια.

— Ἴσως εἶμαι κι' ἐγὼ εἰς κατάστασιν νὰ σὲ κάμω μικρὰν ἐκδούλευσιν καὶ νὰ σβύσω τὸ ἐλάχιστον μέρος τοῦ μεγάλου μου χρέους. Ἔχω στενὸν φίλον, ὅστις συχνάζει εἰς τὸν Πρέσβυν καὶ δύναται νὰ τὸν ὁμιλήσῃ· Ἂν θέλῃς αὔριον σὲ τὸν φέρω εἰς τὴν οἰκίαν σου νὰ τὸν γνωρίσῃς.

Ὁ Αὐφαντὴς ἐδέχθη ἀσμένως τὴν πρότασιν, καὶ ἀφοῦ πάλιν ἐσύστησε τὴν φροντίδα τοῦ Θάνου, ἀνεχώρησεν.

Ὁ φίλος τοῦ Τάσσου ὁ μέλλων νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν Ὀθωμανὸν Πρέσβυν ὑπὲρ τοῦ Αὐφαντοῦ, ἦτο τῳόντι ἀξιοπερίεργος. Ὠνομάζετο Λέων Ἰαπετὸς, ἐξευγενίσας οὕτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του, ὅστις ἐκαλεῖτο Καποτᾶς ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του, τὸ ὁποῖον μετήρχετο ἐν Πάτραις. Αὐτὸς ἐπεθύμει ὥστε ὁ υἱός του νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν αὐτὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησεν ἐκ τοῦ πάππου του, καὶ ἔδιδεν εἰς αὐτὸν ἱκανὴν ὠφέλειαν· ἀλλ' ἡ ἰδιότροπος φύσις δὲν μετωχέτευσε τὴν πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο ῥοπὴν μέχρι τετάρτης γενεᾶς. Παιδιόθεν ὁ Λέων ἐδείκνυε πολλὴν εὐφυΐαν, ἥτις ὅσον ἐγοήτευε τὴν μητέρα, τόσον ἐλύπει τὸν πατέρα, βλέποντα τὸν υἱόν του προικισθέντα μὲ δῶρον, οὐ μόνον περιττόν, ἀλλ' ἴσως καὶ ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν τέχνην τοῦ Καποτᾶ. Ἐνδίδων ἐν τούτοις εἰς τὰς μητρικὰς παρακλήσεις ἐσυγχώρησεν ὁ Καποτᾶς εἰς τὸν υἱόν του νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ σχολεῖον, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπήνεσε τὰς προόδους του, οὐδὲ τὸν ἐνεθάρρυνε νὰ καταβάλῃ κόπους. Ἀφοῦ ἐξεπαιδεύθη τὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου, ὁ νέος ἐπεθύμησε τὸ ἐν Ἀθήναις γυμνάσιον, καὶ ὁ πατὴρ πώποτε δὲν ἤθελεν ἐνδώσει, ἂν δὲν ἐμεσίτευεν ἄλλος ὁμότεχνος, μέλλων νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ

ἀναδεχόμενος τὴν φροντίδα τοῦ νέου, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ ἐργάζηται εἰς τὸ ἐργαστήριον τούτου. Μὴ βλέπων ἄλλην θεραπείαν τοῦ κακοῦ ἐπὶ τέλους ἐνέδωκεν ὁ πατήρ, οὐδὲν χρηστὸν εὐελπιζόμενος. Ἅμα ἔφθασεν ὁ εὐφυὴς Λέων εἰς Ἀθήνας, ἀπέσεισε πάντα ζυγὸν καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν πρὸς καλλωπισμὸν καὶ ἐπιδεικτίασιν ῥοπήν του. Πρὸ πάντων μετήλλξε τὸ οἰκογενειακὸν αὐτοῦ ὄνομα, ὥστε νὰ μὴ προδίδεται ἡ καταγωγή του, ἐφόρει τὰ κομψότερα ἐνδύματα, ἐμάνθανε χορὸν καὶ μουσικήν, καὶ ἐν γένει προσῳκειοῦτο ὅσα πρέπουν εἰς τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀνωτέραν τῆς κοινωνίας τάξιν, τὰ ὁποῖα ἐδίδασκεν ἡ γιγαντιαίοις βήμασι προβαίνουσα ἐν Ἀθήναις πολυτέλεια καὶ διαχωρίζουσα οὕτως εἰπεῖν τὴν παρερχομένην καὶ τὴν ἄρτι προβαίνουσαν γενεὰν ὡς εἰς δύω ἑτερογενεῖς φυλάς. Ἦτον ἀδύνατον νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι ὁ Λέων Ἰαπετός, τὸ ἀγλάϊσμα τῶν χορῶν, ὁ στωμύλος ἐκπορθητὴς τῶν καρδιῶν, ὁ ἐπιδέξιος ἱππευτής, ὁ ἐν τῷ ἰταλικῷ μελοδράματι διευθύνων τὴν αἰσθητικὴν κρίσιν τοῦ κοινοῦ, πρῶτος χειροκροτῶν τοὺς ἀριστεύοντας καὶ πρῶτος διασυρίζων τ' ἀπροσδιόνυσα, ὁ καθ' ἑκάστην συμπεριφερόμενος μετὰ τῆς πρωταγωνιστρίας καὶ τῶν ἄλλων τοῦ θυμελικοῦ θιάσου, ἦτον υἱὸς τοῦ πενιχρῶς ἐνδεδυμένου καὶ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐν Πάτραις εἰς τὸ ἔργον του κεκυφότος Σωτηρίου Καποτᾶ, διελαύνοντος ἀπὸ πρωΐας μέχρι νυκτὸς τὴν ἀκάματον ῥαφίδα. Οὐδὲν δυσηρέστει τόσον τὸν Λέοντα, ὅσον ἡ συνάντησις ἐπὶ ἐπὶ παρουσίᾳ πατρικοῦ τινος φίλου, ὅστις ἀναγνωρίζων αὐτὸν αἴφνης τὸν ἔλεγε, Αἴ ! σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ φίλου μου Σωτῆρι Καποτᾶ ; — Προτιμότερον ἦτο δι' αὐτὸν ἂν οὐδένα εἶχεν ὁ πατήρ του φίλον.

Ἡ τέχνη τοῦ Καποτᾶ δὲν ἐπήρκει εἰς τὰς δαπάνας τοῦ Ἰαπετοῦ, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐπήρκει, δὲν εἶχε βέβαια ὄρεξιν ὁ πατὴρ νὰ κάμῃ τοιαύτην χρῆσιν τῆς κατὰ μικρὸν ταμιευθεί-

στης περιουσίας του. Ἡ μήτηρ του ἐχαρίζετο πάντοτε εἰς τὸν υἱόν, ἀλλ' ὀλίγα ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ, καὶ ταῦτα λαθραίως. Ἡ τύχη ἐντούτοις ἐβοήθησε τὸν πολυδάπανον νέον, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἀνάγκην τῆς ἐνδεοῦς μητρικῆς χορηγίας. Ἡ εἰς τὸ χορεύειν καὶ ἱππεύειν ἐπιδεξιότης του ἤρεσε μεγάλως εἰς Πρέσβυν τινα, φίλον τοῦ καλοῦ, ὅστις ἐπεθύμησε νὰ τὸν γνωρίσῃ καὶ τὸν ἐδέχετο μετὰ πολλῆς περιποιήσεως, τὸν ἐσύστησε δὲ πρὸς Ὑπουργόν, ὡς δυνάμενον νὰ τιμήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τῆς εὐπρεπείας τοῦ τρόπου του. Κατὰ προτροπήν, ὡς λέγεται, αὐτοῦ τοῦ φιλοκάλου Πρέσβεως, ἀπηυθύνθη κατὰ λάθος καὶ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἡ περιβόητος ἐκείνη ἐγκύκλιος περὶ καταγραφῆς τῶν εἰς τὸ χορεύειν ἐπιτηδείων ὑπαλλήλων.

Ὁ Πρέσβυς οὗτος εἶχε καὶ πολλὰς ἄλλας ἀπαιτήσεις ὠφελίμων μεταρρυθμίσεων εἰς διαφόρους κλάδους τῆς ὑπηρεσίας· ἀλλ' ὁ Ὑπουργὸς ἐπιτηδείως ὑπεξέφευγεν αὐτὰς ἐπὶ παντοίᾳ προφάσει, μὴ ἀνεχόμενος νὰ προδώσῃ τὰ πάτρια ἔθη τῶν καταχρήσεων καὶ τῆς διαφθορᾶς. Διὰ νὰ εὐαρεστήσῃ δὲ κατά τι τὸν Πρέσβυν, ἀμέσως ἐδέχθη τὴν σύστασιν τοῦ Ἰαπετοῦ, τὸν ὁποῖον προσέλαβεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ὑπουργείου ὡς ἁπλοῦν γραφέα. Ὁ Ἰαπετὸς ἐντούτοις πώποτε δὲν εἰργάζετο ἐντὸς τοῦ Ὑπουργείου, ἂν καὶ καθημέραν διέτριβεν ὀλίγας ὥρας ἐν τῷ γραφείῳ, μανθάνων καὶ μεταδίδων τὰ νέα, πρὸ πάντων ὅμως χρησιμεύων ὡς διάγγελος μεταξὺ Ὑπουργοῦ καὶ Πρέσβεως, παρ' ᾧ εἶχεν, ὡς λέγουν γαλλιστί, les petites entrées. Ὡς ἐκ τούτου ηὔξησεν ἐξαισίως ἡ βαρύτης του, καὶ ὅσοι εἶχον σπουδαίας ὑποθέσεις, καθ' ἃς ἦτο ἀνάγκη νὰ κινηθῇ καὶ ἡ χείρ, κατέφευγον εἰς τὸν Ἰαπετόν, ὡς ἐπιτήδειον μυσταγωγόν. Εἰσήχθη ἑπομένως εἰς τὰς οἰκίας ὅλων τῶν πρέσβεων καὶ ὅλοι προσεῖχον εἰς αὐτόν.

Ὁ Τάσος εἶχε τότε δύω ἵππους εὐπρεπεῖς καὶ κυδρούς, ἐξ

αἰτίας δὲ αὐτῶν ἐγνωρίσθη καὶ συνεδέθη μετὰ τοῦ ἱππεραστοῦ Ἰαπετοῦ· πολλάκις δὲ ἱππεύοντες ἐδίδασκον αὐτοὺς νὰ ὑπερακρίζουν τειχία καὶ νὰ ὑπερπηδοῦν τάφρους.

Καθ' ἣν ἡμέραν συνηντήθη ὁ Ἀϋφαντὴς μετὰ τοῦ Τάσου, συνίππευσεν οὗτος πάλιν μετὰ τοῦ Ἰαπετοῦ, εἰς ὃν ἐπρότεινε νὰ γνωρίσῃ Θεσσαλίδα ἐξαισίου κάλλους νεωστὶ ἐλθοῦσαν, τὸν εἶπε δὲ καὶ ἐπὶ τίνι εὐλόγῳ αἰτίᾳ θέλει τὸν εἰσάξει εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὁ Ἰαπετὸς ὑπεσχέθη προθύμως τὴν μεσιτείαν του, καὶ οὕτω συνεφώνησαν περὶ τῆς ἐπισκέψεως.

Τὴν ἐπαύριον οἱ δύω φίλοι εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀϋφαντοῦ, τὸν ὁποῖον εὗρον μετὰ τῆς θυγατρός του πεττεύοντα. Ἂν καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς πατρίδος της ἡ Εὐφροσύνη ἔπρεπε νὰ φύγῃ εἰς τὸν γυναικῶνα, ἔμεινεν ὅμως καὶ ὡς ἐν ξένῃ γῇ εὑρισκομένη, ὅπου αἱ γυναῖκες εἶχον παρρησίαν, καὶ διότι ὁ Ἀϋφαντὴς ἠγάπα νὰ ἔχῃ πλησίον του τὴν κόρην του ἀκούουσαν καὶ μανθάνουσαν τὰ πάντα. Ὁ Ὁ Ἀϋφαντὴς ἐδεξιώθη τοὺς ἐλθόντας, ἡ δὲ Εὐφροσύνη ὑπανέστη εὐπρεπῶς, καὶ ἁπαλὸν ἐρύθημα ἐπεχύθη ἐπὶ τῶν παρειῶν της, προκληθὲν ἐκ τοῦ προπετοῦς βλέμματος τοῦ Ἰαπετοῦ. Τὴν κεφαλήν της ἐκάλυπτε κρήδεμνον μελάνιον, τοῦ ὁποίου αἱ δύω ἄκραι ἦσαν ὄπισθεν δεδεμέναι, ἡ ἄλλη δὲ ἐπεκρέματο καὶ ὑπ' αὐτὴν ἐξέρρεεν ἡ ξανθὴ κόμη, περικεχυμένη ἐπὶ τῶν νώτων, μεθ' ἧς συνεμιγνύοντο οἱ ἐκ τῶν κροτάφων ἐξελισσόμενοι βόστρυχοι. Πρὸς τὸ ξανθὸν τῆς κόμης ἡ λευκότης τῆς χροιᾶς καὶ τὸ εὔρυθμον τοῦ ζωηροῦ προσώπου της, εἶχον αἰθέριόν τι. Ἂν καὶ κάτω νεύουσαν, ἐφαίνετο, ὅτι οὐδὲν λανθάνει αὐτήν, ἐκτείνουσα δὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης διὰ νὰ ἀποθέσῃ τοὺς πεσσοὺς ἐδείκνυε τοὺς τορνευτοὺς καὶ εὐμήκεις δακτύλους της. Ἡ φυσικὴ καὶ ἀπέριττος αὐτῆς χάρις ἐξέπληξε καὶ αὐτὸν τὸν κομψοπρεπῆ καὶ ἐπιτετηδευμένον Ἰαπετόν. Τὸ διασαλευόμενόν του βάδι-

σμα, τὸ μελιχρὸν τῆς φωνῆς του,τῶν μύρων ἡ ἀπόπνοια,ἐδεί-
κνυον ὅτι ἐγνώριζε καὶ μετεχειρίζετο τῆς ἐρασμίου γοητείας
τὰς παντοδαπὰς τέχνας. Ἤκμαζε τότε ἡ ἐποχὴ τῆς φουστα-
νέλλας καὶ ὁ Ἰαπετὸς ὑπερτέρει πάντας κατὰ τὸ σφήκωμα
αὐτῆς. Τὸ στῆθός του ἐκαλύπτετο πάντοτε ὑπὸ λεπτοτάτου
καὶ πεποικιλμένου λίνου, καὶ ὁ κροσσὸς τοῦ φεσίου του
ἐκρέματο χαριέντως ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου του. Τὸ πρόσωπόν
του οὐδὲν εἶχεν εὐγενές, ἀλλ' οἱ μικροὶ καὶ ἀεικίνητοι
ὀφθαλμοί του καὶ τὸ ἀδιάλειπτον μειδίαμα ἐδείκνυον ὅτι
εἶναι εἰς ὅλα προσεκτικός, καὶ διὰ τῆς εὐπροσηγορίας καὶ
τοῦ μελιχροῦ τρόπου ἐπιθυμεῖ νὰ κερδήσῃ τῶν ἀνθρώπων
τὴν εὔνοιαν. Ἡ συμπεριφορά του ἦτον εὐτράπελος καὶ πλή-
ρης χαριεντισμοῦ, καθόσον ὡμίλει πάντοτε ἐλαφρῶς περὶ
τῶν σοβαρῶν καὶ σοβαρῶς περὶ τῶν οὐτιδανῶν. Ποτὲ μὲν τὴν
λεπτήν του μάστιγα ἔκρουε ἐπὶ τῆς φουστανέλλας του, ποτὲ
δὲ τὴν χρυσῆν ἄκραν αὐτῆς ἐκράτει πρὸ τῶν χειλέων ὑποτον-
θυρίζων μέλος τι, ἐφόρει δὲ πάντοτε τὰς στιλπνὰς καὶ κιτρί-
νους χειρίδας του κρύπτων τὴν μελανότητα τῶν χειρῶν του.

Τὸ αἰδῆμον ἐρύθημα τῆς Εὐφροσύνης δὲν ἐλάνθανε τὸν
Ἰαπετόν, ἀποδίδοντα αὐτὸ φιλαρέσκως εἰς τὸ ἐπαγωγὸν τοῦ
ἤθους του καὶ ὡς ἐπιτήδειος στρατηγικὸς δὲν ἠθέλησε νὰ
παρατείνῃ τὴν ταραχήν της, ἀλλ' ἔκρινε σκοπιμώτερον ἀπο-
σύρων τοῦ βλέμματός τὰς φλογερὰς ἀκτῖνας νὰ κατασκο-
πεύσῃ κατόπιν ἐν ἀνέσει τὰ κινήματά της· ὡς ἄνθρωπος
ὑπερέχων ὅμως καὶ μεταδοτικός, αὐτὸς πρῶτος ἔφερε τὸν
λόγον.

— Εἴσθε ὁ κύριος Ἀϋφαντής, διωκόμενος καὶ πρόσφυξ
εἰς τὰς φιλοξένους Ἀθήνας, ὅπου ἔχετε πολλοὺς μάρτυρας
τῶν εὐεργεσιῶν σας καὶ πρὸ πάντων τὸν φίλον μου Τάσον.
Δὲν ἔχω βέβαια μεγάλα μέσα, ἀλλ' ἴσως αἱ μικραί μου σχέ-
σεις μετὰ τοῦ Ὀθωμανοῦ Πρέσβεως, ὅστις χθὲς ἐν ἀπουσίᾳ

μου μὲ ἐπεσκέφθη, σᾶς εἶναι χρήσιμοι εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπανόδου σας. Πλὴν αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ ἄλλους φίλους μου Πρέσβεις, εἶναι καλὸν μάλιστα νὰ τοὺς γνωρίσετε. Δὲν σᾶς κρύπτω ἐν τούτοις, ὅτι εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου εὔχομαι νὰ ναυαγήσωμεν ὥστε αἱ Ἀθῆναι νὰ μὴ ἀπολέσουν πάραυτα ὅ,τι μόλις ἀπέκτησαν· εἰλικρινῶς λοιπὸν σᾶς λέγω, ὅτι δὲν εἶμαι σύμμαχός σας εἰλικρινής.

Ὁ Ἀϋφαντὴς τοὺς παρεκάλεσε νὰ καθήσουν, λέγων ὅτι δύνανται νὰ μὴ θέλουν τὴν ἐπάνοδόν του, ὅσοι γνωρίζουν, ὅτι ὑποφέρουν μακρὰν τῆς πατρίδος του καὶ αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός του καὶ ἡ κόρη του.

Ὁ Ἰαπετὸς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Εὐφροσύνην, ὡς προσφέρων τὰ σεβάσματά του, πρὶν ἀποτείνῃ πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον.

— Καὶ νομίζετε, ὅτι θέλουν μὲ δώσει ἀμνηστείαν, ἂν μάθουν, ὅτι συνετέλεσα νὰ φύγῃ ἐντεῦθεν ἡ κυρία θυγάτηρ σας; Πρέπει τότε νὰ καταφύγω εἰς ὑμᾶς εἰς Θεσσαλίαν.

— Ἡμεῖς βέβαια, εἶπεν ὁ Ἀϋφαντὴς δὲν ἔχομεν τὰ αὐτὰ διὰ νὰ σᾶς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πατρίδα σας· ἀλλὰ μὴ φοβεῖσθε περὶ καταδιώξεως διὰ τοιαύτην φιλάνθρωπον πρᾶξιν.

— Τάχα καὶ σεῖς δὲν καταδιώκεσθε χάριν φιλανθρωπίας; Πιστεύω, ὅμως ὅτι, ἀφοῦ γνωρίσετε τὰς Ἀθήνας, δὲν θέλετε τὰς εὕρει τόσον φευκτάς.

— Αἱ Ἀθῆναι μᾶς ἀρέσκουν, πλὴν εἴμεθα ξένοι καί . . .

— Τί πρὸς αὐτό; οἱ ξένοι μάλιστα συχνάζουν τὰς κλεινὰς Ἀθήνας. Ἐκ περάτων τῆς γῆς ἔρχονται οἱ ἐπισκεπτόμενοι. Πρόχθὲς ἔφυγεν ὁ ἐκ Παρισίων φίλος μου κόμης Σαβώ· ὁ ἀστεῖος φίλος μου λόρδος Βέκσων θέλει διατρίψει ὅλον τὸν χειμῶνα, καὶ ὁ Πρίγκηψ Φουφὸρ ἐκ Μόσχας, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐγνώριστα, μὲ εἶπεν ὅτι κατεγοητεύθη ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα καλλονῶν.

— Οἱ φίλοι σας οὗτοι εἶναι περιηγηταί, καὶ αὐτοὶ βέβαια
ἀρέσκονται εἰς τὰ ξένα, ἀλλ' ἡμεῖς.
— Ὅ,τι θέλετε εὑρίσκετε ἐδῶ. Εἶναι ἐν μικρογραφίᾳ τὸ
Παρίσιον· ἔχετε χορούς, θέατρον, ἁμαξηλασίας, ἐργαστήρια
γέμοντα ὅλων τῶν εἰδῶν τῆς πολυτελείας· ἐντὸς ὀλίγων ἡμε-
ρῶν μάλιστα γίνεται καὶ ἱπποδρόμιον, τὸ ὁποῖον θέλουν
προεδρεύσει οἱ Ἄνακτες, ἀπονέμοντες εἰς τοὺς ἀριστεύοντας
τὸ βραβεῖον, θέλω δὲ φροντίσει νὰ ἔχετε κατάλληλον θέσιν
εἰς τὸ θέαμα τοῦτο.
— Σᾶς εὐχαριστῶ, εἶμαι περίεργος νὰ ἴδω τοὺς ἵππους
σας καὶ τὴν ἱππικὴν τέχνην σας· ὑποθέτω δὲ ὅτι θέλει ὁμοι-
άζει τὸ τουρκικὸν τζιρίτ.
— Καὶ ἄλλα θεάματα δυνάμεθα νὰ σᾶς προσφέρωμεν
φθάνει νὰ ἀρέσκουν εἰς τὴν κυρίαν θυγατέρα σας.
— Θέλετε διὰ τῶν διασκεδάσεων νὰ λησμονήσωμεν τὴν
ἐρημίαν τῆς πατρίδος μας, πλὴν ἡ νοσταλγία δὲν μᾶς ἀφί-
νει νὰ διασκεδάσωμεν. Προσέχετε μάλιστα νὰ μὴ μείνωμεν
ἐδῶ τὴν ἄνοιξιν, ὅταν εἶναι ἀδύνατον νὰ εὕρωμεν τὰς εὐδρό-
σους πρασιὰς καὶ τὸ κελάδημα τῶν ἀηδόνων τῆς Θεσσαλίας.
— Αἴ! τόσον σκληρὸς δὲν δύναμαι νὰ γίνω· ἐννοῶ νὰ μὴ
φύγετε πάραυτα.
— Δόσατέ μας τὴν ἀπόλυσίν μας καὶ τότε μένομεν ὅπου
θέλετε. Νομίζετε λοιπὸν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν
προστασίαν τοῦ Πρέσβεως;
— Σήμερον τὸ ἑσπέρας γεύομαι μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν οἰ-
κίαν τῆς . . . καὶ ἐκεῖ θέλω τὸν προδιαθέσει καὶ θέλω τὸν
ζητήσει τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς παρουσιάσω, εἶναι δὲ τόσον ἀγα-
θοῦ χαρακτῆρος, ὥστε δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς περὶ τῆς προ-
θυμίας του, ἐκτὸς ὅτι ἤθελε κάμει κακίστην ἐκδούλευσιν εἰς
τὴν Κυβέρνησίν του, προμηθεύων τοὺς καλλιτέρους ὑπηκόους
της εἰς τὴν Ἑλλάδα.

— Ἡ εὐγνωμοσύνη μας θέλει εἶναι μεγάλη, πιστεύσατέ με.
— Εἶσθε πολὺ φιλόπατρις· ἐγὼ νομίζω, ὅτι ἂν μὲ στεί-
λουν γραμματέα τῆς Πρεσβείας εἰς Λονδῖνον, ἢ εἰς Παρι-
σίους, ἢ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ποτὲ δὲν θέλω ζητήσει νὰ
μ' ἀνακαλέσουν.
— Διατὶ δὲν εἶπες Πρέσβυν, ἠρώτησεν ὁ Τάσος· ἐκ με-
τριοφροσύνης βέβαια.
— Δὲν θέλω νὰ πλεονεκτήσω, ὑπερπηδῶν τὰ δικαιώματα
τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τῶν ἀπογόνων των.
— Πολὺ μᾶς ὠφέλησαν αὐτὰ τὰ δικαιώματα, μάλιστα
τοῦ ἀδελφοῦ μου Θάνου.
— Ἀκόμη εἶναι εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Χαλκίδος;
Ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ, ὅτι δίδει περισ-
σοτέραν προσοχὴν εἰς τὴν περὶ Θάνου ὁμιλίαν, καὶ τὸ κατά-
σκοπον βλέμμα τοῦ Ἰαπετοῦ ἐνήδρευε.
— Καὶ ποῖος θέλεις νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ;
— Σὺ ὡς καλὸς ἀδελφός.
— Καταγίνομαι.
— Ἄνευ ἐπιτυχίας, διότι σὲ ἐπασχολοῦν πολὺ οἱ ἵπ-
ποι σου.
— Ναί! ὑπέλαβεν ὁ Ἀϋφαντής, προσθέτω καὶ ἐγὼ τὴν
παράκλησίν μου, τὸν ἀγαπῶ, βεβαιωθῆτε, ὡς υἱόν μου.
— Ἡ φροντὶς γίνεται ἰδική μου. Σήμερον γράφω ὅπου
ἀνήκει.
Ἡ Εὐφροσύνη ὑπεμειδίασε χαίρουσα, ὁ δὲ Ἰαπετὸς προσ-
ποιούμενος, ὅτι οὐδὲν παρετήρησεν, ἐξηκολούθει.
— Πρέπει νὰ εἶναι ἀξιαγάπητος, ἀφοῦ τὸν εὐνοεῖτε τόσον.
— Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ὅσον ἐπιθυμῶ νὰ εὐοδοθοῦν τὰ πράγ-
ματά μου, τόσον ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω ἐλεύθερον τὸν Θάνον. Ἡ
Εὐφροσύνη τὸν εἶχε συμβοηθὸν εἰς ὅλα τὰ ἔργα της.
Ἐπὶ τῆς περιττῆς ταύτης ἐπεξηγήσεως κατερυθρίασεν ἡ

Εὐφροσύνη κύπτουσα, διὰ νὰ κρύψῃ τὴν εὐαισθησίαν της, ἀλλ' ἐκθέτουσα μάλιστα αὐτὴν εἰς τὸ φανερόν.

— Ἔχει καλοὺς προστάτας καὶ δὲν δύναται νὰ πάθῃ τι.
Εὐτυχὴς ὅστις ἀγαπᾶται τοιουτοτρόπως. . . . . ἂν μάλιστα
τὸ γνωρίζῃ . . . . Καὶ ταῦτα λέγων ἠτένισε πρὸς τὴν Εὐ-
φροσύνην, ἠγέρθη δὲ πρὸς ἀποχαιρετισμόν.

— Ἐντὸς ὀλίγου ἐλπίζω νὰ σᾶς φέρω καλὰς εἰδήσεις καὶ δι' ὑμᾶς καὶ διὰ τὸν ἀγαπητόν σας Θάνον.

Οἱ δύω φίλοι ἀνεχώρησαν· ἡ δὲ ὀξυδέρκεια τοῦ Ἰαπετοῦ
δὲν ἐλανθάσθη, ἐννοήσαντος τὰς διαθέσεις τῆς Εὐφροσύνης,
ὅσον οὔτε αὐτὸς ὁ πατήρ της δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξανοίξῃ· τὴν
ᾤκτειρεν ὅμως, ὡς κυριευθεῖσαν ὑπὸ πάθους ὑπὲρ ἀνθρώπου
οὐδενὸς λόγου ἀξίου κατὰ τὴν γνώμην του, ἀλλ' ἐλανθά-
νετο καὶ αὐτὸς φρονῶν, ὅτι δύναται νὰ μετατεθῇ τὸ πάθος
της, ὅταν μανθάνουσα εἰς τί συνίσταται ἡ τελειότης τῆς
χάριτος καὶ τῆς κομψοπρεπείας εὕρῃ πρόσωπον παρέχον τὰ
πλεονεκτήματα ταῦτα, καὶ μάλιστα καθ' ὃν βαθμὸν ἦτον
αὐτὸς κάτοχος. Καὶ αἱ Αἰθιοπίδες καὶ αἱ Ἐσκιμῶ, εἶπε καθ'
ἑαυτὸν ἀγαποῦν τοὺς ὁμοίους των, ἀλλὰ διότι δὲν γνωρί-
ζουν τοὺς Ἰαπετούς.

Τὸ ἐναντίον ἐφρόνει ἡ Εὐφροσύνη. Οἱ τρόποι τοῦ Ἰαπετοῦ.
τὸ ἀκόλαστον βλέμμα του, ἡ ἐπιτήδευσις τῆς ἐνδυμασίας
του, ἡ αὐτάρεσκος στωμυλία του, καὶ τὸ χλιδανὸν τῆς φω-
νῆς του, διήγειραν τὸ λεπτὸν καὶ λεληθὸς μειδίαμά της.

— Πῶς σ' ἐφάνη; τὴν ἠρώτησεν ὁ πατήρ της.

— Καθαυτὸ σεισοῦρα.

— Καὶ μὲ φαίνεται ὅτι ὅσα ὑπόσχεται ὑπερβαίνουν τὰς δυνάμεις του.

Ἐν τούτοις ὁ Ἰαπετὸς διέδωκεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν τὴν
φήμην τῆς ὡραίας Εὐφροσύνης, καὶ πολλῶν ἐκίνησε τὴν
περιέργειαν, οἵτινες τὸν ἐφθόνησαν, ὅταν ἐγνώρισαν τὴν ἀλή-

θειαν. Αἱ ἐπισκέψεις του ἔγιναν συχνόταται ὡς ἐκ τῆς ἀφορμῆς τῶν ἐκδουλεύσεών του καὶ τῳόντι εἰσήγαγε τὸν Αὐφαντὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὀθωμανοῦ Πρέσβεως, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ γράψῃ εἰς Λάρισσαν καὶ νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὅσον κατεγίνετο ὁ Ἰαπετὸς νὰ γίνῃ ἐράσμιος πρὸς τὴν Εὐφροσύνην, τόσον ηὔξησεν ἡ κατ' αὐτοῦ ἀποστροφή της. Ὅλην τὴν διαπασῶν τῶν γοητευτικῶν μηχανευμάτων διῆλθεν εἰς μάτην. Οὔτε τὸ τρυφερὸν, οὔτε τὸ θεσπέσιον, οὔτε ἡ ἐπαγωγὸς ἐμπάθειά του, οὔτε ἡ κατὰ προσποίησιν ἀδιαφορία του συνετέλεσαν εἰς τὸ σκοπούμενον. Οἱ περιπαθεῖς τρόποι του δὲν διέφυγον τὸν Αὐφαντὴν, ὅστις συνεβούλευε τὴν θυγατέρα του νὰ τὸν δέχεται περιποιητικῶς, ὥστε νὰ ἐνθαρρύνεται ὁ ὑπὲρ αὐτῶν ζῆλος του· ἀλλ' ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἠδύνατο νὰ προσποιηθῇ, καὶ ἀναγκαζομένη νὰ παρευρίσκεται κατὰ τὰς ἐπισκέψεις του, πολλάκις δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὸ εἰρωνικὸν μειδίαμά της. Ὅσον πεισματωδεστέρα ἡ ἀντίστασις, τόσον πεισματωδεστέρα καὶ ἡ προσβολὴ, ἡ δὲ εὐνοϊκὴ δεξίωσις τοῦ Αὐφαντοῦ ἐνεθάρρυνεν αὐτὸν, ὥστε νὰ πιστεύῃ, ὅτι ὁ πατὴρ δὲν ἀπεδοκίμαζε τοιοῦτον ἀξιέραστον γαμβρόν. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Αὐφαντὴς ἔχει περιουσίαν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ὥστε ἦτον ἄξιον λόγου τὸ ἆθλον· τὴν ψυχρότητα τῆς Εὐφροσύνης ἀπέδιδεν εἰς τὸ ἀγροῖκον καὶ ἀτίθασσον τῶν πατρίων αὐτῆς ἠθῶν, μὴ εὑρίσκων λόγον νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ γυναικεία καρδία ἄτρωτος εἰς τὰ βέλη του. Κατὰ τὴν ἀνατροφήν της, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, εἶναι ἁμάρτημα, νὰ δείξῃ ὅτι στέργει τινὰ, πλὴν ἡ φύσις εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς ἀνατροφῆς, ἥτις δύναται μόνον νὰ ῥυθμίσῃ τοὺς τρόπους. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ αἰσθάνεται μεθ' ἡδονῆς τὸν πόθον, τὸν ὁποῖον ἐμπνέει. Μετεχειρίσθη λοιπὸν ὡς μεσάζοντα τὸν ἐφημέριον τῆς ἐνορίας ὡς σεβασμιώτερον, δὲν ἔλαβε δὲ οὔτε ἀρνητικὴν, ἀλλ' οὔτε καταφατικὴν

ἀπάντησιν. Πρὶν περαιωθοῦν αἱ παροῦσαι περιστάσεις, ἀπήντησεν ὁ Ἀὐφαντής, ὥστε νὰ γνωρίζῃ ποῦ μέλλει νὰ κατασταθῇ, δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς μόνης κόρης του, μεθ' ἧς ἐπιθυμεῖ νὰ συζήσῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του.

Ἐν τοσούτῳ ἔφερε δύω χαροποιὰς εἰδήσεις, τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ἀλβανοῦ Δερβεναγᾶ, τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ διαδεχθῇ ὁ πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ Θάνου ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων, ὁσονούπω συγκαλουμένων. Ἤλπιζε μάλιστα ὅτι ἡ πρώτη εἴδησις μέλλει νὰ τὸν προσεγγίσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

Μετολίγον ἔλαβε τῳόντι ὁ Ἀὐφαντὴς ἀπευθείας πληροφορίας, ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ ἀπέρχονται. Ὁ ἀντίδικός του κατώρθωσε νὰ κερδήσῃ τὴν δίκην, ἀλλὰ περὶ τούτου ἀδιαφόρει, ἔγραψε δὲ εἰς τὸν νέον Δερβεναγᾶν, καὶ ἅμα μετὰ τὴν ἀπάντησίν του ἔμελλε νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ἐπανόδου του. Ὁ Ἰαπετὸς ἔλεγε συχνά, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ζήσῃ ἐν Θεσσαλίᾳ βίον ἀγροτικὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν δένδρων, βλέπων μεθ' ἡδονῆς τοὺς βόας σύροντας ἄροτρον.

— Δὲν πρέπει τότε νὰ φορῆτε χειρίδας, τὸν εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη, μετανοήσασα ἀμέσως διὰ τὸ σκῶμμά της, διότι δὲν ἤθελε νὰ δείξῃ οἰκειότητα πρὸς τὸν ἔχοντα ἀξιώσεις μνηστῆρος.

— Βέβαια τότε θέλω ἐνδυθῇ ὡς γεωργός, καὶ νομίζω ὅτι θέλουν μὲ πρέπει τὰ ἐνδύματα.

Ἡ Εὐφροσύνη ἐσιώπησεν, ὁ δὲ Ἰαπετὸς ἐνόησεν, ὅτι δὲν θέλουν φροντίσει νὰ τὸν ἰδοῦν φέροντα τοιαύτην στολήν, ἂν δὲν ἐπιχειρίσῃ τι ὁ ἴδιος, καὶ περὶ τούτου ἤρχισε νὰ σκέπτεται σπουδαίως, πρὶν φύγῃ τὸ λάφυρον.

Ι΄.

Ἡ δίκη τοῦ Θάνου.

Διὰ πολλῶν συστάσεων δὲν κατώρθωσε μὲν ὁ Θάνος ν' ἀπολυθῇ. ἀλλὰ τουλάχιστον παρεπέμφθη ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων, διὰ νὰ δικασθῇ ἐπὶ συνεργείᾳ ληστείας. Ἔπρεπεν ὅμως νὰ συστηθῇ κακουργιοδικεῖον, τὸ ὁποῖον συνεκαλεῖτο ἅπαξ ἢ δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ. Κατὰ καλὴν τύχην συνέπεσε τότε νὰ συστηθῇ τοιοῦτο, διότι πρὸ πολλοῦ δὲν εἶχε γίνῃ σύνοδος, καὶ μάλιστα ἕδρα ὡρίσθη ἡ Χαλκίς, μεταξὺ δὲ τῶν μαρτύρων προσεκλήθη καὶ ὁ Ἡφαιστίδης. Αὐτὸς διέμενε τότε ἀργὸς ἐν Λαμίᾳ, διότι ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν Σχολείων, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζεν ἀράβιον αὐλόν, ἐπὶ τέλους τὸν ἀντήμειψε διὰ τοὺς σαρκασμούς του. Ὠφελούμενος τῆς εὐκαιρίας ταύτης, διὰ νὰ μεταβῇ συγχρόνως εἰς Ἀθήνας, ὅπου εἶχε σκοπὸν νὰ ἐκδώσῃ τὴν γραμματικήν του, ἀνεχώρησεν ἐκ Λαμίας. Θέλω ἐπισκεφθῇ, ἔλεγε τὰς ταλαιπώρους Θήβας καὶ τὰς μεγαλοπόλεις Ἀθήνας.

Ὅταν ὁ Ἡφαιστίδης παρέστη ἐνώπιον τῶν Συνέδρων, διὰ νὰ καταθέσῃ περὶ Θάνου, ἦτο πλήρης ἀγανακτήσεως διὰ τὰ παθήματα αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ γεωργοῦ· ἐν ἐκτάσει ἐξέθεσε τὰς ἀρετάς του, τὴν φιλοπονίαν του, τὴν σεμνότητά του, τὴν εὐπορίαν τὴν ὁποίαν διὰ μακρῶν κόπων καὶ στερήσεων ἀπέκτησε καὶ τῆς ὁποίας ἐν ἀκαρεῖ τὸν ἐστέρησαν οἱ καλοὶ χωροφύλακες, οἱ ὑπηρέται τοῦ νόμου καὶ φύλακες τῆς τάξεως. Ἡ ἀντίθεσις τῆς ἀμνηστείας τοῦ Τάσου, ἀληθῶς ἐνόχου, καὶ τῆς ἀπηνοῦς καταδιώξεως τοῦ Θάνου, δίδοντος εὐθύνας διὰ τὰς πράξεις ἐκείνου, συνεκίνησε τοὺς ἐνόρκους. Ὁ Πρόεδρος τὸν διέκοψε πολλάκις μυκτηρίζοντα τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ δὲν ἴσχυσε νὰ θέσῃ φραγμὸν εἰς τὸν ἀπολυθέντα χείμαρρον. Ναί! εἶπεν εἰς τὸν Πρόεδρον, ἔχετε δίκαιον, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Βαραββᾶν ἀπέλυσαν, ἂν καὶ ἡ παλαιὰ Διαθήκη λέγει, σταθμίον μέγα καὶ μικρόν, βδελυκτὰ παρὰ Κυρίῳ.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς οὐχ' ἧττον ὑπεστήριξε σπουδαίως τὴν κατη-

γορίαν. Αὐτὸς ἦτο τῳόντι ἐκ τῶν πεινώντων καὶ διψώντων τὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ δεινὰ τέρατα διέσχιζον τοὺς ἀραχναίους ἱστούς του, ἐν οἷς περιεπλέκοντο τὰ μικροσκοπικὰ ἔντομα, τὰ ὁποῖα δι' ἀφανοῦς καὶ συχνάκις κοπτομένου νήματος ἰσχνοτάτης κατηγορίας ἠγωνίζετο νὰ σύρῃ ἐντὸς τοῦ δρυφράκτου. Ἡ τέχνη του λοιπὸν συνίστατο εἰς τὸ νὰ πλατύνῃ τὰ πράγματα καὶ τὰς μυίας νὰ μεταποιῇ εἰς ἐλέφαντας. Προοιμιάζων ἀπεικόνισε τὸν καταποντισμὸν τῆς κοινωνίας ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἀδικημάτων πνιγομένης, πρὸς ἣν οἱ ἔνορκοι μόνον δύνανται νὰ τείνουν χεῖρα βοηθείας. — Ἡ ἀτιμωρησία, ἔλεγεν ἀναβιβάζων τὴν φωνὴν καὶ κρούων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης, τῆς ὁποίας τὸ ἥμισυ ἐκάλυπτεν ἡ τεράστιος γαστήρ του, ἡ ἀτιμωρησία ἐκορύφωσε τὸ κακὸν καὶ σήμερον ὅλοι περιμένουν νὰ μάθουν, ἂν ὑπάρχουν νόμοι ἢ ἂν ἐκοιμήθησαν. Δὲν εἶναι μόνη παράβασις τοῦ ὅρκου σας ἡ ἀπόλυσις ἐνόχου, εἶναι πρόκλησις πρὸς τοὺς ῥέποντας πρὸς τὴν κακουργίαν, νὰ ἐφαρμήσουν κατὰ τοῦ ἀθώου, κατὰ τοῦ ἐργατικοῦ πολίτου, καθ' ὑμῶν αὐτῶν. Ἡ συνέργεια λῃστείας εἶνε ὀλεθριωτέρα τῆς λῃστείας αὐτῆς. — Καὶ γνωρίζων τὰ κομψὰ τῆς τέχνης καὶ τὴν ἐκ τοῦ πανούργου τροπήν, ἀφοῦ ἐνέσπειρε τὸ τολμηρὸν τοῦτο ἀπόφθεγμα. διέκοψε τὸν λόγον του ἐνασμενιζόμενος μεθ' ἡδονῆς εἰς τὰ ἐφ' ὅλων τῶν προσώπων τῆς ἀπορίας σημεῖα. — Ναὶ δεινοτέρα ἡ συνέργεια . . . . διότι ἄνευ αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ λῃστεία. Ἂν δὲν προδώσουν εἰς τὸν λῃστὴν τὴν εὐκαιρίαν, ἂν δὲν δώσουν εἰς αὐτὸν τὰ σημεῖα πόθεν ἔρχονται οἱ καταδιώκοντες, ἂν δὲν παρέξουν εἰς αὐτὸν τόπον κατακρυφῆς, ἂν δὲν χορηγήσουν τροφήν, ἂν δὲν ἀποκρύψουν τὰ λῃστευθέντα, οὐδέποτε, μὰ τὴν δικαιοσύνην! μὰ τοὺς πολιούχους νόμους! οὐδέποτε γίνεται λῃστεία.

Μεγάλη χασμῳδία ἔγινεν, ὅταν ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐνησχολήθη ν' ἀναλύσῃ τὴν κατάθεσιν τοῦ Ἡφαιστίδου· εἶναι πιθανὸν ἄν-

θρωπος λόγιος, καταγινόμενος εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν τεχνολογίαν καὶ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος πίνων αἴγειον γάλα εἰς τὴν καλύβην τοῦ Θάνου, ν' ἀγνοῇ, τί γίνεται καθ' ὅλον τὸν λοιπὸν χρόνον ἐντὸς αὐτῆς τῆς καλύβης.

— Βέβαια, εἶπεν ὁ Ἡφαιστίδης ὀρθωθείς, σὺ πίνεις ἅπαξ τοῦ μηνὸς τὸ κωλακρέτου γάλα καὶ διὰ τοῦτο . . . .

Εὐτυχῶς τὸν διέκοψεν ὁ Πρόεδρος ὡς θορυβοῦντα, μὴ ἐννοήσας τί εἴδους γάλα εἶναι αὐτό, τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Πρόεδρος ἔπινεν, ἤθελε δὲ νὰ προσθέσῃ . . . διὰ τοῦτο ἔγινες τοιοῦτος καὶ τηλικοῦτος προγάστωρ.

— Βέβαια, ὁ ἐξηγῶν τὸν Οἰκονομικὸν τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τὰ Βουκολικὰ τοῦ Θεοκρίτου ἠδύνατο νὰ καταβουκολῆται ὑπὸ τῆς πλάνης, ὅτι ἐντὸς αὐτῆς τῆς καλύβης ἐγίνοντο μόνον τυρὸς καὶ βούτυρον, διότι αὐτῶν ἐγεύθη.

— Ὦ ἄγευστε τοῦ . . . . .

Ὁ Πρόεδρος πάλιν διέταξε σιωπήν· ἀλλ' ὁ Ἡφαιστίδης ἀπήντησεν, ὅτι τὸν εἶναι ἀδύνατον, διότι θέλει διαρραγῆ.

— Σὲ διατάττω λοιπὸν νὰ ἐξέλθῃς ἔξω τοῦ ἀκροατηρίου.

Μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Ἡφαιστίδου ἀπεπεράτωσεν ἡσύχως τὴν ἀγόρευσίν του ὁ Εἰσαγγελεύς, πολλὰς εἰπὼν ῥάβδους ἐν γωνίᾳ, μεθ' ὃ ὁ Συνήγορος ἀπήντησε, πλέκων τὸν στέφανον τοῦ ἐναρέτου διδασκάλου, ὅστις ἔγινε τὸ κύριον θέμα τῶν συζητήσεων, ὡς ἂν ἐπρόκειτο πλέον περὶ αὐτοῦ μόνου. — Τίς πταίει, ἔλεγε ῥητορεύων καὶ ὁ Συνήγορος ἂν ἡ κοινωνία καταμαστίζεται ὑπὸ τῆς λῃστείας; ὁ Ἡφαιστίδης, ὅστις ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀθωότητα ἀγαθοῦ γεωργοῦ, ἢ οἱ δαψιλεύοντες τὰς ἀμνηστείας καὶ τὰς χάριτας εἰς τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος λῃστὰς καὶ τοὺς ἀξίους ἀγχόνης, καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι ὅλην τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων κατ' ἐκείνων, οἵτινες ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου των τρώγουν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον; ὁ Ἡφαιστίδης, ὅστις μᾶς διδάσκει τὴν παιδείαν τῶν προγόνων μας ἢ

οἱ περιποιούμενοι τοὺς λύκους καὶ κακοποιοῦντες τὰ πρόβατα;
Δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς φαίνεται παράδοξος τοιαύτη τῶν πραγμά-
των κατάστασις, ὅταν ὁ ἀθῶος χρησιμεύῃ ὡς ἀποδιοπομπαῖος
τράγος τῆς κοινωνίας, διὰ νὰ καλυφθῇ τὸ ὄνειδος τῆς ἀτιμω-
ρησίας τῶν ἀλητηρίων. — Ὁ Πρόεδρος ἐπέπληξε διὰ τὴν πα-
ρέκβασιν ταύτην τὸν Συνήγορον καὶ ἀπεπεράτωσε τὴν συζή-
τησιν, μετ' ὀλίγον δὲ ἐπανελθόντες οἱ ἔνορκοι διὰ τῆς ἐτυμη-
γορίας των ἐκήρυξαν τὸν Θάνον ἀθῶον.
Ὁ Ἡφαιστίδης εἰσεπήδησε περιχαρὴς εἰς τὸ ἀκροατήριον,
καὶ ἐναγκαλισθεὶς τὸν Θάνον ἀνέκραξε·

Σέσωκ' ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι.

Ὁ δυστυχὴς Θάνος ἦτον τόσον καταβεβλημένος, ὥστε ἐδί-
σταζε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἔπαυσαν τὰ δεινά του. Τ' ἀνθηρὰ χρώ-
ματα τοῦ προσώπου του ἐξέλιπον, καὶ ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς ἐν
ἀφεγγεῖ τόπῳ διαμονῆς, οἱ ὀφθαλμοί του συμμύοντες ἀπέφευ-
γον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἐν γένει δὲ εἶχεν ὄψιν ὡς ἐξελθὼν ἐκ
τοῦ ἄντρου τοῦ Τροφωνίου. Ὁ Ἡφαιστίδης τὸν παρέλαβεν εἰς
τὸ κατάλυμά του περιποιούμενος αὐτὸν ὡς πατήρ, καὶ δι' ὅ-
λης τῆς ἡμέρας λοιδορῶν τοὺς Εἰσαγγελεῖς καὶ τὴν Κυβέρνη-
σιν, καὶ τοὺς νόμους· Ὦ Δημόσθενες! δὲν εἶναι πλέον τρία
τὰ θηρία τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ γλαύξ, ὁ δράκων καὶ ὁ δῆμος, εἶναι
ἀναρίθμητα Ὑπουργοί, Εἰσαγγελεῖς, Μοίραρχοι, Ἐπιθεωρη-
ταὶ Σχολείων . . . . .
Διὰ ν' ἀπέλθουν εἰς Ἀθήνας ἀνέμειναν ἡμέρας τινάς, ἕωσοῦ
νὰ εὑρεθῇ ἀποχρῶσα συνοδία μὴ κινδυνεύουσα ἕνεκα τῶν λῃ-
στῶν. Μεταξὺ τῶν πολλῶν συνοδοιπόρων ἦσαν δύω περίεργα
πρόσωπα, ἀντιθέτως διακείμενα, ὁ μὲν Ἱεραπόστολος Ἀμε-
ρικανός, ὁ δὲ καλόγηρος γνωστὸς διὰ τὸ μισαλλόθρησκόν του.
Πρωῒ ἀνεχώρησαν ἔφιπποι ἐκ Χαλκίδος, μὴ γνωρίζοντες ἀλ-
λήλους, ἀλλ' ὁ Ἀμερικανὸς ἐπλησίασεν ἀμέσως τὸν Ἡφαι-

στίδην, ὡς λογιώτερον τῶν ἄλλων, ἐλάλει δὲ κάλλιστα τὴν ὁμιλουμένην.

— Εἶσθε διδάσκαλος Ἑλληνικοῦ Σχολείου;

— Ἤμην.

— Σᾶς ἔπαυσαν φαίνεται.

— Μάλιστα μ' ἐπεθεώρησαν·

— Καὶ σᾶς εὕρηκαν ἐλλείψεις;

— Ὄχι! πλεονασμούς.

— Πῶς!

— Ὅτι μέμφομαι τὴν ἀμάθειαν. Σεῖς δὲ ποῖος εἶσθε;

— Εἶμαι ἱερεὺς Ἀμερικανός.

— Καὶ πῶς ἀφήσατε τὴν εὐνομουμένην πατρίδα τοῦ Οὐασιγκτῶνος καὶ τοῦ Φραγκλίνου, προτιμῶντες τὴν ὑπὸ τῶν κακίστων θεσμῶν κατατρυχομένην Ἑλλάδα.

— Οἱ Ἀμερικανοὶ εἶναι ὅλοι φιλέλληνες καὶ μ' ἔστειλαν, διὰ νὰ κηρύξω τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ νὰ συντελέσω εἰς τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας εἰς τὴν πατρίδα τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους θαυμάζομεν, καὶ καταγινόμεθα νὰ μιμηθῶμεν ὡς ἄκρα παραδείγματα πολιτικῆς συνέσεως καὶ ἀρετῆς.

— Πλὴν πῶς δύνασθε νὰ μᾶς διδάξετε, ἐνῷ δὲν εἶσθε ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς;

— Δὲν προτιθέμεθα νὰ σᾶς διδάξωμεν τὴν ἀρχαίαν, ἀλλὰ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

— Δηλαδὴ νὰ μεθερμηνεύσητε τὰς γραφὰς εἰς τὴν κακόζηλον ἐκείνην μιξοβάρβαρον γλῶσσαν, μισθοῦντες ἀγοραῖόν τινα ἡμιμαθῆ, ὅστις σᾶς καπηλεύει αὐτὸν τὸν ἄθλιον ῥύπον.

Ὁ Ἀμερικανὸς ἠπόρησε διὰ τὴν αὐστηρὰν ταύτην κρίσιν τοῦ Ἡφαιστίδου καὶ ἐσκέπτετο ν' ἀπαντήσῃ εὐστρόφως, ὥστε νὰ καταστήσῃ ἀπαθέστερον τὸν διάλογον. Ἐν τοσούτῳ ὁ Πάτερ Λαυρέντιος, οὕτως ὠνομάζετο ὁ καλόγηρος, ὅστις εἶχεν ἀδιαλείπτως προσεκτικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ, ἀκού-

σας ζωηρότερον διάλογον καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Ἡφαιστίδου ἐντονωτέραν, ἐκέντησε τὸν ἵππον του, καὶ προπορευθεὶς τῶν ἄλλων ἔφθασε πλησίον τοῦ Ἡφαιστίδου.

— Κύριέ μου, εἶπεν ὁ Ἀμερικανός, συγχωρήσατέ με μίαν παρατήρησιν. Ἡμεῖς οἱ ξένοι εὑρισκόμεθα εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν θέλοντες νὰ μάθωμεν τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσάν σας. Γραμματικὴ αὐτῆς δὲν ὑπάρχει, ὅλοι δὲ οἱ λόγιοι δὲν εἶσθε μεταξύ σας σύμφωνοι.

— Ἀκολουθήσατε τὴν ἀρχαίαν, ἀπήντησεν ὁ Ἡφαιστίδης, οὐδόλως προσέξας εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ καλογήρου.

— Πλὴν σήμερον οὔτε ὁμιλεῖτε οὔτε γράφετε κατὰ τὴν ἀρχαίαν.

— Πᾶν τὸ μὴ ἀρχαῖον σόλοικον.

— Εἶσθε ἐξ ἐκείνων φαίνεται, οἵτινες καταγίνονται ν' ἀναστήσουν τοὺς κεκοιμημένους. Ἡ πρόθεσίς σας εἶναι εὐγενής, πλὴν δόσατέ με τὴν ἄδειαν ν' ἀμφιβάλλω περὶ τοῦ κατορθωτοῦ.

— Ἀμφιβάλλετε ὅσον θέλετε.

Νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν, Ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν.

— Σᾶς λέγω, ὅτι ἀμφιβάλλω, διότι ἡμεῖς ἐν Ἀμερικῇ δὲν διώκομεν τὴν ἄκραν τελειότητα, ἥτις ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις τῶν ἀνθρώπων καὶ εἶναι ἴδιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐπαρκούμεθα εἰς τὸ φυσικῶς δυνατὸν καὶ εἰς τὸ σχετικὸν καλόν, καὶ διὰ τοῦτο προοδεύομεν ἀνεπιστρεπτὶ καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ταχύτατα, διότι οὐδὲν βῆμα γίνεται ἐπὶ ματαίῳ.

Ὁ Πάτερ Λαυρέντιος κύψας τὴν κεφαλὴν ἐψιθύρισε πρὸς τὸν Ἡφαιστίδην. — Μὴ δίδῃς ἀπάντησιν εἰς αὐτὸν τὸν θεοκατάρατον, εἶναι Λουθηροκαλβῖνος.

Ὁ Ἡφαιστίδης ἐστράφη πρὸς τὸν νουθετοῦντα, καὶ ρίψας ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα οἴκτου, ἐξηκολούθησε τὸν διάλογόν του.

— Ἐννοῶ αὐτό, τὸ ὁποῖον λέγετε, ὅταν τὸ τέλειον εἶναι

ἄγνωστον, ἀλλ' ὅταν εἶναι γνωστὸν καὶ κεῖται ἐν τῷ μέσῳ, πῶς δύνασθε νὰ τὸ παρατρέξετε ;

— Οὐδέποτε τὸ τέλειον κεῖται ἐν μέσῳ ἢ ἐν τριόδῳ.

— Πῶς ; ἰδοὺ ἔχομεν τοὺς ἀρχαίους ποιητάς, τοὺς ἱστορικούς, τοὺς ῥήτορας· αὐτοὺς ἀκολουθοῦντες δὲν σφάλλομεν.

— Δὲν εἶμαι σύμφωνος, ὅτι δύνασθε νὰ τοὺς ἀκολουθήσετε, καὶ ἄν, κατ' ἐξαίρεσιν, εἷς ἐκ τῶν ζώντων κατώρθωσε νὰ τοὺς πλησιάσῃ, γνωρίζετε ὅτι εἷς οὐδείς.

— Ἔχετε δίκαιον, διότι μετὰ τὸν Λάμπρον Φωτιάδην δὲν γνωρίζω πλέον ἄκρον Ἕλληνα, πλὴν τοῦτο προῆλθε διότι ἐγκατέλιπον τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

— Βλέπετε ἀπέκαμαν ζητοῦντες τὸ ἀδύνατον. Ἡμεῖς ἐν Ἀμερικῇ . . . . .

— Φρίκη ! φρίκη ! ὑπέλαβεν ὁ Πάτερ Λαυρέντιος, ὑψώσας ὀλίγον τὴν φωνήν, ὄφις φαρμακερός, γέννημα ἐχιδνῶν.

Τότε παρετήρησε καὶ ὁ Ἀμερικανὸς τὸν καλόγηρον· δὲν διέκρινεν ὅμως τὰ ἐπιφωνήματά του καὶ ἐξηκολούθησε λέγων·

— Ἡμεῖς ἐν Ἀμερικῇ ἰδοὺ πῶς σκεπτόμεθα ἐπὶ ὅλων τῶν πραγμάτων. Ὀρθότερον εἶναι τὸ παρὰ τῶν πλειόνων ἐπιδοκιμαζόμενον· ἀγαθοὶ οἱ δύω ὑπὲρ τὸν ἕνα. Ὅ,τι λοιπὸν παραδέχονται οἱ πολλοί, τοῦτο εἶναι σύμφωνον, μὲ τὸν κοινὸν νοῦν, common sense, καὶ τοῦτο ἀσπαζόμεθα.

— Πῶς γίνεται ; Οἱ πλεῖστοι εἶναι οἱ ἀμαθέστεροι, τὰ ἀμινηνὰ κάρηνα· εἶναι δυνατὸν αὐτοὶ νὰ ῥυθμίσουν τὴν γλῶσσαν ; Καθ' ὑπόθεσιν, ὅτι συντάσσεται μετὰ γενικῆς, οἱ πλεῖστοι τὸ συντάσσουν μετὰ αἰτιατικῆς, ἢ δοτικῆς, ἕπεται τάχα, ὅτι εἶναι τὸ ὀρθότερον; Καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ τὸ αὐτό· ὅταν ἀσθενῆτε, δὲν ἐρωτᾶτε τοὺς πλείστους, ἀλλὰ τὸν δόκιμον ἰατρόν.

— Βλέπεις, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ καλόγηρος, δὲν παραδέχεται τὴν θείαν παράδοσιν τῆς μιᾶς καθολικῆς, ἀποστολικῆς καὶ οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας.

— Ἔχετε δίκαιον, διότι δὲν σᾶς ἐξήγησα τὸ ὅλον. Τοὺς πολλοὺς διδάσκουν οἱ σοφώτεροι, ἀλλ' αὐτοὶ φέρουν ἀποδείξεις, διὰ συλλογισμοῦ καὶ δι' ἐνεργείας, by evidence. Ὅ,τι λοιπὸν κατασταθῇ ἐναργὲς εἰς τὸν κοινὸν νοῦν, αὐτὸς τὸ παραδέχεται, καὶ ὅταν τὸ ἀπορρίπτῃ, εἶναι σημεῖον ὅτι δὲν κατέστη ἐναργές. Πᾶς τέλειος μηχανισμὸς ἔχει τὸ ἀντισήκωμά του, the regulator.

— Διάδηλος τρόπος, ὑπέρου περιστροφή ! ἀνέκραξεν ὁ Ἡφαιστίδης. Ὅταν ὁ Γαλιλαῖος ἐδίδασκεν, ὅτι ἡ γῆ κινεῖται περὶ τὸν ἥλιον, τίς εἶχε δίκαιον, αὐτός, ἢ ὁ κοινὸς νοῦς, ὁ τῶν ἀμαθῶν καὶ δεισιδαιμόνων ὅμιλος ; . . . .

— Μὴ λέγε βλάσφημα· ὅταν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἶπε· Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαών, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλὼν . . . . παρενέβη λέγων ὁ καλόγηρος.

— Ἰδοὺ ἐξηκολούθησεν ὁ Ἡφαιστίδης, ἔτι καὶ σήμερον ὑπάρχουν οἱ δοξάζοντες, ὅτι ὁ ἥλιος κινεῖται. Ὁ κοινὸς νοῦς εἶναι τέκνον τῆς πλάνης καὶ δὲν ἀπαρνεῖται τὴν μητέρα του.

Ἐν τοσούτῳ καὶ οἱ ὄπισθεν ἐρχόμενοι ἤκουσαν ὅτι γίνεται ζωηρὸς διάλογος, καὶ ἐνόησαν ὅτι πρέπει νὰ εἶναι περίεργος ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος μάλιστα τῶν διαλεγομένων· ἐκέντησαν δὲ τοὺς ἵππους των διὰ νὰ πλησιάσουν. Μόνος ὁ Θάνος οὐδεμίαν εἶχε περιέργειαν, ἀλλ' ἐτέρπετο εἰς τὴν καλλονὴν τῆς φύσεως, τῆς ὁποίας εἶχε στερηθῆ πρὸ πολλοῦ. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου τὸν ἐζωογόνουν, καὶ ἡ θέα τοῦ αἰθρίου οὐρανοῦ, τῆς γλαυκῆς θαλάσσης, τῶν γηλόφων, τῆς χλόης, τῶν δένδρων, τὸν ἐπλήρουν θαυμασμοῦ, ὡς τὸν τυφλόν, ὅστις αἴφνης ἀνέβλεψεν. Ὅταν ἔφθανεν εἰς τὰ ὑψώματα, ἔνθα ἐξετείνετο ὁ ὁρίζων, διέτριβε μακρότερον χρόνον ἐν ἐκστάσει διασκοπῶν. Μεταξὺ τῶν συνοδοιπόρων ἦτο καὶ νέος τις σπουδάσας παντοῖα ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' οὐδὲν προτιμήσας, ὥστε δὲν ἠδύνατό τις νὰ τὸν κατατάξῃ εἰς ἐπιστήμην τινά· ὡς ἐκ

τούτου ἐθεωρεῖτο καταχρηστικῶς ὑπὸ πάντων ὡς φιλόσοφος, ὠνομάζετο δὲ Ξενοφῶν Πετρίδης. Ὁ Πετρίδης οὗτος, νωθροτάτου χαρακτῆρος, οὐδεμίαν εἶχεν ἐπίσης περιέργειαν, καταφρονῶν ἐν γένει τοὺς μὴ φοιτήσαντας εἰς Πανεπιστήμια· ἀλλὰ φίλος του ἐκ τῶν συνοδοιπόρων τὸν ἐκάλεσε ν' ἀκούσῃ τὸν παράδοξον διάλογον. Διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ ἐπλησίασε καὶ αὐτὸς μηχανικῶς, ἀλλὰ μᾶλλον προσέχων εἰς τὰ πτηνά, τὰ διὰ τοῦ ἀέρος ἱπτάμενα.

Ὁ Ἀμερικανὸς ηὐχαριστήθη μεγάλως βλέπων, ὅτι ἐφείλκυσεν ὅλων τὴν προσοχήν, καὶ ὅτι αἱ διδασκαλίαι του ἔμελλον νὰ γίνουν εἰς πολλοὺς ὠφέλιμοι· ἐξ ἐναντίας δὲ ὁ καλόγηρος ἠγανάκτει καὶ κύκλῳ περιέφερε βλοσυρὸν βλέμμα πρὸς τοὺς περιεστῶτας, τῶν ὁποίων ἀμφέβαλλεν, ἂν ὁ νοῦς εἶναι τεθωρακισμένος κατὰ τοῦ δηλητηρίου δήγματος τοῦ ὄφεως.

Διὰ νὰ καταστήσῃ λοιπὸν ὁ Ἀμερικανὸς εἰς ὅλους γνωστὸν τὸ θέμα τοῦ διαλόγου, ἐπὶ προφάσει δῆθεν ὅτι δὲν ἐξήγησεν ἀποχρώντως τὴν διάνοιάν του, ἐπανέλαβεν, ἐπαυξάνων τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς του καὶ τονίζων σχεδὸν πᾶσαν λέξιν πρὸς εὐκρίνειαν, τὴν περὶ κοινοῦ νοὸς καὶ ἐνεργείας θεωρίαν του, καὶ ἐξηκολούθησεν οὕτω.

— Δὲν ἀνατρέπει ἡ περὶ Γαλιλαίου παρατήρησίς σας τὴν ὀρθὴν βάσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ φιλοσοφία τῶν συμπολιτῶν μου ἐν τῇ Ἀμερικῇ . . . .

— Φεῦ ! ἀναστέναξε λέγων ὁ καλόγηρος, πνεῦμα ἀκάθαρτον!

— Ὁ Γαλιλαῖος εἶχε δίκαιον, ἀλλὰ δίκαιον εἶχε καὶ ὁ κοινὸς νοῦς, διότι δὲν ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ Γαλιλαίου αἱ ἀποχρῶσαι ἀποδείξεις, δηλαδὴ ἡ ἐνέργεια δὲν ἦτο πλήρης· διὰ τοῦτο λοιπὸν ἀμφιβάλλει εἰσέτι καὶ ὁ σεβάσμιος γείτων σας, ὅστις ἴσως δὲν γνωρίζει καὶ τὴν κατὰ τὸν φυσικὸν νόμον ἑρμηνείαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὴν ὁποίαν σήμερον παραδέχονται ἐν Ἀμερικῇ.

Ἡ ἀποστροφὴ αὕτη τοῦ Ἀμερικανοῦ πρὸς τὸν καλόγηρον ὡς ἠλεκτρικὸς σπινθὴρ τὸν διετίναξεν ὅλον.

— Τί προσέχετε εἰς αὐτὸν τὸν βλάσφημον ἀλλόπιστον; ἀνέκραξε, τάφος ἠνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτοῦ.

Ἡ ἄκαιρος αὕτη προσβολὴ κατεκρίθη ὑπὸ πάντων, καὶ ὁμοῦ ἀνεβόησαν ἀπιδοκιμάζοντες, εἷς δὲ τῶν συνοδοιπόρων ἔμπορος τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἀστεῖος, προβὰς εἰς τὸ μέσον, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν καλόγηρον·

— Ἔχομεν δύο καλὰ αὐτιά, Πάτερ Λαυρέντιε, καὶ εἰς τὸ μέσον νοῦν Ἑλληνικόν, ὁ ὁποῖος λογαριάζει. Ὅταν μᾶς λείψῃ ὁ νοῦς, τότε νὰ μᾶς φράξῃς τὰ αὐτιά, καὶ πάλιν μὲ τὸν μικρὸν δάκτυλον θὰ τὰ ξεφράξωμεν. Ἀλλοίμονον ποῦ τὸ ἔχει ἡ κούτρα του νὰ καταιβάζῃ ψείραις! Καὶ ἀποκαλύπτων τὴν φαλακρὰν κεφαλήν του, ἰδὲ πεπόνι, εἶπε, τρίχα δὲν ἔχει· ποῦ ψεῖρα!..

Ἡ θέα τῆς φαλακρᾶς κεφαλῆς διήγειρε γενικὸν γέλωτα, πρὸς βλάβην τοῦ καλογήρου. Ὁ Ἀμερικανὸς ὅμως, γνωρίζων ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ ἐμπιστεύεται πολὺ εἰς τὴν στιγμιαίαν εὔνοιαν τοῦ πλήθους, ἀπέφυγε πᾶσαν ἐπίδειξιν θριάμβου, ἀλλ' ὡς ἂν οὐδὲν εἶχε συμβῇ ἅμα κατεσίγασεν ὁ θόρυβος, ἐξηκολούθησε πάλιν.

— Διὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω τὴν ἰδέαν μου μεταχειρίζομαι παράδειγμα. Αἱ διάφοροι ζῶναι τῆς γῆς ὑπόκεινται εἰς ἄλλην θερμοκρασίαν ἑκάστη· ἀλλὰ ὑπάρχει μεταξύ των ἀντεπίδρασις, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐν Ἀμερικῇ ὀνομάζομεν golf stream σεῖς δὲ δύνασθε νὰ ὀνομάσετε ῥεῖθρον Ὠκεανοῦ, συγκιρνᾷ ὅλας τὰς θερμοκρασίας πρὸς τὸ ἰσόθερμον. Τὸ αὐτὸ δύναται ὁ κοινὸς νοῦς, ἢ ἡ κοινὴ γνώμη. Γνωρίζετε ὅτι τὸ golf stream ἐξορμᾷ θερμὸν κατὰ τὸν χειμῶνα ἐκ τῶν Φλωρίδων, καὶ διευθυνόμενον πρὸς τὰς βορείους ἀκτὰς τῆς Εὐρώπης, μεταδίδει τὴν εὐκραῆ καὶ προσφιλῆ εἰς τοὺς ἀνθρώπους θερμοκρασίαν.

Ὁ Ἀμερικανὸς ἐνόμισεν, ὅτι δύω σκοποὺς κατορθώνει συνάμα ἐπεξηγῶν δι' εἰκόνος τὴν θεωρίαν του, ὅτι καὶ αὐτὴν καθιστᾷ καταληπτήν, καὶ γνώσεις μεταδίδει περὶ φυσικῶν πραγμάτων. Ἀλλ' ἀπέβη τὸ ἐναντίον, διότι οὐδεὶς ἐνόησε, τὶ τὸ πρωτάκουστον golf stream.

— Ἰδού, εἶπεν ὁ καλόγηρος, θέλει νὰ μᾶς παραδώσῃ ὅλους εἰς τὸν διεστραμμένον! Κύριε σῶσον τοὺς δούλους σου. Ἄλλος πάλιν ἀλλέως τὸ ἐξέλαβε. — Καὶ ἐγὼ ἤκουσα ἐγγαστρίμυθον, πλὴν δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἂν ἦτον Ἀμερικανός. Ἂν θέλετε νὰ τὸν παρακαλέσωμεν, νὰ μᾶς δείξῃ τὴν τέχνην του.

— Αἴ! εἶπεν ὁ ἔμπορος, ἤθελα νὰ εἶμαι εἰς τὴν Ἀμερικήν. Λέγουν ὅτι σκάπτουν τὴν γῆν καὶ εὑρίσκουν πηγάδια χρυσοῦ. Τὸν παλαιὸν καιρὸν τὸν ἔχωσαν ἐκεῖ οἱ κάτοικοι, ὅταν ἐξεστράτευσεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών.

— Τί λέγεις τώρα; τὸν παρετήρησεν ἄλλος, πόσος καιρὸς εἶναι ἀφοῦ ὁ Κολόμβος πρώτην φορὰν ἀνεκάλυψε τὴν Ἀμερικήν; Ἔχω ἐξ ἀκοῆς. ὅτι ὁ πάππος μου ἐταξίδευσε μὲ τὸν Κολόμβον εἰς τὴν Μινόρκαν.

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ ἔμπορος, θέλεις νὰ μᾶς πωλήσῃς, ὅτι ὁ πάππος σου ἔδωκε τὴν ἰδέαν εἰς τὸν Κολόμβον ν' ἀνακαλύψῃ τὴν Ἀμερικήν· ἂς ἐρωτήσωμεν τὸν Ἀμερικανόν.

Καὶ αὐτὸς ὁ ἀπαθὴς φιλόσοφος ἐγέλασεν ἀκούων αὐτὴν τὴν Ἑλληνικὴν βαβυλωνίαν· ἀλλ' ὁ Ἀμερικανὸς δὲν ἐγκατέλιπε τὴν σειρὰν τοῦ διδακτικοῦ λόγου του, ἂν καὶ ἡ ἐρώτησις ἦτο πρὸς αὐτὸν ὡς κόρκορος πρὸς τὰ λάχανα. Ἐν τοσούτῳ ὁ Ἀμερικανὸς ἐνεκρυφίαζε τὴν ἡδονήν, ὅτι ὅλοι πρὸς αὐτὸν προσεῖχον, διατηρῶν πάντοτε τὴν αὐτὴν σοβαρότητα καὶ τὸν αὐτὸν διδακτικὸν χαρακτῆρα, καὶ συνέδεσεν οὕτω πως μετὰ τῶν προειρημένων τὴν εἰς τὴν ἀπορίαν τοῦ ἐμπόρου ἀπάντησιν.

— Περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἀνεκάλυψεν ὁ Κολόμβος τὴν Ἀμερικήν. Δὲν εἶναι εἰσέτι δύω καὶ ἥμισυς αἰῶνες, ἀφότου οἱ

πρῶτοι ἄποικοι καὶ ὁμόθρησκοί μου, οἱ pilgrims fathers,, ἀπέβησαν εἰς τὰ ἄγρια παράλια τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, καὶ σήμερον ὁ πολιτισμὸς αὐτῆς ὑπερτερεῖ τὸν Εὐρωπαϊκόν, ὅσον τὸ ἀτμῆρες τὸ ἱστιοφόρον, πρὶν συμπληρωθῇ δὲ αἰὼν ἀπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς ἐπαναστάσεως, η Ὁμόσπονδος πολιτεία ἀριθμεῖ ἤδη ἐπέκεινα τῶν 25 ἑκατομμυρίων κατοίκων. Πανταχοῦ ἀνηγέρθησαν πόλεις μεγαλοπρεπεῖς, διώρυγες καὶ σιδηρόδρομοι ὡς ἀρτηρίαι συνέδεσαν τὰ πέρατα τοῦ σφριγῶντος τούτου σώματος, καὶ ὅλα τὰ χρήσιμα εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον εὐθηνοῦν, ὅσον οὐδὲ ἐν τῇ γηραιᾷ Εὐρώπῃ. Ἡμεῖς πρῶτοι ἐφαρμόζομεν πᾶσαν ἀνακάλυψιν καὶ καθεκάστην τελειοποιοῦμεν τὰς νέας ἐφευρέσεις. Ὅλη ἡ πρόοδος αὕτη καὶ ἡ δόξα χρεωστοῦνται εἰς τὰς ὀρθὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας ἠκολουθήσαμεν συμμορφούμενοι πάντοτε πρὸς τὴν πεῖραν, καὶ ὑποτασσόμενοι εἰς τὴν αὐθεντίαν τοῦ κοινοῦ νοός. Πρὸ πάντων καταγινόμεθα εἰς τὴν διάδοσιν τῶν φώτων καὶ πρεσβεύομεν, ὅτι τὰ μὲν χρήματα ἴδια ἑκάστου, αἱ δὲ γνώσεις κοιναί.

Ἐν τούτοις ἡ συνοδία εἶχε φθάσει εἰς Δράμεσι καὶ ἔμελλε νὰ βαδίσῃ διὰ τοῦ ῥηγμῖνος τῆς θαλάσσης, τὸν ὁποῖον οἱ εὐμεγέθεις κάχληκες καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν βρύον καθίστανον ὀλισθηρόν, ὥστε ἔπρεπε νὰ ταχθοῦν ἐφεξῆς ἀκολουθοῦντες τὸν ἀσφαλέστερον πόρον. Διελύθη λοιπὸν ἡ διδασκαλία πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ καλογήρου, ὅστις ηὔχετο τοιαύτη νὰ ἦναι ὅλη ἡ μέχρις Ἀθηνῶν ὁδός.

Πρὶν ἐμβῇ ὅμως εἰς τὴν θάλασσαν ὁ Ἀμερικανός :

— Ἰδού, εἶπεν, αἱ λεωφόροι τῆς Ἑλλάδος. Οἱ συμπολῖταί μου πρῶτον κατασκευάζουν ὁδοὺς καὶ ἔπειτα Πανεπιστήμια.

— Τὰ φρονοκομεῖα, ἠρώτησεν ὁ Ἡφαιστίδης, τῶν τὰ πάντα ἐπισταμένων;

— Διὰ ποίων ὁδῶν ἔρχονται οἱ φοιτηταὶ εἰς τὸ Πανεπιστημιον ;

— Ἀμέλει ! ἀπήντησεν ὁ Ἡφαιστίδης εἰς τὸν Ἀμερικανόν, οἱ Ἕλληνες ἔρχονται ἀνυπόδητοι.

— Τότε φίλε, ἀποκτήσαντες ὑποδήματα δὲν ἐπιστρέφουν εἰς τὸ χωρίον των, ὅπου αὐτὰ τρίβονται.

— Πῶς σὲ φαίνεται ὁ φίλος, ἠρώτησε τὸν ἔμπορον ὁ πλησίον του ἐρχόμενος μόλις παρελθόντος ἐκείνου.

— Δίμιτον Ἀμερικανικὸν πρώτης ποιότητος, ἀπήντησε· καὶ ὅλοι οἱ παρεστῶτες ἐγέλασαν.

Κατόπιν του Ἀμερικανοῦ διέβησαν καὶ οἱ λοιποί, καὶ οἱ ἵπποι σχεδὸν νηχόμενοι, διεβίβασαν τοὺς ἀναβάτας των ἕως εἰς τὸ Δίλεσι, ὀλίγον ἀπέχον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ὑπὸ τὸν ἀρχαῖον Ὠρωπόν. Ἐκεῖ ἀνεπαύθησαν οἱ ὁδοιπόροι, καταλύσαντες εἰς τοὺς τέσσαρας ἢ πέντε νεωστὶ οἰκοδομηθέντας οἰκίσκους. Ὁ Ἡφαιστίδης ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν περιηγοῦνται ἄνευ ἐφοδίων καὶ μετ' αὐτοῦ συγκατελέχθη παραλαβὼν καὶ τὸν Θάνον, τοὺς ἠκολούθησαν δὲ ὁ ἔμπορος, ὁ Πτερίδης καί τινες ἄλλοι. Ὁ Ἀμερικανὸς ἐξέτεινε τὸν τάπητά του καὶ ἀνῆψε τὸν αὐθέψην του, διὰ νὰ παρασκευάσῃ τσάϊ προσφέρων καὶ εἰς τοὺς ὁμοστέγους του. Ὁ Ἡφαιστίδης καὶ ὁ Πτερίδης ἐδέχθησαν ἀσμένως, οἱ δὲ λοιποὶ ἔβλεπον περιέργως τὴν σκευασίαν, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ καλόγηρος, διὰ νὰ μὴ τὸν λανθάσῃ τι ἐκ τῶν διατρεχόντων.

— Τί κάμνετε ἐδῶ ; βλέπετε τὰ μαγικὰ αὐτοῦ τοῦ . . . ἀλλοπίστου ; Δὲν γνωρίζετε, ὅτι διὰ τοιούτους ἡτοιμάσθη τὸ πῦρ τῆς γεένης ;

— Ἂν εἴχαμεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ πυρός, τὸν ἀπήντησεν ὁ Πτερίδης, τὸ τσάϊ ἔζεε πάραυτα.

— Ὦ ! σὺ ἐποτίσθης τὸ δηλητήριον ἐκείνου τοῦ ἐξωλεστάτου, τοῦ ψυχοφθόρου καὶ χριστιανομάχου Βολταίρου.

— Μικρόν τι ὠνόμασες. Ῥόδα μ' εἴρηκας, κρίνεσι στεφανοῖς. Μετὰ τὸν Βολταῖρον ἐφάνησαν ἄλλοι δεινότεροι, ὁ

Κάντιος, ὁ Φίχτιος, ὁ Σχελίγγιος, ὁ Ἕγελος καὶ τὰ στίφη αὐτῶν.

— Αὗται εἶναι αἱ πύλαι τοῦ ᾅδου, αἱ ὁποῖαι οὐδέποτε κατισχύουσιν.

— Αὐτοὶ εἶναι σήμερον, οἱ προφῆται, τῶν ὁποίων ἡ κεφαλὴ ἀνταυγάζει τὸ φῶς τῆς γνώσεως.

— Ἐκ στόματος κοράκων ἐξελεύσεται κρᾶ!.. Μακράν, μακρὰν ἀπὸ σᾶς, γενεὰ ἄπιστος καὶ μοιχαλίς! . . Καὶ ταῦτα λέγων δρομαῖος ἀνεχώρησεν ὁ καλόγηρος.

— Εὑρήκαμεν τὸ ἀντιφάρμακον, καὶ μὴ ἐννοήσας, ἢ παίζων μὲ τὸ ἀνταύγασμα, εἶπεν ὁ ἔμπορος, αὐτὰ τὰ αὐγά σου, Πτερίδη, εἶναι φαίνεται τόσον κλούβια, ὥστε δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰ καταπιῇ· φύλαξε καὶ δι' αὔριον.

Ὅλοι ἐγέλασαν, ἐκτὸς τοῦ Ἀμερικανοῦ, ὅστις καθ' ὅλον τὸν περὶ φιλοσόφων διάλογον ἦτο σύνοφρυς προσέχων εἰς μόνον τὸν αὐθέντην του. Ἐπίσης ὁ Ἡφαιστίδης ἐνώπιον πολλῶν ἀπέφευγε τοιαύτας ὁμιλίας, γνωρίζων τὸ ἰδίωμά του, ὅτι εὐκόλως παρεσύρετο πέραν τῶν ὁρίων. Ἀφοῦ ἔπιον τὸ τσάϊ, τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τῶν τριῶν καὶ ἄλλοι τινὲς ἐδοκίμασαν ἀλλ' εὗρον στυφὸν καὶ δυσάρεστον, ἀνεπαύθησαν.

Τὴν ἐπαύριον πρωῒ ἀνεχώρησαν διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ τῳόντι ὁ Πτερίδης, ὑπῆρξεν ἡ κοπὶς τῶν λόγων ἁπάντων, διότι ὁ καλόγηρος ἔφευγε τὴν παρουσίαν του, ὁ δὲ Ἀμερικανὸς δὲν ἤθελε νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς φιλοσοφικὴν συζήτησιν, τὴν ὁποίαν ἐθεώρει ὅλως ἄκαιρον καὶ ἐπιβλαβῆ. Ὁ ἔμπορος εἶπε πολλὰς ἀστειότητας ὅλως ἀθώους, καὶ πρὸς τῆς ἑσπέρας ἔφθασαν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου διεχωρίσθησαν· πρῶτος δὲ ἔγινεν ἄφαντος ὁ καλόγηρος.

Ὁ Ἡφαιστίδης ἠκολούθησε τὸν Θάνον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρός του, ὅπου δὲν εὗρον τὸν Τάσον, πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἀποδημοῦντα διὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν.

ΙΑʹ.

Θλίψις τῆς Εὐφροσύνης.

Ἐνῷ ὁ Θάνος ἐδικάζετο, δυσάρεστα ἐγίνοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀϋφαντοῦ. Ὁ Ἰαπετὸς προέβλεπεν, ὅτι ἅμα ἔλθουν καλαὶ εἰδήσεις ἐκ Θεσσαλίας, ἀθωωθῇ δὲ καὶ ὁ Θάνος, αὐτὸς ἦτον ὅλως περιττὸς καὶ ἔμελλε ταχέως νὰ λησμονηθῇ. Τὰ κομψεύματά του, ἡ ἐρασμιότης του, τὸ μελιηδὲς τῶν ὀφθαλμῶν του, οἱ συγκεκομμένοι στεναγμοί του εἰς οὐδὲν συνέτεινον, καὶ αἱ προτάσεις του περὶ χορῶν, περὶ θεάτρου καὶ ἄλλων διασκεδάσεων ἀπερρίφθησαν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης. Ἀφοῦ τὰ μειλίχια δὲν ὠφέλησαν, ὑπελείπετο νὰ δοκιμασθοῦν ἐπισπαστικώτερα. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἐπιχειρήσῃ τολμηρόν τι καὶ νὰ κινήσῃ τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Ἡ ἀποτυχία τολμήματος κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἠδύνατο νὰ διαφέρῃ τῆς ἀτόλμου ἀποτυχίας, ἀλλ' ἐπιχειρῶν εἶχε τὴν ἐλπίδα, ἔστω καὶ ἀμυδράν, ὅτι ἴσως ἤθελε μεταβάλει κατά τι τὰ πράγματα. Διάφοροι σκέψεις τὸν ἐνεθάρρυνον· δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἡ ψυχρότης τῆς Εὐφροσύνης ἦτον εἰλικρινής· διὰ νὰ ἦναι τοιαύτη, κατὰ τὴν γνώμην του, ἔπρεπε νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι τὰ βέλη τοῦ παιδὸς τῆς Κύπριδος ἐξημβλύνθησαν, ὅτι ἡ ἐρασμιότης ἔπαυσε νὰ ἦναι ἀκαταμάχητος, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ Τιθωνοῦ φωνὴν χαριέστερος καὶ ὁ βαναυσότερος τῶν ἀνθρώπων, ὁ Ἀπόλλων τοῦ Πραξιτέλους καὶ τὸ ξόανον τῶν βαρβάρων τῆς Ἀφρικῆς εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό. Ἄπαγε! . . Τὴν φαινομένην ἀπάθειαν, ἀδιαφορίαν καὶ ψυχρότητα τῆς Εὐφροσύνης ἀπέδιδεν εἰς τὰ πάτρια ἤθη καὶ τὴν ἀγροῖκον ἀνατροφήν, καθ' ὧν ἤθελεν ἁμαρτήσει δεικνύουσα ἑαυτὴν δεκτικὴν αἰσθήματος, ἐνῷ ἐχρεώστει νὰ ἦναι κτῆμα τοῦ πατρός της,

καὶ κτέανον περνάμενον τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ δωρήσῃ κατ' ἀρέσκειαν. Ἐὰν ὅμως εἰς αὐτὸ τὸ γλαφυρὸν ἄγαλμα μετέδιδέ τις ψυχήν, πρὸς τίνα ἄλλον ἔμελλε ν' ἀνοίξῃ τὰς ἀγκάλας του, παρὰ πρὸς τὸν Πυγμαλίωνά του; καὶ τότε τί θέλει πράξει ὁ πατήρ, ὅστις ἄλλο τέκνον δὲν ἔχει; Οὗτος ἐγώ, θέλω τὸν εἰπεῖ τότε. Ἡ φαντασία του ἐξήπτετο ἔτι μᾶλλον, ὅταν ἀνελογίζετο τὰ πλούτη τοῦ Αὐφαντοῦ, τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ προικοφορηθῇ, καὶ τὴν ἐνδεχομένην χρῆσιν. Θέλω ἔχει τότε οἰκίαν εὐπρεπεστάτην, ὡς ὁ δεῖνα ἢ δεῖνα Πρέσβυς, ὑπηρέτας, ἅμαξαν, ἵππους, θεωρεῖον, θέλω δίδει χορούς καὶ συμπόσια καὶ θέλω περιηγηθῇ τὴν Εὐρώπην. Τί θέλουν εἰπεῖ οἱ Παρισινοί, ὅταν ἰδοῦν τοιαῦτα κάλη; καὶ ἐμὲ φέροντα διάχρυσον στολήν; . . . δαπανῶντα ἀφειδῶς; . . . ὁποῖα δόξα διὰ τὴν Ἑλλάδα!! . . Τί παράδοξον τότε ἂν μὲ ὀνομάσουν Πρέσβυν ἐν Παρισίοις ἢ ἐν Λονδίνῳ, ἔστω καὶ ἀμισθί; . . . Ἂν εἶναι ἀληθές, ὅτι ἔχει εἰσόδημα ἐπέκεινα τῶν ἑκατὸν χιλιάδων γροσίων!! . .

Πολλάκις αἱ ἀκίδες τῶν πόθων ἐδίωκον τὸν ὕπνον του, καὶ ἀναπηδῶν ἐκ τῆς κλίνης ἄνω καὶ κάτω ἐβάδιζε διὰ τοῦ κοιτῶνος, ἢ ἐκυλίετο ἐπὶ τάπητος, ὡς ἐν μέσῳ τῶν ῥείθρων τοῦ Πακτωλοῦ. Θέλω ἔπιπλα τορευτὰ τῆς Γαλλίας, τάπητας Ἀγγλικοὺς ἢ Περσικούς, ἐλαιογραφίας τῶν ἀριστοτεχνῶν τῆς Ἰταλίας, ἀγγεῖα τῆς Ἰαπωνίας ἢ τῆς Σέβρας, καθ' ἑσπέραν ἡ οἰκία μου θέλει εἶναι κατάφωτος. Ἰδοὺ ἔρχονται οἱ Πρέσβεις, γίνεται χαρτοπαίγνιον, ὁ μουσικοδιδάσκαλος κάθηται εἰς τὸ κύμβαλον, οἱ πρωταγωνισταὶ τοῦ μελοδράματος ψάλλουν! . . Ὅταν ἰδῇς τοιοῦτον κόσμον, θέλεις ἀπορήσει Αὐφαντῆ! Τίς ἄλλος γαμβρὸς δύναται νὰ σὲ ἀνυψώσῃ εἰς τοιαύτην περιωπήν; Ἴσοι πρὸς ἴσον οἱ Πρέσβεις! Εἰς σᾶς, κύριε Ἰαπετέ, θέλουν μὲ λέγει, χρεωστοῦμεν, ἂν ὀλίγον διασκεδάσωμεν ἐν Ἀθήναις. Ὢ κύριοί μου! πόσον εἴσθε

συγκαταβατικοί! θέλοντες νὰ μὲ τιμήσητε, δὲν προσέχετε εἰς τὸ πενιχρὸν τῆς οἰκίας μου. Περιμένω συλλογὴν ἀλαβάστρων καὶ ψηφοθετημάτων ἐκ Φλωρεντίας καὶ παρήγγειλα νέον εἶδος ἐπίπλων, τὰ ὁποῖα λαμβάνω ἐκ Γαλλίας συνάμα μετὰ βορδιγαλίου οἴνου· ὁ ῥητινήτης μας δὲν πίνεται...

Τοιοῦτον ἀπεικονίζετο εἰς τὴν ὀνειροπολοῦσαν φαντασίαν του τὸ μέλλον, ἂν ἐπετύγχανε νὰ νυμφευθῇ τὴν Εὐφροσύνην. Ἀφοῦ πολλὰ καὶ ἐπιτηδειότατα στρατηγήματα ἐσχεδίασεν, ἀλλ' εὗρεν ἐπισφαλῆ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀποφεύγων νὰ μεταχειρισθῇ βίαν, ἢ νὰ καταφύγῃ εἰς ἁρπαγήν, διότι ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διαθέσεων τῆς κόρης, ἠδύνατο νὰ ἐξοκείλῃ εἰς ἀπόκρημνα, ἐπὶ τέλους ἐνόμισεν, ὅτι ἀνεκάλυψε τὸν καταλληλότερον τρόπον. Αὐτὸς τὸν ἐφάνη ἔτι μᾶλλον προτιμότερος, διότι δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῆς συμπράξεως ἄλλου, ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς κατεπεῖγε, προέβη τὸ ταχύτερον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Αὐφαντῆς καὶ ἡ σύζυγός του πολλάκις μετὰ μεσημβρίαν ἐξήρχοντο εἰς ἐπίσκεψιν οἰκείων διατελούντων ἐν τῇ παρακειμένῃ ὁδῷ, ἡ δὲ Εὐφροσύνη ἔμενε μόνη καταγινομένη εἰς τὰ ἔργα της. Πληροφορηθεῖσα ὅτι ἐν Ἀθήναις αἱ νέαι δὲν ἐπέδιδον, ὡς ἐνόμιζεν, εἰς τὰ ποικίλματα, ἀλλ' ἐπορίζοντο ἐκ Παρισίων ὅλον τὸν κόσμον των, δὲν εἶχε περιέργειαν νὰ τὰς γνωρίσῃ καὶ νὰ τὰς βλέπῃ διότι κατ' αὐτὴν εἶχε τιμὴν τὸ κοσμοῦν ὡς ἴδιον ἔργον· ἄλλως τε ἦτο περίλυπος ἐξ αἰτίας τοῦ Θάνου καὶ κατ' αὐτὰς ἀνήσυχος, σφαδάζουσα ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων δίκης. Ἡ καταδίκη του ἔμελλε νὰ ἦναι διττὸν δυστύχημα, διότι καὶ ὁ Θάνος ἐκινδύνευε καθ' ἃς εἶχε πληροφορίας νὰ πάθῃ ἐξ ἀπογνώσεως, καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς μεσιτεύσεως τοῦ ἀπεχθοῦς Ἰαπετοῦ ἔμελλον νὰ λάβουν· ἂν τοὐναντίον ἐπετύγχανεν ἡ ἀπόλυσις τοῦ Θάνου, εἶχεν ἀμετάθετον ἀπόφασιν νὰ γίνῃ εἰς τὸν Ἰαπετὸν ἀόρατος, φεύγουσα ὁσάκις αὐ-

τὸς ἔρχεται πρὸς ἐπίσκεψιν, καὶ ἐντελῶς ἀδιαφοροῦσα περὶ
τῆς πρὸς τὸν Ὀθωμανὸν Πρέσβυν μεσιτείας του. Συγχρόνως
ἤλπιζεν, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ὁ Θάνος ἔμελλε νὰ τοὺς
ἀκολουθήσῃ, ὅπου καὶ ἂν μετέβαινον. Τοιαύτην χάριν δὲν
ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ εἰς αὐτὴν ὁ πατήρ της, οὔτε ὁ Θάνος
ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ ἐναντιωθῇ ἀφοῦ σχεδὸν ἔγινε μέλος τῆς
οἰκογενείας των, οὐδένα δὲ πόρον εἶχεν ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ Ἰαπετὸς ἐκαιροφυλάκτει τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Ἀϋφαν-
τὴς μετὰ τῆς συζύγου του ἐξῆλθον, καὶ εὑρὼν τὴν ὑπηρέ-
τριάν του θυραυλοῦσαν, ἢ ἐπὶ τὸ ἀττικώτερον καθημένην εἰς
τὴν ῥούγαν, τὴν ἀπέστειλε πρὸς τοὺς κυρίους της κατὰ πα-
ραγγελίαν δῆθεν τῆς μητρὸς τῆς Εὐφροσύνης, ὡς ἐχούσης
ἀνάγκην αὐτῆς. Ἡ ὑπηρέτρια μέλλουσα ν' ἀφήσῃ τὴν Εὐ-
φροσύνην μόνην ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἔκρινεν εὔλογον νὰ προσθέσῃ
τὴν θύραν τῆς κλίμακος ἐφελκομένη τὴν κλεῖν, μεθ' ὃ ἔσπευσε
πρὸς τὴν κυρίαν της. Ὁ Ἰαπετὸς εἰσῆλθε τότε εἰς τὸ μέσαυ-
λον καὶ κρεμασθεὶς ἐκ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων τοῦ ἐξώστου εἰσε
επήδησεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅθεν διηυθύνθη εἰς τὸν κοιτῶνα
τῆς Εὐφροσύνης. Αὕτη ἐκάθητο κρατοῦσα τὸν ἱστόν της, καὶ
κύπτουσα ἐπ' αὐτοῦ εἶχε τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τὴν θύ-
ραν, ὥστε δὲν εἶδε τὸν Ἰαπετὸν εἰσελθόντα καὶ ἀκροπο-
δητὶ βαίνοντα· ἐνόμισε δὲ εἰσελθοῦσαν τὴν ὑπηρέτριαν, ὅταν
αἴφνης εἶδεν ἐνώπιόν της τὸν μισητὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον,
καθ' ἣν στιγμὴν ἐνετρύφα εἰς τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα, ὅτι τα-
χέως μέλλει ν' ἀπαλλαχθῇ αὐτοῦ διὰ πάντοτε. Ὑπέθεσεν ὅτι
βλέπει φάσμα ἀπαίσιον καὶ ἀσκαρδαμυκτὶ ἠτένισε, διὰ νὰ
βεβαιωθῇ ἂν ἀπατᾶται· ἀλλ' ὅταν ἀπήντησε τὸ μαλθακὸν
μειδίαμά του καὶ τὸν ὑγρὸν πόθον τῶν ὀφθαλμῶν του προ-
τείνοντος εὐπροσηγόρως τὴν χεῖρα, ὀξεῖαν ἀφῆκε φωνὴν καὶ
ἔκλινεν ὑπτία ἐπὶ τῆς ἕδρας της λιποθυμήσασα, ὁ δὲ ἱστὸς
μετὰ τῶν νημάτων ἔπεσε χαμαὶ ἐκ τῶν κρεμασθεισῶν χειρῶν

της. Ἡ ἐπιχυθεῖσα πελιδνότης ἐπὶ τῶν παρειῶν καὶ τῶν χει-
λέων κατέστησε τὴν λευκὴν χροιάν της ἔτι λευκοτέραν, καὶ
οἱ ξανθοὶ πλόκαμοι κατέρρευσαν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου, ἐπὶ
τοῦ ὁποίου ἔκλινεν ἡ κεφαλή της, ὥστε ἐφαίνετο ὡς ἄγγελος
Χερουβὶμ καθεύδων, ἢ ὡς τὸ κρίνον τοῦ λειμῶνος, τοῦ ὁποίου
ἀπρόσεκτος διαβάτης ἐπάτησε τὸ ὄρθιον στύπος καὶ ἔρριψε
χαμαί. Ἐμβρόντητος ἔγινεν ὁ Ἰαπετός, καὶ ἐνῷ παρεσκευά-
ζετο διὰ φλογερῶν λόγων νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ τοῦ πάθους
του εἰς τὴν ψυχρὰν καρδίαν τῆς Εὐφροσύνης, ἐσβέσθη ἡ
φωνὴ ἐπὶ τῶν χειλέων του. Διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκράτει τὸν
ὦμον αὐτῆς, ὥστε νὰ μὴ καταπέσῃ, διὰ τῆς ἄλλης δὲ ἐδο-
κίμαζε νὰ δράξῃ τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης φιάλην, ὥστε νὰ τὴν
καταρραντίσῃ ὕδατος· ἀλλ' ἡ τεταμένη του χεὶρ δὲν ἔφθα-
σεν ἕως ἐκεῖ. Οὐδένα ἠδύνατο νὰ καλέσῃ εἰς βοήθειαν, γνω-
ρίζων ὅτι ἡ θύρα ἦτον ἔγκλειστος. Τὴν ἐκάλει λοιπὸν κατ'
ὄνομα καὶ ἔσειε τὴν ἕδραν της ἐλπίζων τοιουτοτρόπως ν' ἀνα-
νήψῃ. Ὁ ἱδρὼς περιέρρεε τὸ πρόσωπόν του ἐκ τῆς ἀμηχα-
νίας. Ἂν ἔφευγε καταλιμπάνων αὐτὴν εἰς τοιαύτην κατάστα-
σιν, ἠδύνατο νὰ γίνῃ παραίτιος δυστυχήματος· ἂν ἔμενε πά-
λιν ἑωσοῦ νὰ ἔλθῃ τις, ἠδύνατο νὰ φθάσῃ ἴσως ὁ πατὴρ ἐξ-
αγριούμενος κατ' αὐτοῦ, καθ' ὅλους δὲ τοὺς τρόπους ἐκιν-
δύνευε ν' ἀποτύχῃ τὸ πραξικόπημά του. Ἐνῷ αἱ ἰδέαι καὶ
τὰ σχέδια διήρχοντο ὡς ὑπὸ βιαίου ἀνέμου ἐλαυνόμενα διὰ
τῆς κεφαλῆς του, ἰδοὺ εἰσέρχεται ἐπιστρέψασα ἡ ὑπηρέ-
τρια, καὶ ἀκούουσα τὸ ὄνομα τῆς κυρίας της ὑπὸ ἀνδρικῆς
φωνῆς προφερόμενον ἔκθαμβος ἔσπευσε πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν
ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν, ὥστε ὁ Ἰαπετὸς ἔδραξε τὴν φιάλην,
καὶ ἐκείνη μὲν τρίβουσα τὰς χεῖράς της, αὐτὸς δὲ καταρραν-
τίζων αὐτήν, τὴν ἐπανέφερον εἰς τὰς αἰσθήσεις της. Ἡ ὄψις
τῆς ὑπηρετρίας καθησύχασε τὴν Εὐφροσύνην, μὴ ἰδοῦσαν
τὸν Ἰαπετόν, ὅστις ἔνευσε πρὸς τὴν ὑπηρέτριαν νὰ σιωπήσῃ,

ὅτι παρευρίσκεται. Ἀφοῦ βαθέως ἀνεστέναξεν, ἐκυριεύθη ὑπὸ συγκοπῆς καὶ κλαυθμοῦ, καλύψασα δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπόν της. Ὁ Ἰαπετὸς ἐνόησεν ὅτι ἡ παρουσία του ἠδύνατο μᾶλλον νὰ βλάψῃ καὶ διὰ τοῦτο, ἀφήσας ἐλαφρὰ κατὰ γῆς διὰ τὴν ὑπηρέτριαν χρυσᾶ τινα νομίσματα, ἀκροποδητὶ ἐβάδισε πρὸς τὴν θύραν. Ἡ ὑπηρέτρια τὸν ἔνευσε νὰ λάβῃ τὰ χρήματά του, ἀλλ' αὐτὸς ἠναντιώθη καὶ δρομαῖος ἐξῆλθε. Τότε ἡ ὑπηρέτρια λαβοῦσα τὰ νομίσματα τὰ ἔρριψεν ἐκ τοῦ παραθύρου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, αὐτὸς δὲ οὐδὲ μεταστραφεὶς μετὰ σπουδῆς ἀπεμακρύνθη.

Βεβαίως τὸ φιλοδώρημα ἦτον ἐπίβουλον ἐπινόημα, διὰ νὰ φαίνεται ὑπάρξασα προηγουμένη συνεννόησις. Καί τοι ἀποτυχὼν τοιουτρόπως δὲν ἀπέβαλε πᾶσαν ἐλπίδα ἐν τούτοις ὁ Ἰαπετός. Ἐφρόνει δηλαδή, ὅτι ὁ πατὴρ δὲν θέλει πιστεύσει ἀθώαν τὴν θυγατέρα του, καὶ κατεγίνετο νὰ ἐφεύρῃ τρόπον, ὥστε νὰ τὴν παραστήσῃ ὕποπτον. Πρὸς τοῦτο τὸ καταλληλότερον μέσον κατ' αὐτὸν ἦτο νὰ διαδοθῇ ἡ φήμη τοῦ πράγματος, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἄλλος τρόπος διασώσεως τῆς τιμῆς τῆς κόρης, εἰμὶ ὁ μετ' αὐτοῦ γάμος της. Εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ σχεδίου του συνετέλεσεν ἡ ἐπισυμβᾶσα νόσος τῆς Εὐφροσύνης. Δὲν ἐτάραττε τὸν νοῦν της ὁ στοχασμός, ὅτι θέλει συλλάβει κατ' αὐτῆς ὁ πατήρ της ὑπόνοιαν, ἀλλ' ἐθλίβετο διὰ τὴν κοινὴν διαλάλησιν· προτιμότερος ἐφαίνετο εἰς αὐτὴν ὁ θάνατος παρὰ νὰ περιφέρηται τ' ὄνομά της εἰς τὰ στόματα τῶν ἀστείων τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἀναιδῶς προσβληθείσης ὑπὸ τοιούτου βδελυροῦ ἀνθρώπου. Καὶ τίς ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς εὐφυεῖς τῶν καφενείων, τίς οἶδε τί νὰ ὑποθέσουν . . . Ἀφοῦ ἔκλαυσε πικρῶς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρός της, ὅστις παντοίοις τρόποις τὴν παρηγόρει, κατελήφθη ὑπὸ σφοδροῦ παλμοῦ, τὸν ὁποῖον διεδέχθη πυρετώδης κατάστασις, ὥστε ἔγινεν ἀνάγκη προσκλήσεως ἰατροῦ.

Μετὰ δύω ἡμέρας, ἀφοῦ ταῦτα συνέβησαν, ἔφθασεν ὁ Θάνος εἰς Ἀθήνας καὶ ἀμέσως τὴν ἐπαύριον κατηυθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀϋφαντοῦ, τὸν ὁποῖον εὗρε σκυθρωπὸν, διότι ἡ Εὐφροσύνη ἦτο κατάκοιτος, ἂν καὶ ἐφαίνετο βελτιουμένη ἡ κατάστασίς της. Ἡ εἴδησις τῆς ἀφίξεως τοῦ Θάνου, τὴν ἐνέπλησε χαρᾶς καὶ τὴν ἔδωκε νέας δυνάμεις· καὶ ἔκτοτε ἐφιλοτιμεῖτο νὰ δείξῃ ταχυτέραν τὴν ἀνάρρωσιν διὰ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κοιτῶνός της.

Ὁ Ἰαπετὸς μετὰ πολλῶν χαριεντισμῶν καὶ γελῶν ὡς περὶ κομψοῦ συμβάντος, διεφήμισε παραμορφόνων κατὰ τὸ συμφέρον του τὰ πράγματα, καὶ διέσυρε τὴν δυστυχῆ Εὐφροσύνην, εἶχε δὲ τὸ θράσος νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός της, καὶ μὴ βλέπων αὐτὴν κατὰ τὸ σύνηθες, νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ὑγείας της. Ὁ Ἀϋφαντὴς ἦτο πολὺ πρᾴου χαρακτῆρος, ὥστε νὰ μεταχειρισθῇ τὸν αὐθάδη παραβιαστὴν τῆς οἰκίας του, ὅπως ἔπρεπε. Τὸν ἔδειξε μόνον πολλὴν ψυχρότητα καὶ τὸν ἀπήντησεν, ὅτι καλῶς ἔχει, ἐξακολουθῶν τὸν μετὰ τοῦ Θάνου διάλογον περὶ τῶν παθημάτων του, ὥστε βλέπων ὁ Ἰαπετός, ὅτι οὐδεμία δίδεται προσοχὴ εἰς τὸ ἔξοχον πρόσωπόν του, ν' ἀναζεύξῃ. Ὁ χαλκοπρόσωπος Ἰαπετὸς δὲν ἐταράχθη, ἀλλ' ἔδειξε περιέργειαν, ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτὸς τὰς ταλαιπωρίας τοῦ Θάνου προσποιούμενος συμπάθειαν καὶ παρενείρων χαριέντως περὶ τῆς μεσιτείας καὶ προστασίας του. Ἡ ὑπομονὴ ὅμως τοῦ Ἀϋφαντοῦ οὐδόλως ἐξηντλήθη, καὶ οὐδεμίαν ἀκρόασιν παρέχων εἰς τὸν κομψολόγον, ἔδιδεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Θάνον νὰ λαλῇ, ἢ ἔλεγεν εἰς αὐτὸν πόσον ἐλυπήθησαν διὰ τὰς δεινοπαθείας του καὶ τὸν ἐζήτησε νὰ συμφάγουν, παρατηρῶν ὅτι, ἴσως εἶναι ἕτοιμον τὸ γεῦμα, ὥστε νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὸν Ἰαπετόν, ὅτι καιρὸς παντὶ πράγματι. Εἶδε λοιπὸν καὶ αὐτός, ὅτι ἡ ὀπισθοδρόμησις ἦτον ἀπαραίτητος καὶ ὅτι αἱ μηχανορραφίαι του

δὲν μέλλουν κατὰ τὸ παρὸν νὰ βραβευθοῦν. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ Θάνου ἦτο νέος σκόπελος καὶ ὁ ἀμβλύνους Ἀϋφαντῆς δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ διττὸν συμφέρον του, καὶ τὴν αἰσχύνην τῆς Εὐφροσύνης νὰ καλύψῃ καὶ γαμβρὸν ν' ἀποκτήσῃ δυνάμενον νὰ λαμπρύνῃ τὸν οἶκόν του. Ἂν καὶ τὰ μέχρι τοῦδε στρατηγήματά του δὲν ηὐδοκίμησαν, ὅπως ἔπρεπε, δὲν ἐνόμισεν ὅμως, ὅτι ἀποκρουσθείσης τῆς πρώτης προσβολῆς πᾶσα ἐλπὶς ἐματαιώθη, ἀλλ' ἐφρόνει, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ δευτέραν, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Ἀϋφαντῆς δὲν τὸν ἀπέκλεισε τὴν εἴσοδον. Κατὰ τὸ παρὸν ἐν τούτοις ἔπρεπε κατὰ τὴν γνώμην του, νὰ γίνῃ ἀνακωχὴ καὶ ἐν τῷ μεταξύ, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν πικρίαν τῆς ἀποτυχίας, ἐδόθη εἰς ἄλλους ἔρωτας ὑλικωτέρους περιμένων νέαν εὐκαιρίαν καὶ παρασκευάζων βαρυτέραν τὴν ἔφοδον.

Ἡ Εὐφροσύνη ἐν τοσούτῳ ἀνέλαβε, παρηγορηθεῖσα διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Θάνου, τὸν ὁποῖον ἦτον ἀνυπόμονος νὰ ἰδῇ, καὶ ἐνίοτε μόνον, ὅταν οὐδεὶς ἦτο παρών, ἀναπολοῦσα εἰς τὴν μνήμην της τὰ γενόμενα, ἔκλαιε πικρῶς. Τοῦτο δὲν ἐλάνθανε τὸν Ἀϋφαντῆν, ὅστις δὲν ἐξήρχετο σχεδὸν τῆς οἰκίας διὰ νὰ μὴ μονάζῃ ἡ κόρη του.

Δυστυχῶς ὁ Θάνος, τοῦ ὁποίου ἡ ὑγεία προσεβλήθη ἐκ τῆς καθείρξεως, κατελήφθη ὑπὸ σφοδρᾶς ὀφθαλμίας, διότι διατελέσας πολὺν χρόνον ἐν τῷ σκότει δὲν ὑπέφερε τὴν λάμψιν τῆς ἡμέρας. Διὰ νὰ μὴ ἀνησυχῇ ἡ Εὐφροσύνη, ἐζήτησεν ὁ Ἀϋφαντῆς παρὰ τῆς Βαρβάρας τὴν χάριν, νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν Θάνον, διὰ νὰ τὸν περιποιηθῇ. Ἡ Βαρβάρα ἐνέδωκεν εὐχαρίστως, ἀποδίδουσα καὶ αὐτὸ τὸ πάθημα τοῦ Θάνου ἐν γένει εἰς τὴν σκαιότητά του. Αὐτὸ τὸ παιδί, ἔλεγεν, ὅλο πίκραις καὶ βάσανα.

Ἐν τοσούτῳ ἦλθον καλαὶ εἰδήσεις ἐκ Θεσσαλίας καὶ ὁ Ἀϋφαντῆς παρεσκευάζετο, ἅμα ἰαθῇ ὁ Θάνος, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς

τὰ ἴδια συμπεριλαμβάνων καὶ αὐτὸν καὶ βεβαιῶν τὴν μητέρα του, ὅτι θέλει εὐτυχήσει ἂν τὸν παρακολουθήσῃ, εἰς τοῦτο δὲ αὕτη συνῄνει ἀσμένως.

ΙΒʹ.

Ἀμηχανία Ἡφαιστίδου.

Περὶ ἄλλων ἐφρόντιζεν ὁ Ἡφαιστίδης.

Πρὸ πάντων τὸν ὑπέκαιε τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως κατ' ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζεν Ἀράβιον αὐλητήν. Μὴ δυνάμενος νὰ λάβῃ ἱκανοποίησιν, ἔγραψε σχοινοτενῆ κατ' αὐτοῦ διατριβήν, διασύρων τὰ σόλοικα καὶ κακόζηλα τῶν συγγραμμάτων του, τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν εὐάριθμα, παρενείρων δὲ καὶ πολλὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ του βίου ἐπὶ τὸ γελοιωδέστερον. Προτάττων τὸ τετριμμένον, π ό θ ε ν ἄ ρ ξ ο μ α ί σ ε κ ε ί ρ ε ι ν, ἀπηρίθμει τὰ γραμματικά του πλημμελήματα ἐν εἴδει στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς, ἐπιλέγων ἑκάστοτε τ ή ν ε λ λ α Κ α λ λ ί ν ι κ ε. Ἀποδείρας τοιουτοτρόπως τὸν Μαρσύαν του, ηὔχετο καὶ πρὸς τοὺς θεούς. Κ ο ί μ η σ ο ν δ' ὦ Ζ ε ῦ, σ ό λ ο ι κ ο ν φ θ ό γ γ ο ν. Δὲν περιωρίζετο ἐν τούτοις κατὰ μόνου τοῦ ἀντιπάλου τούτου, ἀλλ' ἐξεστράτευσε καθ' ὅλων τῶν νεωτεριζόντων συνεκδοχικῶς, διακναίων τὰς δόξας καὶ τὰ παράδοξά των, καὶ ἐπᾴδων Κ α ὶ τ ό δ ε Ἡ φ α ι σ τ ί δ ε ω, λ ό γ ι ο ι κ α κ ο ί, ο ὐ χ ὁ μ έ ν, ὃ ς δ' ο ὔ, π ά ν τ ε ς.

Τῆς διατριβῆς ταύτης τὴν δημοσίευσιν ἐζήτησε παρ' ἐφημεριδογράφου. Οὗτος τὴν διέτρεξεν ἐπιτροχάδην, παρετήρησε δὲ εἰς τὸν Ἡφαιστίδην, ὅτι εἶναι σάτυρα καὶ λίβελλος κατὰ προσώπου, οὐχὶ ἐκ τῶν ἀσήμων.

— Ναί! ἀπήντησεν ὁ Ἡφαιστίδης, ὁμολογῶ ὅτι ἡ διατριβή μου ἔχει τὸ ὀξὺ τοῦ καρδάμου καὶ τὸ καυστικὸν τοῦ

σινάπεως, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ὑπομένω πλέον αὐτὸν τὸν ῥύθον Περσικῆς γλώσσης καὶ τὸν Δατισμὸν τῶν λογίων μας.

— Τί μὲ λέγεις; Ἐδῶ βλέπω ὅλα τὰ ῥόδα καὶ τὰ κρίνα τῆς ἐξυβριστικῆς ἀνθολογίας, οὔτε σὲ μέλει ὅτι τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ!

— Αὐτοὶ ὑπηρετοῦν τὸ κοινόν, εἶναι δήμιοι καὶ ἂν θέλῃς καὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἀνθρώπων δήμιοι, κατὰ τὸν Πίνδαρον:

Διάπειρά τοι βροτῶν ἔλεγχος.

— Βλέπω ὅτι ὁ ζῆλος τῆς ἀληθοῦς παιδείας σὲ φλέγει καὶ εἶσαι ἐκ τῶν ὀλίγων τοῦ ἔθνους σοφῶν ἀλλὰ . .

— Τί;

— Ἀλλ' ἡμεῖς, οἱ ἐφημεριδογράφοι ἔχομεν μεγάλας δαπάνας. Μισθοδοτοῦμεν στοιχειοθέτας, μελανωτάς, πιεστάς. Πρόσθες χάρτην, ὑπεύθυνον συντάκτην κτλ. κτλ. Ἀντὶ δὲ ἀμοιβῆς τί ἀπολαμβάνομεν; . . . τὴν ἔχθραν καὶ τὸ μῖσος τῶν ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ἐλέγχομεν τὰς πράξεις.

— Πρὸς τί ταῦτα δὲν ἐννοῶ.

— Λοιπὸν τὴν σκάφην, σκάφην; . . .

— Ναί! λέγε.

— Ἐν τῇ παλάμῃ καὶ οὕτω βοήσομαι, εἶναι τὸ μόνον σωτήριον ἀξίωμα τοῦ ἐφημεριδογράφου. Ἄνευ αὐτοῦ δὲν τρώγει, δὲν πίνει, καὶ ἑπομένως δὲν κοιμᾶται, δὲν τρέφεται, ὅταν δὲ πάσχῃ τὸ σῶμα, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συμπάσχῃ καὶ ὁ ἐν αὐτῷ ἔνοικος, ὁ νοῦς. Πεινῶσαν ἀλώπεκα ὕπνος ἐπέρχεται.

— Ναί! τὸ ἀλληλένδετον σώματος καὶ ψυχῆς, φύσεως καὶ διανοίας, τοῦ χοϊκοῦ ἀνθρώπου παραδέχομαι, διότι τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ διδασκάλου. Ἀλλ' ὅταν ὁ διδάσκαλος ἐπαύθη καὶ εἶναι Ἴρου πενέστερος, τί θέλεις νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐφημεριδογράφον;

— Φίλε μου, τὸ πρόβλημα, πῶς δύναταί τις νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος, δὲν κατέγινα ποτὲ νὰ λύσω, ἂν καὶ διὰ τῆς λύσεώς του ἤθελε προέλθει μεγάλη ῥαστώνη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἁρμοδιώτερος εἶναι ὁ καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

— Λοιπὸν μὲ λέγεις ἐς κόρακας;

— Ἄπαγε! Ἀλλὰ σὲ ἐρωτῶ, διδάσκεις δωρεάν;

— Ὄχι! διότι ὁ ἀρτοπώλης, ὁ κρεοπώλης, ὁ λαχανοπώλης, καὶ ὅλοι οἱ ἐξώλεις καὶ προώλεις οὐδὲν δίδουν δωρεάν.

— Ἄρα καὶ ἐγὼ δὲν δημοσιεύω δωρεάν. Ἰδοὺ ἐπὶ κεφαλῆς προκηρύττω «Τιμὴ καταχωρίσεως δι' ἕκαστον στίχον λεπτὰ 15». Ἡ διατριβή σου εἶναι ἐκ στίχων περίπου χιλίων, ἄρα . . . . .

— Τάχα δὲν δημοσιεύεις φιλολογικὰ ἄρθρα διὰ τοὺς συνδρομητάς σου;

— Συνδρομητάς! . . . Δὲν γνωρίζεις πόσον σπάνιον εἶναι αὐτὸ τὸ ὁδοιπόρον πτηνόν; Αἱ λοιδωρίαι οἱ σίλλοι καὶ ὅσα ἐν γένει ὁ ποινικὸς νόμος περιλαμβάνει ὑπὸ τὰς λέξεις, ἐξύβρισις, προσβολὴ τῆς τιμῆς, ψευδὴς καταμήνυσις, συκοφαντία, αὐτὰ εἶναι τοῦ ἐφημεριδογράφου ὁ ἀγρός, ὁ ἀμπελών, ὁ ἐλαιών.

— Αὐτὰ εἶναι ὁ κοπρὼν τοῦ Αὐγείου, ἐκ τοῦ ὁποίου τρέφεσθε . . . . λυμεῶνες . . . Ἰδοὺ καὶ ἄλλα θηρία τῆς Ἀθηνᾶς. Καταλαμβάνω! καταλαμβάνω! . . καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθε πλήρης ὀργῆς.

Ὅταν ὅμως ἐπροχώρησε διὰ τῆς ἀγυιᾶς καὶ κατηυνάσθη ἡ πρώτη ὁρμή, ἐμβάλλων τὸ χειρόγραφον τῆς διατριβῆς εἰς τὸν κόλπον του: — Δὲν σώζεσαι, Ἀράβιε αὐλητά, εἶπε καθ' ἑαυτόν, θέλεις λάβει τὰ ἐπίχειρα. Ἅμα κερδήσω τὸ ἰσάριθμον τῶν ἐν τῇ διατριβῇ στίχων . . . . καὶ μάλιστα οὐδὲ λέξιν ἀφαιρῶ, ἴσως προσθέσω. Ἀποτίσεις χοῖρε γίγαρτα.

Πλὴν τίνι τρόπῳ νὰ πηδίσω τόσα χρήματα ; . . . Διὰ τῆς γραμματικῆς μου . . .

Ἔσπευσε λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ λαβὼν ὑπὸ μάλης τὸ χειρόγραφον τῆς γραμματικῆς διηυθύνθη πρὸς τυπογράφον.

— Κύριε ! τὸν εἶπε, σὲ φέρω τὸ ἀκροθίνιον τῶν πολυετῶν ἔργων μου, τὸν ὥριμον καρπὸν τοῦ γήρατος, τὴν ἑξηκοντούτιδα γραμματικήν μου.

— Διὰ νὰ τὴν τυπώσω ;

— Μάλιστα διὰ νὰ φωτίσῃς τοὺς ἐν σκότει πορευομένους. Ἰδοὺ ἡ λυχνία.

— Εἶναι κατὰ τὸ νεώτερον σύστημα ;

— Εὔφημα φώνει ! Δὲν ξενίζει, δὲν πιθηκίζει, δὲν σολοικίζει, δὲν βαρβαρίζει, εἶναι παρθένος ἀτθὶς ἰοστέφανος.

— Γραῦς εἶ Ἐλπινίκη.

— Δὲν ψελλίζει, δὲν βατταρίζει.

— Ἀλλὰ κορυζᾷ.

— Κύριε ! ! . . . ὑπέλαβεν ἀγανακτῶν ὁ Ἡφαιστίδης καὶ μὴ εὑρίσκων πρόχειρον τὴν λέξιν, διότι δὲν ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ τραχεῖάν τινα, δυναμένην νὰ παροξύνῃ τὸν τυπογράφον, τὸν ὁποῖον ἐζήτει μάλιστα νὰ διαθέσῃ εὐνοϊκῶς.

— Μὴ ταράττου ! Δὲν πιστεύω ὅτι ἔχεις σκοπὸν νὰ δαπανήσῃς δισχιλίας δραχμάς, διὰ νὰ γίνῃς γωνιοβόμβυξ, παρέχων εἰς τοὺς παντοπώλας περικαλύμματα ταρίχων ; Τὸ ἔργον μου εἶναι νὰ ἐκδίδω διὰ τύπου. σεβόμενος ὅμως τὴν ἡλικίαν σου σὲ προτρέπω πρὸς τὸ συμφέρον σου, καὶ οὐδόλως συμβουλευόμενος τὸ ἐμόν, νὰ μὴ φλεβοτομήσῃς τὸ βαλάντιόν σου.

— Δὲν προτίθεμαι νὰ δαπανήσω, ἀλλὰ νὰ σὲ πωλήσω τὸ χειρόγραφόν μου.

— Δὲν εἶμαι ἐκ τῶν πριαμένων μεταμέλειαν.

— Ἐξέτασε λοιπόν !

— Οὐδὲν ὄφελος. Ὑπάρχει ἐπὶ τῶν Σχολείων ἐπιτροπή, ἥτις γνωμοδοτεῖ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, καὶ ὅσα αὐτὸ ἐγκρίνει χρησιμεύουν εἰς τὰ Σχολεῖα· καὶ ἄνθρακες ἐὰν ἦναι πωλοῦνται ἀντὶ χρυσοῦ· εἰ δὲ μὴ καὶ οἱ ἀδάμαντες βάλλονται τοῖς χοίροις.

— Τὴν γραμματικήν μου εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Σχολείων ἐπιτροπήν, τῆς ὁποίας σύνεδρος ὁ Ἀράβιος αὐλητής ! ! . . Τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών . .

— Φύλαξε τὴν ἀτθίδα σου τὴν σορὸν νὰ γίνῃ ἑβδομηκοντοῦτις . . . ὀγδοηκοντοῦτις . . . ψιλωθεῖσα δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην κτενῶν, ὦ σορέλλην !

Ἡ χολὴ τοῦ Ἡφαιστίδου ἐκόχλασε, φθάσασα εἰς τὸ διὰ πασῶν, ὥστε λέξιν δὲν ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ· ἀλλὰ λαβὼν πάλιν ὑπὸ μάλης τὸ χειρόγραφόν του ἔστρεψε βαρέως τὰ νῶτα καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὰ ἴδια. Εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐσκίρτα ὡς αἴγαγρος, ὅστις δὲν εὑρίσκει διέξοδον, ἀλλὰ πανταχόθεν ἀπαντᾷ αἰγίλιπας πέτρας.

Ὤνιοι ἐφημεριδογράφοι καὶ δοῦλοι· ἁλώνητα ἀνδράποδα τῶν ἐπιτροπῶν τυπογράφοι ! ! ἐξεφώνει πρίων τοὺς ὀδόντας. Ὄλωλεν ἀνδρὸς ἀρετά ! . .

Δὲν ἦτον εἰς αὐτὸν δύσκολον νὰ λάβῃ παρὰ τῆς Βαρβάρας, παρ' ᾗ διετέλει καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ὠνόμαζε πλέον Καμινώ, ἀλλὰ κυρίαν Βαρβάραν, τὸ ἀπαιτούμενον παρὰ τοῦ ἐφημεριδογράφου ποσόν· ἀλλ' ἦτο φιλότιμος καὶ ἐμίσει τὸν αὐλητοῦ βίον νομίζων ἀπαίσιον νὰ δανεισθῇ, πρὶν ἔχῃ τὰ μέσα τῆς ἀποδόσεως. Ἂν ἤθελεν, ἦτον ἔτι εὐκολώτερον νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Τάσου, ὅστις πρὸ δύω ἡμερῶν ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς περιοδείας του, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν στιγμὴν εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ἰαπετοῦ εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀμφότεροι ἦσαν παρὰ τὸ σύνηθες εὔθυμοι, ἐξερχόμενοι ἐκ συμποσίου καὶ βεβρεγμένοι.

Ὁ Ἰαπετὸς ἀπαντήσας ἐν τῇ αἰθούσῃ τὸν Ἡφαιστίδην

ἄνω καὶ κάτω βαδίζοντα καὶ βρυχώμενον ἐρρίφθη ἐπὶ μαλθακοῦ κλιντῆρος καὶ καγχάζων. — Ἰδέ, εἶπε πρὸς τὸν Τάσον κατακλιθέντα καὶ αὐτόν, ἰδὲ τὸν Ἡφαιστίδην! δὲν σὲ φαίνεται, ὅτι τερατοτοκεῖ ἀόριστον δεύτερον ἀνωμάλου ῥήματος;

Ὁ Ἡφαιστίδης ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ ὕφαιμον βλέμμα καὶ δεικνύων τὴν πυγμήν!

— Αὐτὴν τὴν στίγμήν, εἶπεν, ἤθελα ὅλη ἡ Ἑλλὰς νὰ ἔχῃ μίαν κεφαλήν!

— Διὰ νὰ τὴν ἐκκόψῃς ὡς φαίνεται ὡς σόλοικον.

— Τί κινεῖ τοιουτοτρόπως τὴν χολήν σου; ὑπέλαβεν ὁ Τάσος.

— Ἡ μωρία, ἡ βδελυρία, ἡ μοχθηρία, ἀπήντησεν ὁ Ἡφαιστίδης.

— Ἡ ἀθεόφοβος ἀσέβεια εἰς τὴν γραμματικήν, ἐπρόσθεσεν ὁ Ἰαπετός.

— Οἱ ἀχρεῖοι! Ἐλπινίκην τὴν ὀνομάζουν, κορυζᾷ, λέγουν, αὐτὴ ἡ ἀγήρατος Σειρήν.

— Τίς εἶναι ὁ μιαρός; ἠρώτησεν ὁ Ἰαπετὸς ἐκθνήσκων ὑπὸ γέλωτος.

— Ὁ μιαρός! ὁ τρώκτης ἀντὶ νὰ μὲ δώσῃ, νὰ ζητῇ δισχιλίας δραχμάς;

— Τίς καὶ διατί;

— Διὰ τὸν τύπον ὁ παγκάκιστος, διὰ νὰ τὴν ἐκδώσῃ εἰς φῶς, ὁ ἀγροῖκος, ἡ Βοιωτία ὗς!

— Δισχιλίας δραχμὰς ὁ Ἡφαιστίδης; . . . εὐκοπώτερον κάμηλον . . .

— Ναί! κάμηλος καὶ ψωριῶσα ἂν θέλῃς, ἀλλὰ πολλῶν ὄνων ἀναδέχεται φορτίον.

— Ἄκουσε, Ἡφαιστίδη, εἶπεν ὁ Ἰαπετὸς προσποιούμενος σοβαρότητα, ὑπάρχει μέσον νὰ κερδίσῃς πολὺ πλέον τῶν δισχιλίων δραχμῶν, φθάνει νὰ θέλῃς.

— Ἂν ἦναι ἔντιμον.

— Ἐντιμότατον καὶ ἀναπαυτικώτερον τοῦ διδασκαλικοῦ βίου. Δός με τὸν λόγον σου καὶ ἀμέσως γίνεται.

— Λέγε.

— Δύναμαι νὰ ἐπιτύχω, νὰ σὲ διορίσῃ ὁ ὑπουργὸς ἐπιστάτην τῆς βορβοροφάγου ἐπὶ . . . . Ἀλλ' ὁ πλατὺς γέλως του δὲν τὸν ἀφῆκε ν' ἀποπερατώσῃ τὴν φράσιν, τὴν ὁποίαν διέκοψε καὶ ὁ Ἡφαιστίδης.

— Μὲ φαίνεται ὅτι εἶσαι οἰνόφλυκτος βορβοροτάραξ!

— Μὴ πρὸς βάρος, διδάσκαλε, τοῦ εἶπεν ὁ Τάσος, εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐβρέξαμεν τὸν λάρυγγα, πλὴν δὲν σὲ εἶπέ τι, διὰ νὰ ὀργισθῇς.

— Πῶς! μὲ λέγει βορβοροφάγον!!.. Φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἀκούω.

— Ὄχι! δὲν σὲ λέγει νὰ φάγῃς βόρβορον, ἀλλὰ νὰ γίνῃς ἐπιστάτης τῆς μηχανῆς, διὰ τῆς ὁποίας καθαρίζονται οἱ λιμένες ἀπὸ τοῦ βορβόρου.

— Διδάσκαλε, εἶπε σοβαρευόμενος ὁ Ἰαπετός, μὲ κακοφαίνεται νὰ νομίζῃς, ὅτι ὁ Ἰαπετὸς δὲν ἀποδίδει εἰς τὸν Ἡφαιστίδην τὸ πρέπον σέβας. Δός με ἀκρόασιν καὶ θέλεις ἰδεῖ, ὅτι ἡ πρότασίς μου ἦτον εὐνοϊκωτάτη καὶ δύναμαι νὰ εἴπω κολακευτικωτάτη éminemment flatteuse.

— Ἂς ἴδωμεν, πῶς μέλλεις νὰ ἐξέλθῃς τοῦ βορβόρου.

— Θέλω ἐξέλθει λευκὸς ὡς ὁ κύκνος. Ἄκουσε τὸ τερατολόγημα τοῦ μυθώδους τούτου ὄντος, ἀγνώστου εἰς τὸν πατέρα τῆς ἱστορίας, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται βορβοροφάγος. Τὸ παμφάγον τοῦτο θηρίον ἐγεννήθη ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκ τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Ἁρμονίας.

— Ἀνάρμοστος ὁ γάμος, ὑπέλαβεν ὁ Ἡφαιστίδης καταπραϋνθείς.

— Διὰ τοῦτο ἐγεννήθη καὶ τέρας ἀμαιμάκετον.

— Οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ ἀθανάτων.

— Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Ἑλλάς, εἰσελθοῦσα εἰς τὴν εὔρυθμον χορείαν τῶν ἐξευγενισμένων ἐθνῶν, χρεωστεῖ πρὸ πάντων νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τοῦ βορβόρου, οὐδεὶς δὲ ἀνεφάνη νέος Ἡρακλῆς, ἠγόρασεν ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ τέρας αὐτὸ ἀντὶ πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν. Δύω βρεττανοὶ ἔμπειροι τῆς τέχνης τοῦ κλυτοτέχνου ἐπὶ μισθῷ εἴκοσι στερλινῶν κατὰ μῆνα, συνώδευσαν μέχρι τῆς Καλαυρίας καὶ παρέδωκαν εἰς τὸν Ποσειδῶνα τὸ θηρίον, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησίς μας δὲν ἐπαρκεῖται εἰς τὸ τέλειον διώκουσα τὸ τελειότερον. Οἱ Ἄγγλοι εἶναι ἐπιτήδειοι νὰ κατασκευάζουν, ἀλλ' οἱ Γερμανοὶ εἶναι ἐπιτηδειότεροι ν' ἀνασκευάζουν. Ἀπεπέμφθησαν λοιπὸν οἱ δύω χαλκεοτέχναι βρεττανοὶ δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν πατρίδα των ἀποζημιωθέντες, καὶ παρεδόθη ἡ ἐπιμέλεια τοῦ θηρίου εἰς ἄλλον γόνον τοῦ Ἡφαίστου.

— Εἰς ἄλλον Ἡφαιστίδην, παμμίαρε! εἶπεν ὁ Ἡφαιστίδης ἐξαγριούμενος πάλιν.

Ὁ Ἰαπετὸς μόλις ἀντέχων εἰς τὰ ῥεῖθρα τοῦ γέλωτος.

— Ἄπαγε, εἶπεν, σὲ βεβαιῶ, διδάσκαλε, ὅτι δὲν εἶχα τοιοῦτόν τι κατὰ νοῦν. Ἄκουσε! ἐδόθη τὸ θηρίον εἰς ἄλλον γόνον τοῦ Ἡφαίστου Βαυαρόν. Ὁ Βαυαρὸς Ἀρχιμήδης παρέλαβε τὰ μέλη τοῦ διαμελισθέντος θηρίου, διὰ νὰ τὰ συναρμόσῃ πάλιν καὶ νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς αὐτὰ νέαν ζωήν, ἐπὶ μισθῷ ἑξακοσιοδράχμῳ κατὰ μῆνα, ἐκτὸς ἄλλων παντὸς εἴδους δαπανῶν καὶ μισθῶν συμβοηθῶν. Μὴ δυνάμενος νὰ συναρθρώσῃ τὰ διεστῶτα, ὡς πρὸς Ἀθηνᾶν, ἐπεχείρησε νὰ ῥινίσῃ προκρουστικῶς· δὲν ἔσπευδε δέ, ἀλλ' ὑπέσχετο εἰς τὸν Μέτωνος ἐνιαυτόν. Ἀφοῦ ἐξηντλήθησαν ἐπὶ ματαίῳ ὅλαι αἱ ἔκτακτοι πιστώσεις καὶ ἐπιχορηγήσεις, οὐδὲν δὲ ἐγίνετο, ἐπαύθη ὁ βαυαρὸς Ἀρχιμήδης, ὅστις διὰ ν' ἀναστήσῃ τὴν βορβοροφάγον, ἠπείλει νὰ ἐνταφιάσῃ τὸ ταμεῖον. Ἰδοὺ τί ἐπενόησε

λοιπόν, ἡ τὸν κώνωπα διϋλίζουσα καὶ τὴν κάμηλον μετὰ τοῦ καμηλίτου καταπίνουσα Κυβέρνησις. Ὁ Βαυαρὸς ἀπεδείχθη μὲν κατώτερος τῆς βορβοροφάγου, ἀλλὰ κατεβρόχθισε μέγα ποσὸν χρημάτων ἀνωφελῶς. Διὰ ν' ἀποζημιωθῇ τὸ ταμεῖον, ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ ἐπιστασία διατρήσεως ἀρτησιανοῦ φρέατος, τοῦ ὁποίου ὅμοιον δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ πολυπίδακι πατρίδι αὐτοῦ, πάλιν ἐπὶ μισθῷ ἑξακοσιοδράχμῳ, ἀλλὰ κρατουμένου μέρους αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν εἰς τὴν βορβοροφάγον φρούδως δαπανηθέντων. Παρατήρησε τὸ σοφὸν τοῦ ἐπινοήματος. Ἑωσοῦ ὁ βαυαρὸς Ἀρχιμήδης φθάσῃ τὸ κέντρον τῆς γῆς, ἢ διατρήσῃ αὐτὴν διαμπερές, ἀποζημιοῦται ἡ Κυβέρνησις μέχρις ὀβολοῦ, ἂν δὲ προκόψῃ τὸ φρέαρ, ἔχει ἀμφότερα, ἐξ ὧν τὸ ἕτερον προῖκα.

— Ἀλλ' ἡ βορβοροφάγος ἀργεῖ.

— Ἰδοὺ ἐφθάσαμεν, διδάσκαλε, εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος. Ἡ Κυβέρνησις περὶ πάντων φροντίζει· θέλει δώσει λοιπὸν εἰς τὴν βορβοροφάγον ἐπιστάτην, ἐπὶ χοίνικος καθήμενον, καὶ φυλάττοντα τὰ μέλη τοῦ θηρίου, διὰ νὰ μὴ πάθῃ τὴν τύχην τοῦ Πέλοπος, τοῦ ὁποίου δὲν ἀνευρέθη ὁ ὦμος. Αὐτὴν τὴν θέσιν σὲ προτείνω, ἔντιμον καὶ ἄκοπον· ἐὰν δὲ θυμὸς ἀνώγῃ, συγχρόνως πρόσθετε νέους σχηματισμοὺς ἀορίστων εἰς τὴν γραμματικήν σου.

— Κραιπαλᾷς; θέλεις νὰ ὀνομασθῶ Ἡφαιστίδης γραμματικὸς βορβοροφάγος.

— Μὲ συγχωρεῖς διδάσκαλε, πλὴν μὲ φαίνεται εὐτυχέστερος Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου.

— Εἶχε δίκαιον ὁ Ἀμερικανός, ὅτι ἐδῶ οὐδὲ κοινὸς νοῦς ὑπάρχει, ἀνέκραξεν ὁ Ἡφαιστίδης φρυάττων καὶ ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης καὶ τῆς οἰκίας, οὐδὲ αὐτὸς γνωρίζων ποῦ πορεύεται. Τί δεῖ φρονεῖν ἐν πολλοῖς μεμηνόσιν; ἔλεγε καθ' ἑαυτόν.

Κατὰ τύχην ἔξω τῆς πόλεως περιπατῶν, ἀπήντησε τὸν

φίλον του Ἀμερικανόν, τὸν ὁποῖον ἔκτοτε δὲν εἶχεν ἰδεῖ, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κρύψῃ τὸ θλῖβον, διηγήθη εἰς αὐτὸν μέρος τῶν συμβαινόντων. Ὁ Ἀμερικανὸς τὸν ἐπρότεινε ν' ἀναδεχθῇ τὴν μεθερμήνευσιν τῶν γραφῶν, ἢ συγγραμμάτων περὶ κατὰ Χριστὸν ἠθικῆς, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ διακοσιοδράχμῳ· αὐτὸς δέ, ἀπορῶν τί ἄλλο νὰ πράξῃ, ἐθεώρησε τὸ ἔργον τοῦτο ἐντιμότερον, ἀπαιτήσας μόνον νὰ εἶναι κύριος κατὰ τὴν ἑρμηνείαν καὶ οὐδεὶς ν' ἀναμιγνύεται εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ γραφόμενα, διορθόνων ἢ μεταβάλλων.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας καθήμενος ἐν καφενείῳ ἀνέγνωσεν ἔν τινι ἐφημερίδι μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς· Ἔγινε φροντὶς καὶ περὶ τῆς ἑκατομμυριοφάγου βορβοροφάγου· ἐπιστάτης αὐτῆς διωρίσθη ὁ Ν. Ν. Ἄξιος! ἄξιος! ἄξιος!

— Ἰδοὺ τί ἐκινδύνευσες νὰ πάθῃς, Ἡφαιστίδη, εἶπε καθ' ἑαυτόν, νὰ γίνῃς ὁλοκαύτωμα τῆς μιαρᾶς βορβοροφάγου.

ΙΓ΄.

Τὸ συμπόσιον.

Τὸ συμπόσιον τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τοῦ Τάσου δὲν ἔγινεν ἄνευ αἰτίας. Πρὸ πολλοῦ ἐτέκταινον ἀμφότεροι σπουδαῖον ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον εὐωδοῦτο ἐξαισίως καὶ δι' εὐωχίας ἐπανηγύριζον τοὺς ἀλανθάστους τῆς ἐπιτυχίας οἰωνούς. Ἡ λατρεία τοῦ μόσχου τοῦ χωνευτοῦ ἀντικατέστησεν εἰς τὴν καρδίαν των πᾶσαν ἄλλην λατρείαν, καὶ ἕκαστος δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐξεστράτευε πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ χρυσοῦ δέρατος. Ὁ Ἰαπετὸς ἐνόμισε διὰ τῆς Εὐφροσύνης νὰ τὸ λαφυραγωγήσῃ, ἀλλὰ κατὰ τὸ παρὸν ἐτήρει ἐκεχειρίαν ὡς μᾶλλον συντελεστικήν. Ἡ παρουσία τοῦ Θάνου καὶ ἡ περίθαλψις αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ

τοῦ Ἀϋφαντοῦ δὲν τὸν ἤρεσκον βέβαια, ἀλλὰ παρεμυθεῖτο, ὡς ὅλοι οἱ περὶ τῶν ἰδίων μέσων καὶ τῆς ἰδίας ἀξίας αὐταρέσκως ἀπατώμενοι, θεωρῶν τὸν Θάνον, κύνα ἐν φάτνῃ, ἀνάξιον τοιούτου βραβείου, ἀνήκοντος εἰς τὸν τολμηρόν, ἐράσμιον καὶ ἀγχίνουν· οὐχ ἧττον δὲ ἐσκέπτετο νὰ εὕρῃ τρόπον, ὥστε νὰ γίνῃ ἐκ ποδῶν ὁ παρενοχλῶν καὶ ἤδη τὰ πράγματα συνέπραττον εἰς τὸν σκοπόν του.

Ὁ Τάσος ἦτο θετικώτερος, μὴ δεχόμενος εἰς τὸ μυστικὸν συμβούλιον τῶν διαλογισμῶν του συμπάρεδρον τὴν φαντασίαν. Ἀφοῦ παρέπλευσε πολλὰ παράλια, ζητῶν τὴν Κολχίδα, ἐπὶ τέλους κατεκόλπιζεν εἰς αὐτὴν πλέον ἐξ οὐρίας. Ἂν καὶ ἐστερημένος πάσης ἀνατροφῆς, εἶχε νοῦν πολὺ δεξιὸν καὶ ἀντελαμβάνετο ἀμέσως τῶν πραγμάτων. Ἅμα ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, φέρων τὸ ἐκ Θεσσαλίας λάφυρόν του, ἔρριψε περὶ ἑαυτὸν βλέμμα ἱέρακος, ἐξετάζων τὰ ἄφρακτα τῆς νομοθεσίας μέρη, ὅθεν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον· δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ εὕρῃ, ὅτι τοιαῦται ἦσαν αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι καὶ τὰ ἐθνικὰ κτήματα.

Ἤδη ἡ πρώτη ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις ἐσκέφθη σοβαρῶς, ὥστε αἱ ἀνακτηθεῖσαι διὰ τῆς ἐξώσεως τῶν Ὀθωμανῶν ἐθνικαὶ γαῖαι νὰ μὴ ὑποδουλωθοῦν πάλιν εἰς νέους κατακτητάς, καὶ ἐν ἄρθρ. 64 τοῦ πολιτεύματος ἀπηγόρευσε τὴν ἐκποίησιν αὐτῶν, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ βουλευτικοῦ, ἐπιτρέποντος αὐτὴν μόνον λόγῳ ἀνάγκης, καὶ τὸ αὐτὸ ἐπανέλαβεν ἡ ἐν Ἄστρει Β΄ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἐν ἄρθρῳ 35. Ἡ αὐτὴ Συνέλευσις διὰ τοῦ ψηφίσματος ΛΒ΄ ὥρισε τὰ εἴδη τῶν ἐκποιητέων κτημάτων, καὶ αὐτῶν ὅμως διὰ δημοπρασίας, ἡ δὲ Ἐπιδαύρῳ Γ΄ Συνέλευσις ἐπεκύρωσε τὸ ψήφισμα τοῦτο ὡς ἐθνοσωτήριον διὰ πράξεώς της καταλεχθείσης εἰς τὸν κώδηκα τῶν ψηφισμάτων ὑπ' ἀριθ. Γ΄. Δι' ἄλλου ψηφίσματος ὑπ' ἀριθ. ΙΔ΄ ἀναψηλαφίσασα ἔπειτα τὰ γενόμενα καὶ εὑροῦσα διάφορα

ἐθνικὰ κτήμαaα καταποθέντα, ἢ μᾶλλον μὴ εὑροῦσα πλέο αὐτά, ἔδωκε τὸ ἀναγκαῖον ἐμετικὸν εἰς τοὺς καταφαγόντας βαράθρους. Οἱ ἐκθέσαντες τὰ πράγματα εἰς τὴν Συνέλευσιν ἀπέδειξαν, ὅτι αἱ δημοπρασίαι διεξήχθησαν ἐν τῷ σκότει, ἂν καὶ ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας, διότι δὲν ἔγινε χρῆσις τοῦ ἀπαιτουμένου φωτὸς τῶν κηρίων· ἦσαν δὲ ὑπογεγραμμένοι εἰς τὴν ἀναφορὰν οἱ σφόδρα Π α τ ρ ι ῶ τ α ι. (1) Ἐπειδὴ ἡ πρώτη δόσις ἐμετηρίου δὲν ἐξήρκεσεν, ἡ Συνέλευσις, ἐπαναλαβοῦσα ἐν Ἑρμιόνῃ τὰ ἔργα της καὶ ἐκεῖθεν μετοικήσασα διὰ τὸ εὐαερώτερον εἰς Τροιζῆνα, διέταξε καὶ δευτέραν διὰ τοῦ ΚΔ′ ψηφίσματος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο διῆλθεν ἀνεμετί. Διὰ τοῦ ψηφισθέντος παρ' αὐτῆς νέου πολιτεύματος ἐν ἄρθρῳ 61 ἐπέτρεψε τὴν διὰ νόμου ἐκποίησιν μόνον τῶν ὑποκειμένων εἰς φθοράν· Ἡ Δ′ ἐν Ἄργει ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις δὲν ἐφάνη κατωτέρα τῶν πρὸ αὐτῆς. Δύω καθίδρυσεν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπάς, αἵτινες κατὰ τὸ σύνηθες οὐδὲν ἔπραξαν (2)· ἐπέτρεψε δὲ τὴν ἐκποίησιν κτημάτων ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν καὶ πρὸς ὄφελος τῶν κοινοτήτων, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν ἄλλων συνετάφησαν καὶ αὐταὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν Συνελεύσεων ἐν τοῖς ἀρχείοις Οὐδὲ ἡ πρόνοια τῆς ἐν Προνοίᾳ, περὶ διανομῆς ὅλης τῆς ἐθνικῆς γῆς, πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Βασιλέως, ἔφθασεν ἐγκαίρως, ὡς ἐκ τῆς προνοίας ἐκείνων, οἵτινες, σβέσαντες τὸ φῶς τῶν ἐθνικῶν Συνελεύσεων, ἤλπιζον νὰ προσφέρουν τὸ φαναράκι των ὡς μόνον λύχνον τοῖς ποσὶ καὶ φῶς τοῖς τρίβοις τοῦ νέου Ἡγεμόνος καὶ τοῦ ἔθνους. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἐλανθάσθησαν, διότι ἡ Ἀντιβασιλεία εὑρέθη ἐν τῷ σκότει καὶ μετεχειρίσθη τὰ ἐκ Γερμανίας προνομιοῦχα φωσφορικὰ ἐναύσματα,

(1) Ὅρα τὴν ἀναφορὰν ἐν Συλλογῇ Μ ά μ ο υ κ α τομ. Σ. ε′. σελ. 77 Σημ. Π. Κ.

(2) Φήμη. 29 Ἰουλ. 1829 καὶ 13 Νοεμ· 1830. Σημ. Π· Κ.

διὰ νὰ φωταγωγηθῇ πρὸς λύσιν τοῦ νέου αἰνίγματος τῆς Σφιγγός, γ ῆ ς ἄ ν ε υ ἀ ν θ ρ ώ π ω ν κ α ὶ ἀ ν θ ρ ώ π ω ν ἄ ν ε υ γ ῆ ς.

Αἱ λαμπυρίδες τῆς ὁμιχλώδους Τευτωνίας καὶ ὅσοι ἄδοξοι προφῆται ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πατρίδι ἦλθον νὰ ἐπιχειρήσουν ἐν Καρὶ τὴν πεῖραν, ἐστάθμισαν, καὶ ἐζυγοστάτησαν, καὶ ἐτρυτάνευσαν ὅλας τὰς γνώμας καὶ τὰ γνωμίδια, μετὰ ταῦτα τὰ ἐχοάνευσαν, καὶ τὰ διΰλισαν καὶ τὰ διήθησαν, ἐξάγοντες τὴν λεπτοτάτην ἐκείνην παιπάλην, εἰς ὅλα χρήσιμον. Δὲν θέλει μᾶς διαφύγει τὸ σοφὸν τῆς ἐπινοίας, ὅταν συγκρίνωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν ἄσοφον ἁπλότητα τῶν συμπολιτῶν τοῦ ἱεραποστόλου, ὅστις προσέλαβεν ἑρμηνευτὴν τῶν Γραφῶν τὸν Ἡφαιστίδην. Οἱ ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ, γαιομηλοφάγοι ἀντίποδες, μὴ γνωρίζοντες ποσῶς τὴν μέθοδον τοῦ τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου, ἀλλὰ μόνην τὴν ἐκ τριόδου τῶν τριῶν, στοιχειωδεστάτην καὶ νηπιώδη, κατέταξαν τὰς γαίας των, εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας κλάσεις, τὰς ὁποίας διετίμησαν ἀνὰ τόσον τὸ στρέμμα. Ὁ βουλόμενος, ἀλλοδαπός, ἡμεδαπός, αὐτόχθων, ἑτερόχθων ἀπόγονος τοῦ Ἀδάμ, καταλαμβάνει κατ' ἀρέσκειαν γῆν καὶ ἅμα καταβάλῃ τὸ μνησθὲν τίμημα, γίνεται κύριος τοῦ καταληφθέντος. Αὐτοὶ οἱ στενοκέφαλοι ἔ φ ε δ ρ ο ι (Squatters) ἔγιναν ἑδραῖοι εὐρυγάστορες, καὶ ὡς μύρμηκες δυστυχῶς ἐμυριοπλασιάσθησαν πάσχοντες ὑπερτροφίαν ἐνδημικήν, ἐξ ἐναντίας ἡμεῖς διετηρήσαμεν ἀπρὶξ τὴν ἀχώριστον σύνοικον τοῦ Ἕλληνος πενίαν, καὶ δὲν κατατρυχόμεθα ὑπὸ τῆς λυμαινομένης τὸν βίον τοῦ πλούτακος ποδαλγίας, οὔτε χρήζομεν τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων τῆς Καρλσβάδης καὶ τῆς Βεισβάδης, διὰ νὰ ἀκονίσωμεν τὴν ὄρεξίν μας.

Π ε ν ί α. Τί δ' ἂν ποθ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροισθ';

Χ ρ έ μ υ λ ο ς . . . Ὅ,τι;

Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.

Πενία. Ἐμ' ἐκβαλόντες, καὶ τί ἂν νομίζετον
Κακὸν εἰργάσασθαι μεῖζον ἀνθρώποις.

Ἡ πατρικὴ ἡμῶν Κυβέρνησις πῶς ἠδύνατο νὰ παρακούσῃ τὸν παππεπίπαππον Ἀριστοφάνην. Πρῶτον ἐξέδωκε τὸν νόμον τῆς 20 Μαΐου 1834, καθ' ὃν ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ καὶ ναυτικοὶ μὴ δυνάμενοι πλέον νὰ ὑπηρετήσουν, ἄρα καὶ νὰ γίνουν γεωργοί, λαμβάνουν γῆν μέχρι 240 στρεμμάτων. Ἐπὶ δέκα ἔτη προσέχει ἡ Κυβέρνησις, ὥστε νὰ καλλιεργῆται παρ' αὐτῶν ὁ κλῆρός των, ἄλλως αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει τὴν καλλιέργειαν. ἐν περιπτώσει ὅμως ἀποδημίας τῆς Κυβερνήσεως ἀνατίθεται ἡ φροντὶς εἰς τοὺς δήμους. Τότε δὲ μόνον οἱ Μαραθωνομάχοι καὶ Σαλαμινομάχοι γίνονται κύριοι τοῦ κλήρου των, ὅταν ἐντὸς τῆς δεκαετίας ἀποδειχθοῦν ἀγαθοὶ Ῥοβινσῶνες. Ἐπῆλθεν ὁ νόμος τῆς 26 Μαΐου 1835, καθ' ὃν ὅλοι οἱ γνήσιοι Ἕλληνες λαμβάνουν δισχιλίων δραχμῶν πίστωσιν πρὸς ἀπόκτησιν γῆς διὰ δημοπρασίας ἐπὶ χρεωλυσίῳ ἓξ τοῖς ἑκατὸν κατ' ἔτος ἐν διαστήματι 36 ἐτῶν. Ἀνέβλυσαν λοιπὸν ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς διατηρήσεως δύω πηγαὶ πλούτου, εἰς μὲν τοὺς Ἕλληνας γαιοκτησίας, εἰς δὲ τὸ ταμεῖον χρηματολογίας. Ἐπὶ τέλους ὁ νόμος τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1838 κατέστησε τὰ φαλαγγιτικὰ γραμμάτια δεκτὰ εἰς ὅλας τὰς δημοπρασίας καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸ τὸ νέον ἐμπόρευμα, δι' οὗ ὁ δυνάμενος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἔγκρισιν τῆς κατακυρώσεως Ἰακώβ, ἀγοράζει τὰ πρωτοτόκια τοῦ λιμώττοντος Ἡσαῦ ἀντὶ ἑψήματος φακοῦ.

Πολλάκις οἱ νοημονέστεροι εἰσηγηταὶ ἐδοκίμασαν διὰ τοῦ κυκεῶνος τῶν ἐκθέσεών των νὰ μυήσουν τοὺς ἀμυήτους Ὑπουργοὺς τῆς Οἰκονομίας πάσης πατριᾶς καὶ σφηκιᾶς, ἀλλ' αὐτοὶ νυστάξαντες εἶπον: ἐς αὔριον τὰ σπουδαῖα. Ὁ Τάσος ὅμως παρευθὺς ἐνόησε τὰ βατὰ καὶ ἄβατα τοῦ συστήματος. Κατὰ τὰ πλεῖστα βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰαπετοῦ, μεθ' οὗ συνῆψεν

ἀλαλήτως τὸ ἐν χρήσει ἀνώνυμον ἐκεῖνο συνάλλαγμα do ut facias, ἐπληροφορήθη πρῶτον ποῦ αἱ κάλλισται τῶν γαιῶν, κατάρρυτοι καὶ εὔκαρποι, τοιαύτας δὲ ὑπέδειξεν ὁ Ἰαπετὸς ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὸ χωρίον Τριβῶν. Ὁ Τάσος ἐφωδιάσθη ἀμέσως μὲ φαλαγγιτικὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησεν ἑβδομήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν κάτω τῆς ὀνομαστικῆς αὐτῶν ἀξίας, καὶ πάλιν ὑπὸ ὅρον, ἂν πραγματοποιήσῃ αὐτά, ἄλλως νὰ διαμένουν πάλιν εἰς τοὺς ἀθλίους δικαιούχους, στερουμένους παντὸς μέσου νὰ τ' ἀνταλλάξουν ἀντὶ γῆς. Λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ οὐκ ὀλίγα χρήματα μετέβη εἰς τὸ χωρίον Τριβῶν, τὸ τὸ ὁποῖον εὗρεν ἀνώτερον τῆς προσδοκίας του· Γῆ ἀπέραντος διαβρεχομένη ὑπὸ ἀενάων πηγῶν, καὶ τὰ πάντα ὑποσχομένη. Οἱ δυστυχεῖς χωρικοὶ εἶχον κινήσει πάντα λίθον, διὰ νὰ γίνουν κύριοι τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων κατεῖχον, καὶ τῆς ὁποίας ἦσαν ἀείποτε δουλοπάροικοι. Ἀλληλοδιαδόχως ἐπεκαλέσθησαν τὴν προστασίαν ὅλων τῶν προὐχόντων τῆς ἐπαρχίας, τοὺς ὁποίους εὗρον προθυμοτάτους νὰ δεχθοῦν τὰ δῶρά των καὶ ὑποσχομένους ἀλανθάστως νὰ μεταχειρισθοῦν τὰ μεγάλα καὶ παντοδαπὰ μέσα των, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ἐδαπάνησαν εἰς τοὺς ἐναρέτους αὐτοὺς δωροφάγους ὅ,τι εἶχον ἀποταμιεύσει πρὸς ἐξαγόρασιν τῆς γῆς, καὶ οὐδὲν ἐγένετο. Ὅταν ἔφθασεν ὁ Τάσος μεταξύ των, τοὺς εὗρε καταβεβλημένους καὶ ἀποβαλόντας πᾶσαν ἐλπίδα, οὐδ' ἔχοντας πλέον τὶ νὰ δώσουν εἰς τοὺς μεταχειριζομένους ὡς ἕρμαιον τὴν εὐπιστίαν των.

Ὁ Τάσος ἐβάδισε πολὺ ἐπιτηδείως, ὥστε νὰ τοὺς σαγηνεύσῃ προσποιούμενος ὅτι ἐκ τύχης εὑρέθη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ὅτι περὶ ἄλλων πραγμάτων φροντίζει, ἤκουσε τὴν μεμψίμοιρον διήγησιν τῶν παθημάτων τῶν ἄνευ περιεργείας, καὶ ἠπόρει πῶς δὲν κατώρθωσαν, μεταχειρισθέντες τοιαῦτα μέσα τὸ ποθούμενον. Ἡ συμπάθειά του, ἐφαίνετο ἀνεπαισθήτως αὐξά-

νουσα, καὶ ἐπεδεικνύετο βαθύπλουτος καὶ γενναῖος δίδων χρήματα εἰς τὰ μειράκια τὰ ὁποῖα τὸν προσέφερον ἀρχαῖα νομίσματα ἢ ἀγγεῖα. Διὰ νὰ ἔχῃ λόγον νὰ διατρίψῃ ἐκεῖ ὑπεκρίθη ἀσθένειαν καὶ μεγάλην εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν περίθαλψιν, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε. Συγχρόνως ἔγραφε συχνάκις εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἐλάμβανε δι' ἑκάστου ταχυδρομείου ἐπιστολὴν τοῦ Ἰαπετοῦ, ὁμιλῶν περὶ τῶν Ὑπουργῶν, ὡς περὶ τῶν στενοτέρων φίλων του. Κατὰ τὴν ἀνάρρωσίν του ἔγινεν ἀνάδοχος τῶν νεογεννήτων διαφόρων χωρικῶν, τοὺς ὁποίους ἐξέπληξαν τὰ δῶρά του. Οἴκοθεν λοιπὸν καὶ ἀπροκλήτως ἐγεννήθη ἡ ἰδέα εἰς τοὺς χωρικούς, νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴν προστασίαν του. Κατ' ἀρχὰς ἐζήτησε ν' ἀποφύγῃ τὸ πρᾶγμα, προτείνων σπουδαίας ἀσχολίας καὶ συμφέροντα μεγάλα, περὶ ὧν εἶχε νὰ φροντίσῃ. Ἐπὶ τέλους ἐνδίδων εἰς τὰς φορτικὰς παρακλήσεις ἀθρόων τῶν χωρικῶν ὑπεσχέθη ν' ἀποδεχθῇ τὸ φορτίον. Καὶ αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἐζήτει, οὔτε δῶρον, οὔτε προκαταβολήν, οὔτε ἄλλην τινὰ θυσίαν, τοῦτο δὲ μόνον ἀπῄτει, ὑποταγὴν καὶ ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην. Ἂν πιστεύσουν εἰσηγήσεις κακοβούλων ἀνθρώπων καὶ διαβολάς, θέλει παραιτηθῇ ἀμέσως καὶ δὲν θέλει πλέον ν' ἀκούσῃ περὶ τοῦ πράγματος. Ἐν μικρῷ διαστήματι ἐν τούτοις κατώρθωσε διὰ τοῦ Ἰαπετοῦ νὰ διεξαχθῇ ὅλη ἡ προπαρασκευαστικὴ διαδικασία τῆς δημοπρασίας, ὥστε οἱ χωρικοί, βλέποντες ἐμπράκτως ὑπερνικωμένας τὰς μέχρι τοῦδε ἀνυπερβλήτους δυσκολίας, ἀφιερώθησαν πληρέστατα εἰς αὐτόν, τὸν ὁποῖον ἐθεώρουν καὶ ἐλάτρευον ὡς ἄνωθεν πεμφθέντα λυτρωτήν.

Τὴν προτεραίαν τῆς δημοπρασίας ὁ Τάσος συνεκάλεσεν ὅλους τοὺς χωρικούς, πρὸς οὓς ἐξέθεσε τὸ σχέδιόν του. Πρέπει, τοὺς εἶπε, νὰ ἐπιταχύνω τὰ πράγματα, διὰ νὰ φθάσω εἰς Ἀθήνας, πρὶν πέσῃ τὸ σημερινὸν ὑπουργεῖον. Τίς γνωρίζει τί γίνεται; Αὔριον ἔρχονται ἄλλοι ὑπουργοί, οἵτινες δὲν εἶναι φί-

λοι μου, καὶ τότε εἰς μάτην ὅλοι οἱ κόποι μου νὰ φέρω τὰ πράγματα ἕως ἐδῶ. Ἂν δὲν ἔχωμεν τὴν ἔγκρισιν τῆς κατακυρώσεως, τίποτε δὲν ἔχομεν. Χρήματα δὲν σᾶς ζητῶ, οὔτε ἔχομεν ἀνάγκην. Ἰδοὺ ἐφρόντισα νὰ λάβω φαλαγγιτικὰ γραμμάτια καὶ δι' αὐτῶν πληρόνομεν τὸ δημόσιον. Αὐτὰ τὰ γραμμάτια ἐτράπησαν διὰ διατάγματος εἰς τὸ ὄνομά μου. Πρέπει λοιπὸν δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, καὶ διὰ τὴν συντομίαν καὶ διότι τὰ γραμμάτια εἶναι ἐν ὀνόματί μου, νὰ κατακυρωθῇ εἰς ἐμὲ τὸ κτῆμα. Διὰ τοῦτο θέλετε ὑπογράψει ἀναφορὰν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, κατὰ τὸ παρὸν σχέδιον, ὅτι εἴσθε πτωχοὶ καὶ ἄποροι, φοβεῖσθε δὲ μὴ προικοδοτηθοῦν αἱ γαῖαί σας εἰς ἀνθρώπους ξένους εἰς τὸ χωρίον, δυναμένους νὰ σᾶς βλάψουν ὅτι μὲ γνωρίζετε καλῶς πρὸ χρόνων καὶ ἔχετε πολλοὺς καὶ παντοίους μετ' ἐμοῦ δεσμοὺς καὶ ὅτι θέλετε θεωρήσει ὡς μεγίστην εὐεργεσίαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐγκρίνῃ τὴν εἰς ἐμὲ κατακύρωσιν τῶν γαιῶν, ὅστις πρὸς χάριν σας ἐνέδωκα εἰς τὰς μετὰ δακρύων δεήσεις σας κτλ. κτλ. Βέβαια πιστεύετε ὅλοι, ὅτι δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ κρατήσω αὐτὰς τὰς γαίας.

— Μάλιστα! μάλιστα! ἀνέκραξαν ὅλοι.

— Ἂν ὑπάρχῃ τις δυσπιστῶν, ἢ ζητῶν ἀσφάλειάν τινα, ἂς ὁμιλήσῃ.

Ὅλοι ἐσιώπησαν.

— Λοιπὸν εἴσθε σύμφωνοι;

— Ἔχε τὴν εὐχήν μας, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ!

Ἡ ἀναφορὰ ὑπεγράφη, ἡ δημοπρασία ἐτελέσθη καὶ τὴν ἐπαύριον ἐψάλη ἐν τῷ ἐκκλησιδίῳ Τριβῶν δοξολογία, μεθ' ἣν δακρύοντες ὑπὸ συγκινήσεως ἠσπάσθησαν ἀλλήλους ὡς ἐν καιρῷ Πάσχα οἱ χωρικοὶ καὶ προέπεμψαν ἁπαξάπαντες τὸν θεόπεμπτον μέχρι τῶν ἐσχάτων ὁρίων τοῦ χωρίου, ἔνθα τοὺς ἐφίλησε καὶ αὐτοὺς ὅλους κατὰ σειράν.

— Ὁ Θεὸς νὰ τὸν κάμῃ τὴν ἀνταπόδοσιν! ἔλεγον στενά-

ζοντες βαθέως καὶ ἀνατείνοντες τὰς εὐχετικὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν οἱ γέροντες τοῦ χωρίου, οἵτινες ἐγνώρισαν τὰ δεινὰ τῆς δουλείας.

Αὐτὸ τὸ λάφυρον ἔφερε θριαμβευτικῶς ὁ Τάσος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔμελλε δὲ διὰ τοῦ Ἰαπετοῦ νὰ νομιμοποιήση τὴν κτῆσίν του. Τὰ ἔγγραφα ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχήν, τῆς ὁποίας προσεδοκᾶτο ἡ ἀπόφασις, ὅταν οἱ δύω ἑταῖροι συνῆλθον εἰς τὸ πολυτελέστερον ξενοδοχεῖον τῆς πρωτευούσης εἰς δεῖπνον πολυποικίλων καρυκευμάτων καὶ οἴνων ἐκλεκτῶν. Τὰ πρόσωπα τῶν συμποτῶν ἦσαν χαροπά, καὶ παντοῖα ἐλάλουν ἐμπαίζοντες τὰ πάντα.

— Μιαρὲ δολοπλόκε! ἔλεγεν ὁ Ἰαπετός, ἔβαλες τοὺς Τριβαίους εἰς τὸ σακκὶ καὶ ἔσφιγξες τὸν βρόχον, ὥστε κανεὶς δὲν δύναται νὰ τὸν λύση.

— Ἂν δὲν ἔχω ὑπὸ τὸ προσκέφαλόν μου τὴν ἔγκρισιν, δὲν λέγω τίποτε· εἶμαι Θωμᾶς.

— Ἡ ἀναφορὰ τῶν χωρικῶν καὶ τὰ δάκρυά των ἔφεραν τὸν ὑπουργὸν εἰς κατάνυξιν.

— Χαίρεσαι, διάβολε, διὰ τὰ σατανικὰ ἔργα σου.

— Τὸ ἐπινόημα εἶναι τῆς καταχθονίου κεφαλῆς σου, αἱ λέξεις εἶναι τοῦ ἀκάκου Ἰαπετοῦ. Βλέπεις καὶ εἰς τὰ μελοδράματα τὸν μουσικοδιδάσκαλον ὀνομάζουν.

— Ἂν δὲν ὡμοιάζαμεν, λέγει ἡ παροιμία δὲν συμπεθεριάζαμεν.

— Εἰς ὑγείαν σου. συμπέθερε!!

— Εἰς ὑγείαν σου!!

— Καὶ σὲ θεωροῦν οἱ χωρικοὶ ὡς Μεσίαν!

— Ἂν εἰσακούωνται αἱ εὐχαί των, βέβαια γίνομαι ἅγιος.

— Μόνον ὁ παράδεισος σὲ λείπει, σκεῦος τῆς ἐκλογῆς. Πλὴν μὲ κακοφαίνεται! διότι θὰ χωρίσωμεν, σὺ μὲν πρὸς τὰ ἄνω, ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ κάτω. Ἐν τοσούτῳ πρὶν γευθῇς τὴν γλυκύ-

τητα τοῦ παραδείσου, δοκίμασε τὴν πικρίαν αὐτοῦ τοῦ οἴνου τοῦ Ῥήνου.

— Προτιμῶ τὴν Μαδέραν μου, πλὴν πρὸς χάριν σου . . .

— Ὑπόθες τώρα, καλὲ καὶ ἀγαθέ, ὅτι ἐπέτυχες τὴν ἔγκρισιν, μὲ ποῖον πρόσωπον ἐμφανίζεσαι εἰς τοὺς Τριβαίους, μετὰ τοιαύτας ὑποσχέσεις καὶ λιτανίας καὶ δοξολογίας; . .

— Καὶ ποίαν ἀνάγκην ἔχω νὰ καταλύσω τὸν βίον μ' αὐτὰ τὰ κνώδαλα τοῦ κυρίου;

— Διὰ νὰ καλλιεργήσῃς τὸ κτῆμά σου καὶ νὰ λαμβάνῃς μεγάλην πρόσοδον.

— Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ γίνω γαιοπόνος καὶ νὰ ἐφαρμόσω τὰ ἄροτρα τοῦ καταστήματος τῆς Τίρυνθος. Θὰ τοὺς στείλω ἀντιπρόσωπόν μου τὸν Σκιᾶν καὶ αὐτὸς τοὺς δίδει νὰ ἐννοήσουν τὶ θέλω.

— Καλὸς καὶ ἄξιος ὁ Σκιᾶς διὰ νὰ μὴ λησμονήσουν ὅτι ἔχουν αὐθέντην, πλὴν σὲ λέγω, ὅτι πρέπει νὰ στείλῃς καὶ ἄνθρωπον εἰδήμονα καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τοιοῦτον ἔχεις τὸν ἀδελφόν σου.

— Ναί! ναί! ἡ ἰδέα σου μὲ ἀρέσκει, μάλιστα ὁ Θάνος νὰ τοὺς ὁδηγῇ καὶ νὰ τοὺς ἐπιστατῇ καὶ ἔπειτα ὁ Σκιᾶς νὰ κάμῃ διανομήν, ἕνα δικό μου, ἕνα δικό σου καὶ ἕνα δικό μου καὶ πάλιν ἕνα δικό μου καὶ τὰ ἑξῆς. Θαυμάσια.

— Θέλεις νὰ τοὺς ἀποστραγγίσῃς μέχρι τελευταίας ῥανίδος. Τὴν γίδα πρέπει ν' ἀμέλγῃς ὅσον νὰ σὲ δίδῃ καθημέραν γάλα·

— Ἄφες τώρα αὐτὰ καὶ ἔχομεν καιρὸν διὰ σχέδια, ἀφοῦ ἰδῇ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἡ ἔγκρισις, τότε βλέπεις τὶ ὀργανίζομεν, πάντοτε μὲ τὴν γνώμην σου. Πλὴν εἰπέ μοι φαυλόβιε, πῶς διασκεδάζεις τώρα μὲ τὸν κακὸν καιρόν; .

— Μέτρια· εἶχα ἀρχίσει δρᾶμα παθητικώτατον καὶ περιπλοκώτατον πλὴν ἡ πρώτη πρᾶξις... ἀπέβη δυσάρεστος. Τώρα καταγίνομαι εἰς ἐπεισόδεια, καὶ παραχορηγήματα.

— Δὲν σὲ καταλαμβάνω.

— Αὐτὰ εἶναι καθὼς τὰ ἁλμυρὰ καὶ ὀξέα, ἕως ὅτου νὰ φέρουν καθαυτὸ φαγητόν, διὰ νὰ ἐρεθίζωμεν τὴν ὄρεξιν,

— Λοιπὸν καμμίαν στρογγύλην ἐλαίαν ἢ ἄλλο τοιοῦτον·

— Στρογγυλωτάτην κολυμβάδα.

— Ἰδοὺ καὶ ὁ καμπανίτης.

— Μπούμ ! Ζήτω ὁ πνευματίας Βάκχος τῆς Καμπανίας.

— Ζήτω ! Ζήτω !

— Ἄκουσ' ἄκουσε !

Σ' τὸ ποτήρ' ὅταν ἀφρίζῃς,
Καὶ τὸ πνεῦμά σου σκορπίζῃς
Εἰς τ' ἀνάθεμα διώκεις,
Τὰς φροντίδας μου ποδώκεις,
Καὶ τὸν κόσμον ἄνευ πόνων,
Εἰς τὰ ῥεῖθρα τῶν αἰώνων
Ἄνω κάτω νὰ γυρίζῃ
Βλέπω νὰ κολοκυθίζῃ,
Δεξιὰ κι' ἀριστερά,
Εὐοῖ, εὐοῖ, εὐά!

— Εὖγε, Ἰαπετέ, ἂν αὐτοὶ οἱ στίχοι εἶναι τῆς κολοκύνθης σου.

— Καὶ ἀμφιβάλλεις ὅτι ἐγὼ τοὺς ἐκολλομέλησα ; Ἄκουσε !

Ὡς ἀδάμαστος πῦρ πνέων
Ἵππος ἄραψ, τὴν γῆν ξέων,
Ἅμα μὲ τὸ φρύαγμά του,
Κόψῃ τὸ στομόδεσμά του,
Ἐλαφρὸς εἰς τὸ πεδίον,
Ἐξορμᾷ καὶ ἀφρὸν πτύων,

Οὕτω καὶ τῆς Καμπανίας
Ἐκπηδᾷ ὁ πνευματίας,
Δεξιὰ κι' ἀριστερά,
Εὐοῖ. εὐοῖ. εὐά !

Ἐκ τοιούτου λυσιμερίμνου καὶ λυσιπαιγμονος πότου ἐξερχομένους ἀπήντησε τοὺς δύω ἑταίρους, ὁ Ἡφαιστίδης, ὅταν ἤκουσε παρ' αὐτῶν τὴν βιογραφίαν τῆς βορβοροφάγου.

ΙΔ'.

Ὁ Ἰαπετὸς ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Ἡ ἀσθένεια τοῦ Θάνου δὲν διήρκεσε πολὺ χάρις εἰς τὴν περιποίησιν τῶν ἀγαπώντων αὐτόν. Ἡ ἀγαθὴ καρδία τῆς Κιουρᾶς ἐφάνη καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην. Αὐτὴ ἐνοσήλευσε τὸν πάσχοντα, οὐδὲ ἡμέραν, οὐδὲ νύκτα ἐξερχομένη τοῦ κοιτῶνός του, καὶ ἰδίαις χερσὶν ἐπιμελουμένη τὴν θεραπείαν κατὰ τὰς παραγγελίας τοῦ ἰατροῦ. Ὁ Αὐφαντὴς καὶ ἡ θυγάτηρ του τὸν ἐπεσκέπτοντο πολλάκις τῆς ἡμέρας, ὥστε ἀναιπαισθήτως παρήρχετο δι' αὐτὸν ὁ χρόνος καὶ ποτὲ δὲν εἶχε δοκιμάσει τοιαύτην διάχυσιν. Ἡ κάθειρξις μετ' ἀνθρωπομόρφων θηρίων εἶχε συμπιέσει τὴν καρδίαν του μέχρι μισανθρωπίας, ὥστε εὐτυχίαν ἐνόμιζεν, ἂν ἠδύνατο νὰ φύγῃ εἰς τὰ βάθη τῆς ἀκατοικητοτέρας ἐρήμου, μακρὰν τοῦ συγχρωτισμοῦ μετ'ἀποτροπαίων καθαρμάτων. Αἴφνης εὑρεθεὶς μεταξὺ τοιούτων ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ὅλαι αἱ διαθέσεις ἦσαν ἀγαθαί, ὅλαι αἱ λέξεις προσφιλεῖς, οὕτως εἰπεῖν ἐν ἀκαρεῖ μετενεχθεὶς παρὰ τὴν ζῶσαν πηγὴν τῶν αἰσθημάτων τῆς στοργῆς, ὅσα ἀεννάως ἀναβλύζουν ἐκ τοῦ κόλπου τῆς οἰκογενείας, αὐτὸς ὁ ἀπόβλητος καὶ παρερριμμένος εἰς τὸ σκότος τῆς ἀπωλείας, ἀποκτήσας ἐν

τῷ ἅμα πατέρα, μητέρα, ἀδελφὴν καὶ πάντας ἀγαπῶντας αὐ-
τὸν θερμῶς καὶ ἀφοσιωμένους εἰς τὴν θεραπείαν του, ἦτον ἑπό-
μενον νὰ νομίζῃ ὅτι ὀνειροπολεῖ, καὶ ὅτι ἡ ὀφθαλμία του
εἶναι τὸ σκιόφως τῆς ὀπτασίας. Ἡ μελῳδικὴ φωνὴ τῆς Εὐ-
φροσύνης, ἔτι μελῳδικωτέρα ἠχοῦσα τότε εἰς τὴν ἀκοήν του,
κατεκήλει αὐτὸν τοσοῦτον, ὥστε πολλάκις ἐκ τῆς ἐκστάσεως
δὲν προσεῖχεν, ὅτι πρὸς αὐτὸν ὁ λόγος, καὶ οὐδεμίαν ἔδιδεν
ἀπάντησιν. Ἐν τούτοις βαθμηδὸν ἰάθη ἡ ὅρασίς του, ὥστε
νὰ βλέπῃ τὴν εὐτυχίαν του, ὅτι εἶναι πραγματική. Τὸ αἴσθη-
μα αὐτῆς δὲν ἦτον ἄμικτον πάσης ἄλλης φροντίδος. Ἐπεθύ-
μει καὶ αὐτὸς νὰ παρακολουθήσῃ εἰς Θεσσαλίαν τοὺς ξένους,
καὶ πολλάκις ἤκουε τὰ σχέδια τῆς Εὐφροσύνης περὶ τοῦ τί
ἔμελλον νὰ πράξουν μεταβαίνοντες ἐκεῖ. Ἀλλ' ἄλλοτε εἶχε
καταφύγει πρὸς αὐτοὺς διωκόμενος, ἐνῷ σήμερον, ἀνακτήσας
τὴν ἐλευθερίαν του, δὲν ἦτο πλέον πρέπον νὰ τρέφεται ἐκ τῶν
εὐεργετῶν ὡς συνταξιοῦχος αὐτῶν, οὐδὲν ὑπηρετῶν, κατὰ τὴν
γνώμην του, ἄξιον λόγου. Ἡ περὶ τούτου φιλοτιμία τὸν κατέ-
θλιβεν, ὁσάκις ἦτον μόνος καὶ ἐζήτει νὰ ἐπινοήσῃ τρόπον,
ὥστε νὰ εὕρῃ πόρον ἀνεξάρτητον ζῶν ἐκ τῶν ἰδίων. Διὰ νὰ
δίδῃ δὲ δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης του, εἶχεν ἀπόφασιν νὰ ἐπι-
σκέπτεται ἐνίοτε εἰς Θεσσαλίαν τοὺς εὐεργέτας του. Πολλάκις
ἐσκόπει νὰ εἴπῃ τι περὶ τούτου εἰς τὴν Εὐφροσύνην, ἀλλὰ δὲν
ἐτόλμα, γνωρίζων, ὅτι ἔμελλε νὰ τὴν λυπήσῃ φαινόμενος ἀχά-
ριστος, οὐχ ἧττον λυπούμενος καὶ αὐτός, ἂν καὶ δὲν συνωμο-
λόγει εἰς ἑαυτόν τὴν αἰτίαν.

Εἰς τὸν νοῦν τῆς Εὐφροσύνης παρίστατο σπανιώτερον καὶ
ἀμυδρότερον τὸ δειμαλέον φάσμα τοῦ Ἰαπετοῦ μετὰ τὴν ἄφι-
ξιν τοῦ Θάνου, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐνασχολήσεως μάλιστα εἰς τὴν
πρὸς ἀναχώρησιν προπαρασκευήν, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐξα-
λειφθῇ ἐντελῶς καὶ ῥῖγος περιέτρεχε τὰ μέλη της, ὁσάκις εὑ-
ρισκομένη μόνη ἤκουε ψόφον αἰφνίδιον. Μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν

ἤλπιζε νὰ τὸν λησμονήσῃ, μὴ φοβουμένη πλέον νὰ τὸν ἴδῃ ἀπροσδοκήτως ἐνώπιόν της, ὡς ἀπὸ μηχανῆς.

Ἅμα ἰαθεὶς ὁ Θάνος ἐν τούτοις κατέλιπε τὴν οἰκίαν τῶν εὐεργετῶν του, καί τοι ἐναντιουμένων μὴ θέλων νὰ ἦναι εἰς αὐτοὺς ὀχληρός. Οὐχ ἧττον τὸν παρήγγειλαν νὰ παρασκευασθῇ καὶ αὐτὸς νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Δὲν ἀπεποιήθη μέν, μὴ ἔχων τὸ ἰδίωμα νὰ θρύπτεται, ἀλλ' οὔτε παρεσκευάζετο, οὔτε ἀπεφάσιζε τί ἔμελλε νὰ πράξῃ.

Ὁ ἀδελφός του ἐν τοσούτῳ κατώρθωσε τὸ σκοπούμενον. Ἡ ἔγκρισις ἐξεδόθη τελεία καὶ ὁριστική, καὶ τὰ φαλαγγιτικά του γραμμάτια ἔγιναν δεκτά, ὥστε ἔλαβε τὸ μεταβιβαστικὸν τῆς κυριότητος ἔγγραφον. Ὅπως εἶχον ἤδη σκεφθῇ, ἀπέστειλεν ἀμέσως ἀντιπρόσωπόν του τὸν Σκιᾶν, διὰ νὰ παραλάβῃ τὸ κτῆμα, καὶ ν' ἀναπετάσῃ τὴν σημαίαν τῆς ἐξουσίας του ἐν μέσῳ τῶν χωρικῶν.

Ἡ συμβουλὴ τοῦ Ἰαπετοῦ, νὰ μὴ ἀφεθῇ εἰς τὸν χειροδίκην Σκιᾶν, ἀλλὰ νὰ προσλάβῃ τὸν Θάνον διὰ τὴν γεωργικὴν διοίκησιν τοῦ κτήματος, ἤρεσε πολὺ εἰς τὸν Τάσον, ὅστις τὴν ἠσπάσθη. Διὰ νὰ τὸν πείσῃ ὅμως, ν' ἀποχωρισθῇ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀὔφαντοῦ, μετεχειρίσθη τρόπον ἐπιτηδειότατον. Τὸν παρέστησεν, ὅτι ἐπὶ τέλους ἡ Κυβέρνησις ἀνεγνώρισε τὰ πατρικὰ δικαιώματά των, καὶ θέλουσα νὰ κολάσῃ τὴν μέχρι τοῦδε ἀχαριστίαν της διὰ γενναίας ἀμοιβῆς προικοδοτεῖ εἰς τοὺς δύω ἀδελφοὺς τὸ χωρίον Τριβῶν. Τὰ ἔγγραφα ἐξεδόθησαν μὲν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου, διότι ὁ Θάνος ἦτο ἀπών, καὶ διότι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου τιμήματος, ὑπερβαίνοντος τὸ ποσὸν τῆς σκοπουμένης προικοδοτήσεως, μετεχειρίσθη καὶ φαλαγγιτικὰ γραμμάτια. Αὐτὸς ὅμως ὡς καλὸς ἀδελφός, μὴ μικρολογῶν, θέλει τὴν ἐξίσου διανομήν, καὶ ἐννοῶν ἀπὸ κοινοῦ τὸ κτῆμα· ἕνα μόνον ὅρον ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Θάνου, δικαιότατον καὶ φυσικώτατον, ν'

ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τοῦ κτήματος, ὡς μᾶλλον ἔμπειρος εἰς τὰ τοιαῦτα, καὶ διότι αὐτός, στρατιωτικὸς ὤν, ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ τὸ τάγμα του· ἐλπίζων μάλιστα νὰ προβιβασθῇ καὶ νὰ τιμήσῃ τὸ ὄνομα Β λ έ κ α ς. Περὶ συντάξεως ἐγγράφων, ὥστε ν' ἀποδεικνύεται τὸ κτῆμα κοινὸν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ἀδελφούς, οὐδὲν εἶπεν, οὔτε σκοπὸν εἶχε νὰ προχωρήσῃ ἕως ἐκεῖ.

Ὁ τρόπος τοῦ Τάσου ἦτο τόσον παραπειστικός, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐγερθῇ ὑπόνοια εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀδελφοῦ του. Προδιατεθειμένος μάλιστα αὐτός, ν' ἀσπασθῇ πόρον ἀνεξάρτητον, ἐπίστευσεν ἀσμένως εἰς τοὺς λόγους τούτους, οὐδὲν ἔχοντας ἀπίθανον καὶ λοξόν, καὶ εὐγνωμονῶν ἐδέχθη τὴν πρότασιν. Πάραυτα λοιπὸν μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Αὐφαντοῦ, διὰ ν' ἀναγγείλῃ τὴν ἀπόφασίν του. Ἡ δυστυχὴς Εὐφροσύνη ἔγινεν ἄφωνος, ἀκούσασα τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην λιποταξίαν. Καὶ αὐτὸς ὁ Αὐφαντὴς ἐλυπήθη, ἀλλ' οὐδένα λόγον εἶχε ν' ἀντιτάξῃ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ παραλάβῃ τὸν πατρικὸν κλῆρον καὶ νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν ἰδίων.

Ἐναντίον τοιαύτης προθέσεως μόνον οἱ λόγοι τῆς Εὐφροσύνης ἦσαν ἰσχυροὶ καὶ ἀκαταμάχητοι, ἀλλ' ἔπρεπε καὶ τὰ χείλη της νὰ γίνουν διερμηνεῖς τῆς καρδίας της, ἔπρεπεν ἐκεῖνα νὰ ὁμολογήσουν τοὺς παλμούς, τοὺς ὁποίους αὐτὴ ὑπέστη, ἐνόσῳ ὁ Θάνος ἐτρύχετο ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἢ ἔπρεπεν ὁ Αὐφαντὴς νὰ μαντεύσῃ, τί κρύπτεται εἰς τὸν μυχὸν αὐτῆς. Ἐνόσῳ ἐκεῖνα ἐσιώπων, ἐφρόνει ὁ Αὐφαντὴς ὅτι ἡ συμπάθεια τῆς Εὐφροσύνης ἦτον ἁπλοῦν δεῖγμα τῶν φιλαγάθων αἰσθημάτων της, καὶ τῆς πρὸς εὐποιΐαν διαθέσεώς της. Ἂν ἡ πεῖρα καὶ ἡ παρατήρησίς του ἦσαν δοκιμώτεραι, ἤθελε κρίνει, ὅτι μεταξὺ νέων τοιαύτης ἡλικίας ἡ συμπάθεια δὲν εἶναι ἄμικτος καὶ τότε ἤθελεν ὑψώσει τὰς χεῖρας πρὸς τὸν κρατοῦντα τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ἐν τῇ πα-

λάμῃ του, καὶ ἤθελε τὰς ἐπιθέσῃ ἔπειτα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Θάνου καὶ τῆς Εὐφροσύνης, ὑποτασσόμενος εἰς τὰς θείας βουλὰς καὶ ἐκφωνῶν τὸ Γ ε ν ν η θ ή τ ω τ ὸ θ έ λ η μ ά σ ο υ!!

Ὁ Αὐφαντὴς ὅμως ἐθεώρει τὸν Θάνον ὡς τέκνον του, καὶ τὴν συμπάθειαν τῆς Εὐφροσύνης πρὸς αὐτὸν ὡς ἀδελφικήν, καὶ ἐλυπήθη μὲν διὰ τὴν στέρησίν του, ὅπως ὁ πατήρ, ὅταν ἀποδημῇ ὁ υἱός του, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔκρινεν, ὅτι καὶ ἡ Εὐφροσύνη δοκιμάζει τὴν πικρίαν ἀδελφῆς ἀναχωροῦντος ἀδελφοῦ. Τοιαύτη πικρία παραμυθεῖται διὰ τῆς βεβαιώσεως ἀντεπιστολῆς καὶ τῆς ἐλπίδος ἐπανόδου. Ὁ Θάνος ὑπέσχετο ἀμφότερα. Ἅμα μετὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν πραγμάτων του, ὡς χρέος ἱερὸν ἔλεγεν ὅτι θεωρεῖ, νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς εὐεργέτας του καὶ ηὔχετο εἰς αὐτοὺς πᾶν ποθητὸν ἐκ βάθους ψυχῆς. Ἡ ταραχή του ἦτον ὅμως τοιαύτη, ὥστε καὶ ἡ γλῶσσά του διέπταιεν ἐπαισθητῶς. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν εὐεργετῶν του ἔδωκε τὸν λόγον του, νὰ μὴ ἀπέλθῃ· ἀλλ' ὅσον προσήγγιζεν ἡ ὥρα, τόσον ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν σκληρότερος ὁ ἀποχωρισμὸς καὶ κατείχετο ὑπὸ τοιαύτης ἀθυμίας, ὡς ἂν ἔμελλε πάλιν νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸ δεσμωτήριον. Ἡ ἀπόφασις ὅμως ἦτον ἀμετάκλητος ὡς ἐκ τῆς φιλοτιμίας, μὴ ἐπιτρεπούσης μετάμελλον.

Ἄλλου εἴδους φιλοτιμία ἀνέστελλε τὴν Εὐφροσύνην, ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκθέσῃ εἰς φῶς τὴν λυπηρὰν διάθεσίν της. Αὐτὴ δὲν ἤθελε νὰ δείξῃ τὴν πρὸς τὸν Θάνον ἀδυναμίαν της. Διὰ πάσης τέχνης ἐζήτει νὰ καλύψῃ τοὺς ὀδυνηροὺς σπαραγμούς της ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς φροντίδος περὶ τῆς τύχης τοῦ πολυπαθοῦς Θάνου, μέλλοντος ἴσως νὰ ὑποστῇ δεινότερα μακρὰν τῶν προστατῶν, μεταξὺ ἀνθρώπων εἰς αὐτὸν ἀγνώστων. Οἱ περὶ τούτου παραμυθητικοὶ λόγοι τοῦ πατρός της, ὅτι κύριος μεγάλου κτήματος εἰς τὸ ἑξῆς οὐδενὸς ἔχει ἀνάγκην,

ἦσαν ὅλως ἄκαιροι, καὶ ἐπέχεον ἔλαιον ἐπὶ τὸ πῦρ. Ἂν εἰς
τὸ ἑξῆς οὐδενὸς εἶχεν ἀνάγκην, ἄρα οὐδὲ τῶν προστατῶν του,
καὶ πῶς ἠδύνατο ὁ μεγαλοκτήμων κύριος τοῦ χωρίου Τρι-
βῶν νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν Θεσσαλίαν, τοὺς ἐν Δομοκῷ, τὴν σκω-
ληκοτροφίαν καὶ τὰ παρόμοια; Πολλάκις ὁ παρήγορος,
ἀγνοῶν τὸ ἀπόρρητον τοῦ πάσχοντος, ἀναξέει ἀντὶ νὰ μα-
λάσσῃ τὴν πληγήν.

Ἐν τοσούτῳ τὸ προκαταρκτικὸν μέρος τοῦ σχεδίου τοῦ
Ἰαπετοῦ, περὶ ἀπομακρύνσεως τοῦ Θάνου ἐπετύγχανε κατὰ
τὴν εὐχήν του. Ἡ ἀναβολὴ μάλιστα τῆς ἀπελεύσεως τοῦ
Ἀϋφαντοῦ μετὰ τὴν διαλυθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Θάνου νὰ
ἐγκατασταθῇ ἐν Τριβαῖς ἦτον ὄφελος τοῦ Ἰαπετοῦ, ὥστε νὰ
λάβῃ καιρὸν πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους αὐτοῦ
τοῦ σχεδίου. Ὅλη του ἡ στρατηγηματικὴ τέχνη ἔμελλε ν'
ἀναπτυχθῇ κατ' αὐτὴν τὴν κρίσιμον ἔφοδον, μετὰ τὴν ἀπο-
τυχίαν τῆς ὁποίας οὐδὲν πλέον ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ἀπ' εὐ-
θείας καὶ κατὰ μέτωπον δὲν ἠδύνατο ὅμως ν' ἀποταθῇ πρὸς
τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐφάνη τόσον ἀτίθασσον, ὥστε νὰ μὴ
δώσῃ ἀκρόασιν εἰς τὴν ἁβρὰν διακήρυξιν τοῦ πάθους του.
Μόνον διὰ σκολιῶν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ πρόσβασιν πρὸς τὸ ἀπό-
κρημνον καὶ ἐρυμνὸν χωρίον. Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς διέθεσε τὰς
πολιορκητικὰς μηχανάς του.

Ὁ Ὀθωμανὸς Πρέσβυς ἦτο κατὰ τὴν κρίσιν του, ὁ μόνος,
ὅστις ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ Ἀϋφαντοῦ, καὶ
ἂν κατώρθονε νὰ κερδίσῃ τὴν εὔνοιαν ἐκείνου, ὥστε ν' ἀντι-
ληφθῇ τοῦ πράγματος, δὲν ἠδύνατο πλέον εὐκόλως νὰ τὸν
ἐκφύγῃ ὁ δοῦλος Θεσσαλός. Διὰ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὸν τὸν
βαθμὸν τῆς εὐνοίας τοῦ Ὀθωμανοῦ Πρέσβεως, ὥστε νὰ τὸν
ἔχῃ θερμὸν ὑπέρμαχον, πρὶν ὑποδείξῃ εἰς αὐτὸν τὸ κινοῦν
συμφέρον, ἀφωσιώθη ὅλως εἰς τὴν θεραπείαν του. Καθ' ἑκά-
στην ἐπισκεπτόμενος αὐτὸν ἐκοινολογεῖτο ὅλας τὰς εἰδήσεις

τῆς ἡμέρας, καὶ ὅ,τι ἐμάνθανεν ἀπόρρητον ἔστω καὶ ἐξ αὐ-
αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας του, ὥστε νὰ κατασταθῇ ἀπαραίτητος
εἰς τὸν Πρέσβυν ὠτακουστής. Αὐτὸς τοιουτοτρόπως μανθά-
νων πρὸ παντὸς ἄλλου τὰ λεγόμενα, τὰ πραττόμενα καὶ τὰ
πραχθησόμενα, ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν
τοιαύτης ὑπηρεσίας, διὰ τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ διαπρέπῃ
μεταξὺ τῶν ὁμοίων του ὡς Ἄργος ἑκατὸν ἔχων ὀφθαλμούς,
γινόμενος ἐπιζήτητος ὡς πολύκρουνος πηγὴ εἰδήσεων, καὶ
καθ' ὅλα ἐκπληρῶν τὸν ὁρισμὸν τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου,
ὅτι ὁ Πρέσβυς εἶναι προνομιοῦχος κατάσκοπος. Ἀφοῦ ἔμελλε
τοιουτοτρόπως νὰ γίνῃ τὸ πᾶν τοῦ Πρέσβεως, μὴ δυναμένου
νὰ στερηθῇ αὐτοῦ, ὡς ὁ μύωψ τῶν ὀπτικῶν ὑέλων του, με-
ταξὺ λόγων καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἐσκόπει νὰ τὸν ζητήσῃ τὴν
μεσιτείαν του κινῶν τὴν ἅμιλλάν του, περὶ τοῦ τί δύναται,
καὶ τί δὲν δύναται, καὶ προσβάλλων ὡς ἆθλον τὸν Ἀϋφαν-
τὴν καὶ Εὐφροσύνην. Ἐννοεῖται οἴκοθεν, ὅτι ὁ Ἰαπετὸς
ἔμελλε νὰ συνεπιβοηθήσῃ τὸ ἔργον τοῦ Πρέσβεως γεφυρῶν
τὴν διάβασιν. Τούτου χάριν ἔμελλε νὰ διαδώσῃ σάτυραν
δηκτικωτάτην, ἐκθέτουσαν ἀναφανδὸν τὸν ἔρωτα τῆς Εὐφρο-
σύνης μετ' αὐτοῦ τούτου καὶ τὰς μυστικὰς δῆθεν συνδιαλέ-
ξεις των, πολλὰ δὲ ἀντίτυπα αὐτῆς τῆς σατύρας ἔμελλε νὰ
διανείμῃ καθ' ὅλην τὴν ἀγυιὰν τῆς οἰκίας τοῦ Ἀϋφαντοῦ,
ὡς καὶ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτήν, ὥστε νὰ γίνῃ πάνδημον καὶ
γνωστὸν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνειδος. Μετὰ τὸ σκάνδαλον τοῦτο
εἶχε λοιπὸν δικαίαν ἀφορμὴν ὁ Πρέσβυς, ὡς κηδόμενος τῆς
ὑπολήψεως ὑπηκόου δυνάμεως, ὁποίας ἦτον ἀντιπρόσωπος,
νὰ προτείνῃ ὡς μόνην θεραπείαν τὸν γάμον τῆς κόρης του
μετὰ τοῦ ἐπικινδύνου τούτου ἐρωτομανοῦς ὑπὸ κακοβούλων
καὶ φθονερῶν διασυρθέντος. Καθόσον γνωρίζει αὐτὸν καὶ ὁ
Πρέσβυς, δὲν εἶναι δυνατὸν νέος ἀγαπώμενος παρὰ πάντων
διὰ τὰ παντοῖα προτερήματά του, νὰ μὴ καταστήσῃ εὐτυχῆ

τὴν λατρευομένην του καὶ δι' αὐτῆς καὶ τὸν πατέρα της, ὅστις ἄλλο τι ἀγαπητότερον δὲν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς. Στενοχωρῶν τοιουτοτρόπως τὸν Ἀϋφαντήν, ἔνθεν μὲν διὰ τοῦ σκανδάλου καὶ τῆς ἐκ τούτου δυσφημίας, ἔνθεν δὲ διὰ τοῦ ἐμφύτου εἰς τοὺς δούλους τῆς Ὀθωμανικῆς ἐξουσίας φόβου, μὴ ὑποπέσῃ εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Πρέσβεως αὐτῆς, δεικνύων περιφρόνησιν εἰς τὰς προτροπάς του, καὶ ὡς ἐκ τούτου κακῶς διαθέσῃ τὰς ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχάς, ἤλπιζεν ὁ Ἰαπετὸς ἐπὶ τέλους νὰ χαρυβδίσῃ τὴν μεμαγμένην μᾶζαν.

Ἡ ἐπιτυχία του ἐφαίνετο σχεδὸν ἀλάνθαστος, ὅσον μάλιστα αἱ πρὸς τὸν Πρέσβυν θωπεῖαί του ἦσαν εὐπρόσδεκτοι ἔβλεπεν ἐπαισθητῶς αὐξάνουσαν τὴν εὔνοιάν του· ἐφρόνει ὅμως ὅτι ἀπαιτεῖται χρόνος τις καὶ ποσὸν ἀνώτερον ἐκδουλεύσεων ἑωσοῦ νὰ λάβῃ τὴν παρρησίαν ἐκείνην τοῦ δυναμένου ν' ἀπαιτήσῃ τὴν χάριν ὡς δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ὁ ζῆλος τοῦ εὐγνωμονοῦντος Πρέσβεως ἔμελλε νὰ καταστήσῃ τελεσφόρον·

Ἑωσοῦ νὰ ἔλθῃ ἡ εὔθετος ὥρα τῆς δευτέρας πράξεως τοῦ ἐντέχνου τούτου δράματος, ὁ Ἰαπετός, μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομένῃ τὸν γρᾶσον τῆς μονοτόνου ἀδρανείας, κατεγίνετο εἰς τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῦ ἐπεισόδια. Ὀψὲ τὸ ἑσπέρας ἐπεσκέπτετο σχεδὸν καθεκάστην Κυρίαν τινα, τὴν ὁποίαν εὕρισκε μόνην, διότι ὁ σύζυγός της, κυριευθεὶς ὑπὸ τοῦ χρονικου πάθους τοῦ χαρτοπαιγνίου, διεπαννύχιζεν ἐν καταγωγίῳ τοῦ δαίμονος τούτου. Ἡ Κυρία αὕτη, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰαπετὸς μεταφορικῶς πρὸς τὸν Τάσον ὠνόμαζε Κολυμβάδα, ἤκμαζε μᾶλλον διὰ τῆς ἀνθηρᾶς εὐσαρκίας της, παρὰ διὰ τῆς ἁπαλῆς νεότητός της, ἀλλὰ τῶν καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλόν. Μὴ ἐπαρκουμένη εἰς τὴν λευκὴν αἴγλην τῆς χροιᾶς της μετεχειρίζετο ψιμμύθιον καὶ φῦκος, καὶ ἐστίμμιζε τὰς ὀφρῦς καὶ τὰς βλεφαρίδας. Ἦσαν δὲ αἱ τρίχες της, μέλαιναι, ὡς καὶ οἱ μελίγληνοι ὀφθαλμοί της, ὥστε τὸ πρόσωπόν της ἐφαίνετο ὡς

πεδίον μάχης μεταξὺ μέλανος καὶ λευκοῦ. Ἡ φωνή της ἦτον διττή, πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους καὶ ὑπηρέτας τραχεῖα καὶ χαλκίζουσα, πρὸς δὲ τοὺς ξένους γλυκυμείλιχος, καὶ ἐν γένει ὁ χαρακτὴρ τοῦ προσώπου της εἶχε τι διασεσηρός, καὶ κατὰ τὸ βάδισμά της διεσαλακώνιζεν. Ἡ ὁμιλία της δὲν ἦτο ἐστερημένη εὐφυΐας καὶ ἐμάνθανε τὰ πάντα, οὐχὶ ὅμως παρὰ τοῦ συζύγου της, τὸν ὁποῖον ἔβλεπε μόνον κατὰ τὴν ὥραν τῆς τραπέζης, καὶ τότε ἄ ν α υ δ ο ν καὶ ἐκ Τροφωνίου μεμαντευμένον. Τὰ δύω βρεφύλλά της, τὰ ὁποῖα ἦσαν αὐτόχρημα δύω ἔρωτες καὶ τὰ ἠγάπα ἐξ ὀνύχων, ἐκοιμῶντο ἐνωρίς. Καθημένη ἐπὶ τοῦ κλιντῆρος ἀνεμασσᾶτο μαστίχην καὶ ἐκρότει αὐτὴν περιμένουσα ζῶόν τι λογικόν, μεθ' οὗ νὰ συναλλάξῃ τὸν ῥῶπον τῶν ἰδεῶν της καὶ νὰ καπυρίσῃ, στερουμένη τοῦ φεύγοντος αὐτὴν συζύγου της καὶ ἀπαλλαττομένη τοῦ βαναύσου καὶ φορτικοῦ λήρου τῶν ὑποκριτῶν της. Ἡ εὐφυὴς Κυρία εἶχεν ἀναγνώσει τὰ μυθιστορήματα τῆς Κυρίας Σάνδης, καὶ τὰ θελκτικώτερα, ἂν καὶ ἐνίοτε ὀλισθηρὰ ἐπεισόδια αὐτῶν, διηγεῖτο ὅσον ἔνεστι χαριέντως.

Κατὰ περίστασιν μίαν τῶν ἡμερῶν οἱ θιασῶται δὲν συνῆλθον εἰς τὸ καταγώγιον, ὥστε ὁ καλὸς Ἀμφιτρύων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του πρὸ τῆς συνήθους ὥρας αἰφνηδίως, πρὶν λάβῃ καιρὸν ὁ Ἰαπετὸς νὰ ἐκπερδικήσῃ. Ὁ κοιτὼν εἶχε μίαν μόνην θύραν καὶ οὐδὲν ἄλλο μέσον εἶχε νὰ κρυφθῇ ὁ Ἰαπετός, παρὰ ὑποδυόμενος ὑπὸ τὴν κλίνην. Ὁ Ἀμφιτρύων εἰσῆλθε βαρὺς καὶ δύσθυμος διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς διασκεδάσεώς του, καὶ σχεδὸν ῥογχάζων ὡς νυσταλογερόντιον, οὐδὲ καλὴν ἑσπέραν εἶπεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ κλιντῆρος προσποιουμένην ὅτι κοιμᾶται σύζυγόν του· ἀλλ' εὐθὺς ἐβάδισε πρὸς τὴν κλίνην, καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐζήτησε μηχανικῶς διὰ τῶν ποδῶν του τὰ σάνδαλά του. Δυστυχῶς ὑφέρ-

πων ὁ Ἰαπετὸς διὰ τῶν μυρίων πτυχῶν τῆς φουστανέλλας του ἔσυρε μεθ' ἑαυτοῦ τὰ σάνδαλα, ὥστε ὁ Ἀμφιτρύων ἠναγκάσθη νὰ κύψῃ, ἀντὶ δὲ τῶν σανδάλων του ἀπήντησε τὸν Πάριν συνοκλάζοντα ἐν τῇ γωνίᾳ, ὡς ὁ μῦς, ἐφ' ὃν ἐπιπίπτει αἰφνιδίως ἡ γαλῆ.

— Λοιπόν, εἶπεν ὁ χαρτοπαίκτης, δὲν εἴμεθα δύω τὸ ἀνδρόγυνον, ἀλλ' ἔχομεν καὶ τρίτον; Ὁρίσατε, Κύριε, νὰ σᾶς ἰδῶ, ὡς τί ὁμοιάζετε;

Ἐκτείνας δὲ τὴν χεῖρα ὑπὸ τὴν κλίνην ἔλαβε τὸν Ἰαπετὸν ἐκ τῆς λιπαρᾶς καὶ σμηκτῆς κόμης του, καὶ σύρας αὐτὸν ἔξω ὡς σάκκον ἀχύρων πὺξ καὶ λὰξ ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ. Πρὶν φθάσῃ ὁ Ἰαπετὸς νὰ ὀρθωθῇ πρὸς ἄμυναν συνετρίβη ἡ παρακειμένη ἕδρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἐχρησίμευον πρὸς ῥαγδαίαν βροχὴν πληγῶν. Ἐν τοσούτῳ ἡ σώφρων Σουσάνα δὶς καὶ τρὶς ἐλιποθύμησεν ἀπαρατήρητος, ἀλλὰ καὶ ἄνευ κινδύνου της σφριγώσης ὑγείας της, οὔτε ἤθελε παύσει ὁ σύζυγός της μανιωδῶς διαξαίνων τὸν ἐκτάδην κείμενον Ἰαπετόν, ἂν ἐκ τοῦ θορύβου δὲν προσήρχοντο οἱ ὑπηρέται. Διὰ τῆς παρεμβάσεώς των ἔπαυσεν ἡ ξυλοκοπία, καὶ ὁπωσοῦν ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὰς φρένας του ὁ ἐκμανής. Ἔπεμψε λοιπὸν ἀμέσως πρὸς ἀναζήτησιν Εἰσαγγελέως, Ἀνακριτοῦ, Ἀστυνόμου ἢ ἄλλου τοιούτου, καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν κατακλινῆ σύζυγόν του τῆς ὁποίας τὰ ἐπίθετα χρώματα δὲν μετεβλήθησαν, ἀναίσθητα εἰς τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς της: «Κυρία μου, τῇ εἶπεν, δὲν πάσχετε τόσην ἐρημίαν, ὅσην παραπονεῖσθε, εἰς τὸ ἑξῆς ὅμως θέλετε ἔχει περισσοτέραν ἄνεσιν, νὰ διασκεδάζετε, διότι ἐκ μέρους μου εἶσθε ἐντελῶς ἐλευθέρα.»

Ἡ ταλαίπωρος ἀνεπήδησεν ἐκ τοῦ κλιντῆρος, μὲ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας κατασπῶσα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, καὶ σπαράσσουσα τὰς παρειάς της, ῥιφθεῖσα δὲ εἰς τοὺς πόδας

τοῦ συζύγου της καὶ ὀλοφυρομένη καὶ κοπτομένη, Εἶμαι ἀθῴα! ἔλεγεν, εἶμαι ἀθῴα!

— Ναί! ναί! ἀπαράλλακτα ὡς εἰς τὸ μελλόδραμα τῆς Βεατρίκης. Τώρα βλέπομεν, τί παραδέχεται καὶ ὁ Εἰσαγγελεύς.

Ὁ Εἰσαγγελεύς, ὁ Ἀστυνόμος καὶ οἱ κλητῆρες εἰσῆλθον συνάμα, καὶ συντάξαντες ἔκθεσιν ἀπήγαγον τὸν Ἰαπετόν, χρήζοντα ἀναπαύσεως καὶ θεραπείας. Ὁ σύζυγος ἀφῆκε τὴν οἰκίαν του, ἑωσοῦ ν' ἀποφασίσουν περὶ τοῦ πράγματος τὰ δικαστήρια, καὶ ἐζήτησε τὴν γνώμην τῶν ἀρίστων νομικῶν, πῶς ν' ἀποπέμψῃ τὴν ὀλισθήσασαν μὴ ἀποδίδων τὴν προῖκα. Οἱ τοῦ καταγωγίου συνθιασῶταί του, τὸν ἔδωκαν αὐτὴν τὴν ὠφέλιμον γνώμην, ἐλπίζοντες νὰ λάβουν καὶ αὐτοὶ τὸ μέρος των, διότι ὁ καλὸς φίλος των, ἀπό τινος καιροῦ λαγχάνων πάντοτε χῖον βόλον καὶ ἐξαντλήσας τὴν περιουσίαν του, ἔπαιζεν ἐπὶ πιστώσει, παραχωρῶν ποσοστὸν τοῦ μισθοῦ του.

Ὡς ἐκ τούτου ὁ δυστυχὴς Ἰαπετός, ὅστις πολλάκις ἐπήδησεν ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, ἀνελπίστως ἐνέπεσεν εἰς τὸν ἀκινδυνότερον βόθρον, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ, εἰμὴ διερχόμενος τὸ πλημμελειοδικεῖον. Ἡ τραγικὴ περιπέτεια ἔμελλε νὰ διακωμῳδηθῇ πανδήμως, καὶ ψιθυρίζοντες περὶ τῆς αἰφνηδίου ἀσθενείας τοῦ ὀλισθήσαντος δῆθεν τὴν νύκτα ἐν τῷ σκότει ἐπὶ πετρῶν ἔμελλον νὰ καγχάσουν. Ὁ θροῦς ηὔξανε προοδευούσης τῆς ἀνακρίσεως καὶ ἡ παῦσίς του ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας τὸν ἀνήγγειλεν, ὅτι πλῆρες τὸ ναυάγιον. Οἱ ἐπιχειρηματίαι καὶ ἐκπάτιοι τοῦ εἴδους του, μὴ μιμούμενοι τὸν Οὐκαλέγοντα, τὸν περιεστοίχησαν συμπάσχοντες καὶ προσφέροντες τὴν συμμαχίαν καὶ ἐπιμαχίαν των κατὰ τοῦ πλεονέκτου συζύγου καὶ ἀπανθρώπου τυράννου τῆς τὰ πάντα ἀγογγύστως ὑπομεινάσης καὶ ἀγγελικῆς κατὰ τὴν καρδίαν γυναικός του. Ἡ φιλοτιμία καὶ παράταξις τοιούτων φίλων ἦσαν ὅμως ἔτι ἐπιβλαβέστεροι εἰς τὸν Ἰαπε-

τόν, ἀναφαινόμενον πρωταγωνιστὴν τοιούτων ἄθλων, πρὸς καταστολὴν τῶν ὁποίων ἦτον ἀνάγκη παραδειγματισμοῦ. Τούτου ἕνεκα παρεπέμφθη ἡ δίκη συνοπτικῶς εἰς τὸ ἀκροατήριον·

Δὲν θέλετε μᾶς ἐρωτήσει, Κύριοι, ἔλεγεν ὁ Συνήγορος τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος συζύγου, ἂν ὑπὸ σχῖνον ἢ ὑπὸ πρῖνον, διότι σᾶς ἀπεδείξαμεν, ὅτι ὑπὸ τὴν κλίνην. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι νέον κατὰ Θεόφιλον, οὐχὶ τὸν νομικὸν ἀλλὰ τὸν κωμικὸν

"Ὥσπερ γὰρ ἄκατος οὐδὲν μικρὸν πείθεται
Ἑνὶ πηδαλίῳ, τὸ πεῖσμ' ἀπορρήξασα δὲ
Ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμέν' ἔχουσ' ἐξευρέθη.

Ὁ Συνήγορος τοῦ Ἰαπετοῦ, ἐκτραφεὶς ἐν τῇ σχολῇ τῶν δέκα ῥητόρων, μετεχειρίζετο τὸ ἐπιχείρημα τῶν ἐκδικούντων τὸν φόνον τοῦ Ἐρατοσθένους, ὅτι ὁ Ἰαπετὸς εἰσηρπάσθη ἐκ τῆς ὁδοῦ δι' ἐνέδρας ὑπὸ τοῦ οἰκοφθόρου χαρτοπαίκτου, ἐπιτεχνυμένου νὰ ἐκλάψῃ τὴν προῖκα. Ἰδοὺ τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ἐκχωρεῖ τὸ ποσοστὸν τοῦ μισθοῦ του εἰς τοὺς συμπαίκτοράς του. Ἰδοὺ ὁ ἐνάρετος σύζυγος, ἰδοὺ ὁ φιλόστοργος πατὴρ εἰς τί δαπανᾷ τὸ μισθάριόν του! Πρὸς τί αἱ πληγαί, ἂν συνελάμβανεν αὐτὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ, πρὸς τί νὰ τὸν καταστήσῃ ἀναίσθητον; . . . Ὁ Εἰσαγγελεύς, ὁ Ἀστυνόμος, ὅλοι λέγουν, ὅτι τὸν εὗρον ἄναυδον καὶ κυματώδη. Ἐπὶ τῆς θύρας ἐτελέσθη τὸ ἀνοσιούργημα, καὶ εἰς τὸν κοιτῶνα ἐκλήθησαν οἱ μάρτυρες, παρὰ τὴν κλίνην, οὐχὶ δὲ ὑπ' αὐτήν.

Ἡ κατηγορουμένη ἐμελανοφόρει καὶ ἔλειβε δάκρυα, πολλάκις διακόπτουσα τὸν Συνήγορόν της, ἐνῷ αὐτὸς ἐξιστόρει τὴν Ἰλιάδα τῶν κακῶν, ὅσα ὑπέστη ὑπὸ τοῦ συζύγου της. Μὴ πρὸς Θεοῦ, Κύριε Συνήγορε, ἐπεφώνει μοιμύλλουσα τὰ χείλη, μὴ τὸν σύζυγόν μου, τὸν πατέρα τῶν τέκνων μου!...

εἰς ὃν ὤμοσα πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν . . . Ὁ Συνήγορος ὅμως, κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν, ἐξηκολούθει οὐχ ἧττον, ἐναντιούμενος εἰς τὴν ἀπαγόρευσίν της. Ἄφες, ἄφες, ἀπήντα, δὲν λέγεις αὐτὰ σύ, ἀλλ' ὁ Συνήγορός σου, εἰς ὃν ἐπέβαλεν ὁ νόμος τὸ χρέος, νὰ εἴπῃ ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ τέχναι δὲν ὠφέλησαν. Οἱ κατηγορούμενοι κατεδικάσθησαν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν αὐτὴν φυλακήν, ὡς ἂν συνίστατο ἡ ποινή των εἰς τὴν μετ' ἀλλήλων συμβίωσιν. Ἂν καὶ τοιαῦτα παραπτώματα δὲν εὑρίσκουν χάριν παρὰ τοῖς δικασταῖς, εὑρίσκουν ὅμως παρὰ τῷ δεσμοφύλακι. Ὅλοι οἱ φίλοι καὶ ὑπέρμαχοι τοῦ Ἰαπετοῦ ἤρχοντο εἰς ἐπίσκεψίν του, συμβάλλοντες εἰς εὐωχίας καὶ πότους, καὶ μετακοσμοῦντες τὴν φυλακὴν εἰς πολυκέλαδον μουσεῖον παντοίων διασκεδάσεων, μὴ ἀξίων ὅλων βέβαια τῆς ἐγκρίσεως τῶν αὐστηρῶν τιμητῶν τῶν ἠθῶν, ἐκτὸς ἂν οὗτοι ἦσαν αὐλικοὶ καὶ παρασημοφόροι Σαρδαναπάλου Ἀνακυνδαράξου. Ἔσθιε, πῖνε, ὄχευε, ὡς τά γε ἄλλα οὐδὲ τούτου ἐστὶν ἄξια. Τὸ παράσημον τοῦ Σαρδαναπάλου ἦσαν δύο χεῖρες ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀποληκοῦντος τοῖς δακτύλοις. Βεβαίως ὁ Ἰαπετὸς καὶ ἡ συνένοχος αὐτοῦ ἦσαν ἄξιοι βαθμοῦ μεγάλου ταξιάρχου. Τοιοῦτον ἔχων βιωτικὸν ἀξίωμα ὁ Σαρδανάπαλος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἔδειμε τὴν Ταρσὸν καὶ τὴν Ἀγχιάλην· ἴσως δὲ ἤλπιζον καὶ οἱ μοσχιῶντες ἑταῖροι τοῦ Ἰαπετοῦ, οὕτω μετ' αὐτοῦ φρονοῦντες καὶ πράττοντες, νὰ οἰκίσουν ἐν βραχεῖ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Ἰαπετὸς δὲν περιωρίζετο εἰς μόνην τὴν ἐν τῇ φυλακῇ ψυχαγωγίαν. Ἀδείᾳ τοῦ καλοῦ δεσμοφύλακος ἐνίοτε τὴν νύκτα ἐξήρχετο πρὸς τοὺς φίλους του, ὅπου ἐτελοῦντο ἀνετωτέρως ἄλλα παραπλήσια ὄργια, ἄξια τῆς γραφίδος τοῦ Ὀγάρτου.

Ἐν τοσούτῳ ὅσα κατὰ τῆς Εὐφροσύνης ἐτολύπευεν ὁ Ἰα-

πετός, ἐματαιώθησαν, καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπόλωλεν ἡ
ὗς καὶ τὸ τάλαντον καὶ ἡ γνάθος.

ΙΕ΄.

Τὸ χωρίον Τριβῶν.

Τὸ χωρίον Τριβῶν κεῖται εἰς ἀπόστασιν περίπου δέκα ὡρῶν
τοῦ Ἀλφειοῦ, μεσογείως, μεταξὺ γηλόφων, περιστεφόντων
τὴν ἐκτεταμένην ἀνώμαλον πεδιάδα, παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ
χωρίου τούτου ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων γεωργουμένην. Ἂν
καὶ ἡ γῆ εὔφορος καὶ βαθεῖα, ὀλίγη ἦτον ἡ ἀρουμένη, τὸ
δὲ πλεῖστον κατεῖχεν ἡ ἄγρωστις, καὶ αὐτὴ ξηρὰ ἐν μετο-
πώρῳ τότε, καὶ οὐδὲν ἴχνος φυτείας, ἢ ἀμπέλου, ἥτις βε-
βαίως ἔπρεπε νὰ εὐθηνῇ ἐπὶ τῶν προσηλίων κλιτῶν, ἐφαί-
νετο καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν, οὐδὲ φύλλωμά τι ἐκάλλυνε
τὰς κυματοειδεῖς κορυφὰς καὶ πολύπτυχα κράσπεδα τῶν γη-
λόφων. Ἐν τῷ μυχῷ δύο μαστῶν κεκρυμμέναι αἱ καλύβαι
τῶν χωρικῶν, ἀναμὶξ καὶ ἀλλεπάλληλοι, ὡς ἂν ὑπῆρχεν ἔλ-
λειψις τόπου, ἦσαν ταπειναὶ καὶ πενιχραί, κατασκευασθεῖσαι
ἐκ τῆς συναρπαγῆς ἐρειπίων παρακειμένων, ἐμφαινόντων ὅτι
προηγούμενα καταστρεπτικὰ συμβάντα ἐσμίκρυναν τὸν πλη-
θυσμὸν καὶ τὴν εὐπορίαν τῶν κατοίκων. Ἡ ἄρωσις τοῦ ἀγροῦ
ἐγίνετο ἀπὸ κοινοῦ, ὥστε οὐδὲν ἴχνος ἐφαίνετο ὁρίων ἢ φραγ-
μῶν, ἴδια δὲ εἶχεν ἕκαστος ὀλίγα κτήνη, ὁ μὲν αἶγας, ὁ δὲ
πρόβατα ἢ χοίρους, ὁ δὲ ἡμιόνους, καὶ μόνοι οἱ ἀροτῆρες
βόες ἦσαν κοινοί. Αὐτὸ τὸ μικτὸν σύστημα, κοινοκτημοσύ-
νης κατὰ τὴν κάρπωσιν τῆς γῆς καὶ ἰδιοκτημοσύνης κατὰ
τὰ λοιπά, διετηρεῖτο ἔκπαλαι, οὐδ' ἐγνώριζον οἱ χωρικοὶ ἄλ-
λον τρόπον συμβιώσεως. Ἡ γῆ οὐδέποτε ὑπῆρξε κτῆμά των,
ἀλλ' ἐν καιρῷ τῶν Ὀθωμανῶν ἀνῆκεν εἰς Σπαχῆν, ὅστις

ἐλάμβανε τὴν δεκάτην. Τότε ὅμως αὐτοὶ οἱ χωρικοὶ ἀπεχώ-
ριζον τὸ τελούμενον, καὶ προσέτι διὰ τοῦ πρωτογέρου των
κατέβαλον κεφαλικὸν φόρον εἰς τὸν προεστῶτα τῆς ἐπαρχίας,
ὅστις ἀπέδιδεν αὐτὸν εἰς τὸν Πασᾶν. Πλέον τῆς σιταρκείας
δὲν ἔσπειρον διὰ πολλὰς αἰτίας, καὶ διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν πέ-
ξις εἶχεν ἀνάγκην σίτου, διὰ νὰ καταβιβάσουν δὲ αὐτὸν πρὸς
πώλησιν εἰς τὴν θάλασσαν δι' ὑποζυγίων, ἔπρεπε νὰ διαβοῦν
τὸν στερημένον γεφύρας ποταμόν, καὶ νὰ διέλθουν δρυμῶνας
καὶ κρημνοὺς καὶ φάραγγας, καὶ ἐν γένει πάσχοντες ὅσα
ἀγνοεῖ ὁ πορευόμενος τὴν ἁμαξιτόν, ὥστε ὡς λέγει ὁ ἔμπο-
ρος, τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτον ἐπικερδές. Τὰ ὀλίγα κτήνη παρεῖ-
χον εἰς αὐτοὺς τυρόν, καὶ μάλιστα τῶν Τριβῶν εἶχεν ὑπόλη-
ψιν, ἔρια, ἐξ ὧν ὕφαινον τὰ ἐνδύματά των, καὶ οἱ ἔχοντες
ἡμιόνους ἐμίσθουν αὐτὰς εἰς τοὺς ὁδοιπόρους. Ὅσα χρήματα
ἐκέρδαινον ἰδίως ἐκ τοιαύτης προσόδου, κατώρυττον ἐν τῇ
γῇ, ὥστε νὰ μὴ νομίζῃ αὐτοὺς ὁ Ὀθωμανὸς κύριος τῆς γῆς
εὐποροῦντας, ὡς ἐκ τούτου αὐξάνων τὰς ἀπαιτήσεις του,
τάδε Μῆδος οὐ φυλάξει, ὀλίγα δέ τινα ἀργυρᾶ νο-
μίσματα ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐκρέμων αἱ κόραι περὶ τὸν τρά-
χηλον ἢ τὴν κεφαλήν, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὴν προῖκά των.
Ἡ γλῶσσά των ἦτον ἡ ὁμιλουμένη, οὐχὶ ἡ ἀλβανική, ὥστε
διὰ μόνης χημικῆς ἀναλύσεως ἠδύνατο ν' ἀποφασισθῇ τὸ
φαλμεραϋερικὸν ζήτημα, ἂν ῥέῃ εἰς τὰς φλέβας των ῥαθά-
μιγξ ἐκ τοῦ ξανθοῦ αἵματος τῶν ἀρχαίων (1).

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγ-

---

(1) Ἐνθυμοῦμαι ὅτι συμπολίτης τοῦ Φαλμεραϋέρου ἐν Μο-
νάχῳ μ' ἐρώτησε κατ' ἰδίαν καὶ ἐμπιστευτικῶς, νὰ τὶν εἴπω
ἐν συνειδήσει, ἂν εἶμαι νέος, ἢ ἀρχαῖος Ἕλλην· ἀλλὰ τότε
δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀναπτυχθῆ διὰ τοῦ Λειβίγου ἡ ὀργα-
νικὴ χημεία. Σημ. Π. Κ.

μάτων, ἐφαίνετο ὅτι ἔπρεπε νὰ βελτιωθῇ ἡ τύχη των, διότι ὁ κύριος τοῦ κτήματος, ὁ Σπαχῆς, ἐξέλιπε, καὶ τὸ κεφαλικὸν τέλος κατηργήθη, ἀλλὰ τώρα εἰσήχθη τὸ διπλοῦν δέκατον, ἤτοι ὁ φόρος τῆς ἐπικαρπίας, τοῦ ὁποίου ἡ εἴσπραξις, διὰ τῶν λεγομένων *ἐνοικιαστῶν*, καὶ κεφαλὴν καὶ ὤμους κατέβαλε. Πρὶν ὁ δεκατευτὴς καταμετρήσῃ καὶ λάβῃ τὸ μέρος του, ὁ χωρικὸς δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τῶν θημωνιῶν του, εἰμὴ θεωρούμενος κλέπτης. Ἐπὶ τέλους ἤρχετο ὁ πολυπόθητος δεκατευτής, ἀλλὰ ἡ τοῦ ὄνου συμφορὰ εἶχε διδάξει τοὺς χωρικοὺς πῶς γίνεται ἡ διανομή. Οἱ παρακρουσιχοίνικοι δεκατευταὶ ἐμέτρουν ἐπίμεστα, οἱ δὲ χωρικοὶ ἐσιώπων. Ἀφοῦ ἀπεχωρίζετο τὸ λεγόμενον διπλοῦν, ἀλλὰ πράγματι τετραπλοῦν δέκατον, οἱ χωρικοὶ ἐχρεώστουν διὰ τῶν ὑποζυγίων των νὰ τὸ μεταφέρουν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ δεκατευτοῦ, ἕωσοῦ δὲ ν' ἀπαλλαχθοῦν τῶν τὰ πάντα ἐκμυζουσῶν τούτων Ἀρωνιῶν, ἐθεράπευον τὴν γαστέρα των, ἀγογγύστως παρέχοντες τὰ κάλλιστα τῶν θρεμμάτων.

Συντελεῖ καὶ τοῦτο μεγάλως εἰς τὴν μὴ ἐπέκτασιν τῆς γεωργίας, διότι κατὰ τὸ ἐν χρήσει φορολογικὸν σύστημα, ὁ παμοῦχος, ὅστις ἔχει κτῆμα ὅλην ἐπαρχίαν, ἀλλ' ἀργοὺς τοὺς ἀγρούς, οὐδένα καταβάλλει φόρον, ἐνῷ ὁ οὐδ' ἔχων ὅσην νὰ ταφῇ, καὶ γεωργῶν τὴν ἀλλοτρίαν, φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του ὅλον τὸ φορτίον τῶν φόρων. Οἱ οἰκονομολόγοι ἡμῶν βεβαιοῦν, ὅτι ὑπὸ τὸν ἑλληνικὸν μεσημβρινὸν δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀλλέως· ὡς λέγει ὁ Σακεσπῆρος. *Οὕτως ἀπεφάνθη ὁ Βροῦτος, ὁ ἔντιμος πολίτης Βροῦτος*. Ὁ δημόσιος εἶναι λοιπὸν ὁ φυσικὸς συνέταιρος καὶ συγκοινωνὸς παντὸς ἐργαζομένου ἀποφέρων τὴν κρείττονα μερίδα ἄνευ κόπων καὶ ἄνευ κινδύνων. Καὶ ἄνευ κόπων μέν, διότι ἐκποιεῖ τὴν μερίδα του εἰς τοὺς ἐργολάβους *ἐκλή-*

πτορας ἢ *δωρικῶς ἐκλάπτορας*, ἄνευ κινδύνων δέ, διότι, ἅμα κατακυρωθείσης τῆς ἐργολαβίας, κατὰ τὴν νεωτέραν ἀνακάλυψιν, οὐδὲ λόγος θεομηνίας μειοῦται τὸ τίμημα. Ὁ ἐκλέκτωρ τοιουτοτρόπως, ἂν ἦναι καλὸς ἐπιμελητὴς τῶν ἰδίων, diligens paterfamilias, θέλει πράξει κατὰ τὸ συμφέρον του, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε συνταυτίζεται μετὰ τοῦ συμφέροντος τοῦ φορολογουμένου, διότι ὁ μὲν δημόσιος εἶναι διηνεκὴς συγκοινωνὸς τοῦ γαιοπόνου, ὁ ἐκλέκτωρ ὅμως ἀναφαινόμενος κατὰ τὴν ὥραν τῆς διανομῆς ὡς κυκλοβόρος· ἄρα οὗτος ἐν καιρῷ εὐφορίας θέλει ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν ἐν καιρῷ ἀφορίας ζημίαν. Καὶ τῳόντι οἱ Τριβαῖοι εἶχον Θεοῦ δίδοντος εὐθηνίαν, ἔπασχον ὑπὸ τῶν δεκατευτῶν τὰ πάνδεινα. Ἦτον ἀδύνατον νὰ συγκατανεύσουν οὗτοι εἰς τὴν καταμέτρησιν, πρὶν ὑποσχεθοῦν ἐκεῖνοι ἀξίαν λόγου ἀμοιβήν. Διὰ νὰ σώσουν λοιπὸν οἱ χωρικοὶ τὸν ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτεθειμένον ῥόγον, συνεβιβάζοντο καθ' οὓς ὅρους ἤθελον οἱ δεκατευταί, διδάσκοντες ἐκείνους τὸ *μηδὲν ἄγαν*, ὥστε ἐπέτυχον νὰ τοὺς πείσουν, ὅτι προτιμότερον νὰ μὴ ὑπερβαίνουν γεωργοῦντες τὸ μέτρον τοῦ πρὸς ἰδίαν κατανάλωσιν ἀναγκαίου.

Δὲν ἦτον ἐντούτοις αὕτη ἡ μόνη περίστασις καθ' ἣν οἱ χωρικοὶ ἐσύτιζον τοὺς γύπας των· ὅλοι οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ στρατιῶται, ἢ χωροφύλακες, ὅσοι διήρχοντο διὰ τῶν Τριβῶν, δὲν ἐπίστευον ὅτι αἱ πενιχραὶ καλύβαι τῶν χωρικῶν ἐστέγαζον τὴν πενίαν, ἀλλ' ἤκουον μόνην τὴν φωνὴν τῆς μάργου γαστέρος των. Ἀπέχοντες πάσης δενδροφυτείας καὶ ἀμπελουργίας ἦσαν ἀπηλλαγμένοι οἱ Τριβαῖοι τῶν ὑπερόγκων ἐκτιμήσεων τῆς ἐτησίας προσόδου αὐτῶν, ἀλλ' ἐκείροντο διὰ του ποιμνιακοῦ φόρου ὡς αἴξ ἑπτάπεκτος, ἐπικρεμαμένης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των τῆς ἀπειλῆς καταμηνύσεως, ἐπὶ ψευδεῖ δηλώσει. Ἂν εἰς ταῦτα προσθέσωμεν τοὺς μηνύτορας καὶ ποινήτορας κατὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου τούτου, καὶ τῶν δημο-

τικῶν καὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν τοὺς κλύδωνας, δὲν θέλομεν ἀπορήσει, διατὶ οἱ χωρικοὶ τῶν Τριβῶν ἦσαν ὡς νομάδες, προσκαίρως σκηνώσαντες ἐκεῖ καὶ ἐκ τοῦ προχείρου συναρμόσαντες φύρδην μίγδην τὰς καλύβας των, ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην συναυλιζόμενοι μετὰ τῶν κτηνῶν παρὰ τὴν ἀνάβλυσιν αὔπνου πηγῆς ψυχροτάτου ὕδατος, ἀλλὰ στερουμένου ἐκροῆς καὶ αὐξάνοντος τὴν ἀκαθαρσίαν διὰ μελαίνης ζώνης πηλοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκιλινδοῦντο οἱ χοῖροι.

Ἡ ἐλπὶς νὰ γίνουν κύριοι τῆς γῆς καλυπτούσης τὰ ὀστᾶ τῶν ἐπὶ αἰῶνας προσδοκησάντων τὴν ἡμέραν τῆς ἀνεξαρτησίας προγόνων των καὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἐνδημικῶν πυρετῶν κατ' ἔτος δεκατευομένων τέκνων των, ἦτον συντελεστικωτέρα εἰς τὸ νὰ μὴ περιπέσουν εἰς μαρασμὸν καὶ εἰς πλήρη ἐκφαύλωσιν, ἢ ἡ παρουσία ἱερέως, μηχανικῶς τελοῦντος τὰ τῆς θρησκείας, κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ ὁμοίου των κατὰ τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀνικάνου νὰ μεταδώσῃ τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τοῦ θείου λόγου, τοῦ ἀνυψοῦντος τὸ πνεῦμα εἰς περιφρόνησιν τῶν ἐφημέρων κακῶν τοῦ παρόντος βίου, καὶ παρασκευάζοντος αὐτὸ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἀϊδίων ἀγαθῶν τοῦ μέλλοντος. Ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐλπίδος δελεαζόμενοι ἐδαπάνησαν κατὰ μικρὸν ὅσα εἶχον κατορωρυγμένα χρήματα, καὶ αὐτὰ τὰ νομίσματα, τὰ τὰ ὁποῖα συνήθως αἱ κόραι ἀναρτοῦν περὶ τὰ στήθη καὶ τὴν κεφαλήν, ἀποτελοῦντα τὴν προῖκά των· ἀλλ' οἱ πρόθυμοι νὰ τὰ λάβουν παρεστῶτες τῆς ἐπαρχίας, μεταλλάξαντες τὸ τουρκικὸν ὄνομα τοῦ Κ ο τ ζ ά μ π α σ η, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τουρκικὰ ἤθη, οὐδὲν εἶχον πράξει μέχρι ἐκείνης τῆς στιγμῆς πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης των, καὶ ἐπειδὴ δὲν εὕρισκον πλέον παρ' αὐτοῖς χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἀλλὰ τυρὸν καὶ ἔρια, τοὺς ἐνεθυμοῦντο μόνον ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ ψήφων.

Ἐπ' ἐσχάτων ἡ ἀπροσδόκητος ἐμφάνισις τοῦ Τάσου, ὡς ἐκ τῆς νόσου του δῆθεν παρεμποδισθέντος καὶ φιλανθρώπως ἀντι-

ληφθέντος τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ἀνερρίπισε πάλιν τὴν σχεδὸν σβεσθεῖσαν φλόγα τῶν ἐλπίδων των· τὸ τυχαῖον καὶ ἀπροκατασκεύαστον τῆς συμπράξεώς του, ὡς ἀπὸ μηχανῆς, τὸ ἀφιλοκερδὲς τῶν τρόπων, προκαταβάλλοντος μάλιστα ἀντὶ νὰ ζητῇ ἐκ προκαταβολῆς ὡς οἱ πρὔχοντές των, τὸ κατ' ἀρχὰς ἀπρόθυμον αὐτοῦ καὶ μετ' ὀλίγον ὡς ἐξ εὐγενοῦς αἰσθήματος καὶ ἐκ τῆς φορτικῆς λιπαρίας συναρωγόν, καὶ ἐν γένει τὸ αἰφνίδιον, κατεκυρίευσαν τὸ πνεῦμά των καὶ ἐνέπλησαν αὐτοὺς πίστεως καὶ ἀσφαλείας, ἀποδίδοντες τὸ εὐεργέτημα εἰς τὸν ἀποβλέποντα τὰ δεινὰ τῶν ἀδικουμένων, πρὸς οὓς πέμπει τὴν χάριν του δι' ἀγγέλου τινος, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν ὑπολοχαγοῦ, οἷος ὁ Τάσος.

Ἐν τούτοις ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις τοῦ χωρίου διὰ φαλαγγιτικῶν γραμματίων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Τάσου δὲν ἔγινεν ἄνευ κρότου καὶ πατάγου, Ὅλοι οἱ κινοῦντες τὸν πόθον των ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ εἶχον μάθει, ὅτι ἐκτίθενται εἰς δημοπρασίαν αἱ Τριβαί, καὶ ἡ πιστευομένη φήμη, ὅτι τοῦτο γίνεται πρὸς ὄφελος τῶν χωρικῶν, δὲν τοὺς ἀνεχαίτισε νὰ παρεμβάλουν ὁσαδήποτε ἐμπόδια καὶ νὰ προτείνουν παντὸς εἴδους παρατυπίας. συγχρόνως βεβαιοῦντες τοὺς χωρικοὺς περὶ τῆς προθύμου συμπράξεώς των εἰς ὅ,τι δύνανται. Ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς χωρικοὶ δὲν ἐπίστευον πλέον αὐτοὺς τοὺς αἰλούρους, οὔτε ἂν ἐγίνοντο θύλακες. Μὴ δυνάμενοι οἱ φιλάγαθοι προστάται νὰ διαθέσουν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των τὰς ἀρχάς, ὡς ἐκ τῶν αὐστηρῶν παραγγελιῶν ἐξ Ἀθηνῶν συνεργείᾳ τοῦ Ἰαπετοῦ, ἐσπερμολόγουν παντοῖα περὶ τοῦ Τάσου, καὶ ἐνουθέτουν τοὺς χωρικούς, νὰ μὴ ἐμπέσουν εἰς παγίδα τινά, ἥτις ἐπὶ τέλους ἦτον καὶ εἰς τὸν τυφλὸν ὁρατὴ ὅταν ἔγινε γνωστὴ ἡ ἀναφορὰ τῶν χωρικῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, αἰτούτων ὡς εὐεργέτημα, νὰ κατακυρωθῇ τὸ χωρίον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Τάσου. Ἀλλ' ὁ πολλάκις ψευσθεὶς οὐδὲ τὴν ἀλήθειαν λέγων πιστεύεται, ὥστε οἱ χωρι-

καὶ οὐδεμίαν ἔδιδον εἰς τὰς νουθεσίας ἀκρόασιν. μετά τινος
κόμπου ἀπαντῶντες, ὅτι, ἂν τοιοῦτος μεγαλόδωρος αὐθέντης
τοὺς ἀπατήση, πάλιν εἶναι εὐτυχεῖς, διότι ζῶν μετ' αὐτῶν
μέλλει νὰ μεταδώση ἀφειδῶς τὰ πλούτη του.

Παρὰ τὰς συμβουλὰς καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐν τῇ ἐπαρ-
χίᾳ δυναμένων, ἐτελέσθη λοιπὸν ἡ δημοπρασία, ἀποδεικνύουσα
αὐτοὺς ἀναξίους νὰ πράξουν εἴτε τὸ καλὸν εἴτε τὸ κακόν, καὶ
ξένος τῆς ἐπαρχίας, οὔτε κἂν Πελοποννήσιος, ἄγνωστος καὶ
ἄσημος, ἀλλὰ μεγαλοπράγμων καὶ πολλὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ
δυνάμενος, ἔμελλε νὰ καθιδρυθῇ ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἄγων καὶ
φέρων τὸν λαόν, καὶ ἐκ θεμελίων κατασκάπτων ὅλας τὰς ἡγε-
μονευούσας δυναστείας. Πρὸς τὰ λοιπὰ προσετέθη τοιουτοτρό-
πως καὶ ἡ ἀκαταλόγιστος δύναμις τοῦ ἀποκλειστικοῦ πνεύ-
ματος, διὰ ν' ἀνατρέψῃ τὰ πάντα καὶ νὰ δείξῃ εἰς τὸν αὐθάδη
τοῦτον τυχοδιώκτην ἐ ξ ἀ π ί ν η ς γ α ί η ς, κατὰ τὸ λέγειν των,
π ό σ' ἀ π ί δ ι α ε ἰ ς ἕ ν α σ ά κ κ ο ν.

Πρώτην ἁρμοδίαν περίστασιν διὰ νὰ ἐκδικήσουν τὸ πάθος
των οἱ παρακουσθέντες προστάται ἔδραξαν τὴν κλήρωσιν
στρατευσίμων. Ἐνῷ ὁ Δῆμος, τοῦ ὁποίου μικρὸν μόριον αἱ
Τριβαί, ἐχρεώστει νὰ δώσῃ ὅλους τρεῖς στρατευσίμους, καὶ οἱ
τρεῖς ἐκληρώθησαν ὡς ἐκ τύχης ἐκ τοῦ εὐτελοῦς τούτου χωρι-
δίου. Εἶχεν ἤδη ἔκτοτε τελειοποιηθῇ διὰ τῆς ἑλληνικῆς εὐφυ-
ΐας ἡ περὶ τὰς κάλπας τέχνη. Τὰ περιέχοντα τὰ ὀνόματα τῶν
στρατευσίμων τῶν Τριβῶν ψηφοδέλτια ὑπερεῖχον κατὰ τὸ μέ-
γεθος, ὥστε, τὸ παχύτερον ἐνεῖλημα αὐτῶν ἦτον εἰς τὴν ἀφὴν
εὐδιάγνωστον. Ἐν γένει ὁ γεωργὸς καὶ ὁ ποιμὴν δὲν ἐναλλάσ-
σουν εὐχαρίστως τὸ ἄροτρον καὶ τὸν καλαύροπα χάριν τῶν
ὅπλων· ἀλλ' ὅταν ἡ τοιαύτη μεταβολὴ τοῦ βίου ἐκ τῆς ἀγρο-
διαίτου ἐλευθερίας εἰς τὴν δουλικὴν πειθαρχίαν εἶναι νεοφανές
τι, ὁ κληρωθεὶς λογίζεται ἀπολωλὸς καὶ ὡς δεκάτη ἀνθρώπων.
Τὴν πικρίαν τοῦ παθήματος ἐπαυξάνει τὸ αἴσθημα, ὅτι τὸ ἀπο-

τέλεσμα τῆς κληρώσεως δὲν ἦτο ἔργον τῆς τύχης, ἀλλ' ἀδι-
κίας καὶ ἀπάτης, καὶ μόνος ὅστις εὑρέθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀδι-
κουμένου δύναται νὰ ἐννοήσῃ, πόσον διὰ τοιούτων πράξεων
ἐξαγριοῦται ὁ ἄνθρωπος·

Ἂν καὶ ἠγνόουν οἱ Τριβαῖοι διὰ τίνων μηχανῶν ἔπεσαν εἰς αὐτοὺς καὶ οἱ τρεῖς κλῆροι, δὲν ἠδύναντο νὰ πεισθοῦν ὅμως, ὅτι ὑπῆρξεν εἰλικρινὴς ἡ κλήρωσις, καὶ μάλιστα καθόσον αἱ προηγηθεῖσαι ἀφορμαὶ τῆς γενικῆς κατ' αὐτῶν δυσμενείας καὶ καταφορᾶς κατεδείκνυον τὴν πρόθεσιν ἀδικίας. Διὰ νὰ καταστήσουν αὐτὴν ἔτι προδηλοτέραν, οἱ γεννάδαι τοὺς ἔλεγον, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀθυμοῦν ἔχοντες προστάτην τὸν μέγαν ὁπλαρχηγόν.

Τεθλιμμένοι καὶ κατηφεῖς συνῆλθον οἱ χωρικοὶ παρὰ τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ χωρίου, ἔχον μᾶλλον σχῆμα συφεοῦ προεδρευόντων τοῦ Παρέδρου Δουδούμη καὶ τοῦ ἱερέως Παπᾶ Βλάση.

— Ὅπου πτωχὸς καὶ ἡ μοῖρά του, ἔλεγεν ὁ Πάρεδρος. Μᾶς κατατρέχουν, διότι εὑρήκαμεν ἕνα καλὸν ἄνθρωπον, νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ τὴν γῆν.

— Μέχρι τρίτου οὐρανοῦ φωνάζει ἡ ἀδικία, ἔκραζε σχετλιώμενος ὁ γέρων Λαχανόπουλος, ἕνα υἱὸν εἰς ἡλικίαν καὶ αὐτὸν στρατιώτην! Ποῖος θὰ φροντίσῃ τὰ ζωντανά μου; Ἐγὼ ἐγήρασα, τὰ πόδια μου εἶναι πιασμένα καὶ ἔχω δύω τσούπραις νὰ ξεκάμω ! !

— Μὴ ἀπελπίζεσαι, ὑπελάμβανεν ὁ Παπᾶ Βλάσης παραμυθητικῶς, δὲν ἐχάθηκε τὸ δίκαιον. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εὑρίσκεται. Αὐτὸς μᾶς ἔστειλε τὸν ἅγιον ἄνθρωπον, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰ στόματα τῶν λύκων.

— Πᾶ ! ἐφώναξε μὲ ὀξεῖαν καὶ χαλκίζουσαν φωνὴν γραῖά τις, ὅσον νὰ τὸ μάθῃ εἰς τὴν Ἀθήνα ἐκεῖνος, μοῦ 'πέθαναν τὸ παιδί μου οἱ τακτικοί.

— Δὲν ἀποθνήσκει τόσον ἔξαφνα, Κυρὰ Ἀσημίνα, ἡσύχασε,

ἔλεγεν ὁ Ἱερεὺς· ὁ υἱός σου ἐξαιρεῖται ὡς μονάκριβος, διὰ τοῦτο νὰ κάμῃς ἀναφοράν.

— Καὶ ποῖος νὰ τὴν κάμῃ τὴν ἀναφοράδα; Ἀστραπὴ νὰ τοὺς κάψῃ!

— Εἶμαι ὀρφανὸς ἀπὸ κύρη καὶ μάννα, ποῖος θὰ θρέψῃ τ' ἀδελφάκια μου, ἂν γίνω τακτικός, θὰ τὰ φάγουν οἱ λύκοι, ἔκραζε νέος, μόλις κουρίζων.

— Ὅλοι φωνάζετε μιὰ κοπανιά, 'σὰν τοὺς σκύλους εἰς τὴν μάνδραν· καὶ ποῖος νὰ ἀκούσῃ τί λέγετε; Ἐπέπληττεν αὐτοὺς ὁ Πάρεδρος, ἐμφράττων τὰ ὦτά του, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ σιωπή.

— Βέβαια! ἀντέλεγεν ἡ Ἀσημίνα, δὲν πέρνουν τὸ παιδί σου καὶ δι' αὐτὸ σοῦ φαίνονται τὰ ξεφωνητά μας περίσια. Ἀκοῦς ἄνθρωπον νὰ μᾶς σφάξουν καὶ νὰ μὴ μιλοῦμεν!

— Καλὸ Κυρὰ Ἀσημίνα, σκοῦζε! σκοῦζε! κι' ἀπὲ νὰ μᾶς 'πῇς τί βγαίνει!

— Ναί! ναί! τὤλεγε καὶ ἡ κυροῦλά μου· ἐξ' ἀπὸ τὸ χορὸ πολλὰ τραγούδια ξεύρουν.

— Καὶ μὴν ἀφήσετε νὰ ποῦμεν καὶ μίαν γνώμην;

— Ἐγὼ ξεύρω, ἔκραξεν ὁ γέρων Λαχανόπουλος ὅτι λεπτοῦλι δὲν ἔχω νὰ δώσω, διὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὸ παιδί μου. Ὅλα μᾶς τὰ ἔφαγαν οἱ τρανοὶ διὰ τὸ καλόν μας, καὶ τώρα μᾶς πέρνουν καὶ τὰ παιδιά μας.

— Νὰ τοὺς πάρῃ ὁ Χάρος, ἐξεφώνει κρώζουσα ἡ Ἀσημίνα· ἄμ' δὲν ἐπούλησα καὶ τὸ κακάδι μου, τὴν τελευταίαν φοράν, ποῦ τοὺς δώσαμεν διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ ὁ ἔμφορας;

— Ναί! ἀνεφώνουν ὅλοι ἐν συναυλίᾳ, λεπτοῦλι δὲν ἔχομεν, Δόσε νὰ φάγῃ ὁ Δήμαρχος, δόσε νὰ φάγῃ ὁ Ἔπαρχος, δόσε νὰ φάγῃ ὁ Γραμματεύς, νὰ φάγῃ ὁ Κλητήρ! καὶ ποῖος νὰ φάγῃ καὶ νὰ χορτάσῃ!!

— Ὡς ἐν στιχομυθίᾳ ἀνελάμβανε τὸν λόγον ἡ Ἀσημίνα,

ἅμα καταπαύοντος τοῦ ἀλαλαγμοῦ, καὶ κανοναρχοῦσα ἔλεγε· Μὲ τὸ δόσε, δόσε, μᾶς ἔφεραν τὴν ψυχὴν 'ς τὰ δόντια.

Ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς ἀμηχανοῦντες ἀντέβλεπον πρὸς ἀλλήλους.

— Ἐγὼ ξεύρω τί θὰ κάμω, ἐγρύλλιζεν ὁ νέος Ταγαρόπουλος, κόπτω τὸν μεγάλον δάκτυλον καὶ μὲ ἀφίνουν νὰ κουρεύωμαι.

— Τί κατάστασις! συνεκραύγαζον ἀθρόοι, πρέπει νὰ σημειωθοῦν τὰ παιδιά μας, διὰ νὰ τὰ σώσωμεν ἀπὸ τὰ νύχια των!

Εἰς τὸν ἀλαλαγμόν, καὶ τὸν βρυγμὸν τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὸν ὀλολυγμὸν τῶν γυναικῶν προσετίθεντο οἱ γόοι τῶν ἐπιμαστιδίων, καὶ τῶν παιζόντων παιδαρίων οἱ λαρυγγισμοί, ὥστε ἐφαίνοντο ὡς ἀγέλη λάρων καταληφθέντων ὑπὸ λαίλαπος.

Ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ πολυφώνου τούτου ταράχου ἐφάνη μακρόθεν ἄνθρωπος ἐρχόμενος πρὸς αὐτοὺς μετὰ σπουδῆς καὶ πρῶτος ὁ Πάρεδρος τὸν παρετήρησε καὶ τὸν ἐπέδειξεν, ὥστε νὰ καθησυχάσουν, ἕως νὰ μάθουν τίς, καὶ πόθεν ὁ ἐρχόμενος.

— Μὴν ἔρχεται διὰ νὰ πάρῃ τὰ παιδιά; ἀνεβόησαν ὅλοι ὁμοῦ, δὲν τὰ δίδομεν, δὲν τὰ δίδομεν! . . .

— Τόσον γλήγορα δὲν γίνεται· ἀφήσετε νὰ μάθωμεν, εἶπεν ὁ Πάρεδρος καὶ διέσχισε τοὺς συνεπικειμένους, διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἐρχόμενον.

Ἀπορῶν διὰ τὸν θόρυβον ἐπλησίασεν οὗτος, καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἀπαντῶντα Πάρεδρον.

— Τί ἐπάθατε, τὸν εἶπε; Μήπως ἐμάθατε ὅτι ἔρχεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ Τάσου, διὰ νὰ γίνῃ ἐγκατάστασις;

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Τάσου ὅλοι ἐσιώπησαν ἀτενίζοντες πρὸς τὸν ἐλθόντα.

— Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Πάρεδρος, κατωρθώθη ἡ ἔγκρισις τῆς δημοπρασίας;

— Βέβαια, εἶπεν ὁ ἐλθών, ἔρχομαι νὰ λάβω τὰ συγχαρίκια μου. Ὁ Τάσος στέλλει τὸν Σκιᾶν, διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐγκατάστασις, καὶ αὔριον ἔρχεται ἐδῶ μὲ τὸν ἔφορον, ὥστε ἑτοιμασθῆτε νὰ τὸν δεχθῆτε.

— Βλέπετε, εἶπεν ὁ ἱερεύς, ὅτι ὁ πολυεύσπλαγχνος, ἤκουσε τὰς δεήσεις μας καὶ μᾶς στέλλει τὸν καλὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὰ βάσανά μας!

— Εὐλογητὸς ὁ Θεός! ἀνευφήμησαν ἁπαξάπαντες.

— Μέγας εἶ σύ, κύριε!! ἐπεφώνησεν ἡ Ἀσημίνα σταυροσημειουμένη· αὐτὸ τὸ θαῦμα θὰ τὸ διηγοῦνται καὶ τὰ δισέγγονά μας.

Ὅλα τὰ πρόσωπα ἐφαιδρύνθησαν, ἐν ἀκαρεῖ, ὅλαι αἱ κακοπραγίαι ἐλησμονήθησαν, καὶ αὐτὰ τὰ παιδάρια, αὐτομάτως ἀκολουθοῦντα τὴν πρὸς χαρὰν ῥοπήν, ἐσκίρτων καὶ ἐφίλουν τοὺς γονεῖς των.

Ὁ Πάρεδρος διέταξε τὰ πρὸς δεξίωσιν τοῦ ξένου, καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ τὴν ἐπαύριον ἡ προϋπάντησις τοῦ Σκιᾶ μετὰ πάσης πομπῆς.

Τὴν ἐπαύριον τῳόντι πασσυδεὶ ἐπορεύθησαν οἱ χωρικοὶ εἰς προϋπάντησίν του, καὶ μετ' ἀλαλαγμοῦ καὶ ζητοκραυγῶν τὸν ὑπεδέχθησαν. Προέτρεχον τὰ τραγίζοντα μειράκια καὶ τὰ παιδάρια κυβιστῶντα, εἵποντο οἱ κρούοντες τύμπανα καὶ κύμβαλα καὶ βυκανίζοντες ἀσκαύλους, ἐν πλήρει κακοφωνίᾳ, ὀλίγα δέ τινα βήματα μετ' αὐτοὺς ἤρχετο ὁ Σκιᾶς γαυριῶν καὶ λορδούμενος καὶ ἐνίοτε σείων ἀστραγαλωτήν. Τὸ πρόσωπόν του ἦτον ὡς κυναλώπεκος ἐχούσης ἐκ τῆς ἀνθρωπίνου μορφῆς τὸν στρεπτὸν μύστακα, οἱ δὲ περυνοὶ ὀφθαλμοί του ἐσπινθήριζον ὑπὸ τοῦ καύματος τῶν πρωϊνῶν λοιβῶν. Μετ' αὐτοῦ συνεβάδιζεν ὁ ἔφορος, ὑπομειδιῶν σαρκαστικῶς, ἀλλ' ἄοπλος καὶ οὐδὲν φέρων στιλπνόν, ἐσκιάζετο ὑπὸ τοῦ ἐνόπλου καὶ ἀργυροΰφαντον φέροντος στολήν, παρηκολούθουν δὲ τέσ-

σαρες ἔνοπλοι, ἀκόλουθοι τοῦ Σκιᾶ, οὐδὲν χαρίεν ἔχοντες ἐπὶ τοῦ οἰνοβαροῦς προσώπου· κατὰ πόδας συνέρρεον οἱ χωρικοὶ ἀγαλλόμενοι καὶ λυρῳδοῦντες, καὶ τελευταῖαι αἱ γυναῖκες κρατοῦσαι αἱ πλεῖσται βρεφύλλια καὶ λακερίζουσαι, μεθ' ὧν συμπορευόμεναι συνεκελάδουν αἱ κόραι.

Ἐν τοιαύτῃ παρατάξει προέβησαν μέχρι τοῦ ἐκκλησιδίου, ὅπου πολλὴν ὥραν ἐπαιάνισαν παραταχθέντες παρὰ τὸν Σκιᾶν καὶ τὸν Ἔφορον, ἀνακλιθέντες ἐπὶ τάπητος καὶ προσκεφαλαίων. Ὁ Δουδούμης, λεπτὸς καὶ ὑψηλὸς κανονίας, καὶ ὁ λευχείμων Παπᾶ Βλάσης, ὑπὸ τοῦ ὁποίου τὸ μέλαν τρίχωμα ἐφαίνοντο μόνον τὰ ἐξέχοντα καὶ ξανθὰ μῆλα καὶ οἱ ἄκακοι ὀφθαλμοί, ὑπούργουν ἰδίαις χερσὶ μετ' ὄχλου, προσέχοντες νὰ μαντεύσουν ἐκ τῶν βλεμμάτων τοῦ Σκιᾶ τὰς ἐπιθυμίας του, ἐπιπλήττοντες βαρέως τοὺς χωρικοὺς διὰ τὴν ἀδεξιότητά των κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταττομένων καὶ τὴν ἀμβλύνοιαν, καὶ ἐκθέτοντες ὅλην τὴν ἀγροῖκον εὐγένειαν τῶν τρόπων των.

Ἀφοῦ οἱ δεξιούμενοι ἐρρόφησαν καφὲ καὶ ἐκάπνισαν, ὁ Ἔφορος ἐξήγαγεν ἔγγραφα ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ ἔλαβε τὸν λόγον· ὅλοι δ' ἐσιώπησαν προσέχοντες εἰς τὰ λεγόμενα.

— Ἐξ ὅλων τῶν σημείων βλέπω, ὅτι ἡ πρᾶξις διὰ τὴν ὁποίαν σήμερον ἦλθον ἐδῶ, σᾶς εἶναι χαρμόσυνος καὶ ἐπιθυμητὴ καὶ ὡς ἑορτὴν τὴν πανηγυρίζετε.

— Ναί! ἀνέκραξαν ὅλοι, εἶναι ἡ σωτηρία μας.

— Πλὴν κατὰ χρέος, πρέπει νὰ σᾶς ἐρωτήσω, διὰ νὰ συντάξω περὶ τούτου ἔκθεσιν. Ἦλθα λοιπὸν νὰ ἐγκαταστήσω σήμερον τὸν κύριον ὑπολοχαγὸν Τάσον Βλέκαν εἰς τὸ χωρίον Τριβῶν, καὶ σᾶς ἐρωτῶ, δέχεσθε αὐτὸν κύριον καὶ κάτοχον ὅλης τῆς περιφερείας τοῦ χωρίου σας;

— Μάλιστα! Μάλιστα!

— Εἰς τὸ ἑξῆς αὐτὸς καὶ μόνος εἶναι κύριος ὅλων τῶν γαιῶν, ἀροσίμων καὶ μή, τῶν νομῶν καὶ τῶν ὑδάτων καὶ ἐν γένει

όλων τῶν πραγμάτων, ὅσα ἐντὸς αὐτῆς τῆς περιφερείας εὑρι-
σκονται. Εἴσθε σύμφωνοι καὶ δίδετε τὴν συγκατάθεσίν σας ὅλοι;
Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἀπήγγειλεν ὁ Ἔφορος τονίζων
ἀκριβῶς ἑκάστην, καὶ περισκοπῶν εἰρωνικῶς ὅλους τοὺς χω-
ρικούς.

Οὗτοι ἀντέβλεψαν πρὸς ἀλλήλους ὡς ἀποροῦντες διὰ τὴν
ἐπανάληψιν τῆς ἐρωτήσεως, ἀλλὰ μὴ βλέποντές τι κρυπτόμε-
νον ὑπ' αὐτὴν καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν φωνὴν τοῦ ἐτυμωτέρου
εἰς ἀπάντησιν, ὁμοῦ ἀνέκραξαν ὅλοι.

— Αὐτὸν θέλομεν!

— Καὶ ὅποιον δὲν ἀρέσει, ἂς μᾶς συγχωρέσῃ ἐπρόσθεσεν
εἷς ἐξ αὐτῶν πρὸς κοινὸν γέλωτα.

— Τί μᾶς κάμνει τόσας ἐρωτήσεις; εἶπεν ἄλλος εἰς τὸν
πλησίον του.

— Αὐτά ἀπήντησεν οὗτος, τὰ κάμνουν ἐκεῖνοι οἱ τρανοί,
τάχα, πῶς καὶ τί, αὐτοὶ ξεύρουν.

— Ἀκούσετε λοιπὸν τὴν ἔκθεσιν, διὰ νὰ τὴν ὑπογράψετε,
ὅσοι γνωρίζετε γράμματα. Σήμερον κτλ.

Ἐκτὸς τοῦ Δουδούμη καὶ τοῦ Παπᾶ Βλάση μόλις δύω ἢ
τρεῖς ὑπέγραψαν· ἀλλ' ὁ Ἔφορος εἶχε φέρει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ
δύω μάρτυρας οἵτινες ἐβεβαίωσαν περὶ τῶν ἀναλφαβήτων καὶ
τελευταῖος ὑπέγραψεν ὁ Σκιᾶς λέγων·

— Ἂς βάλω κ' ἐγὼ τὴν μαγκούραν μου.

— Σᾶς εὔχομαι λοιπὸν νὰ τὸν ἀπολαύσετε τὸν κύριον Βλέ-
καν, ὅπως ἐπιποθεῖτε, εἶπε ὁ Ἔφορος συνελίσσων τὰ ἔγγραφα
διὰ ν' ἀπέλθῃ.

— Νὰ μᾶς ζήσῃ! νὰ μᾶς ζήσῃ! ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι μας
θὰ τὸν ἔχωμεν. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν ποντικοδυναμόνῃ!! ἀνέκρα-
ξαν ὅλοι.

— Δὲν θὰ φύγῃς, κύριε Ἔφορε, εἶπεν ὁ Σκιᾶς, πρὶν φάγω-
μεν τὸ κοκορέτζι.

— Ναί! ὑπέλαβεν ὁ Δουδούμης, περιμείνετε ὀλίγον καὶ ἀμέσως εἶναι ἕτοιμον.

Μετ' ὀλίγον παρετέθη τὸ ὀπτὸν ἀρνίον ἀκέραιον ἐμπεπαρμένον εἰς τὸν ὀβελόν, εἰς δὲ τὴν ἄκραν αὐτοῦ τὰ ὀπτὰ ἔντερα, τὰ κολοκορδόκολα, καὶ ὁ Σκιᾶς διὰ τῶν χειρῶν του ἔκοπτε τεμάχια διὰ τὸν Ἔφορον καὶ δι' ἑαυτὸν συχνάκις ἐκμυζῶν ἀσκοπιτύνην οἴνου δ ί ψ ο υ ς ἀ ρ ω γ ό ν, τὴν ὁποίαν παρεῖχεν ἀμέσως εἰς τὸν Ἔφορον, οὗτος δὲ μετέδιδεν εἰς τοὺς ὄπισθεν καθημένους δορυφόρους τοῦ Σκιᾶ καὶ τοὺς δύω μάρτυρας, διαμελίζοντας καὶ αὐτοὺς ἄλλο ὀπτὸν ἀρνίον.

— Ἔχομεν, παρετήρει ὁ Δουδούμης, ψυχρότατον νερόν·

— Διὰ τὰ πρόβατα, ἔλεγεν ὁ Σκιᾶς.

Ἐν τοσούτῳ ἐπλήσθη καὶ ἐβαπτίσθη ὁ ἀκροθώραξ, διὰ μικρῶν ἀναλωμάτων φθάσας εἰς ἐκεῖνον τὸν βαθμόν, τὸν ὁποῖον ὁ γερμανὸς ποιητὴς εὐφυῶς εἰκονίζει λέγων· α ἰ σ θ ά ν ο μ α ι τ ὴ ν κ α ν ι β α λ ι κ ὴ ν ἡ δ ο ν ὴ ν ὁ μ ο ῦ π ε ν τ α κ ο σ ί ω ν χ ο ί ρ ω ν, ἢ κατὰ τὸν σήμερον ἐν χρήσει τοῦ λέγειν τρόπον, δ υ ν ά μ ε ω ς π ε ν τ α κ ο σ ί ω ν χ ο ί ρ ω ν.

— Βρὲ Καλιακούδα, εἶπε πρὸς ἕνα τῶν δορυφόρων του, δὲν μοῦ βάνεις αὐτὰ τὰ σπληνάντερα νὰ χοροπηδήσουν;

Ὁ Καλιακούδας παρευθὺς ἀνεπήδησε, καὶ λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν πλησιέστερόν του, γέροντα πολιόν, ἔδωκε τὸ σημεῖον τοῦ κυκλίου χοροῦ, τὸ ὁποῖον ὅλοι ἠκολούθησαν ἀγαλλομένῳ ποδί.

Ὁ Ἔφορος ἐκπληρώσας οὕτως ὅλους τοὺς τύπους τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ προφασιζόμενος, ὅτι ἔχει ἄλλας ἐργασίας, ἀπεχαιρέτησε τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἐγκατασταθέντος, καὶ ηὐχήθη πάλιν χλευαστικῶς τοὺς χωρικούς, τοὺς ὁποίους ἀφῆκεν, ἀπερχόμενος, νὰ χορεύουν νήστεις περὶ τὸν ἐκτάδην κείμενον καὶ ἔμπλεων Σκιᾶν·

— Στὸ καλό, Ἔφορε! ἀνέκραξαν οἱ χωρικοί.

— Καὶ νὰ μὴ σὲ ξαναδῶ! ἐπρόσθεσεν ἀστεῖός τις ἐξ αὐτῶν, ἐπικροτούντων ἐκείνων, οἵτινες τὸν ἤκουσαν.

Ὁ Σκιὰς πολλὰς ἐσκιφωνίσας ἀσκοπιτύνας καὶ καταβαυκαλιζόμενος ὑπὸ τῆς χορῳδίας ἐκαρώθη, οἱ δὲ χωρικοί, μὴ θέλοντες νὰ ταράξουν τὸν ὕπνον του μετέβησαν ἀλλοῦ, συμπαραλαβόντες καὶ τοὺς τέσσαρας δορυφόρους τοῦ Σκιᾶ καὶ ἐξηκολούθησαν τοὺς κυκλίους χορούς. Ἡ πολλὰ ἔτη κατακεχωσμένη καὶ σχεδὸν ἄγνωστος εἰς τὸ χωρίον Τριβῶν εὐθυμία, ἐκχαραδρώσασα, κατέκλυσε τὰς καρδίας των, ὥστε μόλις γευθέντες οἴνου καὶ αὐτοὶ οἱ γέροντες ἐξεβάκχευσαν, καὶ πυροβόλα ἐκένωσαν, καὶ ὅ,τι εἶχον κατ' οἶκον ἀπόθετον συνέβαλον εἰς τὴν πάνδημον εὐωχίαν.

Ὁ φαεινὸς δίσκος τοῦ ἡλίου, βαδίζοντος τὴν πρὸς τὰ κάτω πορείαν του, διὰ τῶν τελευταίων του ἀκτίνων ἐπεχρύσου τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν γηλόφων καταπίπτουσαν πέζαν τοῦ οὐρανίου πέπλου, καὶ τῶν κοσμούντων αὐτὸν ἀδαμάντων καὶ σμαράγδων καὶ καρχηδόνων αἱ μαρμαρυγαὶ ἤδη ὑπέλαμπον. Αἱ προβαίνουσαι τότε σκιαί, ὡς συμπαρακολουθούμεναι ὑπὸ πλανωμένων φασμάτων, καταπαύουν τὸν ἀνθρώπινον θόρυβον καὶ καταβάλλουν τὰς πτέρυγας τῆς εὐθυμίας. Βαθμηδὸν ἔγινε καὶ ἡ τῶν χωρικῶν χαλαρωτέρα ἕωσοῦ ἀπεσκεδάσθησαν.

Μόνος ὁ Σκιᾶς ἦτον εἰς ὅλα ταῦτα ἀναίσθητος ῥογχάζων ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων του. Οἱ ὀπαδοί του Καλιακούδας, Ἀγριόγατος, Γρόθος καὶ Κόπανος δὲν τὸν ἐλησμόνησαν ὅμως, καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, τὸν μετέφερον εἰς τὴν εὐπρεπεστέραν καλύβην, ἀποδιώξαντες τοὺς ὁμοστέγους χοίρους, δυσανασχετοῦντας καὶ γρυλλίζοντας. Ἐν τῇ καρηβαρίᾳ του ὁ Σκιᾶς ἐνόμισεν, ὅτι λαλοῦν πρὸς αὐτὸν οἱ χωρικοὶ καὶ τραυλίζων ἀπήντησεν.

— Αὔριον! αὔριον! μασκαράδες!! . . .

ΙΣΤ'.

Ὁ ἀποχαιρετισμός.

Ἐνῷ ταῦτα ἐγίνοντο ἐν τῷ χωρίῳ Τριβῶν, προσήγγιζεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὁ Θάνος ἔμελλε ν' ἀποχαιρετίσῃ τοὺς ἀγαθοὺς προστάτας του, διὰ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ κτῆμα κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ εἰς αὐτὸν ἀνῆκον, καὶ ν' ἀναλάβῃ τὰ γεωργικά του ἔργα. Τὴν εὐχαρίστησιν, νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν ἐπὶ τὰ συνήθη καὶ ἥδιστα τοῦ ἀγροδιαίτου βίου, κατεπίκραινεν ὅμως ἄλλο αἴσθημα, ἄγνωστον ἕως τότε. Ὅσον προσήγγιζεν ἡ ἡμέρα τοῦ χωρισμοῦ, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἐγίνοντο σκυθρωπότεροι, ἀλλ' οὐδ' εἰς ἄλλον τινά, οὐδὲ πρὸς ἀλλήλους ὡμολόγουν τὴν αἰτίαν τῆς βαρυθυμίας των. Ἐνῷ ἄλλοτε ἦσαν ὁμιλητικοὶ κατὰ τὰς συνεντεύξεις των, μεταδιδομένης εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτομάτως τῆς ὑγρότητος τῆς διαθέσεως, τώρα καὶ μόνοι εὑρισκόμενοι ἦσαν ἄφωνοι, οὐδὲ πρὸς ἀλλήλους βλέποντες, ἀλλ' ἀτενίζοντες πρὸς τὴν γῆν, ἐφ' ἧς δὲν ἔμελλον νὰ ζήσουν συνάμα, καὶ μονοσύλλαβόν τινα λέξιν προφέροντες.

Πρότερον ἡ Εὐφροσύνη κατεπεῖγε τὴν ἀναχώρησιν, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ συνακολουθήσῃ καὶ ὁ Θάνος, ἀφοῦ ὅμως ἤλλαξεν οὗτος γνώμην, οὐδὲ λέξιν ἔλεγε πρὸς ἐπίσπευσιν, οὐδ' ἐφρόντιζεν ἐπιμελῶς τὰ τῆς προπαρασκευῆς, ἀλλὰ καθεκάστην ἀνεφαίνετο νέον τι, τὸ ὁποῖον ἔπρεπεν ἀναποφεύκτως νὰ προμηθευθῇ, καὶ τοῦτο οὐδόλως ἐκ προθέσεως, ἢ ἐξ ἐπινοίας. Ὡς ἐκ τῆς ἀθυμίας δὲν ἐφίστα πλέον τὴν προσοχὴν εἰς τὰ καθέκαστα, τὰ ὁποῖα εἶχε τώρα τὴν εὐκαιρίαν νὰ πορισθῇ ἐξ Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων τὰ ἐνεθυμεῖτο. Εἶχεν ὑποσχεθῇ καὶ ὁ Θάνος νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ πρῶτος· καὶ

ἦτο μὲν ἡ ἀπόφασίς του ἀμετάθετος νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Τριβαῖς, ἀλλ᾽ ὅπως ὅλα τ᾽ ἀνθρώπινα ὑπόκεινται εἰς ἀλλοιώσεις, ἠδύνατο καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη νὰ ματαιωθῇ ἐξ ἀπρονοήτου τινος αἰτίας, οἷον ἐξ ἐναντιότητός τινος κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Σκιᾶ. Οὐδὲν ἐν τούτοις ἀπροσδόκητον παρενέβη μεταβάλλον τὰ προσχεδιασθέντα.

Ὁ χαλκόπους χρόνος, βαίνων ἀνεπιστρεπτὶ καὶ οὐδέποτε μεταβάλλων τὸν ὁμοιόμορφον ῥυθμὸν τῶν πρὸς τὰ πρόσω βημάτων του, ἐφαίνετο ἐπιταχύνων αὐτὰ εἰς τοὺς μέλλοντας ὅσονούπω νὰ χωρισθοῦν. Τὴν μονοτονίαν τῆς δυσαρέστου προσδοκίας οὐδὲν παρήλλαξεν, οὔτε ἠδύνατο ὁ Θάνος νὰ συμμερισθῇ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς Εὐφροσύνης ἐπὶ τοῦ ἀκουσθέντος παθήματος τοῦ Ἰαπετοῦ, τὸν ὁποῖον μόλις ἐγνώριζεν, οὐδ᾽ εἶχε μάθει τὰ διατρέξαντα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἱκανοποίησις οὐδεμίαν ἀνακούφισιν ἠδύνατο νὰ παρέξῃ, μὴ μεταβαλλομένων ὡς ἐξ αὐτῆς τῶν πραγμάτων. Ἂν ἐγνώριζον ἀμφότεροι, εἰς τί συνετέλεσαν τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Ἰαπετοῦ, ὥστε πρὸς διευκόλυνσίν των ν᾽ ἀκολουθήσῃ ἄλλην ὁδὸν ὁ Θάνος, ἤθελον ἐξαιρέτως εὐχαριστηθῆ ἀμφότεροι, ἀφοῦ αὐτὰ ἐματαιώθησαν, καὶ δὲν εἶχε πλέον ἐκεῖνος αἰτίας νὰ τολυπεύσῃ νέους δόλους, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς νὰ ἐξέλθουν τῆς περιπλοκῆς, εἰς ἣν ἐνέπεσαν. Ἔπρεπεν ὅμως συγχρόνως ν᾽ ἀνακαλυφθοῦν οἱ σκοποὶ τοῦ Τάσου, τί ἐστι χωρίον Τριβῶν, πῶς ἀπεκτήθη καὶ πῶς μέλλει νὰ διατηρηθῇ. Ἀλλ᾽ ὅλα ταῦτα κατὰ τὸ παρὸν ἦσαν ἐκ τῶν ἀδυνάτων καὶ ἡ ἀλληλουχία τῶν συνεπειῶν ἠκολούθει τὴν φορὰν καθ᾽ ἣν ἐκ τῆς πρώτης αἰτίας ἐξωρμήθη.

Ἂν ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἀντεῖχε καρτερικῶς, φιλοτιμουμένη νὰ δειχθῇ ἀνωτέρα τοῦ πάθους της, ἤθελε παρέξει τὰ μέσα εἰς τὴν ἄγρυπνον φιλοστοργίαν τοῦ πατρός της, νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Ἡ πάλη τῆς φιλο-

τιμίας καὶ τοῦ ὑποκαίοντος πάθους συνεκίνει τὴν συνηθη γαλήνην τοῦ προσώπου της, καὶ οἱ φαιδροὶ χαρακτῆρές της ἐπεσκιάζοντο ὡς ὑπὸ διαφανοῦς νέφους, καθιστῶντος γλυκυτέραν τὴν λάμψιν των. Εἰς τὰ ὄμματα τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ὡραΐζετο ὑπὸ τῆς ἐμπνεούσης γοητευτικὴν συμπάθειαν συννοίας, ὡς μαρτυρούσης ὅτι δὲν εἶναι ἴδιον αὐτῆς αὐτάρεσκος ἐπιπολαιότης καὶ ὅτι ἡ φυσικὴ καλλονὴ δὲν εἶναι ἀπατηλὴ ἐπιφάνεια, ἀλλ᾽ ἡ ὁρατὴ μορφὴ ἀοράτων καὶ ἀϊδίων χαρισμάτων. Εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πατρός της ὅμως ἐφαίνετο κατεχομένη ὑπὸ φροντίδος, ἥτις δὲν ἤθελεν εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον βαρεῖα, ἂν εἶχε διδαχθῇ τὰ μαθήματα τῆς πείρας, ὥστε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὁ χρόνος ἐξομαλύνει πολλὰς τραχύτητας καὶ τὰ διεστῶτα συνάπτει, καὶ πολλὰς διαλύει περιπλοκάς. Εἰς αὐτὸν τὸν σοφώτατον ἰατρὸν τῶν ἀνθρωπίνων παθημάτων ἀνέθετεν ὁ Ἀϋφαντὴς τὰς ἐλπίδας του, πιστεύων ὅτι ταχέως ἡ εἴδησις τῆς καλῆς προόδου τοῦ Θάνου θέλει καταπαύσει τὴν μέριμναν τῆς θυγατρός του. Διὰ νὰ προδιαθέσῃ αὐτὴν εἰς τὸ νὰ οἰωνίζεται καλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος, ἐλάλει πολλάκις ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῆς μετὰ τοῦ Θάνου περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ κτήματός του, περὶ γεωργίας καὶ τῶν προσφυεστέρων μέσων πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Κατὰ τὴν γνώμην του, ἦτον ἀδύνατον νὰ βελτιωθῇ ἡ κατάστασίς της ἐν Ἑλλάδι, ἐνόσῳ οἱ μεγαλοκτήμονες ἦσαν ἐστερημένοι εἰδικῶν γνώσεων καὶ χρηματικῶν κεφαλαίων, διὰ νὰ ἐφαρμόσουν μεθόδους ἁρμοζούσας πρὸς τὰς παντοίας ἰδιότητας τῆς πολυκάρπου ταύτης γῆς.

Ὡς ἐσκέπτετο ὁ Ἀϋφαντής, ἐνόσῳ ἡ γῆ κατέχεται καὶ καλλιεργεῖται παρὰ τῶν μὴ κυρίων αὐτῆς, οἱ δὲ κύριοι δὲν ἐπιμελοῦνται ἰδίοις ὀφθαλμοῖς τὴν γεωργίαν, εἶναι ἀδύνατον νὰ προκόψῃ. Πρὸς ἀπόδειξιν ἀνέφερε συγκριτικῶς τὸ παράδειγμα τῶν μεγάλα χωρία κεκτημένων, ἀλλὰ ζώντων μα-

κρὰν αὐτῶν, καὶ τῶν ἐπιμελουμένων ἰδίαις χερσὶ τὰ ἀγρί-
διά των· ἐνῷ ἐκεῖνοι καθεκάστην γίνονται πενέστεροι, βε-
βαίως δὲ δὲν βελτιοῦνται, οὗτοι καθεκάστην αὐξάνουν τὸ
οὐσίδιον. Αὐτὴ ὅμως ἡ κατὰ μικρὸν καὶ ἐν μικρῷ τῶν μι-
κροκτηματιῶν αὔξησις δὲν ἐξαρκεῖ εἰς τὴν ταχεῖαν πρόοδον
τῆς γεωργίας τοῦ ὅλου ἔθνους. Ὁ μεγαλοκτήμων ἔχει νὰ
δαπανήσῃ εἰς ἀποπείρας πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν προσφυῶν μέ-
σων, ἐνῷ ὁ κύριος μικρᾶς γωνίας γῆς ἐξακολουθεῖ ἀπρὶξ τὰ
πατροπαράδοτα, οὐδὲ κεραίαν παρεκκλίνων. Ὡς ἐκ τούτου
ἠπόρει ὁ Ἀϋφαντὴς πῶς δὲν ἔγινεν ἐν Ἑλλάδι χρῆσις ὅλων
τῶν ἐπισπαστικῶν μέσων, ὥστε μεγάλοι κεφαλαιοῦχοι νὰ
ἐρωτευθοῦν εἰς τὰ ἄφατα τῆς ἑλληνικῆς γῆς θέλγητρα. Γῆ
κατάῤῥυτος, βαθεῖα, πρὸς πᾶσαν καλλιέργειαν πρόσφορος,
κλίμα εὐκραέστατον, μὴ ὑποκείμενον εἰς αἰφνιδίους μετα-
βολάς, καὶ πλησίον ἡ θάλασσα πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν παντοίων
προϊόντων, καὶ ἐν τούτοις τὰ πάντα ξηρὰ ὡς ἐν τῇ ἐρήμῳ!!
Ἡ φύσις ἔδωκεν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ δώσῃ, τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ
ἀνθρώπου. Δὲν ἀπέδιδε βέβαια ὁ Ἀϋφαντὴς τὰ πρωτεῖα εἰς
τὴν ἑλληνικὴν γῆν, ἀλλ' ἐξ ὅσον εἶδεν ἔκρινεν, ὅτι ἐν Ἑλ-
λάδι ἠδύνατο τοὐλάχιστον ἡ γεωργία νὰ ἦναι εἰς ἣν κατά-
στασιν ὑπῆρχε τότε ἐν Θεσσαλίᾳ, φερούσῃ ἐπὶ τοῦ τραχή-
λου της τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας.

Οὐδὲ ποικίλας γνώσεις εἶχεν ὁ Ἀϋφαντής, οὐδ' εἰς κατά-
στασιν ἦτο ν' ἀναγνώσῃ σύγγραμμα πολιτικῆς οἰκονομίας,
εἶχεν ὅμως τὴν πεῖραν τοῦ μεγαλοκτήμονος, ἐπιστατοῦντος
ἀόκνως εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων του. Καὶ τὸ θέμα
ἦτον εἰς αὐτὸν λίαν προσφιλές, ὥστε ἐξετείνετο πέραν τοῦ
σκοποῦ εἰς παρεκβάσεις, λησμονῶν τοὐτέστι τὴν ἀρχικὴν
πρόθεσίν του, νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὴν Εὐφροσύνην τὴν μέλλου-
σαν εὐπραγίαν τοῦ Θάνου καὶ τοὺς τρόπους, καθ' οὓς αὕτη
ἔμελλε νὰ γίνῃ τελειοτέρα.

Εἶχε σχηματίσει γνώμην τὴν ὁποίαν διὰ πολλῶν ἀνέλυεν ὅτι ἡ κατάστασις τῆς γεωργίας εἶναι ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα τῆς σχέσεως τῆς γῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἐνόσῳ ἡ κυριότης δὲν εἶναι πλήρης, ἐλευθέρα καὶ πᾶσαν ἔχουσα ὀχύρωσιν, εἶναι ἀδύνατον ν' ἀναπτυχθῇ γεωργία ἀξία λόγου. Ἦτο καθαυτὸ ἀντίπους τῶν κοινοκτημόνων, τοὺς ὁποίους οὐδὲ κατ' ὄνομα ἐγνώριζεν, οὐδ' ἠδύνατο κατ' ὄναρ νὰ φαντασθῇ, ὅτι ὑπάρχουν, ὡς τερατωδέστερόν τι τῆς χιμαίρας. Κατὰ τὸ λέγειν του ἡ γῆ ἀπαιτεῖ μεγάλας προκαταβολάς· τὰ στέρνα της εἶναι βαθέα, καὶ διὰ πολλῆς σκαφῆς καὶ σκαλεύσεως καὶ ἀναπολήσεως παρέχει ὅλον τῆς θρεπτικῆς της δυνάμεως τὸν πλοῦτον. Ἂν τὸ ἰδιοτελὲς συμφέρον δὲν ἔχῃ πλήρη ἀσφάλειαν καὶ στερεότητα, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ βεβαιότης, ὅτι μέλλει τις πολλαπλασίας ν' ἀπολαύσῃ τὰς θυσίας του, δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν αὐτὰς γινομένας παρ' ἄλλου τινος, εἰμὴ ἰδιοτρόπου μανιώδους ἐραστοῦ τῆς γῆς. Ὅτι τοιοῦτος δύναται νὰ ὑπάρξῃ, δὲν ἀμφέβαλλεν, ἰδὼν τινας ἐν Ἀθήναις δαπανῶντας χρήματα εἰς ἀρχαιότητας,, ἀγγεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα, δι' αὐτὸν ἐντελῶς ἄχρηστα. Ἀλλὰ πάλιν αὐτοὶ τὰ θεωροῦν ἴδιά των, καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι τ' ἀφήνουν εἰς τοὺς κληρονόμους των. Ἀλλ' ὅταν ἡ γῆ τὴν ὁποίαν, καλλιεργῶ, ἔλεγε, δὲν γνωρίζω αὔριον τίνος μέλλει νὰ ἦναι, ποίαν ἄλλην περιποίησιν θέλω δώσει, εἰμὴ ἐκείνην, τῆς ὁποίας θέλω ἰδεῖ ἐντὸς ὀλίγου τοὺς ταχεῖς καρπούς; Παρατηρῶν ὅμως τὴν κατάστασιν τοῦ κατόχου τῆς γῆς ἐν Ἑλλάδι, δὲν ἔβλεπε τὴν ἀπαιτουμένην στερεότητα καὶ ἀσφάλειαν. Οἱ πλεῖστοι, ἔλεγεν ὡς ἔγγιστα, καλλιεργοῦν ἐθνικὴν γῆν προσκαίρως, ἢ καθυστεροῦν εἰσέτι τὸ τίμημα ἐθνικῆς γῆς κακῶς ἀποκτηθείσης, τὴν ὁποίαν ἀγνοοῦν, ἂν μέχρι τέλους θέλουν διατηρήσει, οἱ δὲ μεγαλοκτήμονες περιπλανῶνται κατάχρεοι εἰς λαβύρινθον δικῶν, ἢ ἕνεκα τῆς λη-

στείας δὲν τολμοῦν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰς γαίας των, ἢ μισθοφοροῦντες ἀναπληροῦν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου τὸ ἐκ τῆς κακῆς διαχειρίσεως προερχόμενον ἔλλειμα, ὥστε ὀλίγοι μικρὸν ἔχοντες κλῆρον καταγίνονται σπουδαίως εἰς τὴν σπιθαμιαίαν γεωπονίαν. Ἄνευ προφητικοῦ δώρου, προσέχων εἰς μόνον τὸν σφυγμὸν τοῦ νοσοῦντος, προλέγω ὅτι ὁ χρόνος θέλει πράξει, ὅ,τι δὲν ἔπραξεν ὁ νόμος, ὥστε οἱ ἀνάξιοι μεγαλοκτήμονες θέλουν στερηθῇ παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς ὄφελος ἐκείνων, οἵτινες ἀποδίδουν τὰ τροφεῖα εἰς τὴν τεκοῦσαν. Τὸ λυπηρὸν εἶναι, ὅτι τοιαύτη μετατροπὴ δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰρηνικῶς καὶ ἀνωδύνως. Ὅσα ἐν γένει εἶδα γραφόμενα,. ἢ ἁδραῖς δαπάναις ἐνεργούμενα πρὸς βελτίωσιν τῆς γεωργίας ἐν γένει, ἢ τῆς ἀμπελοφυτείας, ἢ τῆς οἰνοποιΐας, ἢ τῆς σκωληκοτροφίας, εὑρίσκω καλὰ καὶ ἄριστα· ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ, τίς θέλει τὰ ἐφαρμόσει καὶ ὑπὲρ τίνος γίνονται.

Πολλὰς ἔδιδεν ἐπίσης ὁ Ἀϋφαντῆς συμβουλάς, τὶ νὰ πράξῃ ὁ Θάνος περὶ τῶν χωρικῶν. Ὅταν, ἔλεγε, τὰ συμφέροντα τῶν χωρικῶν καὶ τοῦ κυρίου τῆς γῆς εἶναι πολέμια, εἶναι ἀδύνατον νὰ συμβαδίσουν. Πρέπει λοιπὸν νὰ συνταὐτισθοῦν καὶ τοῦτο δὲν κατορθοῦται, ἂν δὲν ὑπάρξῃ ἠθικὸς δεσμὸς μεταξὺ κυρίου τῆς γῆς καὶ χωρικοῦ. Ὅταν ὁ κύριος τῆς γῆς εἰλικρινῶς καταγίνεται εἰς βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν χωρικῶν, ἀφίνων εἰς αὐτὸν δικαίαν ἀμοιβὴν τῶν κόπων του, καὶ μικρὸν περίσσευμα πρὸς αὔξησιν τῆς οὐσίας του, ὅταν προσέρχεταὶ εἰς βοήθειάν του ἐν καιρῷ σιτοδείας, ἢ ἐν καιρῷ νόσου, ὅταν φροντίζῃ νὰ νυμφεύσῃ τὴν θυγατέρα του, νὰ περιθάλψῃ τὰ ὀρφανὰ τοῦ τεθνεῶτος, ἔσο βέβαιος ὅτι ὁ χωρικὸς δὲν θέλει θεωρεῖ πλέον τὸν κύριον τῆς γῆς ὡς δυνάστην, εἰς ὃν δουλεύει ὡς ὑπὸ ζυγόν, ἀλλ' ὡς ἀπεσταλμένον τῆς θείας προνοίας. Ἐνταῦθα ὅμως παρατηρῶ τὸ ἐναντίον. Ὁ γεωργὸς εἶναι ἀκτήμων καὶ θεωρεῖ τὸν κύριον τῆς γῆς ὡς

ἅρπαγα αὐτῆς, ὅστις τὸν ἐστέρησε τοῦ ἀπαραγράπτου δικαιώματός του καὶ τοῦ ἄνωθεν προορισθέντος κλήρου του. Ἂν ἐδίδετο ἱκανὸν ποσὸν γῆς εἰς ἰδιοκτησίαν ἑκάστου χωρίου, ἡ γεωργία ἤθελε προβῇ ἀμέσως εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην βαθμίδα τῆς ἀναπτύξεώς της, τετραπλασιαζομένων τῶν δημοσίων προσόδων ὡς διὰ μαγικῆς τινος ῥάβδου. Δὲν λέγω νὰ δοθῇ εἰς τοὺς χωρικοὺς ὅλη ἡ γῆ, ἀλλὰ ν' ἀφεθῇ καὶ μέγα μέρος διαθέσιμον πρὸς ἐγκατάστασιν μεγαλοκτημόνων. Σύ, παραδείγματος χάριν, καὶ ὁ ἀδελφός σου ἠθέλετε πράξει ὑπὲρ τοῦ συμφέροντός σας ἀποχωρίζοντες μέρος τοῦ χωρίου σας εἰς τελείαν ἰδιοκτησίαν τῶν χωρικῶν. Ὅ,τι δώσετε θέλετε τὸ λάβει ἑκατονταπλάσιον. Ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς κερδαίνετε τὴν εὔνοιαν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν των, ἐνῷ δὲ παρέχετε εἰς αὐτοὺς τὰ μέσα, νὰ καταρτίσουν ἴδιον οἶκον, κατορθόνετε, ὥστε μόνοι νὰ προμηθευθοῦν ὅλα τ' ἀναγκαῖα καὶ νὰ μὴ φθονοῦν τὴν εὐπραγίαν σας. Εὐημεροῦντες νυμφεύονται, ἀποκτοῦν τέκνα, πολλαπλασιάζονται. Ἀλλὰ τάχα θέλουν μείνει οἱ ἀγροί σας ἀργοί; Ἄπαγε! Ἂν ἐπιστατῆτε αὐτοπροσώπως καὶ παρέχετε σεῖς τὸν σπόρον καὶ τὰς προκαταβολάς, θέλετε τοὺς ἰδεῖ ὁμοθυμαδὸν προσερχομένους, ὥστε τὸ περίσσευμα τοῦ χρόνου των νὰ καταβάλλουν εἰς καλλιέργειαν γῆς, ἥτις μέλλει νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς καθαρὸν κέρδος, οὐδέποτε δὲ ζημίαν. Πρὸς αὐτὰ παραβάλλω, ὅσα εἶδα καὶ ἤκουσα ἐνταῦθα, καὶ ἐννοῶ τὴν οἰκτρὰν τῶν πραγμάτων σας κατάστασιν. Ὁ κύριος τῆς γῆς νομίζει συμφερώτερον νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένος παντὸς κινδύνου καὶ πάσης φροντίδος. Διὰ τοῦτο δὲν ζητεῖ παρὰ τοῦ γεωργοῦ μόνην τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ καὶ τὰς προκαταβολάς. Ἀντὶ πόσων ἀτόπων νομίζεις ἐξαγοράζουν αὐτὴν τὴν ὀλεθρίαν ἀμεριμνίαν; Ὁ γεωργὸς δὲν δύναται νὰ κάμῃ μεγάλας προκαταβολὰς σπόρων καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων· ἄρα μικρὸν μέρος τοῦ κτήματος ἀροῦται. Ἂν συμβῇ ὅμως

ἀφορία, ὁ γεωργὸς κατεστράφη, καὶ ὁ κύριος τῆς γῆς δὲν
θέλει τὸν συντρέξει, διότι ἀντίκειται εἰς τὸ σύστημά του αἱ
προκαταβολαί, καὶ μάλιστα κατ' ἐποχήν, ὅτε οὐδὲν ἔλαβεν.
"Οταν λοιπὸν ὁ κύριος τῆς γῆς οὐδέποτε δίδη καὶ ἀείποτε
ἀπαιτῇ παρὰ τοῦ γεωργοῦ, καὶ ἀείποτε λαμβάνη, προαφαι-
ρῇ καὶ ἀποφέρη τὴν κρείττονα μερίδα, ὁποῖα θέλεις νὰ ἦναι
αὐτοῦ τοῦ γεωργοῦ τὰ σπλάγχνα!!

Τ' ἀξιώματα ταῦτα ἐπορίζετο ὁ 'Αϋφαντὴς ἐκ τῆς μακρᾶς
του πείρας· ἀπόδειξις τούτου εἶναι, ὅτι κατὰ πολὺ μέρος
ἦσαν σύμφωνα πρὸς τὰς ὑποθήκας τοῦ 'Ασκραίου, ὅστις
ἐπίσης δὲν εἶχεν ἀναγνώσει τὰ νεώτερα συγγράμματα Περὶ
τῆς τέχνης τοῦ πλουτεῖν ὑπὸ τοῦ δεῖνος, ἢ δεῖνος
Πενεστάτου. Καὶ ὁ 'Ησίοδος ἐδίδασκε τὸν μέγαν νήπιον
Πέρσην·

. . . . μὴ φείδεο σίτου.
Μήποτε σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἕληται.
Καὶ εἰς τοὺς ἐνναετεῖς βόας ἤθελεν.
. . . . ἅμα τεσσαρακονταετὴς αἰζηὸς ἕποιτο
Ἄρτου δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβωλμον,
Ὅς κ' ἔργου μελετῶν ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνει!

Διεφώνει ὅμως ὁ 'Ησίοδος λέγων·

Θῆτα τ' ἄοικοι ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔριθον.
Δίζεσσαι κέλομαι· χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος.

'Ενῷ ὁ 'Αϋφαντὴς ἐδίδασκε τὸ ἐναντίον, καὶ ὁ ἐργάτης (θὴς)
νὰ ἔχῃ ἴδιον οἶκον, καὶ τῆς ἐγκυμονούσης (ὑπόπορτις ἔριθος)
νὰ γίνεται φιλάνθρωπος φροντίς.

'Ο Θάνος ἤκουε προσεκτικῶς τὰς διδασκαλίας ταύτας τῶν
ὁποίων ἔλαβε καὶ ἐμπράκτως πεῖραν κατὰ τὸ διάστημα, ὅτε
διετέλεσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ εὐεργέτου του. "Αν ἄλλοι δια-
λογισμοὶ δὲν ἐτάραττον τὸν νοῦν του, ἤθελε προβῇ εἰς πλεί-
ονας λεπτομερείας. Δυστυχῶς ὁ ἀδελφός του εἶχε μεταβῇ εἰς

τὸ τάγμα του, ὥστε δὲν ἠδύνατο ἀμέσως νὰ κοινολογήσῃ τὰς νουθεσίας, καὶ νὰ συναποφασίσῃ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς των, ἐσκόπει ὅμως νὰ τὸν προτρέψῃ θερμῶς, νὰ συναινέσῃ καὶ αὐτός.

Αἱ μακραὶ αὗται διδασκαλίαι δὲν ἐπετύγχανον νὰ δυσωπήσουν τὴν Εὐφροσύνην, διότι ἂν ὁ Θάνος ἔμελλε τῳόντι νὰ ἐφαρμόσῃ ὅσα ὁ 'Αϋφαντὴς παρήνει, ἦτον ἀπαραίτητον, πολλὰ ἔτη νὰ μὴ ἀπομακρυνθῇ τῶν Τριβῶν καὶ ἀφοῦ ἅπαξ ἔμελλεν ἐκεῖ νὰ εὐπραγήσῃ ὁ χωρισμός των ἔμελλε νὰ ἦναι διηνεκής· τὸ αἴσθημα τῆς λύπης γίνεται ἔτι βαρύτερον, ὅταν οὐδεμία ὑποφαίνεται τῆς διορθώσεως τοῦ κακοῦ πιθανότης.

Κακὸν προαίσθημα περὶ τοῦ μέλλοντος ἐβασάνιζε τὴν Εὐφροσύνην, καὶ εἶχε στιγμάς, καθ' ἃς αἱ δυνάμεις της, ἀντιμαχόμεναι κατὰ τοῦ ὑπερβάλλοντος ἄχους, ἠτόνουν. Τοῦτο συνέβαινεν ἰδίως, ὁσάκις αἰφνίδιόν τι ἐτάραττε τὴν ἰσορροπίαν τοῦ μεταξὺ φιλοτιμίας καὶ τρυφερότητος ἐν τῇ καρδίᾳ της ἀνταγωνισμοῦ· τὴν προτεραίαν τῆς ἀναχωρήσεως, ὡς ἐκ τῆς ἀταξίας τῆς μετοικεσίας, καὶ τῆς ἀπροσεξίας τῆς θεραπαινίδος, ἀνετράπη ὁ πρὸ τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας ἄσβεστος λυχνίσκος καὶ τὸ ἔλαιον ἐχύθη χαμαί. 'Η δυστυχὴς Εὐφροσύνη ὠχρίασε καὶ θρόμβοι δακρύων ἐξέπεσαν ἐκ τῶν κυανοβλεφάρων ὀφθαλμῶν της, ὡς μαργαρῖται. Δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κοιμηθῇ καὶ πολλάκις ἔστρεφεν ἱκετικὸν βλέμμα πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς παναγάθου Θεομήτορος, δεομένη εὔσπλαγχνον συγγνώμην τοῦ παραπταίσματος. Περὶ τῶν ἀλγημάτων τῆς καρδίας της δὲν ἐτόλμα νὰ ζητήσῃ ἀντίληψιν, ἀλλ' ἐπίστευεν, ὅτι ἅμα γίνῃ ἀξία τῆς χάριτος ἐκείνης, ἥτις ἐβάστασεν εἰς τὸν κόλπον της τὸν ἄραντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, καὶ ἄνευ αἰτήσεως θέλει τύχει ἐκείνων τὰ ὁποῖα αὐτὴ μόνη γνωρίζει, ἂν εἶναι πρέπον νὰ εἰσακουσθοῦν. 'Η ἱλαρὰ ἔκστασις τῆς τρυφερῶς προσβλε-

πούσης πρὸς τὸ βρέφος της, ἐκλάμπον ἐκ τοῦ ἄνωθεν φωτός, τοῦ μέλλοντος νὰ διαχυθῇ ἐπὶ τῆς γῆς, κατεπράϋνε τοὺς παλμοὺς τῆς πασχούσης, καὶ ἐν μέσῳ τῶν μελαμπτέρων σκιῶν τῆς ἐρήμου νυκτὸς κατέπεμπε τῶν ἀμβροσίων αὐγῶν τὴν παραμυθίαν.

Αἱ πρῶται ἀκτῖνες τῆς ἐπιφωσκούσης ἡμέρας διέκοψαν τοὺς εὐσεβεῖς διαλογισμούς της, τοὺς ὁποίους διεδέχθη ἡ πικρὰ φροντὶς τῆς ἀναχωρήσεως. Πρωῒ συνεκινήθησαν τὰ πάντα ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ πολλοὶ οἰκιακοὶ φίλοι καὶ συμπολῖται τοῦ Αὐφαντοῦ συνέρρευσαν πρὸς ἀποχαιρετισμόν. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ Θάνος, ὄπισθεν τῶν ἄλλων ἱστάμενος, σιωπηλὸς καὶ ἀφηρημένος, εἰς πάντας ἀόρατος, ἐκτὸς εἰς τὴν ἐνίοτε παρισταμένην Εὐφροσύνην. Ἐπὶ τέλους τὸν παρετήρησε καὶ ὁ Αὐφαντής, τὸν ἐκάλεσε δὲ πλησίον του, διὰ νὰ τὸν δώσῃ παραινέσεις περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ κτήματός του συμπληρῶν τὰς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν πλατύτερον ἀναπτυχθείσας. Τὸν ἐζήτησε μάλιστα συνεχῆ ἀντεπιστολὴν καὶ πληροφορίαν περὶ τῆς προόδου τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν του, ὑποσχόμενος νὰ τὸν παρέχῃ τὰς συμβουλάς του ἀφειδῶς, καὶ εὐχαριστούμενος πολὺ εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι μετάδοσιν τῶν ἐκ μακρᾶς πείρας ἀποκτηθεισῶν γνώσεών του. Ὁ Θάνος ἀσμένως ἐδέχθη τὴν πρότασιν, πρὸ πάντων διὰ νὰ μανθάνῃ περὶ τῶν εὐεργετῶν του, τοὺς ὁποίους ἀφεύκτως ἐβεβαίου νὰ ἐπισκεφθῇ, ἅμα τακτοποιήσῃ τὴν διοίκησιν τοῦ κτήματος·

Ἡ παλίρροια τῶν ἐρχομένων καὶ ἐπερχομένων πρὸς ἀποχαιρετισμὸν ἐξηκολούθησε μέχρι μεσημβρίας, ὅτε πολλοὶ συμπροπέμποντες, ἐξ ὧν καὶ ὁ Θάνος, κατέβησαν μετὰ τῶν ὁδοιπόρων εἰς Πειραιᾶ. Παρευθὺς ἐπεβιβάσθησαν οὗτοι ἐπὶ τοῦ ἀτμοκινήτου, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέπλευσαν εἰς Σύρον, ὅθεν ἔμελλον δι' ἱστιοφόρου νὰ κατευθυνθοῦν εἰς τὰ ἴδια. Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ ἀτμοκινήτου καθημένη ἄναυ-

δος ἡ Εὐφροσύνη ἠτένιζε τὴν φεύγουσαν ἀκτὴν τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀδιαγνωστοτέραν, ἑωσοῦ παρέμεινε μόνη ἡ δειρὰς τῶν ὀρέων ὑπὸ τὴν οὐρανίαν ἄχνην. Ὄπισθεν αὐτῶν δύων ὁ ἥλιος ἐφαίνετο ἀποκομίζων τὰς ἐλπίδας της καὶ συσπῶν καὶ αὐτὴν μετ' αὐτῶν διὰ τῆς ἐπὶ τῆς μαρμαριζούσης θαλάσσης ἀργυρᾶς σειρᾶς, ἐκ τῶν τροχῶν τοῦ ἀτμοκινήτου ἐξελισσομένης.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ὁ Θάνος ἀπῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὰς Τριβάς, φεύγων τὰς Ἀθήνας, ἔνθα ἡ διαμονὴ κατέστη εἰς αὐτὸν ἐπαχθής, ἂν καὶ δὲν εἶχεν εἰσέτι λάβει ἀπάντησιν τοῦ ἀδελφοῦ του περὶ τῶν ὅσων ὁ Αὐφαντὴς παρῄνει νὰ πράξουν ἐν Τριβαῖς. Τὴν βραδύτητα ἀπέδιδεν εἰς τὰς πολλὰς ἀσχολίας τοῦ Τάσου, ὄντος ἤδη ὑπασπιστοῦ τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν διοίκησιν τῆς ὀροφυλακῆς, Ἀρχηγοῦ λεγομένου. Δὲν ἀμφέβαλλεν ὅμως, ὅτι ὁ ἀδελφός του θέλει ἐγκρίνει προτροπὰς ὑγιεστάτας, καὶ συστήσας εἰς τὴν μητέρα του, νὰ πέμψῃ εἰς αὐτὸν ἀμέσως τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Τάσου, τὴν παρῄνεσε νὰ μείνῃ εἰς Ἀθήνας, μέχρισοῦ διευθετήσει τὰ πράγματα, καὶ προπαρασκευάσει κατάλληλον εἰς τὸ γῆράς της ἀναπαυτήριον.

Ἡ Βαρβάρα τὸν ἔδωκε τὴν εὐχήν της προσθέτουσα καὶ τὴν νουθεσίαν, νὰ προσέξῃ μὴ ἀνατρέψῃ πάλιν διὰ τῆς ἀδεξιότητός του τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶχε φέρει εἰς τοιαύτην λαμπρὰν κατάστασιν ὁ Τάσος της.

ΙΖʹ.

Ὁ Θάνος ἐν Τριβαῖς.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οἱ χωρικοὶ ὑπεδέχθησαν τὸν Σκιᾶν, οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν, προπορευομένων τοῦ

Παρέδρου καὶ τοῦ Ἱερέως, ἐβάδισαν πρὸς τὴν καλύβην τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Τάσου, καὶ ἐκεῖ ἵσταντο ἀθρόοι περιμένοντες ν' ἀκούσουν ἐκ στόματός του τὰ προοίμια τῶν ἀγαθῶν ἀγγελιῶν, τῶν ὁποίων ἦτο κομιστής. Πρῶτοι ἐξῆλθον οἱ δορυφόροι καὶ κατόπιν ἐφάνη καὶ αὐτός, οὐδὲν ἔχων φαιδρὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Περισκοπήσας αὐτοὺς ταυρηδὸν καὶ στρέφων τὸν μύστακά του. — Ἤλθετε, εἶπε, νὰ μάθετε, τί θέλομεν ; . . . Εἴμεθα πέντε. Καθημέραν λοιπὸν πρέπει νὰ ἔχωμεν μίαν ὀκὰν ῥακὴν μαστίχην, δέκα ὀκάδες κρασί, καὶ ἓν ἀρνὶ καὶ ἕνα κατζίκι νὰ κρέμωνται κάθε πρωΐ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μου ἀπὸ τὸ τζικλί των...Ἐκαταλάβατε ;

Οἱ δυστυχεῖς χωρικοὶ οὐδ' ἐτόλμησαν ν' ἀναβλέψουν, ἀλλὰ κλίνοντες τὸν λοξὸν τῆς δουλείας αὐχένα ἐσιώπων.

— Αὐτά, ἐξηκολούθησεν ὁ Σκιᾶς, εἶναι καθημέραν. Ἀλλὰ τὴν ἑορτὴν θέλω καὶ μεζέ, καμμίαν γίδα στέρφα, κανένα μανάρικο γουρουνάκι, κανένα μοσχίδι, καὶ τὰ παρόμοια . . . Τυρὶ καὶ ψωμὶ ποτὲ δὲν θὰ μᾶς λείψῃ . . . . Ἔχετε ὑγείαν, παιδιά μου ! ! . . .

Ταῦτα εἰπὼν μὲ φωνὴν προστακτικῆς ἀπολύτου καὶ βρενθυόμενος, διέσχισε τοὺς ὡς ἰχθῦς ἀφώνους χωρικούς, καὶ κραδαίνων τὴν ἀστραγαλωτήν του καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν δορυφόρων του διέβη μεταξὺ τῶν ἑκατέρωθεν ὑποχωρούντων καὶ ἀπῆλθεν.

Ἅμα ἀπεμακρύνθη, καὶ ἐπανῆλθεν ἡ φωνὴ εἰς τοὺς χωρικούς, καὶ μάλιστα εἰς ὅλους συγχρόνως, συναυλίαν λαρυγγίζοντες κατεμέμφοντο τὸν Πάρεδρον καὶ τὸν Ἱερέα, διατὶ νὰ μὴ φέρουν τὸν λόγον περὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων.

— Νὰ ἠξεύρῃ κανείς, τί τὸ ἰδικόν του ! !

Ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς τοὺς καθησύχασαν, συμβουλεύοντες ὑπομονήν, καὶ αὐτοὶ ὅμως μὴ ἀρεσκόμενοι εἰς τὰς φυσιογνωμίας τῶν ἐλθόντων.

Πολλαὶ ἡμέραι ὑπομονῆς παρῆλθον τοιουτοτρόπως, καθ' ἃς οἱ ἀποδειλιάσαντες προϊστάμενοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἔλθουν εἰς ὁμιλίαν μετὰ τοῦ Σκιᾶ, οὔτε αὐτὸς ἔλαβεν ἀνάγκην, ν' ἀποτείνῃ πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον, ἀφοῦ ἀκριβῶς ἐξεπληροῦντο τὰ διαταχθέντα. Ἀλλὰ πολὺν χρόνον δὲν ἠδύναντο οἱ χωρικοὶ νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τοιαύτην δαπάνην. Καὶ ὅστις χείλει ἄκρῳ ἐγεύθη τῶν ἀρχῶν τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, ἐννοεῖ, ὅτι, ὁσάκις εἰς τὴν δόσιν δὲν ἀντιστοιχεῖ ἀντίδοσις, ἐκλείπει ἐξ ἀρχῆς ἡ ἰσοσταθμία. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου εἶχον ἀπαραίτητον ἀνάγκην οἱ χωρικοί, ἐνῷ προσήγγιζεν ὁ καιρὸς τῆς σπορᾶς, νὰ γνωρίζουν, τίς μέλλει νὰ καταβάλῃ τὸν σπόρον, τοῦ ὁποίου ἐστεροῦντο, καὶ τί μετὰ ταῦτα τὸ εἰς ἕκαστον ἐπιβάλλον κατὰ τὸν θερισμόν. Ἂν καὶ εἰς ταῦτα προσθέσωμεν καὶ τὴν ἀνησυχίαν τῶν κληρωθέντων στρατευσίμων καὶ τὸν φιλοπράγμονα κνησμὸν τῶν γειτόνων, ἀκαίρως ἐρωτώντων. Π ῶ ς τ ὰ π ᾶ τ ε μ ὲ τ ὸ ν α ὐ θ έ ν τ η ν σ α ς ; ἐννοοῦμεν ὅτι ὅλη τοῦ χωρίου ἡ κατάστασις ἦτο πυρετώδης, ἀλλὰ κατὰ τὸ παγετῶδες στάδιον, τὸ ὁποῖον προηγεῖται τοῦ παροξυσμοῦ.

Ὁ Σκιᾶς ἐν τούτοις ἐξετέλει ἀκριβῶς τὰς ὁδηγίας, ὅσας ἔλαβε παρὰ τοῦ Τάσου. Κατ' αὐτὰς ὤφειλε νὰ φυλάττῃ τὸ χωρίον, ὥστε νὰ μὴ πατηθῇ παρά τινος, ν' ἀπέχῃ πάσης συνομιλίας μετὰ τῶν χωρικῶν, τὸ αὐτὸ δὲ νὰ πράττουν καὶ οἱ ἀκόλουθοί του, καὶ νὰ πορίζεται παρὰ τῶν χωρικῶν μόνον τὰ πρὸς διατροφὴν ἀναγκαῖα· ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην του ἡ ἡμερησία διαταγὴ τῆς τραπέζης του ἦτο ὅσον ἔνεστι ὀλιγαρκής. Περὶ τῶν λοιπῶν ἔμελλον νὰ ἔλθουν κατόπιν ὁδηγίαι, φθάνοντος τοῦ Θάνου διὰ νὰ ἐπιστατήσῃ τὰ τῆς γεωργίας· ἀλλ' οὐδ' ὁ Σκιᾶς, οὐδ' οἱ κάτοικοι ἐγνώριζόν τι περὶ τούτου.

Αἱ φορτικαὶ τῶν χωρικῶν αἰτιάσεις ἠνάγκασαν τὸν Πάρε-

δρον καὶ τὸν Ἱερέα, νὰ προσέλθουν παρὰ τὸν Σκιᾶν ἱκετικῶς.

Πρωῒ πάλιν συνῆλθον οἱ πρεσβύτεροι μετὰ τῶν δύο προϊσταμένων των πρὸ τῆς καλύβης τοῦ Σκιᾶ, ὅστις ἐξερχόμενος ἠπόρησε διὰ τὸ συνάντημα.

— Τί θέλετε; τοὺς ἠρώτησε μὲ βροντώδη φωνήν, ἥτις ἔλυσε τὰ γόνατα τῶν δύω πρώτων.

— Νὰ μάθωμεν τὴν καλήν σας ὑγείαν, ἀπήντησε τραυλίζων ὁ Ἱερεὺς καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν καὶ διὰ τὸν καλὸν αὐθέντην μας, τὸν Καπετὰν Τάσον.

— Ἡμεῖς βλέπετε, εἴμεθα ὡς τὸ ψάρι εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸν Καπετὰν Τάσον, τὸν ἀφήκαμεν δροσερὸν ὡς τὸ μῆλον καὶ ἀπὸ τότε ὡς τώρα δὲν εἶχε καιρὸν νὰ χλωμιάσῃ.

— Καὶ δὲν γράφει, πότε θὰ ὁρίσῃ νὰ τὸν ἀπολαύσωμεν;

— Μπά! καὶ τὶ δουλιὰ ἔχει ἐδῶ; νὰ πηδᾷ εἰς τὰ τρία μὲ τοὺς μπαρμπάτζιδες; Ἐκεῖνος 'πάγει εἰς τὸ τάγμα του.

— Καὶ πότε μαθὲς θὰ χωρίσωμεν; ἀνεβόησαν ὅλοι, μᾶλλον ἐξιστάμενοι τοῦ λογισμοῦ ὡς ἐκ τῆς ἀπόρου ἀπαντήσεως, ἢ ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ Σκιᾶ.

— Νὰ χωρίσετε; . . . Ἀκούεις κνώδαλα! . . . νὰ χωρίσουν μὲ τὸν αὐθέντην τους!! . . . καὶ τί σᾶς χρεωστᾷ ὁ καπετὰν Τάσος; . . . κακομοίριδες!! . .

— Μήγαρ δὲν ἀγόρασε τὸ χωριὸ διὰ μᾶς; . . . καὶ δὲν μᾶς ὑπεσχέθη, νᾶν τὤχωμεν ἡμεῖς!! . . .

— Ἀκούεις βώδια τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου!! . . Καὶ τὶ τὸν ἔχετε τὸν Καπετὰν Τάσο; . . αὐτὸ ποῦ λέγουν πληρεξούσιον;

— Τὸν ἔχομεν εὐεργέτην, ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ, ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι μας, καὶ ὡς αὐθέντην τὸν προσκυνοῦμεν. Ταῦτα δὲ λέγοντες ἀπεκάλυψαν ὅλοι τὰς σκαφιοκούρους κεφαλάς των καὶ ἔκυψαν, ἀνατείνοντες τὴν δεξιὰν παλάμην.

— Καὶ λοιπὸν . . . τὸ κάτω τῆς γραφῆς; . . . .

— Νὰ μάθωμεν τὸν καλὸν λόγον, νὰ μᾶς εἰπῇ ἡ γενναιότης του, τὶ εἶναι τὸ ἰδικόν του καὶ τὶ τὸ ἰδικόν μας, πῶς θὰ σπείρωμεν, τί . . . .

— Ἀκούεις γνῶσι! . . . τί σιληπορδήματα εἶναι αὐτά!!.. Σὲ προσκυνῶ, πλὴν δόσε μου, Κυρά, τὸν ἄνδρα σου καὶ πάρε σὺ τὸν κόπανον!! . . . Τί μωραΐτικαις ἀλεπουδιαίς!!...

— Μὰ τὸν τίμιον σταυρὸν, μᾶς ὑπεσχέθη ὁ Καπετὰν Τάσος νὰ ἦναι τὸ χωριὸν δικό μας. Νὰ μᾶς εἰπῇ, τὶ ἐξώδευσε, νὰν τοῦ δώσωμεν ὑποθήκην . . .

— Νὰ μοῦ κουρεύεσθε ὅλοι μαζῆ . . . κουτοπόνηροι!... κλαψοπαναγίαις!! . .

— Δὲν ἔχομεν σπόρον! . . κανεὶς δὲν μᾶς δανείζει, ἐνόσῳ δὲν λέγεται τὸ χωρίον δικόν μας!, . . Ἐσώθηκαν τὰ χρήματά μας, ἐσώθηκε τὸ σιτάρι μας, ἐσώθηκαν τὰ ζωντανά μας!! . . .

— Τώρα ἐγὼ νὰ σᾶς δώσω, ὅ,τι σᾶς χρειάζεται, σαποκοιλιαὶς μωραΐτικαις!! . . . ἀνατείνων δὲ τὴν μάστιγα καὶ καταφέρων αὐτὴν ἐν χρῷ τοῦ προσώπου τῶν ἱκετικῶς περιϊσταμένων ἔκραζε μὲ βροντώδη φωνήν: Μεταβολή! . . . ἄρς!

Τὸ ἀπειλητικὸν μάστιγμα ἔτρεψεν ὅλους εἰς φυγήν, ἀλλ' ὁ Σκιᾶς μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τοῦτο καὶ θέλων νὰ δώσῃ τέλειον μάθημα, τοὺς ἐδίωξεν, καὶ ὡς ὠκυποδέστερος πάντων κατέφθασε πρῶτον τὸν ἱερέα καὶ κατόπιν διαδοχικῶς ὅλους μετρήσας ἐπὶ τῶν ὤμων των τὸ μῆκος τῆς ἀστραγαλωτῆς του, ἥτις εὑρέθη μακροτέρα. Αἱ κραυγαὶ καὶ οἰμωγαὶ τῶν φευγόντων καὶ πληττομένων κατεπτόησαν ἅπαντας, καὶ πολλοὶ προβαίνοντες ἐκ τῆς καλύβης των καὶ βλέποντες τὸ οἰκτρὸν θέαμα, ἔφευγον πάλιν ὅσον εἶχον ποδῶν. Ὁ Σκιᾶς ἤθελε διώξει καὶ αὐτούς, ἐπιδαψιλεύων ἀδιακρίτως τὸν σωφρονισμόν, ἂν μεταξὺ τῶν φευγόντων δὲν ὑπῆρχε καὶ ἡ Ἀσημίνα ἥτις σπεύδουσα ἀπώλεσε πρῶτον τὸ δεξιὸν κρούπανον καὶ

κατόπιν τὸ ἀριστερόν, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἑτεροποδοῦσα ἐκίνησε τοῦ Μαστιγοφόρου τὸν γέλωτα. Ἐπανερχόμενος ἐκ τοῦ δρόμου ἀσθμαίνων καὶ χαίρων διὰ τὸ κατόρθωμά του, ἔλεγε πρὸς τοὺς δορυφόρους του.

— Ὅσον καλὰ καὶ ἂν τρέχουν νομίζω, ὅτι τοὺς ἐπρόφθασα νὰ τοὺς βάλω γνῶσιν. Τοὺς εἶδες μὲ τί πρόσωπα τοῦ Κύριε ἐλέησον ἦλθαν νὰ μοῦ πάρουν λόγια ; . . Ὅταν τινάξωμεν τὰ πέταλα, ἂς μᾶς μοιρολογήσουν. Ὁ Καπετὰν Τάσος δὲν τ' ἀπέκτησε μὲ τὸ σπαθάκι του, διὰ νὰ τὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τοὺς τζιμπλιάριδαις.

Ὁ Σκιᾶς καταφρονῶν τὰ Μεγαρέων δάκρυα ἐφρόνει, ὅτι π ο λ λ' ο ἶ δ' ἀ λ ώ π η ξ, ἀ λ λ' ἐ χ ῖ ν ν ο ς ἓ ν μ έ γ α. Ἡ μάστιξ τοῦ ἐντούτοις διέσχισε τὸ παραπέτασμα καὶ ἡ ἀχλὺς ἐξέλιπεν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν Τριβαίων, ὥστε εἶδον, ὅτι ἔχουν ἀντὶ πέρκης σκορπίον. Θρῆνος καὶ κοπετὸς κατέλαβε πάντας, ἀλλ' οὐδεὶς πλέον ἐτόλμα νὰ βήξῃ, καὶ ἅμα βλέποντες τὸν Μαστιγοφόρον ἐδραπέτευον. Ὁ θρίαμβός του ἦτο τέλειος, καὶ ὁ σωφρονισμὸς καθ' ὅλα ἐπέτυχε, ὅπως ηὔχετο ἵ ν α δ έ ο ς, ἔ ν θ α κ α ὶ α ἰ δ ώ ς!

Ἡ ἐπελθοῦσα γαλήνη ἦτον ὅμως κατ' ἐπιφάνειαν. Οἱ ἀποσφαλέντες πάσης ἐλπίδος καὶ μὴ τολμῶντες νὰ στενάξουν παρρησίᾳ ἀπεφάσισαν νὰ συνέλθουν κρυφίως εἰς διάσκεψιν περὶ τοῦ πρακτέου, ὥστε οὐδὲ ὑπόνοιαν νὰ λάβῃ ὁ Μαστιγοφόρος. Περὶ ὄρθρον βαθὺν δι' ἄλλης ἕκαστος ὁδοῦ καὶ ὡσὶν ἑστῶσι συνήχθησαν ὄπισθεν γηλόφου, ἔνθα καὶ ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας δὲν ἠδύναντο νὰ γίνουν καταφανεῖς. Πολλὴν ὥραν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ὁμιλήσῃ πρῶτος, οὐδ' εἶχέ τι νὰ συμβουλεύσῃ. Ὅλοι οἱ συνεπαρχιῶταί των ἐπέχαιρον εἰς τὸ πάθημά των, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο πλέον ἀπόρρητον, καὶ τοὺς ἐδείκνυον περιφρόνησιν καὶ ἀναλγησίαν ἐμπεσόντας μετὰ τοσαύτας νουθεσίας εἰς τὴν προφανῆ παγίδα. Ἐξαιρέσει αὐτῶν οὐδένα ἄλλον εἶχον ἐπὶ τῆς γῆς, πρὸς ὃν νὰ προσφύγουν. Τὸ χείριστον δὲ πάντων, ὅτι οὐδὲ διέξοδος πλέον ὑπῆρχεν, ἀφοῦ εἰς τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἐφόρου ὑπέγραψαν πρὸς βεβαίωσιν τῆς πληρεστάτης συναινέσεώς των. Ἀναλαμβάνων τὸ ἔργον τοῦ παρηγόρου ὁ Ἱερεύς, καὶ θέλων νὰ προοιμιάσῃ τὴν παραίνεσίν του διὰ λογίου τινος·

— Πολλαί, εἶπεν, αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει.

— Τῳόντι, ἐπρόσθεσε νέος τις αὐθαδέστερος τῶν ἄλλων, σὺ πρέπει νὰ ὁμιλῇς περὶ μάστιγος, διότι πρῶτος τὴν ἐδοκίμασες.

Ἡ προπετὴς αὕτη παρατήρησις ἐξήγειρε καὶ τῶν ἄλλων τὴν πρὸς ἀγανάκτησιν διάθεσιν καί, ὡς συμβαίνει συνήθως ἐν καιρῷ κακοπραγίας, εἰς τοὺς προϊσταμένους των ἀπέδιδον καὶ οἱ Τριβαῖοι ὅλα τὰ δυστυχήματά των. Ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Πάρεδρος ἤκουσαν τὰ ἐξ ἁμάξης. Σεῖς μᾶς ἐσυμβουλεύσατε, σεῖς μᾶς εἴπετε νὰ ὑπογράψωμεν· ποῖος ἐγνώριζε τὸν Καπετὰν Τάσον, τὰ παιδιά σας ἐβάπτισε ! καὶ μυρία ὅσα ἐξεφώνουν, ἅμα κινηθέντος τοῦ ἀναγύρου. Εἰς μάτην ἀνέτεινε τὰς χεῖρας ἐπιμαρτυρόμενος, τὸν Θεὸν ὁ Ἱερεύς, ἢ ἐζήτει ἱκετικῶς ἀκρόασιν ὁ καλοκάγαθος Δουδούμης. Μᾶς ἐπρόδωκαν, μᾶς ἐπρόδωκαν ἐφώναζον ὅλοι ὀχλαγωγικῶς. Ἡ τύρβη ἤθελεν ἐξακολουθήσει αὐξάνουσα, ἂν γέρων τις δὲν ἐπενθύμιζεν ὅτι βεβαίως θέλει τοὺς ἀκούσει ὁ Μαστιγοφόρος Σκιᾶς. Τὸ φοβερὸν ὄνομα τοῦ Μαστιγοφόρου κατεσίγασε τὸν σάλον, καὶ ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὸ χωρίον, μὴ τυχὸν φαίνεται ἐκεῖνος ἐρχόμενος. Ἀφοῦ ἡ πρώτη ἔξαψις παρῆλθε καὶ ἐδόθη καιρὸς εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ διαλυθοῦν ὅσον ἔνεστι ταχύτερον, πρὶν γίνῃ γνωστὴ ἡ συνάθροισίς των, ὅλοι πάλιν εἰς τοὺς δύω προϊσταμένους των

ἀπετάθησαν, ἐρωτῶντες τί δύνανται τώρα νὰ πράξουν. Πολλαὶ καὶ παντοῖαι γνῶμαι ἠκούσθησαν, ἀλλ' οὐδὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄνευ τῆς συμπράξεώς τινος καὶ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ δυναμένων. Ὁ Πάρεδρος μόνον τὄνομά του ἠδύνατο νὰ γράψῃ, ὡς καὶ ὁ Ἱερεύς, ὅστις περιπλέον ἐγνώριζε ν' ἀναγινώσκῃ, καὶ αὐτὰ ἦσαν τὰ δύω μόνα φῶτα τοῦ χωρίου. Τίς θέλει γράψει λοιπὸν τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, νὰ ἐκθέσῃ τὴν ἀπάτην τοῦ πονηροῦ ἅρπαγος, ὅστις ἠθέτησε τὰς ἱερωτέρας ὑποσχέσεις; Εἶναι ἀδύνατον ἡ Κυβέρνησις μανθάνουσα τὴν ἀδικίαν, νὰ μὴ ἀνακαλέσῃ τὴν ἔγκρισιν, καὶ τοὐλάχιστον νὰ μὴ τοὺς ἀπαλλάξῃ τοῦ φοβεροῦ δυνάστου. Κακὰ καὶ κάκιστα ἦσαν τὰ πρὸ αὐτοῦ, ἀλλὰ τότε δὲν ἔτρεφον δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἀνθρώπους πρὸς ἀμοιβὴν ἀποδίδοντας πληγάς. Ποτὲ δὲν συνέβη νὰ μὴ γνωρίζουν, τί θέλουν πράξει τὴν ὥραν τῆς ἀρόσεως, ἐνῷ τώρα οὔτε σπόρον ἔχουν, οὔτε διὰ τίνα μέλλουν νὰ σπείρουν γνωρίζουν. Οὐδεὶς εἶπε λέξιν δυσάρεστον, ἢ αὐθάδη καὶ ἐντοσούτῳ ὁ θηριόμορφος ἐξηγριώθη, ὥστε οὐδὲ ὁμιλίαν δέχεται. Βέβαια δὲν τὸν ἔθρεψε γυνή, οὔτε γυνὴ τὸν ἐβάστασεν εἰς τὸν κόλπον της, ἀλλὰ λύκαινα τὸν ἐπότισε τὸ γάλα της ἐντὸς τῶν ἀγρίων δασῶν. Τίς τολμᾷ πλέον νὰ τὸν παρακαλέσῃ διὰ τοὺς στρατευσίμους;—Δὲν ἔβλεπον λοιπὸν ἄλλην σωτηρίαν, παρὰ νὰ καταφύγουν πάλιν εἴς τινα τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ δυναμένων, ὅστις νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ, πῶς νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῆς παγίδος. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὅλοι ἀναφανδὸν ἔδειξαν πάθος καὶ χαιρεκακίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ παρήκουσαν τὰς προτροπὰς καὶ τὰς νουθεσίας των καὶ σχεδὸν τοὺς ὕβρισαν. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι ἔχουν καὶ ἐκεῖνοι συμφέρον νὰ ἐξώσουν αὐτὸν τὸν νέηλυν, ὅστις εἶναι σκώλωψ τῇ σαρκί των, καὶ θέλουν συμπράξει κατὰ δύναμιν, ὥστε δὲν πρέπει νὰ κρίνουν ἐξ ὧν τοὺς ἐδοκίμασαν ἄλλοτε, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐξαγοράσουν τὸ χω-

ρίον. Ἂν ὅμως ἐξαιρέσουν αὐτούς, τίνα ἄλλον εἶχον ἐπὶ τῆς γῆς,, πρὸς ὃν νὰ στραφοῦν;—Μεταξὺ τῶν δυναστῶν τῆς ἐπαρχίας προτιμότερον νὰ στραφοῦν πρὸς τὸν δημοτικώτερον, ὅστις θέλει ἔχει μετριωτέρας ἀπαιτήσεις, ἀναλόγως τοὐλάχιστον πρὸς τὰ ἐλάχιστα μέσα, ὅσα ὑπολείπονται, μετὰ τοιαύτας καταθλίψεις.

Τοιαῦτα περίπου διεσκέφθησαν, προσθέσαντος ἑκάστου τὴν ἰδίαν παρατήρησιν καὶ ἡ ἀπόφασις ἔγινεν ὁμόφωνος καὶ μετὰ δακρύων, ἀνετέθη δὲ πάλιν εἰς τὸν πάρεδρον καὶ εἰς τὸν ἱερέα ἡ ἐκτέλεσις, παραγγελθέντας νὰ ἐπισπεύσουν. Μόνος ὁ προπέτης ἐκεῖνος νέος, ὅστις ἐκίνησε τῶν ἄλλων τὴν ἀγανάκτησιν, ἦτο δὲ ὁ κληρωθεὶς Ταγαρόπουλος διεμαρτυρήθη λέγων: Δοκιμάσατε καὶ αὐτά, ὅσα εἴπετε, καὶ ἔπειτα σᾶς λέγω καὶ ἐγὼ τί πρέπει νὰ γίνῃ! . . . Οὐδεὶς ὅμως ἔδειξε περιέργειαν, νὰ μάθῃ, τί ἀλεξιφάρμακον ἐγκυμονεῖ ἡ θερμὴ κεφαλὴ αὐτοῦ τοῦ κέπφου.

Κατηφεῖς διεσκορπίσθησαν πάλιν δι' ἄλλης ἕκαστος ὁδοῦ ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ ἔργα των. Ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Πάρεδρος ὅμως, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τριῶν ἄλλων χωρικῶν, τῶν σεβασμιωτέρων, ἐβάδισαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἐπαρχίας πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ προεστῶτος.

Ὁ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην προτιμηθεὶς ἦτο τῳόντι δημοτικώτερος τῶν ἄλλων, διότι ἀόκνως ἀνακυλίων ὡς ὁ Σίσυφος τὸν λίθον τῆς ἀναιδείας του, ἅμα προσήγγιζεν εἰς τὴν κορυφήν, τὸν ἔβλεπε πάλιν μετακυλινδούμενον εἰς τὸν βυθόν, ἔνθα ἔπιπτε καὶ αὐτὸς τείνων ἐκ νέου πρὸς τὰ ἄνω. Συχνάκις ὡς ἐκ τούτου προστριβόμενος πρὸς τοὺς ἀδυνάτους καὶ μεταχειριζόμενος τοὺς ὤμους των ὡς ἀνάβαθρον, ἦτο πρὸς αὐτοὺς προσφιλέστερος, νομίζοντας ὅτι ἔγινε θῦμα τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀκαμάτων ἀγώνων του. Διαδοχικῶς διῆλθεν ὅλας τὰς φάσεις τοῦ ῥωσόφρονος, ἀγγλόφρο-

νος καὶ γαλλόφρονος, ὁσάκις ἐν ὀνόματι αὐτῶν τῶν δυνάμεων ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἀνεμοστρόβιλος τιθέμενος ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ κρατῶν τὴν σημαίαν. Ἀλλ' οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ἐπληροφορήθη ποτέ, τίνα ἔχει πρωταγωνιστὴν ἐν τῇ σπουδαιοτάτῃ ταύτῃ ἐπαρχίᾳ, ὥστε οὐδέποτε ὁ ταλαίπωρος ἔλαβε δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης των. Καθ' ὅλα ταῦτα τὰ ἆθλα δαπανήσας, οὐχὶ ἐκ τῆς περιουσίας του, συνισταμένης εἰς χρέη, ἀλλ' ἐκ τῶν χρημάτων ἄλλων ἁπλουστέρων, εἰς οὓς εἶχεν ἀμετάθετον ἀπόφασιν νὰ τ' ἀποδώσῃ, ἅμα εὐπορῶν, μεθ' ὅλων τῶν τόκων, ὑπελόγιζεν αὐτοὺς καὶ προσέθετεν εἰς τὸ ἀρχαῖον κατ' ἔτος. Ὁ ὄγκος αὐτοῦ δὲν τὸν ἐτάραττε, διότι οὐδὲν κατέβαλε πρὸς ἀπόσβεσιν, καὶ εὕρισκε νέους τοκιστάς, ἀπληστοτέρους, ὁσάκις εἶχεν ἀνάγκην. Ἐπείσθη ὅμως, ὅτι αἱ τρεῖς δυνάμεις, ὅσον μεγάλαι καὶ ἂν λέγωνται δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ γνωρίσουν τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου καὶ νὰ ἐκτιμήσουν πρεπόντως τὴν βαρύτητα τῆς ἐν αὐτῷ δυνάμεώς του. Διὰ τοῦτο διατρέχων ἤδη νέαν φάσιν, τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὰ ἴδια συμφέροντα ἐκαιροσκόπει καραδοκῶν νὰ διέλθῃ τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα διὰ τῆς ἐπαρχίας του, ὅτε ἔμελλε βεβαίως νὰ κρούσῃ καὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας του!

Ἡ οἰκία του αὕτη ἦτο πενιχρὰ καὶ ῥυπαρά, ὅλως δυσανάλογος πρὸς τὸν φορτικὸν κόσμον τῆς στολῆς αὐτοῦ καὶ τῆς γυναικός του καὶ τῶν τέκνων του, καὶ ἐν γένει πρὸς τὸν γαστρίμαργον βίον του. Πολλὰ φέρουσα πολυτελῆ ἀλλ' ἄκομψα ἐνώτια, περιδέραια καὶ ψέλλια, ὡς ἐργαστήριον χρυσοχόου, ἡ πολυχρώματος καὶ λιπαρόχρους σύζυγός του, ἐκάθητο ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐπὶ κλιντῆρος, τοῦ ὁποίου τὸ κέλυφος ἦτο κέντρων· δύο θρανία καὶ μία τράπεζα ἐκ σανίδος, τὰ πάντα ῥυπαρὰ καὶ φέροντα κηλίδας λίπους, συναπήρτιζον τὰ ἔπιπλα τῆς ἐξέδρας, ἐκ δὲ τῶν ἀραχνιωμένων τοίχων αὐτῆς ἐκρέ-

μαντο ἄτεχνοι καὶ ὠχραὶ χαλκογραφίαι τοῦ ἐξελληνισθέντος Τηλεμάχου τοῦ Φενελῶνος.

Πρὶν κρούσῃ λοιπὸν τὴν θύραν τῆς οἰκίας ταύτης τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα, ἔκρουσαν αὐτὴν ὁ Πάρεδρος, ὁ Ἱερεὺς καὶ οἱ τρεῖς συναπεσταλμένοι τῶν Τριβαίων. Κατὰ τὸ ἔκπαλαι ἔθος προσερχόμενοι εἰς τὸν προεστῶτα ἱκέται, ἔφερον ὡς δῶρον ἀρνίον τοῦ ὁποίου ἔθλιψαν τὸ ὠτίον προβάντες εἰς τὴν αὐλήν, ὥστε ἐκ τοῦ βληχήματος νὰ μάθῃ ἐκεῖνος, ὅτι δὲν ἔρχονται μὲ χεῖρας κενάς. Προσκυνοῦντες ἐστάθησαν πρὸ τῆς φλιᾶς τῆς ἐξέδρας καὶ πειθόμενοι εἰς τὸ νεῦμα τοῦ προεστῶτος, ὅστις διεστραμμένους ἔχων τοὺς πόδας ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ κλιντῆρος, εἰσῆλθεν ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Πάρεδρος καὶ ἐκάθησαν χαμαί, καὶ αὐτοὶ διεστραμμένοι τοὺς πόδας, ταπεινοὶ καὶ συνεσταλμένοι, οἱ δὲ τρεῖς συνακόλουθοί των ἔμειναν ἔξω τῆς φλιᾶς ἱστάμενοι· Ὁ προεστὼς μὲ τόνον ἡγεμονικῆς συγκαταβάσεως τοὺς ἠρώτησε πῶς ἔχουν, καὶ περὶ ὅλων τῶν διατρεχόντων ἐν τῷ χωρίῳ των, προσποιούμενος ὅτι ἀγνοεῖ τὰ πάντα, καὶ ἀπορῶν διατί δὲν ἐπληροφόρησαν αὐτὸν προτοῦ. Ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Πάρεδρος κατὰ μικρὸν ἀπήντων εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, ὡς περὶ πραγμάτων τοῖς πᾶσι γνωστῶν, τῶν ὁποίων ἐθεώρουν φορτικὴν τὴν ἐπανάληψιν, ἂν καὶ πολλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρίζουν ἄλλοι τῶν παθόντων. Ἐνόσῳ ἐγίνετο αὐτὴ ἡ κατ' ἐρωταπόκρισιν ἐξιστόρησις, ποτὲ μὲν ἡ σύζυγος τοῦ προεστῶτος, ποτὲ δὲ ὁ ἰουλίζων υἱός του, ἢ ὁ ὑπηρέτης του, εἰσερχόμενοι ἔλεγόν τι πρὸς τὸ ὠτίον του, προσεκτικῶς ἐνωτιζομένου καὶ ὑπομειδιῶντος, ἢ σοβαρευομένου ἢ ἀνατείνοντος τοὺς ὤμους, ὥστε νὰ πιστεύσουν οἱ ἁπλούστεροι, ὅτι ἄλλα σπουδαιότερα ἐνασχολοῦν τὸν μεγαλεπήβολον νοῦν του, καὶ μόλις ἔχει καιρὸν νὰ δώσῃ, συγκαταβαίνων εἰς τὰς παρακλήσεις των, ἀκρόασιν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔρριψε καί τινας λέξεις, ὡς μεγαλοφώνως μονολογῶν,

ὅτι τὸ καταχθόνιον ὑπουργεῖον προσεκλήθη λοιπὸν νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του!!... Ἰδοὺ ἐδοκιμάσθησαν καὶ οἱ λογιώτατοι αὐτοί, οἱ λεγόμενοι ἐνάρετοι!... φωστῆρες! Ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς διὰ νεύματος ἐφαίνοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες: πίπτει τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Τάσου!! Καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον ὁ σύννους προεστὼς ἀκούσας ἀγγελίαν τινὰ ἐξεφώνησεν: Αὐτοὶ εἶναι καλοὶ ὑπουργοί!... εἶναι φίλοι μου!... Ἀφοῦ ἔλαβεν ὅλας τὰς πληροφορίας παρὰ τῶν πρεσβευτῶν, τοὺς ἠρώτησε, τί θέλουν νὰ γίνῃ;

— Νὰ μᾶς σώσῃς ἀπὸ τὸν ἀθεόφοβον!..

— Νὰ σᾶς σώσω ἀπὸ τὸν ἐπάρατον νεήλυδα, ἀπήντησεν ὁ σοβαροβλέφαρος Προεστώς, ἀφοῦ σᾶς ἔδεσε χεῖρας καὶ πόδας!!. Ἡ φρόνησις σᾶς ἦλθε κατόπιν ἑορτῆς. Δὲν πρόκειται πλέον, νὰ ἰατρεύσωμεν τὸν ἄρρωστον, ἀλλὰ ν' ἀναστήσωμεν τὸν νεκρόν!!...

— Ὅταν θέλετε σεῖς οἱ Ἄρχοντες, ὅλα γίνονται. Εἰς τοὺς πόδας σας εἴμεθα!... εἰς τὸ ἔλεός σας!... Θὰ σᾶς εὐλογοῦμεν μέχρις ἐσχάτης γενεᾶς, ὅσον ὑπάρχουν Τριβαῖοι!!..

— Αἱ εὐλογίαι θέλουν θυμιατήριον καὶ τὸ θυμιατήριον θέλει λιβάνι, χωρὶς λιβάνι δὲν προσκυνοῦν Ἅγιον.

— Τὸ καταλαμβάνομεν, ἐκλαμπρότατε! πλὴν γνωρίζετε πόσον εἴμεθα πτωχοί, μὲ τὴν ψυχὴν 'ς τὰ δόντια!!...

— Δὲν σᾶς ζητῶ διὰ τὸν ἑαυτόν μου. Μὲ γνωρίζετε! ποτὲ δὲν ἔλαβα, πάντοτε ἔδωκα. Τί θυσίας ἔχει τὸ σπῆτί μου εἰς τὴν ἐπανάστασιν καὶ αἱ πέτραι μαρτυροῦν· ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐνῷ ὁμιλοῦμεν, ποίαν ἀμοιβὴν ἔλαβα; — καταδρομήν! καταφρόνησιν!.. ποῖος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ξένους σὲ γνωρίζει; Ἡμεῖς ἐκοπιάσαμεν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους, καὶ δὲν λυπούμεθα, ἂν ἐδώκαμεν καὶ τὸν τελευταῖον ὀβολόν μας. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον, ἂν ἐβλέπαμεν τὸ ἔθνος νὰ εὐτυχῇ!!.. Τοῦτο μᾶς ἀγανακτεῖ!!.. τοῦτο

μᾶς τήκει!... νὰ σᾶς βλέπωμεν δούλους, ἀφοῦ ἐσυντρίψαμεν τὸν ζυγόν σας μὲ τοὺς ὀδόντας μας!!..

— Ναί! ἀνεβόησαν οἱ Τριβαῖοι ἀναστενάζοντες καὶ ἀναβλέποντες πρὸς τὸν οὐρανόν, ὁ Θεὸς γινώσκει τί πάσχομεν!...

— Δι' ἐμὲ δὲν θέλω τίποτε. Ἐγὼ ἀπεφάσισα νὰ ζήσω μὲ τ' ὀλίγον, καὶ τὸ εἶπα καὶ τὸ λέγω καθημέραν εἰς τὴν γυναῖκά μου καὶ εἰς τὰ παιδιά μου. Ξηρὸν ψωμί, πλὴν νὰ δουλεύσωμεν τὴν πατρίδα!!...

— Νὰ εἶσαι πολυχρονεμένος, ἐκλαμπρότατε! καὶ σὺ καὶ τὰ παιδιά σου. Ἡμεῖς ἐννοοῦμεν ν' ἀνταμειφθῇς διὰ τοὺς κόπους σου κατὰ τὸ δίκαιον. Νὰ ἐλευθερώσωμεν τὸ χωρίον καὶ νὰ ἦναι τὸ ἥμισυ δικό σου, νὰ σ' ἀγαπῶμεν ὡς πατέρα· Πλὴν τώρα, τί θέλεις νὰ δώσωμεν, ἀφοῦ καὶ τὰ ζωντανά μας ἔφαγαν αὐτὰ τὰ σαρκοφάγα ὄρνεα τοῦ Καπετὰν Τάσου;

— Σᾶς εἶπον ὅτι δὲν θέλω τίποτε. Ζῇ ὁ Θεός! Ἀφοῦ ἐλευθερώσετε τὸ χωρίον σας καὶ εὐτυχήσετε, ἂν θέλετε νὰ μὲ δώσετε δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης σας, ἄλλος λόγος. Πλὴν τώρα ἔχετε ἀνάγκην δικηγόρων εἰς τὰ διάφορα δικαστήρια, διὰ ν' ἀκυρώσετε τὴν δημοπρασίαν, καὶ ἔξοδα δικαστικά! Ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ γίνῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀναφορά, πρέπει νὰ συστηθῇ ὅπου ἀνήκει. Μὴ νομίζετε, ὅτι τ ῷ κ ρ ο ύ ο ν τ ι ἀ ν ο ι γ ή σ ε τ α ι, σημαίνει, ὅτι ὅστις κρούσει, τοῦ ἀνοίγουν· ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὸν τρόπον νὰ κρούσῃ, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εὕρωμεν τὸν ἐπιτήδειον ἄνθρωπον. Αὐτὰ καὶ τὰ τοιαῦτα θέλουν τοσαῦτα καὶ τοσαῦτα!!..

Ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς σχετλιαστικῶς προσέβλεπον ἀλλήλους, ὁ δὲ Προεστὼς σιωπῶν, δὲν ἐφαίνετο ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ τί φρονοῦν, ἀλλ' ὅτι παρὼν ἀποδημεῖ. Ἐπὶ τέλους ὁ Πάρεδρος ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ, τί δύναται νὰ ἦναι τὸ ἔξοδον.

ὅτι τὸ καταχθόνιον ὑπουργεῖον προσεκλήθη λοιπὸν νὰ δώσῃ
τὴν παραίτησίν του!!... Ἰδοὺ ἐδοκιμάσθησαν καὶ οἱ λο-
γιώτατοι αὐτοί, οἱ λεγόμενοι ἐνάρετοι!... φωστῆρες! Ὁ
Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς διὰ νεύματος ἐφαίνοντο πρὸς ἀλλή-
λους λέγοντες : πίπτει τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Τάσου!! Καὶ πά-
λιν μετ' ὀλίγον ὁ σύννους προεστὼς ἀκούσας ἀγγελίαν τινὰ
ἐξεφώνησεν : Αὐτοὶ εἶναι καλοὶ ὑπουργοί!... εἶναι φίλοι
μου!... Ἀφοῦ ἔλαβεν ὅλας τὰς πληροφορίας παρὰ τῶν
πρεσβευτῶν, τοὺς ἠρώτησε, τί θέλουν νὰ γίνῃ ;

— Νὰ μᾶς σώσῃς ἀπὸ τὸν ἀθεόφοβον!..

— Νὰ σᾶς σώσω ἀπὸ τὸν ἐπάρατον νεήλυδα, ἀπήντησεν ὁ
σοβαροβλέφαρος Προεστώς, ἀφοῦ σᾶς ἔδεσε χεῖρας καὶ πό-
δας!!.. Ἡ φρόνησις σᾶς ἦλθε κατόπιν ἑορτῆς. Δὲν πρό-
κειται πλέον, νὰ ἰατρεύσωμεν τὸν ἄρρωστον, ἀλλὰ ν' ἀνα-
στήσωμεν τὸν νεκρόν!!...

— Ὅταν θέλετε σεῖς οἱ Ἄρχοντες, ὅλα γίνονται. Εἰς τοὺς
πόδας σας εἴμεθα!... εἰς τὸ ἔλεός σας!... Θὰ σᾶς εὐλο-
γοῦμεν μέχρις ἐσχάτης γενεᾶς, ὅσον ὑπάρχουν Τριβαῖοι!!..

— Αἱ εὐλογίαι θέλουν θυμιατήριον καὶ τὸ θυμιατήριον
θέλει λιβάνι, χωρὶς λιβάνι δὲν προσκυνοῦν Ἅγιον.

— Τὸ καταλαμβάνομεν, ἐκλαμπρότατε! πλὴν γνωρίζετε
πόσον εἴμεθα πτωχοί, μὲ τὴν ψυχὴν 'ς τὰ δόντια!!...

— Δὲν σᾶς ζητῶ διὰ τὸν ἑαυτόν μου. Μὲ γνωρίζετε! ποτὲ
δὲν ἔλαβα, πάντοτε ἔδωκα. Τί θυσίας ἔχει τὸ σπῆτί μου εἰς
τὴν ἐπανάστασιν καὶ αἱ πέτραι μαρτυροῦν· ἀλλ' εἰς αὐτὴν
τὴν στιγμὴν ἐνῷ ὁμιλοῦμεν, ποίαν ἀμοιβὴν ἔλαβα; — κα-
ταδρομήν! καταφρόνησιν!.. ποῖος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ξέ-
νους σὲ γνωρίζει ; Ἡμεῖς ἐκοπιάσαμεν διὰ τὴν ἀνεξαρτη-
σίαν τοῦ ἔθνους, καὶ δὲν λυπούμεθα, ἂν ἐδώκαμεν καὶ τὸν
τελευταῖον ὀβολόν μας. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον, ἂν ἐβλέπαμεν
τὸ ἔθνος νὰ εὐτυχῇ!!.. Τοῦτο μᾶς ἀγανακτεῖ!!.. τοῦτο

μᾶς τήκει! ... νὰ σᾶς βλέπωμεν δούλους, ἀφοῦ ἐσυντρίψαμεν τὸν ζυγόν σας μὲ τοὺς ὀδόντας μας!!..

— Ναί! ἀνεβόησαν οἱ Τριβαῖοι ἀναστενάζοντες καὶ ἀναβλέποντες πρὸς τὸν οὐρανόν, ὁ Θεὸς γινώσκει τί πάσχομεν!...

— Δι' ἐμὲ δὲν θέλω τίποτε. Ἐγὼ ἀπεφάσισα νὰ ζήσω μὲ τ' ὀλίγον, καὶ τὸ εἶπα καὶ τὸ λέγω καθημέραν εἰς τὴν γυναῖκά μου καὶ εἰς τὰ παιδιά μου. Ξηρὸν ψωμί, πλὴν νὰ δουλεύσωμεν τὴν πατρίδα!!...

— Νὰ εἶσαι πολυχρονεμένος, ἐκλαμπρότατε! καὶ σὺ καὶ τὰ παιδιά σου. Ἡμεῖς ἐννοοῦμεν ν' ἀνταμειφθῇς διὰ τοὺς κόπους σου κατὰ τὸ δίκαιον. Νὰ ἐλευθερώσωμεν τὸ χωρίον καὶ νὰ ἦναι τὸ ἥμισυ δικό σου, νὰ σ' ἀγαπῶμεν ὡς πατέρα· Πλὴν τώρα, τί θέλεις νὰ δώσωμεν, ἀφοῦ καὶ τὰ ζωντανά μας ἔφαγαν αὐτὰ τὰ σαρκοφάγα ὄρνεα τοῦ Καπετὰν Τάσου ;

— Σᾶς εἶπον ὅτι δὲν θέλω τίποτε. Ζῇ ὁ Θεός! Ἀφοῦ ἐλευθερώσετε τὸ χωρίον σας καὶ εὐτυχήσετε, ἂν θέλετε νὰ μὲ δώσετε δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης σας, ἄλλος λόγος. Πλὴν τώρα ἔχετε ἀνάγκην δικηγόρων εἰς τὰ διάφορα δικαστήρια, διὰ ν' ἀκυρώσετε τὴν δημοπρασίαν, καὶ ἔξοδα δικαστικά! Ἐκτὸς τούτου πρέπει νὰ γίνῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀναφορά, πρέπει νὰ συστηθῇ ὅπου ἀνήκει. Μὴ νομίζετε, ὅτι τῷ κ ρ ο ύ ο ν τ ι ἀ ν ο ι γ ή σ ε τ α ι, σημαίνει, ὅτι ὅστις κρούσει, τοῦ ἀνοίγουν· ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὸν τρόπον νὰ κρούσῃ, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εὕρωμεν τὸν ἐπιτήδειον ἄνθρωπον. Αὐτὰ καὶ τὰ τοιαῦτα θέλουν τοσαῦτα καὶ τοσαῦτα!!..·

Ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς σχετλιαστικῶς προσέβλεπον ἀλλήλους, ὁ δὲ Προεστὼς σιωπῶν, δὲν ἐφαίνετο ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ τί φρονοῦν, ἀλλ' ὅτι παρὼν ἀποδημεῖ. Ἐπὶ τέλους ὁ Πάρεδρος ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ, ·τί δύναται νὰ ἦναι τὸ ἔξοδον.

— Δι' αὐτὰ ὅλα ὅσα σᾶς εἶπα τὴν ἀναφορὰν, τὴν δίκην
κτλ. τώρα ἐκ προκαταβολης μόνα χίλια τῶν πέντε.

Οἱ δυστυχεῖς Τριβαῖοι κατήφησαν καὶ δάκρυα πικρὰ ἔρ-
ρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των.

— Ναί! τοὺς ἐπρόσθεσε, τὸ βλέπω διὰ σᾶς ἴσως εἶναι
πολλά, πλὴν σᾶς εἶπα τὸ ἐλάχιστον!!.. Ζῇ ὁ Θεός! Ἴσως
καὶ αὐτὰ δὲν φθάσουν, πλὴν κατὰ τὸ παρὸν δίδω καὶ ἐγὼ
ὅ,τι λείψει· Αὐτὰ εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ. Σκεφθῆτε, ἐρω-
τήσατε τὸ χωρίον καὶ ὅταν ἀποφασίσετε νὰ τὰ δώσετε, ἔρχε-
σθε καὶ σᾶς ὁδηγῶ τί νὰ κάμετε.

Ὁ ἐμφαντικὸς τόνος τῆς φωνῆς του κατέπληξε τοὺς ἱκέ-
τας, οἵτινες πιστεύσαντες ὅτι ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει καὶ
μὴ δυνάμενοι νὰ ἀπαιτήσουν, ἐξ ἰδίων νὰ προκαταβάλῃ ὁ
ἱκετευόμενος, ἔκριναν πρέπον ν' ἀπέλθουν, διὰ ν' ἀναγγεί-
λουν εἰς τοὺς λοιποὺς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρεσβείας των. Ὁ
πανικὸς φόβος, ὅστις κατεῖχε τοὺς πάντας, κατέστειλε πᾶσαν
γοερὰν φωνὴν, δυναμένην νὰ ἐκδηλώσῃ τὸ ἀπέραντον τῆς
θλίψεώς των· ἀλλὰ τὰ πρόσωπά των ἀπεικόνιζον σαφῶς τὰ
ὀδυνηρά των αἰσθήματα·

Σχεδὸν συγχρόνως ἔφθασεν εἰς Τριβὰς καὶ ὁ Θάνος, μόνος
καὶ ἀπαρατήρητος. Καθ' ὁδὸν ἀνεπόλει τὰς παραινέσεις τοῦ
'Αὔφαντοῦ, ἀλλὰ τὴν ἀλληλουχίαν τῶν σχεδίων του διέκο-
πτε συχνάκις ἡ εἰκὼν τῆς Εὐφροσύνης, τῆς ὁποίας ὁ σιω-
πηλὸς ἀποχαιρετισμὸς ἦτο δι' αὐτὸν ἔτι ἐμφαντικώτερος.
Ἡ ἀκοίμητος συνείδησις τῆς ἀχαριστίας του τὸν ἔτυπτε πα-
ριστάνουσα τὸ πρόσωπον τῆς Εὐφροσύνης διὰ σκυθρωπῆς σιω-
πῆς ἐλέγχον αὐτήν. Δὲν ἔπρεπε τοὐλάχιστον, ἔλεγε καθ' ἑαυ-
τόν, νὰ δείξω τοσαύτην προθυμίαν, νὰ τοὺς ἐγκαταλείψω, καὶ
τόσην ζέσιν νὰ σπεύσω ἰδιοτελῶς εἰς τὸ κτῆμα μου. Καὶ ἐν
φυλακῇ ὅταν ἤμην, διὰ παντὸς μέσου εἰργάσθησαν εἰς τὴν
ἀπόλυσίν μου, καὶ πάσχοντα μὲ περιέθαλψαν ὡς πρόσωπον

τῆς οἰκογενείας των. Δὲν ἔπρεπεν ἀποδίδων μικρὸν δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης μου νὰ τοὺς συνοδεύσω μέχρι Θεσσαλίας;... δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς ἰδῶ πρῶτον ἀναπαυομένους ἐν τῇ οἰκίᾳ των, ὅπου μ' εὐηργέτησαν διωκόμενον καὶ κατέστησαν τὴν ἐξορίαν μου ἀγαπητοτέραν τῆς καλύβης μου, καὶ τότε νὰ φροντίσω περὶ αὐτοῦ τοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζω;... Ἔσπευσα! ἔσπευσα!

Ἡ ἀπόφασις νὰ δώσῃ δείγματα τῆς εὐγνωμοσύνης του, ἐπισκεπτόμενος τοὺς εὐεργέτας του, ἅμα διευθετήσῃ τὰ πράγματά του, δὲν ἦτον ἱκανὴ νὰ ἐξιλεώσῃ τὸ πάντοτε ἐπανερχόμενον καὶ σιγηλὸν ἴνδαλμα, τὸ ὁποῖον προσεκολλήθη εἰς τὴν φαντασίαν του. Καὶ τάχα ἠδύνατο νὰ προΐδῃ, πότε ἔμελλε νὰ διευθετήσῃ τὰ πράγματά του; ὥστε τὰ δείγματα τῆς εὐγνωμοσύνης του τὸν ἐφαίνοντο καθυστεροῦντα. Ἐπανακάμπτων τότε εἰς τὰ σχέδιά του ἐσκέπτετο, πῶς νὰ ἐκτελέσῃ τὰς προτροπὰς τοῦ 'Αὔφαντοῦ, καὶ πληροφορῶν αὐτὸν περὶ τούτου, νὰ παρέξῃ τοὐλάχιστον εἰς αὐτὸν τὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ ὅτι εὗρέ τινα πρόθυμον, νὰ δεχθῇ τὰς διδασκαλίας του καὶ νὰ ῥυθμίσῃ τὸν βίον του κατ' αὐτὰς πρὸς εὐδαιμονίαν τῶν πολλῶν καὶ πασχόντων.

Οὕτω περίλυπος ἔφθασεν ὁ Θάνος εἰς Τριβὰς περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, τὸν ὁποῖον διεδέχετο ὁ ἕσπερος γινόμενος λαμπρότερος προβαίνοντος τοῦ σκότους, τοῦ καθιστῶντος καὶ τοὺς λοιποὺς ἀστέρας ὁρατούς. Ἂν καὶ διῆλθε πολλοὺς ἐρήμους τόπους, πρὶν φθάσῃ εἰς τὸ κτῆμά του, ὅσῳ προσήγγιζεν εἰς τὸ χωρίον, τόσῳ ηὔξανεν ἡ ἀπορία του, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἁρμοδίας οὔσης τῆς ὥρας καὶ μετὰ χειμαρρώδεις ὑετοὺς, οὐδὲν ἐφαίνετο ἴχνος ἀρόσεως. Ὑπέθεσε τότε, ὅτι ἀναμένουν τὴν ἄφιξίν του καὶ ἀναλογιζόμενος ὅτι πολλῶν πενομένων οἰκογενειῶν ἡ εὐημερία προσδοκᾶται ἐξ αὐ-

τῆς, ἐτάχυνε τὸ βῆμά του ὡς ἂν διέφερον καὶ ὀλίγαι στιγ-
μαί. Ἔμπροσθεν τοῦ χωρίου ἀπήντησε τὸν Σκιᾶν, ἐπανερ-
χόμενον μετὰ τῶν δορυφόρων του ἐκ τοῦ περιπάτου καὶ ὑπε-
ρηφάνως βαδίζοντα.

— Καλῶς τὸν Θάνον! τὸν εἶπε προσαγορεύων αὐτὸν οὐχὶ
ὡς ἀνώτερον, ἀλλ' ὡς συνήθη καὶ μέτριον. Παρήγγειλε δὲ
τὸν Καλιακούδαν, νὰ τὸν συνοδεύσῃ μέχρι τῆς καλύβης, διὰ
ν' ἀναπαυθῇ, αὐτὸς μένων ἐκεῖ παρὰ τὴν πηγὴν, διὰ ν' ἀριθ-
μήσῃ τὰ ποτιζόμενα κτήνη, διότι ἀπό τινος καιροῦ συνέλα-
βεν ὑπόνοιαν, ὅτι οἱ χωρικοὶ τ' ἀποκρύπτουν.

Ὁ Θάνος μὴ ἀγαπῶν τὴν ὁμιλίαν τοῦ προπετοῦς Σκιᾶ,
ἠκολούθησε τὸν Καλιακούδαν καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν καλύβην,
τὸν ἠρώτησε περὶ τῶν διατρεχόντων.

Ὁ Καλιακούδας τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι οἱ χωρικοὶ εἶναι
ὀκνηροὶ, ψεῦσται, ὕπουλοι, δειλοὶ, καὶ ὅτι δὲν ἔσπειραν
μέχρι τοῦδε, διὰ νὰ φέρουν εἰς τὴν ἀνάγκην τὸν Καπετὰν
Τάσον, νὰ προκαταβάλῃ τὸν σπόρον, πλὴν ὁ Σκιᾶς μέλλει
νὰ τοὺς σωφρονίσῃ. Ὁ Θάνος ἤκουεν οὐδὲν ἀπαντῶν, ἀλλ'
ἐπιβεβαιούμενος εἰς τὰ παρὰ τοῦ Ἀϋφαντοῦ λεχθέντα, διε-
ξέταζε τὸν Καλιακούδαν, μὴ προδίδων τὰ φρονήματά του,
ὅσον ἦτο δυνατὸν, καὶ τὴν ἀγανάκτησιν, τὴν ὁποίαν ἐδο-
κίμαζε. Ὁ Καλιακούδας διηγήθη τὰ πάντα, μετ' ἀστεϊσμοῦ
μάλιστα περιγράφων τὴν σκηνὴν τῆς μαστιγώσεως, καὶ οὐ-
δόλως παρατηρῶν ποίαν φρίκην προξενεῖ εἰς τὸν ἀκροώμενον.
Ἐξ ὅσων ἤκουσεν ὁ Θάνος ἓν μόνον ἔμεινε σκοτεινὸν εἰς τὸν
νοῦν του, τί δηλοῖ ἡ ἀξίωσις τῶν χωρικῶν, ὅτι δι' αὐτοὺς
ἠγοράσθη τὸ χωρίον. Ὁ Καλιακούδας ἀνέφερε τὴν περίστα-
σιν ταύτην, διὰ νὰ δείξῃ ἐμφαντικῶς, μέχρι τίνος βαθμοῦ
προβαίνει ἡ αὐθάδεια τῶν ἀχρείων, ἄνευ τοῦ σωτηρίου σω-
φρονισμοῦ τῆς μάστιγος. Ὁ Θάνος ὅμως ἔχων γνῶσιν τῶν
σκολιῶν ὁδῶν, τὰς ὁποίας διέτρεχεν ὁ ἀδελφός του, ἐκυρι-

εύθη ὑπὸ ὀχληρῶν ὑπονοιῶν, ὅτι ὑπὸ παντὶ λίθῳ σκορπίος.
Καίτοι κεκοπιακὼς, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δὲν ἐκοιμήθη, ἐνῷ
οἱ ὁμόστεγοί του ἐν τῇ ἀμερίμνῳ ἀπαθείᾳ των ἐρρόγχαζον,
καὶ πρωῒ πρὸ παντὸς ἄλλου ἐξῆλθε τῆς καλύβης, διὰ νὰ
γνωρίσῃ τοὺς χωρικούς.

Οἱ Τριβαῖοι ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἔφευγον, διὰ
νὰ βοσκήσουν τὰ ὀλίγα κτήνη των μακρὰν τοῦ χωρίου καὶ
τῶν προπηλακιστικῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Σκιᾶ καὶ τῶν δορυφό-
ρων του, ὥστε ὅταν ἐξῆλθεν ὁ Θάνος τοὺς ἀπήντησεν ἐν τῷ
ἀναχωρεῖν. Ἡ πρωϊνὴ ἀμφιλύκη, ἀμυδρῶς φωτίζουσα τὰ
καταβεβλημένα πρόσωπά των, τὰ ἐδείκνυεν ἔτι σκυθρωπό-
τερα. Ὅταν εἶδον μάλιστα ἐξερχόμενόν τινα ἐκ τῆς γνωστῆς
καλύβης, ἔσπευσαν τὸ βῆμα των, ο ὐ ρ ὰ ς δ' ὑ π ὸ μ ά ζ ε'
ἔ θ ε ν τ ο. Ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Πάρεδρος ἔμειναν ἐν τούτοις, καὶ
ὁ Θάνος τοὺς ἐπλησίασεν ἐμπνέων θάρρος διὰ τοῦ ἱλαροῦ
προσώπου του. Αἱ ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας παρ' αὐτῶν ἔλαβεν
ἦσαν ἔτι πικρότεραι τῶν ὅσα εἶχεν ἀκούσει παρὰ τοῦ Κα-
λιακούδα. Ἡ ἐσχάτη ἔνδεια, ἡ στέρησις παντὸς μέσου πρὸς
καλλιέργειαν, ἡ ἄγνοια τοῦ τί θέλει γίνει ἐκ τοῦ καρποῦ,
ἡ περίλυπος ὑποταγὴ εἰς τ' ἀθεράπευτα δεινὰ τῆς δυσμενοῦς
τύχης των ὑπεφαίνοντο εἰς πᾶσαν λέξιν ἥτις ἔτι παθητικώ-
τερον ἐκτύπα εἰς τὸν μυχὸν τῆς καρδίας του, διότι δυσπι-
στοῦντες περὶ τῶν διαθέσεων τοῦ λεγομένου ἀδελφοῦ τοῦ ἐξα-
πατήσαντος αὐτοὺς Τάσου, τοῦ ὁποίου οἱ τρόποι ἦσαν ἐπί-
σης μειλίχιοι, οὐδὲ μέμψιν τινὰ ἐτόλμων νὰ προφέρουν. Οἱ
ἐνθαρρυντικοὶ λόγοι τοῦ Θάνου ἐφαίνοντο εἰς αὐτοὺς νέα πα-
γίς, διὰ νὰ τοὺς ἀποτρέψουν ἴσως, νὰ προσφύγουν εἰς τὴν
σύμπραξιν ἄλλου τινός. Θέλων μάλιστα αὐτὸς νὰ προβῇ
ἀμέσως καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποσχέσεών του, ἐζήτησε
νὰ τὸν πληροφορήσουν, τίνες ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἠδύναντο νὰ
δανείσουν τ' ἀναγκαῖα, διὰ νὰ γίνῃ ἡ καλλιέργεια, καὶ τοὺς

ἐπέτρεψε νὰ συμφωνήσουν περὶ τούτου οὐδόλως φειδόμενοι, ὥστε τὰ μέσα νὰ ὑπάρξουν ἄφθονα, αὐτὸς δὲ παρεῖχεν εἰς ἀσφάλειαν τὸ ἥμισυ τοῦ χωρίου. Ἐντὸς ὀλίγου ἤλπιζε νὰ λάβῃ ἀπάντησιν τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὰ μηνυθέντα περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ κτήματος, καθ' ὃν τρόπον ὑπέδειξεν ὁ Αὐφαντής. Ἂν ὅμως ὁ ἀδελφός του δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἐννοήσῃ τὸ ἀληθὲς συμφέρον του συνδυαζόμενον ἁρμονικῶς μετὰ τοῦ συμφέροντος τῶν χωρικῶν, εἶχεν ἀπόφασιν νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ εἰς αὐτὸν ἐπιβάλλον καὶ ν' ἀπέλθῃ εἰς Θεσσαλίαν. Βεβαίως ὁ Αὐφαντὴς θέλει τὸν ἐπαινέσει τότε διὰ τὴν γενναιότητά του καὶ θέλει τὸν δεχθῇ εὐχαρίστως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μετὰ τοιαύτην θυσίαν, σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς παραγγελίας του.

Ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Πάρεδρος λαβόντες τὴν ἐντολὴν νὰ προσφέρουν τὸ ἥμισυ τοῦ χωρίου εἰς ἀσφάλειαν ἐπὶ ὑποθήκῃ πρὸς ἀνεύρεσιν δανείου, ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ τοῦ τί νὰ πιστεύσουν, τὰς μάστιγας τοῦ Σκιᾶ, ἢ τοὺς προσφιλεῖς λόγους τοῦ λεγομένου ἀδελφοῦ τοῦ Τάσου, αἴφνης καὶ ἀπροσδοκήτως ἐμφανιζομένου. Ἂν ἦτο τῷ ὄντι, ὁποῖος ἀνηγγέλθη ὁ Θάνος, ἔπρεπεν ὁ Σκιᾶς νὰ τὸν ὑποδεχθῇ, ὡς ὑποδεέστερος καὶ ὑπηρέτης τὸν κύριόν του. Ἐξ ἐναντίας ὁ Σκιᾶς οὐδὲν ἔδωκε σημεῖον ὑποταγῆς, οὔτε τὴν προτεραίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, διότι μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε τῆς καλύβης του καὶ ἀπαντήσας τὸν Θάνον δὲν ἔκυψε κἂν τὴν κεφαλήν, ἀλλὰ τὸν προσηγόρευσεν ὡς οἰκεῖόν τινα, καὶ ἐξηκολούθησε μετὰ τῶν δορυφόρων του τὸν πρωϊνὸν περίπατόν του βαδίζων ὡς ἀπόλυτος κύριος. Τὰ σημεῖα ταῦτα δὲν διέφυγον τὸν Παπᾶ Βλάσην καὶ τὸν Δουδούμην, ὅσον καὶ ἂν ἐθεώρουν αὐτοὺς ἀμβλύνους οἱ χωρικοί. Ἀφοῦ ἐστάθμισαν τὰ πάντα καὶ ἐξήγαγον συμπεράσματα ἀντίθετα πρὸς τοὺς λόγους τοῦ Θάνου, ἐδειλίασαν ἔτι μᾶλλον, μὴ παροξύνουν διὰ πράξεώς τινος τὴν ὀργὴν τοῦ ἀκροχόλου Σκιᾶ. Ἐπληροφόρησαν

ἐν τούτοις καὶ τοὺς λοιποὺς χωρικούς, οἵτινες ὡς μὴ ἔχοντες εὐθύνην διὰ τὰς πράξεις αὐτῶν τῶν δύο, ἀπήτησαν νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐντολὴ τοῦ Θάνου, ἂν δὲ δὲν ἀρέσκῃ εἰς τὸν Σκιᾶν, ἂς ὄψεται ἐκεῖνος, ὅστις παρήγγειλε.

Τὰ πράγματα ἦσαν στενά, ἡ ὥρα τοῦ ἔτους παρήρχετο, καὶ ἡ πενία τοῦ χωρίου ηὔξανε καθημέραν· ἐντὸς ὀλίγου δὲ ἔμελλον νὰ παραδοθοῦν καὶ οἱ τρεῖς στρατεύσιμοι, ὥστε πολλὰς προφάσεις δὲν ἐδέχοντο οἱ χωρικοί. Καί τοι ἄκοντες καὶ οὐδὲν ἀγαθὸν οἰωνιζόμενοι, ὑπείκοντες ὅμως εἰς τὴν θέλησιν τῶν πολλῶν, ὁ Ἱερεὺς καὶ ὁ Πάρεδρος, α ὖ θ ι ς α ὖ Π υ θ ῶ δ ε, μετέβησαν πάλιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας πρὸς διαπραγμάτευσιν δανείου.

Ἡ πρώτη ἀποστολὴ τῆς πρεσβείας πρὸς τὸν προὔχοντα δὲν εἶχε διαφύγει τὴν κοινὴν περιέργειαν. Ὅσοι συνεμερίζοντο τοὺς ὑπὲρ τοῦ χωρίου ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς ἐκείνου, ἔλαβον ἐγκαίρως νύξιν καὶ ἐκινήθησαν· ἀλλ' ἂν καὶ ὀξύτερον βλέπουν οἱ γείτονες τῶν ἀλωπέκων, οὐδὲν ἠδυνήθησαν νὰ μάθουν βέβαιον. Ἁμιλλώμενοι ν' ἀφαρπάσουν τὸ ἕρμαιον μετεχειρίσθησαν πάλιν ἄλλους χωρικούς, διὰ νὰ ἐκμαστεύσουν τὸ ἀπόρρητον, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον, διότι οἱ Τριβαῖοι, γνωρίζοντες ἐκ πείρας, ποίαν ἀξίαν εἶχον αἱ φιλάγαθοι συμπράξεις των, καὶ πῶς μετετρέποντο λανθανόντως εἰς ἀντίπραξιν, ἐφυλάττοντο μὴ προδοθῇ τὸ πρᾶγμα, φθάνουν μέχρι τῆς ἀκοῆς τοῦ οὐδὲν ἔχοντος ὅσιον Σκιᾶ. Ὅταν εἶδον οἱ περίεργοι λοιπὸν τοὺς δύω πρώτους τοῦ χωρίου ἐπανελθόντας καὶ ἀναφανδὸν ὁμιλοῦντας περὶ δανείου, περὶ ἀδελφοῦ τοῦ Τάσου, περὶ γενναίας συνδρομῆς τῶν χωρικῶν εἰς καλλιέργειαν, τῶν πρὸ ὀλίγου λαβόντων πληγάς, μυρία ὅσα ὑπέθεσαν, ἀλλ' ἠδυνάτουν νὰ εὕρουν τὸ αἴνιγμα. Κατὰ φυσικὸν λόγον οἱ δύω ἀπεσταλμένοι ἀνέφεραν τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς τὸν προτιμηθέντα παρ' αὐτῶν προστάτην, τὸν ὁποῖον ἰδίως συνεβουλεύθησαν οἱ κυμινοπριστοκαρδαμο-

γλύφοι τοκισταί, ἂν συμφέρῃ, νὰ δώσουν ἀκρόασιν εἰς τὰ προτεινόμενα. Αὐτοὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐκλήπτορες τῶν προσόδων, καὶ χρῄζοντες τῆς συνδρομῆς τῶν τὰ πάντα φυρόντων καὶ ἀναρριπιζόντων τὸν δῆμον, ὥστε νὰ μὴ εὑρίσκουν ἀντίληψιν οἱ καταπιεζόμενοι, ἀντὶ νὰ καταβάλλουν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐγκαίρως τὸ συμπεφωνημένον τίμημα, ἐδάνειζον τὸ προϊὸν τῶν προσόδων εἰς τοὺς τετρημένους πίθους. Ἐπερειδόμενοι εἰς τὸν πλουτοῦντα χρεῶν, ὡς μᾶλλον περὶ τῶν τοιούτων ἀξιόχρεων, ἀπήντησαν λοιπὸν εἰς τὸν Ἱερέα καὶ τὸν Πάρεδρον, ὅτι πρέπει ὁ δανειζόμενος νὰ ὑποβάλῃ τὰ ἔγγραφα τῆς ἰδιοκτησίας του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ὁ προστάτης των, θέλομεν ἔχει τὰ μέσα διὰ τῶν ἁρμοδίων δικηγόρων νὰ ἐξετάσωμεν τὰς παρατυπίας.

Ἂν καὶ οἱ λοιποὶ ὅροι τοῦ δανείου ἦσαν ὑπέρογκοι, ἡ ἀπάντησις ὅμως αὕτη, νὰ καθυποβληθοῦν τὰ τῆς ἰδιοκτησίας ἔγγραφα, ἐφάνη καὶ εἰς τὸν Θάνον εὔλογος. Οὐδὲν ἄλλο δυνάμενος νὰ πράξῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος, πρὶν λάβῃ ἀπάντησιν τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν ἔγραψε πάλιν ἐκθέτων λεπτομερῶς τὰ πράγματα καὶ ζητῶν ταχεῖαν θεραπείαν, πληρεξουσιότητα διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, καὶ ἔγγραφον ἀναγνώρισιν τῆς κατὰ τὸ ἥμισυ συμμετοχῆς του, παρατηρῶν ὅτι εἶναι ὅλως περιττὸς εἰς αὐτὸν ὁ Σκιᾶς, ἐνῷ οἱ χωρικοὶ εἶναι εὐπειθεῖς καὶ ὑποτεταγμένοι οὐδεμίαν προτείνοντες ἀξίωσιν.

Ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων καθίστατο ἔτι ἀλγεινοτέρα εἰς αὐτόν, ὅσῳ ἔκρινεν ἄτοπον νὰ γράψῃ πρὸς τὸν Ἀφαντήν, πρὶν ἔχῃ τὰ μέσα νὰ φέρῃ τὴν παρ' αὐτοῦ διδασκομένην θεραπείαν. Προτιμῶν λοιπὸν τὴν σιωπήν, ἀλλὰ συγχρόνως συναισθανόμενος, ὅτι μέλλει νὰ παρεξηγηθῇ, ἐτήκετο καὶ μόνην ἔχων τὴν μικρὰν παραμυθίαν ἐκ τῆς ματαίας ἐλπίδος νὰ καταπραΰνῃ καὶ ἐξημερώσῃ τὸν θηρόθυμον Σκιᾶν, οὐδεμίαν ἐδείκνυε πρὸς αὐτὸν δυσαρέσκειαν, ἀλλ' ἐπῄνει τὸν ζῆλόν του καὶ

ἐθαύμαζε τὴν ἀνδρείαν του, ἐνίοτε παρενείρων ἐπιτηδείως παρατήρησίν τινα περὶ τοῦ περιττοῦ καὶ ἀκαίρου τῆς αὐστηρότητος, ἀλλὰ ξύλον ἀγκύλον οὐδέποτ' ὀρθόν.

ΙΗ΄.

Ἐπάνοδος Αὐφαντοῦ εἰς Θεσσαλίαν.

Κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ἀϋφαντοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του εἰς Θεσσαλίαν οὐδὲν συνέπεσεν ἐναντίον, ἀλλ' ὅσῳ ὑπῆρξε μονότονος ὁ διάπλους, τόσῳ εἶχεν εὐκαιρίαν ἡ Εὐφροσύνη νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς θυμοβόρους διαλογισμούς της. Ὁ μεταδοτικός, φιλοπερίεργος καὶ ἀκίνητος χαρακτήρ της μετεβλήθη ὅλως, καὶ ἀντὶ γαληνοῦ καὶ αἰθρίου ἔγινεν ἐπίσκιος. Διὰ παντὸς τρόπου ἐσπούδαζε νὰ κρύψῃ τὸ κατέχον τὸ πνεῦμά της πένθος· ἀλλ' ἡ μεληδὼν ὑφέρπουσα ὑπὸ πάντα διαλογισμόν της καὶ διακόπτουσα τὸ νῆμά του, ἐπανέφερε τὸν νοῦν της εἰς τὸ αὐτὸ καὶ ἐξέθεσε τὴν πρὸς τὰ περιστοιχοῦντα ἀπάθειαν· Ἦτο ἀδύνατον πλέον ἄλλο τι νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχήν της, καὶ ἂν ἐδείκνυε κατ' ἐπιφάνειαν διαφέρον, ἐφαίνετο ὅτι δὲν καταλιμπάνει τὸ κύριον μέλημά της, ἀλλὰ παρέργως καὶ βεβιασμένως πρὸς στιγμὴν ἀποσπᾶται αὐτοῦ. Τὸ πρόσωπόν της δὲν ἐγέλα πλέον ὡς τὸ πέταλον τοῦ ῥόδου εἰς τὸν Ζέφυρον, ἀλλὰ τὸ ἀφῃρημένον βλέμμα, τὸ ἀπῃωρημένον τοῦ μετώπου, τὸ ἀσύνδετον τοῦ λόγου ἦσαν πρὸς εἰδότα σημεῖα προφανῆ τοῦ ἔνδοθεν βόσκοντος καταστρεπτικοῦ πυρός, καὶ δὲν διέφυγον πλέον τὴν φιλόστοργον προσοχὴν τοῦ πατρός της. Τότε ἐνόησε πόσον βαθεῖαν αὔλακα ἐχάραξεν ἡ συμπάθεια ἐντὸς τῆς καρδίας της ὡς ῥύαξ φλογός. Οὔτε ν' ἀντιπράξῃ πλέον εἰς τὴν πρόοδον τοῦ κακοῦ ἠδύνατο, οὔτε νὰ φέρῃ ταχεῖαν θεραπείαν. Εὕρισκε μάλιστα τὸ πρᾶγμα φυσικόν, ὅτι μαλαχθεῖσα ἐκ τῶν παθημά-

των τοῦ Θάνου προσῳκειώθη αὐτόν, διελθόντα δοκιμασίας ἄνευ ἀλλοιώσεως τῶν ἀγαθῶν του διαθέσεων. Καί τοι μὴ διστάζων, ὅτι ὀρθῶς ἐνορᾷ, δὲν ἔκρινεν ὅμως κατάλληλον, νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς θυγατρός του τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ ἀπορρήτου, ὡς ὁ ἄπειρος τεχνίτης, ὅστις συντρίβει τὰς χορδὰς τῆς λύρας του, τείνων αὐτὰς πέραν τοῦ δέοντος, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὅλην τὴν ὀξύτητα τῶν φθόγγων των. Ἐνόει κάλλιστα, ὅτι ἡ φιλοτιμία δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὴν κόρην του, ν' ἀποκαλύψῃ τὸ ἀνεκλάλητον. Ἄνευ φιλοπραγμοσύνης νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ ἄδυτον, πολλάκις ἐλάλει εἰς αὐτὴν περὶ τοῦ προσφιλοῦς προσώπου, οὐδόλως δεικνυόμενος προσεκτικὸς εἰς τὴν ἐντύπωσιν τῶν λόγων του, καὶ φαινόμενος ἁπλῶς ὅτι συμμερίζεται τὴν συμπάθειάν της, ὥστε νὰ δίδῃ ἀνεπαισθήτως διέξοδον εἰς τὰ αἰσθήματά της, καὶ ἀνακούφισιν τοῦ πιέζοντος βάρους των. Ὁ ἐπιτήδειος τρόπος, καθ' ὃν παρεῖχε τὴν ψυχικὴν ἰατρείαν, ἐδείκνυεν ὅλην τὴν εὐγένειαν τοῦ ἤθους του καὶ τὴν τρυφερότητα τῆς πατρικῆς στοργῆς του. Ἡ Εὐφροσύνη πάλιν ἐμάντευσεν, ὡς ὁ συνειδὼς ἑαυτὸν ἔνοχον, ὅτι ὁ πατήρ της ἐνόησε τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεώς της, καὶ δὲν ἦτο δύσκολον εἰς τὸν γνωρίζοντα τὰ διατρέξαντα, νὰ τὰ συνδυάσῃ καὶ ν' ἀνατρέξῃ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων εἰς τὰς ἀφορμάς. Ἔτι μᾶλλον ἐβεβαιοῦτο, ὅτι δὲν διέφευγε τὸν πατέρα της τὸ ἀπόρρητον, καθόσον τὴν αὐξάνουσαν περιποίησιν καὶ φροντίδα του δὲν παρηκολούθει οἱαδήποτε σπουδὴ νὰ ἐξερευνήσῃ τὸ βάθος τῆς περιπαθοῦς καρδίας της. Συμβαδίζουσα μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου καὶ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονός του ἁπαλῶς ἠρυθρία κάτω νεύουσα τοὺς ὑγροὺς ὀφθαλμούς της πρὸς τὰ φεύγοντα κύματα, τὰ ἁρπάζοντα τοὺς λαθραίους στεναγμούς της.

Ἴσως ἀνεχαίτιζε τὸν Ἀϋφαντήν, τοῦ νὰ ψαύσῃ τὴν αὐαίσθητον χορδήν, ὁ μετάμελος ὅτι ἐγκαίρως δὲν ἔδωκε τὴν πρέ-

πουσαν προσοχὴν διὰ τῆς ὁποίας ἤθελεν ἔκτοτε βεβαίως ἀνακαλύψει τὸ πρᾶγμα, ὅτε ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὴν ἁρμόζουσαν διόρθωσιν, καὶ ἀνέβαλε πᾶσαν ἐνέργειαν, ἑωσοῦ φθάνων ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ μανθάνων, τί γίνεται ὁ Θάνος, ῥυθμίσῃ, κατὰ τὰς πληροφορίας τὸ περὶ τοῦ πρακτέου σχέδιον. Καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἦτον ἀνυπόμονος νὰ φθάσῃ εἰς Δομοκόν, ἐλπίζουσα ἀφεύκτως ὅτι θέλει εὕρει ἐπιστολὰς τοῦ Θάνου πρὸς τὸν πατέρα της. Ἡ κατήφεια τοῦ νέου τούτου μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Τριβαῖς, ἐνῷ πρὸ αὐτῆς ἦτο φαιδρὸς καὶ εὔχαρις, ἡ ταραχή του μέχρι τῆς ὥρας τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, καθ' ὃν οὐδὲ λέξιν ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ, ἦσαν σημεῖα δυνάμενα ἀρκούντως νὰ ἐξηγηθοῦν κατὰ τὸ φρόνημά της, ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἂν δὲν πάσχῃ ὅσα αὐτὴ αἰσθάνεται, δὲν εἶναι τοὐλάχιστον ἀδιάφορος. Καθόσον ἔτυχον περιστάσεις νὰ τὸν γνωρίσῃ, οὐδὲν εὕρισκεν ἐν αὐτῷ ἀξιοκατάκριτον, ἀλλ' ἁγνότητα αἰσθημάτων καὶ ἀκραιφνῆ ἀγαθότητα. Ἴσως τὸν ἀπέδιδε ἀπάθειάν τινα, ἰδιάζουσαν κατὰ τὴν γνώμην της εἰς ἄνδρας, ἔχοντας πρώτιστον τὸ συμφέρον, ὡς φύσει κριτικούς. Δὲν ἐθεώρει ἑπομένως τὸν Θάνον ὡς φιλοκερδῶς ἐπιρριφθέντα εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κτήματός του, ἀλλ' ὡς πράξαντα ὅπως πᾶς, ὅστις δὲν ἀμελεῖ τὰ πράγματά του. Ἐκτὸς τούτου ὅμως, κρίνουσα ὀρθῶς τοὺς τρόπους τοῦ Θάνου καὶ τὴν θέσιν του, εὕρισκε φυσικόν, ὅτι δὲν ἠδύνατο οὗτος νὰ πράξῃ ἄλλως, οὐδεμίαν ἐνθάρρυνσιν λαβὼν νὰ ἐλπίζῃ ὅ,τι δὲν ἠδύνατο νὰ προσδοκᾷ. Καὶ τάχα ἂν μετ' αὐτῶν ἤρχετο εἰς Θεσσαλίαν, τί ἄλλο ἔμελλε νὰ ἦναι ὁ κλῆρός του, παρὰ νὰ ἐπιστατῇ τὰ κτήματα τοῦ πατρός της; Ἂν αὐτὸς συγγινώσκῃ ἤδη τὴν συμπάθειάν της, μὴ στέργων νὰ βλέπῃ αὐτὴν ἀχθομένην, δὲν ἕπεται, ὅτι ἐγκρίνει αὐτήν. Βεβαίως καὶ ὁ Θάνος ἀναλογιζόμενος ταῦτα ἔμελλε νὰ φθάσῃ εἰς τὰ αὐτὰ συμπεράσματα καὶ συνεσταλμένος, ὁποῖος ἦτον, ἔκρινεν ἁρμοδίαν τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀποσπα-

σθῆ ἐνῷ μάλιστα ἠγνόει, ἂν ὁ ἀποχαιρετισμός του εἶναι πρόξενος λύπης τοιαύτης ἀπαρηγορήτου. Οὐδὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἐλπίζῃ πλέον περὶ αὐτοῦ, εἰμὴ μόνον νὰ μανθάνῃ περὶ τῆς εὐημερίας του, καὶ ὁ χωρισμὸς δὲν δύναται νὰ ἦναι πρόσκαιρος, ἀλλ' αἰώνιος ! . . . Δὲν θέλει γίνει φυγὰς πάλιν, δὲν θέλει ζητήσει ἄσυλεν ἐν Θεσσαλίᾳ, δὲν θέλει περιπέσει εἰς ἔνδειαν, ὥστε νὰ λάβῃ ἀνάγκην προστατῶν ! . . Ὄνειρον ἦτο καὶ ὡς ὄνειρον παρῆλθεν ! . . . Ἂν τὸ ὄνειρον δὲν ἤθελε διαρκέσει ἐπὶ τοσοῦτον ! . . . Ἂν δὲν ἤθελεν ἔχει τόσην φυσικὴν ἐνέργειαν, ὥστε νὰ μὴ διαφέρῃ τῆς ἀληθείας ! . . .

Ἐνῷ τὸ πλοῖον εὐθυδρομοῦν ἔτεμνε τὰ ἐπιρρροθοῦντα κύματα, μεταξὺ τοιούτων διαλογισμῶν ἀδιεξόδων ἐκυμαίνετο ὁ νοῦς τῆς Εὐφροσύνης, ὡς τὸ ἄνθος βιαίως ἀποσπασθὲν ἐκ τῆς ζωογόνου γῆς καὶ παρασυρόμενον ὑπὸ ἀκατασχέτου ῥείθρου πλατυρρόου ποταμοῦ, ὁρμῶντος πρὸς ἄγνωστον πέλαγος, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ὄχθαι, αὐξανούσης τῆς μεταξύ των ἀποστάσεως, ἐγίνοντο ἀμυδρότεραι ὡς τὰ νέφη τοῦ ὁρίζοντος. Ὁ πατήρ της, ὡς ὁ περιπαθὴς κηπουρός, ἔτρεχεν ἐπὶ τῆς ὄχθης παρακολουθῶν τὸ ὑπὸ τὴν ἄοκνον ἐπιμέλειαν βλαστῆσαν, τὸ πολυτιμότερον καὶ μόνον κατὰ τὸ εἶδός του φυτόν, οὐδὲν ἔχων μέσον νὰ ἐφελκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὸ ἀπονηχόμενον, ἀλλ' ἐλπίζων, πρὶν ἐκπέσῃ ἔξω τοῦ στόματος τοῦ ποταμοῦ, νὰ κρατηθῇ ὑπὸ φυτικοῦ τινος προσκόμματος. Μεταξὺ πατρὸς καὶ θυγατρὸς ὑπῆρχε τῳόντι κατάστασις ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ διότι ἀλαλήτως, διὰ τῆς ἐνδομύχου αἰσθήσεως, καὶ αὐτομάτως ἕκαστος εἶχε συνείδησιν τοῦ τί φρονεῖ καὶ τί αἰσθάνεται ὁ ἕτερος, οὐδεὶς ὅμως ἤθελε, διότι ἐνόμιζε δυσάρεστον εἰς τὸν ἄλλον, τὸν ἐνδιάθετον λόγον νὰ καταστήσῃ προφορικόν.

Ἐν τοιαύτῃ ψυχικῇ διαθέσει ἔφθασαν μέχρι Βώλου καὶ ἐκεῖθεν μετέβησαν εἰς Δομοκόν. Οἰκτρὰ ἦτον ἡ κατάστασις τῆς οἰκίας των, διαρπαγείσης καὶ ἀναστατωθείσης ὑπὸ τῶν

Ἀλβανῶν ἀλλ' οἰκτρότερον ἐφάνη εἰς τὸν Ἀϋφαντὴν καὶ εἰς τὴν θυγατέρα του, ὅτι οὐδεμία εὑρέθη ἐπιστολὴ τοῦ Θάνου, ἐνῷ κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του ἔπρεπεν ἤδη νὰ ὑπάρχουν ἀλλεπάλληλοι. Μόνη ἡ Κιουρὰ ἐφρόντισε νὰ τακτοποιήσῃ τὰ λείψανα τῶν συντριφθέντων καὶ ῥυπαρωθέντων ἐπίπλων. Ἡ Εὐφροσύνη ἔγινε χλωροτέρα τῆς πόας. Ὁ δυστυχὴς Ἀϋφαντὴς εὑρέθη ἐν ἀμηχανίᾳ ἀποσφαλεὶς τοῦ μέσου διὰ τοῦ ὁποίου ἤλπιζε ν' ἀνορθώσῃ τὴν διάνοιαν τῆς θυγατρός του, καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν λύσιν τῆς ἀπροσδοκήτου περιπλοκῆς.

Γνωρίζων ὁ Ἀϋφαντής, ὅτι ὁ Τάσος διετέλει ὑπασπιστὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐν Ὑπάτῃ, τὸν ἔγραψε ζητῶν νὰ μάθῃ εἰδήσεις περὶ τοῦ Θάνου, καὶ πιστεύων ὅτι ἴσως αὐτὸς ἔπεμψε τὰς ποθουμένας ἐπιστολὰς εἰς τὸν ἀδελφόν του, ὅστις περιμένει νὰ μάθῃ τὴν εἰς Θεσσαλίαν ἄφιξιν τοῦ Ἀϋφαντοῦ, διὰ νὰ τὰς πέμψῃ. Ὁ Τάσος ἀπήντησεν ἀμέσως. Ὅταν ἔφθασεν ἡ ἀπάντησις, ἡ Εὐφροσύνη ἐσκίρτησε μαντεύουσα τὸ πρόσωπον, ἐξ οὗ αὕτη προήρχετο. Ὁ πατήρ της ἔλυσε σπερχόμενος τὴν σφραγίδα, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὄγκου τῆς ἐπιστολῆς ἐννοῶν, ὅτι δὲν περιείχετο ἄλλη ἐν αὐτῇ προέλαβε μετριάζων τὰς ἐλπίδας τῆς κόρης του. Ὁ Τάσος ἐξέφραζε τὴν εὐχαρίστησίν του διὰ τὴν αἰσίαν ἄφιξίν των εἰς Θεσσαλίαν καὶ ὡμολόγει χάριτας διὰ τὴν φροντίδα τοῦ Ἀϋφαντοῦ, νὰ μάθῃ περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του ! Καὶ περὶ μὲν ἑαυτοῦ ἔλεγεν ὅτι μόλις ἀναπνέει ὑπὸ τὸ βάρος ἀναριθμήτων κόπων καὶ ἐργασιῶν, αὐτὸς διευθύνων τὰ σπουδαιότερα καὶ μάλιστα ὡς ἔχων γνῶσιν τοῦ τόπου καὶ τῶν προσώπων, ἀλλὰ θεωρεῖ ὡς ἀναψυχὴν, ν' ἀντεπιστέλλῃ μετὰ τοῦ εὐεργέτου του. Καὶ μάλιστα ἐπειδὴ εἶναι τόσον πλησίον, ἐλπίζει νὰ εὕρῃ καιρὸν νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, πείθων τὸν ἀρχηγὸν, ὅστις οὐδὲ στιγμὴν ἐλευθέραν τὸν δίδει, νὰ τὸν παρέξῃ ὀλιγοήμερον ἄδειαν. Παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του μανθάνει ὅτι ἔφθασεν ὑγιὴς καὶ ὅτι καταγίνεται ἀόκνως εἰς τὴν

διοίκησιν τοῦ κτήματος, ἀκολουθῶν μάλιστα τὰ παραγγέλματα τοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐμπείρου εὐεργέτου του. Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἀδελφοῦ του βλέπει, ὅτι τὰ μαθήματα τοῦ Αὔφαντοῦ θέλουν γίνει εἰς αὐτὸν χρησιμώτατα.

Ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς ἔκρινεν, ὅτι ὁ Θάνος ἀφιερώθη τῳόντι εἰς τὴν διοίκησιν κτήματος, χρῄζουσαν κατ' ἀρχὰς μεγάλων κόπων καὶ φροντίδων καὶ ὅτι δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἐνθυμηθῇ ἄλλο τι. Ἡ βεβαιότης, ὅτι προκόπτει ἐφαρμόζων τὰς ὀρθὰς ἀρχὰς, τὰς ὁποίας αὐτὸς τὸν μετέδωκε, ἔπρεπε νὰ καθησυχάσῃ καὶ τὴν θυγατέρα του, δίδουσαν καιρὸν εἰς τὸν μόλις ἀναλαβόντα τὰ σπουδαῖα καὶ πολυποίκιλα ἔργα διοικήσεως κτήματος σχεδὸν χέρσου, καὶ τὸ ὁποῖον εἰσέτι δὲν γνωρίζει, ποίων μεθόδων εἶναι μᾶλλον ἐπιδεκτικὸν, διὰ νὰ θέσῃ τὰς πρώτας βάσεις καὶ νὰ ρυθμίσῃ τὰ πρῶτα βήματα τῆς μελλούσης πορείας του. Κατὰ τὴν πεποίθησίν του μικρὸν μέρος ἂν ἤθελεν ὁ Θάνος νὰ ἐφαρμόσῃ, ἐξ ὧν τὸν ἐσύστησε καὶ μάλιστα φθάσας ὀψὲ, ὅτε εἶναι ὅλων τῶν ἐργασιῶν ὁ καιρὸς, εἶχε περὶ πολλῶν νὰ φροντίσῃ καὶ οὐδεμίαν στιγμὴν περιττήν. Εὐδοκιμῶν ὅμως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν παραγγελμάτων του καὶ βλέπων ἀποτελέσματα εὐάρεστα ὁποῖα ἄλλος δὲν ἠδύνατο νὰ προσδοκᾷ ἦτον ἀδύνατον, νὰ μὴ ἐνθυμηθῇ ἐκεῖνον ὅστις τὸν παρεῖξεν αὐτά. Λέγων εἰς τὴν θυγατέρα του, ὅτι ἔγινε περίεργος νὰ μάθῃ, πῶς ἐνόησεν ἐκεῖνος τὰς παραινέσεις του καὶ πῶς ἐκτελεῖ αὐτὰς εἶχε συχνάκις ἀφορμὴν, νὰ φέρῃ περὶ αὐτοῦ τὸν λόγον ὡς ἐξ αὐτομάτου καὶ ἄνευ πλαγίας τινὸς προθέσεως κατὰ τὸ φαινόμενον. Περὶ τούτου ἐσκόπει πάλιν νὰ γράψῃ εἰς τὸν Τάσον προσφερόμενος νὰ χορηγήσῃ διασαφήσεις εἰς πᾶν ὅ,τι ὁ Θάνος νομίσει ἀναγκαῖον. Τοιουτοτρόπως οὐδὲν ὑποδεικνύων εἰς τὸν Τάσον, ἐνόμιζεν ὅτι θέλει πληροφορηθῇ ἐκεῖνος, ὅτι δὲν ἔπαυσαν νὰ τὸν ἐνθυμοῦνται, καὶ θέλει ἐκτελέσει τὴν ὑπόσχεσίν του γράφων ἀπ' εὐθείας.

Ὅσῳ καὶ ἂν ἦτο ἐπιτήδειος ὁ Αὔφαντὴς, νὰ ἐφεύρῃ τρόπους, ὥστε νὰ προκαλέσῃ ἐπιστολὴν τοῦ Θάνου καὶ νὰ μετριάσῃ ἐντοσούτῳ τὴν ἀνησυχίαν τῆς θυγατρός του, τόσῳ ἐναντία ἐπέβαινον τὰ πράγματά του. Ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἔκρινε μὲ τὸν νοῦν, ἀλλὰ μὲ τὴν καρδίαν, καὶ ὅλοι οἱ σπουδαῖοι λόγοι, οἵτινες ἔπειθον τὸν Αὔφαντὴν περὶ τοῦ ἀγνώστου ὅπως κατ' εἰκασίαν ἔπρεπε νὰ ἦναι, οὐδεμίαν εἶχον λαβὴν ἐπὶ τῆς Εὐφροσύνης. Τὸ ἐνεστὼς ἦτον εἰς τὰ βλέμματά της ζοφερὸν, καὶ οὐδεμία ἐλπὶς διέλαμπε. Καὶ ἀληθὲς ἂν εἶναι, ὅτι ὁ Θάνος καθ' ὅλα εὐδοκιμεῖ καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ πατρός της ἐφαρμόζει, πάλιν τώρα προσφάτως ἐδεικνύετο ἐπιλήσμων καὶ ἀπαθὴς, ἐνῷ πολλάκις ὑπεσχέθη αὐτοπροαιρέτως καὶ μάλιστα ὡς καθῆκον ἱερὸν, κατὰ τὸ λέγειν του νὰ γράψῃ. Ἐντεῦθεν ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ καὶ περὶ τῆς ἄλλης ὑποσχέσεώς του, νὰ ἐπισκεφθῇ εἰς Θεσσαλίαν τοὺς παρ' αὐτοῦ ὀνομαζομένους εὐεργέτας, ἅμα διευθετήσῃ τὰ πράγματα. Ἴσως εἶχε καὶ κατά τι δίκαιον, διότι δὲν ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ποθοῦν τὰ γράμματά του καὶ ὅτι φροντίζουν περὶ ἐκτελέσεως τῆς ὑποσχέσεώς του. Ὅτι τοιοῦτόν τι ἐνυπῆρχεν εἰς τὸν νοῦν του, κατὰ τὴν κρίσιν της ἦτο πολὺ φυσικόν. Ἀφαιροῦσα ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ Θάνου τὸ ἐλατήριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἐνέργειαν μόνην εἶχεν ἐμπιστοσύνην, εὕρισκε τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ πατρός της ψυχροὺς καὶ τὰς εἰκασίας του βεβιασμένας καὶ ἐπ' οὐδεμιᾶς στηριζομένης ἀνάγκης. Ἡ ἁπλῆ εὐγνωμοσύνη ἐν ἀγνοίᾳ ὅτι εἶναι προσδόκιμος, δὲν ἦτον ἀπαραίτητον, νὰ φανερωθῇ ὅπως καὶ ὅτε ὁ πατήρ της προέβλεπε. Δὲν προέβαινεν ἕως ἐκεῖ νὰ ὀνομάσῃ ἀχάριστον τὸν Θάνον διότι εἶχε λόγους νὰ δικαιολογήσῃ αὐτόν, μὴ ἐκπληροῦντα τὸ ὑποσχεθέν, ἢ μᾶλλον εἶχέ τι ἐν αὐτῇ πάντοτε συνηγοροῦν ὑπὲρ τοῦ Θάνου. Ὑπὲρ αὐτοῦ συνηγόρει καὶ ὁ πατήρ της, ἀλλὰ δι' ἄλλων λόγων καὶ ὡς ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχε μεγάλη διαφορά.

Διότι ἂν ἡ βάσις, τὴν ὁποίαν αὐτὴ παρεδέχετο κατὰ τὰς σκέ-
ψεις της ἦτον ἀληθής, ὅτι ὁ Θάνος παραλείπων νὰ γράψῃ,
δὲν ἐθεώρει ὅτι ἡ παράλειψίς του εἶχέ τι δυσάρεστον δι' ἐκεί-
νους, παρ' οὓς ὑπεσχέθη, ἐπηκολούθει καὶ ἄλλο πόρισμα, ὅτι
ὅτι ἄρα προχωροῦντος τοῦ χρόνου καὶ ἀφιερούμενος ὅλως εἰς
τὸ ἔργον του, δὲν θέλει ἔχει ἀφορμὴν πλέον νὰ ἐπανέλθῃ ἐκ
τῆς γνώμης, τὴν ὁποίαν ἤδη εἶχεν, ἀλλὰ μάλιστα θέλει ἀπο-
σβεσθῇ καὶ ἡ ζωηρὰ μνήμη τῶν ἐντυπώσεων, ὥστε, ἂν δὲν
ἦτο ἤδη, ἔμελλε νὰ γίνῃ ἀδιάφορος.

Ὁ ἠθικῶς πάσχων εἶναι ὁ ἑαυτὸν τιμωρούμενος καὶ ὁ εὐ-
φυέστερος πάντων, διὰ νὰ εὕρῃ τὴν πιθανότητα ἐκείνων, ὅσα
δύνανται νὰ ἦναι εἰς αὐτὸν τὰ μᾶλλον δυσάρεστα, ἕνεκα τῶν
ὁποίων πάσχει.

Καί τοι οὐδὲν λέγουσα ἡ Εὐφροσύνη πρὸς τὸν πατέρα της
ἐξ ὅλων τούτων τῶν σκέψεων, διότι οὐδεμία αὐτῶν ἀνῆκεν
εἰς τὸ σύστημα ἐκείνων, ὅσοι, κατὰ τὸ ἀλαλήτως κρατῆσαν
μεταξὺ αὐτῶν σύνθημα, ἦσαν ὁμολογούμεναι, ἀλλὰ καλύ-
πτουσα πάντοτε ὑπὸ τὸ νέφος τῆς κατηφείας τὸ αἴσθημά της,
ἔδιδεν ἱκανὰ σημεῖα εἰς τὸν παρατηρητικὸν πατέρα της, ὅτι
δὲν πείθεται.

Τὰ σημεῖα ταῦτα ἦσαν εἰς τὸν Ἀϋφαντὴν πολὺ μᾶλλον ἐπί-
φοβα διότι ὁ Τάσος δὲν ἔσπευδε ν' ἀπαντήσῃ, ὅπως ἐπὶ τῆς
πρώτης ἐπιστολῆς. Καὶ οἱ συμπολῖται τοῦ Ἀϋφαντοῦ καὶ αἱ
ὁμήλικες τῆς Εὐφροσύνης ἐπελήφθησαν, κατὰ τὴν διάγνωσίν
του ἕκαστος, νὰ ἐξηγήσουν τὴν φαινομένην ἐπὶ τῶν προσώπων
αὐτῶν ἀλλοίωσιν. Ἐκεῖνοι μὲν ὑπέθετον ἢ ὅτι ἔπαθε μεγά-
λας ζημίας ὁ Ἀϋφαντὴς καὶ δυσκόλως θέλει ἐπαναφέρει τὰ
πράγματά του εἰς ἣν ἦσαν ἄλλοτε ἀνθηρὰν κατάστασιν, ἢ
ὅτι γευθεὶς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀγαθῶν, ποθεῖ ν' ἀποκατασταθῇ
ἐκεῖ, πλὴν ἀπαντᾷ ἀνυπέρβλητα προσκόμματα, νὰ μεταποιήσῃ
εἰς χρήματα τὴν περιουσίαν του, ἢ ὅτι προβλέπει ἄλλα δυσά-

ρεστα ἐπικρεμάμενα ἐπὶ τῆς Θεσσαλίας, περὶ ὧν, ὡς ἐκ τῶν
νέων σχέσεών του, δύναται νὰ ἔχῃ ἀκριβεστέρας πληροφο-
ρίας. Αἱ ὁμήλικες πάλιν τῆς Εὐφροσύνης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
ἀπέδιδον τὸ ἤδη ἀκοινώνητον αὐτῆς εἰς ὑπερηφάνειαν προ-
ελθοῦσαν ἐκ τοῦ λεπτοῦ ἀέρος τῶν Ἀθηνῶν· ἡ πάτριος ἁπλό-
της δὲν δύναται πλέον νὰ τὴν εὐαρεστῇ, ἀφοῦ ἐγνώρισε τρό-
πους εὐγενεστέρους καὶ ἐνεπλήσθη ὑψηλοτέρου φρονήματος.

Οὐδεὶς ὅμως τούτων ἐμάντευε τὸ ἀληθές. Ὁ Ἀϋφαντὴς
ὑπέστη πολλὰς ζημίας, ἀλλ' ἡ πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσις ὅλων
τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του ἐδείχθη ἀμετάβλητος καθ' ὅλην τὴν
ἀπουσίαν του, ὥστε ἡ καλλιέργεια τῶν κτημάτων του ἐγέ-
νετο ὡς καὶ πρότερον, καὶ τὰ κτήνη του διετηρήθησαν, μετε-
νεχθέντα εἰς ἀσφαλεῖς τόπους, μόνας δὲ βλάβας ὑπέστη τὴν
διαρπαγὴν καὶ φθορὰν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ του πραγμάτων καὶ
τῆς δίκης τὴν ἀπώλειαν. Ἅμα τῇ ἐπανόδῳ του ἀποκατεστάθη
πάλιν ἡ διαχείρισίς του ὁποία ἦτο πρὸ τῆς φυγῆς του, ἂν
καὶ τώρα, προσέχων τὴν θυγατέρα του, ὀλίγας στιγμὰς ἔδι-
δεν εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν πραγμάτων του. Οὐδὲ πάλιν ἠδύ-
νατο νὰ ποθῇ τὴν Ἑλλάδα θεωρῶν τὴν γεωργίαν ὑπερέχου-
σαν ἐν Θεσσαλίᾳ, ὥστε μόνη ἡ ἀνάγκη τῶν δυσαρέστων πε-
ριστάσεων τῆς θυγατρός του ἠδύνατο νὰ τὸν καλέσῃ ἐκεῖ.

Πόσον μακρὰν ἦσαν τοῦ νὰ ἐξιχνιάσουν, τί ἐνεφώλευεν εἰς
τὴν καρδίαν τῆς Εὐφροσύνης, εἶναι περιττὸν νὰ παρατηρή-
σωμεν. Τὸ πρόσωπόν της ἐδείκνυεν ὑποταγὴν εἰς ἀθεράπευ-
τον κακὸν καὶ προστιθεμένη εἰς τὰς λοιπὰς καλλονὰς ὡς
πρωτίστη πασῶν ἡ σεμνότης ἐπέχεε γλυκεῖαν λάμψιν μετριά-
ζουσαν τὸ δύσθυμον τῆς διαθέσεως. Ὑπὸ τὸν ἀπέριττον καὶ
κάλλιστον στέφανον τῆς παρθενικῆς αἰδημοσύνης, οἱ χαρα-
κτῆρές της δὲν ἐδείκνυον τὴν ἡσύχως ὑποκαίουσαν φλεγμο-
νήν, εἰμὴ εἰς τὸν γνωρίζοντα νὰ ἐξηγήσῃ αὐτῆς ὅλα τὰ φυ-
σιογνωμικὰ σημεῖα πατέρα.

Διὰ τῶν ἀκηράτων ὄμβρων του ὁ χειμὼν ἀνέψυχε τὰς κεκμηκυίας δυνάμεις τῆς στερνούχου γῆς, ὑπὸ τὸν χλοανθῆ πέπλον της ἀναπαυομένης.. Ἐνῷ ἄλλοτε ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπεχείριζε παντοῖα ἔργα ἡ Εὐφροσύνη καὶ πολλὰς ὁμήλικας προσεκάλει συμβοηθούς, οὐδὲν ἐτελεσφόρει τότε, ἀλλ' ὅ,τι προπαρεσκεύαζε, μετ' ὀλίγον παρῄτει, οὐδὲν στέργουσα. Ὁ μονήρης βίος δὲν ἀπέσπα τὸν νοῦν της ἐκ τῆς κατατριβούσης τὰς δυνάμεις της μερίμνης, καὶ ἡ προθύμως συμπαρακολουθοῦσα τὴν τάσιν τοῦ αἰσθήματος φαντασία, ἐμεγαλοποίει καὶ ἐτεράτευε τὸ λυποῦν. Κατὰ τοῦ ῥόθου τούτου ἀντεπάλαιον μόναι αἱ θρησκευτικαὶ της ἰδέαι, ἁγναὶ καὶ βαθέως ἐρριζωμέναι, ἀλλὰ διὰ τῆς αὐστηρότητός των ἔθραυον τὴν καρδίαν της μὴ δυναμένην νὰ προσφέρῃ ὁλοκαύτωμα τὰς ἀδικαιολογήτους καὶ ἀκαταμαχήτους ὁρμάς του. Πρόθυμος ἐβάδιζεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ κατανυκτικαὶ ἦσαν αἱ δεήσεις της, ἀλλ' ἐπιστρέφουσα ᾐσθάνετο πάντοτε αὐξάνον τὸ πιέζον αὐτὴν βάρος.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἔφθασε τέλος ἀπάντησις τοῦ Τάσου δικαιολογοῦντος τὴν βραδύτητά του ἕνεκα τῶν πολλῶν του ἀσχολιῶν. Καὶ πάλιν ἔλεγεν ὅτι εἶχεν ἐπιστολὰς τοῦ Θάνου εὐδοκιμοῦντος ἐξαισίως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν παραγγελμάτων τοῦ Ἀϋφαντοῦ, ἀλλ' ἔχοντος τώρα κατ' ἀρχὰς πολλὰ συγχρόνως νὰ φροντίσῃ καὶ νέα νὰ εἰσάξῃ. Περὶ πληρεστέρων διασαφήσεων δὲν ἔλεγέ τι, ὥστε τὸ ῥιφθὲν παρὰ τοῦ Ἀϋφαντοῦ ἄγκιστρον δὲν ηὐστόχει. Ἐν γένει ἡ ἐπιστολὴ οὐδεμίαν εἶχε λεπτομέρειαν καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀοριστίας καὶ τῶν κοινῶν τόπων, εἰς οὓς περιεστρέφετο, δὲν παρεῖχε τὸ ποθούμενον φῶς.

Ὁ Ἀϋφαντὴς τὴν ἡρμήνευσε κατὰ τὸν ὠφελιμώτερον πρὸς τὸν σκοπόν του τρόπον, ἀλλ' ἔβλεπε καὶ αὐτὸς ὅτι εἰς οὐδὲν συνετέλει. Ἐσκέπτετο ἐπομένως νὰ βαδίσῃ ἄλλην ὁδόν, ἄγουσαν εἰς αἴσιον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' εἰσέτι δὲν εἶχεν ἀνακαλύψει αὐτήν.

ΙΘ΄.

Ὁ Τάσος ὑπασπιστὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ὁ Τάσος διετέλει τότε ἐν Ὑπάτῃ, διότι ἐκεῖ εἶχε καταστήσει τὴν ἕδραν του ὁ Ἀρχηγός, τοῦ ὁποίου ἦτον ὑπασπιστὴς καὶ δεξιὸς βραχίων. Εἰς τὸν ἀρχηγὸν ἦτον ἀνατεθειμένη ἡ διοίκησις τοῦ πρὸς φύλαξιν τῶν μεθορίων καὶ καταστολὴν τῆς λῃστείας στρατοῦ, συνεργείᾳ ὅμως τοῦ ἐπιχειρηματίου Τάσου ἡ δικαιοδοσία του δὲν περιωρίσθη εἰς τοῦτο μόνον.

Οἱ ἔκπαλαι ἐκ τῆς Βλαχοβουλγαρικῆς ἐποχῆς οὐδόλως μεταλλάξαντες τὸν νομαδικὸν βίον, ὑπὸ τὸ ὄνομα Βλάχοι, Καραγκούνιδες, ποιμένες, ἐτησίως κατέρχονται ἐκ τῶν ὀρέων τοῦ Πίνδου εἰς τὰς εὐφόρους πεδιάδας τῆς Φθίας καὶ τῶν παρακειμένων ἐπαρχιῶν, ὅπου διαχειμάζουν. Ἀφότου ὁ ποιμνιακὸς ἀντικατέστησε πάντα ἔγγειον ἐπὶ τῶν νομῶν φόρων, οἱ ποιμένες οὗτοι ὡς καὶ ἅπαντες οἱ ἐγχώριοι κτηνοτρόφοι ἔχουν μέγιστον συμφέρον, νὰ καθέξουν τὰ νάπη, ὅπου φύεται ἡ βαθυτέρα καὶ παχυτέρα πόα. Περὶ τούτου κατὰ πρῶτον βαθμὸν ἀποφασίζουν οἱ Δήμαρχοι καὶ ὁ Πρόεδρος τῶν δημοτικῶν συμβουλίων ἑκάστης ἐπαρχίας, ἀνεκκλήτως δὲ ὁ Νομάρχης, ἢ Ἔπαρχος ἐν συμβουλίῳ, συγκειμένῳ ἔκ τε τοῦ Ἐφόρου καὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου. Ἂν καὶ εἰς τὴν περιμάχητον ταύτην διαδικασίαν οὐδεμίαν εἶχε κατὰ νόμον ἀμέσως μετοχὴν ὁ Ἀρχηγός, ὁ Τάσος εὗρηκεν ἐν τούτοις τρόπον, νὰ παρεμβάλῃ τὴν ὑπέροπλον δύναμίν του ἀφανῶς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔπρεπεν ὅλοι οἱ Δήμαρχοι καὶ τὰ δημοτικὰ συμβούλια νὰ συγκροτηθοῦν ἐκ τῶν ἀνθρώπων τῆς χειρός του.

Οἱ βαθυκτέανοι ἀρχιποιμένες, οἱ λεγόμενοι Τζελέγγοι, ἔχοντες νύξιν τοῦ ἀπορρήτου, ἀπευθείας ἀπετείνοντο εἰς τὸν Τάσον, ὅστις λαμβάνων τὰ νενομισμένα, ἐξέδιδε τὰς πρὸς τὰς ὑποδεεστέρας ἀρχὰς ἐκ συνθήκης διαταγάς, τὰς ὁποίας αὗται οὐδέποτε παρήκουον. Δὲν περιωρίζετο ὅμως ὁ Τάσος βδέλλων τοιουτοτρόπως μόνον κατὰ τὴν ἐγκατάστασίν των τοὺς ἀρχιποιμένας, ἀλλ' ὅλα τὰ Τζελεγγάτα, καθ' ὅσον καιρὸν διεχείμαζον, διετέλουν εἰς αὐτὸν ὑποτελῆ, πρὸς τοῦτο δὲ ὑπῆρχεν ἄλλος τρόπος.

Οἱ νομάδες οὗτοι, προσκαίρως φοιτῶντες καὶ ἐντελῶς ἀμέτοχοι τῶν ἀγαθῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ἐπεθύμουν πολὺ μᾶλλον νὰ ἦναι ἀμέτοχοι καὶ τῶν κακῶν. Ἀγνοοῦντες καὶ ἀδιαφοροῦντες, τί πάσχουν οἱ λοιποί, μόνον συντελεστικὸν μέσον εἰς τὸ νὰ μὴ πάσχουν οἱ ἴδιοι εὑρίσκουν, δίδοντες πᾶσαν εἰς τοὺς λῃστὰς περίθαλψιν. Ἐν γένει οἱ νομάδες οὗτοι ζοῦν πατριαρχικῶς καὶ κατὰ πατροπαράδοτον ἁπλότητα, ἀσμένως παρέχοντες εἰς πάντα προσερχόμενον ἐκ τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ τυροῦ των, τὰ ὁποῖα ἐπιδαψιλεύει εἰς αὐτοὺς ὁ τοὺς ἐλεήμονας ἐπιβλέπων. Κατ' αὐτοὺς ὁ λῃστὴς ἔτι μᾶλλον χρῄζει περιθάλψεως, διότι διώκεται περὶ τῆς ψυχῆς ἀγωνιζόμενος. Ἀνταποδίδοντες καὶ οἱ λῃσταὶ τὴν χάριν οὐδέποτε τοὺς προσβάλλουν, ἐνόσῳ τοὺς εὑρίσκουν τοιουτοτρόπως προθύμους, καὶ τ' ἀναγκαῖα νὰ τοὺς προσπορίζουν καὶ διωκομένους νὰ τοὺς φυλάττουν, ἢ ἐνίοτε καὶ τὰς εὐκαιρίας αὐτὰς νὰ τοὺς ὑποδεικνύουν. Ὡς ἐκ τούτου πρὸς οὐδένα εἶναι τόσον σκληροὶ καὶ ὠμοὶ οἱ λῃσταί, ὅσον πρὸς τὸν προδότην ποιμένα, εἰς ὃν προσέρχονται ἐν πλήρει ἐμπιστοσύνῃ, ὅπου δὲ οἱ ποιμένες, αὐτοῦ καὶ οἱ λῃσταί, ὡς ὄντες βέβαιοι ἐν μέσῳ τῶν ἐρήμων, μακρὰν τῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ χειμῶνος, νὰ εὕρουν παρ' ἐκείνοις τροφάς, πολεμοφόδια καὶ μέσα πρὸς πληροφορίαν, ποῦ νὰ διευθύνουν τὰ διαβήματά των. Οἱ φερέοικοι ποιμένες δὲν ἐδημιούργησαν τὴν λῃστείαν, ἀλλ' εὑρῆκαν αὐτὴν ὑπάρχουσαν ἐντὸς τῆς κοινωνίας, τῆς ὁποίας τὴν ἐθεώρησαν ἑπομένως ἀναπόσπαστον στοιχεῖον, οὐδ' ἔχουν ἀλληλεγγύην τινα πρὸς τὴν κοινωνίαν, ὥστε νὰ συμπράξουν εἰς τὴν μεταρρύθμησίν της. Ἀκολουθοῦν λοιπὸν τὸ ἀξίωμα ν ό μ ο ς κ α ὶ χ ώ ρ α καὶ ἐπειδὴ τὰ πάντα ἐκ Θεοῦ, κατὰ τὴν πανθεϊκὴν δόξαν των, ἄρα καὶ οἱ λῃσταί, ὡς καὶ αὐτοὶ θεωροῦν τοὺς ποιμένας ἔργον τῆς θείας προνοίας. Ὁ Θεὸς στέλλει τὸν προσερχόμενον, λέγει ὁ ποιμήν, καὶ ὅστις δὲν τῷ δίδει δωρεάν, ἁμαρτάνει. Ὁ Θεὸς στέλλει τὸν ποιμένα, λέγουν οἱ λῃσταί, διὰ νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς ποῦ νὰ φύγωμεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ὅλα θέλουν ἰδικά των.

Τοιαύτη ἀφιλοκερδὴς καὶ κατά τινα λόγον φιλάνθρωπος εἶναι ἡ παρὰ τοῦ ποιμένος εἰς τὸν λῃστὴν παρεχομένη προστασία. Τοιαύτη δὲν ἦτον ὅμως καὶ ἡ παρὰ τοῦ Τάσου ἀπονεμομένη· εἰς αὐτὸν ὁ λῃστὴς ἦτον ὁ μέγας μοχλὸς τῆς πολυδαιδάλου μηχανῆς του. Διὰ τῶν λῃστῶν ἔφθανεν ὁ βραχίων του εἰς ὅλας τὰς δημοτικὰς κάλπας, ἐξ ὧν ἐξήρχοντο τὰ ὀνόματα τῶν Δημάρχων καὶ τῶν μελῶν τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων. Διὰ τῶν λῃστῶν διετήρει διαρκῶς ὑποτελῆ τὰ Τζελεγγάτα, διότι δι' αὐτῶν ἠδύνατο νὰ ψιθυρίσῃ πρὸς τὸ ὠτίον τῶν Ἀρχιποιμένων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκπέσουν τῆς εὐνοίας τοῦ παντοδυνάμου ἀρχηγοῦ.

Αἱ λῃστεῖαι τοιουτοτρόπως ἐγίνοντο κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν τοῦ Τάσου πρὸς ποινὴν τῆς ἀπειθείας καὶ διατήρησιν τῆς ὑποταγῆς, καὶ τρόμος κατεῖχε τοὺς πάντας, ἐκ τῶν παραδειγμάτων διδασκομένους τί πρέπει νὰ φρονοῦν καὶ τί πρέπει νὰ πράττουν. Δὲν ἀνεμιγνύετο εἰς μόνα τὰ δημοτικὰ καὶ ἐν γένει τὰ ἐκλογικὰ ὁ Τάσος, ἀλλ' ἔχων ὅλας τὰς ἀρχὰς πειθηνίους καὶ κύριος τοιαύτης ὑπερμέτρου ἐξουσίας, εἰσέδυε παν-

ταχοῦ, ὅθεν ἠδύνατο νὰ προκύψῃ ὠφέλεια καὶ κέρδος, καὶ ἕκαστος ἐτέλει τὰ ἐπιβαλλόμενα, μὴ τολμῶν νὰ γρύξῃ.

Οἱ λησταὶ εἶχον πολλοὺς λόγους, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐγίνοντο ἐπιτήδεια καὶ εὐπειθῆ ὄργανα τοῦ Τάσου. Αὐτὸς ἐγνώριζεν ὅλας τὰς φωλεὰς καὶ τὰ κρησφύγετα αὐτῶν. Διέθετεν ἐπομένως τὴν καταδίωξιν, καίτοι γενομένην ἐν πολλῇ παρατάξει καὶ ἐπιδείξει, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ συμπλοκὴ μετὰ τῶν ληστῶν, ἐχόντων προηγουμένως εἴδησιν. Τὴν ἀποτυχίαν εἶχε λόγον εὐπαράδεκτον νὰ δικαιολογήσῃ διὰ τοῦ δυσφυλάκτου τῶν μεθορίων, πέραν τῶν ὁποίων διέφευγον οἱ λησταὶ καὶ εἶχε τρόπον νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι τῷόντι μετέβησαν εἰς τὴν ἀστυγείτονα.

Αἱ ὑπὲρ τοῦ Τάσου ὑπηρεσίαι δὲν ἐξήρκουν ἐν τούτοις, ὥστε νὰ κορεσθοῦν καὶ οἱ μετερχόμενοι τὴν διαρπαγὴν ὡς ἐπάγγελμα, διότι οἱ ἄξιοι τιμωρίας πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ συστήματός του δὲν ἦσαν πολλάκις οἱ εὐπορώτεροι. Ὡς ἐκ τούτου, πάλιν κατ᾽ ἀνωτέραν ἄδειαν τοῦ Τάσου, οἱ λησταὶ ἐξέλεγον θύματα ἀποζημιοῦντα αὐτοὺς διὰ τὴν ἀργίαν των, ἢ διὰ τοὺς ὑπὲρ τοῦ διέποντος αὐτοὺς κόπους των. Εὐγνωμονοῦντες μάλιστα διὰ τοιαύτας ἀδείας, δὲν ἀπεστέρουν τὸν Τάσον τοῦ μέρους του, ἀπονεμόντες τὰ πολυτιμότερα. Εἶχον παρ᾽ αὐτῷ καὶ ἄλλας εὐκολίας, διότι διὰ τῶν σχέσεών του διεβιβάζοντο τὰ ἁρπαγέντα εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ οὕτω προσήγγιζον εἰς τὴν ἀγοραίαν αὐτῶν ἀξίαν, ἐνῷ ἄλλως ἦσαν ἄχρηστα εἰς τοὺς εὐζώνους ληστάς, προτιμῶντας τὸν χρυσόν.

Ἡ διαχείρισις αὕτη τοῦ Τάσου ἦτον ἀκαταλογίστων κερδῶν πρόξενος. Καίτοι ἔχων κατὰ τὰ εἴδη καὶ τοὺς κλάδους τῶν ἐπιχειρίσεων ἑκάστοτε ἄλλους συνεταίρους ἢ μεσάζοντας, ἡ πρόσοδος τῆς βιομηχανίας ἦτο τοσαύτη, ὥστε ἐν βραχεῖ ἐθησαύριζε. Καὶ ποίμνιον ἐσχημάτισεν ἐκ συνεισφο-

ρᾶς καὶ πολύτιμα πράγματα ἀπέκτησε καὶ χρήματα ἐσώρευσε, τὰ Ταντάλου τάλαντα.

Οὐδόλως γνωρίζων τὰς τῶν νεωτέρων οἰκονομολόγων ἀρχὰς καὶ δόξας, ὅτι κεφάλαιον εἶναι τὸ ἐκ τῆς καταναλώσεως περίσσευμα, τὸ γόνιμον καὶ δίδον πρόσοδον, ἠσπάζετο τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀνέκαθεν γνώμην, ὅτι κεφάλαιον εἶναι, πᾶν τὸ ἐν ἀδρανεῖ ἀσφαλείᾳ κείμενον καὶ δι᾽ αὐτῆς μὴ ὑποκείμενον εἰς φθοράν. Πρὸς ἀπόκρυψιν τοῦ πλούτου του εἶχε καὶ ἄλλον λόγον λίαν καταπειστικόν. Δι᾽ αὐτῆς ἐλάνθανον τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ κατακραυγὴν αἱ πράξεις αὐτοῦ ἐνεργοῦντος αὐτὰς ἐκεῖ, ὅπου ἐγεννήθη καὶ ὅλοι τὸν ἐγνώριζον πένητα καὶ μηδαμινόν, ἂν δ᾽ αἴφνης ἀνεδείκνυτο πλουτῶν, ἐξ ἀνάγκης ἤθελον πιστεύει οἱ τὰ ἄκρα τῶν δύω τούτων μὴ ἀπομεμακρυσμένων ἐποχῶν συνάπτοντες καὶ προσβάλλοντες καὶ οὐδὲν θεμιτὸν ἐν τῷ μέσῳ βλέποντες πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἐν ἀκαρεῖ μεταβολῆς, ὅτι πολλῶν ἀθεμίτων μέσων ἐγένετο χρῆσις. Ὅσον καὶ ἂν ἐκρύπτετο ὅμως, δὲν διέφευγε τὴν ὀξυδέρκειαν τῶν οὐδεμίαν ὠφέλειαν ποριζομένων, ἀλλὰ μάλιστα βλάβην, ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, οἵτινες ὑποψιθυρίζοντες ὠνόμαζον τὸ Ἀρχηγεῖον Λῃσταρχεῖον. Ἀλλ᾽ οἱ τοιοῦτοι ὑπεβλέποντο ὡς ἀντιπράττοντες εἰς τὰ καθεστῶτα καὶ ἀναρχικοί, ἀείποτε μεμφόμενοι τὰ γινόμενα καὶ διώκοντες τὸ ἀκατόρθωτον, μετεωροφένακες. Καὶ αὐτοὶ ὅμως βλέποντες οὐ μόνον τὸ ἀνωφελὲς τῶν παρατηρήσεών των, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιβλαβὲς εἰς τὰ μὴ ἀσφαλῶς ὑπὸ τὴν στενὴν σκέπην τῶν νόμων διατελοῦντα συμφέροντά των, ἦσαν στερημένοι θάρρους καὶ μόνον ὁσάκις εἶχον βεβαιότητα, ὅτι ὁ λόγος των δὲν θέλει ἀκουσθῇ περαιτέρω, ὡμολόγουν τὸ φρόνημά των. Ἐξ ἐναντίας οἱ πλεῖστοι τῶν προκρίτων ἐκολάκευον τὸν Τάσον, καὶ ἀναφανδὸν τὸν ἐπῄνουν ὡς ἄγρυπνον, δραστήριον, συντηροῦντα τὴν τάξιν καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ ἐργαζόμενον.

Ἡ εὔνοιά του καὶ εἰς τοὺς μὲν παρεῖχεν ἀσφάλειαν, ἐπισκεπτομένους τὰ κτήματά των, ἂν καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ κατοικήσουν ἐν αὐτοῖς, ἢ μετερχομένους τὸ ὑπὸ παντοίων κινδύνων καὶ θλίψεων ἀπειλούμενον ἐμπόριον, ἢ ἐκλήπτορας τῶν δημοσίων προσόδων, καὶ εἰς τοὺς δὲ τὰ μέσα νὰ διατηροῦν ἀκμαίαν τὴν πολιτικὴν δύναμιν καὶ σημασίαν των, εἴτε ἐπὶ δημαιρεσιῶν, εἴτε ἐπὶ βουλευτικῶν ἐκλογῶν, καταβάλλοντες καὶ μηδενίζοντες τοὺς πολιτικοὺς ἀντιπάλους των. Ὡς ἐκ τούτου ἂν οὐχὶ οἱ πλεῖστοι, ἀλλ' οἱ μᾶλλον ἐνεργητικοὶ εὕρισκον χρήσιμον τὸ σύστημα τοῦ Τάσου καὶ παρεῖχον εἰς αὐτὸ ἐκτὸς τῆς ὑποστηρίξεως τῆς συμπράξεώς των, προσέτι τὴν ἠθικὴν ὑποστήριξιν τῆς γνώμης των.

Δὲν ἔδιδεν προσοχὴν εἰς μόνους τοὺς περὶ ἑαυτὸν ὁ Τάσος, ἀλλ' ἐξέτεινε μέχρις Ἀθηνῶν τὸ ἄγρυπνον βλέμμα του. Τὸ Ἀρχηγεῖον συνέκειτο ἐκ τοῦ ταμείου καὶ ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ Ἀρχηγοῦ· τὸ γραφεῖον διηύθυνον δύο ἀξιωματικοὶ ἐπιτηδειότατοι εἰς τὸ γράφειν καταγινόμενοι νὰ πέμπουν ἐκθέσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, δι' ὧν ὅλα τὰ ἔκνομα παριστάνοντο ἔννομα καὶ ἐφ' ὅλων τῶν γινομένων εὕρισκον τὴν πρὸς τὰς κειμένας διατάξεις σχέσιν. Ἐν αὐτῷ τῷ γραφείῳ ἐφιλοτεχνοῦντο τὰ γλαφυρὰ ἐγκώμια τοῦ ἀρχηγείου, ἐξ ὧν ἔγεμον αἱ ἐφημερίδες τῆς πρωτευούσης, καὶ αἱ ὑπὲρ περισσοῦ ἀνασκευαὶ τῶν ἀδεσπότως σπερμολόγων· τὸ γραφεῖον ἦτο ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν ἐν τῷ ταμείῳ ὑπεργαζομένων, τὸ ταμεῖον ὅμως, τὸ ὁποῖον διηύθυνεν ὁ Τάσος, ἔδιδε τὰς ὁδηγίας εἰς τὸ γραφεῖον διὰ στόματος τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Εἰς τοιαῦτα μεγάλα καὶ ἀκαταλογίστων κερδῶν παραίτια καταγινόμενος ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ κατὰ φυσικὸν λόγον οὐδεμίαν ἔδιδε προσοχὴν εἰς τὸ χωρίον Τριβῶν καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ πρόσοδον ἀλλά, κατὰ τὸν οἰκεῖον εἰς αὐτὸν τοῦ σκέπτεσθαι τρόπον, ἐννοοῦσε νὰ λαμβάνῃ τοιαύτην ἄνευ

προκαταβολῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἔκβασις ἄδηλος καὶ μόλις μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς φῶς. Πῶς ὁ τὰ ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα καρπούμενος ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν χωρικῶν, περὶ παραχωρήσεως μέρους γῆς εἰς τελείαν ἰδιοκτησίαν, περὶ δανείου πρὸς αὐτοὺς δι' ὑποθήκης τοῦ ὅλου ἢ τοῦ ἡμίσεως χωρίου ποριστησομένου, ὥστε νὰ σπείρουν οἱ χωρικοὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος, μετὰ ταῦτα δὲ ἐκ τῶν χρημάτων πάλιν αὐτοῦ τὰ πάντα ὑπὲρ τῶν χωρικῶν ἐνεργοῦντος νὰ σπείρουν καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γῆν.

Ἐσέβετο καὶ ἐτίμα τὸν Ἀϋφαντήν, τοῦ ὁποίου τοὺς λόγους ἐπηγγέλλετο ἐπαναλαμβάνων ὁ Θάνος, ἀλλ' ἐθεώρει τοῦτον παρανοήσαντα ἐκεῖνον, ἢ ἐκ νεανικῆς φιλοτιμίας καὶ ἐπιπολαιότητος, διότι δὲν ἐγνώριζε διὰ πόσων κόπων ἀποκτῶντα τὰ χρήματα καὶ τὰ κτήματα, περιπίπτοντα εἰς ὑπερβολάς. Δὲν ἐπίστευεν, ὅτι ὁ Ἀϋφαντὴς διὰ τοιούτων μέσων ἐπλούτησεν, αὐτῷ κανῷ παραδίδων τὰ πάντα εἰς τοὺς χωρικούς. Βεβαίως ἀφοῦ ἀπέκτησε μεγάλα πλούτη, δύναται νὰ μεταχειρισθῇ γενναίως μέρος αὐτῶν εἰς ἀγαθοεργίας, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ κλίσις του. Ἕκαστος ἔχει τὸ ἰδίωμά του, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ καὶ τὰ μέσα του. Τώρα αὐτὸς ὁ Τάσος δὲν ἔχει τὰ μέσα νὰ μιμηθῇ τοιαῦτα παραδείγματα, τὰ ὁποῖα ἐξέστησαν τῶν φρενῶν τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἤλπιζεν ὅτι τὰ δυστυχήματα ἤθελον τὸν σωφρονήσει νὰ γνωρίσῃ ἐπὶ τέλους, πῶς πρέπει νὰ πορεύεται ἐντὸς τοῦ κόσμου, ὅστις θέλει νὰ φθάσῃ εἰς εὐπραγίαν, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἀνάγκη τῶν ἄλλων· Ἀλλ' ἰδοὺ αὐτὸς διατηρεῖ εἰσέτι τὸ παρώπιον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, εὑρὼν ἑκάστοτε μεταλλαγὴν τῆς τύχης. Μετὰ τὸ πάθημά του, καθ' ὃ ἐκάησαν αἱ θυμωνίαι του, εὗρε καταφύγιον ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ γενναῖον προστάτην, παρ' ᾧ ἠδύνατο ἐν βραχεῖ ν' ἀποκτήσῃ ὅσα ἀπώλεσε. Τώρα πάλιν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἀπροσδοκήτως ἤκουσεν,

ὅτι εἶναι κοινωνὸς ἐπὶ τοιούτου μεγάλου κτήματος. Νομίζει λοιπόν, ὅτι ἡ μεταβολὴ τῆς τύχης ἐκ τῆς ἄκρας πενίας εἰς πλοῦτον δὲν εἶναι σπάνιον τι. Δὲν γνωρίζει ὅτι τὸ ἀντίθετον εἶναι πολὺ συνεχέστερον, καὶ ὅτι ἡ πενία εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν μονίμων καταστάσεων, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι οὐδέποτε ἐξέρχονται. Ὅπως ἔλαβε δωρεὰν τὸ ἥμισυ τοῦ χωρίου Τριβῶν, εἶναι ἕτοιμος καὶ αὐτὸς νὰ τὸ δωρήσῃ διὰ νὰ καταστήσῃ εὐτυχεῖς, τίνας; χωρικοὺς τοὺς ὁποίους πρώτην φορὰν βλέπει, ἄρα δὲν γνωρίζει, καὶ τοὺς ὁποίους πιστεύει νὰ καταστήσῃ εὐγνώμονας, ἀνταποδίδοντας μυριοπλασίως τὴν χάριν. Πόσον λανθάνεται! . . . Ἂν εἶχεν ὀλίγην πεῖραν, ἤθελεν ἐννοήσει, ὅτι ἅμα οἱ χωρικοὶ γίνουν ἀνεξάρτητοι καὶ εὐπορήσουν, πρῶτον κατ' αὐτοῦ θέλουν στραφῆ διὰ νὰ τὸν ἐξώσουν ἐξ ὅλου τοῦ χωρίου. Καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι φυσικόν· οὐδεὶς εὐχαριστεῖται, ἐνόσῳ βλέπει, ὅτι δὲν ἔχει τὸ ὅλον. Ὅταν ὅμως οὐδὲν ἔχει, εἶναι ταπεινὸς καὶ ὑποτεταγμένος, διότι ἐννοεῖ, ὅτι δύναται νὰ ἔχῃ.

Τοιαῦτα σκεπτόμενος ὁ Τάσος ἀμέσως ἐκ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς τοῦ Θάνου, κατὰ τὴν συνήθη του ὀξυδέρκειαν, εἰσέδυσεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀδελφοῦ του, διαβλέπων ὅτι δὲν εἶναι ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀνάγκην, καὶ μετενόησε παραδεχθεὶς τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἰαπετοῦ. Πεπεισμένος ὅτι δὲν δύναται νὰ μεταπείσῃ τὸν ἀδελφόν του, ἐπαιρόμενον εἰς τὰ μαθήματα τοῦ Ἀϋφαντοῦ, ἀλλὰ μὴ θέλων πάλιν ν' ἀποψεύσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του μόλις δόσας αὐτήν, ἔκρινε προτιμότερον, οὐδὲ ν' ἀπαντήσῃ οὐδὲ ὁδηγίας ἄλλας νὰ δώσῃ. Ὅσα παρήγγειλεν εἰς τὸν Σκιᾶν ἐνόμισεν ἀποχρῶντα, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ἡ κατοχὴ τοῦ κτήματος, ὁ δὲ ἀδελφός του στερημένος παντὸς ἐγγράφου καὶ ἄνευ ἰδίων μέσων οὐδὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ.

Αἱ μεταγενέστεραι ἐπιστολαὶ τοῦ Θάνου τὸν ἐπεβεβαίωσαν

ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν γνώμην του. Αἱ περιπαθεῖς εἰκόνες τῆς οἰκτρᾶς καταστάσεως τῶν χωρικῶν, ἡ περιγραφὴ τῆς ἐσχάτης ἐνδείας των, στερημένων καὶ αὐτῶν τῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων διὰ νὰ σπείρουν, ἡ ἀπόγνωσίς των, ὡς ἀποσφαλέντων τῶν ἐλπίδων, τὰς ὁποίας ἐνέπνευσεν εἰς αὐτοὺς ἡ αἴφνης ἐκλάμψασα, ἀλλ' ἤδη πάλιν ἀποσβεσθεῖσα ἀντίληψίς του, ἡ πρόθεσις τοῦ γράφοντος νὰ συντελέσῃ ἐξ ἰδίων εἰς βελτίωσιν τῆς τύχης των, προσφέρων εἰς ὑποθήκην τὸ εἰς αὐτὸν ἐπιβάλλον ἥμισυ τοῦ χωρίου, αἱ πλάγιαι παρατηρήσεις, ὅτι ὁ Σκιᾶς ἦτο περιττὸς ἐμπνέων φόβον καὶ ἀποθαρρύνων τοὺς χωρικοὺς περὶ τῆς προσδοκίας τοῦ μέλλοντος, δι' ἀκαίρου αὐστηρότητος πρὸς ἀνθρώπους ταπεινοὺς καὶ καταβεβλημένους, ὅλα ταῦτα ὁμοῦ ἐπέφερον τὸ ἐναντίον ἀποτέλεσμα. Ὁ Τάσος ἐκτιμῶν τὰ γραφόμενα κατὰ τὴν προαίρεσιν καὶ τοὺς σκοπούς του, παρήγαγε διττὰ συμπεράσματα πείθοντα αὐτόν, ὅτι δύναται νὰ βλαφθῇ μεγάλως ἀπαντῶν εἰς τὸν ἀδελφόν του. Ἐνῷ τὸν ἔβλεπεν ἐνδίδοντα εἰς συμπάθειαν, κατὰ τὴν γνώμην του νεανικὴν καὶ ἄκριτον, ἦτον ἐπικίνδυνον δι' ἐπιστολῆς νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐξίσου συμμετέχει εἰς τὴν κυριότητα τοῦ κτήματος, τὴν ὁποίαν ἐκ κουφονοίας ἠδύνατο ν' ἀπαλλοτριώσῃ, τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην, νὰ τὸν θεωρῇ συγκοινωνόν, μετεχειρίσθη ἄλλοτε, διὰ νὰ παροτρύνῃ τὸν ζῆλόν του, οὐχὶ ὅμως σπουδαίως. Τότε ἐνόμιζεν, ὅτι ὁ ἀδελφός του ἐπιτηδείως ἐπιστατῶν τὴν γεωργίαν, θέλει αὐξήσει τὴν πρόσοδον, καὶ ἐσκόπει μετὰ παρέλευσιν χρόνου, ἂν ποτε ὁ ἀδελφός του θελήσῃ ν' ἀποχωρισθῇ, καὶ ὑπῆρχον περισσεύματα ἐκ τῆς αὐξηθείσης προσόδου, νὰ τὸν φωτίσῃ περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ νὰ τὸν ἀποδώσῃ ὀλίγα χρήματα, ὅσον ν' ἀποζῇ. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἀνέτρεπεν ὁ Θάνος ἐξ ἀρχῆς, ἀπαιτῶν ἔγγραφον δηλοῦν τὸ ἐξ ἡμισείας δικαίωμά του, καὶ δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ, διὰ νὰ πο-

ρισθῇ παρ' ἄλλων χρήματα πρὸς συνδρομὴν τῶν χωρικῶν. Ὅσα πάλιν ὁ Θάνος ἔγραφε περὶ τοῦ Σκιᾶ, ἦσαν ἀποχρῶντα διὰ νὰ κρίνῃ ὁ Τάσος, ὅτι ἡ παρουσία του εἶναι ἀπαραίτητος, διὰ νὰ μὴ ὑπεγερθοῦν τὰ πνεύματα τῶν χωρικῶν, ὥστε τὰς κούφους ἐλπίδας των νὰ μετατρέπουν εἰς ἀξιώσεις. Ἡ ἀπόγνωσις ἦτον ἀναγκαία, διὰ νὰ τοὺς προπαρασκευάσῃ νὰ δεχθοῦν ὡς βελτίωσιν τῆς τύχης των τὴν ἀμετάτρεπτον ἀνάγκην, νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν νόμιμον αὐτὸν κύριον. Ὅταν παύσουν νὰ ὀνειρεύωνται ἄλλην κατάστασιν, θέλουν κλίνει τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸν ζυγὸν καὶ θέλουν γίνει πρόθυμοι ἐργάται, ἀναλόγως τῆς ἐπιμελείας των περιμένοντες τὴν ἀμοιβὴν τῶν κόπων των, καὶ περὶ οὐδεμίαν ἄλλην πλάνην βοσκόμενοι.

Ὅσον βαρυτέρα ἐφαίνετο ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Θάνου οὐδεμίαν λαμβάνοντος ἀπάντησιν, καὶ μὴ γινώσκοντος εἰς τίνα ν' ἀποδώσῃ τὴν ὀλεθρίαν σιωπὴν τόσον εὐηρεστεῖτο ὁ Τάσος βλέπων προσεγγίζουσαν τὴν λύσιν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του. Ἐπὶ τέλους ἀπαυδῶν θέλει προτιμήσει ὅπως ἤδη ἀνήγγειλεν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς Τριβάς, καὶ τότε ἐσκόπει νὰ διαθέσῃ τὰ τοῦ χωρίου κατὰ τὴν βούλησίν του, ἂς γίνῃ πάλιν ὁ ἀδελφός μου, ἔλεγε καθεαυτόν, ὑπηρέτης τοῦ Ἀϋφαντοῦ, διότι αὐτὸς εἶναι καθαὐτὸ ὁ κλῆρός του, ἀφοῦ δὲν γνωρίζει νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ νὰ ζήσῃ ἀνεξάρτητος, ἐγὼ δὲ ἄνευ μεγίστης μου βλάβης δὲν δύναμαι νὰ τὸν διατηρήσω.

Ὁ Θάνος ὅλα τὰ μέσα μετεχειρίσθη, πρὸς βεβαίωσιν, ὅτι ὁ ἀδελφός του λαμβάνει τὰς ἐπιστολάς του. Περὶ τούτου ἐπὶ τέλους ἐπείσθη, διότι ἐγκλείσας τὴν πρὸς τὸν Τάσον ἐπιστολὴν εἰς ἄλλην πρὸς τὴν μητέρα του, παρ' ἧς ἐζήτει νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ ἐκείνου, εἶδεν ἐκ τῆς ἀπαντήσεώς της δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένης, ὅτι εἶχε γράμματα τοῦ Τάσου.

Ἡ Βαρβάρα ηὐλόγει τὸν πρωτότοκον υἱόν της διὰ τὰς προόδους του ὡς ὑπασπιστοῦ, καθεκάστην ἀκούουσα τὸ ὄνομά του, ἐπαινούμενον. Ἐξ ἐναντίας ἐμέμφετο τὸν Θάνον, ὅτι δὲν ἀκούει μέχρι τοῦδε περὶ αὐτοῦ ὅτι κατώρθωσέ τι, ἐνῷ ἔχει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τοιοῦτον κτῆμα, ἀλλὰ περιμένει ὁδηγίας τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ τὸν ἐνοχλεῖ, ἄλλα πολλὰ ἔχοντα νὰ φροντίσῃ καὶ νὰ σκεφθῇ.

Μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην δὲν ἔμεινε πλέον δισταγμὸς εἰς τὸν νοῦν τοῦ Θάνου, ὅτι ὁ ἀδελφός του εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ φρονῇ ὅπως αὐτός, καὶ ὅτι εἰς μάτην καταγίνεται νὰ τὸν πείσῃ. Τὴν ἀποτυχίαν ταύτην ἀπέδιδεν εἰς τὴν συνήθη ἀφροντισίαν τοῦ ἀδελφοῦ του περὶ οἰκιακῶν πραγμάτων, σπουδαρχοῦντος νὰ προβιβασθῇ καὶ περιβληθῇ τιμὰς καὶ ἀξιώματα. Ἐκτὸς τῆς ἀδιαφορίας ταύτης, ἐνόμισεν ὅτι ὁ ἀδελφός του δὲν προσεῖχεν εἰς τὰς προτροπάς, μὴ θεωρῶν ἴσως αὐτὰς σπουδαίας, καὶ μὴ βλέπων τὰ πράγματα ὅπως τὰ ἔβλεπεν αὐτός. Ἂν εἶχε καρδίαν εὐαίσθητον, ἤθελε συγκινηθῇ ἀναγινώσκων τὰς περὶ τῶν χωρικῶν περιγραφάς του καὶ ἤθελε συμπράξει εἰς βελτίωσιν τῆς τύχης ἀνθρώπων, οἵτινες ἔμελλον νὰ γίνουν καὶ εἰς αὐτὸν ὠφέλιμοι. Ἀφοῦ λοιπόν, οὐδὲ τὸ ἐλατήριον τοῦ συμφέροντος οὐδὲ ἐκεῖνο τῆς συμπαθείας εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ δύναμιν, ἄλλο μέσον ἔπρεπε νὰ κινηθῇ, διὰ νὰ τὸν ἐξεγείρῃ ἐκ τῆς ληθαργίας του.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐθεώρησε κατάλληλον νὰ μεταχειρισθῇ τὴν μεσιτείαν τοῦ Ἀϋφαντοῦ. Πρὸς αὐτὸν ἐδείκνυεν ὁ ἀδελφός του σέβας διὰ τὰς εὐεργεσίας του, καὶ ἀπ' εὐθείας παρ' αὐτοῦ γενόμεναι αἱ προτροπαὶ θέλουν τον φέρει εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποφασίσῃ. Γράφων πρὸς τὸν Ἀϋφαντὴν συγχρόνως ἐξεπλήρου τὴν ὑπόσχεσίν του. Τῷ ἦτο μὲν λυπηρὸν νὰ γράψῃ πρὸς αὐτόν, πρὶν προβῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διδασκαλιῶν του, ἀλλ' ἐκθέτων λεπτομερῶς τὰ πράγματα

καὶ πόσον κατέγεινε νὰ πείσῃ τὸν ἀδελφόν του, ἔμελλε νὰ δικαιολογηθῇ. Οὐδὲν ἔλεγε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του προσβλητικόν, ἀλλ' ἀπέδιδε τὴν αἰτίαν εἰς τὴν μικρὰν ὑπόληψιν τὴν ὁποίαν δικαίως εἶχε περὶ τοῦ προτείνοντος μέτρα, τὰ ὁποῖα ἤδη κατὰ πρῶτον ἔμελλε νὰ δοκιμάσῃ. Ἐπεκαλεῖτο λοιπὸν τὴν συνδρομήν του, αὐτὸς διὰ παραινετικῆς ἐπιστολῆς νὰ συστήσῃ τὰ δέοντα εἰς τὸν Τάσον καὶ νὰ τὸν φωτίσῃ περὶ τῶν ἀληθῶν συμφερόντων του, τῶν ὁποίων ἡ παραμέλησις δὲν ἦτο πλέον εἰς αὐτὸν μόνον ἐπιβλαβὴς ἀλλ' εἰς πολλοὺς ἄλλους.

Αὕτη ἦτο ἡ τελευταία ἀπόπειρα τοῦ Θάνου, διότι μετ' αὐτὴν οὐδὲν ἄλλο πλέον ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ, καὶ ἡ παρουσία του ἐν Τριβαῖς ἦτο ὅλως περιττή.

Κ.'

Μεσιτεία Ἀὐφαντοῦ.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Θάνου πρὸς τὸν Ἀϋφαντήν, ἡ τόσον ποθουμένη, ἔφθασε τέλος πάντων πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἀμηχανίας αὐτοῦ καὶ τῆς θυγατρός του. Πολλάκις ἀναγνωσθεῖσα καὶ σχολιασθεῖσα παρεῖχε διήγησιν πραγμάτων δυναμένων νὰ χρησιμεύσουν πρὸς ὑποστήριξιν νέων εἰκασιῶν κατὰ τὸν ἴδιον ἑκάστου τοῦ σκέπτεσθαι τρόπον. Ἡ μὲν Εὐφροσύνη εὕρισκεν ἀποχρῶσαν ὕλην, διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν περὶ τοῦ ἀπόντος μέριμνάν της. Ἂν καὶ ἐφαίνετο αἰσία ἡ μεταβολὴ τῆς τύχης τοῦ Θάνου, ὅταν ἀνήγγειλεν, ὅτι ἔγινε κατὰ τὸ ἥμισυ συνιδιοκτήτης τοῦ χωρίου Τριβῶν, καὶ λεία ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν εὐπραγίαν ὁδός, ἦτο μακρὰν ὅμως αὐτῆς, διότι αἱ ἀπροσδοκήτως ἀναφυεῖσαι δυσχέρειαι καθίστανον τὸ μέλλον του προβληματικόν. Τί δύναται νὰ πράξῃ στερημένος μέσων,

καὶ περιστοιχούμενος ὑπὸ ἐνδεῶν ἀνθρώπων, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ τὸ ἀποδώσουν τι, κατὰ φυσικὸν λόγον τὸν θεωροῦν κοινὸν ἐχθρόν; Ἡ μέχρι τοῦδε σιωπή του, ὅσον καὶ ἂν ὑπῆρξε παραίτιος ἀλγεινῶν αἰσθημάτων, ἐδείκνυε τὸ εὐγενὲς καὶ ὑψηλὸν φρόνημά του, ὁποῖον ἐγνώρισεν ἐν αὐτῷ. Φιλοτιμούμενος, ὅπως τὸν ἐδίδαξεν ὁ πατήρ της, καὶ ἡ καρδία του ἐπόθει, νὰ θεμελιώσῃ τὸ συμφέρον του, οὐχὶ ἐπὶ τῆς κοινῆς καταστροφῆς, ἀλλ' ἐπὶ τῆς κοινῆς εὐπραγίας, κατῃσχύνετο νὰ γράψῃ πρὶν ἐνεργήσῃ τι ἄξιον λόγου. Ἀλλ' ἀντιμαχόμενος πρὸς τοιαύτας δυσχερείας, ἐξ ὧν ἡ ἀκαταμαχητοτέρα, ἡ ἀναλγησία τοῦ ἀδελφοῦ του, τάχα θέλει δυνηθῇ τὰς ὑπερνικήσῃ;

Ὁ Ἀϋφαντὴς πάλιν ἔβλεπεν ἐπιβεβαιουμένην τὴν κρίσιν του, ὅτι ἡ σιωπὴ τοῦ Θάνου εἶχεν αἰτίαν τὴν περὶ τοῦ κτήματος φροντίδα, καὶ ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἐνθυμηθῇ ὁ καλὸς μαθητὴς τὸν διδάσκαλόν του. Δὲν ἐφαίνετο ὅμως εἰς αὐτὸν παράδοξος ἡ ἐναντιότης τοῦ Τάσου. Ὁ ἀνατεθραμμένος ὑπὸ ἄλλας ἀρχὰς δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι δύναταί τις νὰ γίνῃ πλούσιος, καθιστῶν συγχρόνως πλουσίους τοὺς χρησιμεύοντας ὡς ὄργανά του, διότι δὲν ἐννοεῖ, ὅτι δύναταί τις ν' ἀπαιτήσῃ καὶ νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἔχοντος, ἐνῷ παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος εἰς μάτην προσδοκᾷ. Βεβαίως ὁ Τάσος τὰς διὰ τοῦ ἀδελφοῦ του διαβιβασθείσας συμβουλάς του ἐξέλαβεν ὡς ἠθικὰ παραγγέλματα, οὐχὶ δὲ πρὸς εὐπορίαν χρήσιμα. Διὰ τοῦτο ἐδήλωσε μὲν ὅτι εὐγνωμόνως τὰ παραδέχεται, καὶ ὅτι δῆθεν ὁ ἀδελφός του καταγίνεται εἰς τὴν ἐφαρμογήν του, ἀλλ' ἀπέχει πάσης συνεργείας, εἰς ὅ,τι καταδικάζει ὡς ἐπιβλαβές. Ἡ μεσιτεία του, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται ὁ Θάνος, δύναται μόνη νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ ποθούμενον, ἀλλὰ τούτου χάριν πρέπει νὰ συνομιλήσῃ προφορικῶς μετὰ τοῦ Τάσου, διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ εἰς αὐτὸν οἱανδήποτε ὑπεκφυγήν. Ἀφοῦ

δι' ἐπιστολῆς ὡμολόγησεν, ὅτι ἀσπάζεται τὰς παραινέσεις του, δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ ἐναντίον φρόνημα. Τότε λοιπὸν μεταβάλλων τὸν χαρακτῆρα τοῦ λόγου καὶ ἐκ τῆς ἁπλῆς συνδιαλέξεως ἐρχόμενος εἰς τὰ πράγματα, δύναται νὰ τὸν ζητήσῃ αἴφνης, νὰ ἐκθέσῃ ἐγγράφως τὴν πρὸς τὸν Θάνον ἔγκρισιν.

Ἡ κατάστασις τῆς Εὐφροσύνης ἐπεκαλεῖτο σπουδαίαν καὶ ταχεῖαν ἀντίληψιν· ἡ ἀπανθοῦσα χροιά της ἐδείκνυε μαραινομένας τὰς δυνάμεις της. Ἡ ἐπιστολὴ κατεπράϋνεν ὁπωσοῦν τὴν δριμύτητα τοῦ πάθους, δείξασα τὸν Θάνον, ὅτι ἦτο ὁποῖος ἔπρεπε νὰ ἦναι, δὲν ἀφήρεσεν ὅμως τὰς μερίμνας, ἀλλὰ μετέδωκε νέας. Αἱ περὶ συνδρομῆς ἐλπίδες του δὲν ἔπρεπε νὰ ματαιωθοῦν, καὶ ἦτο πάλιν περίστασις νὰ δειχθῇ περίσπουδος ἡ συμπάθεια.

Ἅμα ἡ ὀρθολάλος χελιδὼν ἀνήγγειλε πάλιν ἐπανερχόμενον τὸ εὐανθὲς ἔαρ, ἀνεχώρησεν ὁ Ἀϋφαντὴς εἰς Ὑπάτην μετὰ τῆς θυγατρός του, τὴν ὁποίαν εὐκόλως ἔπεισε νὰ τὸν συνακολουθήσῃ, διότι αὐτὴ δὲν ἠγάπα νὰ ἦναι μακρὰν τοῦ πατρός της, μάλιστα κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ὅτε οὗτος ἔμελλε νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ τοῦ Θάνου. Ἡ ἀπόστασις ἐκ Δομοκοῦ δὲν ἦτο μεγάλη, καὶ πρόφασιν εἶχε δῆθεν, ὅτι σκοπεῖ ν' ἀγοράσῃ κτήνη πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ποιμνίων του. Τοὺς λῃστὰς δὲν ἐφοβεῖτο, διότι πολλοὺς ἐξ αὐτῶν εἶχε περιθάλψει, καὶ οἱ ποιμένες ἦσαν πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκοὶ διὰ τὰς ἀγαθοεργίας του.

Ὀλίγας ἡμέρας πρὶν φθάσῃ εἰς Ὑπάτην εἶχεν ἔλθει ἐκεῖ ὁ Ἰαπετὸς ἅμα μετὰ τὸ πέρας τῆς φυλακίσεώς του. Διά τινα καιρὸν τοὐλάχιστον, ἑαυτοῦ νὰ λησμονηθῇ ἡ δυσπραγία του, ἔκρινεν ἀναγκαῖον ν' ἀπομακρυνθῇ τῶν Ἀθηνῶν, οὐδένα ἔχων ἐντοσούτῳ πόρον, ἀφοῦ ἐξήντλησε τὰ μικρὰ χρήματά του καὶ τὴν γενναιότητα τῶν φίλων του, πρὸς οὓς ἦτον ἤδη φορτικός. Παρὰ τοῦ Τάσου ἠξίου νὰ λάβῃ τὸ ἐπιβάλλον ἐκ τῆς ἐγκριθείσης κατακυρώσεως τοῦ χωρίου Τριβῶν, εἰς ἣν αὐτὸς μεγάλως συνετέλεσεν, ἐνῷ ἐκεῖνος ἐφαίνετο τείνων ν' ἀποδείξῃ τὸ εὔστοχον τοῦ λογίου, ὅτι ἅμ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις. Ἀλλ' ὁ Ἰαπετὸς εἶχε τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Τάσου, ἐξ ὧν ἐφαίνετο προδήλως ποίων μέσων ἔγινε χρῆσις πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν χωρικῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Καίτοι πιεζόμενος ὑπὸ βαρείας ἀνάγκης δὲν προέβη ὁ Ἰαπετὸς μέχρις ἀπειλῶν διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς δυσάρεστον ῥῆξιν, πρὶν ἐξαντλήσῃ ὅλα τὰ μέσα, καὶ περιποιητικῶς ἔγραφε πρὸς τὸν ἐπιλήσμονα, πληροφορῶν αὐτὸν μετ' εὐτραπελισμοῦ περὶ τῶν παθημάτων του καὶ ἐνίοτε παρενείρων, ὅτι κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην θέλει γνωρίσει τοὺς εἰλικρινεῖς φίλους του, ὅτε οὐδὲν ἐλπίζουν παρ' αὐτοῦ, ἐνῷ δύνανται νὰ ἦναι πρὸς αὐτὸν ὑπερβαλλόντως χρήσιμοι. Ὁ Τάσος ὅμως οὐδὲ ἀπάντησιν ἔδιδεν.

Ὁ Ἰαπετὸς ἐν τούτοις ἐγνώριζε τὴν μεγάλην εὐπραγίαν τοῦ ἀχαρίστου φίλου του καὶ ὡς ἔγγιστα τὰ παρὰ τούτου ἐνεργούμενα, ὥστε ἅμα ἐξελθὼν τῆς φυλακῆς καὶ μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι ἀπῆλθεν εἰς Ὑπάτην, καὶ ἐπερειδόμενος εἰς τὴν ἀρχαίαν φιλίαν κατέλυσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τάσου. Δι' ἐπιτηδείου λιπαρίας καὶ γινόμενος πανηγυριστής του μέχρι κόρου, ὅπου ἦσαν δύω ἄνθρωποι ἀνεχόμενοι νὰ τὸν ἀκούσουν, ἤλπιζε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σκοπούμενον, διότι ἀντὶ χρημάτων εὐχαρίστως ἔστεργε νὰ λάβῃ συμμετοχὴν εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Τάσου. Μεταβάλλων τὸ εἶδος τῆς ἀπαιτήσεως δὲν ἦτον ἀπίθανον νὰ ἐπιτύχῃ, καὶ γνωρίζων ὅτι ταχύτερον τοῦ αἰτοῦντος λαμβάνει τις αὐτοχείρως, αὐτοκλήτως ἀνεμιγνύετο καὶ ὑπεισέδυε καὶ τὰ πάντα κατεσκόπευε, διὰ νὰ εὕρῃ λαβάς. Ὁ Τάσος μετεχειρίζετο πρὸς αὐτὸν ἀστειότητα ὑπεκφεύγων ἐπιτηδείως καὶ κρύπτων τὴν ἄκραν τοῦ

μίτου ὥστε νὰ μὴ σύρῃ εἰς ἑαυτὸν τὰ πράγματα ὁ Ἰαπετός.
Τοῦτο ἐφαίνετο ἐπικίνδυνον, διότι αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ πε-
ριορισθῇ εἰς μικρά, ἀλλ' ἔμελλεν ἀμέσως διὰ τῆς συνήθους
ἐπιδεικτιάσεως νὰ ἐφελκύσῃ τὴν κοινὴν προσοχήν. Δὲν ἐτόλμα
ὅμως ὁ Τάσος ν' ἀποκρούσῃ καὶ νὰ πέμψῃ εἰς κόρακας τὸν
Ἰαπετόν, φοβούμενος τὰς ἐν Ἀθήναις σχέσεις του, διὰ τῶν
ὁποίων ἠδύνατο νὰ δώσῃ φωνὴν εἰς τὰ ἑκατὸν στόματα τῆς
φήμης. Μεταξὺ τῶν δύο φίλων τοιουτοτρόπως ὑπῆρχεν ἀδιά-
κοπος σκιαμαχία, καθ' ἣν ὁ μὲν ἦτο περιπετὴς καὶ προ-
σκολλλώμενος, ὁ δὲ ἐφυγομάχει καὶ διεξέδυε.

Δὲν εἶχε πλέον ὁ Ἰαπετὸς ἐκεῖνο τὸ γαῦρον καὶ κοῦφον,
τὸ ὁποῖον ἤρεσκε μεγάλως ἐν Ἀθήναις, ὡς ἐκπεσὼν τῆς τρο-
χιᾶς του καὶ ἐφαίνετο αἰσθανόμενος, ὅτι τροχὸς τὰ ἀνθρώ-
πινα. Τὸ γοργὸν βλέμμα του ἦτον ἄστατον καὶ τεθορυβημέ-
νον, ὡς τοῦ ζητοῦντος ἄδηλόν τι καὶ κρύφιον, θέλοντος δὲ
νὰ λανθάσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων καὶ νομίζοντος, ὅτι
αὕτη παρακολουθεῖ ὅλα τὰ διαβήματά του. Τὸ κομψοπρεπὲς
τοῦ τρόπου του δὲν ἠλλοιώθη ὅμως, καὶ ἦτο πάντοτε διακε-
χλιδὴς καὶ κλασαυχενευόμενος. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐκι-
νεῖτο ἄνω καὶ κάτω, λιχνεύων τ' ἀπόρρητα καὶ πράττων,
ὡς ἂν εἶχεν ἐντολὴν παρὰ τοῦ Τάσου, ὅστις ὅμως ἐπιτηδείως
τὸν ἀπέπεμπε δεικνύων ἀδιαφορίαν καὶ ὅτι περὶ ἄλλων ἐνα-
σχολεῖται. Καίτοι καταλαμβάνων ὅλας τὰς παρόδους ὁ Ἰα-
πετὸς εὑρίσκετο πάντοτε ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκ νέου πάλιν
ἐκινεῖτο. Αὐτὸς πρῶτος ἔμαθεν, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
περιστάσεων, τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἀϋφαντοῦ μετὰ τῆς θυγατρός
του εἰς Ὑπάτην, καὶ αὐτὸς πρῶτος τὸν ὑπεδέχθη εἰσερχόμε-
νον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τάσου.

Τὸ συνάντημα δὲν ἦτον εὐάρεστον εἰς τὸν Ἀϋφαντήν. Ἐν-
θυμούμενος τί ὑπέστη ἐν Ἀθήναις ἐξ αἰτίας τοῦ προπετοῦς
τρόπου καὶ τῶν μωρῶν ἀξιώσεών του, δὲν εἶχε διάθεσιν

ν' ἀνανεώσῃ τὴν δυσάρεστον σχέσιν, ἀλλὰ προσποιούμενος ὅτι δὲν γνωρίζει αὐτὸν καὶ μὴ εὑρίσκων τὸν Τάσον ἐστράφη πρὸς ἀναχώρησιν. Ὁ Ἰαπετὸς κατεγίνετο νὰ τὸν πείσῃ φιλοφρόνως νὰ μείνῃ καὶ νὰ τὸν ἐμπιστευθῇ ὅ,τι ἐπεθύμει, διὰ νὰ τὸ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν Τάσον, ὅστις πρὸς αὐτὸν οὐδὲν εἶχεν ἀπόρρητον. Δὲν μετέβαλεν ὅμως τὴν γνώμην τοῦ Ἀϋφαντοῦ, ὅστις οὐδὲ κἂν τὸν ηὐχαρίστησε διὰ τὴν πρόθυμον δεξίωσίν του, ἀλλ' ἀπαντῶν ψυχρῶς, ὅτι οὐδὲν ἔχει κατεπεῖγον, ἔστρεψε τὰ νῶτα. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασε καὶ ὁ ζητούμενος Τάσος δεικνύων τὴν ἀπορίαν του διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐπίσκεψιν. Ὁ Ἀϋφαντὴς ἐξήγησε τὴν αἰτίαν αὐτῆς, ὅτι προτίθεται ν' ἀγοράσῃ κτήνη.

Ὁ Ἰαπετὸς καὶ ἐνώπιον τοῦ Τάσου κατέχων τὸ θάρρος, τὸ ὁποῖον μεταξὺ στενῶν φίλων ἐπικρατεῖ, οὐ μόνον δὲν ἀπεχώρησεν, ὥστε ἐκεῖνοι νὰ λαλήσουν κατ' ἰδίαν, ὅπως ἐπεθύμει ὁ Ἀϋφαντής, ἀλλὰ καὶ μέρος ἐλάμβανεν εἰς τὸν διάλογον, εὐφυῶς τρέπων αὐτὸν πρὸς τὸ ἀστεῖον καὶ χαρίεν.

— Ἡ Φθιῶτις, παρενέβη λέγων, δὲν φημίζεται τόσον διὰ τὰ κτήνη της, ὅσον διὰ τοὺς λῃστάς της.

— Διὰ τοῦτο εἶναι ἀξία οἴκτου, πιστεύω ὅμως ὅτι ὁ κύριος Τάσος καταβάλλει πᾶσαν ἐνέργειαν, διὰ ν' ἀπαλλάξῃ τὴν χώραν τῆς γεννήσεώς του αὐτῆς τῆς δεινῆς μάστιγος. Ἤθελεν εἶναι τῳόντι ὄνειδος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις εἶναι δεκτικὴ πολιτισμοῦ, νὰ μὴ δύναται νὰ πράξῃ κατὰ τοῦτο πλέον τι τῆς Τουρκίας, ἥτις εἶναι ἀνεπίδεκτος.

— Ἐγὼ ἐκτελῶ, εἶπεν ὁ Τάσος, τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὅστις εἶναι πρόθυμος καὶ ἄγρυπνος, ἀλλὰ πιστεύσατε ὅτι κατὰ τῆς λῃστείας ἡ τουρκικὴ Ἀρχὴ ἔχει δραστικώτερα μέσα, διότι δὲν ὑπόκειται εἰς εὐθύνας, δὲν δεσμεύεται διὰ τύπων καὶ νόμων, δὲν ἔχει ὑπεράνω αὐτῆς δικαστήρια, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν ἀποδείξεις καὶ χάριν αὐτῶν κατατρίβουν τὸν

καιρὸν εἰς ἀνακρίσεις, διὰ νὰ βεβαιώσουν ὅ,τι εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν, δυστυχῶς δὲ κατορθόνουν νὰ τὸ καταστήσουν ἀδιάγνωστον.

— Ναὶ, εἶπεν ὁ Ἰαπετὸς, ἡ εὐθύνη καὶ ὁ ἔλεγχος παραλύει τὴν νευρωδεστέραν χεῖρα, ὅπως ἐκλείπει ἡ φωνὴ εἰς τὸν εὐφωνότερον μελῳδὸν, ὅταν ἀμφιβάλλῃ ἂν ἀρέσκῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον. Διὰ τοῦτο βλέπετε, ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἐκ προκαταβολῆς ἐνθαρρυντικῶν χειροκροτήσεων.

— Δὲν γνωρίζω, τίνος ἔχουν ἀνάγκην οἱ μελῳδοί σας, πλὴν ὅστις ζῇ ἐν Τουρκίᾳ καὶ μάλιστα ὑπήκοος, δύναται ἐκ πείρας νὰ σᾶς πληροφορήσῃ, ποῖα καὶ πόσα εἶναι τὰ κακὰ τῆς ἀνευθύνου ἐξουσίας. Ἰδοὺ ὡς παράδειγμα, τί γίνεται κατὰ τὴν φύλαξιν τῶν ορίων μας. Ὁ νῦν Δερβέναγας λαμβάνει μισθὸν τριακοσίων στρατιωτῶν, ἢ καθὼς λέγομεν τριακόσια χάρτζια. Ἐν τούτοις διατηρεῖ μόνους πεντήκοντα, καὶ αὐτοὶ ἀμφιβάλλω ἂν ἔχουν πεντήκοντα ὅπλα. Ἴσως ἐμάθετε καὶ τὴν συμφωνίαν, τὴν ὁποίαν συνῆψε μετὰ τοῦ Πασᾶ;

— Ὄχι! εἶπεν ὁ Τάσος, δὲν μᾶς εἶναι γνωστή!

— Εἶναι τῳόντι ἀπίστευτος. Ὑπεχρεώθη εἰς ἀποζημίωσιν διὰ πᾶσαν λῃστείαν πραττομένην ὑπὸ συμμορίας ἐλάττονος τῶν εἰκοσιπέντε ἀνδρῶν. Διὰ τοῦτο παρέχει ἄσυλον εἰς ὅλους τοὺς λῃστάς σας, ὅλαι δὲ αἱ παρ' ἡμῖν λῃστεῖαι γίνονται ὑπὸ πολυαρίθμων λῃστρικῶν ταγμάτων, τὰ ὁποῖα οὐδὲ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Δερβεναγᾶ βλάπτουν, διότι. περὶ αὐτῶν. δὲν ἐνέχεται, οὐδὲ τὰ συμφέροντά του, διότι ἔχει πάντοτε τὴν μερίδα του, ὡς καλὸς φίλος των.

— Παρ' ἡμῖν, ὑπέλαβεν ὁ Ἰαπετὸς, πολλοὶ ὀξύνοες καὶ διορατικοὶ τοῦ μέλλοντος πολιτικοὶ φρονοῦν, ὅτι τὸ σπέρμα τῆς λῃστείας δὲν εἶναι συμφέρον νὰ ἐξαλειφθῇ κατὰ κράτος.

— Πιστεύω ὅτι ἔχετε τοιούτους πολιτικοὺς ἐξ ὅσων εἶδα

καὶ ἤκουσα. Ἀλλὰ παρὰ τοιούτους ὀξυδερκεῖς προτιμῶ τοὺς μύωπας, οἵτινες ἤθελον διαθέσει καλῶς τὰ παρόντα. Ὁμολογῶ, ὅτι δὲν ἔχω αὐτὴν τὴν δύναμιν τοῦ νοὸς, διὰ νὰ προΐδω πῶς ἐκ τοῦ κακοῦ δύναται νὰ προκύψῃ τὸ καλόν.

— Πῶς, εἶπεν ὑπομειδιῶν ὁ Ἰαπετὸς καὶ ὑποβλέπων τὸν Τάσον, ἀρνεῖσθε, ὅτι ἔχει καὶ τὰ καλά της ἡ λῃστεία, καὶ ὅτι εἶναι ἀνταξία ἄλλων κακῶν;... Ἀρνεῖσθε, ὅτι διὰ τοῦ λῃστρικοῦ βίου διατηρεῖται τὸ φιλοπολεμον καὶ ἀνδρικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θέλει δειχθῇ χρήσιμον;... Ἀρνεῖσθε, ὅτι εἰς αὐτοὺς τοὺς λεγομένους κ λ έ φ τ α ς χρεωστεῖται ἡ ἐπανάστασις καὶ ἡ ἀνεξαρτησία μας;

— Ἴσως τότε ἦσαν τοιαῦτα ἤθη χρήσιμα εἰς τοὺς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας, ὅπως δύνανται νὰ ἦναι εἰσέτι εἰς ἡμᾶς. Ἀλλὰ σεῖς οἱ ἔχοντες πλέον τὴν ἀνεξαρτησίαν, δὲν ἔπρεπε νὰ φέρετε ὅπλα, εἰμὴ μόνον πρὸς παγίωσιν αὐτῆς διὰ τῆς εὐνομίας. Ἀλλέως πρέπει νὰ εἶσθε ἐντελῶς ἄνανδροι ἂν δὲν δύνασθε νὰ ἔχετε ἄλλην ἀνδρείαν, παρὰ τὴν τοῦ λῃστοῦ τοῦ προσβάλλοντος τὸν ἄοπλον. Δὲν ἦσαν τοιοῦτοι ἀχρεῖοι καὶ αἱμοβόροι ἅρπαγες οἱ κ λ έ φ τ α ι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, τοὺς ὁποίους ἀτιμάζετε συγκρίνοντες πρὸς αὐτὰ τὰ ἐκτρώματα, ἀνάξια νὰ ὀνομάζωνται ἄνθρωποι.

Ὅσον καὶ ἂν ἦτον ἀπεχθὲς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰαπετοῦ εἰς τὸν Ἀϋφαντὴν, οὗτος ἐδέχετο τοιαύτην συζήτησιν, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τὸν Τάσον τὴν περιφρόνησίν του κατὰ φρονημάτων, τὰ ὁποῖα ἐγνώριζεν ὅτι συμμερίζεται ὁ Τάσος, καὶ ὡς ἐξ αὐτῶν προσηνέχθη ἀπηνῶς πρὸς τοὺς Τριβαίους καὶ ἀναισθήτως πρὸς τὰς παρακλήσεις τοῦ ἀδελφοῦ του. Δεικνύων τοιουτοτρόπως ὅτι εἰσέδυεν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Τάσου,ν ἤλπιζεν νὰ τὸν φιλοτιμήσῃ νὰ φανῇ ἀνώτερος τοῦ ὅ,τι ἦτο πραγματικῶς. Ὁ Ἰαπετὸς πάλιν ἠκολούθει τὴν ἐλαστικότητα τοῦ πνεύματός του καὶ ἐκαλλώπιζεν αὐταρέσκως ἀξιώματα τε-

τριμμένα τῶν λεγομένων ἀνθρώπων τῆς πείρας. Συγχρόνως ὅμως ἤρεσκεν εἰς τὸν Ἰαπετὸν, νὰ κεντᾷ τὸν Τάσον ἐκδικούμενος τὴν κρυψίνοιάν του καὶ τὴν ἀχαριστίαν του.

— Δέχομαι, εἶπεν, ὅτι οἱ λησταὶ δὲν εἶναι ὁμοίας φύσεως, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς καταδιώκομεν τοὺς κακοὺς καὶ τοὺς τιμωροῦμεν, τοὺς δὲ μεγαλουργούς, ἐκ γνησίας καταγωγῆς, εὐλαβούμεθα καὶ πολλάκις τιμῶμεν. Θέλει ἔλθει ἡμέρα, ὅτε θέλετε γνωρίσει, τί δύνανται οἱ τοιοῦτοι.

— Δὲν εἶμαι εἰς κατάστασιν, ἀπήντησεν ὁ Ἀϋφαντής, νὰ διακρίνω αὐτὰς τὰς δύω ποιότητας, σᾶς βεβαιῶ ὅμως, ὅτι ἂν σᾶς ἴδωμέν ποτε ἐρχομένους ἐν συνοδείᾳ τοιούτων ληστῶν, τρόμος θέλει μᾶς καταλάβει καὶ διὰ τῆς φυγῆς θέλομεν ζητήσει νὰ σωθῶμεν ἐκ τῶν χειρῶν τοιούτων σωτήρων.

— Μεταξὺ αὐτῶν θέλετε εὕρει καὶ ἐμέ, προσέθηκεν ὁ Ἰαπετός, διὰ νὰ σᾶς ἐμπνεύσω θάρρος, καὶ ἀσφάλειαν.

Δὲν ἔκρινεν ὅμως πρέπον ὁ Ἀϋφαντής, νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸν αὐτάρεσκον, στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν σιωπῶντα Τάσον.

— Σήμερον, εἶπεν, ἦλθα μόνον διὰ νὰ σᾶς ἰδῶ κατόπιν θέλω σᾶς ὁμιλήσει καὶ περὶ ἄλλου πράγματος.

Ἀμφότεροι ἀποχωροῦντα τὸν ἠκολούθησαν μέχρι τῆς αὐλείου θύρας καὶ τὴν ἐπαύριον ὁ Τάσος μόνος τὸν ἐπεσκέφθη, ὥστε πάλιν ὁ Ἰαπετὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξιχνιάσῃ, τί ὑπάρχει μεταξύ των.

Κατὰ τὴν συνέντευξιν ταύτην ὁ Ἀϋφαντὴς ἐζήτησε πρῶτον πληροφορίας παρὰ τοῦ Τάσου περὶ τῶν αὐτόθι κτηνοτρόφων, καὶ λαβὼν αὐτὰς ἐν παρόδῳ ἔφερε τὸν λόγον περὶ τοῦ κτήματος τῶν Τριβῶν καὶ περὶ Θάνου, ἐκθέτων ἀκριβῶς ὅσα παρ' αὐτοῦ ἐπληροφορήθη. Ὁ Τάσος δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ τὴν ἀμηχανίαν του ἐλεγχόμενος ψεύστης παρ' ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ἐσέβετο διὰ πολλοὺς λόγους Δὲν ἐπέμεινεν ὅμως ὁ Ἀϋφαντὴς εἰς τὸ νὰ δείξῃ πρὸς τὸν θορυβούμενον τὴν ἀντίφασιν τῶν γρα-

φομένων πρὸς τὰς πράξεις του. Ἐξ ἐναντίας ὁμιλῶν πρὸς αὐτὸν ἀπαθῶς, καὶ λαμβάνων τὸ μέρος τοῦ εἰλικρινοῦς φίλου ἀμφοτέρων τῶν ἀδελφῶν, τὸν ὡμίλησε παραινετικῶς καὶ τὸν ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν ὑπόθεσιν πρὸς τὸ συμφέρον ἀμφοτέρων. Ἐξηγῶν εἰς αὐτὸν πόσον ὠφελήθη προσαγόμενος ἀνέκαθεν ἐπιεικῶς πρὸς τοὺς ὑπηρετοῦντας αὐτὸν, ἐνῷ ἄλλοι μικρολογοῦντες, καὶ φιλοτιμούμενοι, νὰ μὴ μεταλάβῃ τις ἐκ τοῦ κέρδους των, δὲν φθάνουν μέχρι τῶν προσόδων τὰς ὁποίας αὐτὸς ἐκ τῶν κτημάτων του λαμβάνει. Ἐννοεῖ λοιπὸν καὶ αὐτός, διατὶ ὁ Τάσος δὲν ἐπείσθη ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀδελφοῦ του, εἰς ὃν δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην περὶ τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεών του. Ὅταν ὅμως ἡ γνώμη τοῦ νέου συμφωνηθῇ πρὸς τὰς παραινέσεις ἐκείνου, ὅστις δύναται νὰ κρίνῃ, τὸ ὀρθότερον, καὶ ὅταν αὐτὸ δύναται νὰ καταστήσῃ καὶ ἄλλους εὐτυχεῖς, δὲν ἐννοεῖ πλέον πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐναντιότητα.

Ὁ γλυκὺς καὶ παραινετικὸς τρόπος τοῦ Ἀϋφαντοῦ, μὴ ἐπενθυμίζοντος εἰς τὸν Τάσον, τί ἄλλοτε ἔγραφε, καθησύχαζεν αὐτὸν, ὅτι δύναται καὶ πάλιν νὰ προσποιηθῇ τὸν πρόθυμον καὶ πεπεισμένον καὶ τὰ πάντα παρεδέχετο καὶ ὑπέσχετο, δικαιολογούμενος διὰ τὸ παρελθόν, ὅτι αἱ φροντίδες τῆς ὑπηρεσίας του δὲν τὸν ἐπέτρεψαν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσήκουσαν προσοχὴν εἰς τὰς αἰτήσεις τοῦ ἀδελφοῦ του, πρὸς ὃν ἀμέσως θέλει γράψει συναινῶν καὶ ἀφίνων ἀπόλυτον κύριον νὰ πράξῃ ὅ,τι γνωρίζει.

Τὴν αὐτὴν πρόφασιν ὅμως μετεχειρίσθη καὶ ὁ Ἀϋφαντής, διὰ ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ, νὰ γράψῃ ἀμέσως ἐκεῖ τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Θάνον, πρὸς ὃν αὐτὸς θέλει φροντίσει νὰ τὴν στείλῃ

Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη παρέμβασις τοῦ Ἀϋφαντοῦ, μετατραπέντος ἀπὸ παραινέτου εἰς μεσάζοντα καὶ τόσον ἐπιμόνως ἐπικειμένου, ἐθορύβησε τὸν Τάσον, μὴ βλέποντα πλέον διέξο-

δον, ἂν ἔδιδε τοιαύτην συναίνεσιν, ἥτις ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν Θάνον, πρὸς πράξεις ὅλως ἐναντίας εἰς τὸν ἀρχικὸν σκοπόν του. Ὑπεσχέθη λοιπὸν, νὰ γράψῃ αὐτὸς καὶ ἔδωκε λόγον τιμῆς στρατιώτου περὶ τούτου, ὥστε νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ πάσης φροντίδος. Ἀλλ' ὁ Αὐφαντὴς εὑρίσκων τὴν περίστασιν ἁρμοδίαν, καθ' ἣν ὁ Τάσος περιπλεχθεὶς ἐντὸς τῶν παγίδων τῆς ὑπουλότητός του δὲν ἠδύνατο ἀναιδῶς νὰ μεταβάλῃ τοὺς λόγους του, οὐδὲ νὰ σχίσῃ τὸ προσωπεῖον, παρέστησε τὸ φιλικὸν συμφέρον, ὡς παρέχον εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἐσκόπει ταχέως ν' ἀναχωρήσῃ καὶ δὲν ἤθελε πάλιν νὰ γίνῃ φορτικὸς εἰς τὸν ἔχοντα πολυειδεῖς ἀσχολίας, ἐνῷ θέλει νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν Θάνον ὡς κατόρθωμά του τὴν συναίνεσιν τούτου, ἀφοῦ μάλιστα τὸν παρεκάλεσε νὰ μεσιτεύσῃ, διατὶ νὰ τῷ ἀρνηθῇ ὁ Τάσος αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν;

Διὰ νὰ ἐμφράξῃ τὰς ὑπεκφυγὰς τοῦ εἰς μάτην κρυπτομένου προσέθεσεν ὁ Αὐφαντὴς, ὅτι καὶ δι' ἄλλον λόγον ἐπιθυμεῖ νὰ γράψῃ τώρα ἐνώπιόν του τὴν ἐπιστολὴν διὰ νὰ τῷ ὑπαγορεύσῃ καὶ παραινέσεις τινὰς πρὸς τὸν ἀδελφόν του.

Καίτοι ἄκων λοιπὸν ὁ Τάσος, συλληφθεὶς ὅμως ἀπροσδοκήτως καὶ παρ' ἐλπίδα ἔγραψε καθ' ὑπαγόρευσιν, συγχρόνως ἐπινοῶν πῶς νὰ ματαιώσῃ τὸ γινόμενον. Διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἔμελλε νὰ πέμψῃ ὁ Αὐφαντὴς τὴν ἐπιστολὴν ἄρα ἦτον εὔκολον εἰς τὸν τὰ πάντα δυνάμενον, νὰ συλλάβῃ αὐτὴν, καὶ τοιουτοτρόπως ἀκινδύνως ἠδύνατο κατὰ τὴν γνώμην του νὰ φανῇ πρὸς τὸν Αὐφαντὴν γενναῖος. Διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἔγραψε προθύμως τὰ ὑπαγορευόμενα, ὁμολογῶν τὸν Θάνον κατὰ τὸ ἥμισυ συμμέτοχον, καὶ κύριον νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει, ἀκολουθῶν μάλιστα τὰς παραινέσεις τοῦ εὐεργέτου του, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς προσέθεσεν ἄλλα ὑπερβαίνοντα τὰς προσδοκίας τοῦ Αὐφαντοῦ, ἀποροῦντος τῳόντι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιτυχίας του·

Ὅταν ὁ Τάσος ἀπεχώρησε, περιχαρὴς ἔδειξεν ὁ Αὐφαντὴς τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν θυγατέρα του καὶ πολλάκις τὴν ἀνέγνωσε, διὰ νὰ πεισθῇ ἐντελῶς ὅτι τὰ πάντα ἐξωμαλύνθησαν.

Παρῆλθον ἐν τούτοις ἡμέραι τινὲς καὶ οὐδεμία ἐφάνη ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Θάνον ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ταχυδρομείου, ὥστε ὁ Τάσος ἤρχισε νὰ σκέπτηται, μὴ τυχὸν δι' ἄλλου μέσου προτίθεται νὰ τὴν ἀποστείλῃ ὁ Αὐφαντής· ἦτο δὲ ἀνήσυχος νὰ μάθῃ ἀκριβῶς περὶ τούτου πρὶν φθάσῃ ὁ Θάνος νὰ πράξῃ τὸ ἀδιόρθωτον. Ἐπίσης ἀνήσυχος ἦτον ὁ τὰ πάντα περιεργαζόμενος Ἰαπετὸς, ὅταν μάλιστα ἔμαθεν ὅτι ὁ Αὐφαντὴς παρασκευάζεται πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἐνῷ τῳόντι ἔμελλεν οὗτος ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ν' ἀπέλθῃ ὀψὲ τῆς ἑσπέρας τὸν ἐπεσκέφθη ὁ ποιμὴν Γκίκας Τράμεσης, ὅστις εἶχε πολὺ πρὸς αὐτὸν σέβας καὶ ἄλλοτε τὸν παρεκάλεσεν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ Τάσου, τραυματίου, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅτε ἐκεῖνον μὲν περιέθαλψε, τοῦτον δὲ παρέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Ὁ Τράμεσης εἰσέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Αὐφαντοῦ οὐχὶ φαιδρὸς κατὰ τὸ σύνηθες, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος εἰσδύων καὶ διστάζων. Ἡ Εὐφροσύνη τὸν ὑπεδέχθη καὶ τὸν ἀνήγγειλεν εἰς τὸν πατέρα της, ὅστις, κατὰ τὸν εὐπροσήγορον πρὸς τοὺς ὁμοίους του τρόπον, τῷ ἔδειξε τὴν εὐχαρίστησίν του, ὅτι τὸν ἀπαντᾷ ἐν Ὑπάτῃ καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἤθελεν εὐχαριστηθῇ ἔτι μᾶλλον, ἂν ἐγνώριζε πρὸ ἡμερῶν ὅτι εἶναι αὐτόθι.

— Σήμερον ἔμαθα, τῷ εἶπεν ὁ Τράμεσης, ὅτι εἶσθε ἐδῶ καὶ ἦλθα νὰ ἐρωτήσω διὰ τὴν ὑγείαν σας καὶ πότε ἀναχωρεῖτε, διὰ νὰ σᾶς εἴπω τὸ κατευόδιον.

— Ἴσως ἀναχωρήσωμεν μετὰ δύω ἡμέρας.

— Κάμνετε καλὰ νὰ φύγετε αὔριον, διὰ νὰ μᾶς ἔχετε συνοδίαν, διότι καὶ ἡμεῖς μεταφερόμεθα.

— Διατί νὰ μὴ περιμείνῃς, ἀφοῦ καὶ ἡμεῖς δὲν ἀργοῦμεν!

— Ἔχω πολλοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς εἴπω, καὶ σᾶς συμβουλεύω καὶ σᾶς νὰ φύγετε αὔριον.

— Δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην.

— Κάμετε ὅπως γνωρίζετε, πλὴν ἂν θέλετε νὰ μὲ ἀκούσετε, δὲν μετανοεῖτε.

Ὁ σοβαρὸς τρόπος τοῦ Τράμεση καὶ τὸ παραινετικὸν τῆς κατέστη-φωνῆς του, καὶ κατά τι μυστηριῶδες τοῦ λόγου του σαν περίεργον τὸν Ἀϋφαντήν, ὅστις ἔνευσεν εἰς τὴν θυγατέρα του, ν' ἀπομακρυνθῇ, διὰ νὰ ἐξηγηθῇ μετὰ πλείονος θάρρους ὁ λαλῶν.

Ὅταν ἔμειναν μόνοι, εἰς μάτην κατέγινεν ὁ Ἀϋφαντής, νὰ ἐπα-μάθῃ παρ' αὐτοῦ ἀκριβέστερόν τι. Ὁ Τράμεσης ἐπέμενεν παλαμβάνων πάντοτε τὸ αὐτό, ὅτι προτιμότερον νὰ φύγῃ τὴν ἐπαύριον, καὶ ὅτι δὲν θέλει μεταμεληθῆ.

— Πλὴν νομίζεις, ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος διὰ τῆς μεταβολῆς;

— Δὲν γνωρίζω, εἶσθε κύριος νὰ πράξετε ὅπως σᾶς ἀρέσκει· Ἐγὼ ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔφαγα τοσάκις ψωμὶ καὶ ἅλας εἰς τὸ σπῆτί σας, αὐτὸ σᾶς λέγω, φύγετε αὔριον.

— Καλὰ εἶπεν ὁ Ἀϋφαντής, σὲ ἀκούω καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ἀναχωροῦ-ὅτι μοὶ δίδεις ἀγαθὴν συμβουλήν. Αὔριον τὸ πρωὶ μεν. Ἡμεῖς ὅμως μεταβαίνομεν εἰς Λαμίαν καὶ ἐκεῖθεν ὁδηγούμεθα.

— Ὅταν φθάσωμεν εἰς Λαμίαν, σᾶς λέγω, τί νὰ κάμετε· αὔριον ὅμως τὸ πρωὶ σᾶς περιμένομεν ἔξω τῆς Ὑπάτης.

— Μάλιστα ἀφεύκτως, οὐδὲ λέγομεν εἰς ἄλλον τι, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ τὸ γνωρίζῃ.

Ὁ Τράμεσης μὲ σοβαρὸν ὄμμα ἠτένισε πρὸς τὸν Ἀϋφαντὴν καὶ κύψας πρὸς ἀποχαιρετισμόν :—Πρὶν χαράξῃ, εἶπε, σᾶς περιμένομεν, καὶ ἀνεχώρησεν.

Οἱ ἄγνωστοι εἰς τὸν Ἀϋφαντὴν κίνδυνοι, οἵτινες ἠπείλουν πανταχόθεν, ἦσαν πολυειδεῖς. Ὁ Τάσος μὴ ἀ[illegible]αντῶν ἐν τῷ

ταχυδρομείῳ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Θάνον, διὰ νὰ κατακρατήσῃ καὶ καταστρέψῃ τὴν παρ' αὐτοῦ γεγραμμένην, ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ τὰ ἔκτακτα μέσα, πρὸς ἃ ἐν καιρῷ ἀνάγκης κατὰ τὴν συνήθειάν του κατέφευγε. Παρασκεύασε λοιπὸν συμμορίαν, ἥτις νὰ συλλάβῃ τὸν Ἀϋφαντὴν ἐξερχόμενον τῆς Ὑπάτης καὶ ν' ἀφαιρέσῃ ὅλα τὰ ἔγγραφά του ἄνευ ἄλλης κακοποιήσεως. Κατὰ τύχην πλησιέστερος πρὸς τὴν Ὑπάτην ποιμὴν ἦτο ὁ Τράμεσης, ὅστις διετάχθη μετὰ δύω ἡμέρας, ὅτε ἔμελλε νὰ φύγῃ ὁ Ἀϋφαντής, νὰ παρασκευάσῃ τ' ἀναγκαῖα πρὸς διανυκτέρευσιν. Πρὸς ποῖον τέλος ἐγίνετο ἡ ἐνέδρα, δὲν ἔμαθεν ὁ Τράμεσης, ἀλλ' ἔχων πολλὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὸν ἀγαθὸν Ἀϋφαντὴν καὶ γνωρίζων ὅτι κατ' αὐτὰς ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ τῆς Ὑπάτης, εἶχε κακὸν προαίσθημα, ὅτι ἠδύνατο νὰ πάθῃ τι καθ' ὁδόν. Ἴσως δὲν ἤθελεν ὑποπτευθῇ, ἂν ὁ Τάσος τῷ ἔδιδε τὴν διαταγήν, ἀλλ' αὕτη διεκοινώθη πρὸς αὐτὸν δι' ὑποδεεστέρου, καὶ μὴ τολμῶν νὰ ἐξετάσῃ περαιτέρω, δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ, ἂν ἡ συμμορία ἔχῃ ἰδίους σκοπούς, ἢ ὑπηρετῇ τὰ συμφέροντα ἄλλων, διότι πώποτε δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τοιαύτην ἀχαριστίαν θέλει δείξει ὁ Τάσος πρὸς τὸν εὐεργέτην του, πρὸς ὃν αὐτὸς τὸν ἐσύστησεν.

Ἐξ ἄλλης συμπτώσεως ηὔξανον οἱ κίνδυνοι τοῦ Ἀϋφαντοῦ. Ὁ Ἰαπετὸς διατελῶν ἀργὸς καὶ μὴ εὑρίσκων τρόπον νὰ προοδεύσῃ διὰ τοῦ Τάσου, ὅστις ἦτον ὡς ἔγχελυς ὀλισθηρός, ἔκρινεν ἁρμόδιον νὰ πράξῃ ἐν Ὑπάτῃ ὅ,τι δὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ ἐν Ἀθήναις. Τ ί ς ἀ ν ά γ κ η σ α π ρ α γ ό ρ α ; π ρ ο ί ξ. Ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἀϋφαντὴς ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ ἐντὸς ὀλίγου μετὰ τῆς θυγατρός του, καὶ ἁρπάζων αὐτὴν ἐφρόνει, νὰ τὸν διδάξῃ, νὰ διακρίνῃ εἰς τὸ ἑξῆς τοὺς λῃστάς. Θέλει προτείνει τότε συνθήκας ὁ καλὸς πατὴρ καὶ ὅρος ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ὁ γάμος. Ἐπλησίασε λοιπὸν τοὺς περιτριβομένους εἰς τὴν θύραν τοῦ Τάσου καὶ τοὺς ἔδωκε πολλὰς ὑποσχέσεις, ἂν συνδεθοῦν μετ'

αὐτοῦ. Οὗτοι κρυφίως ἀνέφερον τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Τάσον, ὅστις τοὺς ἔδωκε τὴν ἄδειαν, ἔχων ἄλλα κατὰ νοῦν. Ὁ Ἰαπετὸς ἔμελλε νὰ τὸν χρησιμεύσῃ, διὰ νὰ καλύψῃ τὴν πρᾶξίν του, καὶ ἀφοῦ λάβῃ εἰς χεῖρας τὰ ἔγγραφα τοῦ Ἀϋφαντοῦ, ἐσκόπει νὰ συλλάβῃ τὸν Ἰαπετὸν καὶ νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ εἰς τὰ δικαστήρια, ἀπαλαττόμενος αὐτοῦ καὶ συγχρόνως παρέχων εἰς τὸν Ἀϋφαντὴν ἐκδούλευσιν. Διὰ τοῦτο, ἀφίνων τὸν Ἰαπετὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὰ σχέδιά του, ὑπεκρίνετο ἄγνοιαν.

Ὁ Ἰαπετὸς παρεσκεύασε τοιουτοτρόπως τὰ πάντα νομίζων ὅτι λανθάνει τὸν φίλον του, πρὸς ὃν δὲν ἤθελε νὰ κοινολογήσῃ τι, φοβούμενος ὅτι ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ ἐναντιότητα. Καὶ στολὴν ἰδίαν ἡτοίμασε πρὸς τοῦτο, τὴν ὁποίαν ἐνώπιον τοῦ κατόπτρου ἐδοκίμαζεν, ἀναλογιζόμενος τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἁρπαχθησομένης, ὅταν φανῇ τοιοῦτος ἐνώπιον αὐτῆς, κρατῶν χαριέντως τὸ ἐλαφρὸν ὅπλον του καὶ περιεζωσμένος ξυφίλιον καὶ ἀγχεβόλα. Ἐνώπιον τῆς εἰκόνος του ἐξήπτετο ἡ φαντασία του καὶ ἐχειρονόμει προγυμναζόμενος.

Ἐντούτοις ὁ Ἀϋφαντὴς ἐθεώρησε σοβαρὰν τὴν παραίνεσιν τοῦ ποιμένος Τράμεση, γνωρίζων ἐκ πείρας καὶ τὴν φιλικήν του διάθεσιν καὶ τὰ ἤθη τῶν τοιούτων, εἰς τοιαύτας περιστάσεις φοβουμένων νὰ μαρτυρήσουν πᾶν ὅ,τι γνωρίζουν· παρασκευασθεὶς δὲ καὶ προδιαθέσας τὴν θυγατέρα του, μόλις ἐπί τινας ὥρας ἀνεπαύθη, πρὶν δὲ λάμψουν αἱ πρῶται αὐγαὶ τῆς ἡμέρας, ἐξῆλθε τῆς Ὑπάτης ἱππεύων παρὰ τὴν θυγατέρα του, καὶ ἀκολουθούμενος παρὰ δύω ὑπηρετῶν. Ἐν ἄκρᾳ σιγῇ καὶ ὅλων ἔτι κοιμωμένων κατέβησαν τὴν πρηνῆ ὁδὸν μέχρι τῆς γεφύρας τοῦ Φραντζῆ, ἔνθα εὗρον τὸν ποιμένα, ὅστις τοὺς ἐδέχθη περιχαρὴς ὅτι ἤκουσαν τὴν γνώμην του, καὶ οὐδὲν ἄλλο προσθέτων, τοὺς παρεκίνησε νὰ ὁδεύσουν εὐθὺ πρὸς τὴν Λαμίαν καὶ ἐκεῖθεν πάλιν ὅσον ἔνεστι ταχύτερον ν' ἀπέλθουν.

Παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Σπερχειοῦ ἐπορεύθησαν οἱ φεύγοντες μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν Λαμίαν, ἐκεῖθεν δὲ κατέβησαν εἰς Στυλίδα, διότι ὁ Ἀϋφαντὴς ἐσκόπει νὰ μεταβῇ αὐτοπροσώπως εἰς Τριβὰς μετὰ τῆς θυγατρός του, διὰ νὰ διαθέσῃ ἐκεῖ τὰ πράγματα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Τάσου. Ἡ φιλικὴ παραίνεσις τοῦ Τράμεση ἐματαίωσε τὰς ἐνέδρας καὶ τοῦ Τάσου καὶ τοῦ Ἰαπετοῦ, καὶ ἀμφότεροι μαθόντες τὴν ἀναχώρησιν ἐκείνου ἦσαν λίαν κατηφεῖς, ἔχοντες ἄλλην ἕκαστος αἰτίαν.

ΚΑ΄.

Τὰ τελευταῖα συμβάντα.

Τὰ πράγματα ἐν Τριβαῖς καθεκάστην προέβαινον ἐπὶ τὸ χεῖρον.

Οἱ χωρικοὶ βλέποντες, ὅτι ὁ ἤπιος καὶ πρᾷος τρόπος τοῦ Θάνου εἰς οὐδὲν συνετέλει, καὶ ὅτι αἱ εὐεργετικαὶ διαθέσεις του ἦσαν ἐπὶ ματαίῳ, τὸν περιεφρόνουν. Ἐνῷ μάλιστα ἐφέρετο ἐξίσου περιποιητικὸς πρὸς τὸν ἀμείλικτον Σκιᾶν, ἔπασχεν ὅ,τι συμβαίνει εἰς τοὺς νομίζοντας νὰ συμβιβάσουν τ' ἀσυμβίβαστα, καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς μέσος ὅρος εἶναι ἐνδεχόμενος, ὑποσχομένους ἑκατέρωθεν τὰ ἐναντία. Καὶ τὸν Σκιᾶν ἐπῄνει διὰ τὴν σταθερὰν βούλησίν του καὶ ἀνένδοτον αὐστηρότητα, φρονῶν, ὅτι μετριάζει αὐτόν, διότι τ' ἀποτελέσματα δεικνύουν ὅτι οὐδενὸς ἄλλου πλέον ὑπάρχει ἀνάγκη, καὶ τῶν χωρικῶν ὑπέθαλπε τὰς ἀπομαρανθείσας ἐλπίδας προτρέπων αὐτοὺς εἰς ὑπομονήν, διότι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἔχει τὰ μέσα νὰ φέρῃ τὴν ποθουμένην θεραπείαν. Ὡς ἐκ τούτου ὅμως εἰς μὲν τὸν Σκιᾶν ἐφαίνετο μωρὸς καὶ γελοῖος, νομίζων ὅτι, ἀφοῦ παύσῃ ἡ αὐστηρότης, δὲν θέλει παύσῃ καὶ ἡ ὑποταγή, εἰς δὲ τοὺς χωρικοὺς ἀπατεὼν καὶ πλάνος, ὁποῖος ἐδείχθη καὶ ὁ ἀδελφός του.

ἢ ὡς οὐτιδανὸς καὶ ἵππος παράσειρος, ἢ κατὰ τὸ λέγειν αὐτῶν πέμπτος τροχὸς τῆς συντριβούσης αὐτοὺς ἁμάξης.

Ἡ ἀγανάκτησις ὅλων εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἔπακρον, διότι μικρόν τι μόνον ἔσπειραν, καὶ βραδέως, τὸ ὁποῖον δὲν ἔμελλε νὰ τοὺς ἐξαρκέσῃ μέχρι τῶν μέσων τοῦ προσεχοῦς χειμῶνος, ἠδύνατο δὲ ἤδη νὰ ὑπολογίσουν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν οὐδὲν θέλουν ἔχει πλέον κτῆνος, διότι ἐκτὸς ἐκείνων ὅσα ἐχρησίμευσαν πρὸς βρῶσιν, ἄλλα ἐξεποίουν διὰ νὰ πορισθοῦν τ'ἀναγκαῖα πρὸς πόσιν τοῦ Μαστιγοφόρου καὶ τῶν δορυφόρων του. Ὁ Θάνος ῥητῶς ἐπέμεινε νὰ μὴ αὐξήσῃ ἡ χορηγία ἕνεκεν αὐτοῦ καὶ διένειμεν εἰς τοὺς χωρικοὺς τὰ ὀλίγα χρήματα, ὅσα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Οὐδεμία ὅμως ἐκ τούτων προῆλθεν ἀνακούφισις.

Ὡς ἐκ τῆς ἀγανακτήσεως ταύτης ὑπερίσχυσαν οἱ βιαιότεροι, καὶ τῶν πρᾳοτέρων οἱ λόγοι δὲν εἰσηκούοντο πλέον. Ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐθεωροῦντο ἐντελῶς ἀνάξιοι. Πόσον ἠλαττώθη ἡ βαρύτης τοῦ λόγου των ἐφαίνετο, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Δήμαρχος ἐζήτησε κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν τὴν παράδοσιν τῶν στρατευσίμων· εἰς μάτην ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς μετεχειρίσθησαν ὅλην τὴν εὐγλωττίαν των, διὰ νὰ πείσουν τοὺς χωρικούς, ὅτι τὸ συμφέρον αὐτῶν ἀπαιτεῖ, νὰ δειχθοῦν εὐπειθεῖς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ νὰ μὴ δώσουν εἰς αὐτὴν αἰτίαν ὀργῆς, ἐνῷ μέλλουν νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴν ἀντίληψίν της. Μόνος ὁ γέρων Λαχανόπουλος συγκατετέθη, ἡ Ἀσημίνα ὅμως ἀπήντησεν ἀποτόμως καὶ ἐφυγάδευσε τὸν υἱόν της, ὡς ἐφυγαδεύθη καὶ ὁ Ταγαρόπουλος.

Οἱ προὔχοντες τῆς ἐπαρχίας ἔβλεπον εὐχαρίστως προβαίνουσαν τὴν σύγχισιν καὶ αὐξάνοντα τὸν ἐρεθισμόν, καὶ ἐσκάλευον τὸ πῦρ, ὥστε νὰ καταστήσουν τραχυτέραν τὴν σύγκρουσιν. Δεικνύοντες εἰς τοὺς χωρικούς, ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ὁδὸς σωτηρίας, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ χωρίον των διασκορπιζόμενοι ἔνθεν κἀκεῖθεν, ἔμελλον νὰ δώσουν παράδειγμα

εἰς τοὺς λοιπούς, νὰ μὴ ἐμπιστεύωνται εἰς νεήλυδα, ξένον τοῦ τόπου. Διὰ τῆς διασκορπίσεως ἔμελλε καὶ αὐτὸς νὰ στερηθῇ τῶν μέσων, νὰ καλλιεργήσῃ τὰς γαίας του καὶ τοὐλάχιστον εἰς τὰ ὄμματα ὅλων νὰ φαίνεται ὡς κοινὸς ἐχθρός, οὐδὲν δυνάμενος κατ' αὐτῶν νὰ πράξῃ.

Ἂν καὶ οἱ χωρικοὶ δὲν εἶχον πρὸς τὸν Θάνον τὴν αὐτήν, οἵαν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀποστροφήν, δὲν διέφευγεν ὅμως τὴν παρατήρησίν του, φιλανθρώπως πρὸς αὐτοὺς διακειμένου, τὸ ἔνδοθεν καχλάζον τῆς ὀργῆς των. Εἰς αὐτὸν ἐφαίνετο δικαία ἡ αἰτία τοῦ πάθους των, καὶ ἐνῷ δυστυχῶς ἔβλεπεν ἀποσβεννυμένας τὰς ἐλπίδας, νὰ μεταβάλῃ τὰ πράγματα, ἔτι μᾶλλον ἐμόχθει. Ἦτον ὠχρὸς καὶ ἄφωνος, φεύγων τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ μόνον ὑπελόγιζε τὰς ἡμέρας, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ φανῇ, ἂν ὁ Ἀϋφαντὴς παρέχει τὴν μεσιτείαν του καὶ ἂν αὐτὴ δύναται νὰ ἦναι τελεσφόρος. Καθ' ὅλους τοὺς τρόπους ἔπρεπεν ἤδη νὰ ἔχῃ ἀπάντησιν, ἐνῷ δὲν εἶχεν, ὥστε καὶ τὸ μικρὸν αὐτὸ σημεῖον τοῦ ὁρίζοντός του, ὅθεν ὑπέλαμπεν ἀκτὶς φωτός, ἐξέλιπεν ὑπὸ τὸ καλύπτον τὰ πάντα σκότος, καὶ ἀφοῦ ἔπιε μέχρι τελευταίας ῥανίδος τὸ πικρὸν ποτήριον, τὸ ὁποῖον τῷ παρέσχεν ὁ ἀδελφός του, ἀποθαρρῶν πλέον ἐπ' ἀκμῆς ἦτο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ πάντα. Ἡ καταστροφὴ τῶν σχεδίων του εἶχε τοσούτῳ μᾶλλον τὸ λυπηρόν, ὅσῳ θελκτικωτέρα ἦτον ἡ ἐπιτυχία των, ἐξ ἧς ἔμελλε νὰ προέλθῃ οὐ μόνον ἡ εὐτυχία του, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων. Ἐδοκίμαζεν ἑπομένως τὸ ἄλγος ἐκείνου, ὅστις βλέπει συγκαταστρεφομένους εἰς τὸ αὐτὸ ναυάγιον ὅσους ἐπόθει νὰ σώσῃ. Καὶ μετὰ τὸ ναυάγιον τοῦτο λησμονηθεὶς παρὰ τοῦ εὐεργέτου του, ὅστις ἴσως τὸν θεωρεῖ ἀνάξιον τῆς προσοχῆς του, ὡς οὐδὲν κατορθώσαντα καὶ ἐξ αἰτίας τῆς σκληρότητος τοῦ ἀδελφοῦ του δὲν ἐπιθυμεῖ ἴσως νὰ ἔχῃ σχέσεις κἂν μετ' αὐτοῦ, οὐδὲ παρρησίαν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἐνώπιόν του, καὶ πᾶν ἄλλο τι ὤφειλε νὰ δοκιμάσῃ

παρὰ νὰ στραφῇ εἰς Θεσσαλίαν καὶ νὰ προσέλθῃ πάλιν πρὸς αὐτόν. Ὁ τὰ πάντα περὶ ἑαυτὸν βλέπων μισητά, ἀποτρόπαια καὶ ἄγρια, ἐπὶ τέλους ἐξαγριοῦται καὶ καθ' ἑαυτοῦ, μεταφέρων ἐντὸς τὴν περὶ τῶν ἔξω κρίσιν του, καὶ τὸ ἐπικρατέστερον αἴσθημα συσπᾷ τὰ πάντα εἰς τὸν ῥοῦν του.

Δὲν ἐγνώριζεν ὁ Θάνος, ὅτι ὁ Ἀϋραντὴς εἶχεν ὅσον καὶ αὐτὸς συμφέρον νὰ εὐδοκιμήσουν οἱ ἀγαθοὶ σκοποί του, καὶ ὅτι μετὰ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ συνεδέετο καὶ ἄλλου προσώπου ἡ εὐδαιμονία. Σπεύσας οὗτος νὰ μεταβῇ εἰς Ὑπάτην καὶ κατορθώσας νὰ λάβῃ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Τάσου τὴν σπουδαιοτάτην ἐκείνην ἐπιστολήν, δὲν ἔγραψε πρὸς τὸν Θάνον, διότι ἐσκόπει νὰ ἔλθῃ αὐτοπροσώπως καὶ νὰ συνεργασθῇ πρὸς τελείαν ἀποκατάστασιν τῶν ἐν Τριβαῖς πραγμάτων. Ἤδη ἦτο καθ' ὁδὸν καὶ ἅμα ἀναβὰς εἰς Ἀθήνας ἐκ Πειραιῶς, ἔνθα ἔφθασε διὰ θαλάσσης, ἐτάχυνε πρὸς τὸν Ἰσθμὸν ἐκπληρῶν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς θυγατρός του, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον ἐφαιδρύνετο ὅσῳ προσήγγιζον εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, καὶ ηὔξανεν ἡ βεβαιότης, ὅτι μέλλει νὰ φέρῃ εὐάρεστον ἀγγελίαν πρὸς τὸν ἀδίκως πάσχοντα, τὸν ὁποῖον δὲν θέλει ἐγκαταλείψει πλέον, πρὶν τὰ τῆς τύχης του παγιωθοῦν. Πέραν τῆς αἰσίας ταύτης μεταβολῆς τῶν πραγμάτων δὲν ἐξετείνοντο αἱ ὁρμαὶ τῶν πόθων της, ἀναστελλομένων ὑπὸ τῆς φυσικῆς σεμνότητος, ὡς τὰ ἐλαύνοντα κύματα ἀποσκίδνανται προσπίπτοντα ἐπὶ τῆς ψαμμώδους ἀκτῆς. Ἡ πατρικὴ μέριμνα καθησύχαζε τὴν καρδίαν της καὶ κατέπαυε πάντα σάλον ὑπὸ τὸ φιλόστοργον καὶ θερμογόνον βλέμμα ἐκείνου, ὅστις οὐδενὸς κόπου ἐφείδετο ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας της. Ὡς ὁ πολύπους ἔχεται τῆς πέτρας προσέκειτο εἰς τὸν πατέρα της, περιποιουμένη αὐτὸν καὶ προσέχουσα νὰ μαντεύσῃ ὅ,τι εἶχεν ἀνάγκην, διὰ νὰ καταστήσῃ ἧττον ἐπίπονον τὴν καθ' ὁδὸν δίαιταν. Ὅσον καὶ ἂν ἔσπευδον ὅμως, ἡ ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ὁδὸς κατὰ γῆν εἶχε πολλὰς δυσχερείας καὶ

πολλαὶ παρῆλθον ἡμέραι ἕωσοῦ νὰ φθάσουν εἰς τὸ χωρίον Τριβῶν, μικρὸν δὲ πρὶν φθάσουν εἰς αὐτό, ἔμαθον τὰ αὐτόθι συμβάντα.

Ἐνῷ οἱ χωρικοὶ ἦσαν ἄκρως τεταραγμένοι, ἀπειλούμενοι νὰ ὑποπέσουν εἰς καταδιώξεις διὰ τὴν μὴ παράδοσιν τῶν δύω στρατευσίμων, ἦσαν συγχρόνως ἐν πλήρει ἀμηχανίᾳ, πόθεν νὰ πορισθοῦν τὰ πρὸς διατροφὴν τοῦ Σκιᾶ καὶ τῶν δορυφόρων του ἀναγκαῖα. Αὐτὸς ὅμως εἶχεν ὑπόνοιαν, ὅτι οἱ χωρικοὶ ἔκρυψαν τὰ κτήνη των, διὰ νὰ προσποιηθοῦν ἔνδειαν καὶ ν' ἀρνηθοῦν τὰ ὀφειλόμενα. Διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς ὑπονοίας του ἐξῆλθεν εἰς ἐξέτασιν ὅλων τῶν πέριξ τόπων, ἔνθα ἠδύνατο νὰ γίνῃ τοιαύτη ἀπόκρυψις. Ὡς ἔμπειρος περὶ τὰ τοιαῦτα ἠρεύνησεν ὅλας τὰς διασφάγας καὶ τὰς πτυχάς, ἀντὶ δὲ κτηνῶν εὗρεν ἐντὸς χαράδρας τὸν δραπέτην Ταγαρόπουλον· Πλήρης ὀργῆς διότι δὲν ἀνεκάλυψε τὸ ζητούμενον, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς φωλεᾶς του τὸν Ταγαρόπουλον διὰ τῆς μάστιγος, καὶ τὸν διέταξε παρευθὺς νὰ μεταβῇ εἰς τὸ χωρίον καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς τὰς ἀπαιτούσας αὐτὸν ὡς κληρωθέντα στρατεύσιμον ἀρχάς. Οὗτος ἀποσφαλεὶς πάσης ἐλπίδος νὰ διαφύγῃ τὴν καταδίωξίν του, ἀφοῦ καὶ ὁ Σκιᾶς ἐτάχθη κατ' αὐτοῦ, ὡς ἔκφρων προσέδραμεν εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἀναφλέγων τὸ πάθος ὅλων τῶν ἤδη ἐξημμένων ὡς ἐκ τῶν πολυειδῶν καταθλίψεων, τῶν μαστιγώσεων καὶ τῆς προσδοκωμένης ἀγριότητος ἐκείνου, ὅστις δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εὕρῃ ὑπάρχοντα, ὅσα κατέφαγε, τοὺς παρέσυρεν εἰς πᾶσαν βιαιότητα.

— Δὲν ἔχει, τοὺς εἶπεν, οὔτ' ἐμπρὸς οὔτε 'πίσω, ἢ αὐτός, ἢ ἡμεῖς, ἢ πρέπει νὰ σκορπίσωμεν ὅλοι εἰς τὸ ἀνάθεμα, ἢ νὰ λείψῃ τὸ θηρίον ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς . . . . Ὅστις ἔχει ψυχὴν ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ.

Ἡ ἐκμανὴς παραφορά του, τὸ πυρῶδες τοῦ φοινιχθέντος προσώπου του, τὸ ὕφαιμον καὶ φοβερόν τοῦ βλέμματός του,

ἡ ἀνορθωθεῖσα κόμη του, ἡ ἔμφασις τοῦ λόγου του καὶ τὸ ἀτρόμητον τῆς παρρησίας του, ἠλέκρισε τοὺς προσελθόντας καὶ τοὺς ἐνέπνευσε μένος καὶ θυμόν.

— Ἰδοὺ ἡ ὥρα! . . . ἀνεβόησε στεντορείᾳ τῇ φωνῇ, ἐμπρός! καὶ στραφεὶς ἐβάδισε μὲ στερεὸν βῆμα πρὸς τὴν καλύβην τοῦ Σκιᾶ, ὅλοι δὲ τὸν ἠκολούθησαν.

Τὸ θάρρος τῶν παρακολουθούντων ἐπέρρωσε τὸ φρόνημα του, ὁμοῦ δὲ εἰσέβαλον εἰς τὴν καλύβην τοῦ Σκιᾶ καὶ ἥρπασαν τὰ ὅπλα του· μεθ' ὃ ἐστράφησαν κατ' αὐτοῦ. Οὗτος εἶδε μὲν τοὺς χωρικοὺς ἀθρόους ἐξερχομένους τοῦ χωρίου, δὲν ἐνόησεν ὅμως μέχρι τίνος προέβη ἡ τόλμη των καὶ βαρὺς κατηυθύνθη ἐπ' αὐτοὺς κραδαίνων τὴν μάστιγά του.

— Ἀφήσατε νὰ πλησιάσῃ, ἐφώναξεν ὁ Ταγαρόπουλος, παρασκευάζων τὸ ὅπλον καὶ συγχρόνως κρύπτων αὐτὸ ὑπὸ τὸ περίβλημά του.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασε καὶ ὁ Θάνος καὶ ἐνόησεν ἀμέσως, ὅτι πρόκειται αἱματηρὰ σύγκρουσις. Μὴ ἔχων ἐλπίδα νὰ καταπραΰνῃ τὸ ἄγριον ἦθος τοῦ Σκιᾶ ἐστράφη πρὸς τοὺς χωρικούς, διὰ νὰ τοὺς προτρέψῃ ὡς ἠπιωτέρους νὰ ὑποχωρήσωσιν·

— Μάλιστα! εἶπεν ὁ Ταγαρόπουλος νὰ κλίνωμεν τὴν ῥάχιν, νὰ μᾶς πατῆτε! . . . Ὁ ἕνας γλυκὰ λόγια καὶ ὁ ἄλλος φάλαγγα!! . . Μελι καὶ ξύδι! . . Ἔξω φίδι! . .

— Ἔξω φίδι! . . ἐπανέλαβον οἱ χωρικοί.

Εἰς μάτην, ἐνῷ ἐτάχυνε τὸ βῆμα ὁ Σκιᾶς καὶ οἱ δορυφόροι του καὶ σχεδὸν ἐνέκειντο, ὑψῶν τὰς χεῖρας ὁ Θάνος καὶ σχετλιώμενος, ἐδέετο τοὺς χωρικούς, ν' ἀπέλθουν, βεβαιῶν ὅτι ταχέως θέλουν διωρθωθῇ τὰ πάντα, ὅτι περιμένει ἐπιστολὰς καθ' ὅλα εὐαρέστους καὶ ὅτι θέλει ἀποπεμφθῇ ὁ Σκιᾶς καὶ οἱ δορυφόροι του. Αὐτοὶ ἐντοσούτῳ προσήγγισαν, πάντοτε φρονοῦντες ὅτι οἱ χωρικοὶ ἦσαν ἄοπλοι καὶ ἤδη ἐφώρμων λάβροι·

— Τί περιμένετε; ἐφώναξεν ὁ Ταγαρόπουλος, βαρεῖτε! . .

Ἐν ἀκαρεῖ ἐκένωσαν τὰ πυροβόλα των καὶ οὐδεμία σφαῖρα ἐλάνθασε, πρῶτος δὲ μεταξὺ τῶν πεσόντων ἦτο ὁ δυστυχὴς Θάνος καὶ μόνος διεσώθη ὁ Ἀγριόγατος, ὅστις ἀμέσως ἐτράπη εἰς φυγήν.

Οἱ χωρικοὶ ἀνεσκίρτησαν καὶ ἐπετέθησαν κατὰ τῶν πτωμάτων, δ.ἁ νὰ βεβαιωθοῦν, ἂν ἦτο τέλειον τὸ ἔργον. Ὁ Ταγαρόπουλος παρελθὼν τὸν νεκρὸν τοῦ Θάνου — Δὲν δαγκάνει πλέον τὸ φίδι! εἶπεν εἰρωνευόμενος σατανικῶς. Οἱ χωρικοὶ ἐκάγχασαν, ἐπαναλαμβάνοντες· Ὄχι! δὲν δαγκάνει!

Ἐπῆλθον τότε ὁ Πάρεδρος καὶ ὁ Ἱερεὺς καὶ ἰδόντες τὸν λύθρον ἀνεστέναξαν οἰωνιζόμενοι νέα δυστυχήματα.

— Τί κάμνετε; ἀνέκραξεν, ὅλους μᾶς κατεστρέψατε! . .

— Ἂν ἔχῃς ὄρεξιν διὰ βούρδουλα, ἀπήντησε φρυάττων ὁ Ταγαρόπουλος, ἰδοὺ αὐτὸς δὲν ἔπαθε τίποτε· καὶ κύψας ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἐκτάδην κειμένου Σκιᾶ καὶ πνέοντος τὰ λοίσθια.

— Καὶ αὐτὸν τὸν χρηστὸν νέον, εἶπε περιπαθῶς ὁ Πάρεδρος, τί κακὸν σᾶς ἔκαμε, καὶ τὸν ἐφονεύσατε;

— Σὲ ἤρεσαν τὰ γλυκὰ λόγια του . . . τὰ παραμυθάκια; . . . καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ χριστιανοὶ ἂς ἀποθάνουν τῆς πείνας φθάνει ν' ἀκούσῃ γλυκὰ λογάκια ὁ Πάρεδρος.

— Ὁ δυστυχής! ἀπήντησεν οὗτος, εἰς τὸ μηνίγκι τὸν εὗρε τὸ βόλι καὶ νομίζεις ἐκοιμήθηκεν ἥσυχα, χωρὶς ἔλεγχον συνειδήσεως.

— Ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, προσέθηκεν ὁ Ἱερεύς, τὸ πρόσωπον λέγει, ὅτι δὲν εἶχε κακὸν ἡ ψυχή του καὶ πάντοτε τὸν καλὸν λόγον εἰς τὸ στόμα. Κύριος οἶδεν ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς! . . Ἂς ὄψωνται οἱ αἴτιοι! . .

— Ἡμεῖς, ἡμεῖς, ἀνέκραξεν ὁ Ταγαρόπουλος, δίδομεν λόγον καὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Μετὰ τὴν πρᾶξν ἤρξαντο νὰ σκέπτωνται τὰς συνεπείας οἱ χωρικοί. Ἂν καὶ πρὸς καιρὸν ἀπηλλάττοντο τοῦ ζυγοῦ ὁ περιβαλὼν ὅμως αὐτὸν περὶ τὸν τράχηλόν των, ἐσώζετο καὶ ἠδύνατο νὰ γίνῃ σκληρότερος ἐπικαλούμενος τὴν συνδρομὴν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν δικαστηρίων πρὸς τιμωρίαν τοῦ κακουργήματος. Ταῦτα ἀναλογιζόμενοι καὶ λέγοντες πρὸς ἀλλήλους προέβαινον κατακρίνοντες τὴν πρᾶξιν καὶ ὁ ῥοῦς τῆς ἀντιδράσεως ηὔξανε. Διὰ νὰ δείξουν τὴν ἀποδοκιμασίαν των, ὥστε νὰ χωρισθῇ ἡ τύχη τῶν αὐτουργῶν, ἀπεφάσισαν νὰ ἀναγγείλουν εἰς τὴν ἀρχὴν τὰ γενόμενα καὶ νὰ ἐνταφιάσουν μετὰ ταῦτα τοὺς νεκρούς.

Διεδόθη λοιπὸν ἀμέσως ἡ εἴδησις τοῦ συμβάντος καὶ καθ᾽ ὁδὸν ἤκουσεν αὐτὴν καὶ ὁ Αὐφαντὴς μικρόν μετὰ τὴν πρᾶξιν αὐθημερόν. Ἀκριβῶς τί συνέβη δὲν ἔμαθεν, ἀλλ᾽ ὅτι ἐν τῷ χωρίῳ Τριβῶν ἔγιναν φόνοι. Τὴν εἴδησιν ταύτην δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ εἰς τὴν Εὐφροσύνην, διότι ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῆς ἠκούσθη ἡ φήμη, Τεθορυβημένοι ἔφθασαν τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ χωρίον Τριβῶν καὶ πρὸ τῆς θύρας τῆς Ἐκκλησίας εὗρον τὸν νεκρὸν τοῦ Θάνου. Ἡ Εὐφροσύνη μόλις ἰδοῦσα τὸ οἰκτρὸν καὶ ἀπροσδόκητον θέαμα ἔπεσεν ἐκ τοῦ ἵππου χαμαί, πρὶν δυνηθῇ τις νὰ κρατήσῃ αὐτὴν πίπτουσαν. Ἢ ἡ πτῶσις ὑπῆρξε βαρεῖα καὶ καίριον ἐπῆλθε τραῦμα, ἢ ὁ τρόμος τοῦ αἰφνιδίου συναντήματος συνετέλεσεν εἰς τουτο, ἡ δυστυχὴς Εὐφροσύνη ἔπεσεν ἄπνους καὶ δὲν ἠγέρθη πλέον. Οἱ χωρικοὶ ἔδραμον εἰς βοήθειαν τοῦ δεινοπαθοῦντος πατρός της, ἀλλ᾽ οὐδὲν ὠφέλησε πλέον εἰς τὸ ν᾽ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ζωὴν τὴν παραδοῦσαν τὸ πνεῦμα.

Τὴν ἀπαρηγόρητον θλῖψιν τοῦ Αὐφαντοῦ συνεμερίσθησαν ὅλοι οἱ χωρικοὶ ὅταν ἔμαθον ἐκ τῶν συγκεκομμένων καὶ ἀσυναρτήτων λόγων του τὸν σκοπὸν τῆς ἐλεύσεώς του, τὴν ἀγαθὴν καρδίαν τοῦ Θάνου τὴν ὑπὲρ αὐτῶν προαίρεσίν του, τὴν

πρὸς τὸν ἀδελφόν του ἐνέργειαν καὶ τὸ δεινότερον, ὅτι τὰ πάντα ἐματαιώθησαν διὰ τῆς στυγεροᾶς ταύτης πράξεως, καὶ οὐδεμία πλέον ἐλπὶς βελτιώσεως τῆς τύχης των. Αἱ φοβεραί των ἀραὶ κατὰ τῶν αὐτουργῶν οὐδὲ τοὺς νεκροὺς ἠδύναντο ν᾽ ἀναστήσουν, οὐδὲ νὰ καταπραΰνουν τὸ ἀθεράπευτον τραῦμα τῆς καρδίας τοῦ Αὐφαντοῦ. Καὶ οἱ αὐτουργοὶ πεισθέντες περὶ τοῦ κακοῦ, τὸ ὁποῖον ἔπραξαν, καί φοβούμενοι τὴν ὀργὴν τοῦ πλήθους καὶ τὴν καταδίωξιν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἐδραπέτευσαν.

Ὁ Αὐφαντὴς ἠθέλησε νὰ συγκηδεύσῃ ὁμοῦ τὸν Θάνον καὶ τὴν Εὐφροσύνην καὶ μετὰ γόου καὶ κοπετοῦ παρηκολούθησαν ὅλοι οἱ χωρικοί, συνέθαψε δὲ αὐτοὺς μακρὰν τοῦ μιανθέντος χωρίου παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ, ὑπὸ τὴν σκιὰν ἄλσους, καὶ ἐπέθεσε πλάκα ἐξ ἀρχαίου μνημείου σωζομένην ἐκεῖ. Ὁ Ἱερεὺς Παπᾶ Βλάσης ἐπέγραψε δι᾽ ἄνθρακος τὰ ὀνόματα Θ ά ν ο ς κ α ὶ Ε ὐ φ ρ ο σ ύ ν η, ἂν δὲ ἀμέσως ἐξηλείφθησαν τὰ λυγρὰ γράμματα, σώζονται ὅμως ἀνεξάλειπτα εἰς τὴν μνήμην τῶν χωρικῶν, οἵτινες ὡς ἐπεισόδιον τῶν ἰδίων δυστυχημάτων διηγοῦνται τὰ παθήματα τοῦ Θάνου καὶ τῆς Εὐφροσύνης. Ἰσχυρίζονται μάλιστα, ὅτι ἐνίοτε, ὅταν τὰ πάντα σιγοῦν καὶ μόνον ἠχεῖ τὸ κελάδημα τοῦ ποταμοῦ, περὶ τῶν ὄρθρον, πρὶν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἀποδιώξουν τὰς σκιὰς τῆς νυκτός, ἀκούεται ὑπὸ τὰ δένδρα μελῳδικὴ φωνὴ ψαλλόντων Ὡ σ α ν ά.

Ὅστις ἐπισκεφθῇ τὰς Τριβάς, δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν χωρικῶν, νὰ τὸν ὁδηγήσουν παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ, ὅπου εἶναι τὸ μνῆμα τοῦ Θάνου καὶ τῆς Εὐφροσύνης. Ἀ μ φ ὶ δ ὲ ὕ δ ω ρ ψ υ χ ρ ὸ ν κ ε λ α δ ε ῖ δ ι᾽ ὄ σ δ ω ν μ η λ ί ν ω ν. Ἐκεῖ ἀκούων παρ᾽ αὐτῶν τῶν χωρικῶν τὸ ἀφελὲς διήγημα τοῦ δυστυχοῦς τέλους αὐτῶν, τῶν ὁποίων ὁ πρὸς ἀλλήλους πόθος δύναται νὰ παραβληθῇ πάλιν πρὸς αὐτῶν

τῶν ἰδίων μόνην τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐλάβειαν, καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ τάφου των βρεχομένου ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Ἀλφειοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ἄλσους ἴσως ἐκφωνήσει τὸ τοῦ ποιητοῦ: Date manibus lilia plenis.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α΄. Ἡ καλύβη τοῦ Θάνου 3
Β΄. Πολιτικαὶ σκέψεις Ἡφαιστίδου καὶ Παπαϊωνᾶ 10
Γ΄. Ὁ Μοίραρχος 19
Δ΄. Οἱ πρόσφυγες 28
Ε΄. Ὁ νέος Δερβεναγᾶς 36
ΣΤ΄. Ὁ διάπλους 47
Ζ΄. Ὁ Τάσος διωκόμενος 61
Η΄. Νέα παθήματα τοῦ Θάνου 69
Θ΄. Ὁ Ἀϋφαντὴς ἐν Ἀθήναις 82
Ι΄. Ἡ δίκη τοῦ Θάνου 100
ΙΑ΄. Θλῖψις τῆς Εὐφροσύνης 115
ΙΒ΄. Ἀμηχανία Ἡφαιστίδου 123
ΙΓ΄. Τὸ συμπόσιον 132
ΙΔ΄. Ὁ Ἰαπετὸς ἐπ' αὐτοφώρῳ 143
ΙΕ΄. Τὸ χωρίον Τριβῶν 156
ΙΣΤ΄. Ὁ ἀποχαιρετισμός 171
ΙΖ΄ Ὁ Θάνος ἐν Τριβαῖς 181
ΙΗ΄. Ἐπάνοδος Ἀϋφαντοῦ εἰς Θεσσαλίαν 201
ΙΘ΄. Ὁ Τάσος ὑπασπιστὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ 211
Κ΄. Μεσιτεία Ἀϋφαντοῦ 222
ΚΑ΄. Τὰ τελευταῖα συμβάντα 237